Møteinnkalling

Utvalg:	**Nordreisa kommunestyre**
Møtested:	Kulturscenen, Halti
Dato:	22.06.2017
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 58 80 15, eller til postmottak@nordreisa.kommune.no – ved forfallsmelding på e-post er vil dere motta en bekreftelse på at den er registrert, dersom dere ikke mottar en slik bekreftelse MÅ dere ta kontakt pr. telefon.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
FO 7/17	Interpellasjon til kommunestyret 22.6.17 - Storslett sentrum må ikke bli et fremtidig stort veikryss		2016/1372
FO 8/17	Spørsmål til kommunestyret 22.6.17 – tidlig innsats i skolen		2017/663
PS 33/17	Referatsak		
RS 41/17	Utdeling av Æresprisen 2017		2017/330
RS 42/17	Endret kontorstruktur i skatteetaten		2016/540
RS 43/17	Fiberutbygging distriktsområder i Nordreisa		2015/12
RS 44/17	Folketallsutvikling i Troms 1.kvartal 2017		2015/1223
RS 45/17	Melding om vedtak - regional plan for handel og service i Troms 2016-2025		2016/562
RS 46/17	Nasjonal helseberedskapsplan - foreleggelse		2017/529
RS 47/17	Orienteringssak og årsrapport fra Nord-Troms regionrådet		2016/220
RS 48/17	Protokoll fra møte i Nord-Troms regionråd 25.04.17		2016/220
RS 49/17	Protokoll fra møte i Nord-Troms regionråd 15.05.2017		2016/220
RS 50/17	Riksantikvarens bystrategi 2017-2020		2017/428
RS 51/17	Uavhengig revisors beretning vedrørende kompensasjonsoppgave for merverdiavgift 1. termin 2017		2015/75
RS 52/17	Uttalelse fra ledelsen - Nordreisa kommunes regnskap 2016		2016/1467
RS 53/17	Uttalelse om revisjon av årsregnskap		2016/1467
RS 54/17	Årsregnskap 2016, revisjonsberetning 2016		2015/139
RS 55/17	Revisjons beretning - P.B. Lunds legat		2015/1440
RS 56/17	Årsoppgjør 2015 - P.B. Lundes legat		2015/1440
PS 34/17	Årsmelding 2016 - Nordreisa kommune		2017/310
PS 35/17	Årsregnskap 2016 - Nordreisa kommune		2016/1467
PS 36/17	Tertialrapport 1.tertial 2017		2017/607
PS 37/17	Regulering av budsjett 2017, nr 2		2017/373
PS 38/17	Foreløpig budsjettramme 2018		2017/549
PS 39/17	Hovedplan vann 2017 - 2025 - Sluttbehandling		2016/166
PS 40/17	Kulturminnekompetanse i kommunene (Kik) - sluttrapport med verdivurdering		2015/106
PS 41/17	Suppleringsvalg - Miljø,- plan og		2017/250

	utviklingsutvalget	
PS 42/17	Suppleringsvalg - personlig varamedlem i valgnemnda etter innvilgelse av fritak for Helga Jæger Wigdel (Sv)	2017/250
PS 43/17	Suppleringsvalg 17. mai komite for resten av valgperioden etter innvilgelse av permisjon for Helga Jæger Wigdel	2017/250

Tilleggssaker :

PS 44/17	Kommunal garanti - Nordreisa IL - rehabilitering kunstgress Ymber Arena	2017/634
PS 45/17	Aksjeutbytte avsettes til kommunalt næringsfond	2017/662

Fra: Post Nordreisa (postmottak@nordreisa.kommune.no)
Sendt: 12.06.2017 09:06:16
Til: Ellinor Evensen
Kopi: Øyvind Evanger

Emne: FW: Inpellasjon 22.6.
Vedlegg: Interpellasjon E-6 Storslett.docx

From: John Karlsen [mailto:johkar1954@gmail.com]
Sent: Saturday, June 10, 2017 5:29 PM
To: Post Nordreisa <postmottak@nordreisa.kommune.no>
Cc: Øyvind Evanger <Oyvind.Evanger@nordreisa.kommune.no>
Subject: Inpellasjon 22.6.

Hei! Vedlagt følger interpellasjon til kommunestyremøte 22.6. Kan mottak bekreftes?

Mvh. John Karlsen

Interpellasjon – Nordreisa kommunestyremøte, 22.juni

Storslett sentrum må ikke bli et fremtidig stort veikryss

Prosessen med ny sentrumsplan for Storslett er kommet langt, og det er også planlagt ny bru over elva. Det kan se ut som at Storslett sentrum vil bli et fremtidig stort veikryss hvis disse planene blir en realitet. Det vil medføre at vi i fremtiden vil få et sentrum hvor det er få muligheter til å videreutvikle Storslett til et trivelig og tiltrekkende sted. I motsetning til hvis E-6 blir lagt utenfor sentrum. Da vil kommunen fortsatt ha muligheter til å utvikle det til et tettsted hvor både våre egne innbyggere og besøkende kunne trives.

Hvis vi ikke gjør noe nå, vil det sannsynligvis være svært vanskelig å endre dette på et senere tidspunkt. Vi har tidligere behandlet denne saken, og vi er seint ute nå. Men vi kan ikke lenger finne et eneste godt argument for å ha E-6 gjennom sentrum i fremtiden.

Politisk ledelse har også sagt klart fra at E-6 ikke bør gå gjennom sentrum, og redusert fartsgrense bør det være så lite av som mulig på E-6.

Vi er seint ute, men ingenting er umulig så lenge ikke spaden er satt i jorda. Spørsmålet til ordføreren er om han ser at det er mulig å endre på planene, og forsøke å gjøre det som er mulig for å legge E-6 utenfor Storslett sentrum?

Nordreisa FrP v/ John Karlsen

Fra: Post Nordreisa (postmottak@nordreisa.kommune.no)
Sendt: 20.06.2017 09:33:17
Til: Ellinor Evensen
Kopi:

Emne: FW: Spørsmål kommunestyremøte 22.6.
Vedlegg:

From: John Karlsen [mailto:john.karlse@icloud.com]
Sent: Monday, June 19, 2017 8:11 PM
To: Post Nordreisa <postmottak@nordreisa.kommune.no>
Cc: Øyvind Evanger <Oyvind.Evanger@nordreisa.kommune.no>
Subject: Spørsmål kommunestyremøte 22.6.

Spørsmål - Nordreisa kommunestyremøte 22.6.17

Tidlig innsats i skolen

Det har vært avholdt mange politiske møter i vår kommune hvor det er blitt konkludert at resultatene må bli bedre i våre skoler.. Det er også under utarbeiding en skolepolitisk handlingsplan. Men det vi vet sikkert er at tidlig innsats gir gode resultater, og mange kommuner har erfart det. Der i blant er Dovre kommune hvor "Dovre modellen" har gitt gode resultater. Denne går først og fremst ut på at elevene i de første klassetrinnene har to lærere til stede i de tre viktige fagene: lesing, skriving og engelsk. Regjeringen har også tildelt kommunene ekstra ressurser de to siste årene, for spesielt å satse på tidlig innsats i skolen.

Spørsmålet til ordføreren er hvordan tidlig innsats praktiseres i våre skoler? Det neste spørsmål er om det vil være to lærere i klassene på Moan skole til høsten når det undervises i de tre nevnte fagene?

Nordreisa FrP v/John Karlsen

PS 33/17 Referatsak

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/330-15
Arkiv: 076
Saksbehandler: Ruth Uhlving
Dato: 24.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/17	Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg	06.06.2017

Æresprisen 2017

Vedlegg
1 Statutter æresprisen

Rådmannens innstilling

Æresprisen for 2017 tildeles .....

Saksopplysninger

Oppvekst- og kulturutvalgets politiske valgte representanter er Æreskomité. Nordreisa kommune kan hvert annet år tildele en ærespris. Prisen tildeles for innsats innafor kultur, idrett og annen frivillig innsats og den består av en pengesum på kr 10.000 og et spesiallaget kunstverk. Prisen skal deles ut i forbindelse med det siste kommunestyremøtet om våren eller i forbindelse med et arrangement. Det vises til vedlagte statutter.

Tidligere prisvinnere er Lidvart Jakobsen, Kari Digre, Margit Hansen-Krone, Jens Stabell, Torbjørn Sørensen, Geirmund Vik og Olav Fredriksen.

I år skal prisen deles ut for åttende gang, og det er kommet inn ti forslag på syv kandidater. Møtende medlemmer kan hente forslagene i papirformat på Servicetorget. Papirene leveres inn etter møtet. Behandlingen er konfidensiell.

Utvalget må bestemme hvem som skal få Æresprisen 2017 og når den skal deles ut – kommunestyremøtet 22. juni eller et kulturarrangement.

Saksprotokoll i Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg - 06.06.2017

Behandling:

Oppvekst- og kulturutvalget gikk gjennom alle kandidatene og var enstemmige i sitt valg av mottaker av æresprisen for 2017.

Vedtak:

Mottaker av æresprisen for 2017 vil bli kunngjort i Nordreisa kommunestyre 22.06.17.

Statutter for Nordreisa kommunes ærespris

1. Nordreisa kommune kan hvert annet år tildele en ærespris. Prisen tildeles for innsats innafor kultur, idrett og annen frivillig innsats. Prisen skal foruten å være en inspirasjon til videre innsats, også være kommunens uttrykk for anerkjennelse og honnør for den innsats som er vist.
2. Æresprisen tildeles enkeltperson, unntaksvis gruppe, sammenslutning eller forening, som har sin klare tilknytning til kommunen. Prisvinneren bør være bosatt i kommunen.
3. Æresprisen består av en pengesum, for tiden kr 10.000, og et spesiallaget kunstverk av Johanne Marie Hansen-Krone.
4. Enhver med nåværende eller tidligere tilknytning til kommunen kan komme med forslag til kandidat. Forslag skal være begrunnet og må leveres kommunen innen fastsatt frist.
5. Æreskomitéen består av fem personer oppnevnt av Kommunestyret. Kulturkonsulenten er sekretær for komitéen. Komitéens beslutning er endelig og behandlingen er konfidensiell.
6. Prisen deles ut i forbindelse med det siste kommunestyremøtet om våren eller i forbindelse med et arrangement.

Skatteetaten

Returadresse:
Postboks 6499 Etterstad, N-0606 OSLO

Vår dato
11.mai 2017

Din dato

Saksbehandler
Wenche Jansen

800 80 000
skatteetaten.no

Din referanse

Telefon

Org. nr:
996250318

Vår referanse

Postadresse
Postboks 9200, Grønland
0134 OSLO

HARSTADREISA KOMMUNE
18 MAI 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR.
ARK KODE

Rådmenn i alle landets kommuner

Endret kontorstruktur i Skatteetaten

Skattedirektoratet har fått fullmakt av Finansdepartementet til å innføre ny kontorstruktur i Skatteetaten. Det innebærer at dagens 103 skattekontor reduseres til 57 kontor. Alle kontor som skal avvikles, stenger for publikum 1. juni 2017.

Skatteetaten har gode digitale og automatiserte tjenester, som gjør at de færreste nå oppsøker et skattekontor for å levere skattemeldingen eller få hjelp med skattespørsmål. Skatteetaten informerer og svarer på skattespørsmål på skatteetaten.no, samt på chat, Facebook og telefon.

Dersom publikum har behov for å oppsøke skattekontoret fysisk, kan de henvende seg til ethvert skattekontor i landet uavhengig av bosted. Fra høsten 2017 vil det være mulig å bestille time for veiledning ved skattekontorene. Dette vil gjøre det lettere for publikum å planlegge besøk, og ventetiden ved skranken vil gå ned.

ID-Kontroll for utenlandske arbeidstakere og personer som søker opphold i Norge, er den eneste tjenesten som krever personlig oppmøte ved et skattekontor. Skatteetaten er opptatt av å opprettholde et godt tilbud for id-kontrollen. I de tilfellene der skattekontor med ID-Kontroll legges ned, flyttes tilbudet til et nærliggende kontor. Etaten vil tilrettelegge for et godt og forsvarlig servicetilbud blant annet ved å tilby ambulerende ID-Kontroll etter avtale. I samarbeid med lokalt næringsliv vil Skatteetaten finne løsninger som samlet gir et dekkende servicetilbud for ID-Kontroll.

Den nye kontorstrukturen vil samle etatens kompetanse i færre og større fagmiljø. Dette gir mulighet til å bygge sterke kompetansemiljøer med spesialisering på strategisk viktige områder. Det vil også gi mer likebehandling og rettssikkerhet for skattyterne. Alle ansatte som arbeider ved et kontor som avvikles, får tilbud om arbeid ved et nærliggende kontor som skal bestå. Flytting av ansatte og oppgaver skjer gradvis frem til utgangen av 2019.

Dette brevet sendes ut til alle landets kommuner for å informere om endret kontorstruktur. Kommuner der skattekontor avvikles, ble orientert i brev i februar i år.

Med hilsen

Øivind Strømme
Direktør for Regionavdelingen
Skattedirektoratet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

NORDREISA KOMMUNE
18 MAI 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK KODE

Nordreisa kommune
v/Dag Funderud
Postboks 174
9156 STORSLETT

Sted, 07.05.2010

Fiberutbygging distriktsområder i Nordreisa

Vi viser til henvendelse om fiberutbygging i flere distriktsområder i Nordreisa kommune. Dette gjelder områdene på Uløya, Klubbenes, Oksfjord ytre, Oksfjorddalen og strekninga Sandelv – Fosselv.

Ymber har siden 2005 bygd fibernett. De fleste av disse utbyggingene er gjort med egne midler, og det offentlige har spilt en avgjørende rolle i forhold til å få til utbygginger der hvor det ikke har vært markedsmessig grunnlag.

For de områdene som er nevnt ovenfor så er situasjonen spesiell. Med unntak av Oksfjord ytre så er dette områder hvor vi ikke har eksisterende nett, eller hvor det er lang avstand til nærmeste tilknytning. Utfordringa med å bygge nett til disse områdene er at vi pådrar oss store driftskostnader som vi ikke ser noen mulighet til å dekke inn. Vi ønsker derfor ikke å ha eierskap til fibernett til disse områdene.

Det vi foreslår er at kommunen selv bygger nett i disse områdene og har driftsansvar for dem. 3net AS kan levere innhold til kundene via et nærmere avtalt utvekslingspunkt. Ymber AS kan gi tilbud på bygging av nettet og vi kan være behjelpelig med drift, men da etter regning.

Når det gjelder Oksfjord ytre så vil kommunen motta tilbud på bygging av fibernett til dette området fra oss innen kort tid.

Ta gjerne kontakt med meg dersom det er noe som er uklart.

Vennlig hilsen

Erling S Martinsen
Adm. dir.

Ymber AS
Bjørklysvingen 3
9152 Sørkjosen

Tlf: 77 77 04 00
Faks: 77 77 04 01

E-post: post@ymber.no
Web: www.ymber.no

Org.nr: NO 914 678 412 MVA

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Mai 2017

Folketallsutviklingen i Troms 1. kvartal 2017

Første kvartal 2017 hadde Troms fylke høyest prosentvis befolkningsvekst sett i forhold til folketallet.

Pr 31.03.2017 var det 166 251 innbyggere i Troms. Det har vært en økning på 619 innbyggere fra årsskiftet, eller 0,37 %. Dette var 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

For Troms u/Tromsø økte folketallet 1. kvartal 2017 med 120 innbyggere, eller 0,13 %.

Landet som helhet hadde en befolkningsvekst på 8 829, eller 0,17 % i første kvartal 2017. Dette er den svakeste veksten i 1. kvartal siden før 2006.

Kilde: SSBs befolkningsstatistikk, sist oppdatert 19. mai 2017 med folketall pr 31.03.2017

Folketallsutviklingen i 2016 og 1. kvartal 2017

Tabellen under viser folketallet i kommunene i Troms ved utgangen av hvert kvartal. Grønn farge indikerer vekst, mens rød farge indikerer nedgang.

	Folketallsutvikling					Endring	
Kommuner	Folketallet ved utgangen av 1. kvartal 2016	Folketallet ved utgangen av 2. kvartal 2016	Folketallet ved utgangen av 3. kvartal 2016	Folketallet ved utgangen av 4. kvartal 2016	Folketallet ved utgangen av 1. kvartal 2017	Absolutt endring 1. kvartal 2017	Prosentvis endring 1.kvartal 2017
Tromsø	73776	73924	74346	74541	75040	499	0,67 %
Harstad	24742	24741	24807	24845	24854	9	0,04 %
Kvæfjord	3026	3024	2992	2986	2977	-9	-0,30 %
Skånland	3050	3064	3054	3048	3046	-2	-0,07 %
Ibestad	1402	1400	1397	1394	1403	9	0,65 %
Gratangen	1123	1143	1133	1121	1131	10	0,89 %
Lavangen	1058	1068	1076	1076	1080	4	0,37 %
Bardu	4024	4021	3999	3994	3995	1	0,03 %
Salangen	2213	2241	2227	2220	2241	21	0,95 %
Målselv	6750	6749	6765	6781	6826	45	0,66 %
Sørreisa	3444	3462	3501	3496	3503	7	0,20 %
Dyrøy	1154	1154	1143	1138	1141	3	0,26 %
Tranøy	1540	1524	1546	1540	1544	4	0,26 %
Torsken	914	903	912	921	923	2	0,22 %
Berg	915	898	900	914	903	-11	-1,20 %
Lenvik	11603	11629	11644	11697	11723	26	0,22 %
Balsfjord	5694	5693	5706	5685	5687	2	0,04 %
Karlsøy	2283	2272	2262	2273	2279	6	0,26 %
Lyngen	2874	2900	2874	2876	2876	-	0,00 %
Storfjord	1859	1877	1881	1890	1879	-11	-0,58 %
Gáivuotna Kåfjord	2142	2140	2135	2132	2141	9	0,42 %
Skjervøy	2904	2916	2911	2912	2903	-9	-0,31 %
Nordreisa	4890	4882	4888	4919	4919	-	0,00 %
Kvænangen	1233	1231	1235	1233	1237	4	0,32 %
Troms	**164 613**	**164 856**	**165 334**	**165 632**	**166 251**	**619**	**0,37 %**
Troms u/Tromsø	**90 837**	**90 932**	**90 988**	**91 091**	**91 211**	**120**	**0,13 %**
Hele landet	**5 223 256**	**5 236 826**	**5 252 166**	**5 258 317**	**5 267 146**	**8 829**	**0,17 %**

Pr 31.03.2017 var det 166 251 innbyggere i Troms. Det har vært en økning på 619 innbyggere fra årsskiftet, eller 0,37 %. Dette var 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

For Troms u/Tromsø økte folketallet i 1. kvartal 2017 med 120 innbyggere, eller 0,13 %.

Landet som helhet hadde en befolkningsvekst på 8 829, eller 0,17 % i første kvartal 2017. Dette er den svakeste veksten på landsbasis i 1. kvartal siden 2006.

I Troms hadde 17 kommuner vekst i folketallet 1. kvartal 2017, 2 kommuner hadde uendret folketall mens 5 kommuner hadde reduksjon i folketallet.

Det er Salangen som hadde høyest prosentvis befolkningsvekst første kvartal med 0,95 %, fulgt av Gratangen (0,89 %), Tromsø (0,67 %), Målselv (0,66 %), Ibestad (0,65 %) og Kåfjord (0,42 %).

Størst prosentvis nedgang i første kvartal 2017 var det i Berg (-1,20 %) og Storfjord (-0,58 %).

Tabellen under viser den prosentvise veksten i folketallet siste 5 kvartal. Grønn farge indikerer vekst, mens rød farge indikerer nedgang.

	Vekstregnskap siste 5 kvartal				
Kommuner	**1 kvartal 2016**	**2 kvartal 2016**	**3 kvartal 2016**	**4 kvartal 2016**	**1 kvartal 2017**
Tromsø	0,40 %	0,20 %	0,57 %	0,26 %	0,67 %
Harstad	0,19 %	0,00 %	0,27 %	0,15 %	0,04 %
Kvæfjord	-0,10 %	-0,07 %	-1,06 %	-0,20 %	-0,30 %
Skånland	0,30 %	0,46 %	-0,33 %	-0,20 %	-0,07 %
Ibestad	-0,07 %	-0,14 %	-0,21 %	-0,21 %	0,65 %
Gratangen	-1,23 %	1,78 %	-0,87 %	-1,06 %	0,89 %
Lavangen	0,67 %	0,95 %	0,75 %	0,00 %	0,37 %
Bardu	0,12 %	-0,07 %	-0,55 %	-0,13 %	0,03 %
Salangen	-0,76 %	1,27 %	-0,62 %	-0,31 %	0,95 %
Målselv	0,13 %	-0,01 %	0,24 %	0,24 %	0,66 %
Sørreisa	-0,23 %	0,52 %	1,13 %	-0,14 %	0,20 %
Dyrøy	-0,35 %	0,00 %	-0,95 %	-0,44 %	0,26 %
Tranøy	-0,19 %	-1,04 %	1,44 %	-0,39 %	0,26 %
Torsken	0,11 %	-1,20 %	1,00 %	0,99 %	0,22 %
Berg	0,00 %	-1,86 %	0,22 %	1,56 %	-1,20 %
Lenvik	-0,13 %	0,22 %	0,13 %	0,46 %	0,22 %
Balsfjord	-0,12 %	-0,02 %	0,23 %	-0,37 %	0,04 %
Karlsøy	0,04 %	-0,48 %	-0,44 %	0,49 %	0,26 %
Lyngen	0,45 %	0,90 %	-0,90 %	0,07 %	0,00 %
Storfjord	-0,32 %	0,97 %	0,21 %	0,48 %	-0,58 %
Gáivuotna Kåfjord	-0,37 %	-0,09 %	-0,23 %	-0,14 %	0,42 %
Skjervøy	-0,55 %	0,41 %	-0,17 %	0,03 %	-0,31 %
Nordreisa	-0,10 %	-0,16 %	0,12 %	0,63 %	0,00 %
Kvænangen	0,16 %	-0,16 %	0,32 %	-0,16 %	0,32 %
Troms	**0,17 %**	**0,11 %**	**0,29 %**	**0,18 %**	**0,37 %**
Troms u/Tromsø	**-0,01 %**	**0,03 %**	**0,06 %**	**0,11 %**	**0,13 %**
Hele landet	**0,18 %**	**0,26 %**	**0,29 %**	**0,12 %**	**0,17 %**

Vi ser at veksten i første kvartal 2017 er høyere enn de foregående kvartalene både for Troms og Troms u/Tromsø.

Troms samlet har i første kvartal en vekst på 0,37 %, dette er 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

For landet som helhet var den en svak økning i veksten fra foregående kvartal, fra 0,12 % i 4. kvartal 2016 til 0,17 % i 1. kvartal i 2017.

Det har vært sammenhengende vekst i Troms siste 5 kvartal. Av Troms-kommunene er det bare Tromsø som har hatt sammenhengende vekst i perioden. Lavangen, Målselv, Torsken og Lenvik har hatt vekst i 4 av de 5 siste kvartalene.

Kvæfjord derimot har hatt sammenhengende befolkningsnedgang de siste 5 kvartalene.

Fødselsoverskudd, inn- og utvandring og innenlandsk innflytting/utflytting i 1. kvartal 2017

Tabellen under viser faktorene bak folketallsutviklingen i 1. kvartal 2017.

	Endring 1. kvartal 2017											
	Folketallet pr. 01.01.2017	Fødte	Døde	Fødsels-overskudd	Innvandring	Utvandring	Innflytting, innenlandsk	Utflytting, innenlandsk	Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	Folketallet pr. 1. april 2017	Befolknings-vekst 1. kvartal 2017	Befolknings-vekst 1. kvartal 2017 (prosent)
Tromsø	74 541	222	103	119	274	105	669	458	380	75 040	499	0,67 %
Harstad	24 845	60	50	10	53	22	200	232	-1	24 854	9	0,04 %
Kvæfjord	2 986	7	13	-6	45	1	28	75	-3	2 977	-9	-0,30 %
Skånland	3 048	3	7	-4	12	2	24	32	2	3 046	-2	-0,07 %
Ibestad	1 394	3	5	-2	5	1	13	6	11	1 403	9	0,65 %
Gratangen	1 121	1	6	-5	11	0	24	20	15	1 131	10	0,89 %
Lavangen	1 076	3	3	0	2	1	17	14	4	1 080	4	0,37 %
Bardu	3 994	17	17	0	27	3	45	68	1	3 995	1	0,03 %
Salangen	2 220	2	4	-2	42	4	23	38	23	2 241	21	0,95 %
Målselv	6 781	23	16	7	41	6	97	94	38	6 826	45	0,66 %
Sørreisa	3 496	5	5	0	5	2	33	29	7	3 503	7	0,20 %
Dyrøy	1 138	3	4	-1	1	0	9	6	4	1 141	3	0,26 %
Tranøy	1 540	3	5	-2	0	0	16	10	6	1 544	4	0,26 %
Torsken	921	5	5	0	5	1	9	11	2	923	2	0,22 %
Berg	914	4	4	0	2	3	4	14	-11	903	-11	-1,20 %
Lenvik	11 697	27	38	-11	77	11	96	125	37	11 723	26	0,22 %
Balsfjord	5 685	6	18	-12	9	0	44	39	14	5 687	2	0,04 %
Karlsøy	2 273	9	6	3	6	2	22	23	3	2 279	6	0,26 %
Lyngen	2 876	4	6	-2	8	2	13	17	2	2 876	0	0,00 %
Storfjord	1 890	2	5	-3	10	2	4	20	-8	1 879	-11	-0,58 %
Gáivuotna Kåfjord	2 132	6	6	0	26	0	12	29	9	2 141	9	0,42 %
Skjervøy	2 912	3	10	-7	2	1	22	25	-2	2 903	-9	-0,31 %
Nordreisa	4 919	10	13	-3	7	0	44	48	3	4 919	0	0,00 %
Kvænangen	1 233	0	2	-2	8	1	13	14	6	1 237	4	0,32 %
Troms	**165 632**	**428**	**351**	**77**	**678**	**170**	**1 481**	**1 447**	**542**	**166 251**	**619**	**0,37 %**
Troms u/Tromsø	**91 091**	**206**	**248**	**-42**	**404**	**65**	**812**	**989**	**162**	**91 211**	**120**	**0,13 %**
Landet	**5 258 317**	**13 677**	**11 283**	**2 394**	**15 247**	**8 812**	**0**	**0**	**6 435**	**5 267 146**	**8 829**	**0,17 %**

Det var et fødselsoverskudd for Troms i første kvartal 2017 på 77, mens det for Troms u/Tromsø var et fødselsunderskudd på 42.

4 kommuner hadde fødselsoverskudd i første kvartal 2017, 14 hadde fødselsunderskudd og 6 kommuner hadde like mange fødsler som dødsfall.

Netto innflytting (inkl. inn- og utvandring) var for Troms 542 personer og for Troms u/Tromsø 162 personer i 1. kvartal 2017.

Hele 19 av 24 kommuner hadde netto innflytting i første kvartal 2017.

Befolkningsveksten i første kvartal 2017 for Troms og landet for øvrig skyldes hovedsakelig innvandring fra utlandet. Troms hadde netto innvandring på 508 og Troms u/Tromsø på 339. I landet som helhet var netto innvandring på 6 435 personer.

22 av 24 Troms- kommuner hadde netto innvandring i første kvartal 2017.

Troms fylke hadde størst prosentvis befolkningsvekst sett i forhold til folketallet i 1. kvartal 2017. Møre og Romsdal, Oppland og Telemark hadde nedgang i folketallet samme kvartal.

Kvartalsvis befolkningsutvikling siste 12 kvartal

Figuren under viser prosentvis befolkningsendring pr kvartal for Troms, Troms u/Tromsø og landet som helhet, fra 2. kvartal 2014 tom 1. kvartal 2017.

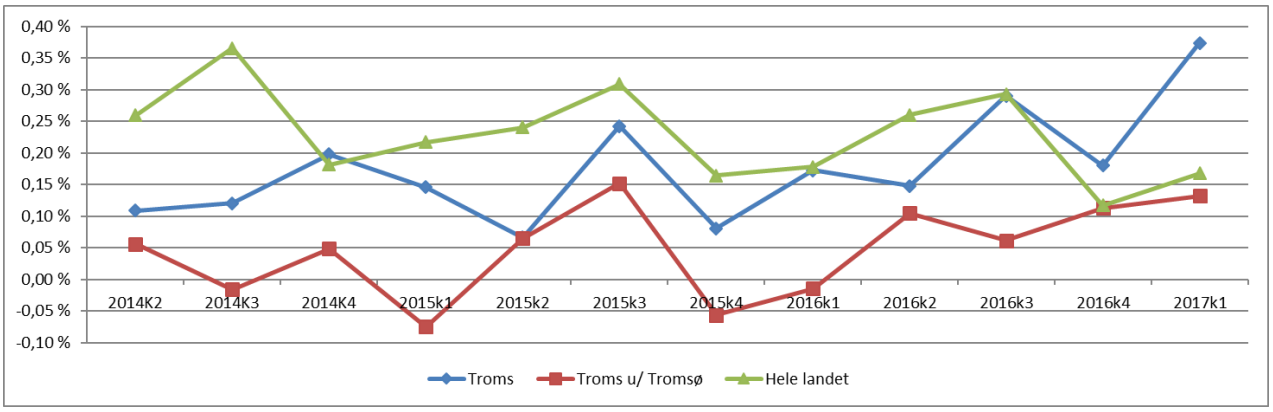

Befolkningsveksten i Troms har vært høyere enn landet de to siste kvartalene. Det har bare skjedd enn gang tidligere i siste 12-kvartalsperiode (4. kvartal 2014).

Veksten i Troms u/Tromsø er stigende og holder seg omtrent på nivå med landsgjennomsnittet.

Veksten på landsbasis øker svakt fra foregående kvartal, men veksten på landsbasis 1. kvartal 2017 er den svakeste i 1. kvartal siden før 2006. Fødselsoverskuddet for landet har ikke vært lavere siden 2003.

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Stabssjef
NORDREISA KOMMUNE
Ida Wiadel
kopi ordfører, Dag F
10 APR 2017
Ref. Næring + kst
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. ARK.KODE

Jfr. adresseliste

Vår ref.: 13/4398-102	**Saksbehandler**: Anne Øvrejorde Rødven	**Arkiv**: 120U00 SAKSARKIV	
Løpenr.: 23735/17	**Tlf. dir.innvalg**: 77 78 81 73	**Deres ref.**:	**Dato**: 06.04.2017

MELDING OM VEDTAK - REGIONAL PLAN FOR HANDEL OG SERVICE I TROMS 2016-2025.

Fylkestinget i Troms har i møte 14.3.2017 sak 22/17 vedtatt endringer i Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025.

Planens formål og virkning
Regional plan for handel og service er et verktøy for regional samordning ved lokalisering og etablering av nye samt utvidelse av eksisterende større handelsetableringer i fylket og skal sikre forutsigbarhet og likebehandling. Den skal være et hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i Troms og bidra til å effektivisere arealbruk slik at inngrep i landbruks-, natur-, og friluftsområder blir redusert. Samtidig skal planen være et viktig bidrag til at nasjonale og regionale mål om jordvern, kulturminnevern og bevaring av det biologiske mangfoldet blir fulgt opp.

Planen inneholder regional planbestemmelse og retningslinjer for lokalisering og etablering av nye, samt utvidelse av eksisterende større handelsetableringer i fylket (se kapittel 6). Bestemmelsen skal legges til grunn ved utarbeiding av nye planer og vil med motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den vil gjelde foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, kommunedelplaner og kommuneplaner.

Vedtatte endringer:

1. «Service»
   Begrepet «Service» er forklart i kapittel 8. definisjoner og begrepsavklaringer med følgende forklaring: *I begrepet «service» ligger servicetilbud som dekker andre behov/tjenester enn handel, men som opptrer oftest i kombinasjon med handelstilbud. Eksempelvis optiker, urmaker, frisør etc. Begrepet omfatter ikke andre tjenestetilbud /servicefunksjoner som opptrer isolert fra handel. Det være seg offentlige servicetjenester og forvaltning.*

Besøksadresse Strandveien 13
Postadresse Postboks 6600, 9296 TROMSØ
Telefon 77 78 80 00
Epost mottak postmottak@tromsfylke.no
Bankgiro 4700 04 00064
Internettadresse www.tromsfylke.no
Org.nr. 864870732

2. «Kommunesenter»
   Punkt 7.3.5 i planen vedrørende kommunesenter er fjernet fra planretningslinjen: (*«I kommunesentra som ikke er tillagt en regional funksjon i regional plan skal det bare tillates handelsetableringer og utvidelser som dekker kommunens egen etterspørsel»*).

3. Sjøverts transport
   Nytt punkt i planretningslinjene vedørende vurdering av sjøverts transport er innarbeidet:

«Ved gjennomgang, oppdatering og planlegging av områder for større handelsetableringer i Troms skal det gjøres en vurderinger av mulighet for sjøverts transport (bruk av nærmeste havn/kai) for innmating av gods til regionsentrene. Eventuelle flaskehalser og hindringer skal beskrives».

4. Justering av sentrumssoner

De kartfestede sentrumssonene for Målselv og Finnsnes sentrum er justert/utvidet. Dette er områder der etablering og/eller utvidelse av større handelsetableringer (detaljhandel over 3000 m²) er tillatt. Oppdaterte kart fremkommer i kapittel 7 i planen.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen i Troms vurderte i sin høringsuttalelse foreslåtte utvidelser av definert sentrumssone for Målselv og Finnsnes til å være i strid med de nasjonale mål og retningslinjer som Fylkesmannen har som oppgave å ivareta, herunder statlig planretningslinje for samordnet bolig, areal og transportplanlegging.

Videre varslet Fylkesmannen at dersom planforslaget, spesielt med den betydelige utvidelsen og oppstykkingen av Finnsnes sentrum som ble lagt fram i planforslaget, ville Fylkesmannen ha vesentlige innvendinger etter plan- og bygningsloven §8-4, 2.ledd og kreve at planen bringes inn for departementet som kan gjøre de endringer som finnes påkrevd.

Hvis Fylkesmannens vesentlige innvendinger fortsatt står ved lag sendes planen til kommunal- og moderniseringsdepartementet for vurdering. Endelig godkjent plan blir da det som følger av departementets vedtak.

De delene av planen det ikke er fremmet innvending mot har endelig virkning etter fylkestingets vedtak sak 22/17.

Mer informasjon om planen
Regional plan for handel og service for Troms 2016-2025 er tilgjengelig på nettsiden til Troms fylkeskommune (www.tromsfylkes.no) under lenken planer og strategier.

Ta kontakt med planavdelinga for spørsmål eller andre henvendelser vedrørende planen.

Med vennlig hilsen

Stine Larsen Loso
plansjef

Anne Øvrejorde Rødven
arealplanlegger

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg: 1.Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025
2. Planbeskrivelse, regional plan for handel og service i Troms 2016-2025

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Regional plan for handel og service i Troms **2016-2025**

Forord

1 Nøkkelopplysninger

Navn:	Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025
Utgiver:	Troms fylkeskommune ved planavdelingen
Utgave/ikrafttredelse:	2 / Etter fylkestingets behandling og vedtak mars 2017.
Arkivreferanse (ESA):	13/4398
Internett:	http://www.tromsfylke.no/#/innhold/tjenester/planlegging/planer-og-strategier/

1 Nøkkelopplysninger 2
2 Innledning 4
3 Formål med planen 5
4 Rammebetingelser 5
5 Om de ulike handelsregionene 6
5.1 Tromsø-regionen 7
5.2 Harstad-regionen 9
5.3 Finnsnes-regionen 10
5.4 Bardufoss-regionen 11
5.5 Setermoen-regionen 12
5.6 Nord-Troms regionen 13
5.7 Sjøvegan-regionen 13
6 Regional planbestemmelse og retningslinjer for handelsetableringer i Troms 15
6.1 Formål 15
6.2 Regional planbestemmelse for lokalisering og dimensjonering av handelsvirksomheter 15
6.3 Regionale planretningslinjer for lokalisering og dimensjonering av handelsvirksomheter 15
6.4 Virkning 16
6.5 Saksbehandling 17
7 Sentrumsavgrensinger 18
7.1 Tromsø sentrum 19
7.2 Langnes avlastningsområde, Tromsø 20
7.3 Tromsdalen avlastningssenter, Tromsø 21
7.4 Harstad sentrum 22
7.5 Seljestad avlastningssenter, Harstad 23
7.6 Kanebogen bydelssenter - Harstad 24
7.7 Finnsnes sentrum 25
7.8 Bardufoss sentrum 26
7.9 Setermoen sentrum 27
7.10 Storslett sentrum 28
7.11 Sjøvegan sentrum 29
8 Definisjoner og begrepsavklaringer. 30
9 Handlingsprogram for gjennomføring av planen 33

2 Innledning

Statlig og regional styring av hvor større handelsetableringer skal lokaliseres har som hensikt å styrke eksisterende by- og tettstedssentre, bidra til samfunnsøkonomisk effektiv arealbruk og å legge til rette for miljø- og helsefremmende transportvalg. Utgangspunktet er at det ikke er tillatt å etablere større handelsvirksomheter utenfor sentrum av byer og tettsteder med mindre annet er vedtatt i godkjente fylkesplaner eller fylkesdelplaner med retningslinjer for lokalisering av varehandel og andre servicefunksjoner.

Regional plan for handel og service i Troms er en revisjon av fylkesdelplan for kjøpesenter i Troms (2003) og erstatter denne etter vedtak i fylkestinget. Planen er utarbeidet i tråd med fylkestingets vedtak i sak 86/12, «Endelig behandling av Regional planstrategi for Troms 2012-2015» og er hjemlet i plan- og bygningsloven (pbl) § 8-1 og rikspolitisk bestemmelse for kjøpesenter (FOR 2008-06-27 nr. 742).

Planen inneholder regional planbestemmelse og retningslinjer for lokalisering og etablering av nye samt utvidelse av eksisterende større handelsetableringer i fylket. Bestemmelsen skal legges til grunn ved utarbeiding av nye planer og vil ved motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den vil gjelde foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, kommunedelplaner og kommuneplaner.

Planen er et viktig verktøy for regional samordning, forutsigbarhet og likebehandling ved lokalisering av handelsetableringer i fylket og er et viktig hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i fylket.

Til grunn for planen er det utarbeidet en regional handelsanalyse for Troms utført av Asplan Viak våren 2014. Her fremgår status og fremtidig utvikling av handelstilbud, etterspørsel og dekningsgrad for handel basert på omsetningsstatistikk for utvalgte varegrupper og befolkningsutvikling i fylket. Ved modellberegninger basert på befolkningsframskrivinger og endring i kjøpekraft er det sett på potensialet for nytt handelsareal i kommunene og handelsregionene i fylket.

Innspill fra berørte kommuner om status og potensielle utfordringer for handelsutvikling samt ønsket fremtidig utvikling har vært vesentlig for utforming av planen og derav de kartfestede sentrumssonene hvor større handelsetableringer tillates.

For at den regionale planen skal kunne fungere som et effektivt styrings- og samhandlingsdokument, er det nødvendig at den oppdateres jevnlig. Aktivitetene som skal inngå i samband med slik revisjon, fremgår av handlingsprogrammet (kapittel 9).

Til planen er det utarbeidet en planbeskrivelse med konsekvensutredning der planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer er nærmere beskrevet. Konsekvensutredningen er begrenset til forhold og problemstillinger som er relevante på regionalt nivå for å fatte gode beslutninger i forhold til en langsiktig og helhetlig politikk for lokalisering av kjøpesentre i fylket.

3 Formål med planen

Planen skal være et verktøy for regional samordning ved lokalisering av handelsetableringer i fylket og skal sikre forutsigbarhet og likebehandling. Den skal være et viktig hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i Troms og bidra til å effektivisere arealbruk slik at inngrep i landbruks-, natur- og friluftsområder blir redusert. Den skal være et viktig bidrag til at nasjonale og regionale mål om jordvern, kulturminnevern og bevaring av det biologiske mangfoldet blir fulgt opp.

4 Rammebetingelser

Nasjonale forventninger, Rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre og Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er de viktigste statlige føringene for planen.

Det foreligger også flere regionale planer som må samordnes med planen (Figur 1 Føringer for regional plan for handel og service) samt planer, mål og strategier i naboregioner og kommuner som er relevante, dette er det tatt hensyn til i planarbeidet.

Se planbeskrivelsen for nærmere utredning av rammebetingelser for planen.

Nasjonale føringer:
- Rikspolitiske retningslinjer for kjøpesenter
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Nasjonal klima- og miljøpolitikk

Regionale føringer:
- Fylkesplan for Troms
- Regional planstrategi for Troms

Relevante regionale planer som tas hensyn til:
- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Regional plan for transport 2014-2023
- Regional plan for landbruk 2014-2025
-- Regional plan for folkehelse 2008-2013 (under revisjon)

Figur 1 Føringer for regional plan for handel og service

5 Om de ulike handelsregionene [1]

Som grunnlag for revisjonen ble det utarbeidet en regional handelsanalyse for Troms våren 2014. Denne tar utgangspunkt i regioninndeling i fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) og senternivåinndelingen definert i fylkesplan for Troms (2014-2025):

Regionsentrenes nivå og type senter:
Nivå 1 Tromsø
Nivå 2 Harstad og Finnsnes
Nivå 3 Storslett, Bardufoss og Sjøvegan –
- Skjervøy som senter for maritime funksjoner.
- Setermoen som senter for Forsvarets aktiviteter

Nivå 4 Øvrige kommunesentre
Nivå 5 Lokale sentre

Analysene har vist at i de åtte regionsentrene skal følgende handelsomland legges til grunn ved beregning av kundegrunnlag ved etablering av nye handelstilbud:

Regionsenter	Handelsomland
Tromsø	Tromsø, (Karlsøy)
Harstad	Harstad, Kvæfjord, (Skånland)
Finnsnes	Lenvik, Tranøy, Sørreisa, Torsken, (Berg og Målselv)
Setermoen	Bardu, (Gratangen, Lavangen, Salangen)
Bardufoss	Målselv, Bardu, (Sørreisa og Balsfjord)
Storslett	Nordreisa, Kåfjord, Kvænangen
Sjøvegan	Salangen, Lavangen, Dyrøy, Gratangen, (Bardu, Ibestad)
Skjervøy	Skjervøy, (Nordreisa)

1 Handelsomland som skal legges til grunn ved beregning av kundegrunnlag i regionene. Kommuner i parentes genererer 3 % eller mindre av innkjøpsturene til regionen.

Befolkningsstatistikk, endring i omsetning og dekningsgrad er utregnet både på kommune- og regionnivå i perioden 2004-2012. Beregnet befolkningsvekst på kommunenivå er basert på SSBs middelsprognose (MMMM[2]). Potensielt utbyggingsareal er basert på disse tallene og er dermed generelt høyt, andre faktorer må tas med i betraktningen før eventuelle utvidelser.
Dekningsgrad er beregnet ut fra gjennomsnittlig forbruk per person i 2012 for utvalgte varegrupper.

[1] Regional handelsanalyse for Troms, 2014
[2] I SSBs MMMM-prognose legger middels utvikling i både fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og innvandring til grunn. I dette alternativet vil den høye befolkningsveksten vi har sett de siste årene, gradvis avta men det vil likevel være en klar befolkningsvekst i Norge gjennom hele dette hundreåret, særlig de nærmeste årene.

I analysen er tall for plasskrevende varer delt opp i 2 grupper: plasskrevende 1: møbler, hvitevare, fargevarer, motorutstyr og plasskrevende 2: byggevarer/hagesenter. Plasskrevende varer er definert som en samlet gruppe i planen (for begrepsforklaringer og definisjoner, se kapittel 8).
Under gis en kort oppsummering av befolkningsstatistikk omsetning, dekningsgrad og potensielt utbyggingsareal for handel for de ulike regionene. I tillegg er det gitt en kort oppsummering av kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling.

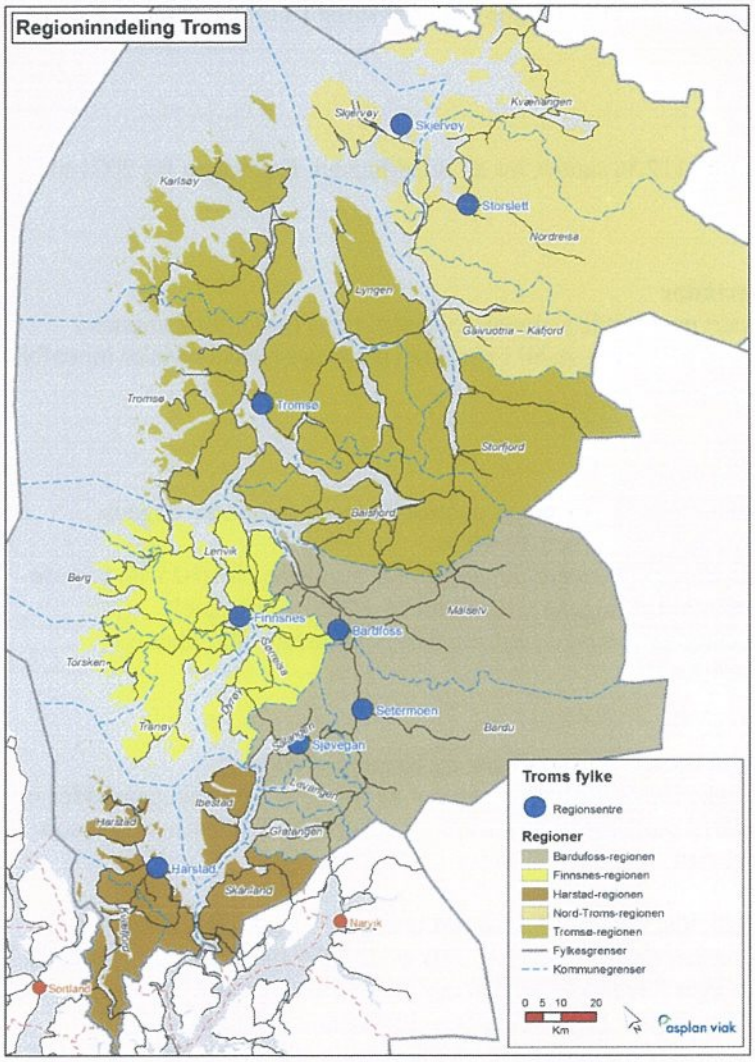

Figur 2 Regioninndeling og regionale sentre i henhold til fylkesplan for Troms2014-2025

5.1 Tromsø-regionen

5.1.1 Befolkningsgrunnlag og -framskrivning

Tromsøregionen er den desidert største i Troms med 81910 innbyggere i 2012. Tromsøregionen er den eneste regionen i fylket som har hatt reell befolkningsvekst i perioden fra 2004-2012 på 9,2 %.
Forventet befolkningsvekst frem mot 2030 er 13 % i Tromsø kommune med en endring mellom -7 % og + 6 % i de resterende kommunene i regionen.

5.1.2 Omsetning
Omsetningen i Tromsøregionen utgjør drøyt 50 % av samlet omsetning i fylket. I perioden 2004-2012 har samlet endring for omsetning av detaljvarer vært på 43 % i regionen. Når det gjelder dagligvarer har omsetningen økt med 38 % i perioden 2004-2012, i hele fylket er økningen 35 %.
Når det gjelder utvalgsvarer er det Tromsø og Nord-Troms regionen som har hatt den største veksten i fylket med en økning på 35 % i Tromsø-regionen. Plasskrevende varer (her møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr) hadde en økning på 44 % i perioden 2004-2012. for fylket i sin helhet var økningen på 46 %. For hagesenter og byggevarer har økningen vært størst i Tromsø-regionen med en økning på 63 %.

5.1.3 Dekningsgrad
Tromsø-regionen har en dekningsgrad på 112 % samlet for all detaljhandel. Endringen fra 2004 til 2012 er relativt liten.

5.1.4 Fordeling på ulike senterområder
For detaljvarehandel samlet har det vært en gradvis nedgang for sentrum til fordel for Langnes i perioden 2004-2012. Andelen dagligvarer har vært stabil i perioden mens det fortrinnsvis er innenfor utvalgsvarer sentrum har tapt markedsandeler.

5.1.5 Potensial for utvidelse av handelsareal
Befolkningsvekst og økt kjøpekraft tilsier at det vil være et potensiale for utvidelse av dagens handelsareal i Tromsø kommune med i størrelsesorden 30-40 %.
For de resterende kommunene kan det tilsvarende være potensiale for utvidelse på 10-25 %, i første rekke på grunn av økt kjøpekraft. Modellberegningene viser at minst 25 % av potensielt utbyggingsareal for handel i Tromsø må lokaliseres til sentrum dersom sentrum skal kunne opprettholde dagens markeds- og besøksandel.

5.1.6 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling
Gjeldende kommuneplan fra 2012 er ikke rettskraftig på omfanget av handel i avlastningsområder og bydeler. Fylkesmannens innsigelse i 2012 omhandlet frykten for svekkelse av Tromsø sentrum som handelssted. Denne innsigelsen er ikke løst.

Tromsø kommune har våren 2015 utarbeidet forslag til ny kommuneplan. Sterkt fokus i denne er boligbygging, knutepunktstrategi og ønsket om en tettere by. Når det gjelder områder for handel har kommunen lagt opp til handelsetableringer i Tromsø sentrum og i bydelene ut fra en langsiktig og kraftig befolkningsvekst. Sentrum er fremhevet som det viktigste knutepunktet for miljøvennlig transport med satsing på uterom og handel. Handlingsplanen for sentrum, sentrumsløftet, tar for seg ulike tiltak for å oppnå dette.

I forbindelse med kommuneplanen for Tromsø 2011-2022, gjorde kommunen en delutredning om bystruktur og handel i form av en handelsanalyse (Byutvikling, 2010). Denne peker på at sentrum skal ha en særstilling som byens viktigste handelssenter og at en bør være restriktiv med nytt handelsareal i avlastningssentrene Langnes og Tromsdalen i kommuneplanperioden. Utredningen vurderes fortsatt til å være aktuell.

Prosjektet Transportnett Tromsø skal planlegge for en sikrere og triveligere by hvor det skal bli enklere å ta seg fram som gående, syklende og kollektivreisende i byen. Det skal komme konkrete forslag til hvordan transportutfordringene i Tromsø kan løses og består av delprosjektene kommunedelplan for ny Tverrforbindelse og ny forbindelse til Kvaløya, sykkelstrategi/nett, gåstrategi, trafikksikkerhet, miljø (støv, støy, uterom i sentrum), parkeringsplan/ parkeringsnorm og transportplan for kommunalt vegnett.

5.1.7 Om sentrumssonen Tromsø sentrum og avlastningssentrene Langnes og Tromsdalen.

I forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) er følgende endringer gjort for Tromsø:
Det er foretatt noen endringer i sentrumsavgrensingen for Tromsø sentrum og Tromsdalen avlastningssenter/bydelssenter i forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003). Avlastningssenteret Langnes er også justert noe ned. Endringene er basert på gjeldende kommuneplans arealdel for Tromsø kommune samt områdereguleringsplan for Langnes (vedtatt 24.9.2014).

5.2 Harstad-regionen

5.2.1 Befolkningsgrunnlag og -framskrivning

Harstad-regionen er den nest største regionen i Troms med 31502 innbyggere i 2012. Endringen fra 2004-2012 er en marginal økning på 0,1 %. Forventet befolkningsvekst frem mot 2030 er 11 % i Harstad kommune med en endring mellom -24 % og + 10 % i de resterende kommunene i regionen.

5.2.2 Omsetning

I perioden 2004-2012 har det vært en samlet omsetningsøkning av detaljvarer på 29 % i regionen med en relativ lav men jevn økning fra år til år. Når det gjelder dagligvarer har omsetningen økt med 30 % og for utvalgsvarer en økning på 17 %, lavest i fylket.
Plasskrevende varer (her møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr) hadde en økning på 39 % i perioden 2004-2012. For hagesenter og byggevarer har økningen vært desidert lavest i Harstad-regionen med en økning på kun 7 %.

5.2.3 Dekningsgrad

Harstad-regionen har en dekningsgrad på 128 % samlet for all detaljhandel. Dekningsgrad for bygg/hage er på hele 128 % men kun på 96 % for utvalgsvarer.

5.2.4 Bydelsnivå

For detaljvarehandel samlet har det vært en gradvis nedgang i markedsandel for Harstad sentrum i perioden 2004-2012. Det er i første rekke handel utenfor sentrum, Sjøkanten og Kanebogen som har økt sin markedsandel. Gjennomgangen viser således en markant nedgang i sentrums markedsandel til fordel for Sjøkanten. Nedgangen er størst for utvalgsvarer.

5.2.5 Potensial for utvidelse av handelsareal

Beregningene viser at basert på en betydelig befolkningsvekst i Harstad-regionen frem mot 2030 vil potensialet for utvidelse av dagens handelsareal være på ca. 30–35 %. Minst 30 % av dette må lokaliseres til sentrum for at sentrum skal kunne opprettholde dagens markeds- og besøksandel.

5.2.6 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling

Harstad har i kommuneplanens arealdel (vedtatt 29.4.2010) avsatt områder for sentrum, bydelssentra og områder for plasskrevende varer. I sentrum (SE1) og Kanebogen handelspark (SE2) tillates etablering av detaljhandel med forretningsareal større enn 3000 m² bruksareal (BRA). Seljestad handelspark (E1) er avsatt som avlastningssenter hvor det tillates etablert store handelskonsepter, også kalt big-box eller hypermarked samt handel med plasskrevende varer. I tillegg er Bergseng, Sørvik og Lundenes definert som bydelssenter og Stangnesparken, Langmoan og Nordlysparken definert som områder for plasskrevende varer i kommuneplanen. Langmoan og Nordlysparken er ikke bebygd i dag.
Reguleringsplan for utvidelse av Amfi Kanebogen ble vedtatt 30.10.2014 og åpner opp for omlag 8800 m² handelsareal. Etter utvidelsen vil kjøpesenteret etter planbeskrivelsen ha et samlet areal på 32100 m². Kanebogen er i regional plan avsatt til bydelssenter som også er i tråd med

kommuneplanens arealdel. Dette innebærer at fremtidig planlegging i Kanebogen må skje innenfor rammene av pkt. 6.3.3.

I Seljestad handelspark ble reguleringsplan for Sjøkanten senter vedtatt 4.9.2014. Reguleringsplanen åpner opp for fri etablering av inntil 4750 m² detaljhandel. Planen gir videre hjemmel for etablering av inntil 28 000 m² detaljhandel med store arealkrevende virksomheter, såkalt big-box/hypermarked, hvor det ikke er tillatt med enkeltetableringer under 1600 m². En handelsanalyse med tilhørende transport og CO_2 analyse ble utarbeidet i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for Sjøkanten senter. Denne konkluderte med at "en utvidelse av Sjøkanten senter vil styrke Seljestad som avlastingssenter for Harstad sentrum og gi noe redusert CO_2 utslipp i Harstadregionen. Utvidelsen vil kunne gi negative konsekvenser for omsetningen til handelsstanden i Harstad sentrum, men samtidig også kunne bidra til redusert biltrafikk i bykjernen".

I forbindelse med revidering av kommuneplanens areadel gjennomførte Asplan Viak en handelsanalyse for Harstad kommune i januar 2015. Denne tar for seg dagens handelssituasjon, handelsstruktur, forventet utvikling frem mot 2035 og en evaluering av arealer avsatt til handel i gjeldende kommuneplan, samt behov for eventuelt nye handelsområder. I analysen anbefales det at nye utbygginger for handel kommer som fortetting i dagnes handelsområder, fortrinnsvis Harstad sentrum.

Kommunedelplanen «Sentrumsplan for Harstad 2015-2025» er under utarbeidelse. Planen har som mål å skape en attraktiv og levende by og vektlegger miljøvennlig by - og stedsutvikling, næringsutvikling, klima- og samfunnssikkerhet, kulturminnekartlegging, universell utforming, utvikling av havn og samferdsel.

Kommunen har understreket behovet for å oppdatere regional plan for handel og service etter samme områdeavgrensninger som i vedtatt kommuneplan. Det er også uttrykt ønske om at regionale planer ikke må avgrense sentrum, men heller gi kriterier og metode som skal legges til grunn for avgrensingen.

5.2.7 Om sentrumssonen Harstad sentrum, bydelssenteret Kanebogen og avlastningssenteret Seljestad.

I forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) er følgende endringer gjort for Harstad:
Sentrumssonen for Harstad sentrum er justert etter de grenser som er avsatt i kommuneplanens arealdel for Harstad. Det er også tegnet kart for bydelssenteret Kanebogen og avlastningssenteret Seljestad med utgangspunkt i kommuneplanens områdeavgrensninger.

5.3 Finnsnes-regionen

5.3.1 Befolkningsgrunnlag og – framskrivning

Finnsnes-regionen hadde 19217 innbyggere i 2012 med en nedgang på -1,6 % i perioden 2004-2012. Forventet befolkningsvekst frem mot 2030 er 14 % i Lenvik kommune med en endring mellom -18 % og +14 % i de resterende kommunene i regionen.

5.3.2 Omsetning

I perioden 2004-2012 har det vært en samlet omsetningsøkning av detaljvarer på 43 % i regionen med jevn økning fra år til år. Når det gjelder dagligvarer har omsetningen økt mest i fylket med 46 % og for utvalgsvarer en økning på 24 %, nest-lavest i fylket.
Plasskrevende varer (her møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr) hadde en økning på 36 % i perioden 2004-2012. For hagesenter og byggevarer har økningen vært på 41 %, den nest største på regionnivå etter Tromsø-regionen.

5.3.3 Dekningsgrad
Finnsnes-regionen har en dekningsgrad på 136 % samlet for all detaljhandel. Dekningsgraden har økt betydelig i perioden 2004-2012 og Lenvik kommune har den høyeste dekningsgraden i fylket.

5.3.4 Potensial for utvidelse av handelsareal
Beregningene viser at det vil være potensial for utvidelse av dagens handelsareal på Finnsnes/Lenvik med en størrelsesorden på 30-35 % basert på befolkningsvekst og økt kjøpekraft.

5.3.5 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling
Kommuneplanens arealdel for Lenvik kommune er egengodkjent 19.12.2014 men omfatter ikke byområdet. Kommunedelplan for byområdene er under utarbeidelse. Områdeplan for Finnsnes sentrum ble gjort gjeldende fra 22.10.15.

5.3.6 Om sentrumssonen Finnsnes sentrum
I forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) er det gjort en betydelig utvidelse av sentrumssonen i tråd med vedtak i fylkestinget 15.3.2016, sak 15/16. Avgrensningen er basert på sentrumsavgrensingen fastsatt i områdereguleringsplan «Sentrumsplan Finnsnes» og innebærer at områder regulert for sentrumsformål, bolig/forretning/kontor, forretning/kontor/tjenesteyting og området angitt bebyggelse og anleggsformål kombinert med andre angitte hovedformål tas inn i sentrumssonen.

5.4 Bardufoss-regionen

5.4.1 Befolkningsgrunnlag og – framskrivning
Bardufoss-regionen hadde 14840 innbyggere i 2012 med størst nedgang i fylket på 2,4 % i perioden 2004-2012. Forventet befolkningsvekst frem mot 2030 er på 12 % i Målselv kommune med en endring mellom -16 % og +11 % i de resterende kommunene i regionen.

5.4.2 Omsetning
I perioden 2004-2012 har det vært en samlet omsetningsøkning av detaljvarer på 26 % i regionen, dette er lavest i fylket. Når det gjelder dagligvarer har omsetningen økt med kun 10 % men for utvalgsvarer har økningen vært på 31 %.
Plasskrevende varer (her møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr) hadde en økning på hele 57 % i perioden 2004-2012, klart høyest i fylket. For hagesenter og byggevarer har økningen vært på 30 %.

5.4.3 Dekningsgrad
Bardufoss-regionen har en dekningsgrad på 51 % samlet for all detaljhandel. Dekningsgraden varierer mye etter varetype og er kun på 51 % for møbler/hvitevarer, mens den for dagligvarer er 101 %.

5.4.4 Potensial for utvidelse av handelsareal
Befolkningsvekst og økt kjøpekraft tilsier at det vil være potensial for utvidelse av dagens handelsareal i Målselv/Bardufoss med drøyt 30 %.

5.4.5 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling
Kommuneplanens arealdel for Målselv kommune 2012-2025 ble vedtatt 13.12.2012.

I utredningsfasen for arealdelen har det vært gjennomført ulike delprosjekt (Scenarier Målselv 2021 og Stedsutvikling Bardufoss) med fokus på sentrums- og stedsutvikling.
Stedsutvikling Bardufoss er et større utredningsarbeid som skal se nærmere på Bardufoss/

Målselv sin fremtid med spesielt fokus på Bardufoss sentrum og Andslimoen og hvilke innhold og roller tettstedene skal ha. Prosjektet sentrumsoppgradering, torget og elveparken (2015-2016) gjelder sentrumsoppgradering i Bardufoss/Andselv sentrum med tilrettelegging av elvepark og bilfritt torg med grøntarealer, kulturscene og lekeplass.

I forlengelse av forprosjekt stedsutvikling Bardufoss utarbeidet Norconsult en kartlegging og analyse av handelssituasjonen i Målselv kommune i 2012. Denne viser en liten nedgang i dekningsgrad siden 1997.

Områdeplan for Andslimoen er under utarbeidelse. Området skal være forbeholdt industri og plasskrevende handel.

5.4.6 Om sentrumssonen Bardufoss sentrum

I forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) er det gjort noen endringer for sentrumssonen Bardufoss; boliger nordvest i sonen er tatt ut og noen forretningsbygg i nord-øst er tatt inn.

Kommunen har i mai 2016 spilt inn ønske om utvidelse av sentrumssonen for Bardufoss regionsenter jamfør reguleringsplan for Bardufoss sentrum fra 1997. Disse endringene er nå tatt inn. Sonen er utvidet mot sør-vest (mot Heggelia, område BY16 i reguleringsplan for Bardufoss), og den er justert noe i nord-øst for å omfatte alle regulert for forretning som er tilknyttet sentrum.

5.5 Setermoen-regionen

5.5.1 Befolkningsgrunnlag og – framskrivning

Modellberegningene indikerer at 95 % av omsetningen i Bardu er generert av de som enten bor eller jobber i kommunen. I perioden 2004-2012 har kommunen hatt en befolkningsøkning på marginale 1 %. Forsvarets leir på Setermoen bidrar til å bygge opp under Bardu/Setermoen som handelssenter. Prognosene viser en befolkningsøkning på 4 % i kommunen frem mot 2030.

5.5.2 Omsetning

Omsetningen for detaljvarer har økt med 24 % i Bardu i perioden 2004-2012. For dagligvarer har veksten vært blant de laveste i fylket med 6 % i perioden. Når det gjelder utvalgsvarer og plasskrevende varer (møbler, hvitevarer mm) har økningen vært betydelig med henholdsvis 65 % og 62 % i perioden 2004-2012.

5.5.3 Dekningsgrad

Dekningsgraden for Bardu gikk ned fra 89 til 84 % i perioden 2004-2012.

5.5.4 Potensial for utvidelse av handelsareal

Befolkningsvekst og økt kjøpekraft tilsier at det vil være et potensiale for utvidelse av dagens handelsareal i Bardu med 25 %. Potensialet i første rekke knyttet til økt kjøpekraft.

5.5.5 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling

Gjeldende kommuneplans arealdel for Bardu komme er fra 1995. Revisjon av denne pågår. Sentrumskjernen er definert gjennom Reguleringsplan for Setermoen sentrum (sist revidert februar 2008) og strekker seg fra kirka/kirkeparken i nord til og med nærområdene i militærleiren og Forsvarsmuseet.

Planforslag til kommuneplanens arealdelsier har følgende bestemmelser for kjøpesenter: "Det gjelder å konsentrere nye aktiviteter til sentrum for å støtte opp og sentrumsutviklingen. I og med Forsvarets store betydning, må dette spesielt vektlegges for å utnytte potensialet best mulig. Dette fordi Forsvaret er en vesentlig motor i lokalsamfunnet".

5.5.6 Om sentrumssonen Setermoen

I forhold til fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) er sentrumssonen er justert noe etter reguleringsplan for Setermoen sentrum.

5.6 Nord-Troms regionen

5.6.1 Befolkningsgrunnlag og – framskrivning

I Nord-Troms regionen var det 11181 innbyggere i 2012 med en nedgang på -2,2 % i perioden 2004-2012. Forventet befolkningsvekst frem mot 2030 er 13 % i Nordreisa kommune med en endring mellom -7 % og +13 % i de øvrige kommunene i regionen.

5.6.2 Omsetning

I perioden 2004-2012 har det vært en samlet omsetningsøkning av detaljvarer på 28 % i regionen. Når det gjelder dagligvarer har omsetningen økt med 25 % men for utvalgsvarer har økningen vært på hele 36 %, størst økning i fylket.
Når det gjelder plasskrevende varer (her møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr) hadde Nord-Troms regionen en nedgang på -2 % i perioden 2004-2012, klart lavest i fylket. For hagesenter og byggevarer har økningen vært på 30 %.

5.6.3 Dekningsgrad

Nord-Troms-regionen har en dekningsgrad på 87 % samlet for all detaljhandel, høyest er dekningsgraden for dagligvarer (108 %) og lavest er den for møbel/hvitevarer (37 %).

5.6.4 Potensial for utvidelse av handelsareal

Statistisk befolkningsvekst og økt kjøpekraft tilsier et potensiale for utvidelse av dagens handelsareal i Nordreisa/Storslett med drøyt 35 % mot 2030.

5.6.5 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling

Kommuneplanens arealdel for Nordreisa kommune ble sist revidert 23.1.2015. Her er det gjort tiltak i forhold til utnyttingsgrad for å styrke fortetting i sentrumsområdene samt lagt opp til et generelt fokus på at sentrumsområdene skal preges av forretninger.
Stedsutviklingsprosjektet i Nordreisa tar for seg ulike fysiske forskjønningstiltak i sentrumsområdene basert på flytting av riksvegen sørover og dermed frigivelse av vegareal til torg.

5.6.6 Om sentrumssonen Storslett sentrum

Basert på kommuneplanens arealdel, eksisterende bebyggelse og gjeldende reguleringsplaner er sentrumssonen innskrenket noe i forhold til fylkesdelplanen fra 2003.

5.7 Sjøvegan-regionen

5.7.1 Befolkningsgrunnlag og – framskrivning

Sjøvegan-regionen består av Salangen og Lavangen, Dyrøy og Gratangen kommuner. I tillegg handler bosatte i Bardu og Ibestad kommuner i noe grad i Sjøvegan.

I perioden 2004-2012 har befolkningsnedgangen vært på mellom -2 og -4 %.
Prognosene viser at frem mot 2030 vil befolkningen øke med 4-11 % i regionen.

5.7.2 Omsetning
I perioden 2004-2012 har detaljhandelsomsetningen økt med 45 % i Salangen. For dagligvarer, 47 %, utvalgsvarer 2 %.

5.7.3 Dekningsgrad
Dekningsgraden for detaljvarer i Salangen er på 93 %. Denne er høyest for dagligvarer (121 %) og bygg/hage (115 %).

5.7.4 Potensial for utvidelse av handelsareal
Befolkningsvekst og økt kjøpekraft tilsier at det vil være et potensiale for utvidelse av dagens handelsareal i Sjøvegan/Salangen med drøyt 30 %.

5.7.5 Status for kommunens arbeid med senterstruktur og handelsutvikling
Kommuneplanens arealdel for Salangen kommune er fra 1995. Planen er under revisjon.
Kommunedeplan for for Sjøvegan er planlagt utarbeidet i 2017.

5.7.6 Om sentrumssonen Sjøvegan
Utkast til sentrumsplan for Sjøvegan er brukt som grunnlag for justering av sentrumssonen for Sjøvegan.

6 Regional planbestemmelse og retningslinjer for handelsetableringer i Troms

6.1 Formål

Formålet med denne bestemmelsen og retningslinjene er å legge til rette for at handelsetableringer i Troms styrker eksisterende by- og tettstedssentre, bidrar til samfunnsøkonomisk effektiv arealbruk og legger til rette for miljø- og helsefremmende transportvalg.
Bestemmelsen og retningslinjene skal bidra til å effektivisere arealbruk slik at inngrep i landbruks-, natur- og friluftsområder blir redusert og nasjonale og regionale mål om jordvern, kulturminnevern og bevaring av det biologiske mangfoldet blir fulgt opp.

6.2 Regional planbestemmelse for lokalisering og dimensjonering av handelsvirksomheter

Etablering av ny handelsvirksomhet som enkeltvis eller samlet utgjør et bruksareal (BRA) større enn 3000 m² eller utvidelse av eksisterende handelsvirksomhet som medfører et samlet bruksareal over 3000 m² er bare tillatt i sentrumssoner slik disse er definert, lokalisert og avgrenset i denne plan. Kart med sentrumssoner er fremstilt i kapittel 7.

På vilkår gitt i regionale planretningslinjer i denne plan kan det også tillates etablering eller utvidelse av handelsvirksomhet utover 3000 m² i definerte avlastningssentre og bydelssentre.

Forbudet gjelder ikke handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget er biler, båter, landbruksmaskiner, trelast og større byggevarer, samt utsalg fra hagesentre og planteskoler, dersom disse lokaliseres i tilknytning til sentrum, eller innenfor etablerte områder for handel som ikke ligger i tilknytning til sentrum.

Bestemmelsen skal legges til grunn for nye kommuneplaner og reguleringsplaner, og vil ved motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den vil gjelde foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner og kommunedelplaner og kommuneplaner.

6.3 Regionale planretningslinjer for lokalisering og dimensjonering av handelsvirksomheter

6.3.1 Sentrumssoner

Sentrumssone er definert som sentrum med tillegg av en sone rundt, vanligvis i en avstand på 1000 – 1500 meter (gangavstand) fra ytterkantene av sentrum, noe avhengig av senterstørrelse.
Sentrumssone brukes om prioriterte områder der handelsetableringer vil bidra til å styrke senterstrukturen og redusere transportarbeidet. Kart med avgrensning av sentrumssoner i de 8 regionene i Troms er gitt i kapittel 7: Harstad, Finnsnes og Tromsø sentrum, Storslett, Setermoen, Bardufoss og Sjøvegan.

6.3.2 Avlastningssentre

Avlastingssentre skal avlaste sentrum der behovet er til stede. Begrunnelsen for å etablere avlastingssenter er bl.a. at sentrum har plassmangel, er fysisk sett for lite og/eller har verneverdige bygningsmiljøer og ikke er i stand til å ta imot all ny handelsvirksomhet.
Avlastningssentrene skal betjene et regionalt omland.
I denne planen utpekes tre avlastingssenter: Langnes og Tromsdalen som avlastingssenter til Tromsø sentrum og Seljestad som avlastningssenter for Harstad sentrum. Kart med avgrensning av avlastningssentre er gitt i kapittel 7.
Utvidelser eller nyetableringer i avlastningssentrene kan bare skje i den utstrekning dette kan begrunnes i et konkret og påviselig behov for å avlaste sentrum.

Flere avlastingssenter

Nye avlastingssentre kan etableres dersom sentrums behov for avlastning utredes og dokumenteres.
Utvidelser eller nyetableringer i avlastningssentrene kan bare skje i den utstrekning dette kan begrunnes i et konkret og påviselig behov for å avlaste sentrum.

Det tillates ikke utvidelser eller nyetableringer som innebærer at avlastningssentrene blir større enn behovet tilsier.

6.3.3 Bydelssentre

Etableringer og/eller utvidelse av handelsvirksomhet som samlet overskrider 3000 m² BRA kan tillates i definerte bydelssentre dersom etableringen/utvidelsen er innrettet for å betjene det lokale omlandet og ikke vil generere mye trafikk fra andre bydeler.

Nyetableringer eller utvidelser i bydelssentrene kan bare skje i den utstrekning forretningene imøtekommer behovet for dagligvarer og (eventuelt) et mindre utvalg av bransjevarer i den konkrete bydelen. Dette behovet må utredes og dokumenteres i en handelsanalyse. Bydelssentrene bør primært imøtekomme behovet for dagligvarer i bydelene. Av hensyn til utviklingen av sentrum bør utvalget av andre bransjevarer være svært begrenset.

Kommunen må definere den enkelte bydels handelsomland.
Kommunen skal utpeke bydelssentre i kommuneplanens arealdel og gjøre en fysisk avgrensning av området der etablering/utvidelse av handelsvirksomhet på over 3000 m² BRA kan tillates.

6.3.4 Lokalisering av plasskrevende varer

Kommunene skal utpeke områder for plasskrevende virksomhet i kommuneplanens arealdel. Varegrupper som er definert som plasskrevende er biler, motorkjøretøyer, landbruksmaskiner, trelast, båter og andre større byggevarer og salg fra planteskoler/hagesenter. Øvrige varegrupper, for eksempel møbler, tepper, hvitevarer etc. kommer ikke inn under kategorien plasskrevende varer.

Forhold som skal vektlegges ved lokalisering og avgrensning av områder for plasskrevende varer:

- Forretninger for kjøp av varer som er plasskrevende og som kjøpes en sjelden gang, bør primært lokaliseres i næringsområde med god tilgjengelighet til hovedveinett og med god kollektivdekning.
- Plassering av plasskrevende varer bør samlokaliseres for å unngå unødvendig trafikkbelastning

6.3.5 Estetikk, universell utforming

Ved handelsetableringer/utvidelser må bygningsmassens utforming tilpasses stedets bebyggelse og struktur.
God arkitektur, estetikk og imøtekommende og utadrettede fasader med åpne vindusflater og god tilgjengelighet skal vektlegges. Det skal tilrettelegges for sykkelparkering og sikker adkomst til kollektivtransport. Universell utforming skal ivaretas.

6.3.6 Sjøverts transport

Ved gjennomgang, oppdatering og planlegging av områder for større handelsetableringer i Troms skal det gjøres en vurderinger av mulighet for sjøverts transport (bruk av nærmeste havn/kai) for innmating av gods til regionsentrene. Eventuelle flaskehalser og hindringer skal beskrives.

6.4 Virkning

Vedtatt regional plan skal legges til grunn for statens, kommunenes og fylkeskommunenes planlegging i fylket. Bestemmelsen skal legges til grunn for nye kommuneplaner og reguleringsplaner, og vil ved motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den vil gjelde foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner og kommunedelplaner og kommuneplan. Nye byggetillatelser eller rammetillatelser etter plan- og bygningsloven kan ikke gis i strid med vedtatt regional planbestemmelse. Når regional

plan med retningslinjer og planbestemmelse er endelig vedtatt, vil den avløse den rikspolitiske bestemmelsen om kjøpesentre (2008).

6.5 Saksbehandling

Gjennomføring av allerede vedtatte reguleringsplaner, som er i strid med denne plan, skal vurderes av regional planmyndighet (fylkeskommunen). Ved behandling av søknad skal fylkeskommunen samrå seg med fylkesmannen og evt. andre berørte kommuner. Fylkeskommunen kan ikke gi samtykke dersom fylkesmannen kan vise til at søknaden åpenbart er i strid med nasjonale interesser.

Tiltakshaver sender søknad om samtykke til gjennomføring av planen til kommunen. Kommunen skal foreta en vurdering av søknaden i forhold til regionale planbestemmelser og rikspolitiske bestemmelse for kjøpesenter og sammen med sin uttalelse oversende saken til fylkeskommunen for avgjørelse.

7 Sentrumsavgrensinger

Med utgangspunkt i sentrumsavgrensingene i fylkesdelplan for kjøpesenter (2003) og innspill fra berørte kommuner er det tegnet kart som definerer sentrumsavgrensinger jfr. regional planbestemmelse, kap.6.2. Der det finnes vedtatte kommuneplaner og kommunedelplaner med sentrumsavgrensinger er disse lagt til grunn.

Avgrensningene er ikke eksakt med tanke på eiendomsgrenser og skal angis eksakt i kommuneplan, kommunedelplan eller reguleringsplan.

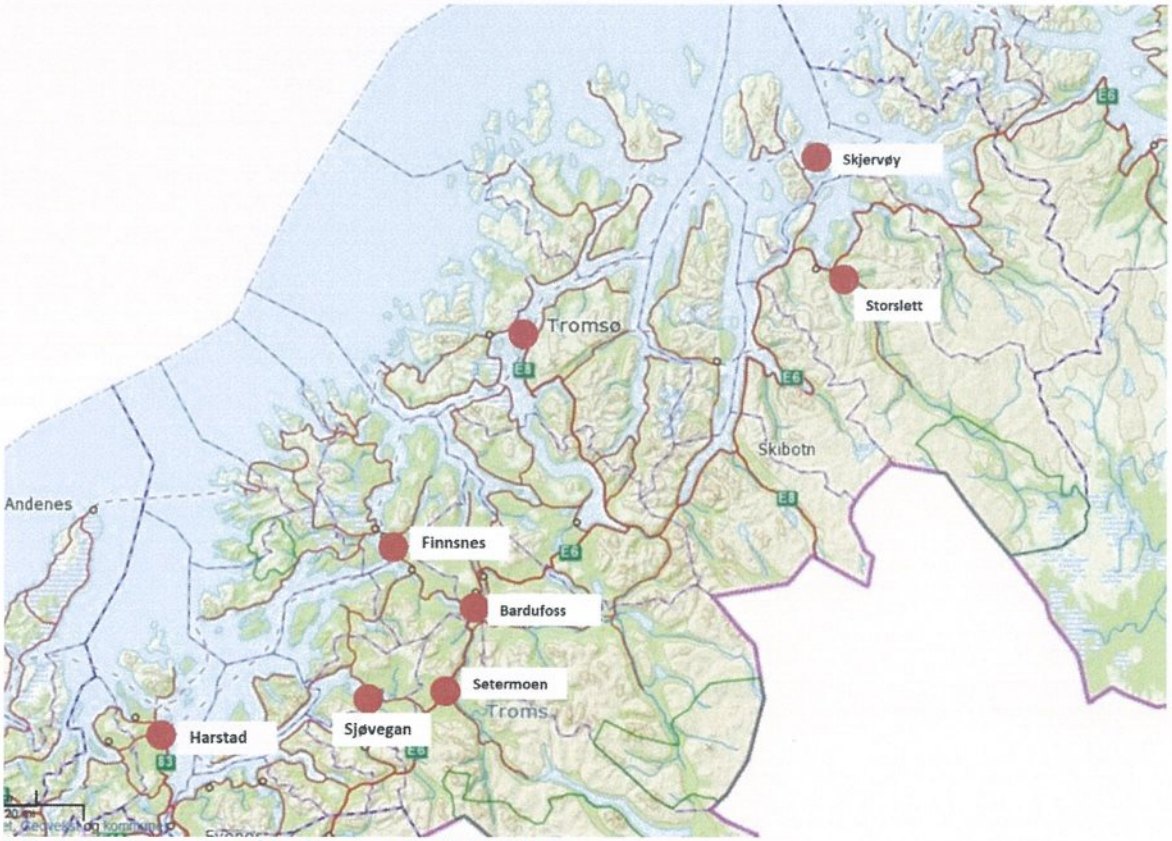

1 Regionssentre med områder for større handelsetableringer

7.1 Tromsø sentrum

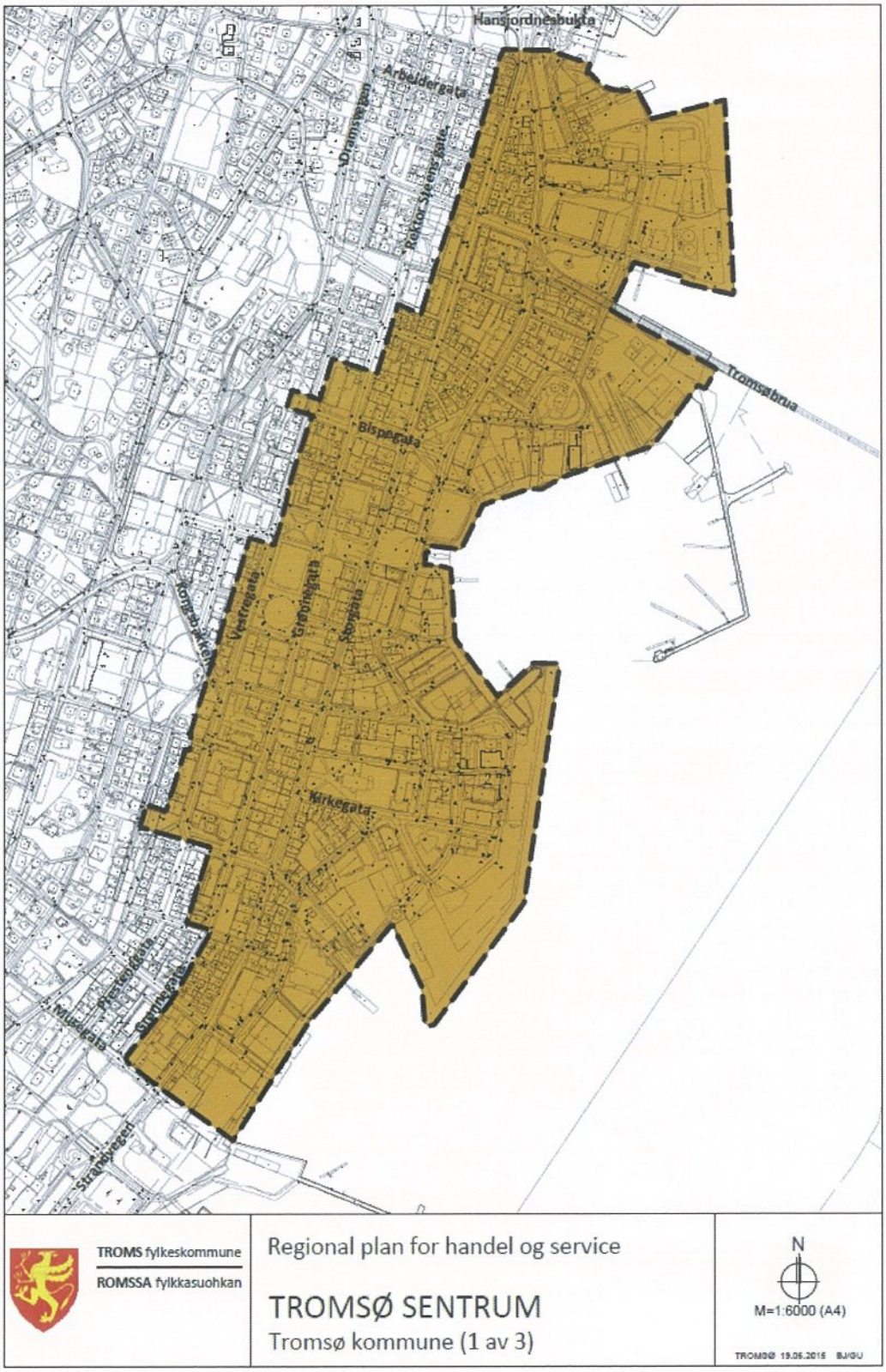

7.2 Langnes avlastningsområde, Tromsø

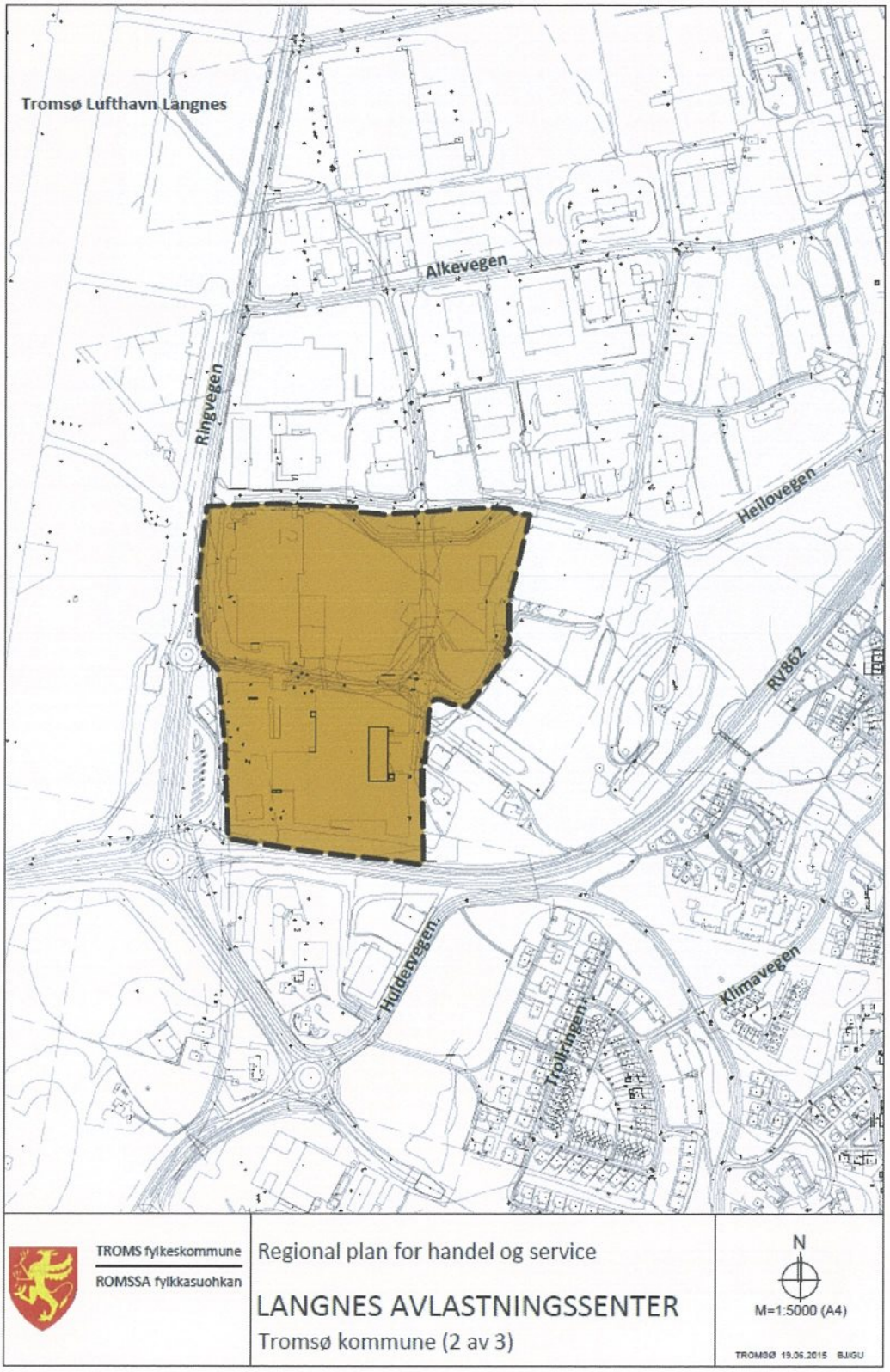

7.3 Tromsdalen avlastningssenter, Tromsø

7.4 Harstad sentrum

7.5 Seljestad avlastningssenter, Harstad

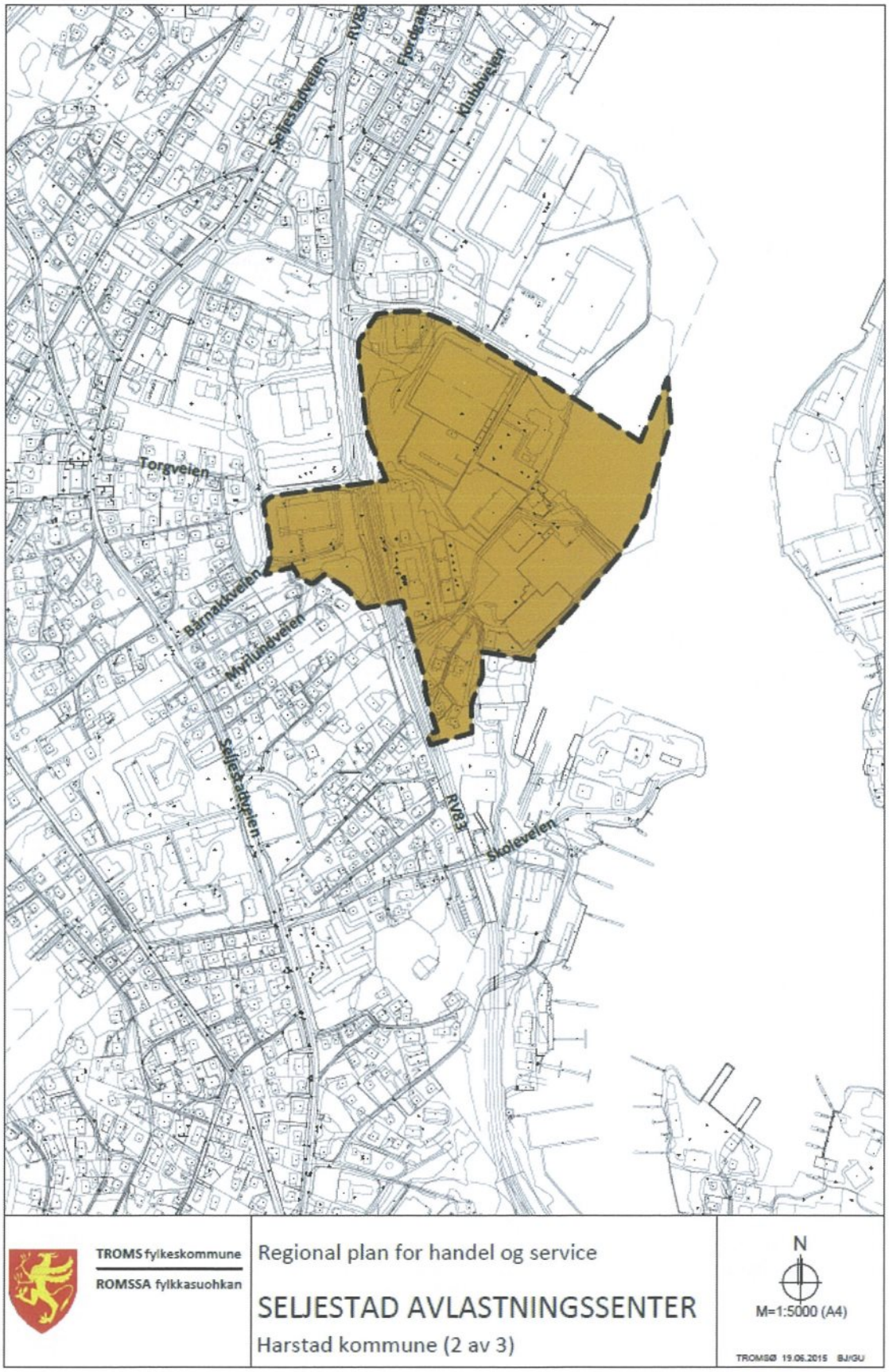

7.6 Kanebogen bydelssenter - Harstad

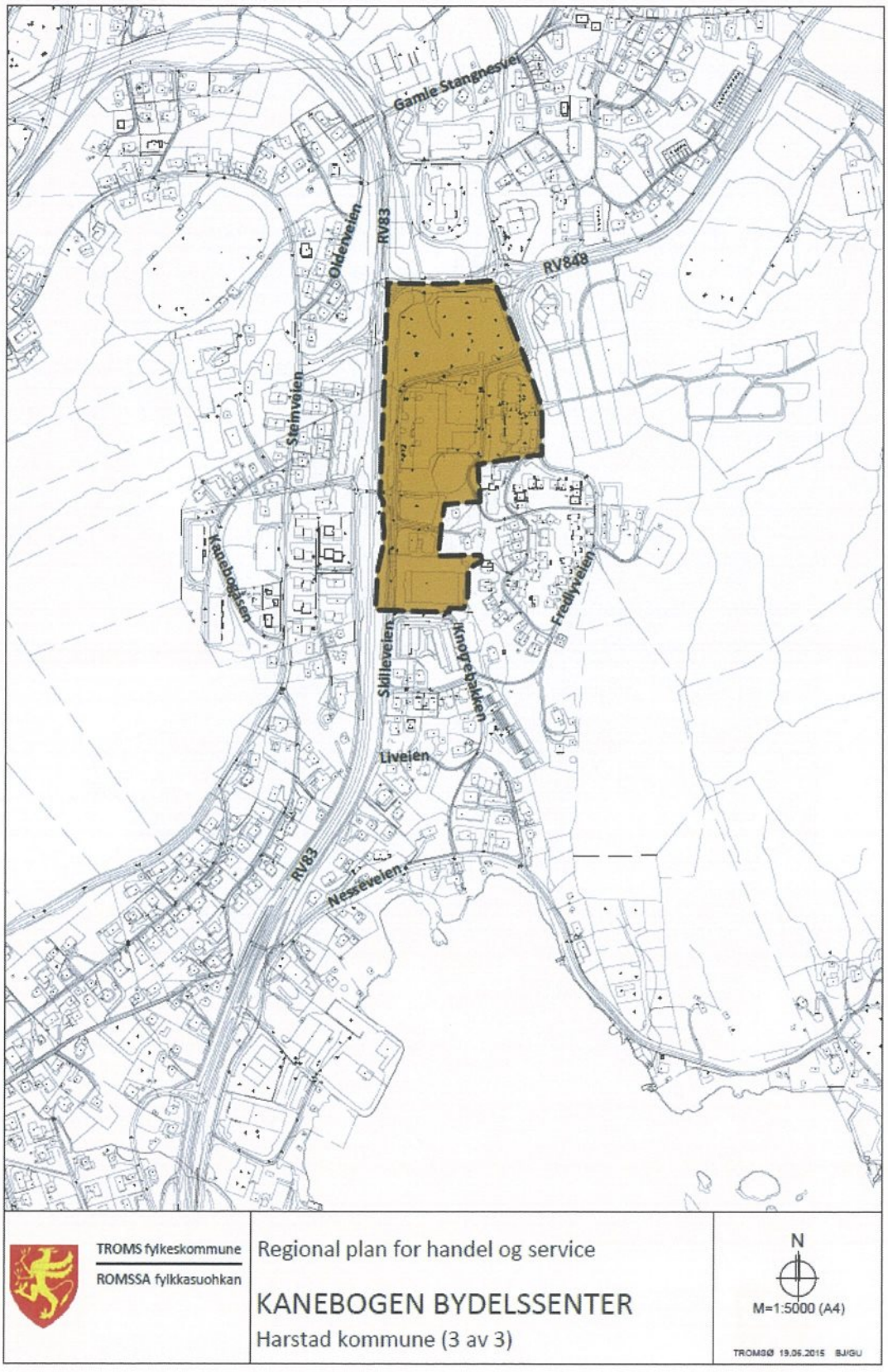

7.7 Finnsnes sentrum

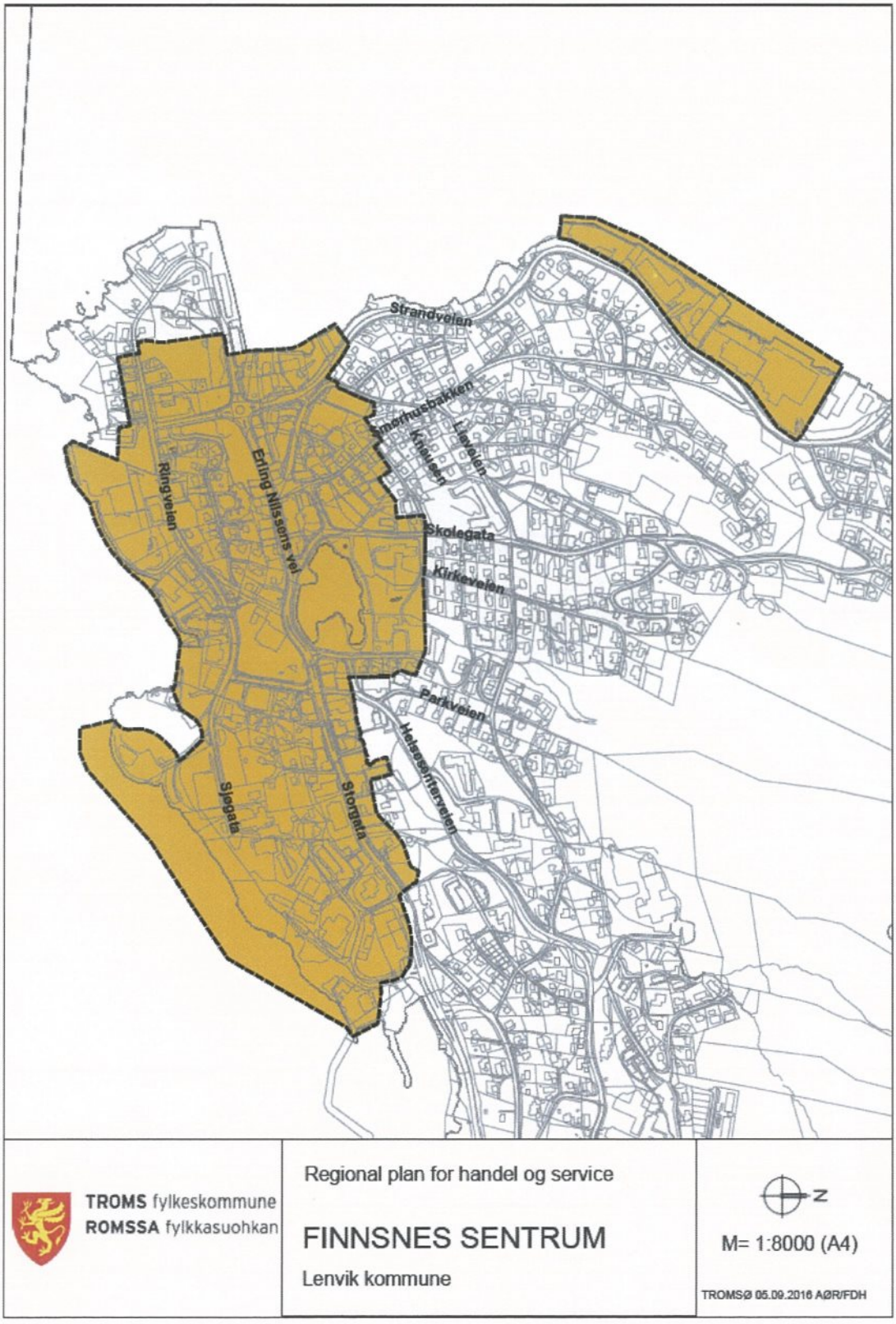

7.8 Bardufoss sentrum

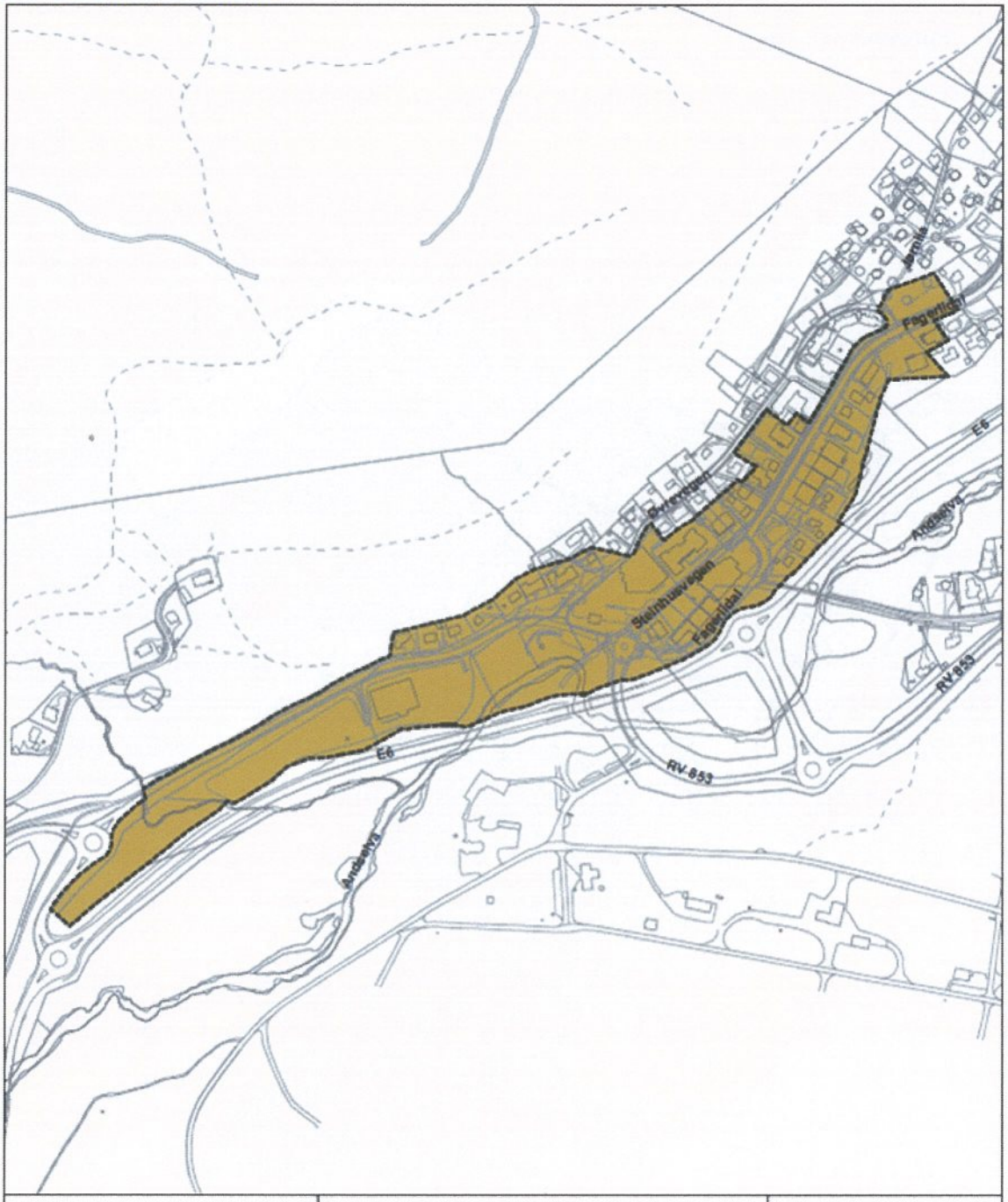

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Regional plan for handel og service

BARDUFOSS SENTRUM

Målselv kommune

N

M=1:7500 (A4)

TROMSØ 12.09.2016 AØR/FDH

7.9 Setermoen sentrum

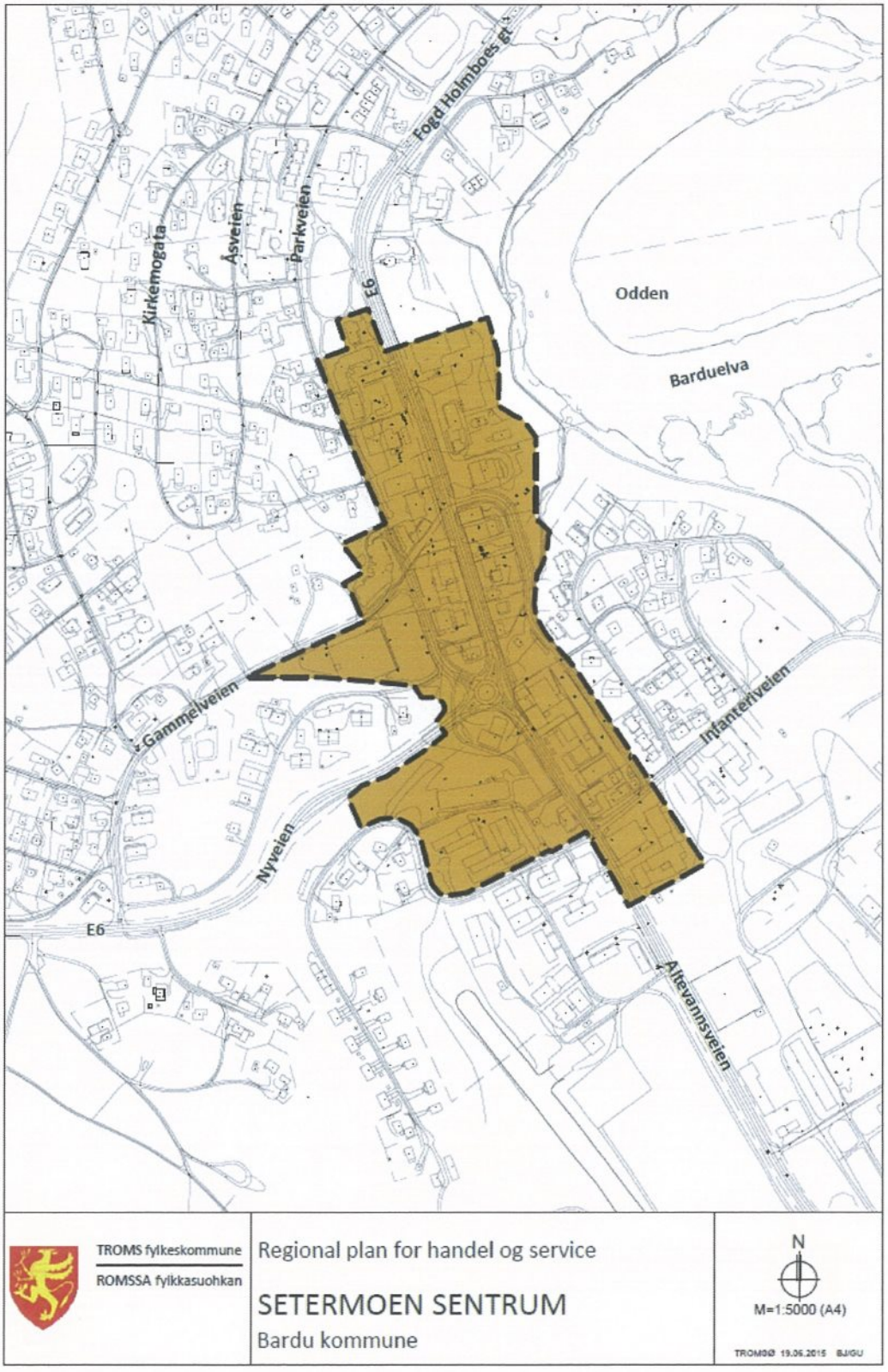

7.10 Storslett sentrum

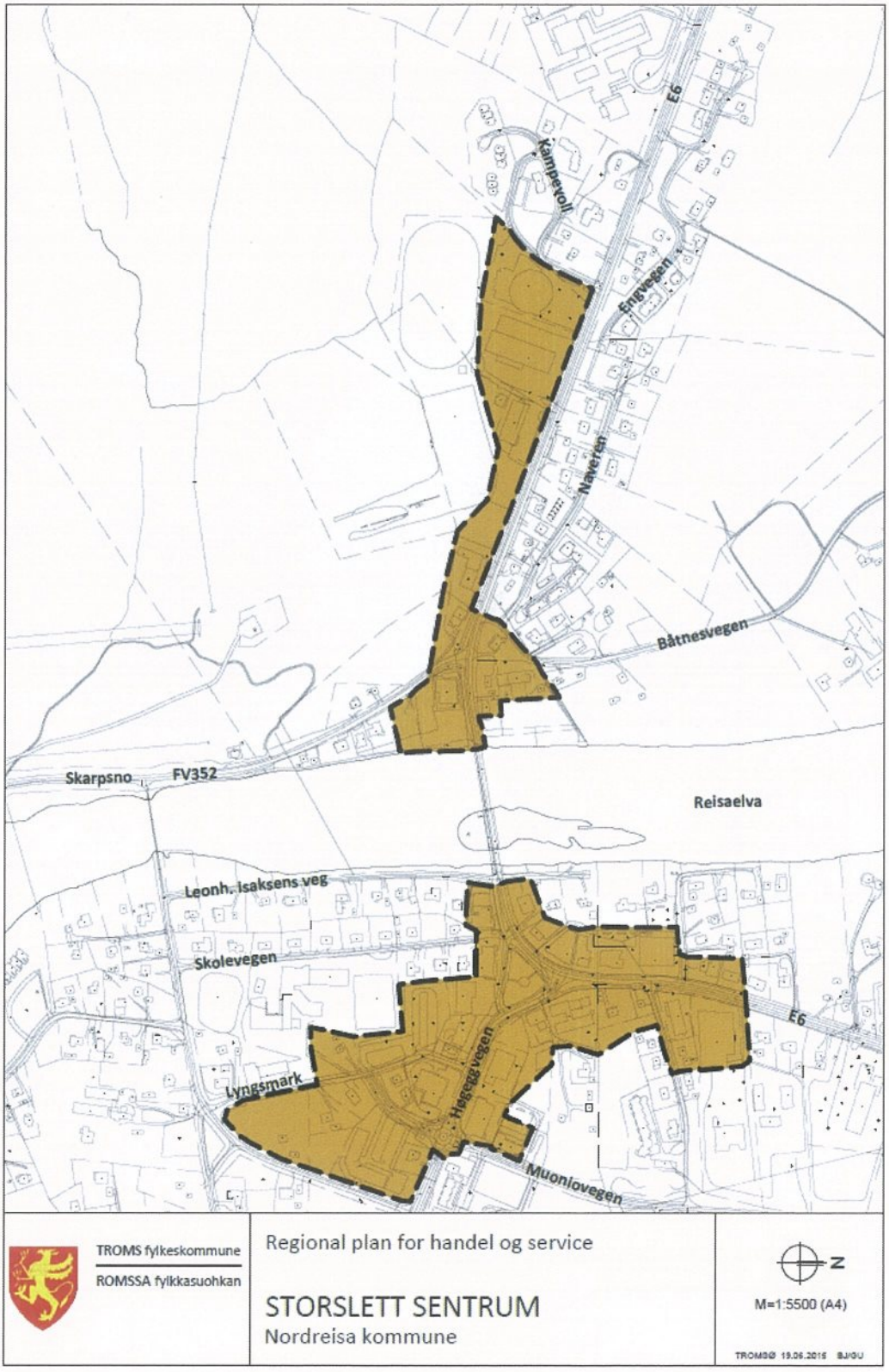

7.11 Sjøvegan sentrum

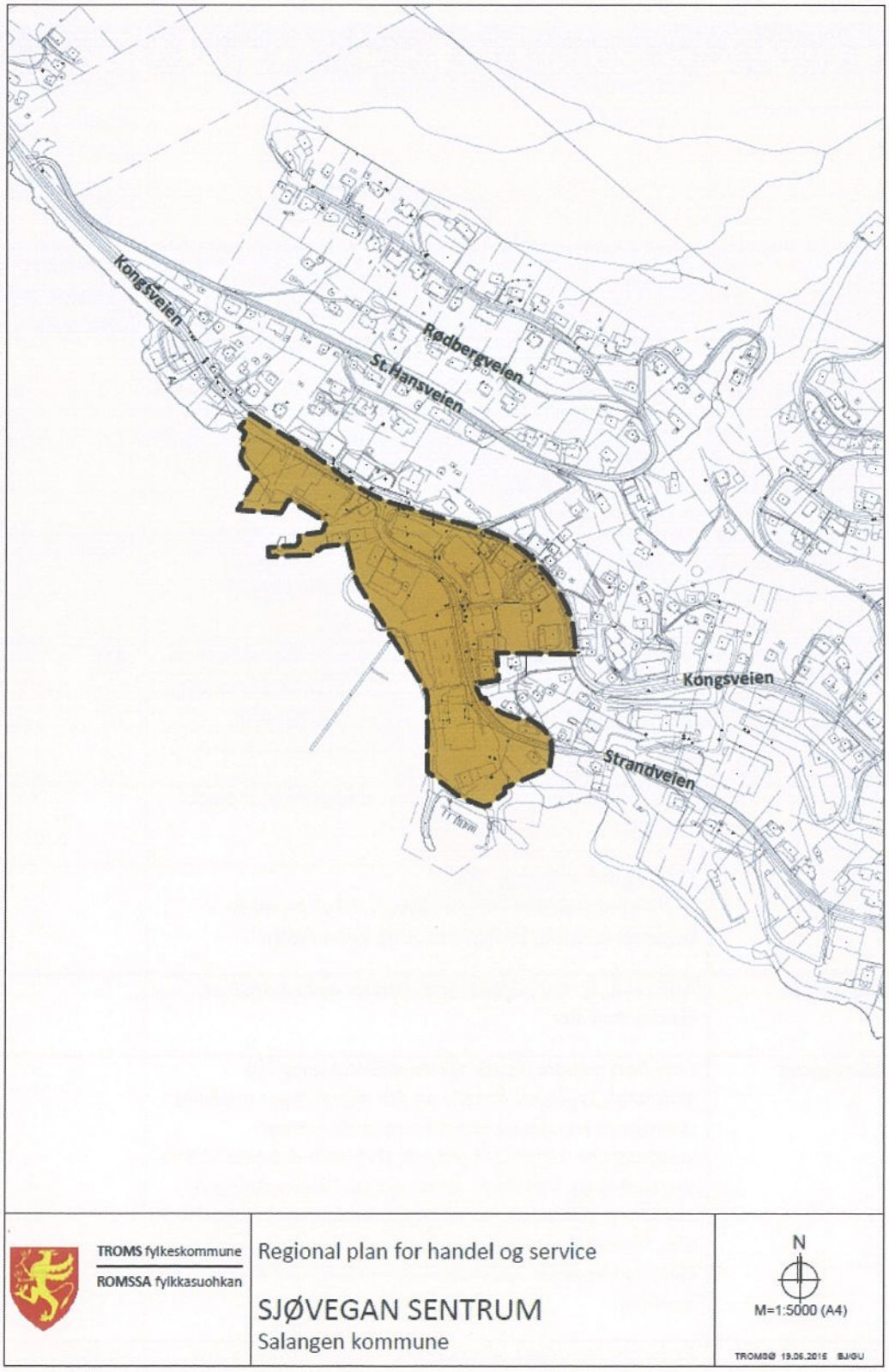

8 Definisjoner og begrepsavklaringer.

Begrep	Forklaring	kilde
Handelsvirksomhet	All form for virksomhet som bedriver salg av varer til private sluttbrukere	Utkast til Statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel (2013)
Kjøpesenter	Med kjøpesenter forstås detaljhandel i bygningsmessige enheter og bygningskomplekser som etableres, drives eller framstår som en enhet, samt utsalg som krever kunde- og medlemskort for å få adgang. Dagligvareforretninger er å oppfatte som kjøpesenter i denne sammenheng. Det samme er varehus som omsetter én eller flere varegrupper. Som kjøpesenter regnes også handelsvirksomhet lokalisert i flere enheter innenfor et område som for eksempel en handelspark.	Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre
Handelspark	Inneholder minst et kjøpesenter, og i tillegg minimum tre andre detaljhandelsbedrifter. Ofte ekstern lokalisering. Framstår lokaliseringsmessig som en enhet.	Senterboken 2007
Detaljhandel	Omfatter videresalg (salg uten omdanning) hovedsakelig til offentligheten av nye og brukte varer til personlig bruk eller til husholdningsbruk, via forretninger, stormagasiner, torghandel, postordreforretninger, dørsalg, gatesalg mv.»	SSB
Dagligvarer	I hovedsak matvarer og andre husholdningsvarer (unntatt alkohol).	
Plasskrevende varer	Biler og motorkjøretøy, båter, landbruksmaskiner/anleggsmaskiner, trelast og større byggevarer, utsalg fra hagesentre og planteskoler.	
Utvalgsvarer	Klær, sko, ur, foto, drikkevarer, interiør møbler, interiør, elektro med mer	
Dekningsgrad	Forholdet mellom faktisk varehandelomsetning i et geografisk avgrenset område og den omsetningen områdets innbyggere forventes å skape innenfor de samme varegruppene. Utrykkes i prosent. Dvs. at er den over 100 % (overdekning), innebærer det at varehandelsomsetningen i området er større enn det innbyggernes etterspørsel skulle tilsi. Motsatt er den under 100 % (underdekning) handler innbyggerne andre steder og du har en handelslekkasje fra området.	
Tettsted	En hussamling skal registreres som et tettsted dersom det bor minst 200 personer der og avstanden mellom husene skal normalt ikke overstige 50 meter. Det er tillatt med et skjønnsmessig avvik utover 50 meter mellom husene i områder som ikke skal eller kan bebygges. Dette kan f.eks.	Statistisk sentralbyrå

	være parker, idrettsanlegg, industriområder eller naturlige hindringer som elver eller dyrkbare områder. Husklynger som naturlig hører med til tettstedet tas med inntil en avstand på 400 meter fra tettstedskjernen. De inngår i tettstedet som en satellitt til selve tettstedskjernen. Tettsteder er geografiske områder som har en dynamisk avgrensing, og antall tettsteder og deres yttergrenser vil endre seg over tid avhengig av byggeaktivitet og befolkningsutvikling. Tettstedene avgrenses uavhengig av de administrative grensene.	
Sentrum	Med sentrum i en by eller tettsted menes selve bykjernen eller tettstedssentret. Sentrum sammenfaller som oftest med "den historiske byen". Dette er den mest sentrale delen av byen eller tettstedet og kjennetegnes ved stort mangfold og konsentrasjon av publikumsrettede funksjoner som detaljhandel, hotell- og restaurantvirksomhet, bank og annen forretningsmessig tjenesteyting, offentlig og privat administrasjon, kulturtilbud, rekreasjon og underholdning. Her finner en torg og offentlige plasser. Innslaget av boliger, engros- og lagervirksomhet, industri og sosiale institusjoner er som regel lite. Sentrum kjennetegnes også ved å ha god tilgjengelighet og er transportknutepunkt, spesielt for kollektivtransport. Sentrum er sjelden entydig avgrenset mot den øvrige by- eller tettstedsbebyggelsen. Ofte er det en gradvis overgang til boligområder, industriområder og områder med andre funksjoner.	Utfyllende kommentarer og veiledning til rikspolitisk bestemmelse om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder
Sentrumssone	Sentrum med tillegg av en sone rundt, vanligvis i en avstand på 1000 – 1500 (gangavstand) fra ytterkantene av sentrum, avhengig av senterstørrelse. Sentrumssone brukes om prioriterte områder der handelsetableringer vil bidra til å styrke senterstrukturen og redusere transportarbeidet.	
Service	I begrepet service ligger tilbud som dekker andre behov/tjenester enn handel, men som opptrer oftest i kombinasjon med handelstilbud. eksempelvis optiker, urmaker, frisør etc. Begrepet omfatter ikke andre tjenestetilbud /servicefunksjoner som opptrer isolert fra handel. Det være seg offentlige servicetjenester og forvaltning.	
Bruksareal BRA	Bruksareal BRA til detaljhandel defineres som summen av salgsareal, lagerlokale, spiserom/kantine og kontorareal for virksomheten. Der flere virksomheter drives under samme	

	tak, som for eksempel i et kjøpesenter, skal fellesareal også medregnes i bruksarealet. For beregning av bruksareal skal for øvrig den til en hver tid gjeldende teknisk forskrift til plan- og bygningsloven legges til grunn. Plass til parkering skal ikke inngå i beregningen av bruksareal.	Utfyllende kommentarer til statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel
Kjøpekraft	Forventet etterspørsel fra befolkningen som summen av etterspørsel ved bosted og arbeidsplass.	
Avlastningssenter	Avlastingssentre skal avlaste sentrum der behovet er til stede. Begrunnelsen for å etablere avlastingssenter er bl.a. at sentrum har plassmangel, er fysisk sett for lite og/eller har verneverdige bygningsmiljøer og ikke er i stand til å "ta imot" all ny handelsvirksomhet. Avlastningssentrene skal betjene et regionalt omland.	
Bydelssenter	Et bydelssenter/lokalsenter omfatter sentrumsdannelse i en bydel eller i et mindre tettsted i en kommune. Bydelssenteret/lokalsenteret dekker primært bydelens/lokalområdets servicebehov og har normalt ikke et influensomland utover dette. Et slikt senter har et dagligvaretilbud og som regel også et mindre utvalg av bransjehandel. Likeså vil ulike typer offentlig service og private tjenester og service utenom detaljhandelen være å finne her.	Miljøverndepartementets veileder "Planer og Bestemmelser for kjøpesentre.
Gangavstand	Følgende gangavstander legges til grunn ved sentrumsavgrensing: • Større byer: maks 1000 m gangavstand fra ytterkant til ytterkant • Mellomstore byer og tettsteder: maks 600 -800 m gangavstand fra ytterkant til ytterkant • Mindre byer og tettsteder: maks 400 - 600 m gangavstand fra ytterkant til ytterkant	Miljøverndepartementets veileder T-1365.
Netthandel	Netthandelskonsepter er i utgangspunktet salg til forbruker uten butikk, der leverandør sørger for at varen bringes hjem til forbruker. Et slikt konsept vil normalt ikke blir vurdert etter reglene i regional plan, da lokaliseringen ikke skaper publikumsrettet aktivitet.	Veileder til regional plan for handel og sentrumsutvikling, Vestfold

9 Handlingsprogram for gjennomføring av planen

For at den regionale planen skal kunne fungere som et effektivt styrings- og samhandlingsdokument (mellom kommuner og regionale myndigheter), er det nødvendig med regelmessige gjennomgang slik at den oppdateres etter utviklingen i Troms fylke.

Plan- og bygningsloven § 8-1 stiller krav til at det til regionale planer skal utarbeides et handlingsprogram til gjennomføring av planen. Handlingsprogrammet skal vedtas av regional planmyndighet (fylkestinget).

Handlingsprogrammet skal sikre at den regionale planen er tilstrekkelig fleksibel, bl.a. med hensyn til sentrumssoneavgrensninger og i lys av befolkningsutviklingen over tid.
Handlingsprogrammet skal rulleres årlig.

	Tiltak	Tidsramme	Ansvarlig organ	Samarbeidspartnere
1	Rådgivning/veiledning i forhold til planens bestemmelser, retningslinjer og virkning	Fortløpende	Troms fylkeskommune fylkesmannen	
2	Sørge for at regional plan følges opp og legges til grunn i planlegging og forvaltning i kommunene. Oppfølging/veiledning og høringssvar i forbindelse med kommunenes kommuneplaner.	Fortløpende	Troms fylkeskommune Fylkesmannen	
3	Saksbehandling i forbindelse med gjennomføring av vedtatte reguleringsplaner i strid med den regionale planen.	Fortløpende	Troms fylkeskommune	I dialog med Fylkesmannen og berørte kommuner
4	Gjennomgang av vedtatte kommune(-del)planer og evt. justering av kartfestede sentrumsavgrensinger.	Årlig	Troms fylkeskommune	
5	Oppdatering av definisjoner, bestemmelser og retningslinjer i forhold til nasjonale føringer.	Årlig	Troms fylkeskommune	
6	Utarbeiding av mal for konsekvensutredninger ved handelsetableringer i Troms fylke.		Troms fylkeskommune	

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Planbeskrivelse
Regional plan
for handel og service i Troms
2016-2025

Innhold

1 Bakgrunn og intensjoner for planarbeidet ... 3
2 Gjeldende planstatus og overordnede rammebetingelser ... 4
2.1 Fylkesdelplan for kjøpesenter ... 4
2.2 Nasjonale forventninger og statlige rammebetingelser ... 4
2.2.1 Nasjonale forventninger ... 4
2.2.2 Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre ... 5
2.2.3 Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging ... 5
2.2.4 Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene ... 5
2.3 Regionale og lokale rammebetingelser ... 6
2.3.1 Regional rammer og føringer ... 6
2.4 Lokale rammebetingelser ... 7
3 Om planprosessen, innspill, møter og fremdrift ... 7
3.1 Uttalelser og merknader til varsel om oppstart og planprogram ... 7
3.2 Møter og innspillsseminarer ... 7
4 Beskrivelse av planområdet (Dagens situasjon) ... 8
4.1 Regional handelsanalyse for Troms ... 8
4.1.1 Naturlige handelsregioner og handelsomland i Troms ... 9
4.1.2 Omsetning ... 9
4.1.3 Nedgang i markedsandel i sentrum ... 9
4.1.4 Dekningsgrad ... 10
4.1.5 Potensielt utbyggingsareal for handel ... 10
4.1.6 Endringer i detaljhandelsomsetningen i fylket siden fylkesdelplan for kjøpesenter ble vedtatt (2004), og forventede fremtidige endringer ... 10
5 Beskrivelse av planforslaget ... 11
5.1 Regionale planbestemmelser og retningslinjer ... 11
5.2 Kartfestede sentrumsavgrensinger ... 11
5.3 Om oppfølging av planen – handlingsprogram for oppfølging/evaluering ... 11
6 Virkninger av planforslaget ... 12
7 Konsekvenser av planforslaget ... 12
7.1 Videre utredningsbehov ... 12

Pbl § 4-2. Planbeskrivelse og konsekvensutredning
Alle forslag til planer etter loven skal ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området.
For regionale planer og kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning - av planens virkninger for miljø og samfunn.

1 Bakgrunn og intensjoner for planarbeidet

En bærekraftig arealpolitikk er en viktig strategi for å imøtekomme flere av hovedutfordringene i norsk miljøpolitikk. Det gjelder bl.a. klimaspørsmålet og bærekraftige byer og tettsteder. Plan- og bygningsloven er et viktig hjelpemiddel. Den rikspolitiske bestemmelsen for kjøpesentre sammen med reglene om regional og lokal planlegging er sentrale verktøy i arbeidet.

Den første rikspolitiske bestemmelsen om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor byer og tettsteder trådte i kraft i februar 1999. Den ble fulgt opp med fylkesplaner og fylkesdelplaner med retningslinjer for lokalisering av handel og service etter plan- og bygningsloven av 1985. Fylkesdelplan for kjøpesenter i Troms ble vedtatt i 2004.

Evalueringer av kjøpesenterstoppen utført av miljøverndepartementet viste at den har blitt fulgt opp, og at utbyggere har rettet oppmerksomheten mer mot muligheter i sentrumsområder og tettbygde områder, men at det også har vært en utvikling der kjøpesentre etableres utenfor byer og tettsteder.

> Formålet med Rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre er å legge til rette for en sterkere regional samordning av politikken for etablering og utvidelse av større kjøpesentre. Hensikten er å styrke eksisterende by- og tettstedssentre og bidra til effektiv arealbruk og miljøvennlige transportvalg, dvs. unngå en utvikling som fører til byspredning, bilavhengighet og dårligere tilgjengelighet for dem som ikke disponerer bil. Det langsiktige målet er å oppnå en mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling og begrense klimagassutslippene.

I perioden etter kjøpesenterstoppen trådte i kraft har det vært sterk vekst i detaljhandelen. Det har også utviklet seg nye handelskonsepter og bransjeglidning der detaljhandel og handel med plasskrevende varer smelter sammen. Denne utviklingen, sammen med miljø- og klimautfordringene og betydningen av å utvikle robuste og attraktive byer og tettsteder, dannet bakteppet for den rikspolitiske bestemmelsen for kjøpesentre som trådte i kraft 1. juli 2008.

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging har regjeringen omtalt attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder: «Et levende sentrum med et variert tilbud av boliger, handel, tjenester og kultur er viktig for byer og tettsteders attraktivitet og konkurransekraft. Mange sentrumsområder har i dag lite liv og aktivitet, samtidig som sentrumshandelen taper markedsandeler. For å styrke by og tettstedssentrene, er det derfor viktig at kommunene har en aktiv og helhetlig sentrumspolitikk og tilrettelegger for etablering av både boliger, arbeidsplasser, handel og servicefunksjoner i sentrum. Kompakt by- og tettstedsutvikling vil bidra til økt aktivitet i sentrum, samtidig som korte avstander mellom bolig og daglige gjøremål gjør hverdagen enklere. God tilrettelegging for gående vil også gi økt aktivitet i sentrum. Kommunene og privat næringsliv oppfordres til å samarbeide om sentrumsutviklingen».

Da handel i stor grad former bystruktur og transportmønster, er det viktig at lokaliseringen er hensiktsmessig i forhold til ønsket utvikling.

Fylkestinget vedtok 2.10.12 i sak 63/12 oppstart med utarbeidelse av ny regional plan for handel og service i Troms.

2 Gjeldende planstatus og overordnede rammebetingelser

2.1 Fylkesdelplan for kjøpesenter

Fylkesdelplan for kjøpesenter i Troms ble vedtatt i 2003. Hensikten med planen er å gi retningslinjer for lokalisering og etablering av nye kjøpesentre, og utvidelse av eksisterende sentre.

Planen tar utgangspunkt i de fem regionene og åtte regionsentra definert i fylkesplan for Troms:
Regionsentrenes nivå og type senter:
Nivå 1 Tromsø
Nivå 2 Harstad og Finnsnes
Nivå 3 Storslett, Bardufoss og Sjøvegan –
- Skjervøy som senter for maritime funksjoner.
- Setermoen som senter for Forsvarets aktiviteter

Nivå 4 Øvrige kommunesentre
Nivå 5 Lokale sentre

Region	Kommuner
Harstad-regionen	Harstad, Kvæfjord, Skånland, Ibestad (Bjarkøy inngår i Harstad fra 2013)
Tromsø-regionen	Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord
Finnsnes-regionen	Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Torsken, Berg, Lenvik
Bardufoss-regionen	Gratangen, Lavangen, Salangen, Målselv
Nord-Troms-regionen	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen

Figur 1 De fem regionene i Troms fylke, definert i fylkesdelplan for kjøpesenter (2004).

Planen fastsetter avgrensninger av sentrum med åpning for kjøpesenteretableringer innen definerte kartfestede sentrumssoner i de åtte regionsentrene samt avlastningssentre i Tromsø (Langnes og Tromsdalen) og bydelssentre.

Planen er basert på hovedtrekk i tettstedsutvikling, senterstruktur, utvikling av servicetilbud og handelsvirksomhet samt befolkningsutvikling i Troms. Den vektlegger et utbyggingsmønster og en areal- og transportplanlegging i fylket som skal være samfunns- og arealøkonomisk og bidra til redusert transportomfang og økt kollektivandel, i tillegg til at tettstedene i Troms skal ha næringsvirksomhet og god offentlig og privat service.

Fylkesdelplan for kjøpesenter har vært et viktig styringsdokument for lokalisering og tillatelser til større handelsetableringer i fylket. Det er likevel gjort vedtak i kommuneplaner og reguleringsplaner som er i strid med fylkesplanen slik at denne er gjort ugyldig i enkelte områder. En revisjon er dermed nødvendig. Fortrinnsvis gjelder dette justering av arealgrenser for sentrumsområdene hvor det tillates kjøpesenteretableringer/-utvidelser.
En gjennomgang av definisjoner og begrep er også vesentlig i revisjonen.

2.2 Nasjonale forventninger og statlige rammebetingelser

2.2.1 Nasjonale forventninger

Regjeringen fastsatte 12. juni 2015 nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging i medhold av § 6-1 i plan- og bygningsloven. Regjeringen forventer blant annet at:

- Fylkeskommunene og kommunene legger vekt på reduksjon av klimagassutslippene, energiomlegging og energieffektivisering gjennom planlegging og lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester

- Fylkeskommunene og kommunene samarbeider om planlegging for verdiskaping, bærekraftig næringsutvikling og innovasjon i partnerskap med næringslivet og regionale og lokale aktører.

- Det settes av tilstrekkelige arealer for næringsutvikling som ivaretar næringslivets behov, og som er lokalisert ut fra hensynet til samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

- Fylkeskommunene og kommunene fastsetter regionalt utbyggingsmønster, senterstruktur og hovedtrekkene i transportsystemet, herunder knutepunkter for kollektivtrafikken. Gjennom planleggingen trekkes langsiktige grenser mellom by- og tettstedsområder og store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder.

- Fylkeskommunene og kommunene i storbyområdene legger til grunn at transportveksten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, og følger aktivt opp bymiljøavtaler og byutviklingsavtaler med staten.

- Kommunene har en aktiv og helhetlig sentrumspolitikk for å skape et godt og levende bymiljø. Kommunene tilrettelegger for etablering av boliger, arbeidsplasser, handel, service og sosiale møteplasser i sentrum. Et forpliktende samarbeid mellom kommunen og privat næringsliv bør vektlegges. Arkitektur, kulturminner, landskapsverdier, vann og grønne elementer tas aktivt i bruk som ressurser i sentrumsutviklingen

2.2.2 Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre

Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre (FOR 2008-06-27 nr. 742) trådte i kraft i juli 2008 og som har formål om å legge til rette for en sterkere regional samordning av politikken for etablering og utvidelse av større kjøpesentre. Kjøpesenter skal fortrinnsvis lokaliseres nær kollektivknutepunkt og sentralt i byene. I forskriften fastlegges at kjøpesentre bare kan etableres eller utvides i samsvar med retningslinjer i godkjente regionale planer. I områder som ikke omfattes av slike regionale planer vil kjøpesentre større enn 3000 m² bruksareal ikke være tillatt.

Målet med den rikspolitiske bestemmelsen om kjøpesentre er å styrke by- og tettstedssentrene og legge til rette for miljøvennlige transportvalg, bidra til effektiv arealbruk for jordvern og bevaring av det biologiske mangfoldet.

Forskriften har en varighet på inntil 10 år, eller inntil den avløses av regional planbestemmelse i henhold til § 8-5 i plan- og bygningsloven (pbl).

2.2.3 Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (FoR-2014-09-26-1222) skal legges til grunn både ved statlig, regional og kommunal planlegging, og bidra til en fremtidsrettet by- og tettstedsutvikling. De har som hensikt å oppnå samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen og bidra til mer effektive planprosesser for å sikre god steds- og byutvikling. Retningslinjene fastsetter at rammer for utbyggingsmønster og transportsystem bør fastsettes i regionale planer som avklarer utbyggingsmønster, lokalisering av regionale handels- og servicefunksjoner og hovedtrekkene i transportsystemet, herunder knutepunkter for kollektivtrafikken.

Handelsvirksomhet og andre publikumsrettede private og offentlige tjenestetilbud skal lokaliseres ut fra en regional helhetsvurdering tilpasset eksisterende og planlagt senterstruktur og kollektivknutepunkter. Virksomhetene må tilpasses omgivelsene med hensyn til størrelse og utforming.

2.2.4 Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene

Fylkeskommunen skal legge den statlige planretningslinja for klima- og energiplanlegging i kommunene (2009) til grunn for regionale planlegging innenfor eget ansvars- og påvirkningsfelt.

Kommunene skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging Kommunene skal innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og gjennom arealplanleggingen påvirke transportomfang og transportmiddelfordeling og bygge opp under kollektivtransporten.

2.3 Regionale og lokale rammebetingelser

2.3.1 Regional rammer og føringer

Det foreligger eller er under utarbeidelse flere regionale planer og strategier for Troms som har innvirkning eller legger føringer på regional plan for handel og service. Disse planene har definerte mål og strategier som det skal tas hensyn til og som skal samordnes.

Fylkesplan for Troms 2014-2025 har som formål å danne et felles og omforent grunnlag for den strategiske utviklingen av Troms fylke. Gjennom mål og strategier trekker fylkesplanen opp langsiktige utviklingsstrategier, angi prinsipper og legger føringer for prioriteringer i de mer detaljerte årlige handlingsprogram. Fylkesplanen har 4 utvalgte tema: Nordområdene, næring og kompetanse, senterstrategi og folkehelse

Fylkesplan for Troms 2014-2025 fastsetter en senterstrategi for Troms som innebærer følgende senternivå:

Nivå 1 Tromsø

Nivå 2 Harstad og Finnsnes

Nivå 3 Storslett, Bardufoss og Sjøvegan

- Skjervøy som senter for maritime funksjoner.
- Setermoen som senter for Forsvarets aktiviteter

Nivå 4 Øvrige kommunesentre

Nivå 5 Lokale sentre

Senterstrategien innebærer en differensiert satsing på hvilke funksjoner et senter skal ha i forhold til senterets nivå. Tilbud som besøkes ofte og av mange bør finnes nært brukerne. Mer spesialiserte tilbud lokaliseres på høyere nivå. Lokalisering av offentlige regionale funksjoner bør primært skje i sentrene på nivå 1, 2 og 3 der det ikke er andre sentre som har spesielle forutsetninger.

Senterstrategien innebærer at en gjennom utvikling av livskraftige regionsentra skal arbeide for at arbeidsmarkedet og tilbudet av spesialiserte tjenester gir bedre valgmuligheter og bredere fagmiljøer regionalt, enn det som ellers er mulig å få til i hver enkelt kommune. Sentrene skal fungere som buffere mot flytting ut av distriktene/ regionene og fylket. I sentrene utføres tjenester også overfor omlandsbefolkningen og næringslivet, og sentrene er samtidig avhengige av levedyktige samfunn i omlandet.

Fylkesplanen fastsetter arealpolitiske retningslinjer:

Næringsutvikling og nordområdepolitikk:

1. I arealplanlegging og -forvaltning skal det legges vekt på å sikre arealressurser på sjø og land som kan gi grunnlag for bærekraftig verdiskapning, næringsutvikling og sysselsetting. Kartlegging, identifisering og verdivurdering skal ligge til grunn og tiltak skal avveies mot ikke-kommersielle interesser.

Senterstruktur, by- og tettstedsutvikling, arealbruk:

2. Lokalisering av boligområder, arbeidsplasser og handels-/servicetilbud (næringsvirksomhet og tjenesteyting), samt offentlige tjenester (skole, barnehage, helse og omsorgsinstitusjoner m.m.) skal skje med hensyn til effektiv utnyttelse av arealer og infrastruktur, lavest mulig energi- og transportbehov og redusert bilavhengighet.

3. Mål om å ta persontransportvekst med kollektivtrafikk, gang og sykkel må legges til grunn for arealplanlegging i byer og tettsteder.

4. Ved ønske om tiltak i hittil ubebygde områder, skal det alltid først vurderes om utbyggingsbehovet kan løses innenfor allerede avsatte byggeområder.

5. Offentlighetens tilgang til strandsonen skal vektlegges.

Folkehelse:
6. Enkel tilgang for alle til natur- og friluftsområder og gode møteplasser for fysisk aktivitet og sosialt fellesskap vektlegges.

7. Byer og tettsteder i Troms skal ha gode miljøkvaliteter, universell utforming, sammenhengende grøntstrukturer og sammenhengende hovednett for gående og syklende

Regional transportplan for Troms 2014-2023 fastsetter fire hensyn ved planlegging av infrastruktur:

- Fremkommelighet: Bedret fremkommelighet for alle brukere i hele transportsystemet.
- Effektivitet: Økt effektivitet i transportsystemet.
- Miljø: Mer miljøvennlig transport i hele fylket.
- Trafikksikkerhet: Økt trafikksikkerhet i hele fylket.

Regional plan for landbruk 2014-2025 fastsetter regional planretningslinje om at kommunene skal kartlegge kjerneområder for landbruk og innarbeide disse i kommunens arealdel som hensynssone landbruk.

Regional plan for folkehelse 2008-2013 (under revisjon) skal sikre en arealpolitikk som sikrer befolkningen tilgang til variert friluftsliv og gode naturopplevelser.

2.4 Lokale rammebetingelser

Kommunalt arbeid med senterstruktur, sentrumsplaner og strategier for handelsutvikling er tatt hensyn til i det regionale planarbeidet i den grad det er hensiktsmessig.

3 Om planprosessen, innspill, møter og fremdrift

3.1 Uttalelser og merknader til varsel om oppstart og planprogram

Fylkesrådet vedtok 18.3.2014 i sak 52/14 å legge planprogram for regional plan for handel og service 2014-2024 ut for offentlig ettersyn. Planprogrammet var på høring og offentlig ettersyn i perioden 21.mars - 23.mai 2014.

3.2 Møter og innspillsseminarer

I juni 2013 ble det avholdt et innspillsseminar hvor alle kommunene i Troms var invitert. Her ble blant annet problemstillinger rundt eksisterende plan, nasjonale føringer og forhold til regional transportplanlegging drøftet. Seminaret var et viktig bidrag for det videre planarbeidet.

For koordinering med andre sentrale planprosesser ble det også gjennomført et felles innspillsseminar i forbindelse med fylkesplan for Troms og regional plan for transport i oktober 2013.
Høsten 2014 ble det avholdt individuelle møter og befaringer mellom planavdelinga i Troms fylkeskommune og berørte kommuner.
Planen og noen viktige utfordringer for utforming av planen ble drøftet i planforum i februar 2015.

4 Beskrivelse av planområdet (Dagens situasjon)

Regional plan for handel og service er gjeldende for hele Troms fylke med hovedvekt på tettsteds- og sentrumsområder (Figur 2 Regionsentre i fylkesplan for Troms)
I planarbeidet er det sett på handelsutviklingen generelt i fylket, i kommunene og regionsentrene, som grunnlag for en eventuell justering av definerte sentrumsområder.

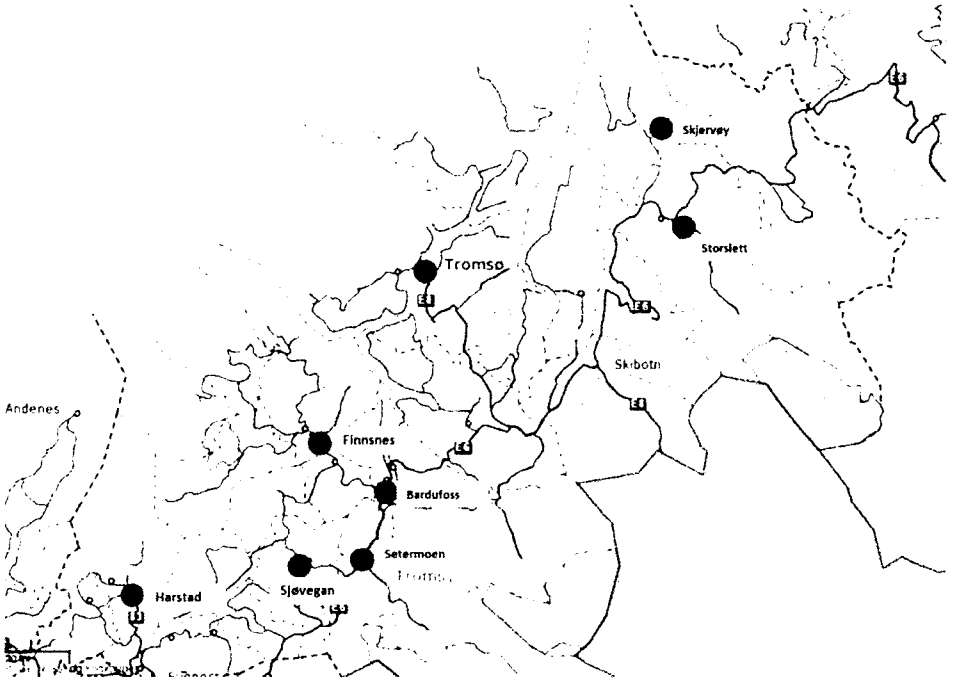

Figur 2 Regionsentre i fylkesplan for Troms

4.1 Regional handelsanalyse for Troms

Ved utarbeiding av en regional plan for handel i Troms fylke er det viktig at *regional* utvikling, behov og etterspørsel vektlegges i analysearbeidet fremfor de isolerte handelsetableringene og sentrumsområdene som finnes i dag.

Som grunnlag for revisjonen ble det utarbeidet en regional handelsanalyse for Troms våren 2014. Rapporten ble utarbeidet av Asplan Viak i samarbeid med Troms fylkeskommunes planavdeling.

Ved utlysning av oppdraget ble følgende spørsmål reist:

- Hvilke naturlige handelsregioner og handelsomland har Troms?
- Hvordan er dagens situasjon når det gjelder handelstilbud, etterspørsel og dekningsgrad for handel i fylket og hvordan vil dette utvikle seg?
- Hvordan er dagens situasjon når det gjelder detaljhandelens dekningsgrad i kommunene og handelsregionene i fylket og hvordan vil denne utvikle seg?

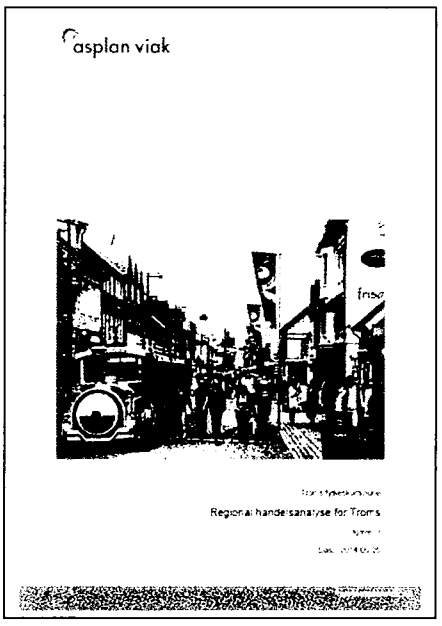

3 Regional handelsanalyse for Troms

- Hvilken betydning vil befolkningsutviklingen og befolkningsstrukturen i fylket få for fremtidig kjøpekraftsutvikling, handlemønster og handelslekkasjer i fylket?
- Hvilke endringer kan en se i detaljhandelsomsetningen i fylket siden forrige plan ble vedtatt, og hvilke endringer kan en forvente fremover?

Analysen har også sett på handel på tvers av fylkesgrensene og hvilken endring ny Hålogalandsbru vil ha for handlemønsteret.
Til slutt har en sett på ulike utviklingsscenarier for handel i Tromsø og Harstad med tanke på hvor en plasserer nye handelsarealer og hvilken betydning dette vil ha for sentrums markedsandel.

Handelsanalysen er basert på omsetningsstatistikk for utvalgte varegrupper levert av SSB for perioden 2004-2012, samt modellsimuleringer med ATP-handel[1]. I analysene er dagens situasjon sammenlignet med framskrivningstall frem til 2030. Befolkningsvekst er beregnet basert på SSBs middelsprognose (MMMM)[2] og er en del av grunnlaget for beregnet omsetningsvekst. Omsetningstall for netthandel forelå ikke ved innhenting av statistikk og er dermed ikke hensyntatt i analysen.

Detaljvarer er analysen definert som all handel til privatpersoner, med unntak for drivstoff, bil, MC og båt. Innenfor denne definisjonen ble det videre sett på handel med henholdsvis dagligvarer, utvalgsvarer (klær, sko, sportsutstyr, mm), møbler, hvitevarer med mer (plasskrevende handel 1), samt byggevarer og hagesenter (plasskrevende handel 2).

4.1.1 Naturlige handelsregioner og handelsomland i Troms

Ved modellberegninger er det sett på hvor folk handler, det vil si hvilke handelsomland de ulike regionene har.

4.1.2 Omsetning

Tromsø har den største handelsomsetningen for detaljvarer i fylket, etterfulgt av Harstad og Lenvik. Omsetningen i Tromsø utgjør drøyt 50 % av samlet omsetning i fylket, mens befolkningsmengden til sammenlikning kun utgjør 43 %. Selv om det er variasjoner underveis har alle kommunene i fylket hatt en samlet omsetningsvekst for perioden 2004-2012 sett under ett (basert på løpende priser).
Det er salg av dagligvarer i alle kommunene i fylket, og det er registrert en samlet omsetningsvekst for alle kommunene hvor det foreligger omsetningsstatistikk. Med unntak av Gratangen og Lavangen er det salg av utvalgsvarer i alle kommunene i Troms. Bardu har hatt den største omsetningsveksten i denne varegruppen, etterfulgt av Nordreisa, Tromsø, Målselv og Lenvik. For de resterende kommunene har det vært enten nullvekst eller nedgang. For møbler, hvitevarer, fargevarer og motorutstyr er det registrert omsetning i 14 av fylkets kommuner. Med unntak for Nordreisa har det vært en samlet omsetningsvekst i alle disse kommunene. For byggevarer og hagesenter er det registrert omsetning i 17 av fylkets kommuner. Det har vært en samlet omsetningsvekst i alle disse kommunene.

4.1.3 Nedgang i markedsandel i sentrum

Det er vist en tiltagende nedgang i markedsandel for sentrum i både Tromsø og Harstad, spesielt for utvalgsvarer som er typisk sentrums- og kjøpesentervarer (klær, sko, m.m.). Det er også vist at dagligvarer utgjør en relativt liten andel av sentrumshandelen, med en markedsandel på 15 % i Tromsø sentrum og 9 % i Harstad sentrum.

---

[1] Areal- og transportplanleggingsmodell utviklet av Asplan Viak basert på stedfestet informasjon om bosetting, bedrifter og arbeidsplasser. ATP-handel er basert på at reiseavstand mellom handelstilbud og kunde er avgjørende for hvor innkjøp foretas. Mer om modellen på www.atpmodell.no og side 85 i rapporten.

[2] I SSBs MMMM-prognose legger middels utvikling i både fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og innvandring til grunn. I dette alternativet vil den høye befolkningsveksten vi har sett de siste årene, gradvis avta men det vil likevel være en klar befolkningsvekst i Norge gjennom hele dette hundreåret, særlig de nærmeste årene.

4.1.4 Dekningsgrad

Tromsø, Harstad, Lenvik (Finnsnes) og Nordreisa (Storslett) har alle en dekningsgrad på godt over 100 % for detaljvarer, dagligvarer og utvalgsvarer. Målselv (Bardufoss) og Salangen (Sjøvegan) har en dekningsgrad på drøyt 100 % for detaljvarehandel og rundt 120 % for dagligvarer. Bardu (Setermoen) og Skjervøy har begge en dekningsgrad på rundt 80 % for detaljvarer og over 100 % for dagligvarer. I tillegg til de åtte regionsentrene har også Skånland, Balsfjord og Kvænangen en dekningsgrad på rundt 120 % for dagligvarehandel, noe som indikerer relativt stor tilstrømming av handlende fra andre kommuner. Målselv, Salangen, Bardu og Skjervøy har muligens noe lav dekningsgrad for utvalgsvarer til å være konkurransedyktige regionsenter.

Dekningsgrad i størrelsesorden 100 % for Troms som helhet indikerer at det i liten grad er handelslekkasje ut av fylket. Forbruk pr person samsvarer i stor grad med landsgjennomsnittet, noe som underbygger dette.

4.1.5 Potensielt utbyggingsareal for handel

Det er beregnet potensial for utbyggingsareal for handel i den enkelte kommune, basert på befolkningsframskrivinger og generell vekst i kjøpekraft i befolkningen. Utbyggingspotensialet er størst i Tromsø, Harstad, Lenvik og Målselv. For disse kommunene vil det være utbyggingspotensial for alle varegrupper. Det vil også være et visst potensial i Nordreisa og Balsfjord, fortrinnsvis for dagligvarer.
Modellberegninger viser at minst 25 % av potensielt utbyggingsareal for handel i Tromsø må lokaliseres til sentrum dersom sentrum skal kunne opprettholde dagens markeds- og besøksandel. Tilsvarende må minst 30 % av potensielt utbyggingsareal for handel i Harstad lokaliseres til sentrum dersom sentrum skal kunne opprettholde dagens markeds- og besøksandel.

4.1.6 Endringer i detaljhandelsomsetningen i fylket siden fylkesdelplan for kjøpesenter ble vedtatt (2004), og forventede fremtidige endringer

- Lenvik/Finnsnes har økt dekningsgraden fra 123 til 136 % fra 2004 til 2012, og dermed styrket sin posisjon som et regionalt handelssenter
- Økt dekningsgrad i Salangen i perioden 2004-2012
- Økt dekningsgrad i Kvænangen i perioden 2004-2012, men fortsatt relativt lav dekningsgrad
- Sentrums andel av handelen i Tromsø og Harstad har gått ned fra 2004 til 2012, spesielt for utvalgsvarer
- Størst befolkningsvekst i de kommunene der det bor flest i dag vil forsterke byenes rolle som regionale sentre (Tromsø, Harstad, Finnsnes)

5 Beskrivelse av planforslaget

5.1 Regionale planbestemmelser og retningslinjer

Planen inneholder regional planbestemmelse og retningslinjer for lokalisering og etablering av nye samt utvidelse av eksisterende større handelsetableringer i fylket. En regional plan med retningslinjer for arealbruk har den virkning overfor kommunal planlegging at den skal legges til grunn[3] for kommunal planlegging og gi grunnlag for innsigelse til kommunale planer.
Bestemmelsen skal legges til grunn ved utarbeiding av nye planer og vil ved motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den vil gjelde foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, kommunedelplaner og kommuneplaner.

Pbl 8-5 Regional planbestemmelse
Regional planmyndighet kan fastsette regional planbestemmelse knyttet til retningslinjer for arealbruk i en regional plan som skal ivareta nasjonale eller regionale hensyn og interesser. Bestemmelsen kan fastsette at det for et tidsrom av inntil ti år nedlegges forbud mot at det blir iverksatt særskilt angitte bygge- eller anleggstiltak uten samtykke innenfor nærmere avgrensede geografiske områder, eller bestemme at slike tiltak uten slikt samtykke bare kan iverksettes i samsvar med godkjent arealplan etter denne lov.
Forslag om regional planbestemmelse skal utarbeides og behandles i samsvar med reglene i §§ 8-3 og 8-4, og kan fremmes i forbindelse med utarbeiding av en regional plan.
Regional planmyndighet kan, etter samråd med fylkesmannen og berørte kommuner, forlenge forbudet med fem år av gangen.
Samtykke til å iverksette tiltak som omfattes av regional planbestemmelse kan gis av regional planmyndighet etter samråd med fylkesmannen og berørte kommuner.
Regional planbestemmelse skal kunngjøres i Norsk Lovtidend og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Et eksemplar av planbestemmelsen skal sendes til departementet, fylkesmannen og berørte kommuner og statlige myndigheter.

5.2 Kartfestede sentrumsavgrensinger

I kapittel 8 i planen er det fremstilt kart over områdene i fylket der det kan tillates etablering eller utvidelse av større handelsvirksomheter. Avgrensningene er basert på kart og avgrensinger i fylkesdelplan for kjøpesenter fra 2004, og ved revisjonen har innspill fra kommunene vært vesentlig. Endringer er gjort i samsvar med grenser i vedtatte kommuneplaner, kommunedelplaner eller reguleringsplaner. Begrunnelser for endringene er gitt i kapittel 6, Om de ulike handelsregionene, i underkapitler «om sentrumssonene».

Kartene er tegnet av Multiconsult Tromsø på oppdrag fra Troms fylkeskommune. Sentrumsavgrensingene er angitt med en stiplet linje og angitt med arealformålet sentrumsformål, SOSI-kode 1130.
Avgrensningene er ikke eksakt med tanke på eiendomsgrenser og skal angis nøyaktig i kommuneplan, kommunedelplan eller reguleringsplan.

5.3 Om oppfølging av planen – handlingsprogram for oppfølging/evaluering

For at den regionale planen skal kunne fungere som et effektivt styrings- og samhandlingsdokument (mellom kommuner og regionale myndigheter), er det nødvendig med regelmessige gjennomgang slik at den oppdateres etter utviklingen i Troms fylke.

Oppfølging og gjennomføring av planen er gitt i handlingsprogrammet (kapittel 10) utarbeidet i tråd med plan- og bygningsloven § 8-1. Handlingsprogrammet skal vedtas av regional planmyndighet (fylkestinget) og rulleres årlig.

Handlingsprogrammet skal sikre at den regionale planen er tilstrekkelig fleksibel, bl.a. med hensyn til sentrumssoneavgrensninger og i lys av befolkningsutviklingen over tid. Det beskriver tiltak for gjennomføring og oppfølging av den regionale planen, tidsramme og hvem som er ansvarlig for oppfølging.

Eventuell revidering av planen vil vurderes i forbindelse med utarbeiding av regional planstrategi som skjer hvert fjerde år.

[3] Med uttrykket «legges til grunn» menes at planen heller ikke for myndighetene medfører absolutte forpliktelser av rettslig art. Den er imidlertid et grunnlag for å reise innsigelser til kommunale planforslag for de myndigheter som blir berørt og har innsigelseskompetanse. Kilde lovkommentar til plan- og bygningsloven

6 Virkninger av planforslaget

Det er viktig å understreke at ny regional plan for handel og service i Troms 2015-2024 er en *revidering* av gjeldende fylkesdelplan for kjøpesenter. Iverksetting av planen medfører således ingen endringer på regionalpolitisk nivå når det gjelder bestemmelser og føringer for handelsetableringer i fylket.

Revisjonen gir en oppdatert plan i samsvar med vedtatte kommuneplaner som ved iverksetting (vedtak i fylkestinget) gjelder foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, kommunedelplaner og kommuneplaner.

I følge Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesenter § 5 om Ikrafttredelse, varighet og virkning:
«Denne rikspolitiske bestemmelsen trer i kraft 1. juli 2008 og har en varighet på inntil 10 år, eller inntil den ***avløses av regional planbestemmelse*** *i henhold til § 8-5 i plandelen av ny plan- og bygningslov.*
Bestemmelsen fastsetter med juridisk bindende virkning at godkjente fylkesplaner og fylkesdelplaner skal legges til grunn for behandling av søknader om etablering eller utvidelse av større kjøpesentre».

7 Konsekvenser av planforslaget

Pbl 8-3 pkt.3: Regionale planer med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging skal inneholde en særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4-2 andre ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven § 2:
Planer som alltid skal behandlet etter forskriften:
a) Regionale planer med rammer for utbygging

Planforslaget innebærer ingen nye utbyggingsområder, kun små justering av grenser for eksisterende sentrumsområder i samsvar med vedtatte planer. Konsekvenser som følge av planforslaget vurderes derfor til å være minimale og behov for en konsekvensutredning er dermed ikke til stede.

7.1 Videre utredningsbehov

Analyse- og utredningsbehov ved fastsettelse av rammer for handel i kommuneplaner, kommunedelplaner- og reguleringsplaner er gitt i regionale retningslinjer i kapittel 7 i planen.

En veileder med mal for konsekvensutredninger for handelsetableringer i Troms fylke skal vurderes utarbeidet som del av oppfølging av planen

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

NORDREISA KOMMUNE
18 MAI 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.KODE

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/1317	16.05.2017

Nasjonal helseberedskapsplan - foreleggelse

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette utkast til tredje versjon av Nasjonal helseberedskapsplan på foreleggelse.

Dette er nytt i tredje versjon:
- Planen bygger tydeligere på prinsippene risikobasert og systematisk beredskapsarbeid
- Sammenheng mellom overordnet planverk, regionalt og lokalt planverk er tydeliggjort
- Omtale av regelverk, organisering, planer, rutiner med videre er oppdatert
- Grenseflater og samarbeid med andre departementer og sektorer er omtalt tydeligere
- Sivil-militært samarbeid på helseområdet er omtalt tydeligere
- Kapittel 7 er utvidet til å omfatte risikoområdene som er identifisert i ulike oversikter
- Planen bygger på erfaringer fra øvelser og hendelser, som økt terrortrussel sommeren 2014, Ebolautbruddet i Vest-Afrika 2014-2015 og økte asylankomster 2015-2016.
- IKT-sikkerhet og kritisk infrastruktur er tydeliggjort.

Staten strålevern omtales som egen etat da det er den organiseringen som vil være gjeldende innen Nasjonal helseberedskapsplan trer i kraft.

Departementene vurderer foreleggelse av saken til sine underliggende virksomheter. Eventuelle merknader og innspill kan sendes til HOD innen fredag 1. september 2017.

Med hilsen

Else Janne Berge Andersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Gry Johansen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Avdeling
Administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Gry Jorunn Johansen
22 24 86 81

Innhold

Innledning 4
1. Helseberedskap - mål og prinsipper 5
2. Nasjonale rammer i helsesektorens regelverk 6
2.1. Helseberedskapsloven (lov 23. juni 2000 nr. 56) 6
2.2. Spesialisthelsetjenesteloven (lov 2. juli 1999 nr. 61) 7
2.3. Helse- og omsorgstjenesteloven (lov 24. juni 2011 nr. 30) 7
2.4. Smittevernloven (lov 5. august 1994 nr. 55) 7
2.5. Folkehelseloven (lov 24.juni 2011 nr. 29) 7
2.6. Matloven (lov 19. desember 2003 nr. 124) 7
2.7. Strålevernloven (lov 12. mai 2000 nr. 36) 7
2.8. Sentrale forskrifter til helseberedskapsloven og andre helselover 8
3. Forventninger til systematisk kvalitets- og forbedringsarbeid 10
4. Aktører, roller, ansvar og samhandling 12
4.1. Helse- og omsorgsdepartementet 12
4.2. Helsedirektoratet 12
4.3. Statens strålevern 13
4.4. Folkehelseinstituttet 13
4.5. Direktoratet for e-helse 14
4.6. Norsk helsenett SF 14
4.7. Statens helsetilsyn 14
4.8. Statens legemiddelverk 14
4.9. Mattilsynet 15
4.10. Fylkesmannen 15
4.11. Fylkeskommunene og kommunene 15
4.12. Regionale helseforetak og Helseforetak 16
4.13. Akuttmedisinsk beredskap 17
4.14. Nasjonale og regionale behandlingstjenester og kompetansesentra 17
4.15. Samarbeid med frivillige organisasjoner 18
4.16. Nærmere om beredskap på Svalbard 18
4.17. Sammenfattet oversikt 19
5. Grenseflater og samarbeid med andre sektorer 20
5.1. Arbeids- og sosialdepartementet – HMS og sosialberedskap 20
5.2. Forsvarsdepartementet – sivil-militært samarbeid 21

5.3. Justis- og beredskapsdepartementet – nødetater, samordning og sikkerhet 21
5.4. Klima- og miljødepartementet – miljø, forurensing og folkehelse 23
5.5. Kommunal- og moderniseringsdepartementet – kommuner og fylkesmenn 23
5.6. Kunnskapsdepartementet – beredskap mot hendelser i skolene 24
5.7. Nærings- og fiskeridepartementet – forsyningssikkerhet 24
5.8. Landbruk- og matdepartementet - mattrygghet 24
5.9. Samferdselsdepartementet – smittevern og miljørettet helsevern 24
5.10. Utenriksdepartementet - internasjonalt samarbeid 25
6. Internasjonalt helsesamarbeid 25
6.1. Nordisk helseberedskapssamarbeid 25
6.2. EU/EØS 26
6.3. WHO 26
6.4. IAEA 26
6.5. NATO 26
7. Spesialiserte beredskapsplaner og systemer 27
7.1. Hendelser med masseskade 27
7.2. Smittsomme sykdommer og farlige stoffer - CBRNE hendelser 27
7.3. Næringsmiddel og vannrelaterte hendelser 30
7.4. Forsyningssvikt av legemidler, vann, IKT og annen infrastruktur 30
7.5. Tilsiktede hendelser, væpnet konflikt og krig 31
8. Varsling ved hendelser og kriser 32
8.1. Varsling fra lokalt til sentralt nivå 32
8.2. Varsling fra nasjonalt til lokalt nivå 33
8.3. Varsling internasjonalt 33
9. Etablere kriseledelse, rapportere og håndtere 34
9.1. Kommunene 34
9.2. Regionale helseforetak og helseforetak 34
9.3. Fylkesmannen 34
9.4. Sentral helse- og omsorgsforvaltning 35
10. Sentral krisehåndtering på departementsnivå 36
10.1. Kriserådet 36
10.2. Lederdepartement 36
10.3. Helse- og omsorgsdepartementet som lederdepartement 36
10.4. Krisestøtteenheten 38

FIGURER

Figur 1 - Samfunnssikkerhet som kjede (Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet) 10
Figur 2 Læringshjulet (Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet) 11
Figur 3 Varslings- og rapporteringslinjer i sosialberedskapen 20
Figur 4 Varslings- og rapporteringslinjer ved beredskap og kriser 39
Figur 5 Varslings- og rapporteringslinjer ved atomhendelser 39
Figur 6 Varslings- og rapporteringslinjer når Mattilsynet håndterer hendelser 39

Innledning

Helseberedskap er en del av samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet og har til formål å verne befolkningens liv og helse og sørge for nødvendig helsehjelp i kriser og krig.

Formålet med Nasjonal helseberedskapsplan er å gi en samlet oversikt over helse- og omsorgssektorens beredskap, inkludert beredskap for sosiale tjenester. Nasjonal helseberedskapsplan er det overordnede rammeverket for helse- og omsorgssektorens forebygging og håndtering av alle typer kriser og katastrofer. Planen beskriver lov- og plangrunnlag, aktørene, roller og ansvar, oppgaver og ressurser i forebygging og beredskap.

Omtalte aktører skal ta utgangspunkt i denne planen når de lager beredskapsplaner for egen krisehåndtering. Aktørene skal jevnlig evaluere og oppdatere sine planer. Læring fra øvelser og hendelser innarbeides i planene gjennom et systematisk forbedringsarbeid.

Avklarte ansvarsforhold, tydelige varslings- og rapporteringsrutiner og god samhandling mellom aktørene ved kriser er særlig viktig. Samvirke med andre sektorer, både sivile sektorer og forsvaret, omtales derfor inngående i denne planen.

For at samvirke skal fungere når hendelsen skjer, skal aktørene være forberedt. Alle virksomhetene i helse- og omsorgssektoren har ansvar for å koordinere egne forberedelser med sine samarbeidsparter, slik at alle aktørene kan ivareta sin rolle og sitt ansvar i godt samvirke med de andre aktørene i egen og andre sektorer.

Flere kriser og katastrofer er internasjonale. Norske helsemyndigheters samhandling med internasjonale aktører om beredskap er derfor også omtalt i planen.

Dette er tredje utgave av planen. Første versjon ble fastsatt 31. januar 2007, som oppfølging av Flodbølgekatastrofen i Sør- Asia i 2004. Andre utgave ble utgitt 2. juni 2014.

Hva er nytt i tredje utgave av planen?

- Planen bygger tydeligere på prinsippene risikobasert og systematisk beredskapsarbeid
- Sammenheng mellom overordnet planverk, regionalt og lokalt planverk er tydeliggjort
- Omtale av regelverk, organisering, planer, rutiner med videre er oppdatert
- Grenseflater og samarbeid med andre departementer og sektorer er omtalt tydeligere
- Sivil-militært samarbeid på helseområdet er omtalt tydeligere
- Kapittel 7 er utvidet til å omfatte risikoområdene som er identifisert i ulike oversikter
- Planen bygger på erfaringer fra øvelser og hendelser, som økt terrortrussel sommeren 2014, Ebolautbruddet i Vest-Afrika 2014-2015 og økte asylankomster 2015-2016.

1. Helseberedskap - mål og prinsipper

Helseberedskapens formål er å verne liv og helse og bidra til at befolkningen kan tilbys nødvendig helsehjelp ved kriser og katastrofer i fredstid og ved krig.

Helseberedskap er forvaltningens og helse- og omsorgstjenestens forberedelser for å forebygge og håndtere helsemessige konsekvenser av hendelser.

Helseberedskapen bygger på den daglige helse- og omsorgstjenesten og det daglige folkehelsearbeidet, i tråd med prinsippene for samfunnssikkerhet og beredskap, som er ansvar, nærhet, likhet og samvirke.

Helse- og omsorgstjenesten skal sørge for akuttberedskap hele døgnet, hele året. Den akuttmedisinske kjeden, fra medisinsk nødmeldetjeneste og legevakttjeneste via ambulansetjeneste til sykehus, håndterer daglig utrykninger ved hendelser. Den allmenne kunnskapen og erfaringen akuttetatene og personell har i håndtering av ulykker og hendelser er avgjørende som grunnlag for god håndtering av større katastrofer.

Den daglige tjenesten er, sammen med forebygging, beredskapsplanlegging og øvelser, grunnlag for sektorens håndtering av kriser og katastrofer i fredstid, væpnet konflikt og krig

Hovedprinsippene for helseberedskapen og samfunnssikkerhetsområdet:

Ansvar:	Den som har ansvar for et fagområde eller en tjeneste, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og håndtering av ekstraordinære hendelser. Ansvarsprinsippet er, for helsesektoren, nedfelt i lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven) § 2-1.
Nærhet:	Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå.
Likhet:	Den organisasjonen man etablerer under kriser skal være mest mulig lik den man opererer med til daglig. Dette følger også av ansvarsprinsippet.
Samvirke:	Alle virksomheter har selvstendig ansvar for å sikre best mulig samvirke med relevante aktører i forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Hovedelementer i beredskapsarbeidet er å:

- Ha kunnskap og oversikt over risiko og sårbarhet
- Forebygge for å forhindre hendelser og kriser
- Ha beredskap for, og håndtere hendelser og kriser
- Gjenopprette funksjoner under og etter hendelser kriser
- Lære av erfaring fra hendelser og øvelser

2. Nasjonale rammer i helsesektorens regelverk

Ansvaret for helseberedskap følger av helseberedskapsloven og annen helselovgivning. Dette kapitlet omtaler disse lovene og sentrale forskrifter på helseberedskapsområdet.

2.1. Helseberedskapsloven (lov 23. juni 2000 nr. 56)

Lovens formål er å verne befolkningens liv og helse og bidra til at nødvendig helsehjelp, helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester kan tilbys befolkningen under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid. Virksomheter loven omfatter, skal kunne fortsette, legge om og utvide driften under krig, og ved kriser og katastrofer i fredstid, på basis av sin daglige tjeneste, planverk og øvelser.

Loven har bestemmelser om ansvar. Den virksomhet som har ansvar for en tjeneste, har ansvar for beredskapsforberedelser og for den utøvende tjeneste, herunder finansiering, under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid, med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov, jf. loven § 2-1. Den som fører tilsyn med en virksomhet, skal føre tilsyn med virksomhetens beredskap.

Kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak (RHF) og staten har plikt til å utarbeide beredskapsplan for helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenestene de skal sørge for tilbud om, eller er ansvarlige for, jf. loven § 2-2. De skal utarbeide beredskapsplan for sitt arbeid med å beskytte befolkningens helse. Sykehus, vannverk og Mattilsynet har direkte planplikt. Planplikten og plikt til å samordne egen plan med andre aktører følger også av folkehelseloven, helse- og omsorgstjenesteloven og spesialisthelsetjenesteloven. Beredskapsplanen til kommuner, RHF og staten skal også omfatte tjenester som etter lov eller avtale blir utført av private tjenesteytere. Loven gjelder private ytere av helse- og omsorgstjenester og sosialtjenester og personell i slike virksomheter, men de har avgrenset planleggingsansvar. Loven gjelder ytere av helsetjeneste i norsk petroleumsvirksomhet. For disse er det gitt særlige bestemmelser i forskrifter til petroleumsloven. Beredskap i petroleumsvirksomheten skal samordnes med den øvrige helsetjenesten i landet.

Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet kan, med hjemmel i Helseberedskapsloven §2-4, etablere beredskapsregistre for å gi oversikt og kunnskap om utbredelse, årsakssammenhenger og konsekvenser ved miljøhendelser, ved mistanke om utbrudd av sykdom relatert til eksponering for helseskadelige miljøfaktorer og ved andre typer kriser og beredskapssituasjoner. Det kan også etableres registre for å ivareta internasjonale rapporteringsplikter og administrative oppgaver i en beredskapssituasjon.

Helseberedskapsloven inneholder bestemmelser (§§ 3-1, 4-1, 5-1 og 5-2, jf. § 1-5) som gir Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) særskilte fullmakter i krig og når krig truer. Fullmaktene gjelder også ved kriser og katastrofer i fredstid etter beslutning i statsråd. Dersom det er nødvendig for å sikre liv og helse, kan departementet treffe foreløpig beslutning om anvendelse. En slik beslutning skal bekreftes av Kongen så snart som mulig. Fullmaktene gjelder rekvisisjon av fast eiendom med videre, tjenesteplikt og beordring, ansvars-, oppgave og ressursfordeling. Om det skal iverksettes tiltak og hva tiltakene skal gå ut på, bestemmes av departementet, eller den som har fått delegert slik myndighet av departementet.

2.2. Spesialisthelsetjenesteloven (lov 2. juli 1999 nr. 61)

Loven pålegger RHF å utarbeide beredskapsplan etter lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap for institusjoner og tjenester som RHF skal sørge for, jf. loven § 2-1b. Planen skal samordnes med kommunenes, fylkeskommunenes og de andre RHFenes beredskapsplaner.

2.3. Helse- og omsorgstjenesteloven (lov 24. juni 2011 nr. 30)

Loven pålegger kommunen å utarbeide beredskapsplan for sin helse- og omsorgstjeneste i samsvar med helseberedskapsloven og samordne denne med kommunens øvrige planer, jf. loven § 5-2.

2.4. Smittevernloven (lov 5. august 1994 nr. 55)

Lovens formål er å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer og hindre at sykdommer overføres i befolkningen. Loven skal sikre at helsemyndighetene og andre myndigheter iverksetter nødvendige tiltak og samordner sitt smittevernarbeid. Loven gir helsemyndighetene fullmakter til å iverksette tiltak for å forebygge og hindre smittespredning, for eksempel å pålegge karantene, hindre bevegelse inn til eller ut av områder og begrense reisevirksomhet. Loven pålegger kommuner og RHF å utarbeide smittevernplaner, jf. loven §§ 7-1 og 7-3. Meldings- og varslingsplikt om smittsomme sykdommer er også pålagt helsepersonell i medhold av forskrifter til helseregisterloven.

2.5. Folkehelseloven (lov 24.juni 2011 nr. 29)

Lovens formål er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helse og forebygger sykdom. Kapittel 3 om miljørettet helsevern gir kommunen ansvar for å føre tilsyn med miljøfaktorer som kan ha innvirkning på helsen, for eksempel biologiske, kjemiske og fysiske faktorer. Kommunen kan gi pålegg om for eksempel retting eller stansing av et forhold etter nærmere bestemte vilkår. Loven gir Folkehelseinstituttet i oppgave å bistå kommuner, mv. ved miljøhendelser og gir hjemmel for nærmere regulering av miljøhendelser eller mistanke om utbrudd av sykdom relatert til eksponering av helseskadelige miljøfaktorer.

2.6. Matloven (lov 19. desember 2003 nr. 124)

Lovens formål er å sikre at næringsmidler er helsemessig trygge og fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn. Loven omfatter alle forhold ved produksjon, bearbeiding og distribusjon av innsatsvarer og næringsmidler, herunder drikkevann, og alle forhold ved plante- og dyrehelse, produkter, gjenstander og organismer som kan føre til smitte, deriblant zoonoser. Loven gir Mattilsynet fullmakt til å iverksette tiltak for å forebygge smittespredning. Loven pålegger enhver varslingsplikt ved grunn til mistanke om smittsom dyresykdom som kan gi helsefare og vesentlige samfunnsmessige konsekvenser og pålegger virksomhetene å varsle Mattilsynet ved grunn til mistanke om fare for helseskadelige næringsmidler eller helse- eller miljøskadelige innsatsvarer.

2.7. Strålevernloven (lov 12. mai 2000 nr. 36)

Loven skal forebygge skadelige virkninger av stråling på menneskers helse og bidra til vern av miljøet. Loven gjelder blant annet planlegging og beredskap mot uhell, ulykker og andre hendelser. Lovens § 16 fastsetter at Kongen i statsråd organiserer en beredskap mot atomulykker og andre hendelser som kan innebære ioniserende stråling eller spredning av radioaktivitet, for å beskytte liv, helse, miljø eller andre viktige samfunnsinteresser.

2.8. Sentrale forskrifter til helseberedskapsloven og andre helselover

Forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplan-legging og beredskaps-arbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap	Inneholder krav til beredskapsplan, risiko og sårbarhetsanalyser, planforutsetninger, operativ ledelse og informasjonsberedskap, samordning av planer, kompetanse og øvelser, forsyningssikkerhet, personell, kvalitetssikring og tilsyn.
Akuttmedisinforskriften Forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv.	Inneholder krav til faglig innhold i de akuttmedisinske tjenestene, samarbeid i den akuttmedisinske kjeden og samarbeid med brann, politi og hovedredningssentralene. Regulerer samhandling og synliggjør ansvarsfordeling for den akuttmedisinske kjeden. Inneholder krav til responstid for AMK-sentralene, trippelvarsling og varsling av Hovedredningssentralene. Har bestemmelse om samarbeid mellom virksomheter som yter akuttmedisinske tjenester og om bistand fra akutthjelpere-brannvesen og frivillige organisasjoner. Slik bistand kan komme i tillegg til, eller i påvente av akuttmedisinske tjenester.
Forskrift 22. juni 2015 nr. 747om anvendelse av helselover og -forskrifter for Svalbard og Jan Mayen	Gir lover og forskrifter om helsemessige forhold anvendelse for Svalbard og Jan Mayen og fastsetter tilpasninger ut fra stedlige forhold. Det gjelder lovene om helsepersonell, helsetilsyn, spesialisthelsetjenesten, smittevern, folkehelse og helseberedskap, apotekloven, legemiddelloven, matloven, kosmetikkloven og flere andre lover. Fra før er blant annet atomenergiloven, strålevernloven, pasientskadeloven og helseforetaksloven gjort helt eller delvis gjeldende.
Forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten	Forskriftenes formål er å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves.
IHR-forskriften Forskrift 21. desember 2007 nr. 1573 om varsling av og tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse	Har bestemmelser som gjennomfører Verdens helseorganisasjons (WHO) Internasjonale helsereglementet - IHR (2005) og Europaparlaments- og rådsvedtak 1082/2013/EU som regulerer EUs varslingssystem EWRS. Formålet er å forebygge og motvirke alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse og sikre en internasjonalt koordinert bekjemping. Har bestemmelser om myndighetsstrukturer, kompetanse og fullmakter og etablerer Folkehelseinstituttet som nasjonalt kontaktpunkt for WHOs Internasjonalt helsereglement (IHR) og Kommisjonens varslingssystem (EWRS).
MSIS-forskriften Forskrift 20. juni 2003 nr. 740 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Meldingssystem for smittsomme sykdommer og i	Har bestemmelser om innsamling og behandling av helseopplysninger og varsling om smittsom sykdom.

Tuberkuloseregisteret og om varsling om smittsomme sykdommer	
Drikkevannsforskriften Forskrift 22. desember 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann	Inneholder krav til vannverkseier om å gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeide beredskapsplaner jf. lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap og forskrift av 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid, for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid.
Rammeforskriften Forskrift 2. desember 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleums-virksomheten og på enkelte landanlegg	Inneholder bestemmelser om helseberedskap og tilsyn med det i petroleumsvirksomhet og på landanlegg. Hjemlet blant annet i helseberedskaps-, smittevern-, folkehelse- og matloven.
Teknisk og operasjonell forskrift Forskrift 29. april 2010 nr. 612 om tekniske og operasjonelle forhold på landanlegg i petroleums-virksomheten med mer	Gjelder helse, arbeidsmiljø og sikkerhet ved landanlegg som nevnt i rammeforskriften § 6 bokstav e, jf. rammeforskriften § 2. Har krav til beredskap, beredskapsplaner og håndtering av fare- og ulykkessituasjoner.
Grossistforskriften Forskrift 21. desember 1993 nr. 1219 om grossist-virksomhet med legemidler Legemiddelforskriften Forskrift 18. desember 2009 nr. 1839 om legemidler	Ifølge Grossistforskriftens § 5 og legemiddelforskriften § 12-2 skal legemiddelgrossister sikre ekstra lager av legemidler til bruk i primærhelsetjenesten. Beredskapslageret skal omfatte minst to måneders ordinær omsetning av legemidlene som er oppført i vedlegg til grossistforskriften.
Forskrift 23. august 2013 nr. 1023 om mandat for og sammensetning av Krise-utvalget for atomberedskap med rådgivere samt mandat for Fylkesmannen	Forskriften fastsetter krav til organisering av atomberedskapen for å stille ekspertise til rådighet og sikre rask iverksettelse av tiltak for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser ved atomhendelser.
Forskrift 23. august 2013 nr. 1024 om delegering av Kongens myndighet etter strålevernlovens § 16, annet ledd til Kriseutvalget for atomberedskap	Forskriften gir Kriseutvalget for atomberedskap fullmakt til å fatte beslutninger og gi ordre om nærmere spesifiserte tiltak i akuttfasen av en atomhendelse.
Forskrift 25. april 2003 nr. 486 om miljørettet helsevern	Ett av formålene med forskriften er å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen. Forskriften har bestemmelser om kommunens helseberedskap ved miljøhendelser, herunder oversikt, planlegging, tiltak, og bistand fra FHI, samt varslingsplikt fra kommunen til fylkesmannen og FHI.

3. Forventninger til systematisk kvalitets- og forbedringsarbeid

Helse- og omsorgssektoren skal ha god krisehåndteringsevne basert på systematisk kvalitets- og forbedringsarbeid. Hovedelementene i dette er god ledelsesforankring, tydelig fordeling av myndighet, ansvar, oppgaver, kunnskap om verdier en forvalter, risikoområder, forebygging og systematisk gjennomgang av de rutinene en har for at systemet fungerer. Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet gir føringer for dette.

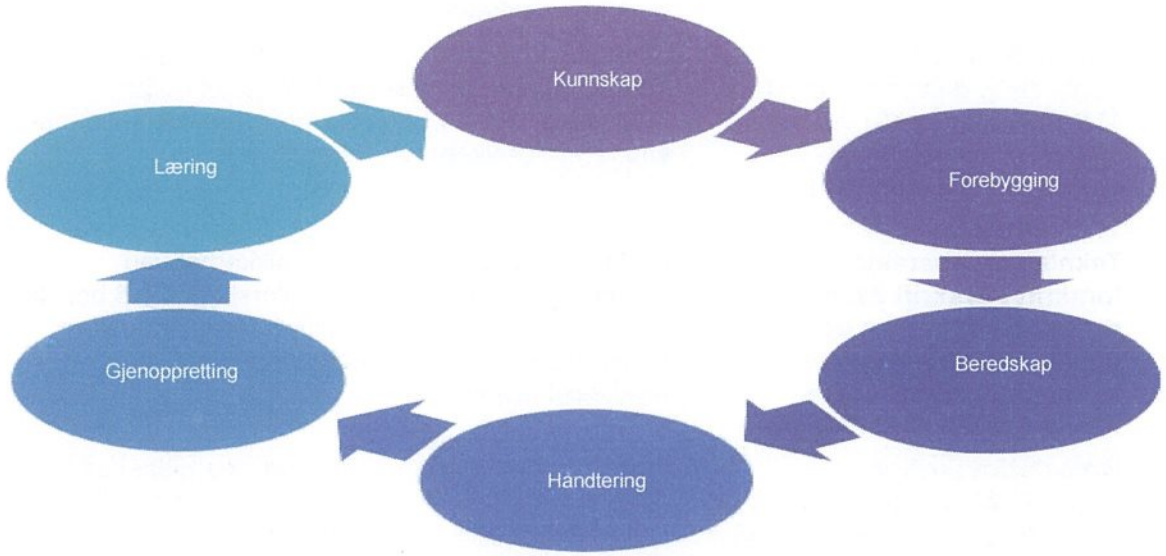

Figur 1 - Samfunnssikkerhet som kjede (*Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet)*

Kunnskap

Alle virksomheter i helse- og omsorgssektoren forventes å ha kunnskap om hvilke verdier de forvalter og skaffe seg oversikt over hendelser som kan føre til ekstraordinære belastninger. Oversikten bør ta utgangspunkt i virksomhetens art og omfang, omfatte virksomheten selv, dens ansvarsområde og eksterne forhold.

Alle virksomhetene anbefales å ta utgangspunkt i nasjonale oversikter og analyser, som:

- *Krisescenarioer* utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Rapportene beskriver scenarier, som kan gi grunnlag for tematikk i risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplanlegging og øvelser på alle nivåer.
- *Nasjonal trusselvurdering* fra Politiets sikkerhetstjeneste.
- *Vurderinger fra Etterretningstjenesten* og *vurderinger fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet*.
- *Samfunnets kritiske samfunnsfunksjoner* utgitt av DSB.
- Nasjonale oversikter over risiko og sårbarhet for helse- og omsorgssektoren.

Forebygging

Alle virksomheter i helse- og omsorgssektoren forventes å gjennomføre forebyggende og skadebegrensende tiltak. Virksomheter som har planplikt etter helseberedskapsloven har, etter forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv., plikt til å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser samt forebyggende og skadebegrensende tiltak.

Beredskap

Alle virksomheter i helse- og omsorgssektoren forventes å ha beredskapsplaner tråd med forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv., som gjør dem i stand til å yte nødvendige tjenesteytelse ved:

a) Interne og eksterne hendelser som vesentlig reduserer virksomhetens evne til å yte varer og tjenester, for eksempel svikt i kritiske innsatsfaktorer og infrastruktur.
b) Eksterne hendelser som vil innebære en ekstraordinær belastning på virksomheten og som kan kreve en generell omstilling av den ordinære driften for å kunne øke kapasiteten. For eksempel en hendelse med masseskade eller et pandemiutbrudd.

Håndtering

Alle virksomheter i helse- og omsorgssektoren skal benytte sine forberedte systemer for varsling og kommunikasjon, kriseledelse og situasjonsrapportering. Se også kapittel 8 – 10.

Gjenoppretting

Alle virksomheter i helse- og omsorgssektoren forventes å ha forberedt langsiktige tiltak for å gjenopprette funksjoner og bidra til å få samfunnet tilbake til normalsituasjon etter hendelser.

Læring

Alle virksomheter i sektoren forventes å jobbe systematisk med å følge opp læringspunkter fra hendelser og øvelser i beredskapsplaner og systemer for trening og øvelser.

Alle virksomheter i sektoren har ansvar for at egen organisasjon og eget personell er opplært og øvet i sine funksjoner. Scenariobaserte øvelser, som bygger på risikoanalyser og erfaringer fra tidligere hendelser og øvelser skal bidra til å sikre at personell har forutsetninger for å løse sine oppgaver samtidig som en får prøvd ut hvordan beredskapsplanene fungerer. Alle virksomheter i sektoren forventes å dokumentere hvordan de gjør dette og hvordan de benytter erfaringer fra hendelser og øvelser i utformingen av nye øvelser og rutiner.

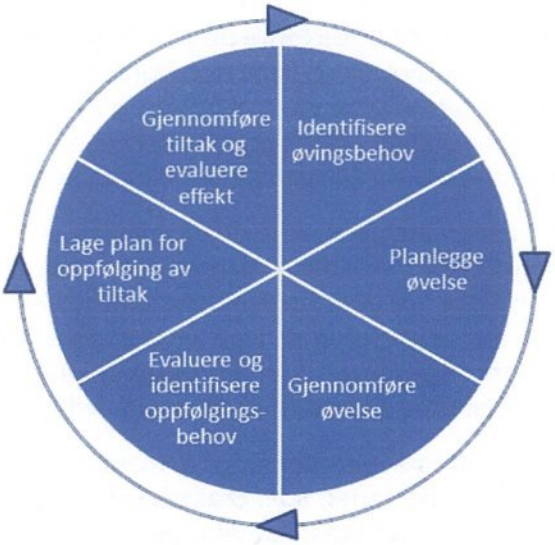

Figur 2 Læringshjulet (*Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn – Samfunnssikkerhet*)

Helsedirektoratet har ansvar for å vurdere behov for, og ta initiativ til, øvelser i sektoren. Helsedirektoratet har ansvar for å planlegge og gjennomføre en Nasjonal helseøvelse annet hvert år. RHF veksler på å planlegging og evaluering av øvelsen sammen med direktoratet.

Nyttige lenker er: DSBs Veileder i planlegging, gjennomføring og evaluering av øvelser – Grunnbok: Introduksjon og prinsipper og Håndbok i øvelsesplanlegging utgitt av Fylkesmannen i Rogaland.

4. Aktører, roller, ansvar og samhandling

Helse- og omsorgssektorens samfunnssikkerhetsarbeid er organisert i:

- En sentral helseforvaltning, med myndighets-, fag- og tilsynsorganer, som har ansvar for forvaltning av helse- og omsorgstjenester og folkehelseområdet. De mest sentrale er Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Statens strålevern, Direktoratet for e-helse, Statens helsetilsyn, Statens legemiddelverk og Mattilsynet
- Fylkesmannen som regional helseforvaltning og bindeledd mellom sentralt og lokalt nivå
- Kommunene og deres helse- og omsorgstjeneste og deres folkehelsearbeid
- RHF sørger for spesialisthelsetjenester gjennom helseforetak
- Norsk helsenett HF og HelseCERT - nasjonalt senter for informasjonssikkerhet
- En legemiddelforsyningskjede organisert gjennom apotek og grossister.

4.1. Helse- og omsorgsdepartementet

HOD har nasjonalt ansvar for helseberedskapen. Helseberedskap bygger på den daglige helse- og omsorgstjenesten og folkehelsearbeidet – strålevern og atomberedskap, smittevern, miljørettet helsevern og mattrygghet – samt forsyningssikkerhet av legemidler, materiell, drikkevann og IKT og annen kritisk infrastruktur. Departementet forvalter ansvaret ved regulering av kommunal, statlig og privat virksomhet i regelverk, budsjett- og tilskuddsforvaltning, organisering og styring av forvaltningen, organisering og eierstyring av RHF, nasjonale planer, samt tilsyn. Departementet samordner tiltak og kommunikasjon med andre berørte departementer. Departementsråden i HOD møter fast i Kriserådet. Det vises til nærmere omtale av sentral krisehåndtering i kapittel 10.

4.2. Helsedirektoratet

Helsedirektoratet er nasjonal myndighet for hele sektoren og skal bidra til at samvirke blir ivaretatt i helse- og omsorgsektoren og overfor andre sektorer. Direktoratet gir faglige råd, iverksetter vedtatt politikk og forvalter regelverk. Direktoratet gir retningslinjer og veiledning til kommunene via fylkesmannen, og tilrettelegger for øvelser og kompetansetiltak.

Helsedirektoratet skal, etter delegasjon fra HOD, forestå nasjonal koordinering av helse- og omsorgssektorens innsats og iverksette nødvendige tiltak når en krisesituasjon truer eller har inntruffet. Dersom Helsedirektoratet vurderer at det åpenbart er behov for å iverksette tiltak uten at det på forhånd har vært mulig å etablere kontakt med departementet med sikte på å foreta delegasjon, kan direktoratet likevel etablere koordinerings-funksjonen. Kontakt med departementet etableres så snart dette lar seg gjøre.

Helsedirektoratet har ansvar for å koordinere forsyningssikkerhet for legemidler i samarbeid med ansvarlige parter, som Statens legemiddelverk, Folkehelseinstituttet, RHF og kommunene (via fylkesmannen). Som ledd i ansvaret skal direktoratet oppdatere nasjonal prioriteringsliste over beredskapsviktige legemidler, utgi nasjonale retningslinjer for forsyningssikkerhet av legemidler og vurdere beredskapen på området.

Helsedirektoratet leder Pandemi- og epidemikomitéen og Folkehelseinstituttet er sekretariat. Komiteen er et rådgivende organ for Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Komiteen skal gi råd om tiltak før, under og etter utbrudd, for å få et bredt tilfang av faglige innspill og råd til håndteringen av en pandemi, samt ivareta godt samarbeid mellom aktørene. Komiteens råd skal bidra til best mulig koordinering av tiltak som gjøres under en pandemi.

Helsedirektoratet leder Helseberedskapsrådet. Rådets formål er å sette sivil og militær sektor i stand til å løse viktige helseoppgaver knyttet til planlegging og samhandling under kriser i fred, væpnet konflikt og krig, og sikre effektiv utnyttelse av helseberedskaps-ressursene i samvirke mellom Forsvaret og helsetjenesten. Rådet er rådgivende, uten operativ funksjon. I tillegg til Helsedirektoratet deltar sjefen for Forsvarets sanitet (nestleder), direktørene i Folkehelseinstituttet og Statens strålevern, sjefene for Forsvarets logistikk-organisasjon (FLO) og Fellesoperativt hovedkvarter i Forsvaret (FOH) og en representant for DSB. Representanter fra RHF deltar nå i møtene. Andre kan innkalles ved behov.

4.3. Statens strålevern

Statens strålevern er nasjonal fagmyndighet og tilsyn på strålevern, miljø og atomsikkerhet. Fagansvaret er delt mellom HOD, KLD og UD. Statens strålevern har ansvar for forvaltning og tilsyn med bruk av strålekilder i medisin, industri og forskning. Strålevernet har faglig og koordinerende ansvar for atomberedskapen i Norge. Strålevernet leder og er sekretariat for Kriseutvalget for atomberedskap, som koordinerer nasjonal atomberedskap. Kriseutvalget for atomberedskap skal legge til rette for koordinert atomberedskap på tvers av sektorer.

Atomberedskapen er beskrevet i kapittel 7.2.

4.4. Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet er en nasjonal kunnskapsinstitusjon for hele helsesektoren, blant annet på områdene fysisk helse, psykisk helse, rus, miljømedisin, smittevern og rettsmedisin. Instituttets virksomhet omfatter helseregistre, helseundersøkelser, laboratorier og biobanker. Instituttet har ansvar for -sekretariatet for Vitenskapskomiteen for mattrygghet.

Instituttet har ansvar for overvåkning, mottak av meldinger og varsler, smitteoppsporing og vaksineberedskap. Instituttet har ansvar for Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS) og er nasjonalt kontaktpunkt for Det internasjonale helsereglementet (IHR, WHO) og Early Warning and Response System (EWRS, EU). Instituttet skal gi bistand og veiledning til kommunale, fylkeskommunale og statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen om smittsomme sykdommer og smitteverntiltak. Instituttet er sekretariat for Pandemi- og epidemikomiteen. Instituttet har kompetanse på analyser av miljøgifter, herunder kjemiske stoffer i humant biologisk materiale og skal i forbindelse med eksponering for helseskadelige miljøfaktorer bistå kommuner, fylkesmenn og andre statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen for å sikre beskyttelse av befolkningens helse.

Nærmere om Folkehelseinstituttets ansvar, kompetanse og ressurser:

- Vaksineberedskap: Instituttet har ansvar for nasjonal vaksineberedskap og har lager for barnevaksinasjonsprogrammet og andre særskilte vaksiner.
- Beredskapslaboratorium: Instituttet koordinerer beredskap for medisinske mikrobiologiske laboratorier og bistår de mikrobiologiske sykehuslaboratoriene, som har primæransvar for pasientprøver. Instituttet har nasjonale referanselaboratorier og nasjonalt beredskapslaboratorium som tilfredsstiller krav til sikkerhet ved håndtering av bakterier og virus av smitterisikogruppe 3, og har avtale med Folkhälsomyndigheten i Sverige om analyser innenfor risikogruppe 4.
- Feltepidemiologisk gruppe: Instituttet har en feltepidemiologisk gruppe som kan bistå kommuner og sykehus ved etterforskning av utbrudd av smittsomme sykdommer uansett

om de skyldes uhell, overlagt spredning eller har naturlig årsak. Gruppen kan også gi assistanse utenlands etter anmodning fra WHO og EU.

- Matsmittekomiteen: Instituttet leder Matsmittekomiteen, som er en innsatsgruppe for oppklaring av matbårne utbrudd av smittsomme sykdommer med fagkompetanse fra Mattilsynet, andre etater og kunnskapsmiljøer.
- Giftinformasjonen: Giftinformasjonen er en del av Folkehelseinstituttet og er et nasjonalt rådgivnings- og kompetanseorgan, som gir råd til helsetjenesten, nødetatene og publikum om akutte forgiftninger og forgiftningsfare. De nås på telefon 22 59 13 00.
- Nasjonal vannvakt: En døgnbemannet rådgivningstelefon for vannverk ved hendelser. I tillegg til Folkehelseinstituttets spesialister inngår også personer fra vannverksbransjen oppnevnt av Norsk Vann. Nasjonal vannvakt nås på telefon 21 07 88 88.

4.5. Direktoratet for e-helse

Direktoratet for e-helse er et fagdirektorat på e-helseområdet i helse- og omsorgssektoren. Direktoratet har nasjonal myndighet og premissgiverrolle på e-helseområdet og skal være en pådriver i utviklingen av digitale tjenester i helse- og omsorgssektoren. Direktoratet skal ivareta en forutsigbar IKT-utvikling gjennom strategisk styring og nasjonal samordning i hele helse- og omsorgssektoren. I myndighetsrollen ligger ansvar for styring, gjennomføring og forvaltning av nasjonale løsninger på e-helseområdet. Direktoratet for e-helse har ansvaret for forvaltning og utvikling av helsefaglig kodeverk, terminologi og IKT-standarder.

4.6. Norsk helsenett SF

Norsk Helsenett SF skal innenfor rammen av nasjonal IKT-politikk ivareta nasjonale interesser knyttet til drift og utvikling av IKT-infrastruktur i helse- og omsorgssektoren, og legge til rette for og være en pådriver for sikker og kostnadseffektiv elektronisk samhandling.

4.7. Statens helsetilsyn

Statens helsetilsyn er tilsynsmyndigheten for sosiale tjenester i NAV, barnevern-, helse- og omsorgstjenester. Fylkesmennene er tilsynsmyndighet for sosiale tjenester i NAV, barnevern- og helse- og omsorgstjenester i fylkene. Helsetilsynet fører tilsyn med at lovpålagte krav blir fulgt og tatt inn i det internkontrollsystemet som alle tjenesteytere skal ha. Dersom helsetjenester ytes på en måte som kan ha skadelige følger for tjenestemottaker, eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig, kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette på forholdene. Fylkesmannen har tilsvarende myndighet over yting av sosiale tjenester.

4.8. Statens legemiddelverk

Statens legemiddelverk forvalter legemiddelloven og apotekloven, som regulerer virksomheten i apotek, grossister og legemiddelprodusenter. Statens legemiddelverk har ansvar for å vurdere og godkjenne nye legemidler, inkludert vaksiner. Legemiddelverket overvåker legemidlene på markedet med hensyn til teknisk kvalitet og bivirkninger og kan ved behov treffe tiltak for å fjerne legemidler. Legemiddelverket gir tillatelser til og fører tilsyn med aktørene i legemiddelforsyningen. Legemiddelverket bistår helsetjenesten og myndigheter med kunnskap om bruk av legemidler, sikkerhet og effekt, tilvirkning, distribusjon og utlevering av legemidler i Norge ved beredskap.

4.9. Mattilsynet

Mattilsynet er direktorat og tilsyn som dekker verdikjeden fra hav, fjord og jord til forbruker. Mattilsynets fagansvar er delt mellom HOD, Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Nærings- og fiskeridepartementet. LMD har administrativt ansvar for Mattilsynet.

Mattilsynet har ansvar for oppklaring og tiltak innen matkjeden ved utbrudd av alvorlig smittsom sykdom i befolkningen fra næringsmidler, drikkevann eller dyr. Ansvaret gjelder også når en finner fremmedstoffer eller radioaktive stoffer i matkjeden med behov for å spore kilden og trekke tilbake næringsmidler eller fôr fra markedet (eksempelvis funn av radioaktivt stoff i næringsmidler eller drikkevann, funn av melamin i melkepulver og funn av høye verdier av kadmium i fôr). Mattilsynet bekjemper utbrudd av planteskadegjørere, dyre- og fiskesykdommer og hendelser i fôrkjeden. Ved bekjempelse av zoonoser har Mattilsynet ansvar for tiltak innen matkjeden og i dyrehold samt varslings- og bistandsplikt overfor helsevesenet. Mattilsynet fører tilsyn med virksomheter som produserer eller omsetter mat og drikkevann, herunder tilsyn med vannverkenes beredskapsplaner etter drikkevannsforskriften. Mattilsynet fører tilsyn med plante-, dyre- og fiskehelse og etisk forsvarlig hold av fisk og dyr og har oppgaver når det gjelder tilsyn med kosmetikk og kroppspleieprodukter, tilsyn med salg av legemidler utenfor apotek og tilsyn med dyrehelsepersonell.

4.10. Fylkesmannen

Fylkesmannen har etter kommuneloven ansvar for å samordne statlig tilsyn med kommuner og fylkeskommuner. Fylkesmannen er bindeledd mellom lokalt og sentralt nivå, med ansvar for samordning av samfunnssikkerhet og beredskap i fylket. Helseberedskap er et av flere områder hvor fylkesmannen har en samordningsrolle.

Fylkesmannen:

- Er bindeledd mellom sentralt og kommunalt nivå i det daglige arbeidet med å utvikle beredskapen i fylket og ved iverksetting av tiltak ved hendelser.
- Skal ha særlig oppmerksomhet på, og holde Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn orientert om allmennfarlig smittsom sykdom i fylket.
- Skal veilede kommunene om helse- og omsorgstjenesten og miljørettet helsevern.
- Har ansvar for å varsle Helsedirektoratet om større hendelser i fylket som berører helse.
- Skal bistå Helsedirektoratet i krisehåndtering.
- Mottar bestillinger om aktivitet og rapportering fra Helsedirektoratet, som overordnet helsefaglig myndighet. Når DSB iverksetter rapportering skal Helsedirektoratet og andre berørte direktorater også motta rapporten.
- Er regionalt ledd for Kriseutvalget for atomberedskap. Fylkesmannen skal samordne beskyttelsestiltak og formidling av informasjon til presse og publikum - regionalt og lokalt. Fylkesmannen skal gjennom tilrettelegging og veiledning medvirke til at regionale og lokale etater etablerer planer som del av samordnet planverk. Fylkesmannen skal etter anmodning rapportere til Statens strålevern og Helsedirektoratet.

4.11. Fylkeskommunene og kommunene

Fylkeskommunene har ansvar for deler av tannhelsetjenesten, og har plikt til å utarbeide beredskapsplan for tannhelsetjenestene de er ansvarlige for. Kommunene har ansvar for å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester for alle som oppholder seg i kommunen.

Kommunene har også ansvar for å beskytte befolkningens helse og forebygge sykdom og skade - smittevern, miljørettet helsevern, mattrygghet, drikkevann og strålevern.

Kommunene har som regel organisert oppgavene som helse- og omsorgstjenester i kommunale institusjoner, hjemmetjenester, som hjemmesykepleie og personlig assistanse, fastlege, helsesøster, legevaktsentraler og legevakttjeneste. Legetjenester er primært basert på avtaler med private fastleger (95 %). Kommunen skal etter lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen, som er underlagt Arbeids- og sosialdepartementets (ASD) ansvarsområde, legge til rette for at befolkningen ved kriser sikres mat, bolig, klær med videre. Kommunene har totalansvar og skal ha beredskapsplaner slik at kommunen kan yte forsvarlige tjenester til befolkningen i kriser og katastrofer i fred og krig. Det betyr at kommunene også må sikre forsyning av innsatsfaktorer og infrastruktur de trenger for å yte tjenesten. Dette gjelder blant annet personell, legemidler og medisinsk utstyr, IKT/ECOM-tjenester, mat, vann- og strømforsyning. Kommunene skal ha systemer og tiltak for disse kritiske innsatsfaktorene.

Kommunens beredskapsplan skal omfatte tjenester som etter lov eller avtale utføres av private, for eksempel fastlege. Kommunene må ha avtaler for å pålegge fastleger oppgaver utover det som følger av fastlegeregelverket og ev. inngåtte avtaler. Kommunene følger opp ansvaret på ulike måter. I de fleste kommuner er allmennlegene private næringsdrivende. Fastlegene har ansvar for å tilby øyeblikkelig hjelp til egne listeinnbyggere, samtidig som kommunen også skal tilby en legevaktstjeneste. Dette siste skjer gjerne gjennom bruk av fastleger med rullerende ansvar. Kommunene kan sette beredskapskrav i avtalene.

Kommunene skal basere beredskapsplanene på risiko- og sårbarhetsanalyser som er tilpasset kommunens art og omfang. Analysen skal omfatte kommunen selv, dens ansvarsområde og lokale forhold som innvirker på kommunens sårbarhet. Plikten til å yte tjenester omfatter virksomhet ved internasjonale grenseoverganger, havner og lufthavner, blant annet ved mottak av passasjerer og pasienter og andre utfordringer som følger av pandemi eller andre hendelser. Som ledd i implementering av Internasjonalt helsereglement, er Oslo, Bergen, Tromsø og Ullensaker kommune utpekt til "Point of Entry" kommuner.

Nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet mellom HOD og KS Oslo ble inngått 19.12.2012.

4.12. Regionale helseforetak og Helseforetak

Spesialisthelsetjenesten er organisert i fire statlig eide RHF som skal sørge for at spesialisthelsetjenester tilbys befolkningen i sin region. RHFene eier helseforetak som har ansvar for å tilby spesialisthelsetjenester slik som sykehustjenester, akuttmedisinsk beredskap, medisinsk nødmeldetjeneste (AMK, medisinsk nødnummer 113) og ambulansetjeneste (fly, helikopter, bil og båt). RHF har avtaler med private aktører om å yte spesialisthelsetjenester. Luftambulansetjenesten ANS har det operative ansvaret for luftambulansetjenesten, og inngår avtaler om fly- og helikoptertjenestene. Det er inngått avtale mellom helseforetakene og JD om bruk av redningshelikoptertjenesten i luftambulansesammenheng.

RHFene skal sørge for at befolkningen i regionen ved smittsom sykdom er sikret nødvendig spesialistundersøkelse, laboratorieundersøkelse, poliklinisk behandling og sykehusbehandling, forsvarlig isolering i sykehus og annen spesialisthelsetjeneste, jf.

smittevernloven. Tjenestene ytes av helseforetak og etter avtaler med private aktører. Basis for tjenesten er infeksjonsmedisinske avdelinger /seksjoner.

RHF og helseforetak har etter helseberedskapsloven og spesialisthelsetjenesteloven, plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de tjenestene de har ansvar for, herunder for innsatsfaktorer og infrastruktur de trenger for å yte tjenesten til daglig og i kriser. Helseforetakene skal ha systemer og tiltak for å sikre kritiske innsatsfaktorer som personell, legemidler og medisinsk utstyr, IKT/ECOM-tjenester, mat, vann- og strømforsyning. Beredskapen skal omfatte tjenester som etter lov eller avtale blir utført av private.

RHF og helseforetak skal samordne sine beredskapsplaner internt og med samarbeidsparter, tilsvarende omtalen for kommunene i punkt 4.11.

4.13. Akuttmedisinsk beredskap

Som nødetat har helsetjenesten ansvar for akuttmedisinske tjenester. Kommunene har plikt til å tilby legevakt for å sikre befolkningens behov for øyeblikkelig hjelp. RHF skal sørge for spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region, noe som omfatter plikt til å ha døgnbemannet nødmeldetjeneste, håndtere alle henvendelser om akuttmedisinsk bistand, bringe syke og skadde til forsvarlig behandlingssted og delta i enkle søk og redningsoperasjoner.

Den akuttmedisinske kjeden, fra medisinsk nødmeldetjeneste (AMK og legevaktsentraler) og legevakt via ambulansetjenesten til sykehus, har daglig utrykninger. Den kunnskap og erfaring akuttetatene og personell får gjennom håndtering av daglige hendelser er, sammen med beredskapsplanlegging, trening og øvelser, basis for håndtering av større katastrofer.

Helsetjenesten inngår avtaler med private om kjøp av tjenester og avtaler om samarbeid med frivillige organisasjoner som bidragsytere til en best mulig medisinsk redningstjeneste.

4.14. Nasjonale og regionale behandlingstjenester og kompetansesentra

NAKOS

Nasjonal kompetansetjeneste for prehospital akuttmedisin (NAKOS) er administrativt underlagt Oslo universitetssykehus HF. NAKOS arbeider med undervisning, forskning og kvalitetsprosedyrer innen området akuttmedisin utenfor sykehus.

KoKom

KoKom er Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap.

Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress

Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) er en tverrdepartemental satsing for å styrke forskning, utviklingsarbeid, kunnskapsformidling og kompetanse-utvikling på volds- og traumefeltet. Senteret samarbeider med regionale ressursmiljøer samt relevante kliniske miljøer, forskningsinstitusjoner og faginstanser og gir helsemyndighetene råd samt kan bistå i en katastrofesituasjon etter oppdrag fra Helsedirektoratet, eventuelt i samarbeid med Utenriksdepartementet.

Regionale kompetansesentre om vold og traumatisk stress (RVTS)

Regionale ressurssentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) skal bidra til bedre og mer helhetlige tjenester gjennom kompetanseoverføring til samarbeidspartnere i regionen. Sentrene skal bistå det utøvende tjenesteapparatet (barnevern, helsetjenester, familievern, politi, mv.) med informasjon, veiledning og kompetansebygging.

Avansert brannskadebehandling
Ansvaret for Nasjonal behandlingstjeneste for avansert brannskadebehandling er lagt til Helse Vest RHF og etablert ved Haukeland universitetssykehus (Helse Bergen).

CBRNE senteret
Ansvaret for Nasjonal behandlingstjeneste for personer utsatt for kjemiske stoffer, biologiske agens, radioaktiv og kjernefysisk stråling og eksplosiver (CBRNE-skader) er lagt til Helse Sør-Øst RHF og er etablert ved Oslo Universitetssykehus HF. Den nasjonale behandlingstjenesten skal ivareta forebygging og håndtering av uhell/hendelser knyttet til farlige kjemiske stoffer (Chemical), biologiske agens (Biological), radioaktiv stråling (Radiation), kjernefysisk stråling (Nuclear) og deres helseskadelige effekter. Dette inkluderer diagnostikk, agensdeteksjon, skadestedshåndtering og dekontaminering. Senteret har ansvar for akuttbehandling av pasienter som har vært utsatt for særlig farlige kjemiske stoffer, giftig røyk, radioaktiv stråling og biologiske smittestoffer som kan gi opphav til høyrisikosmittesykdom. Tjenesten skal også gi faglige råd til helsetjenesten, helsepersonell, nødetater og sentral helse- og beredskapsmyndigheter.

CBRNE senteret:
- Har spisskompetanse på stråle-, radiologiske, biologiske og kjemiske skader.
- Er en nasjonal behandlingstjeneste i CBRNE medisin som skal behandle pasienter, veilede og råd til helsetjenesten, nødetater og myndigheter.
- Er rådgiver for Kriseutvalget for atomberedskap.
- Bygger på kliniske fagmiljøer ved OUS.

4.15. Samarbeid med frivillige organisasjoner

Det finnes flere avtaler mellom helsemyndighetene og frivillige organisasjoner om assistanse til løsningen av lovpålagte oppgaver innenfor helse- og omsorgstjenesten. Eksempler er bistand ved etablering av psykososiale støttetjenester og syketransport utenfor veg når ordinær ambulansetjeneste med bil, båt eller helikopter ikke kan benyttes. Helsedirektoratet er kontaktpunkt for frivillige organisasjoner. Røde Kors skal gjennom avtale med direktoratet tilrettelegge for opprettelse og drift av nye støttegrupper for overlevende og pårørende ved katastrofer. Formålet er å sikre rask etablering støttegrupper ved kriser der kompetansen og erfaring fra tidligere støttegrupper blir videreført. Helsedirektoratet har rammeavtale om støttetjenester med Norske kvinners sanitetsforening som kommunene kan gjøre avrop på.

Helsedirektoratet leder fra februar 2017 en nasjonal dugnad "Sammen redder vi liv" for å øke kunnskapen om livreddende førstehjelp i befolkningen, dette vil bidra til å øke totalberedskapen ved kriser og katastrofer.

4.16. Nærmere om beredskap på Svalbard

Sysselmannen har som politimester og fylkesmann et overordnet ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap på Svalbard. Politiet på Svalbard reguleres av de samme lover og retningslinjer som på fastlandet. Politi- og påtalearbeid utføres i henhold til direktiver og retningslinjer som til enhver tid er gitt av Politidirektoratet og Riksadvokaten. Sysselmannen benytter Politiets beredskapssystem så langt det passer. I redningssammenheng er Sysselmannen, som politimester og leder av Lokal redningssentral (LRS) Svalbard, underlagt Hovedredningssentralen (HRS) Nord.

Longyearbyen sykehus er en hovedaktør i helseberedskapen på Svalbard og leverer helsetjenester til befolkningen og andre som ferdes på og rundt Svalbard. Sykehuset yter primærhelsetjenester, forebyggende helsetjenester, smittevern og prehospital lege- og sykepleiertjeneste. I tillegg yter sykehuset bedriftshelsetjenester. Sykehuset er et beredskapssykehus med døgnkontinuerlig akuttberedskap.

Longyearbyen lokalstyre har ansvar for befolkningens trygghet og sikkerhet innenfor sitt geografiske ansvarsområde. Energiverket i Longyearbyen er lokalstyrets ansvar. Beredskapsplikten innebærer blant annet å lage planer for opprettelse og drift av evakuerte og pårørendesenter (EPS) i Longyearbyen. Opprettelse av EPS vil være et av flere aktuelle tiltak i håndteringen av en hendelse på Svalbard. Longyearbyen lokalstyre har ikke nabokommuner de kan søke nabohjelp fra eller for eksempel evakuere sine innbyggere til.

Sysselmannen har lagt til grunn at lokalstyret, i likhet med for eksempel Longyearbyen sykehus innenfor sitt sektoransvar, også må planlegge for mottak dersom det blir aktuelt å evakuere andre lokalsamfunn eller et større antall personer fra et innsatsområde andre steder på øygruppen. En alvorlig sjøfartshendelse er et eksempel på en ekstraordinær hendelse som kan utløse behov for masseevakuering fra innsatsområde til Longyearbyen.

4.17. Sammenfattet oversikt

Hovedaktørene i helsesektorens samfunnssikkerhet og beredskap:		
Ansvarsområder / Aktører	Helse- og omsorgstjenesten	Folkehelseområdet
Helse- og omsorgsdepartementet	Nasjonalt ansvar for helseberedskapen i hele sektoren.	
Helsedirektoratet	Nasjonal myndighet for hele sektoren. Gir faglige råd, iverksetter vedtatt politikk og forvalter regelverk. Gir retningslinjer, råd og veiledning til kommunene via fylkesmannen om helseberedskap. Delegeres som hovedregel myndighet fra HOD til å koordinere helsesektorens innsats i kriser.	
Statens strålevern	Nasjonal fagmyndighet og tilsyn på strålevern, miljø og atomsikkerhet. Forvaltning og tilsyn med bruk av strålekilder i medisin, industri og forskning. Fagansvar delt mellom HOD, KLD og UD. Leder og er sekretariat for Kriseutvalget for atomberedskap, som koordinerer nasjonal atomberedskap.	
Nasjonalt folkehelseinstitutt	Nasjonal kunnskapsinstitusjon for bl.a. smittevern, miljømedisin, epidemiologi, og psykisk helse.	
Statens helsetilsyn	Tilsyn for helse- og omsorgstjenesten og sosiale tjenester i NAV og barnevern.	
Statens legemiddelverk	Tilsyn med sykehusapotek.	Forvalter legemiddellov og apoteklov, som regulerer forsyningskjeden av legemidler – apotek, grossister, produsenter.
Mattilsynet		Direktorat og tilsyn for verdikjeden fra hav- fjord-jord til forbruker. Håndtere hendelser hvor smittsom sykdom spres fra næringsmidler, drikkevann eller dyr. Fører tilsyn med vannverk, og legemidler utenfor apotek. Underlagt LMD. Fagansvar delt mellom LMD, NFD og HOD.
Direktoratet for e-helse	Fagdirektorat på e-helseområdet.	
Norsk helsenett	Drifter helsenettet og HelseCSIRT - sektorens nasjonale senter for informasjonssikkerhet.	
Fylkesmannen	Tilsyn med helse- og omsorgstjenesten og sosiale tjenester i NAV og barnevern i fylket.	Tilsynsmyndighet for folkehelsearbeid i fylket. Har også andre oppgaver på folkehelseområdet.
Regionale helseforetak (4) eid av Helse- og omsorgsdepartementet	Sørger for spesialisthelsetjenester, gjennom Helseforetak og etter avtaler med private.	
Helseforetak	Yter spesialisthelsetjenester.	Har ansvar for smittevernberedskap og strålevern i egen virksomhet.
Kommunene	Yter helse- og omsorgstjenester	Ansvar for smittevern og miljørettet helsevern i kommunen.
Apotek	Enkelte apotek har beredskapsvakt etter avtale med kommuner, helseforetak og Folkehelseinstituttet.	
Legemiddelgrossister	Legemiddelgrossister skal sikre ekstra lager av legemidler til bruk i primærhelsetjenesten. Beredskapslageret skal omfatte minst to måneders ordinær omsetning av legemidlene som fremgår av vedlegg til grossistforskriften.	

5. Grenseflater og samarbeid med andre sektorer

Flere departementer forvalter regelverk, myndigheter og virksomheter som grenser til og berører helse- og omsorgssektorens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Dette kapitlet omtaler andre departementer, deres ansvar og regelverk som berører helse- og omsorgssektorens beredskap og helsesektorens beredskapssamarbeid med andre sektorer.

5.1. Arbeids- og sosialdepartementet – HMS og sosialberedskap

ASD har ansvar for regelverk og etater som berører helseberedskapen. Arbeidstilsynet forvalter HMS-regelverk etter arbeidsmiljøloven. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er et forskningsinstitutt med kompetanse innenfor blant annet medisin, fysiologi, kjemi, biologi, psykologi rettet mot norsk arbeidsliv. Petroleumstilsynet fører tilsyn med etterlevelse av HMS regelverk på sokkelen. Forskrift 2. desember 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg har bestemmelser om helseberedskap og tilsyn med det i petroleumsvirksomhet og på landanlegg, og er hjemlet blant annet i helseberedskapsloven, smittevernloven, folkehelseloven og matloven.

ASD har det overordnede og konstitusjonelle ansvaret for sosialberedskapen. Ved hendelser som medfører ekstraordinær innsats av sosiale tjenester legger ASD opp til at Arbeids- og velferdsetaten skal tilby kommunene assistanse i krisehåndteringen ved å gi tilgang til relevante ressurser Arbeids- og velferdsetaten rår over. Bistanden kan for eksempel bestå i å stille til disposisjon etatens informasjons- og kommunikasjonskanaler eller etatens ansatte.

Ved hendelser varsler kommunene fylkesmann, og ved behov fylkesleddet i Arbeids- og velferdsetaten. Fylkesmannen varsler Arbeids- og velferdsdirektoratet. Arbeids- og velferdsdirektoratet varsler ASD, og hvis det er relevant DSB og Helsedirektoratet. ASD varsler relevante departement, herunder Justis- og beredskapsdepartementet og Kriserådet.

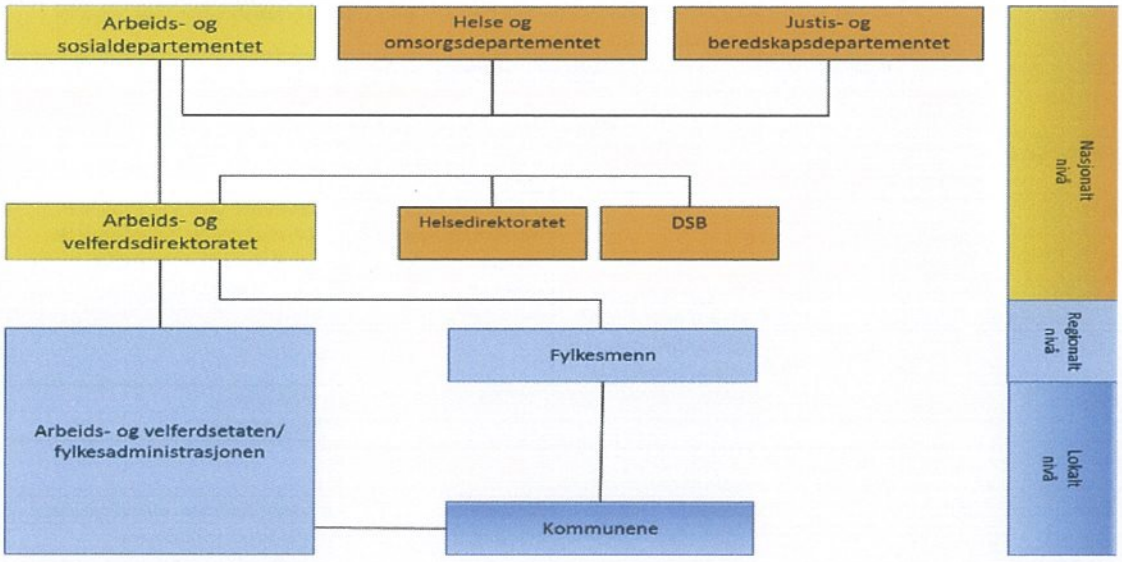

Figur 3 Varslings- og rapporteringslinjer i sosialberedskapen

5.2. Forsvarsdepartementet – sivil-militært samarbeid

FD har ansvar for etater som grenser mot og berører helseberedskapen. Dette gjelder Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), Forsvarets sanitet (FSAN), Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI).

Sivil-militært samarbeid skjer blant annet i Helseberedskapsrådet, jf. Kongelig resolusjon av 19, november 2004. Helsedirektoratet leder rådet, med Forsvarets sanitet som nestleder. De øvrige deltakerne er FSAN, FOH og FLO, Folkehelseinstituttet, Strålevernet, DSB og RHF.

Helsedirektoratet og Forsvaret ved Forsvarets operative hovedkvarter har avtale om bistand, datert 7.12 2011. Avtalen gir retningslinjer om Forsvarets anmodning om bistand fra helsetjenesten og omvendt, herunder retningslinjer for varsling, fremsendelse og beslutning om bistand, beskrivelse av ansvar, roller og myndighet, samband og uniformering. Avtalen har bestemmelser om beredskapsplaner, opplæring og øvelser, rapportering, dokumentasjon og informasjonsutveksling, mediehåndtering og kostnadsdeling.

Forsvaret eier og drifter strategiske luftevakueringskapasiteter. De bruker Forsvarets Hercules C-130 eller en SAS B 737-700 til flytransport av personer som trenger medisinsk overvåkning, behandling og pleie under transporten. Den samlede kapasiteten kalles STRATEVAC. Flyene kan brukes ved innenlands og utenlands transport og bemannes med forhåndsutpekt uniformert helsepersonell. Flyene klargjøres av flyselskapet på henholdsvis 24 og 36 timer og kan ta sittende pasienter og bårepasienter. FD har avtale om ombygging av hurtigruteskip til hospitalskip. Avtalen regulerer også andre type ressurser.

FD deltar i Kriseutvalget for atomberedskap og Statens strålevern samarbeider med forsvaret og bistår forsvaret med faglig rådgivning, målekapasitet osv.

FD har også ansvar for regelverk som berører HOD og helsesektoren.

Sikkerhetsloven (lov av 20.3.1998)

Loven skal legge til rette for effektivt å kunne motvirke trusler mot rikets selvstendighet og sikkerhet og andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser, ivareta den enkeltes rettsikkerhet og trygge tilliten til og forenkle grunnlaget for kontroll med forebyggende sikkerhetstjeneste. Loven omfatter forvaltningsorganer. HOD har overordnet ansvar for forebyggende sikkerhet i helse- og omsorgssektoren. Noen sentrale forskrifter er forskrift 29. juni 2001 nr. 722 om personellsikkerhet (29.6. 2001 nr. 722), forskrift 29. juni 2001 nr. 723 om sikkerhets-administrasjon (29.06.2001 nr. 723), forskrift 1. 744 om informasjonssikkerhet (1.7.2001 nr. 744) og forskrift 22. oktober 2010 nr. 1362 om objektsikkerhet (22.10.2010 nr. 1362).

5.3. Justis- og beredskapsdepartementet – nødetater, samordning og sikkerhet

JD er samordningsdepartement for samfunnssikkerhet og har også som sektormyndighet ansvar for regelverk og etater som berører helseberedskapen.

Etater under JD som grenser til og berører helseberedskapen:

- Redningstjenesten
- Politidirektoratet (POD) og politiet.
- DSB forvalter Nødnett for nødetatene, leder Sivilforsvaret og forvalter regelverk for brannvern og farlige stoffer og har styringslinje til Fylkesmannen.
- Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) forvalter og fører tilsyn etter sikkerhetsloven.

Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle, tilsyn og sentral krisehåndtering
Forskrift 15. juni 2012 nr. 535 om instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, JDs samordningsrolle, tilsyn og sentral krisehåndtering gir retningslinjer for samfunnssikkerhets- og beredskaps-arbeidet i sivil sektor. Instruksen beskriver prinsipper, departementenes ansvar, JDs samordningsrolle, tilsyn, Kriserådet, lederdepartement og Krisestøtteenhetens (KSE) støtte til disse. Instruksen setter krav til HOD og helse- og omsorgssektorens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Instruks for fylkesmannens og Sysselmannens arbeid med samfunnssikkerhet, mm
Forskrift 19. juni 2015 nr. 703 Instruks for fylkesmannens og Sysselmannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering gir retningslinjer for fylkesmannens og sysselmannens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og deres samordning av krisehåndtering ved uønskede hendelser. Instruksen har bestemmelser om fylkesmannens ansvar for å samordne og holde oversikt over og informere om arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket, om oppgaver som veileder og pådriver, om oppgaver som tilsynsmyndighet, om Fylkesberedskapsrådet, om ansvar for egenberedskap og om fylkesmannens regionale samordningsansvar ved håndtering av uønskede hendelser. Det er særskilte bestemmelser under væpnet konflikt, krigsfare og lignende forhold.

Sivilbeskyttelsesloven (lov 25. juni 2010 nr. 45) og forskrift om kommunal beredskapsplikt
Lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivil beskyttelse og Sivilforsvar pålegger kommunene å ha risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan, som er samordnet med andre beredskapsplaner i kommunen og eksterne aktører, for eksempel kraftselskap, farlig industri mv. Kommunene skal som et minimum ha plan for etablering av kommunens kriseledelse. Planen skal øves minimum hvert annet år og revideres årlig. *Forskrift 22. august 2011 nr. 894 om krav til kommunal beredskapsplikt utdyper kravene i sivilbeskyttelsesloven* stiller krav om risiko- og sårbarhetsanalyse, kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse, evne til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet, befolkningsvarsling og evakuering.

Organisasjonsplan for redningstjenesten og helsetjenesten i Redningstjenesten
Forskrift 19. juni 2015 nr. 677 Organisasjonsplan for redningstjenesten fastsetter redningstjenestens organisering og rutiner for samarbeid, ledelse, koordinering, ansvar og oppgaver. Formålet er å ivareta en integrert redningstjeneste basert på nasjonal dugnad og samvirke mellom offentlige, frivillige og private aktører.

Helsetjenesten deltar som en av flere aktører i redningstjenesten. Redningstjenesten er organisert etter samvirkeprinsippet. Det betyr at alle offentlige etater plikter å delta i redningsaksjoner med egnede tilgjengelige ressurser og selv dekke utgiftene til dette. Også private og frivillige ressurser som er egnet kan mobiliseres for innsats. JD har overordnet administrativt samordningsansvar for land-, sjø- og flyredningstjenesten. Redningstjenesten er organisert i Hovedredningssentralen, i Bodø og på Sola, og 27 lokale redningssentraler lokalisert i politidistriktene. Sysselmannen på Svalbard er lokal redningssentral innenfor sitt myndighetsdistrikt. Hovedredningssentralen har overordnet operativt ansvar for redningstjenesten og leder all sjø- og flyredning direkte. Ved landredning overlates det normalt til lokal redningssentral (LRS).

5.4. Klima- og miljødepartementet – miljø, forurensing og folkehelse

Klima- og miljødepartementet (KLD) forvalter regelverk som berører helseberedskapen blant annet ved miljørettet helsevern, drikkevann og strålevern.

Forurensningsloven (lov 13. mars 1981 nr. 6)
KLD forvalter loven. Lovens formål er å verne ytre miljø mot forurensning, redusere forurensning og mengden av avfall og fremme bedre behandling av avfall. Loven skal sikre forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensning og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse. Loven med forskrifter har bestemmelser forebygging, beredskap, varsling og håndtering.

Loven berører helseberedskap innenfor bl. a. miljørettet helsevern, drikkevann og strålevern. Forskrifter til loven er blant annet *Forskrift 17. juni 2005 nr. 672 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekomme (Storulykkeforskriften)* og *Forskrift 9. juli 1992 nr. 1269 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.* Strålevernet er forurensningsmyndighet etter loven med ansvar for bestemmelsene om akutt forurensing med radioaktive stoffer. Strålevernet er her langt på vei gitt samme myndighet som Kystverket har for andre typer akutt forurensing.

5.5. Kommunal- og moderniseringsdepartementet – kommuner og fylkesmenn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har ansvar for kommuneøkonomi, lokalforvaltning, IKT- og forvaltningspolitikk, kart- og geodatapolitikk og regelverk som på noen områder berører helseberedskapen. KMD har administrativt ansvar for fylkesmennene, som forholder seg til en rekke departementer i samfunnssikkerhet og beredskapsarbeidet.

Plan- og bygningsloven (lov 27.6. 2008 nr. 71)
Plan- og bygningsloven har som et av flere formål å forebygge farer og ulemper knyttet til naturhendelser og klimaendringer og å fremme folkehelse. Kommunene har ansvar for samfunnssikkerhet i plan- og byggesaker, jf. § 3-1 h og andre bestemmelser i loven. Kommunene skal skaffe seg oversikt over risiko, redusere risiko og sårbarhet, og vurdere samfunnssikkerheten i forhold til sitt utbyggingsmønster. Kommunen skal blant annet ta hensyn til sikkerhet mot flom, skred og annen naturfare (eksempelvis radon) i kommuneplaner, reguleringsplaner og ved behandling av byggesaker. Ved utarbeidelse av utbyggingsplaner skal kommunene påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for det aktuelle planområdet. Loven gir kommunene virkemidler for å følge opp samfunnssikkerhet i arealplanleggingen.

Til loven er det gitt forskrifter, rundskriv og veiledningsmateriell, blant annet veiledere fra DSB, Norges vassdrags- og energiverk og Direktoratet for byggkvalitet om utbygging i fareområder og ivaretakelse av samfunnssikkerhet i arealplanleggingen. Se www.dsb.no, www.nve.no og www.ngu.no, samt rundskriv T-5/97 om arealplanlegging i fareområder utarbeidet av Kommunal- og arbeidsdepartementet og Miljøverndepartementet. Rundskrivet gjelder fortsatt så langt det passer med gjeldende lovverk. Norges vassdrags- og energidirektorat har overordnet flom og skredansvar i landet og skal se til at det utarbeides naturfarekart. For å skaffe kunnskap for planlegging i områder det er knyttet en viss risiko og sårbarhet til, kan det for eksempel være aktuelt å ta kontakt med Meteorologisk institutt og Statens strålevern.

5.6. Kunnskapsdepartementet – beredskap mot hendelser i skolene

HOD har i samarbeid med Kunnskapsdepartementet utarbeidet et rundskriv til forskrift 1. desember 1995 nr. 928 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. § 14 om sikkerhet og helsemessig beredskap. Rundskriv I-6/2015 ble publisert i mai 2015 og presiserer at barnehager og skoler skal vurdere risiko for alvorlige tilsiktede hendelser, som for eksempel skyteepisoder eller gisselsituasjoner, og eventuelt planlegge sin beredskap i henhold til dette. Som oppfølging av rundskrivet ble Utdanningsdirektoratets veileder Alvorlige hendelser i barnehager og utdanningsinstitusjoner revidert etter innspill fra Politidirektoratet, DSB og Helsedirektoratet, og publisert i januar 2016. Den reviderte veilederen gir blant annet tydeligere informasjon om ansvar og roller i beredskapsarbeidet.

5.7. Nærings- og fiskeridepartementet – forsyningssikkerhet

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) samarbeider med HOD og Landbruk- og matdepartementet (LMD) om mattrygghet og forvalter regelverk som grenser opp mot beredskapsbestemmelser i helselovgivningen.

Næringsberedskapsloven (lov 16.12.2011 nr. 65)

Lovens formål er å avhjelpe forsyningsmessige konsekvenser av kriser ved å styrke tilgang på varer og tjenester og sørge for nødvendig prioritering og omfordeling av varer og tjenester ved samarbeid mellom offentlige myndigheter og næringsdrivende. Loven regulerer forholdet mellom offentlige myndigheter og næringsdrivende ved forberedelser og gjennomføring av samarbeidsrutiner og tiltak for kriser med vesentlige konsekvenser for tilgangen til varer og tjenester i Norge i krig, krigsfare og krigslignende forhold og i fredstid.

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)

NIFES er nasjonalt referanselaboratorium med ansvar for kartlegging og overvåkning av fremmedstoffer, humanpatogene og kvalitetsreduserende mikroorganismer og parasitter i fiskefôr og sjømat, samt for rådgivning på området.

5.8. Landbruk- og matdepartementet - mattrygghet

LMD er administrativt overordnet departement for Veterinærinstituttet (VI) og Mattilsynet.

Veterinærinstituttet

Veterinærinstituttet har spisskompetanse i veterinærmedisinsk bakteriologi, virologi, patologi, immunologi og epidemiologi, og gjennomfører overvåkings- og kontroll-programmer for å dokumentere status eller frihet for dyresykdommer. Instituttet er utstyrt for undersøkelse av mikroorganismer som gir alvorlige smittsomme dyresykdommer (klasse 3-laboratorium) og kan bistå med utrykkende diagnoselag ved mistanke om utbrudd. Instituttet har oppgaver i forbindelse med kartlegging og overvåking av kjemiske og mikrobiologiske agens i fôr og mat samt rådgiving inkludert risikovurderinger. Mattilsynet er omtalt i kapittel 4.

5.9. Samferdselsdepartementet – smittevern og miljørettet helsevern

Samferdselsdepartementet har ansvar for statens beredskap mot akutt forurensning, mens det operative ansvaret er delegert til Kystverket. SD har også andre underliggende etater med betydning for samfunnssikkerhet og beredskap, blant annet Jernbaneverket, Luftfartstilsynet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), Statens havarikommisjon for transport, Statens jernbanetilsyn og Statens vegvesen. Tilknyttede virksomheter er Avinor AS, NSB AS, Nye Veier AS og Posten Norge AS.

5.10. Utenriksdepartementet - internasjonalt samarbeid

Når norske interesser i utlandet er rammet, skal helsemyndighetene gi helsefaglige råd til UD og Kriserådet, og ivareta koordinering av nødvendig helseinnsats. Helsedirektoratet og andre etater sender liaison til UD når UD ber om det.

Utenriksdepartementets utrykningsenhet

UD har en utrykningsenhet, URE, som skal støtte norsk utenriksstasjon ved ekstraordinære hendelser i det angjeldende land. Helsedirektoratet og helsetjenesten har representanter i URE, som kan stille på kort varsel etter anmodning fra UD. UD kan be om annen kompetanse, for eksempel personell fra Statens strålevern. Helsetjenestens representanter rapporterer til UD via leder av URE og rapporterer på fagkanal til Helsedirektoratet. De gir faglige råd til UD og ambassaden på stedet.

Helsemyndighetene kan også bidra med egne helseteam, hjemtransport i samarbeid med Forsvaret og mottak hjemme av skadde og berørte. Rutiner og prosedyrer for etablering og utsendelse av helseteam ved kriser i utlandet er fastsatt av HOD 4.7.2008. Rutinene beskriver forberedelser, etablering og utsendelse av helseteam ved kriser i utlandet. RHFene skal være forberedt på å sette opp team.

6. Internasjonalt helsesamarbeid

Norge deltar i internasjonalt samarbeid om forebygging, overvåking, analyse, varsling og sykdomsbekjempelse gjennom WHO, Internasjonalt Atomenergibyrå (IAEA), EØS og NATO. Norge har også signert en Nordisk helseberedskapsavtale som omfatter assistanse og informasjonsutveksling ved kriser og katastrofer. Statens legemiddelverk startet i januar 2017 arbeidet med å etablere et nordisk nettverk for legemiddelmangel. Norge har også signert en rekke internasjonale konvensjoner og avtaler om varsling og samarbeid.

Formålet med samarbeidet er å styrke forebygging og sykdomsbekjempelse. For eksempel kan tidlig varsling, tilgang på informasjon og samarbeid om tiltak bidra til å hindre og forsinke smittespredning på tvers av landegrenser og bidra til effektiv hjelpeinnsats. Internasjonalt regelverk, som IHR 2005, gir også rammer for den nasjonale helseberedskapen.

6.1. Nordisk helseberedskapssamarbeid

Etter Nordisk helseberedskapsavtale av 2002 plikter de nordiske land så langt som mulig å:

- yte hverandre assistanse i en krisesituasjon
- informere og konsultere hverandre om tiltak som iverksettes i krisesituasjoner
- fremme samarbeid ved å fjerne hindringer i nasjonale regler med videre samarbeide om erfaringsutveksling og kompetanseheving

Avtalen legger til rette for at landene kan etablere samarbeidsprosjekter. Nordisk helseberedskapsgruppe (Svalbardgruppen) er et fast samarbeidsorgan for oppfølging av avtalen. Lederskapet går på rundgang mellom landene. Saker relatert til den nordiske avtalen rapporteres til Nordisk ministerråd via en embetsmannskomite. I tillegg er det inngått avtaler om gjensidig varsling og assistanse innenfor enkeltområder, blant annet innenfor strålevern og atomsikkerhet og mattrygghetsområdet. Avtalen er koordinert med redningstjenestens avtaler om samarbeid (nordisk, med Russland og med Storbritannia).

6.2. EU/EØS

Helseberedskap og krisehåndtering er et nasjonalt ansvar for landene i EU/EØS-området. Det er likevel enighet om behov for samarbeid for å styrke helseberedskapen. Dette gjelder blant annet konsultasjoner, varsling og standardisering for å kunne kommunisere og håndtere kriser på tvers av landegrenser. Norge deltar i samarbeidet:

- Europaparlaments- og rådsbeslutning No 1082/2013/ EU om alvorlige grensekryssende helsetrusler ble vedtatt 22.10.2013.
- HOD deltar som observatør i Health Security Committee (HSC)
- HOD deltar som observatør styret og Folkehelseinstituttet deltar i ekspertnettverk og rådgivende forum for European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) i Stockholm. ECDC bistår EU/EØS land og EU-kommisjonen med vitenskapelig baserte råd innenfor smittevern.
- Norge deltar i EUs legemiddelsamarbeid og det europeiske legemiddelbyrået (EMA).
- Norge er medlem i EUs varslingssystem for atomulykker og -hendelser, ECURIE, og Strålevernet er varslingspunkt.
- Vitenskapskomiteen for mattrygghet deltar i rådgivende utvalg i European Food Safety Authority (EFSA) som er EUs mattrygghetsbyrå.
- Mattilsynet deltar som observatør i EUs faste komité for planter, dyr, fôr og næringsmidler (SCoPAFF) og EUs enhet for håndtering av kriser innen mat- og fôrområdet.

6.3. WHO

WHOs Internasjonale helsereglement (IHR 2005) har til formål å forebygge internasjonal spredning av sykdom og sikre internasjonalt koordinert oppfølging. Det er et mål at tiltak gjennomføres på måter som unngår unødvendig forstyrrelse av internasjonal trafikk og handel. IHR etablerer et varslingssystem mellom landene og WHO, og omfatter alle hendelser uavhengig av årsak. Reglementet ligger til grunn ved utbrudd av smittsomme sykdommer og andre helsetrusler av internasjonal betydning, blant annet kjemikaliehendelser og radioaktiv stråling. Reglementet gir retningslinjer for WHO og enkeltlands håndtering ved hendelser og forplikter landene til samarbeid om rapportering og kontrolltiltak. Reglementet inneholder oversikt over tiltak og virkemidler, blant annet restriksjoner på samferdsel, handel og turisme, som medlemslandene har blitt enige om kan iverksettes til sykdomsbekjempelse.

6.4. IAEA

Internasjonalt atomenergibyrå (IAEA) har i samarbeid med andre internasjonale organisasjoner utarbeidet beredskapsplan for hendelser med nukleært og radioaktivt materiale. Konvensjonen om tidlig varsling og konvensjonen om assistanse er sentrale i beredskapen. IAEA har etablert et internasjonalt varslingssystem og mekanismer for assistanse. Statens strålevern er kontaktpunkt og kompetent myndighet til de to nevnte konvensjoner.

6.5. NATO

NATOs sivile samarbeid omfatter også helserelatert samarbeid gjennom den felles sivil-militære komitéen – Joint Health, Agriculture and Food Group (JHAFG). Det kan gjensidig anmodes om å bistå med ressurser både til humanitære og militære operasjoner.

7. Spesialiserte beredskapsplaner og systemer

Nasjonal helse- og beredskapsplan gir en overordnet ramme for arbeidet med helseberedskap i sektoren. Det vil i tillegg være behov for mer spesialiserte nasjonale planer som nærmere omtaler og utdyper utfordringer og tiltak innenfor gitte områder.

HOD har, på grunnlag av foreliggende oversikter over risikoområder og kunnskap om hendelser, identifisert områder der det, i tillegg til generiske planer, er behov for spesialiserte beredskapsplaner. Det gjelder:

- hendelser med masseskade
- smittsomme sykdommer og farlige stoffer (CBRNE-hendelser)
- næringsmiddel- og vannrelaterte hendelser
- forsyningssvikt av legemidler, materiell, IKT og annen infrastruktur
- tilsiktede hendelser – sabotasje, terror, væpnet konflikt og krig.

7.1. Hendelser med masseskade

Hendelser med masseskade omfatter ulykker og tilsiktede hendelser, både de som skjer nært og langt fra sykehus og det er behov for betydelig akuttkapasitet, triagering, transport, pasientbehandling og psykososial oppfølging av berørte. Helse- og omsorgstjenesten skal, basert på daglig akuttberedskap, beredskapsplanlegging og øvelser, være forberedt på å håndtere hendelser med masseskade, i samvirke med øvrige nødetater/redningstjenesten, samt regionale og nasjonale behandlings- og kompetansesentra. Masseskader kan forårsakes av ulykke, terrorhandling, væpnet konflikt eller krig.

Følgende nasjonale veiledere er særlig relevante ved hendelser med masseskade:

- *Nasjonal veileder for masseskadetriage (Helsedirektoratet 2013)* beskriver en nasjonal modell for hvordan helse- og annet innsatspersonell kan sortere og prioritere pasienter ved ulykker og masseskade.
- *Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO).* Prosedyren er laget i samarbeid mellom Politidirektoratet, DSB og Helsedirektoratet. Prosedyren beskriver hvordan innsatspersonell fra brann, politi og helse sammen kan redde liv og begrense skade i situasjoner der det utøves livstruende vold mot flere personer.
- *Mestring, samhørighet og håp - Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer (Helsedirektoratet 2016)* beskriver kommunenes forpliktelser for psykososial oppfølging ved alvorlige hendelser. Målet er å bidra til enhetlig, likeverdig og forsvarlig psykososial oppfølging etter kriser, ulykker og katastrofer i hele landet.

7.2. Smittsomme sykdommer og farlige stoffer - CBRNE hendelser

Store utbrudd av smittsomme sykdommer, bioterror og hendelser med kjemiske eller radioaktive stoffer og nukleært materiale og eksplosiver (CBRNE-hendelser) kan medføre alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø og viktige samfunnsfunksjoner. Håndtering vil ofte kreve lokal, regional, sentral og internasjonal koordinering og bistand. CBRNE-hendelser kan forårsakes av ulykke, terrorhandling, væpnet konflikt eller krig.

Det alminnelige arbeidet med smittevern, miljørettet helsevern, strålevern og atomberedskap er grunnlaget for helsesektorens beredskap mot kjemiske hendelser, bioterror, utbrudd av

smittsomme sykdommer, radiologiske og nukleære hendelser og eksplosiver. Dette utgjør sammen med spesialiserte kompetansemiljøer og planer sektorens CBRNE-beredskap.

Kjemiske hendelser (C) skyldes giftige kjemikalier (industrikjemikalier, giftige branngasser, kjemiske stridsmidler, toksiner mv.) som ved utslipp til luft, vann og jord kan gi forgiftning.

Biologiske hendelser (B) er sykdom forårsaket av mikrober (virus, bakterier, sopp, toksiner) og parasitter. Smittestoffet kan spres via luft, næringsmidler eller fra insekter og dyr til mennesker.

Radiologiske hendelser (R) skyldes ioniserende stråling fra radioaktivt materiale for eksempel på grunn av utslipp av radioaktivt materiale til luft, vann, eller jordsmonn, radioaktive kilder på avveie, eller ulykker med bestrålingsapparater.

Nukleære hendelser (N) skyldes en kjernefysisk kjedereaksjon som frigjør radioaktive fisjonsprodukter og direkte ioniserende stråling. Dette kan skje ved uhell i kjernereaktorer eller ved at et kjernevåpen detoneres. Dette gir i tillegg radioaktivt nedfall, og for kjernevåpen meget høyt trykk og varme.

Eksplosivhendelser (E) er eksplosjoner (trykk, varme, fragmenter) forårsaket av eksplosiver (kommersielle eller hjemmelagde), meget brennbare eller reaktive stoffer.

Smittsomme sykdommer - biologiske hendelser

Beredskap for å forebygge og møte utbrudd av smittsomme sykdommer og biologiske hendelser bygger på den etablerte smittevernberedskapen. Smittevernloven fordeler ansvar mellom lokale og sentrale helsemyndigheter når det gjelder å iverksette smitteverntiltak og samordne smittevernarbeidet. Loven gir helsemyndighetene fullmakter til å iverksette tiltak for å forebygge og hindre smittespredning. Loven fastsette myndighet og ansvar for kommunen, RHF, fylkesmannen, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Nye helsetrusler utfordrer smittevern og beredskap mot biologiske hendelser. Økende antibiotikaresistens kan føre til at infeksjoner, som i dag behandles med antibiotika, igjen kan bli et alvorlig helseproblem. Høy reisevirksomhet mellom kontinenter gir økt risiko for spredning av alvorlige smittsomme sykdommer, som pandemier, MERS CoV og ebola. Syntetisk produksjon av virus til terrorformål viser hvordan teknologiutvikling kan føre til at gamle helsetrusler gjenoppstår i nye former. Disse utfordringene er ikke akutt i dag, men kan bli en alvorlig helse- og samfunnstrussel på sikt. Det er derfor utarbeidet nasjonale strategier og planer for å forebygge og møte disse utfordringene.

Nasjonale strategier, planer og veiledere for å forebygge og møte biologiske hendelser:

- Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015-2020 utgitt av HOD, NFD, LMD og KLD.
- Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten med det mål å redusere antibiotikabruken i befolkningen med 30 prosent innen utløpet av 2020, utgitt av HOD.
- Handlingsplan mot antibiotikaresistens innenfor LMDs sektoransvar, LMD, mars 2016.
- Nasjonal beredskapsplan mot alvorlig smittsomme sykdommer (kommer i 2017).
- Nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa (2014). Planen bygger på WHO og EUs planverk, og inneholder tiltak for de ulike fasene av en pandemi. Virksomheter i helse- og omsorgssektoren og andre sektorer er forventet å ha beredskap for pandemi i sine kriseplaner i tråd med lover og forskrifter samt krav i den nasjonale planen.

- Veileder i kontinuitetsplanlegging (DSB 2009) Veilederen gir råd om hvordan virksomhetene, i og utenfor helsesektoren, kan planlegge for opprettholde sine viktigste funksjoner selv med stort fravær fra arbeidsplassene.
- Nasjonal beredskapsplan mot kopper (ny kommer 2017)
- Nasjonal beredskapsplan mot ebola (2015).

Kjemikaliehendelser
Den som driver virksomhet som kan medføre akutt forurensning har ansvar for nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningen av forurensningen.

Kommunen som folkehelsemyndighet plikter å ha oversikt over forhold i miljøet som innebærer helserisiko og skal ha beredskapsplan for sine oppgaver innen miljørettet helsevern. Kommunen har herunder ansvar for å håndtere hendelser lokalt og har myndighet til å gi pålegg om gransking, opplysningsplikt, retting og stansing til virksomhet eller eiendom. Kommunene har beredskaps- og aksjonsplikt ved mindre tilfeller av akutt forurensing som ikke er dekket av privat beredskap, og der forurenseren ikke er i stand til å aksjonere eller er ukjent. Kommunene samarbeider gjennom 33 interkommunale beredskaps-regioner ledet av interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA).

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fra landbasert virksomhet, skal ansvarlig for forurensning straks varsle nærmeste politimyndighet og brannvesen. Hovedredningssentralen eller nærmeste kystradio skal varsles ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fra fartøy. Hovedredningssentralen og Oljedirektoratet skal varsles ved akutt forurensning eller fare for det fra virksomhet på kontinentalsokkelen. Andre enn ansvarlig for forurensing plikter også å varsle med mindre det åpenbart er unødvendig.

Politiet koordinerer nødetatenes håndtering av akuttsituasjonen på skadested.

På nasjonalt nivå har Folkehelseinstituttet etter folkehelseloven i oppgave å bistå kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og andre statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen ved eksponering for helseskadelige miljøfaktorer. Gjennom folkehelseloven har HOD hjemmel til gi nærmere bestemmelser om meldeplikt for kommuner, helseforetak og helsepersonell til å melde om miljøhendelser eller mistanke om utbrudd av sykdom relatert til eksponering for helseskadelige miljøfaktorer. Folkehelseloven gir også hjemmel til å gi bestemmelser om varslingsplikter for noen etater, virksomheter og personell utenfor helse- og omsorgstjenesten ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse.

Andre statlige myndigheter med ansvar for å bistå nødetatene, forurenserne og kommunen med ekspertise og utstyr i håndteringen av hendelser er Kystverket, Miljødirektoratet og Strålevernet. Kystverket har beredskaps- og aksjonsplikt ved større tilfelle av akutt forurensning, som ikke er dekket av privat eller kommunal beredskap. Om forurenseren ikke er i stand til å aksjonere, kan Kystverket om nødvendig overta aksjonsansvaret. Kriseutvalget for atomberedskap har en sentral rolle i håndteringen av akutt radioaktiv forurensing. Miljødirektoratet har ansvar for å stille krav til beredskap mot akutt forurensning i kommunal og privat regi, og kontrollere at kravene overholdes.

Nasjonale planer og veilederes som er særlig relevante ved kjemikaliehendelser:

- Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO)
- Nasjonal veileder for masseskadetriage
- Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer

Radionukleære hendelser

Atomberedskapen er organisert i Kriseutvalget for atomberedskap, Kriseutvalgets rådgivere, et sekretariat ved Statens strålevern, samt Fylkesmennene og Sysselmannen på Svalbard.

Kriseutvalget for atomberedskap er opprettet for å oppnå en koordinert, effektiv og hurtig håndtering av akuttfasen ved atomhendelser, gi råd til myndigheter i senfasen av en hendelse, samt i det løpende forebyggings og beredskapsarbeidet. Kriseutvalget består av Statens strålevern, Helsedirektoratet, DSB, Forsvaret, Politidirektoratet, Mattilsynet, Kystverket og UD. Strålevernet leder og er sekretariat for Kriseutvalget. Kriseutvalget har fullmakt til å fatte beslutning og gi ordre om spesifikke tiltak i akuttfasen av en hendelse. Nasjonale rammer av relevans for forebygging og beredskap mot radionukleære hendelser:

- Forskrift 23. august 2013 nr. 1023 om mandat for og sammensetning av Kriseutvalget for atomberedskap med rådgivere samt mandat for Fylkesmannen.
- Forskrift 23. august 2013 nr. 1024 om delegering av Kongens myndighet etter strålevernlovens § 16, annet ledd til Kriseutvalget for atomberedskap
- Scenarier for planlegging av norsk atomberedskap og krisehåndtering

Det vises til Figur 5 Varslings- og rapporteringslinjer ved atomhendelser.

7.3. Næringsmiddel og vannrelaterte hendelser

Folkehelseinstituttet har sammen med Mattilsynet utgitt Utbruddshåndboka, som beskriver faglige metoder ved oppklaring av sykdomsutbrudd hvor næringsmidler (mat- og drikkevarer, og drikkevann) eller dyr er den mest sannsynlige smittekilden. Håndboken beskriver også hvilke myndigheter som har ansvaret for å håndtere utbrudd, og hvem som skal varsles.

Mattilsynets beredskapsplaner inneholder tiltak til bruk ved mistanke om eller tilfelle av helseskadelige næringsmidler, helse- eller miljøskadelige innsatsvarer, planteskadegjørere og sykdommer hos fisk og dyr, herunder zoonoser.

Det vises til Figur 6 Varslings- og rapporteringslinjer når Mattilsynet håndterer hendelser.

7.4. Forsyningssvikt av legemidler, vann, IKT og annen infrastruktur

Kommuner, RHF og helseforetak har plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de tjenestene de har ansvar for, herunder for innsatsfaktorer og infrastruktur de trenger for å yte tjenesten til daglig og i kriser. De skal ha systemer for å sikre kritiske innsatsfaktorer som personell, legemidler og medisinsk utstyr, IKT/ECOM-tjenester, mat, vann- og strømforsyning. Beredskapen skal omfatte tjenester som etter lov eller avtale blir utført av private.

I tråd med ansvarsprinsippet har RHFene fra 1. januar 2015 overtatt oppgaven, som tidligere lå til Helsedirektoratet, med å beredskapssikre legemidler for spesialisthelsetjenesten. RHFene ivaretar oppgaven med utgangspunkt i en strategi de har laget for oppfølging av nasjonal legemiddelberedskap for spesialisthelsetjenesten.

Legemiddelgrossister skal sikre ekstra lager av legemidler til bruk i primærhelsetjenesten. Beredskapslageret skal omfatte minst to måneders ordinær omsetning av legemidlene som fremgår av vedlegg til grossistforskriften. Dette følger av grossistforskriftens § 5 og legemiddelforskriften § 12-2, som trådte i kraft 1. januar 2016. Nasjonal legemiddelberedskapskomite, ledet av Helsedirektoratet, ble etablert i 2014.

Folkehelseinstituttet har ansvar for vaksineforsyning og beredskap for vaksiner, immunglobuliner og sera etter smittevernloven og har inngått avtaler med GlaxoSmithKline AS og Novartis Norge AS om reservasjon av produksjonskapasitet og innkjøp av vaksine til fullvaksinering av hele Norges befolkning i tilfelle WHO erklærer en pandemi.

Samfunnet er avhengig av en fungerende vannforsyning til drikke, matlaging og hygienisk bruk, samt til slokkevannsforsyning ved brann. På samme måte er samfunnet avhengig av fungerende avløpsløsninger, som oftest løst gjennom kommunale avløpsnett. HOD har ansvar for drikkevannsforskriften og Klima- og miljødepartementet har ansvar for regelverk om avløp. Hoveddelen av Norges befolkning mottar vann fra kommunale vannforsynings-systemer. Vannverkene har plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de tjenestene de har ansvar for, herunder for innsatsfaktorer og infrastruktur de trenger for å sikre forsvarlig vannforsyning til daglig og ved hendelser og kriser. Vannverkene skal her ha systemer for å sikre kritiske innsatsfaktorer som personell, IKT/ECOM-tjenester og strømforsyning. For å styrke vannverkenes evne til å håndtere kritiske situasjoner er det etablert et nettverk for kompetansestøtte til vannverk. For omtale av Nasjonal vannvakt se punkt 4.4.

7.5. Tilsiktede hendelser, væpnet konflikt og krig

Helse- og omsorgstjenesten skal i samarbeid med øvrige nødetater og regionale og nasjonale behandlings- og kompetansesentra, på basis av akuttberedskap, planlegging og øvelser, være forberedt på å håndtere tilsiktede hendelser og væpnet konflikt.

Nasjonalt beredskapssystem (NBS)

Nasjonalt beredskapssystem (NBS), som består av Sivilt beredskapssystem (SBS) og Beredskapssystem for forsvarssektoren (BFF), er bygget opp etter samme struktur som NATOs krisehåndteringssystem, NATO Crisis Response System (NCRS). Nasjonalt beredskapssystem fastsettes ved kongelig resolusjon og er gradert Begrenset.

Virkeområdet til NBS er sektorovergripende kriser i fredstid forårsaket av alvorlige tilsiktede hendelser eller trusler om slike, kriser med sikkerhetspolitisk dimensjon og væpnet konflikt eller trusler om slike. Slike kriser nødvendiggjør omfattende koordinering mellom sivile og militære myndigheter innenfor gjeldende ansvarsfordeling og vil kreve politiske beslutninger.

Utilsiktede hendelser som for eksempel naturkatastrofer, pandemi mv. faller ikke innenfor virkeområdet og håndteres i tråd med relevante sivile sektorplanverk, uten å involvere NBS.

Alle departementene og aktuelle underliggende virksomheter skal ha beredskapsplaner basert på SBS og BFF. Alle forhåndsplanlagte tiltak i systemet kan iverksettes fra sentralt myndighetsnivå ved sektorovergripende kriser i fredstid.

For at en beslutning om beredskapsendring hurtig skal kunne omsettes i en reell endring av beredskapsnivået er begge planene et pålegg, planleggingsgrunnlag og rammeverk for departementene og underliggende etaters utarbeidelse av nødvendige underliggende planer.

SBS/BFF gjør det mulig med en koordinert iverksetting av tiltak besluttet på tvers av ulike departementer og sektor i en situasjon hvor det er viktig med politisk styring. JD har ansvaret for å samordne SBS på sivil side og gi retningslinjer for ajourhold og utgivelse, mens FD forvalter BFF.

Sivilt beredskapssystem for helsesektoren (SBS Helse)

HOD har utarbeidet en egen, gradert, versjon av Sivilt beredskapssystem for helsesektoren (SBS Helse) med tiltak som er aktuelle for helsesektoren.

SBS Helse distribueres til underliggende etater i den sentrale helseforvaltning, fylkesmenn, RHF, utvalgte helseforetak og kommuner som har særskilte oppgaver og har etablert sikkerhetsorganisasjon med sikkerhetsklarert og autorisert personell.

RHF og fylkesmenn skal sørge for at helseforetak og kommuner utarbeider (ugraderte) beredskapsplaner som dekker oppdrag og situasjoner som SBS Helse omhandler.

Ved iverksetting av tiltak fra sentralt nivå vil HOD videreformidle beslutning på graderte kommunikasjonskanaler via Helsedirektoratet til RHF og fylkesmenn, som skal sørge for at beredskapsplaner i helseforetak og kommuner forberedes eller iverksettes. Helseforetak og kommuner skal rapportere tilbake om sin gjennomføring av tiltak.

Veileder for vertsnasjonsstøtte

DSBs Veileder for vertsnasjonsstøtte i Norge (Host Nation Support) beskriver tilrettelegging og mottak av internasjonal bistand ved kriser og katastrofer i Norge. Veilederen er generisk. Det vil si at alle norske sektorer kan bruke den som et støttedokument i arbeidet med å utarbeide eget planverk for kriseberedskap og mottak av krisehjelp. Sammen med sektorenes beredskapsplaner, skal veilederen gjøre mottak av assistanse fra utlandet så smidig og effektiv som mulig, slik at innkommende ressurser raskest mulig kan settes inn i operativ tjeneste.

8. Varsling ved hendelser og kriser

Varsling er første beskjed fra berørt virksomhet til overordnet, sideordnet, underordnet ledd om en hendelse. Et varsel følger en forhåndsdefinert ansvarskjede. Varselet bør inneholde informasjon om hva som har skjedd og hvordan situasjonen håndteres, behov for etablering av beredskap, og behov for assistanse med kompetanse og ressurser. HOD og tilhørende virksomheter har varslingsordninger som på 24-timersbasis skal sikre rask konsultasjon og varsling i og mellom virksomhetene. Det er lav terskel for konsultasjoner på ledernivå.

8.1. Varsling fra lokalt til sentralt nivå

- AMK- og legevaktsentralenes system for varsling og håndtering av henvendelser om behov for akuttmedisinsk hjelp og kommunikasjon i helsetjenesten, Helseradionettet og Nødnett er helsetjenestens system for varsling ved daglige hendelser og kriser. Det skal trippelvarsles raskt i tråd med fastsatte prosedyrer.
- Kommunene varsler fylkesmann og helseforetak.
- Fylkesmannen og RHF varsler Helsedirektoratet (på vakttelefon), med kopi til hverandre. RHFet skal informere departementet i eierkanal.
- Helsedirektoratet varsler departementet og berørte virksomheter i egen og andre sektorer.
- Ved (mistanke om) smitteutbrudd, herunder av mat- og vannbåren sykdom, skal leger og laboratorier varsle Folkehelseinstituttet i system for utbruddsvarsling (www.vesuv.no). Mattilsynet kan også rapportere utbrudd i det samme systemet. Leger og laboratorier melder til instituttet i Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS). Helsepersonell, som har varslingsplikt, varsler dette til Folkehelseinstituttet.

Spesielt ved CBRNE-hendelser

- Ved visse miljøhendelser skal kommunen varsle både fylkesmannen og FHI, jf. forskrift om miljørettet helsevern § 6. Dette gjelder helsetrusler som er uvanlig eller uventet for tid og sted, kan forårsake vesentlig sykdom, skade eller død, eller har rask og ukontrollert sykdomsspredning. Varslingen til FHI er blant annet begrunnet i FHIs rolle som nasjonalt kontaktpunkt for WHOs og EUs varslingssystemer.
- Dersom mistanken om helsetrusselen FHI har fått varsel om ikke raskt kan avkreftes, skal FHI varsle videre til Helsedirektoratet.
- Ved (mistanke om) en atomhendelse lokalt skal Strålevernet varsles (på vakttelefon).
- Ved (mistanke om) helseskadelige næringsmidler skal virksomheter omfattet av matloven varsle Mattilsynet. Mattilsynet skal varsle i systemet for utbruddsvarsling (Vesuv) eller ved behov ut over det til departementet og berørte etater.

8.2. Varsling fra nasjonalt til lokalt nivå

- HOD varsler underliggende virksomheter og departementer.
- Helsedirektoratet varsler fylkesmenn og RHF. Ved behov for raskt varsel til HFs ledelse, varsler Helsedirektoratet i tillegg AMK-sentraler og legevaktsentraler, jf. egen rutine.
- RHF varsler HF, Luftambulansetjenesten ANS, Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF (HDO) og Helsetjenestens Innkjøpsservice AS (HINAS).
- Fylkesmennene varsler kommunene.
- Helsedirektoratet varsler virksomheter i helsesektoren og andre sektorer, som DSB, Politidirektoratet, Direktoratet for nødkommunikasjon og Forsvaret.

Spesielt ved CBRNE-hendelser

- Ved (mistanke om) smitteutbrudd og hendelser er Folkehelseinstituttet er nasjonalt kontaktpunkt for varsling via IHR og EWRS. Folkehelseinstituttet varsler kommuner, sykehus, Helsedirektoratet og departementet.
- Ved (mistanke om) atomhendelse varsler Strålevernet Kriseutvalget for atomberedskap og dets rådgivere, ev. varsles også informasjonsmedarbeidere i andre etater, fylkesmenn, departementer og andre berørte aktører.
- Ved (mistanke om) helseskadelige næringsmidler skal Mattilsynet varsler berørte aktører.

Varslings- og rapporteringslinjene ved kriser følger på side 39, 39 og 39 i planen.

8.3. Varsling internasjonalt

- Helsedirektoratet er nasjonalt kontaktpunkt for varsling og informasjon til nordiske lands helsemyndigheter, jf. Nordisk helseberedskapsavtale.
- Folkehelseinstituttet er nasjonalt kontaktpunkt for varsling via EWRS og WHO jf. IHR.
- Statens strålevern er nasjonalt varslingspunkt for IAEA og EUs ECURIE.
- Mattilsynet er nasjonalt varslingspunkt i EUs varslingssystem, Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) og WHO/ FAOs varslingssystem for alvorlige hendelser.
- Mattilsynet deltar i EUs og Verdens dyrehelseorganisasjons (OIE) varsling ved utbrudd av alvorlige smittsomme dyresykdommer, inkludert zoonoser.
- Statens legemiddelverk deltar i varslingssystemet i EØS-området for meldinger om kvalitetssvikt og bivirkninger av legemidler.

9. Etablere kriseledelse, rapportere og håndtere

Alle virksomheter må raskt ivareta egne oppgaver, koordinere eget arbeid med berørte parter og bidra til å utvikle felles situasjonsbilde gjennom rapportering og informasjonsdeling.

9.1. Kommunene

Kommunens krisehåndtering skal være koordinert med spesialisthelsetjenesten, slik at berørte får koordinert behandling, oppfølging og informasjon på kort og lang sikt. Kommunen har ansvar for å be om bistand fra andre kommuner og instanser dersom situasjonen krever flere ressurser enn de som er tilgjengelige lokalt. Kommuner som blir forespurt om å yte bistand skal, om forholdene tilsier det, yte bistand til andre kommuner ved ulykker og akutte situasjoner. Kommunen som mottar hjelp, skal yte kommunen som bidrar, kompensasjon for utgifter som pådras, med mindre noe annet er avtalt eller er bestemt.

Kommunen har ansvar for å be om bistand fra fylkesmannen, helseforetak og sentrale myndigheter, om situasjonen krever det. Folkehelseinstituttet har plikt til å bistå kommunene ved smitteutbrudd og miljøhendelser.

Kommunene skal rapportere via fylkesmannen til Helsedirektoratet.

9.2. Regionale helseforetak og helseforetak

Kriseledelsen i de RHFene og helseforetakene trer sammen for å samordne krisehåndteringen innenfor helseregionens ansvarsområde. Helseforetakene har plikt til å samarbeide med andre helseforetak, fylkesmenn og berørte kommuner i regionen, samt helseforetak i andre regioner (blant annet informasjonsdeling for å sikre en best mulig håndtering av situasjonen for innbyggerne). Hvis ressursene ved et helseforetak ikke er tilstrekkelige, kan en anmode om bistand fra egen og andre regioner.

Dersom forholdene tilsier det, skal helsetjenesten til det regionale helseforetaket yte bistand til andre regioner. Anmodning om bistand fremmes av regionen som har bistandsbehovet.

Det RHF eller det helseforetak som er delegert operativt håndteringsansvar rapporterer gjennom RHF til Helsedirektoratet.

9.3. Fylkesmannen

Fylkesmannen har ansvar for å samordne krisehåndteringen på regionalt nivå og skal:

- Bistå Helsedirektoratet i krisehåndteringen, som regional helse- og omsorgsforvaltning.
- Samordne krisehåndteringen regionalt i henhold til gitte instrukser, retningslinjer og lover.
- Skaffe oversikt over situasjonen i fylket og rapportere dette til sentrale myndigheter.
- Være bindeledd mellom sentralt og kommunalt nivå ved iverksetting av tiltak.
- Bidra til god kontakt, bistand og samarbeid mellom sivile og militære myndigheter.
- Koordinere tiltak og informasjon med politimester, regional statsforvaltning (blant annet Mattilsynet), RHF, helseforetak, fylkeskommune og berørte kommuner.
- Når DSB har iverksatt situasjonsrapportering i sin linje, skal fylkesmannen utarbeide én felles rapport til berørte direktorater, slik at de raskt får tilgang på lik informasjon.
- Ved en atomhendelse skal fylkesmannen koordinere og bidra til iverksettelse av samordnede tiltak regionalt og lokalt, i samråd med Kriseutvalget for atomberedskap.

9.4. Sentral helse- og omsorgsforvaltning

Virksomhetene etablerer egen kriseorganisasjon så snart det vurderes som nødvendig:

- HOD skal sikre god kommunikasjon, lede helse- og omsorgssektoren, støtte politisk ledelse og samarbeide med andre departementer i den helhetlige håndteringen av krisen.
- Helsedirektoratet skal etter delegasjon fra departementet forestå nasjonal koordinering av helse- og omsorgssektorens innsats, iverksette nødvendige tiltak og beskrive et overordnet helhetlig situasjonsbilde for sektoren. Dersom Helsedirektoratet vurderer at det åpenbart er behov for å iverksette tiltak uten at det på forhånd har vært mulig å få kontakt med departementet, kan direktoratet etablere koordineringsfunksjonen. Kontakt med departementet etableres så snart dette lar seg gjøre i etterkant.
- Helsedirektoratet skal sikre at RHF og fylkesmenn er godt informert om situasjonen og ivaretar sine oppgaver. RHF og fylkesmenn vil motta bestillinger om aktivitet og rapportering fra direktoratet. Direktoratet vil også ha koordineringsmøter med de berørte aktørene i helse- og omsorgssektoren og direktorater og faginstanser i andre sektorer.
- Helsedirektoratet deler situasjonsrapporter med HOD, helsesektoren og andre sektorer.
- Dersom Helsedirektoratet mener at en tjenesteyter ikke følger opp sitt ansvar, kan det redegjøres for situasjonen overfor Statens helsetilsyn og be tilsynet vurdere pålegg.
- Statens legemiddelverk ivaretar sitt fagansvar og understøtter Helsedirektoratet.
- Ved atomhendelser koordinerer Helsedirektoratet og Statens strålevern sin rapportering.
- Kriseutvalget for atomberedskap kan i akuttfasen av en hendelse benytte sine fullmakter for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser. Tiltakene omfatter å:
  - Sørge for koordinert informasjon til sentrale myndigheter og samarbeidspartnere i inn og utland, Fylkesmannen, media og allmennheten. Statens strålevern, som sekretariat for KU, og Helsedirektoratet samarbeider om situasjonsrapporteringen i situasjoner hvor Helsedirektoratet er delegert ansvar for å koordinere helsesektorens innsats
  - Pålegge sikring av områder som er eller kan bli sterkt forurenset, akutt evakuering, tiltak og restriksjoner i produksjonen av næringsmidler, pålegge og gi råd om rensing av forurensede personer, opphold innendørs for publikum, bruk av jod tabletter, gi kostholdsråd og gi råd om andre konsekvensreduserende tiltak.
  - Kriseutvalget påser at tiltakene rettes til og formidles gjennom de etater i Kriseutvalget som har det rettslige grunnlaget for gjennomføringen. Virksomhetene som er med i Kriseutvalget har plikt til å vurdere om vedtaket kan gjennomføres uten at det går utover liv og helse. Det gjør de i dialog med Kriseutvalget før iverksetting.
- Ved mindre hendelser kan Strålevernet håndtere situasjonen på vegne av Kriseutvalget. Lokalt leder politiet nødetatenes håndtering på skadested. Strålevernet kan bistå med utstyr og ekspertise. Ved behov, innkalles Kriseutvalget (Strålevernet, DSB, Forsvaret, POD, Helsedirektoratet, Mattilsynet, Kystverket og UD).
- Ved utbrudd av smittsomme sykdommer og ved miljøhendelser der det for eksempel er fare for helseskader fra kjemikalier, ivaretar Folkehelseinstituttet sitt fagansvar og understøtter Helsedirektoratet.
- Ved alvorlige utbrudd av matbåren smittsom sykdom skal Matsmittekomiteen etableres for å støtte FHI i koordinering av etterforskning av nasjonale utbrudd. Når Mattilsynet håndterer en hendelse på vegne av HOD koordinerer Mattilsynet rapportering til sine tre eierdepartementer. Mattilsynet samarbeider med offentlige fag- og myndighetsinstanser, som Veterinærinstituttet og Nasjonalt Institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), Folkehelseinstituttet, politi, tollvesen, kystvakt, fylkesmenn, kommuner, og Sivilforsvaret, samt ulike næringslivsaktører.

10. Sentral krisehåndtering på departementsnivå

Hovedelementer:

- Departementet som har ansvar for en sektor til daglig har ansvar for beredskapsplanlegging og tiltak innenfor sin sektor i en krise.
- Kriserådet er øverste koordineringsorgan på departementsnivå.
- Lederdepartementet har ansvar for å lede og koordinere håndteringen.
- Krisestøtteenheten er sekretariat for kriserådet og lederdepartementet.

HOD skal forsikre seg om at nødvendig varsling har funnet sted, at aktører i helse- og omsorgssektoren forstår situasjonen og ivaretar sitt ansvar, og at rutiner for situasjonsrapportering og informasjonsberedskap raskt blir etablert. Departementsråden etablerer kontakt med de øvrige medlemmene i Kriserådet og andre berørte departementer og avklarer behov for samordning og bruk av liaisoner. Ved behov for å styrke overordnet krisehåndtering, settes følgende mekanismer i funksjon.

10.1. Kriserådet

Kriserådet er det høyeste koordineringsorganet på administrativt nivå. Alle departementer kan ta initiativ til innkalling. Rådets fem faste medlemmer er: Regjeringsråden ved Statsministerens kontor, Utenriksråden i UD og departementsrådene i JD, FD og HOD. Rådet kan ved behov utvides med andre departementer, representanter for underliggende virksomheter og særskilte kompetansemiljøer.

Kriserådet har som hovedfunksjon å:

- foreta strategiske vurderinger
- vurdere spørsmål om lederdepartement
- sikre koordinering av tiltak i ulike sektorer
- sikre koordinert informasjon til publikum, media og andre
- påse at spørsmål som krever politisk avklaring raskt legges frem for departementenes politiske ledelse eller regjeringen, herunder avklaring av fullmakter og budsjett.

10.2. Lederdepartement

Lederdepartementet har ansvaret for å koordinere krisehåndteringen på departementsnivå. Utpeking av et lederdepartement medfører ikke endringer i konstitusjonelle ansvarsforhold, og alle departementer beholder ansvar og beslutningsmyndighet for sine områder. JD er fast lederdepartement ved sivile nasjonale kriser, med mindre annet blir bestemt. Kriserådet er gitt fullmakt fra regjeringen til å beslutte hvem som skal være lederdepartement. Ved tvil eller uenighet utpekes lederdepartementet av statsministeren i samråd med berørte statsråder. Utbrudd av epidemier og atomulykker er hendelser HOD er naturlig lederdepartement.

10.3. Helse- og omsorgsdepartementet som lederdepartement

Når HOD er lederdepartement skal departementet, i tillegg til å ivareta departementets sektoransvar, ivareta lederdepartementsfunksjonene nevnt under. HOD vil da:

- sørge for varsling av departementer, Statsministerens kontor, underlagte virksomheter, og ved alvorlige kriser Stortinget og Slottet.
- ta initiativ til innkalling av Kriserådet og lede rådets møter.

- få utarbeidet og distribuert overordnede situasjonsrapporter, på basis av informasjon fra departementer, operative etater og mediebildet.
- sørge for at det blir utarbeidet overordnede analyser og vurdere mulige hendelsesforløp og utvikling av hendelsen.
- identifisere og vurdere behov for tiltak på strategisk nivå koordinere at operative aktører har nødvendige fullmakter.
- koordinere at nødvendige tiltak innenfor eget ansvarsområde blir iverksatt og ivareta nødvendig koordinering med andre departementer.
- som hovedregel gi oppdrag til Helsedirektoratet å koordinere helsesektorens innsats og koordinere tiltak på tvers på direktoratsnivå.
- sørge for at regjeringens medlemmer får oppdatert informasjon
- koordinere r-notater fra berørte departementer for regjeringen
- sørge for at det blir gitt koordinert informasjon til media og befolkningen og at det utformes en helhetlig informasjonsstrategi
- i samråd med UD koordinere behov for internasjonal bistand
- vurdere liaisonordninger med departementer og virksomheter
- sørge for evaluering av håndteringen av hendelsen i samråd med andre berørte aktører, og at identifiserte læringspunkter følges opp.

Som lederdepartement har HOD ansvar for å utarbeide og distribuere overordnede situasjonsrapporter, basert på informasjon fra andre departementer, rapporter fra underliggende virksomheter og etater samt mediebildet. Formålet er å forstå situasjonen og konsekvensene av den, samt å få oversikt over status for håndteringen.

HOD vil da som regel ha delegert til Helsedirektoratet å forestå nasjonal koordinering av helse- og omsorgssektorens innsats i samarbeid med andre berørte sektorer. HOD vil be Helsedirektoratet sikre at berørte etater og direktorater i andre sektorer samarbeider godt og er godt informert om vårt arbeid. Helsedirektoratet skal i sin koordinering sammenstille situasjonsbildet, herunder utvikling av scenariet; utvikling av arbeidet i hele helsetjenesten og -forvaltningen, og når HOD er lederdepartement; utvikling og arbeidet i alle sektorer.

Underliggende etater i andre sektorer og departementer, som ikke har underliggende etater, skal sende situasjonsbeskrivelse og informasjon om iverksatte tiltak til Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet sender sammenstilt situasjonsbilde til HOD.

HOD ferdigstiller overordnet situasjonsrapport og tilfører:

- Forslag til tiltak fra HOD og øvrige departementer
- Innkalling til møter i Kriserådet, og eventuelle andre møter
- Forslag til talepunkter for departementer og talepunkter

Rapporten distribueres til alle departementene. HOD vil normalt be KSE bistå HOD til dette.

10.4. Krisestøtteenheten

Krisestøtteenheten (KSE) er fast sekretariat for Kriserådet og skal ved behov yte støtte til lederdepartementet og Kriserådet i deres krisehåndtering, herunder rådgivning og bistand til arbeid med samordning og helhetlig sentral krisehåndtering. Det omfatter utarbeidelse og formidling av overordnede situasjonsrapporter som basis for situasjonsbilde og strategiske beslutninger, samt støtte lederdepartementet og Kriserådet med infrastruktur og lokaler.

Som lederdepartement vil HOD be om bistand fra Krisestøtteenheten til å varsle, og tilrettelegge for og følge opp møter i Kriserådet. Ved behov, vil HOD be Krisestøtteenheten om bistand til medieovervåkning, produksjon av medieanalyser, mediehåndtering, loggføring og kriseweb, samt legge til rette for at Krisestøtteenheten kan støtte departementsfellesskapets i samråd med de berørte.

Figur 4 Varslings- og rapporteringslinjer ved beredskap og kriser

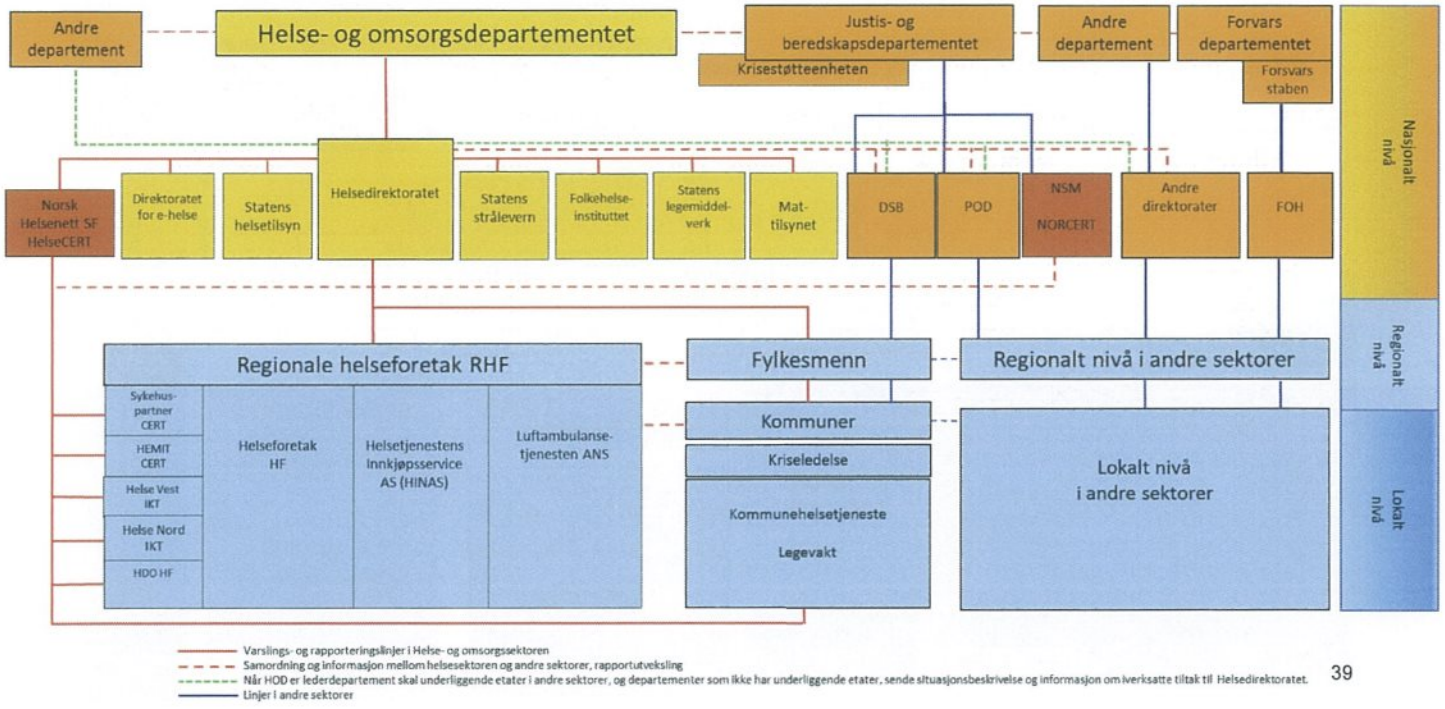

39

Figur 5 Varslings- og rapporteringslinjer ved atomhendelser

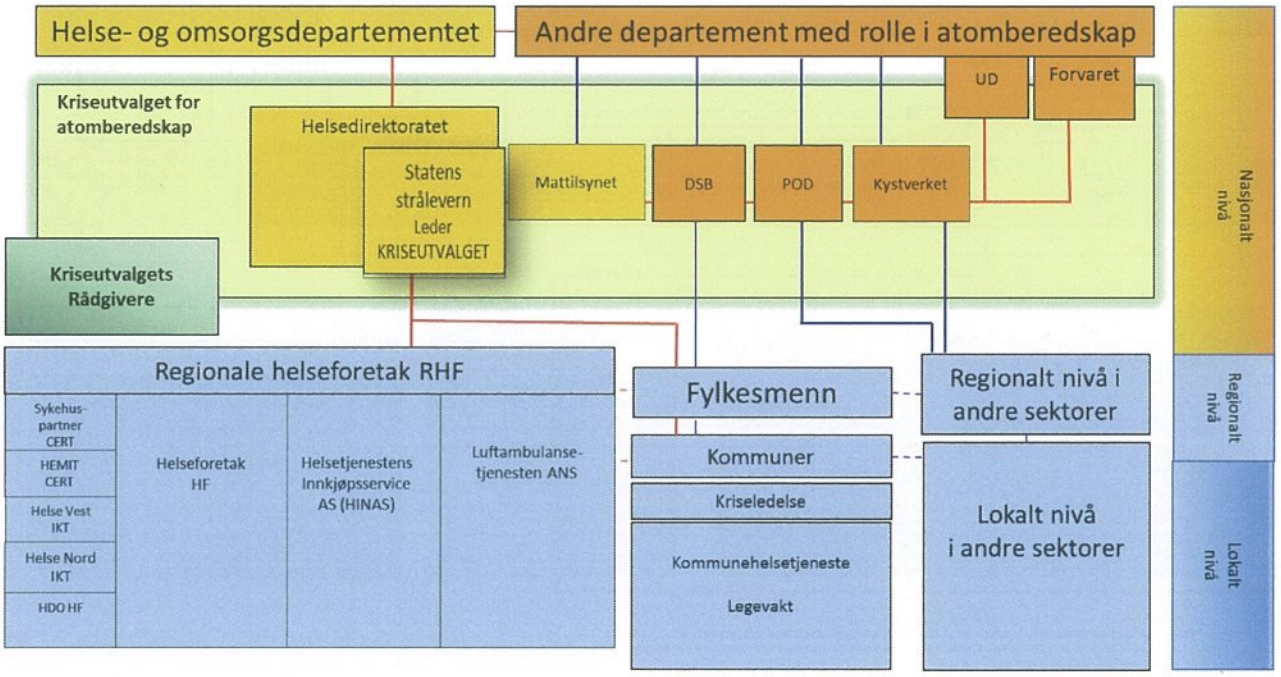

Figur 6 Varslings- og rapporteringslinjer når Mattilsynet håndterer hendelser

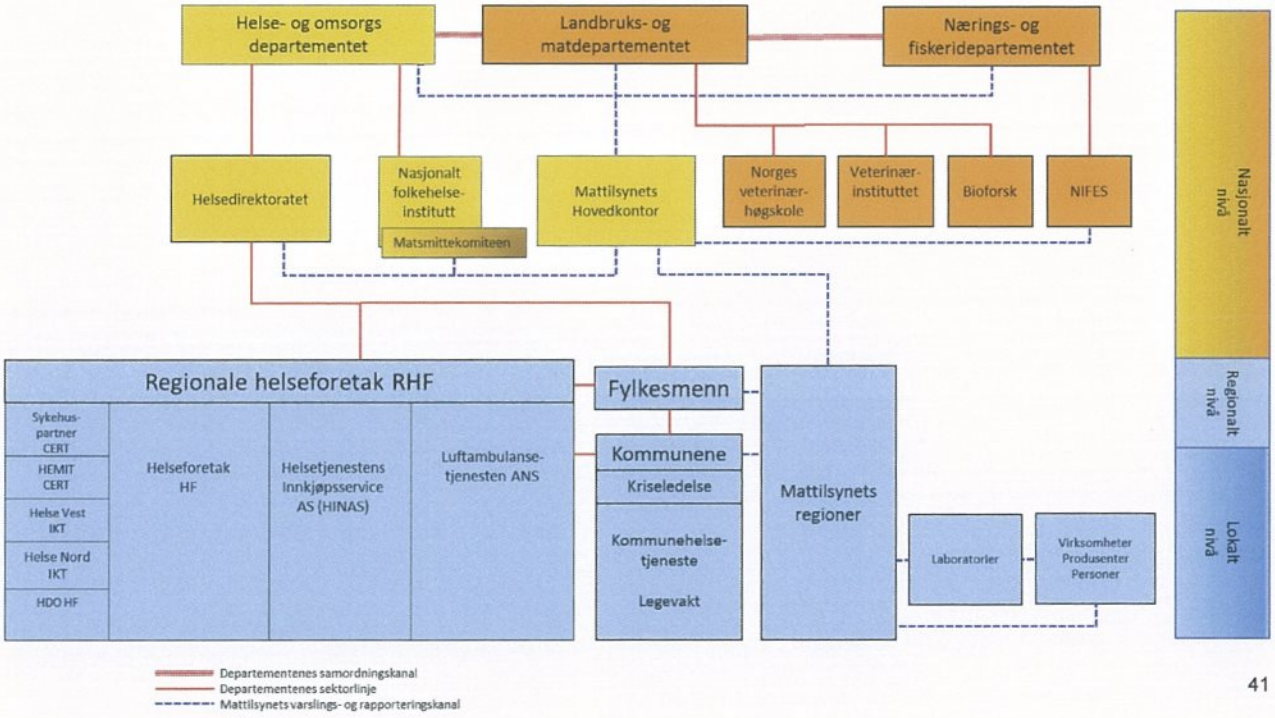

41

Post Nordreisa

Fra: Postmottak HOD <postmottak@hod.dep.no>
Sendt: tirsdag 16. mai 2017 14:01
Til: Namsos kommune (postmottak@namsos.kommune.no); Namsskogan kommune (postmottak@namsskogan.kommune.no); Nannestad kommune (postmottak@nannestad.kommune.no); Narvik kommune (postmottak@narvik.kommune.no); Naustdal kommune (postmottak@naustdal.kommune.no); Nedre Eiker kommune (post@nedre-eiker.kommune.no); Nes kommune (Akershus) (postmottak@nes-ak.kommune.no); Nes kommune (Buskerud) (postmottak@nes-bu.kommune.no); Nesna kommune (postmottak@nesna.kommune.no); Nesodden kommune (postmottak@nesodden.kommune.no); Nesseby kommune (postmottak@nesseby.kommune.no); Nesset kommune (postmottak@nesset.kommune.no); Nissedal kommune (info@nissedal.kommune.no); Nittedal kommune (postmottak@nittedal.kommune.no); Nome kommune (postmottak@nome.kommune.no); Nord-Aurdal kommune (nak@nord-aurdal.kommune.no); Norddal kommune (post@norddal.kommune.no); Nord-Fron kommune (postmottak@nord-fron.kommune.no); Nordkapp kommune (postmottak@nordkapp.kommune.no); Nord-Odal kommune (postmottak@nord-odal.kommune.no); Nordre Land kommune (postmottak@nordre-land.kommune.no); Post Nordreisa; Nore og Uvdal kommune (postmottak@nore-og-uvdal.kommune.no); Notodden kommune (postmottak@notodden.kommune.no); Nærøy kommune (postmottak@naroy.kommune.no); Nøtterøy kommune (postmottak@notteroy.kommune.no); Odda kommune (epost@odda.kommune.no); Oppdal kommune (post@oppdal.kommune.no); Oppegård kommune (postmottak@oppegard.kommune.no); Orkdal kommune (postmottak@orkdal.kommune.no); Os kommune (1) (postmottak@os-ho.kommune.no); Os kommune (postmottak@os.kommune.no); Osen kommune (postmottak@osen.kommune.no); Oslo kommune (postmottak@oslo.kommune.no); Osterøy kommune (post@osteroy.kommune.no); Overhalla kommune (postmottak@overhalla.kommune.no); Porsanger kommune (postmottak@porsanger.kommune.no); Porsgrunn kommune (postmottak@porsgrunn.kommune.no); Radøy kommune (postmottak@radoy.kommune.no); Rakkestad kommune (postmottak@rakkestad.kommune.no); Rana kommune (postmottak@rana.kommune.no); Randaberg kommune (post@randaberg.kommune.no); Rauma kommune (post@rauma.kommune.no); Re kommune (postmottak@re.kommune.no); Rendalen kommune (postmottak@rendalen.kommune.no); Rennebu kommune (postmottak@rennebu.kommune.no); Rennesøy kommune (post@rennesoy.kommune.no); Rindal kommune (post@rindal.kommune.no); Ringebu kommune (post@ringebu.kommune.no); Ringerike kommune (postmottak@ringerike.kommune.no); Ringsaker kommune (postmottak@ringsaker.kommune.no); Rissa kommune (postmottak@rissa.kommune.no); Risør kommune (postmottak@risor.kommune.no); Roan kommune (post@roan.kommune.no); Rollag kommune (postmottak@rollag.kommune.no); Rygge kommune (postmottak@rygge.kommune.no); Rælingen kommune

Til: (postmottak@ralingen.kommune.no); Rødøy kommune (postmottak@rodoy.kommune.no); Rømskog kommune (postmottak@romskog.kommune.no); Røros kommune (postmottak@roros.kommune.no); Røst kommune (postkasse@rost.kommune.no); Røyken kommune (postmottak@royken.kommune.no); Røyrvik kommune (postmottak@royrvik.kommune.no); Råde kommune (postmottak@rade.kommune.no); Salangen kommune (postmottak@salangen.kommune.no); Saltdal kommune (postmottak@saltdal.kommune.no); Samnanger kommune (adm@samnanger.kommune.no); Sande kommune (1) (sande.kommune@sande-mr.kommune.no); Sande kommune (postmottak@sande-ve.kommune.no); Sandefjord kommune (postmottak@sandefjord.kommune.no); Sandnes kommune (postmottak.sentrala@sandnes.kommune.no); Sandøy kommune (post@sandoy.kommune.no); Sarpsborg kommune (postmottak@sarpsborg.com); Sauda kommune (post@sauda.kommune.no); Sauherad kommune (postmottak@sauherad.kommune.no); Sel kommune (postmottak@sel.kommune.no); Selbu kommune (postmottak@selbu.kommune.no); Selje kommune (post@selje.kommune.no); Seljord kommune (post@seljord.kommune.no); Sigdal kommune (post@sigdal.kommune.no); Siljan kommune (postmottak@siljan.kommune.no); Sirdal kommune (post@sirdal.kommune.no); Skaun kommune (postmottak@skaun.kommune.no); Skedsmo kommune (skedsmo.kommune@skedsmo.kommune.no); Ski kommune (postmottak@ski.kommune.no); Skien kommune (skien.postmottak@skien.kommune.no); Skiptvet kommune (postmottak@skiptvet.kommune.no); Post Skjervoy; Skjåk kommune (post@skjaak.kommune.no); Skodje kommune (postmottak@skodje.kommune.no); Skånland kommune (post@skanland.kommune.no); Smøla kommune (postmottak@smola.kommune.no); Snillfjord kommune (postmottak@snillfjord.kommune.no); Snåsa kommune (postmottak@snasa.kommune.no); Sogndal kommune (postmottak@sogndal.kommune.no); Sokndal kommune (postmottak@sokndal.kommune.no); Sola kommune (epost@sola.kommune.no); Solund kommune (post@solund.kommune.no); Songdalen kommune (postmottak@songdalen.kommune.no); Sortland kommune (postmottak@sortland.kommune.no); Spydeberg kommune (post@spydeberg.kommune.no); Stange kommune (post@stange.kommune.no); Stavanger kommune (postmottak@stavanger.kommune.no); Steigen kommune (postmottak@steigen.kommune.no); Steinkjer kommune (postmottak@steinkjer.kommune.no); Stjørdal kommune (postmottak@stjordal.kommune.no); Stord kommune (post@stord.kommune.no); Stordal kommune (postmottak@stordal.kommune.no); Stor-Elvdal kommune (postmottak@stor-elvdal.kommune.no); Post Storfjord; Strand kommune (postmottak@strand.kommune.no); Stranda kommune (post@stranda.kommune.no); Stryn kommune (postmottak@stryn.kommune.no); Sula kommune (post@sula.kommune.no); Suldal kommune (postmottak@suldal.kommune.no); Sund kommune (postmottak@sund.kommune.no); Sunndal kommune

Til:

(post@sunndal.kommune.no); Surnadal kommune (post@surnadal.kommune.no); Sveio kommune (postmottak@sveio.kommune.no); Svelvik kommune (postmottak@svelvik.kommune.no); Sykkulven kommune (postmottak@sykkylven.kommune.no); Søgne kommune (postmottak@sogne.kommune.no); Sømna kommune (post@somna.kommune.no); Søndre Land kommune (epost@sondre-land.kommune.no); Sør-Aurdal kommune (postmottak@sor-aurdal.kommune.no); Sørfold kommune (post@sorfold.kommune.no); Sør-Fron kommune (postmottak@sor-fron.kommune.no); Sør-Odal kommune (postmottak@sor-odal.kommune.no); Sørreisa kommune (postmottak@sorreisa.kommune.no); Sørum kommune (postmottak@sorum.kommune.no); Sør-Varanger kommune (postmottak@sor-varanger.kommune.no); Tana kommune (postmottak@tana.kommune.no); Time kommune (postmottak@time.kommune.no); Tingvoll kommune (postmottak@tingvoll.kommune.no); Tinn kommune (postmottak@tinn.kommune.no); Tjeldsund kommune (post@tjeldsund.kommune.no); Tjøme kommune (post@tjome.kommune.no); Tokke kommune (postmottak@tokke.kommune.no); Tolga kommune (postmottak@tolga.kommune.no); Torsken kommune (postmottak@torsken.kommune.no); Tranøy kommune (postmottak@tranoy.kommune.no); Tromsø kommune (postmottak@tromso.kommune.no); Trondheim kommune (postmottak@trondheim.kommune.no); Trysil kommune (postmottak@trysil.kommune.no); Træna kommune (post@trana.kommune.no); Trøgstad kommune (postmottak@trogstad.kommune.no); Tvedestrand kommune (postmottak@tvedestrand.kommune.no); Tydal kommune (postmottak@tydal.kommune.no); Tynset kommune (postmottak@tynset.kommune.no); Tysfjord kommune (postmottak@tysfjord.kommune.no); Tysnes kommune (fsk@tysnes.kommune.no); Tysvær kommune (post@tysver.kommune.no); Tønsberg kommune (postmottak@tonsberg.kommune.no); Ullensaker kommune (postmottak@ullensaker.kommune.no); Ullensvang herad (postmottak@ullensvang.herad.no); Ulstein kommune (postmottak@ulstein.kommune.no); Ulvik kommune (postmottak@ulvik.kommune.no); Utsira kommune (post@utsira.kommune.no); Vadsø kommune (postmottak@vadso.kommune.no); Vaksdal kommune (post@vaksdal.kommune.no); Valle kommune (post@valle.kommune.no); Vang kommune (post@vang.kommune.no); Vanylven kommune (postmottak@vanylven.kommune.no); Vardø kommune (postmottak@vardo.kommune.no); Vefsn kommune (vkop@vefsn.kommune.no); Vega kommune (postkasse@vega.kommune.no); Vegårdshei kommune (post@vegarshei.kommune.no); Vennesla kommune (epost@vennesla.kommune.no); Verdal kommune (postmottak@verdal.kommune.no); Verran kommune (postkasse@verran.kommune.no); Vestby kommune (post@vestby.kommune.no); Vestfold kommune (firmapost@vfk.no); Vestnes kommune (postmottak@vestnes.kommune.no); Vestre Slidre kommune (post@vestre-slidre.kommune.no); Vestre Toten kommune (post@vestre-toten.kommune.no); Vestvågøy kommune (postmottak@vestvagoy.kommune.no); Vevelstad kommune (post@vevelstad.kommune.no); Vik kommune (post@vik.kommune.no); Vikna kommune (post@vikna.kommune.no); Vindafjord kommune

Til:	(postmottak@vindafjord.kommune.no); Vinje kommune (postmottak@vinje.kommune.no); Volda kommune; Voss kommune (postmottak@voss.kommune.no); Værøy kommune (postmottak@varoy.kommune.no); Vågan kommune (postmottak@vagan.kommune.no); Vågsøy kommune (post@vagsoy.kommune.no); Vågå kommune (postmottak@vaga.kommune.no); Våler kommune (postmottak@vaaler-he.kommune.no); Våler kommune (postmottak@valer-of.kommune.no); Øksnes kommune (postmottak@oksnes.kommune.no); Ørland kommune (postmottak@orland.kommune.no); Ørskog kommune (post@orskog.kommune.no); Ørsta kommune (postmottak@orsta.kommune.no); Østre Toten kommune (postmottak@ostre-toten.kommune.no); Øvre Eiker kommune (post@ovre-eiker.kommune.no); Øyer kommune (postmottak@oyer.kommune.no); Øygarden kommune (postmottak@oygarden.kommune.no); Øystre Slidre kommune (post@oystre-slidre.kommune.no); Åfjord kommune (postmottak@afjord.kommune.no); Ål kommune (postmottak@aal.kommune.no); Ålesund kommune (postmottak@alesund.kommune.no); Åmli kommune (postmottak@amli.kommune.no); Åmot kommune (postmottak@amot.kommune.no); Årdal kommune (postmottak@ardal.kommune.no); Ås kommune (post@as.kommune.no); Åseral kommune (info@aseral.kommune.no); Åsnes kommune (post@asnes.kommune.no)
Emne:	Nasjonal helseberedskapsplan
Vedlegg:	Adresseliste.pdf; Nasjonal helseberedskapsplan - foreleggelse (L)(1144163).pdf; Nasjonal helseberedskapsplan REV2017 (L)(1143565).pdf

Se vedlagte dokumenter

Mvh

Helse- og omsorgsdepartementet

Adresseliste

Departementene
Landets fylkesmenn
Sysselmannen på Svalbard
Landets kommuner
Helsedirektoratet
Helsetjenestens driftorganisasjon – HDO
KoKOM - Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap
Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon
Mattilsynet
NAKOS
Nasjonal behandlingstjeneste for CBRNE
NKT-Traume
Norsk Helsenett SF
Oslo Universitetssykehus HF
Statens helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Statens strålevern
Sivilforsvaret
Leger uten grenser
Redningsselskapet
De regionale helseforetakene
Norske kvinners sanitets forening
Kvinners frivillig beredskap
Sivilforsvaret
Leger uten grenser
Redningsselskapet
Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum(FORF)

Kopi

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Forsvarets operative hovedkvarter på Reitan
Forsvarets sanitet
Forsvarets Logistikkorganisasjon
Hovedredningssentralene
NSDM
NKLM
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Politidirektoratet

NORDREISA KOMMUNE
26 MAI 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.KODE

Post Nordreisa

Fra: Berit Fjellberg
Sendt: fredag 19. mai 2017 12:44
Til: Post Kvænangen; Post Kafjord; Lyngen kommune (post@lyngen.kommune.no); Post Nordreisa; Post Skjervoy; Post Storfjord; Dan Håvard Johnsen; Eirik Losnegaard Mevik; Knut Jentoft; Svein Oddvar Leiros; Ørjan Albrigtsen; Øyvind Evanger
Kopi: Anne-Marie Gaino; Cissel Samuelsen; Einar Pedersen; Frank Pedersen; Leif Lintho (Leif.Lintho@lyngen.kommune.no); Trond-Roger Larsen; Hanne Braathen; Irene Toresen; Line van Gemert; Ludvig Rognli; Olaug Bergset; Ronald Jenssen
Emne: Orienteringssak og årsrapport fra regionrådet
Vedlegg: Årsrapport 2016 sign.pdf; Orientering til k-styrer mai 17.pdf

Til kommunestyrene i Nord-Troms

Vedlagt følger årsrapport fra Nord-Troms Regionråd for 2016 og en orienteringssak til k-styrene vedrørende igangsatt prosess regionalt samarbeid Nord-Troms.

Hilsen

BERIT FJELLBERG

DAGLIG LEDER

Nord-Troms Regionråd DA
mob / 97 56 73 66
tlf / 77 58 82 79
web / www.nordtromsportalen.no

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

Til kommunestyrene i Nord-Troms
Orienteringssak - regionalt samarbeid Nord-Troms

1. Bakgrunn

I møte den 22.09.16 drøftet regionrådet samarbeidet i Nord-Troms og gjorde vedtak om å utrede framtidig organisering. Rådmannsutvalget (RU) ble bedt om å gjøre en totalgjennomgang av alle interkommunale samarbeidsområder, med forslag til endringer/forbedringer og eventuelt nye samarbeidsområder.

Arbeidet kan sies å ha to dimensjoner; en politisk og en administrativ. Kartlegging og bearbeiding av innsamlet materiale vil gjennomføres parallelt for begge dimensjoner. Å velge ut samarbeidsområder og skape modeller for interkommunale tjenestetilbud og felles tjenesteutvikling vil følges opp av RU. Regional samhandling på politisk nivå og organisering av regionrådet vil følges opp av regionrådets styre (ordførerne i de 6 kommunene).

Administrativ dimensjon

Pr dato har man 22 samarbeid i Nord-Troms (tjenesteproduksjon/fagnettverk/kjøp av felles tjenester), utenom regionrådet. Det er utarbeidet en status for samarbeidet. RU setter fokus på at det fins mange typer interkommunale samarbeid og at det er ønskelig å bedre strukturene - rydde opp blant annet i måter å organisere disse på, og utarbeide metode for felles prosedyrer ved igangsetting og avvikling av tiltak. Viktige avklaringer vil være rådmennenes rolle inn i alle prosjektene; hvem bør sitte i styringsgrupper, hvordan flyter informasjonen, interessenter og legitimitet, forankring inn i kommuneorganisasjonene og kontrollfunksjon.

Politisk dimensjon

Drøftingene i regionrådets styre signaliserer ønske om et sterkere politisk fokus (færre saker av administrativ karakter). Regionrådet kan ses på som arena for samskapt politikkutvikling på valgte politikkområder, for eksempel der det er viktig å ha en felles holdning utad – stå sterkere. Drøfting av arbeidsformer for å styrke det politiske lederskapet og diskusjon om hvordan man kan komme i posisjon /være i forkant i de politiske prosessene må tas. Videre bør man diskutere hvordan man forankrer saker i kommunestyret i den enkelte kommune – og hvordan man skaper legitimitet for arbeidet.

2. Mål

POLITISK:	Regionalt samarbeid på politisk nivå - samskapt politikkutforming – prioritering av politikkområder – utviklingsområder, samt K-styrenes «innflytelse» på dette.
ADMINISTRATIVT:	Overordnet oppgave å bidra aktivt til å utvikle kommunesektoren faglig og administrativt gjennom regionalt samarbeid. Prioritering av tiltak og etablere gode strukturer for gjennomføring.
ORGANISATORISK:	En organisasjon som understøtter og er effektiv i forhold til målene politisk og administrativt.

3. Milepæler og framdrift

Høsten 2016: Innsamling av informasjon/kartlegging

1. kvartal 2017: Drøftinger i styret i regionrådet og rådmannsutvalget (flere møter)

25. april 2017: Rådsforsamling (representantskap og styre) - Politisk verksted: Forankre mål og prosess i øverste organ i regionrådet.

Juni-sept 2017: Utarbeide saksdokumenter med forslag til endra organisering av regionrådet

5. september: Vedtak i regionrådet

Sept-nov: Vedtak i kommunestyrene

19. mai 2017
Berit Fjellberg
Daglig leder

Nord-Troms Regionråd DA

Lyngen Storfjord Gáivuotna/ Kåfjord Skjervøy Nordreisa Kvænangen

ÅRSRAPPORT 2016

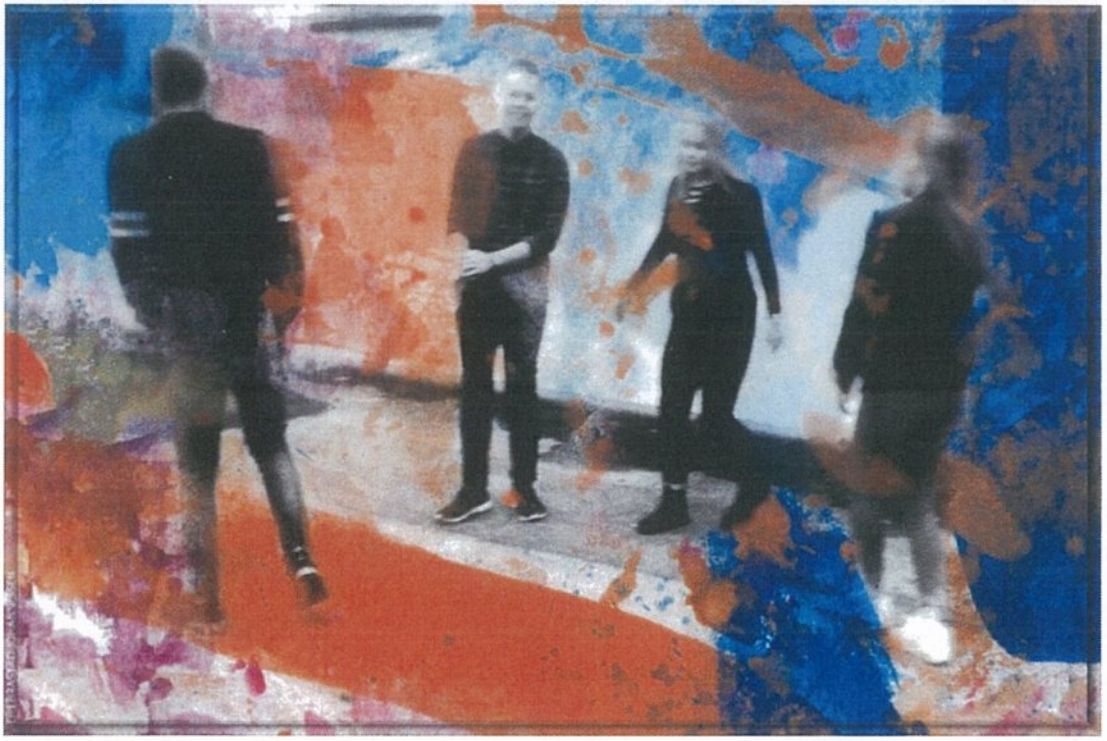

Kompetanseløft i Nord-Troms

NORD-TROMS STUDIESENTER

TRUST Regional ungdomssatsing i Troms

DER KONTRASTER FORMER FOLK NORD-TROMS

1. MÅLSETTING **3**
2. ORGANISERING **3**
3. ANSATTE **4**
4. AKTIVITET I 2016 ..... **5**
4.1 Politisk og administrativt samarbeid 5
4.2 Ungdomssatsingen RUST 9
4.3 Nord-Troms Studiesenter 13
4.3.1 Utviklingsprogrammet Kompetanseløft i Nord-Troms *14*
4.3.2 Strategisk kompetanseutvikling i kommunene *15*
4.3.3 Strategisk kompetanseutvikling i bedrifter *16*
4.3.4 Fellesområdet motor–megler–møteplass *17*
4.4 Entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ 19
4.4.1 Entreprenørskapssatsing i Nord-Troms 2016-2018 – delprosjekt A *20*
4.4.2 Unge entreprenører i videregående skole – delprosjekt B *21*
4.4.3 Unge gründere – delprosjekt C *21*
4.5 Boligprosjekt Nord-Troms 22
4.6 Forskningsnode Nord-Troms 22
4.7 Mastergradsstipend Nord-Troms 23
4.8 NUNT – forum for næringsutviklere Nord-Troms 23
5. REGNSKAP **24**

1. MÅLSETTING

NORD-TROMS REGIONRÅD DA SKAL FUNGERE SOM ET SAMLENDE ORGAN OG JOBBE AKTIVT FOR GODE RAMMEBETINGELSER FOR UTVIKLINGEN AV NORD-TROMS.

Nord-Troms Regionråd DA skal være et politisk og administrativt samarbeidsorgan som arbeider med saker av felles interesse mellom kommunene og fremmer regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng.

Selskapets målsetting er på denne bakgrunn å ta hånd om arbeidsoppgaver som med fordel kan løses på et interkommunalt plan i forbindelse med utviklingen av næringslivet og offentlig service i regionen.

2. ORGANISERING

Selskapet ble stiftet 13. november 1997 og registrert i Foretaksregisteret 31. desember 1997.

Eiere
Kvænangen kommune
Nordreisa kommune
Kåfjord kommune
Skjervøy kommune
Storfjord kommune
Lyngen kommune

Ansvarsandelen er likt fordelt mellom eierkommunene med 1/6 hver.

Organisasjonskart

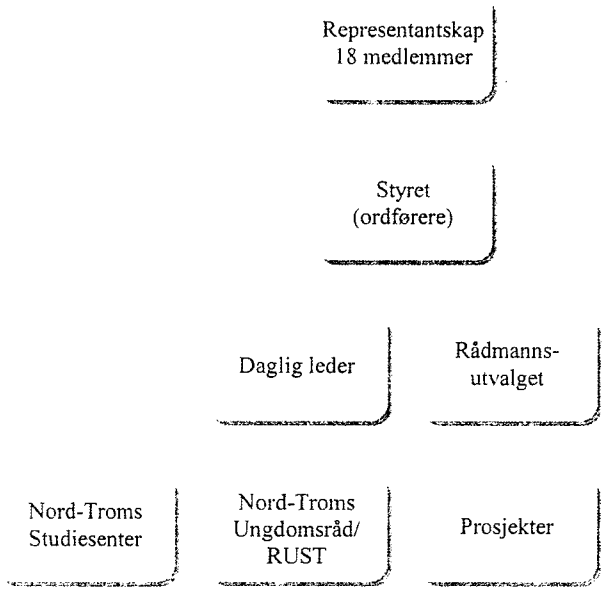

Mangeårig leder av representantskapet, Werner Kiil, takkes av på representantskapsmøtet i april.

Selskapets øverste organ er representantskapet, som består av 18 medlemmer (tre kommunestyre-representanter fra hver eierkommune). Representantskapet ledes av Irene Toresen (Skjervøy) og nestleder Jenny Fyhn Olsen (Kvænangen) (begge valgt i 2016). Representantskapet avholder møte en gang i året, etterfulgt av rådsforsamling (representantskap, ordførere og rådmenn). Hovedtema for rådsforsamling 2016 var *Styrings- og strategidokument for perioden 2016–2019.*

Styret består av ordførere i regionen, med varaordførere som vararepresentanter. Styret har avholdt seks møter i 2016.

Styret har følgende sammensetning
Øyvind Evanger, Nordreisa, styreleder
Dan-Håvard Johansen, Lyngen, nestleder
Knut Jentoft, Storfjord, styremedlem
Ørjan Albrigtsen, Skjervøy, styremedlem
Svein O. Leiros, Kåfjord, styremedlem
Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen, styremedlem

Olaug Bergset, personlig vararepresentant
Line van Gemert, personlig vararepresentant
Hanne Braathen, personlig vararepresentant
Irene Toresen, personlig vararepresentant
Ludvig Rognmo, personlig vararepresentant
Ronald Jenssen, personlig vararepresentant

Rådmannsutvalget har avholdt seks møter i 2016
Frank Pedersen, Kvænangen, leder
Anne-Marie Gaino, Nordreisa
Cissel Samuelsen, Skjervøy
Leif Lintho, Lyngen
Einar Pedersen, Kåfjord
Trond-Roger Larsen, Storfjord

Regionrådet har også et arbeidsutvalg som forbereder møtene i rådet. Arbeidsutvalget består av rådsordfører, leder av rådmannsutvalget og daglig leder. Det har vært fem møter i utvalget i 2016.

3. ANSATTE

Sekretariatet/RUST
Daglig leder er Berit Fjellberg. Lise Jakobsen er regional ungdomskonsulent i 50 % stilling.

Nord-Troms Studiesenter
Kristin Vatnelid Johansen er leder og Daniel Johnsen er studieadministrator.

Prosjektstillinger
Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms er Troms fylkeskommunens satsing på Nord-Troms. Planen er realisert gjennom tre satsinger: Kompetanseløft, entreprenørskapssatsing og boligutvikling.

Kompetanseløftet i Nord-Troms har to prosjektstillinger, der Lisbeth Holm har vært ansvarlig for strategisk kompetanseutvikling i kommunene i deltidsstilling og Jan F. Fjære har vært ansatt som prosjektleder i full stilling for strategisk kompetanseutvikling i bedrifter.

Entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ består av tre delprosjekter med egne prosjektledere i deltidsstillinger (Regionrådet er prosjekteier for grunnskole og unge gründere):

- HoppIDÉ grunnskole, prosjektleder Tonny Mathiassen, Skjervøy vertskommune, kontorsted Burfjord
- HoppIDÉ videregående skole, prosjektleder Trude Indrebø, prosjekteier Halti næringshage
- HoppIDÉ unge gründere, prosjektleder Rune Steinsvik, Halti næringshage

Boligprosjektet er et vertskommuneprosjekt med Storfjord som vertskommune. Prosjektleder er Torbjørn Tuoremaa.

4. AKTIVITET I 2016

Satsingsområder

4.1 Politisk og administrativt samarbeid
4.2 Ungdomssatsingen RUST
4.3 Nord-Troms Studiesenter
4.4 Kompetanseløft Nord-Troms
4.5 Entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ
4.6 Boligprosjekt Nord-Troms
4.7 Forskningsnode Nord-Troms
4.8 Mastergradsstipend Nord-Troms
4.9 NUNT – Forum for næringsutviklere Nord-Troms

Dette er alle satsinger som er forankret i Regionrådets *Styrings- og strategidokument for perioden 2016-2019.*

Internseminar MS Nordlys 15.10.16, kombinert med Re:tenk-konferansen i Harstad.

4.1 Politisk og administrativt samarbeid

Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms har også i 2016 vært en av de store oppgavene vi har jobbet med. At Nord-Troms Regionråd har vært i førersetet på dette arbeidet, har gjort at vi har fått en forsterket satsing på Nord-Troms Studiesenter og en konkret oppfølging av satsinger med bakgrunn i Omdømmeprosjektet (boligutvikling og næringsutvikling, se mer om dette under 4.4–4.6).

2016 var som året før et år med mange store vegprosjekter i regionen. Dette er satsinger Regionrådet har jobbet politisk med over år i samarbeid med andre gjennom innspill og prioriteringer i Nasjonal Transportplan. Følgende prosjekter er i gang:

1. E6 Sørkjosfjellet
2. E6 Nordnes
3. E6 Kvænangsfjellet (utbedringsarbeid i sluttfasen, planarbeid tunneler startet)
4. I tillegg er arbeidet med Langbakken FV 866 startet opp.

11. november 2016 hadde vi møte med Tromsbenken og Tromsø-områdets Regionråd, der et av temaene var infrastruktur.

Kent Gudmundsen, Øyvind Korsberg, Tove Karoline Knutsen og Martin Henriksen.

Berit Fjellberg, Svein O. Leiros, Eirik L. Mevik og Ørjan Albrigtsen.

Martin Henriksen, Britt Elin Steinveg, Yngve Voktor, Jarle Aarbakke, Øyvind Evanger og Knut Jentoft.

Politiske uttalelser

- Uttalelser til Nasjonal Transportplan 2018–2029
- Høring: Handlingsplan for kollektivtransport i Troms 2016–2019
- Høring: Stortingsmelding nr. 10 En konkurransekraftig sjømatindustri
- Høring: Forslag til nytt inntektssystem for kommunene
- Uttalelse: Nasjonalt skredsenter til Kåfjord
- Uttalelse: Langtidsplan i forsvarssektoren
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2016
- Høringsuttalelse: Innretning på havbruksfondet
- Regional høring: Nasjonal Transportplan 2018–2029
- Høring vedr. planprogram for regional bibliotekplan 2016–2027
- Innspill: Regional plan for reindrift
- Uttalelse vedrørende nedlegging av skattekontor Nord-Troms
- Uttalelse vedrørende fortsatt behov for fleksibel lærerutdanning
- Høring: Struktur tjenestesteder og tjenesteenheter i Troms politidistrikt

Administrativt samarbeid

- Rådmannsutvalget hovedansvar – egen handlingsplan, fordelt arbeidsområder mellom seg
- Startet arbeidet med gjennomgang av alle interkommunale samarbeidsordninger høsten 2016
- Samarbeid om tjenesteproduksjon, egne stillinger (innkjøp, IT-leder, brannsjef)
- Prosjektsamarbeid (blant annet velferdsteknologi og barnevern)

Vedtakssaker – Nord-Troms Regionråd DA

Økonomi

- Regnskap 2015 og perioderegnskaper 2016
- Økonomisk garanti – 16. mai Nordreisa/dekning av underskudd
- Søknad fra Kåfjordkoret om økonomisk støtte
- Budsjett 2017

Organisasjon

- Engasjement av regnskapsfører
- Styrets årsberetning og rapport 2015
- Oppnevning av representant til styringsgruppe HoppIDÉ – delprosjekt grunnskole
- Oppnevning av representant til styringsgruppe HoppIDÉ – delprosjekt unge gründere
- Strategi og handlingsplan 2016–2019
- Kommunikasjonsstrategier Nord-Troms Regionråd
- Samarbeid i Nord-Troms, videre prosess/prosessplan fremtidig organisering
- Møteplan og årshjul 2017
- Engasjement vikariat regional ungdomskonsulent 2017

Andre saker

- FoU-satsing Nord-Troms
- Helhetlig strekningsstrategi Nord-Troms
- Interkommunalt skadefellingslag
- Sak vedrørende språkpris trekkes
- Overordnet styrings- og strategidokument 2016–2019
- Samferdselsutredning Nord-Troms/strategisk utredning Nord-Troms/RUP-søknad
- Møte med Tromsbenken og Finnmarksbenken på Stortinget
- Henvendelse fra Tromsø-områdets Regionråd vedrørende felles møter
- Revisjon av retningslinjer mastergradsstipend
- Oppnevning av stipendstyre
- Samarbeidsavtale og minimumsstandard for studiebibliotekene
- Yrkes- og utdanningsmesse i Nord-Troms
- Nærings- og utviklingskonferanse Nord-Troms

Møter/orienteringer, konferanser

- Møte med Helse Nord vedrørende sykestuesenger, Storslett 08.01.16
- Fylkesmannens januarmøte, Tromsø 11.–13.01.16
- Møte med fylkesråd for samferdsel, Olderdalen 03.02.16
- Møte med fylkesrådsleder Troms og regionråd Troms – ulike ungdomstema, Tromsø 02.03.16
- Møte med fylkesrådet i Troms – tema regional planstrategi, Sørkjosen 03.03.16
- Kick-off entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ, Olderdalen 08.03.16
- Møte med UNN ved samhandlingsenheten og helse- og omsorgsledere Nord-Troms, (helseløftet, samhandlingsavtaler, samhandlingsbarometer), Olderdalen 29.03.16
- Møte vedrørende politireformen, politimesteren, regionlensmann, lokal politileder og prosjektleder, Olderdalen 29.03.16
- Forskningsseminar stedsutvikling, lokal mobilisering og forskningens rolle, Olderdalen 07.04.16
- Møte administrasjonen Troms fylkeskommune, Storslett 13.04.16
- Samferdselsforum Troms, Tromsø 19.–20.04.16
- Arena Troms, regionale satsinger, fellesmøte Troms fylkeskommune, Tromsø 31.05.16
- Forskningsnode Nord-Troms, medarrangør disputas UiT, Storslett 15.06.16
- Møte med samferdselssjef Troms fylkeskommune og Statens vegvesen, helhetlig strekningsstrategi Nord-Troms, Sørstraumen 21.06.16
- Arbeidslivsdagen UiT, Tromsø 08.08.16
- Møte fylkesrådet i Troms vedrørende regionreformen, Tromsø 23.08.16

- Sjømatsseminar, Skjervøy 06.09.16
- Møte rektoratet UiT, Tromsø 07.09.16
- Møte med redaktør Framtid i Nord, tema lokalavisas rolle i regionen, Sørkjosen 22.09.16
- Skredseminar Kåfjord, Olderdalen 29.09.16
- Møte med Studiesenteret på Finnsnes, Storslett 30.09.16
- Re:tenk næringskonferanse, Harstad 14.10.16
- RUST Regional ungdomskonferanse Nord-Troms, Storslett 21.10.16
- Tromskonferansen, Tromsø 31.10.–01.11.16
- Møte med Tromsbenken og Tromsø-områdets Regionråd, Tromsø 11.11.16
- Møte med Fylkesmannen i Troms, tema plan, landbruk og miljø, Olderdalen 05.12.16
- Arena Troms, regionale satsinger, fellesmøte Troms fylkeskommune, Tromsø 13.12.16

Representasjon

- OSO (overordnet samarbeidsorgan for UNN og kommunene): Anne-Marie Gaino (Nordreisa), Cissel Samuelsen (Skjervøy, vara)
- Rådmannsforum Troms-KS: Frank Pedersen (Kvænangen)
- OSO barnevern: Einar Pedersen (Kåfjord)
- Oppfølgingsteam unge lovbrytere: Einar Pedersen (Kåfjord)
- Halti nasjonalparksenter: Berit Fjellberg (styremedlem)
- Representant til styringsgruppen for Vekslingsmodellen ved Nord-Troms videregående skole: Svein O. Leiros (Kåfjord)
- Representant til ressursutvalg/styringsgruppe Nord-Troms Studiesenter: Øyvind Evanger (Nordreisa), Svein Leiros (Kåfjord, vara)
- Representant til styringsgruppe Newtonrom: Knut Jentoft (Storfjord)
- Representanter regionutvalg Statskog: Knut Jentoft (Storfjord) og Øyvind Evanger (Nordreisa)
- Representanter til styringsgruppen, prosjekt Nye politidistrikter Troms: Dan-Håvard Johnsen (Lyngen) og Ørjan Albrigtsen (Skjervøy)

Nord-Troms-gjengen under Arbeidslivsdagen på UiT 8. september – en rekrutteringsarena!

4.2 *Ungdomssatsingen RUST*

VI SKAL VINNE KAMPEN OM UNGDOM PÅ HJEMMEBANE!

RUST skal jobbe for et bedre arbeids-, bo- og aktivitetstilbud for ungdom i Nord-Troms. RUST skal være en kanal for økt ungdomsmedvirkning.

NORD-TROMS UNGDOMSRÅD OG FAGRÅD 2016		
Kommune	**Ungdomsråd**	**Fagråd**
	Silje Lyngra Fredrik Nilsen	Anette Holst
	Tonje Nilsen, nestleder Sigve Nilsen	Maria Figenschau, leder
	Magnus Mathiassen, leder Sindre Furuseth	Gerd Steinnes Nilsen
	Vilde Marie Karlsen Hannah S. Larsen	Eldbjørg Ringsby, nestleder
	Ronja E Bergland Mathias Kaspersen	Pål Haugsnes Roger Aronsen
	Tara Markussen Astrid Engebretsen	Marit Boberg

Saksområder
Entreprenørskap og næring
HoppIDÉ – Tonje Nilsen (Storfjord), Hanna S. Larsen (Skjervøy)
Prøv sjøl! – Fredrik Nilsen (Lyngen)
Bolig, hybel og borteboer
Magnus Mathiassen (Kåfjord), Silje Lyngra (Lyngen), Tara Markussen (Kvænangen), Astrid Engebretsen (Kvænangen)
Skole og utdanning
Magnus Mathiassen (Kåfjord)
Kultur og idrett
Sigve Nilsen (Storfjord), Mathias Kaspersen (Nordreisa)
Helse
Hanna Larsen (Skjervøy), Vilde Karlsen (Skjervøy)
Miljø
Hanna Larsen (Skjervøy)

Bemanning og organisering
Regional ungdomskonsulent: Lise Jakobsen
Saksordfører: Eirik L. Mevik

Lisa Solbakken sluttet i jobben som regional ungdomskonsulent ved årsskiftet. Lise Jakobsen overtok stillingen, og har kontorsted sammen med Nord-Troms Regionråd og Nord-Troms Studiesenter på Halti i Nordreisa.

Møter
Nord-Troms ungdomsråd har hatt fem møter og behandlet 23 saker i 2016. Det har vært avholdt AU-møter i forbindelse med tiltak. Fagrådet har hatt tre møter i tillegg til oppfølgende kontakt via e-post og lyd/bilde-møte.

26.–27. januar, Tromsø
Ungdommens fylkesråd Troms arrangerte ungdomskonferanse del 1 for ungdomsråd fra hele fylket. Flere av ungdomsrådene fra Nord-Troms deltok på opplæring og kurs i ungdomsrådsarbeid. Dag 2 foregikk på Vitensenteret under Artic Frontiers Young (AFY). *«AFY provides an innovative platform for engaging and involving young participants with an interest in Arctic issues.»* Dagen inneholdt gruppearbeidet Klimakapselen og foredrag med klimaforskere om miljø og klimaendringer i arktiske strøk.
19. februar, Olderdalen
Møte i RUST – Nord-Troms ungdomsråd og fagrådet. Møtet var avslutning for Lisa Solbakken og introduksjon for ny regional ungdomskonsulent. Magnus Mathiasen og Tonje Nilsen ble valgt som leder og nestleder i ungdomsrådet. Saksområder ble fordelt mellom representantene. Det ble vedtatt møte- og handlingsplan for 2016 samt behandlet søknad til Prøv Sjøl-fondet fra Storslett LAN.
I fagrådet ble Maria Figenschau leder og Eldbjørg Ringsby nestleder. Fagrådet drøftet oppfølgingskurs i Kompetansehevingsprogram for ungdoms- og klubbarbeider i Nord-Troms.
3. mars, Reisafjord hotell, Sørkjosen
Leder i Nord-Troms ungdomsråd, Magnus Mathiassen, deltok på dialogmøte om fylkesplanstrategi med fylkesråd for plan og økonomi, Gerd Kristiansen.
7. mars
Regional ungdomskonsulent, leder og nestleder i Fagrådet hadde lyd/bilde-møte for å følge opp saken om Kompteansehevinsgprogram for ungdoms- og klubbarbeidere.
8. mars, Olderdalen
HoppIDÉ kick-off. HoppIDÉ er en samsatsing mellom kommunene i Nord-Troms og Troms fylkeskommune med helhetlig, samordnet og målrettet innsats på entreprenørskap fra grunnskolen (6–16 år) til unge gründere (19–35 år).
16. mars, UiT Tromsø
Regional ungdomskonsulent deltok på Peter F. Hjort-seminaret og arbeidsøkt om oppgavesamarbeid mellom virksomheter, studenter og fagmiljø.
7. april, Olderdalen
Stedsutvikling, lokal mobilisering og forskningens rolle. Regional ungdomskonsulent deltok på stedsutviklingsseminar i regi av Forskningsnode Nord-Troms.
13. april, Tromsø
Møte i RUST – Nord-Troms ungdomsråd. I forbindelse med UFRs ungdomskonferanse del 2 ble det holdt lunsjmøte i Nord-Troms ungdomsråd på Egon i Tromsø. Saker som ble tatt opp var deltakelse på Tromskonferansen 9. mai, Forskningsdagene og Dyrøyseminaret i september, samt felles høringsuttalelse til råd i kommuner og fylkesskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Det ble også lagt inn besøk og omvisning på Nye Tvibit – kompetansesenter for bredde og prosfesjonelle innen musikk, ung kultur, helse, film og kreativ virksomhet.
14. april, Tromsø
Generasjonskonferanse – kontakt på tvers av generasjonene. Tema: kommunikasjon på tvers av aldersgrense, sikkerhetstiltak og fremtidens Troms. Flere av ungdomsrådene fra Nord-Troms deltok på konferansen.
26. april, Storfjord
Regional ungdomskonsulent presenterte RUST på representantskapsmøte i Nord-Troms Regionråd.
2. mai
Møte i RUST – Nord-Troms ungdomsråd via lyd/bilde. Saker som ble tatt opp var søknader om støtte til regionale ungdomsarrangement i Lyngen, Storfjord og Nordreisa, samt søknad til Prøv Sjøl-fondet fra Kåfjord LAN.

3. mai, Nordkjosbotn
Møte om HoppIDÉ Innovasjonscamp på Nordkjosbotn videregående skole høsten 2016. Regional ungdomskonsulent deltok sammen med Tonje Nilsen, representant for saksområdet entreprenørskap og næring.
9. mai, Tromsø
Leder i Nord-Troms ungdomsråd, Magnus Mathiassen, og regional ungdomskonsulent skulle delta på Troms konferansen. Den ble dessverre avlyst pga. hotellstreik.
20. mai
Nord-Troms ungdomsråd leverte felles høringsuttalelse til Kommunal- og moderniserings-departementet om råd i kommuner og fylkesskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse.
31. mai, Tromsø
Sammen med daglig leder i Nord-Troms Regionråd, Berit Fjellberg, deltok regional ungdomskonsulent på Arena Troms. RUST og Regionrådets øvrige satsinger innen næring og entreprenørskap, bolig-utvikling og kompetanse ble presentert for ledere og prosjektledere i de andre regionrådene i Troms.
21. juni
Forhåndsinvitasjon til kommunene i Nord-Troms til oppfølgingsmodul i Kompetansehevingsprogram for ungdoms- og klubbarbeidere. Arrangør: RUST og Nord-Troms Studiesenter.
5. juli
AU-møte om søknad til NUNT om påfyll til Prøv Sjøl-fondet. Representantene med fagområde entreprenørskap og næring, Tonje Nilsen (Storfjord) og Fredrik Nilsen (Lyngen), deltok i møtet sammen med Berit Fjellberg og Lise Jakobsen.
8. september
HoppIDÉ Innovasjonscamp på Nord-Troms videregående skole.
12. september, På taket kafé, Nordreisa
Møte i RUST. Saker som ble tatt opp var gjennomgang av halvårsrapport, vedtak om revitalisering av Prøv Sjøl-fondet og søknad til kommunene, vara til styringsgruppe for HoppIDÉ videregående skole samt valg av AU til ordførerturen og RUST-konferansen. RUST-konferansen ble flyttet til 21. oktober.
13. september
HoppIDÉ Innovasjonscamp på Nordkjosbotn videregående skole.
26. september
Forskningsdagene i Nord-Troms i regi av Halti næringshage med arrangement i alle kommunene. RUST deltok i padlekonkurranse på Reisaelva og kom på 6. plass.
27. september, Nordreisa
AU-møte om RUST-konferanse på Halti og via Skype.
4. oktober
Skoleklasse fra VG2 Entreprenørskap og bedriftsutvikling ved Nord-Troms videregående skole besøker Halti og jobber med oppgaver om stedskvaliteter i Nord-Troms og får informasjon om Prøv Sjøl-fondet. Rekrutterings- og tilsettingsprosess for vikariat i stillingen regional ungdomskonsulent. Tilsettingsutvalget består av Magnus Mathiassen (leder i Nord-Troms ungdomsråd), Berit Fjellberg (daglig leder) og Lise Jakobsen (regional ungdomskonsulent).
15. oktober
Ansatte i Regionrådet og Studiesenteret deltok på Re:tenk næringskonferanse i Harstad.
17. oktober, Nordreisa
AU-møte om RUST-konferanse på Halti.
21. oktober
RUST-konferansen på Halti i Nordreisa. Om lag 30 ungdommer fra alle kommunene i Nord-Troms deltok. Foredragsholdere var Kjetil Nielsen Skog fra Framtid i Nord, fylkesråd Gerd Kristiansen, Victoria Mathiassen fra UFR og RUSTs saksordfører Eirik L. Mevik.
25.–26. oktober
Kursmodul 4 i Kompetansehevingsprogram for ungdoms- og klubbarbeidere i Nord-Troms avlyst pga. for få påmeldte.
28.–29. oktober
Ungdommens fylkesting Troms.

8.–9. november
Sjumilsstegkonferansen, Fylkesmannen i Troms.
15. november
Prøv sjøl-fondets søknadsfrist for elev- og ungdomsbedrifter.
28. november
Møte i Nord-Troms ungdomsråd via Skype for å behandle søknader til Prøv Sjøl-fondet fra WiFrii UB og Trash It UB.

Tildelinger fra Prøv Sjøl-fondet i 2016

- 19. februar: Storslett LAN v/Sigvart Andersen tildelt kr 5000,-
- 2. mai: Kåfjord LAN v/Hans Emil Mathisen tildelt kr 5000,-
- 28. november: Trash It UB og WiFrii UB tildelt kr 10 000,- hver

Andre aktiviteter
I tillegg har RUST nå fått oppdatert egne hjemmesider på Nord-Tromsportalen med vedtekter, informasjon om representanter, kontaktinformasjon og søknadsskjema til Prøv Sjøl-fondet. Her er også link til alle de kommunale ungdomsrådenes hjemmesider og Facebook-sider. I samarbeid med Nord-Troms Regionråd har RUST jobbet med fotograf Eili Braastad Johannessen om en serie foto som skal brukes i markedsføring og kommunikasjonsarbeid.

Lise Jakobsen går ut i ett års permisjon fra 11. januar. Hege Elisabeth Liland overtar stillingen i permisjonstiden.

4.3 Nord-Troms Studiesenter

STYRKE SAMFUNNS- OG NÆRINGSUTVIKLINGEN I REGIONEN VED Å GI UTDANNINGSTILBUD SOM KAN BIDRA TIL Å REKRUTTERE, VIDEREUTVIKLE OG BEHOLDE KOMPETENT ARBEIDSKRAFT.

Nord-Troms Studiesenter er en kompetanseinfrastruktur for de seks kommunene i Nord-Troms og har som hovedoppgave å legge til rette for høyere utdanning gjennom å gi fleksible tilbud. Studiesenteret har en aktiv samarbeidsavtale med UiT – Norges arktiske universitet, og driver i tillegg utdanningsvirksomhet på flere nivå, formelt og uformelt, basert på kunnskapsbehov som er til stede for å utvikle regionen.

Nord-Troms Studiesenter har prioritert sin aktivitet iht. føringene i *Strategisk plan 2014–2018*. Studiesenteret har satt i gang prosjektet *Kompetanseløft i Nord-Troms*. Dette har vært med på å skape et sterkere fokus på kompetanse som et av virkemidlene til å videreutvikle næringsliv og offentlig virksomhet, som får tilgang til kompetent arbeidskraft og kan bruke infrastrukturen som bygges opp for utvikling av eget personale.

Ressursutvalg/styringsgruppens arbeid
Nord-Troms Studiesenter har ressursutvalg/styringsgruppe med eget mandat. Gruppen består av representanter fra UiT, Troms fylkeskommune, næringslivet og kommunene i regionen, videregående skole og studiebibliotekene.

Ressursutvalget har hatt to møter i 2016:

- 18. mars i Olderdalen
  I dette møtet ble årsrapport og regnskap for 2015 behandlet. Dessuten fikk ressursgruppen fremlagt status for utviklingsprogrammet *Kompetanseløftet*, og utfordringer og prioriteringer fremover ble drøftet. Ressursgruppen la særlig vekt på Studiesenterets betydning for Nord-Troms.
- 26. oktober på Storslett
  I dette møtet drøftet ressursgruppen hvilken struktur NTSS skal ha i fremtiden, status for *Kompetanseløft i Nord-Troms* og strategier videre i prosjektet, halvårsrapport og regnskap.

Drift
Nord-Troms Studiesenter deltar på ulike arenaer for å fremme utdanning som tema og bidra til at kompetanse settes på dagsordenen. Vi jobber tett opp mot utdanningstilbydere for å få gode og fleksible løsninger for studenter fra Nord-Troms. Studiesenteret etablerer og følger opp studier, kurs og praksisplasser i tett samarbeid med kommunene og næringslivet i regionen. Vi jobber aktivt med rekruttering av studenter til ulike studier gjennom informasjon til elever på videregående skole og i egne infomøter (eks. DSU), annonsering på hjemmeside, i aviser og ved deltakelse på karriereveiledningsdager. En del av den daglige driften gjenspeiles også i Kompetanseløftets *Motor-Megler-Møteplass*.

Aktiviteter i 2016

- Fulgt opp desentralisert sykepleierutdanning, aktiv omsorg og BED-emner
- Oppfølging av studenter
- Forhandlet frem avtale på studier for studieåret 2016/2017
- Planlagt og gjennomført kurs
  - Å skrive gode tekster i sosiale medier
  - Dokumentasjon helse
  - HACCP

- Coachende ledelse
- Vertskaps- og lokalkunnskap
- Praksisveiledning
- Coachende ledelse del II (23 deltakere)
- Økonomi for ikke-økonomer (2 kurs/29 deltakere)
- Ungdom og selvmord (avlyst pga. få påmeldte)

- Deltatt i ViN-nettverket på Mo i Rana i mai og i Tromsø i september
- Rapportering og søknader
- Avholdt eksamener på våren og i november/desember
  - 11 studenter har tatt til sammen 17 eksamener
- Kick-off nytt studieår – september
- Deltakelse og innlegg om internship på Sjømatkonferansen på Skjervøy 6. september
- Deltakelse med stand på Arbeidslivsdagen ved UiT 8. september
- Deltakelse på Re:tenk næringskonferanse i Harstad 14. oktober
- Forhandlet frem avtale om praksiskoordinator for Helsefakultetet ved UiT
- Møter gjennom året med ulike institutter ved UiT for å få i gang studier i Nord-Troms
- Arbeid opp mot politikerne på fylket og i KUF-komiteen i forbindelse med finansiering av Nord-Troms Studiesenter

Statistikk studier og kurs 2016 og totalt

	Antall	Antall studenter/deltakere	Antall studiepoeng
Studier	16	83	1 200
Eksamener	14	29 *)	
Totalt studier 2006–2016	131 **)	1 022	21 015
Kurs	11	248	
Totalt kurs 2006–2016		1 193	

*) Vi arrangerer ikke eksamen for desentralisert sykepleie. Kull 13 avsluttet i desember 2016. Kull 15 pågår.
**) Studiepoenggivende studier. En person kan ha tatt flere studier.

4.3.1 Utviklingsprogrammet Kompetanseløft i Nord-Troms

I løpet av prosjektperioden skal det gjennomføres tre utviklingsprogram rettet mot utvikling av kompetanse i kommunesektoren, næringslivet og Nord-Troms Studiesenter.

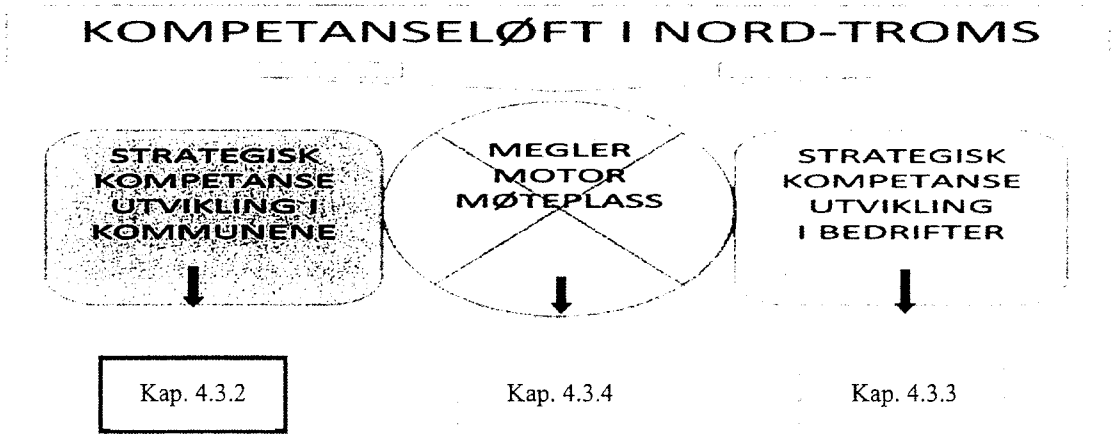

Faser i arbeidet

- Få kunnskap om rekrutterings- og kompetansebehov i kommuner og næringsliv.
- Identifisere hindringer og flaskehalser for utvikling av kommuneorganisasjoner og næringsliv i regionen, slik at Nord-Troms kan ta del i veksten som forutsettes å komme.

- Skape arenaer for kommuner og bransjer der strategier for rekruttering og kompetanse-utvikling settes på dagsordenen.
- Utvikle Nord-Troms Studiesenter som et verktøy for et kompetanseløft for regionen.
- Utarbeide regionale planer for rekruttering og kompetanse.
- «Megle» treffsikre kunnskapstilbud til regionen av formell og uformell karakter og på ulike nivå (fagutdanninger/høyere utdanning osv.).
- Metoder og verktøy som utvikles i løpet av prosjektperioden skal kunne nyttiggjøres andre gjennom spredning av kunnskap, årlig rapportering osv.

4.3.2 Strategisk kompetanseutvikling i kommunene

Helse- og omsorgskonferansen i Tromsø 2. november.

Dokumentasjon helsehjelp 2. samling i januar.

Første prioritet: Satsingsområde helse- og omsorgssektoren

- FASE 1: Behovskartlegging. UiT v/RESULT bidro sammen med NTSS og kommunene. Over 900 stillinger innen helse kartlagt (2014/2015).
- FASE 2: Analyse og strategier. UiT v/RESULT bidro. Flere nivå i kommunene ble koblet inn for å legge strategier sammen med NTSS (2015).
- FASE 3: Kompetansetiltak iverksettes i 2016.

Rekrutterings- og kompetanseplan 2016–2020 Helse- og omsorgsområdet i Nord-Troms
Prosjektmedarbeider for strategisk kompetanseutvikling i kommunene har i løpet av våren utarbeidet *Regional rekrutterings- og kompetanseplan* for helse- og omsorgsområdet i Nord- Troms i tett samarbeid med helse- og omsorgslederne i de seks kommunene i Nord-Troms.

Planen ble sendt ut på høring 14. september. Etter høringsfristen ble høringsuttalelsene bearbeidet og sendt de seks kommunene til politisk behandling. Planen er vedtatt av alle kommunene.

Kunnskap om *Regional rekrutterings- og kompetanseplan* og rapporten som ligger bak arbeidet med planen, *Levende studie- og læringssentra? Varsel om en mulig krise* (Grepperud/Danielsen/Roos 2016), ble formidlet i kommunene ved arrangementet Helsedag 3 og på to helsekonferanser i Tromsø i november (stand og innlegg).

Annet

- Planlagt og gjennomført etterutdanning/kurs
  - Aktiv omsorg
  - Dokumentasjon helsehjelp
  - Praksisveiledning
- Begynt arbeidet med å mekle frem videreutdanninger innen helse i regionen
- Program for helsefagarbeidere
- Planlegging av temadager innen helse
- Arbeidsgruppen helse videreføres som ledernettverk

Helsefagarbeiderløftet er et selvstendig prosjekt med egne prosjektmidler. Mål for dette prosjektet er at kommunene gjennom konkrete tiltak skal bli dyktige læringsarenaer for utdanning og rekruttering av helsefagarbeidere. NTSS har hatt det faglige ansvaret for prosjektet, som har hatt samme arbeidsgruppe/referansegruppe som *Regional rekrutterings- og kompetanseplan.*

Neste satsingsområde for strategisk kompetanseutvikling i kommunene er videreutdanning av lærere i samarbeid med Regionkontoret (jfr. Styringsgruppen 20.06). Skisse til strategier ble lagt høsten 2016, behandlet i ledernettverk oppvekst 15. desember. Hver kommune kartlegger behov for videre-utdanning av lærere innen 1. februar 2017.

4.3.3 Strategisk kompetanseutvikling i bedrifter

Vertskaps- og lokalkunnskapskurs i juni.

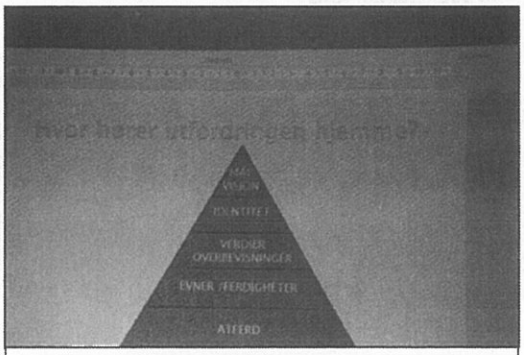

Kurs i Coachende ledelse i oktober.

Aktiviteter i 2016

- Arbeid med kompetanseplan for næringslivet. Kompetanse- og kursplan versjon 2 ble ferdigstilt basert på innspill fra kommunenes næringsmedarbeidere og sentrale aktører i næringsforeningene. Konkretisering og videreutvikling av denne vil fortsette.
- Møter og telefonsamtaler med sentrale personer i regionens næringsforeninger. Dette har gitt viktig tilbakemeldinger fra næringslivet om aktuelle satsingsområder.
- Møter og telefonsamtaler med NUNT-medlemmer for å avdekke hvor det er behov for tiltak med tanke på både rekruttering og kompetanse.
- Samordningsmøte om kurs og kompetansetiltak med Halti næringshage.
- Arrangert kurs.
- Evaluering og dokumentering av vertskaps- og lokalkunnskapskurset for at det skal bli et opplegg som enkelt skal kunne gjennomføres og videreutvikles i årene fremover.
- Arrangement om potensialet for reiselivet i nasjonalpark- og verneområdene ble arrangert på Halti og Ovi Raishiin med 10 deltakere fra reiselivsnæringen. 11 informert i etterkant. Det er aktuelt med lignende arrangementer knyttet til verneområdene i Kvænangen og Lyngen i løpet av 2017.
- Alle kompetansetiltak evalueres fortløpende i samarbeid med deltakerne etter gjennomføring. Ulike verktøy for kvalitetssikring og evaluering av kurs er testet ut.
- Etablert en god og nær samarbeidsstruktur med UiT, særlig med hensyn til internship-programmet.
- Jobbet direkte mot havbruksnæringen i regionen med tanke på rekruttering av internship.
- Produsert og publisert referanseartikler for to av årets gjennomførte internship: Tina Pettersen hos Lyngsfjord Adventure og Ragnhild Olsen Fossmark hos Skardalen Settefisk/Wilsgård.
- Utlysning av internship for Lyngsfjord Adventure. Fire søknader ble oversendt bedriften.
- Flere møter om anbudsproblematikk relatert til bygg- og anleggsbransjen og til offentlige/kommunale prosjektledere.

Arena/nettverksbygging – nye bransjer/næringer
Tema det har vært jobbet med etter innspill fra næringsmedarbeidere og næringsforeninger:

- Rekrutteringsutfordringer/kompetansebehov på fiskemottak i regionen, både selvstendige fiskemottak og mottakene som er del av den desentraliserte mottaksstrukturen i Nord-Troms, som de fleste kommunene har økonomiske interesser i. Blandet mottakelse, undersøkes videre.
- Bygg- og anleggsbransjens utfordringer med hensyn til å vinne lokale og regionale anbud og offentlige anskaffelser. Både kommunale prosjektledere og næringsaktører har behov for mer kompetanse innen disse områdene. Det arbeides med et kursopplegg for offentlig sektor og et annet for aktuelle næringsaktører.
- Lederne for regionens fiskarlag har kommet med innspill som bearbeides videre for å vurdere om etterspurte tiltak er egnet som tilbud fra Studiesenteret.
- Ledere av regionens bondelag og bonde- og småbrukarlag har kommet med innspill om aktuelle tiltak. Denne dialogen fortsetter inn i 2017, også med de ansvarlige for landbruks- eller jordbrukssaker i kommunene.
- Kompetansetilbud rettet spesielt imot handelsnæringen er et tredje område det er arbeidet med ultimo 2016.
- En videreføring av økonomikurset for ikke-økonomer er aktuelt, særlig rettet mot spesielle behov i reiselivsnæringen.
- Fokus på økt lønnsomhet i bedrifter planlegges i starten av 2017.

4.3.4 Fellesområdet motor–megler–møteplass

Møte med UiT 21.10.16 om samlingsbasert lærerutdanning.

Avslutning desentralisert sykepleierutdanning.

Aktiviteter i 2016

- Gjennomført møter med alle kommunene, UiT Campus Tromsø og Alta, Innovasjon Norge, næringslivet, Regionrådet, infomøte videregående skole, ressursgruppen, Finnsnes studiesenter.
- Deltatt på P.F. Hjort seminar, Stedsutviklingsseminar, Re:tenk og Tromskonferansen.
- Gjennomgang av hovedavtalen med rektoratet ved UiT, møte 7. september.
- Deltatt med stand på Arbeidslivsdagen i Tromsø 8. september.
- Innlegg om internship på Sjømatseminar på Skjervøy 6. september.
- Gjennomført studier og kurs.
- Skaffet praksisplasser i kommunene for studieåret 2016/2017 for Helsefakultetet.
- Nytt kull desentralisert sykepleierutdanning. Opptak i desember, oppstart januar 2017.

- Vært med og fått lærerutdanningen i gang igjen i regionen fra høsten 2017. Prekvalifiseringskurs i matematikk og norsk starter opp 16. januar 2017.
- Jobbet frem ny avtale for praksiskoordinator.
- Arbeidet frem ny *Samarbeidsavtale om studiebibliotek* som ble vedtatt i kommunene i november–desember.
- Fulgt opp Kompetanseløftet jevnlig ved interne og eksterne møter.

Helse- og omsorgskonferanse i Tromsø, november 2016.

Media/markedsføring

- Artikkel i FiN 2. februar: «Økt kompetanse skal føre til økt kvalitet».
- Ny hjemmeside ble lansert 19. august.
- Kronikk i Nordlys i mai: «Nord-Troms-kommunene tar grep».
- Artikkel i FiN 27. oktober om fleksibel masterutdanning for lærere.
- Annonser på nettsiden, Facebook og FiN om studier og kurs.
- Deltatt på Helsekonferansen med stand.
- Deltatt i NRK Nordnytt radio 29. november om *Regional rekrutterings- og kompetanseplan – helse*.
- Deltatt på Samhandlingskonferansen til UNN med stand og innlegg.

4.4 *Entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ*

HoppIDÉ: Entreprenørskapssatsing i Nord-Troms 2016 –2018

Sentrale myndigheter påpeker viktigheten av at det satses på entreprenørskap for å sikre fremtidig verdiskapning i årene som kommer. I Nord-Troms møtes denne utfordringen med prosjektet HoppIDÉ, en samsatsing mellom Nord-Tromskommunene og Troms fylkeskommune, med fokus på en helhetlig, samordnet og målrettet innsats på entreprenørskap fra og med grunnskolen og fram til unge gründere (inntil 35 år). Prosjektet er organisert som 3 delprosjekter, som utføres parallelt.
Satsingen er forankret i Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms, samt Handlingsplan for Entreprenørskap i utdanningen, stortingsmeldinger, Kunnskapsløftet 2006 og Bolystprosjektet Omdømmebygging i Nord-Troms (2011-2014).

Del A:6-16 år (Grunnskole)	Del B:16-19 år (VG opplæring)	Del C:19-35 år (Unge gründere)
Prosjekteier: Nord-Troms Regionråd Porsjektledelse: Regionkontoret for N-T **Hovedmål**: Styrke framtidig næringsutvikling ved å bli kjent med og se mulighter i egen region. Tiltakene skal bidra til **kompetanseutvikling, øke bolyst** og **stimulere til entreprenørskap og gründerutvikling.** Dette skal oppnås gjennom utarbeidelse av en felles regional plan for pedagogisk entreprenørskap, lokale læreplaner samt økt samarbeid med næringsliv.	Prosjekteier og prosjektledelse: Halti Næringshage AS **Hovedmål**: Styrke framtidig bedrifts- og næringsutvikling og utvikle entreprenørskapskultur i egen region. **Delmål**: Entreprenørskap skal inn i lokale læreplaner, og videregående skole i regionen skal bli kjent for satsing på entreprenørskap. **Virkemidler**: Innovasjonscamp, kvalifisering lærere, UB på tvers av studieretning. Fokus på helse, havbruk og reiseliv	Prosjekteier: Nord-Troms Regionråd Prosjektledelse: Halti Næringshage AS **Hovedmål**: Økt etablering og utvikling av en pilotmodell for distrikter med opplæring og oppfølging, som involverer hele hjelpeapparatet Prosjektet har **3 fokusområder.** Gjennom innsamling, utprøving og utvikling skal det ende opp med en kvalitetsikret standard for **etablereropplæring, etablereroppfølging** og **tilrettelegging** av regionens "hjelpeapparat" for grundere.
Finansiering: Troms fylkeskommune, egenandel deltakerkommuner	Finansiering: Troms fylkeskommune, eget arbeid VGS og eget arbeid og eksterne midler fra samarbeidsaktører.	Finansiering: Troms fylkeskommune og kommunale næringsfond
Viktige andre aktører: UE, kommunene, næringsliv, skolesjefer, NUNT, regionale kompetanseaktører (som Intek Lyngen, Nord-Troms Studiesenter, Senter for nordlige folk m.fl.)	Viktige andre aktører: VGS, NUNT, RUST , RKNT, næringsliv, NHO, UE, Opplærings-kontor, regionale kompetanseaktører	Viktige andre aktører: TFK, kommunene, IN, NUNT, næringsliv, UE, NAV, regionale kompetanseaktører og finansinstitusjoner

Foto: Ørjan Bertelsen

Program

10.00	Åpning ved Willy Ørnebakk, Troms fylkeskommune
10.15	Presentasjon av HoppIDÉ, Tonny Mathiassen og Marius Johansen
	SMAKEBITER FRA NORD-TROMS
10.30	Storfjord: Thomas Seppola – North Experience AS
10.40	Nordreisa: Silje Hansen – Fristelsen Bakeri
10.50	Kvænangen: Bjarte Hollevik – Moonlight Mountaingear
11.00	Skjervøy: Hanne Høgstad – På Hjørnet Cafe
11.10	Lyngen: Hønrika Viktoria Lönngren – Magic Mountain Lodge
11.20	Kåfjord: Karoline Tveitnes Trollvik – Riddu Riddu
11.30	Nord-Troms Vgs: Studenthjelpa UB
11.45	Lunsj
	EKSTERN INSPIRASJON
13.00	Mathew Lynch, Høgskolen i Østfold – Entrepreneurship made accesible.
13.30	Max Gouchan, M&O Creative – No make up – hvordan er det egentlig å være gründer?
14.00	Ida Rishaug, Moment Norway – Fra fast ansatt til egen sjef.
14.30	Pause/Mingling
	SAMMENHENGEN SKOLE-ENTREPRENØRSKAP
15.00	Helene Holland, Ellida AS – Fra studentbedrift til AS
15.30	Line Bjørkli, Ungt entreprenørskap – Innovatører trengs overalt – hvordan trene kreativitetsmuskelen.
16.25	Avrunding ved Willy Ørnebakk, Troms fylkeskommune
16.30	Vel hjem!

4.4.1 Entreprenørskapssatsing i Nord-Troms 2016-2018 – delprosjekt A

STYRKE FREMTIDIG NÆRINGSUTVIKLING VED Å BLI KJENT MED OG SE MULIGHETER I EGEN REGION.

Andre mål

- Felles plan for grunnskolene i Nord-Troms for pedagogisk entreprenørskap og elevaktiv læring. Entreprenørskap skal inngå i lokale læreplaner og implementeres i grunnskolene.
- Kunnskap om og bevisstgjøring av regionens stedskvaliteter som fortrinn i fremtidig utvikling og entreprenørskap.
- Nærings- og arbeidsliv og skole skal sammen være proaktive, og gjennom satsing på entreprenørskap gi barn og ungdom kompetanse og motivasjon til å etablere og videreutvikle bedrifter i Nord-Troms.

Aktivitetsmål

Tiltakene skal bidra til kompetanseutvikling, å øke bolyst og stimulere til entreprenørskap og gründer-utvikling. Tiltakene (opplæringen) skal bidra til tro på egne skapende krefter og evne til å se og bruke disse i fremtidig gründervirksomhet og i arbeidslivet som gode arbeidstakere.

Forskning viser at entreprenørskap i skolen bidrar til å styrke unge menneskers kjennskap til behov og muligheter i lokalmiljøet og øker sannsynligheten for at de bosetter seg på hjemstedet. Det vises også til at elever som deltar i elevbedrifter/ungdomsbedrifter har minst dobbel så stor sannsynlighet for å etablere egen virksomhet enn resten av befolkningen.

Hva er gjennomført første prosjektår?

Det har vært fokus på opplæring/kursing og forankring av satsingen i alle kommuner/skoler i 2016. Flere skoler er kommet i gang med ulike programmer (se oversikt nedenfor).

Kommune	Status
Kvænangen	Har gjennomført nesten alle programmene på alle trinn.
Nordreisa	To av seks skoler har så vidt startet gjennomføring, to nye skoler planlegger oppstart i februar/mars. Forventer solid forbedring når vi oppsummerer året. To skoler er ikke med ennå.
Storfjord	Ungdomsskolene i gang, ingen program ennå på barneskolene.
Lyngen	Skolene har ventet på at prosjektet skal komme til dem, varsler oppstart snarlig.
Skjervøy	Har ventet på at de skal få opplæring. Én skole er ikke med ennå.
Kåfjord	Har ventet på at de skal få opplæring.

4.4.2 Unge entreprenører i videregående skole – delprosjekt B

STYRKE FREMTIDIG BEDRIFTS- OG NÆRINGSUTVIKLING OG UTVIKLE ENTREPRENØRSKAPSKULTUR I EGEN REGION.

Aktiviteter i 2016

- Kurs for lærere – planleggingsdag august
- Camp Nord-Troms 8. september i samarbeid med Ungt Entreprenørskap (UE)
- Camp Nordkjosbotn 13.september i samarbeid med UE
- Opparbeide nettverk av veiledere og sponsorer på innovasjonscamp
- Kreativ prosessdag elever entreprenørskap
- Salgskurs elever entreprenørskap
- Salgspitch mot bedrifter: Trash It UB og WiFrii UB
- Sponsing av ungdomsbedrifter
- Mentor for ungdomsbedrifter
- Samarbeid lærer entreprenørskap, samarbeid med UE, «Sett sjøbein»
- Opplæringsdag på Lerøy Aurora for entreprenørskapsklasse
- Opplæringstimer med Fiskebåt Nord og Hermes for entreprenørskapsklasse
- Elever fra Nord-Troms vant marin innovasjonscamp på Hell ☺

4.4.3 Unge gründere – delprosjekt C

ØKT ETABLERING OG UTVIKLING AV EN PILOTMODELL FOR DISTRIKTER MED OPPLÆRING OG OPPFØLGING SOM INVOLVERER HELE HJELPE-APPARATET.

Delmål 1: Etablereropplæring
Utvikle et tilpasset gründeropplegg som integrerer bruk av ny teknologi og kompetanseheving for etablerere basert på eksisterende verktøy.

Delmål 2: Etablereroppfølging
Utvikle metodikk og avtaler som ivaretar tettere oppfølging av gründere over tid (fra idé til veletablert bedrift) og skaper en gründerkultur.

Delmål 3: Tilrettelegging
Strukturere «hjelpeapparatet» i regionen for optimal samhandling om utvikling av «gründerkultur» og investeringsvilje.

Status

- Noe forsinket oppstart grunnet nye ordførere og NUNT-medlemmer.
- Hovedsakelig fulgt innvilget prosjektskisse, tradisjonell kursform pluss oppfølging av prosjektleder og mentorer.
- Fire gründerkvelder.
- Fem kurs i kursrekke, fokus på utvikling av forretningsmodell.
- Gründere: 19/7/6/3.
- I gang med «struktur»-arbeid av hjelpeapparatet.
- Gründermetodikk Nord-Troms: Vi må finne ut hva som fungerer.
- Har møtt på utfordringer på fleksibilitet i arbeidet sett i forhold til definerte aktiviteter i innvilget prosjektskisse. Endringssøknad under utarbeidelse.

4.5 Boligprosjekt Nord-Troms

Boligprosjektet er et vertskommuneprosjekt med Storfjord som vertskommune. Prosjektleder er Torbjørn Tuoremaa.

Prosjektet har følgende mål:

- Å bidra til at boligbygging blir en del av stedsutviklingen i kommunene.
- At økt boligpolitisk fokus og kompetanse skal bidra til boligutvikling og utbygging i kommunene.
- Å tilrettelegge for en helhetlig lokalsamfunnsplanlegging som innebærer næringsutvikling, kompetansetilførsel, levende og attraktive bomiljøer osv.
- Å bidra til at institusjonelle boligarealer kan ha flere funksjoner, som f.eks. base for kommunale tjenester, kompetanseutvikling, opplæringsarena osv.
- At kommunene i regionen skal etablere og videreutvikle gode samarbeidsforhold med alliansepartnere og samfunnsaktører som Husbanken, næringslivet osv.

Hva har vi i 2016 oppnådd av prosjektmålet?

- Boligbygging skjer i dag på etablerte boligfelt med naturlig stedsutvikling i kommunene. Nye boligfelt som planeres blir mer nøysomt planert med tanke på fremtidig stedsutvikling.
- For at kunne realisere byggeprosjekter i kommunene, må kommunenes politiske og administrative ledelse jobbe mot samme mål. Det har gått bra i de fleste kommuner, og vi har fått i gang flere prosjekter.
- Kommunene jobber videre med samfunnsplanlegging, der den boligpolitiske handlingsplanen er viktig.
- Det planlegges en del prosjekter med hensyn til institusjonelle boligarealer.
- Vi har etablert et godt samarbeidsforhold med utbyggere og Husbank samt en del av det lokale næringslivet.
- Vi har fått oppstart på ca. 41 leiligheter hittil i år, og det planlegges 37 leiligheter i 2017.

4.6 Forskningsnode Nord-Troms

Forskningsnode Nord-Troms er et treårig prosjekt hvor Nord-Troms Regionråd og Halti næringshage sammen med UiT – Norges arktiske universitet setter forskning på den regionale dagsordenen.

Med utgangspunkt i det som rører seg i regionen, vil vi avholde forskningsseminarer og forestå forskningsformidling som er relevant for forvaltning, nærings- og kulturliv. Hensikten er å bringe forskning om regionen tilbake til regionen og å få frem ideer til ny forskning. Ikke minst vil prosjektet prøve å få til dialoger om forskningsbehov med ulike aktører i regionen.

Prosjektet har følgende målsettinger:

- *Etablere en vedvarende arena for kontakt mellom forskning og næringsaktører i Nord-Troms, samt frembringe konkrete forskningsresultater som både skal være initiert og forankret regionalt. Kunnskapen skal styrke konkurranseevnen og bidra til verdiskaping lokalt.*
- *Styrke et regionalt utviklingsmiljø gjennom etablering og utvikling av en faglig arena som trekker forskningen ut i distriktet og distriktet inn i forskningen.*

4.7 Mastergradsstipend Nord-Troms

I 2016 ble det avsatt kr 40 000,- på Regionrådets budsjett til mastergradsstipend. Da arbeidsutvalget skulle iverksette ordningen, ble mulighetene for en forsterking/utvidelse av stipendordningen diskutert. Arbeidsutvalget ønsket å invitere andre regionale aktører i Nord-Troms til samarbeid. Begrunnelsen var at en styrking av stipendordningen ville kunne gi større oppmerksomhet og bidra til ny kunnskap med relevans for regionen samt at fondet ville øke i størrelse slik at man kunne dele ut flere stipend. En annen effekt kan på sikt bli at arbeidslivet i regionen knytter kontakter med studenter som kan være potensielle arbeidstakere etter studiene.

Følgende regionale aktører ble med på samarbeidet:

- Sparebank 1 Nord-Norge
- Ymber AS
- Halti-miljøet (Halti nasjonalparksenter, Statskog, Nord-Troms Museum, Halti kvenkultursenter og Halti næringshage)

Det var enighet om å prøve ut ordningen over to år med påfølgende evaluering før eventuell videreføring. Stipendfondet beløper seg til kr 100 000,- som søkbart beløp per år i to år (2016 og 2017). Regionrådet bidrar med kr 40 000,- per år.

I septembermøtet ble retningslinjene (fra 2013) justert til å omfatte næringsutvikling i tillegg til kommune- og regionsperspektivet. Regionrådet oppnevnte også et stipendstyre:

- Rådsordfører, leder av styret (Øyvind Evanger)
- Regionbanksjef, styremedlem (Hege Olaussen)
- Representant fra UiT, styremedlem (Inger-Ann Hanssen)

Stipendordningen ble lyst ut første gang i høst, med søknadsfrist 15. oktober 2016. Ved søknadsfristens utløp var det kommet inn seks søknader. Stipendstyremøtet valgte å tildele to stipend i 2016.

4.8 NUNT – forum for næringsutviklere Nord-Troms

Næringsutvalget i Nord-Troms (NUNT) er et underutvalg av Nord-Troms Regionråd som består av en næringsmedarbeider fra hver kommune. Utvalget ble opprettet høsten 2014 med følgende målsetting:

> *NUNT skal arbeide med utviklingsarbeid på regionalt nivå, og ivareta eiernes interesser med blant annet samordnet strategisk næringsplanlegging. Næringsutvalget i Nord-Troms skal være regionens verktøy i utviklingsarbeid, og skal fremme Nord-Troms Regionråd sine satsinger på næringsutvikling.*

Det har vært liten aktivitet i NUNT de tre første kvartalene i 2016, siden flere av stillingene har stått vakante siden 2015. Men i siste del av 2016 har forumet konstituert seg og valgt Silja Karlsen til leder og Jens Kristian Nilsen til nestleder. NUNT har valgt å prioritere entreprenørskapssatsingen HoppIDÉ som en av satsingsområdene i 2017.

5. REGNSKAP

Selskapets regnskapsfører er Kaj Båtnes, ansatt på engasjement i deltidsstilling. Selskapets revisor er IP Revisjon AS (Skjervøy).

2016-regnskapet for Nord-Troms Regionråd DA er gjort opp med et årsoverskudd på kr 64 284,-.

Det bekreftes med dette at forutsetning for fortsatt drift er til stede.

Nord-Troms, 28. mars 2017

Knut Jentoft styremedlem	Øyvind Evanger styreleder	Svein O. Leiros styremedlem
Ørjan Albrigtsen styremedlem	Dan-Håvard Johansen nestleder	Eirik L. Mevik styremedlem

Post Nordreisa

Fra: Berit Fjellberg
Sendt: onsdag 26. april 2017 13:39
Til: Even Steinlien; Fagforbundet Nordreisa; Bente Bech; Irene Toresen; Jenny Fyhn Olsen; Johnny Hansen; Karl-Arvid Brose; Magne Monsen; Marian Mathisen Myrseth; Morten Pettersen; Ole Markus Leiros; Per Sverre Moen; Reidar Eilertsen-Wassnes; Stine J. Strømsø; Tone Iversen; Torgeir Johnsen; Trude Indrebø (trude.indrebo@haltinh.no); Tryggve Enoksen; Trygve Paulsen; Ann Sofie Fagereng; Anne Kristin Korsfur; Arne Nilssen; Bernt Eirik Isaksen Lyngstad; Cecilie Midttun; Eirik Kristiansen; Hilde Nyvoll (hilde.nyvoll@haltinh.no); Ingrid Lønhaug; Jensen, Sølvi Gunn; knutiskogvold@gmail.com; Kåre Eriksen; Lars N. Nilsen Marakatt; Maria Andersen; Marius Johansen; Monica Mathisen; Olaug Anne Rønsen; Steinar Tingstad; Svein Eriksen; Trine Kaasen; Valter Olsen; Vidar Langeland; Åshild Hansen; Dan Håvard Johnsen; Eirik Losnegaard Mevik; Knut Jentoft; Svein Oddvar Leiros; Ørjan Albrigtsen; Øyvind Evanger; Anne-Marie Gaino; Cissel Samuelsen; Einar Pedersen; Frank Pedersen; Leif Lintho (Leif.Lintho@lyngen.kommune.no); Trond-Roger Larsen; Hanne Braathen; Irene Toresen; Line van Gemert; Ludvig Rognli; Olaug Bergset; Ronald Jenssen

NORDREISA KOMMUNE
27 APR 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR.
ARK.KODE

Kopi: Hege Liland; Daniel Vollstad Johnsen; Kristin Vatnelid Johansen; Jan F. Fjære; Nyhet (nyhet@framtidinord.no); Kaj A. Båtnes (kaj.baatnes@nordtroms.net); Ingvild Pedersen (post@iprevisjon.no); Tom Eirik Jensen; Ole Rødum; Post Kvænangen; Post Kafjord; Lyngen kommune (post@lyngen.kommune.no); Post Nordreisa; Post Skjervoy; Post Storfjord; Anne Berit Bæhr; Hilde Johnsen; Ida Wigdel; Jens Kristian Nilsen; Silja Karlsen; Stig Kjærvik
Emne: fra møte i Nord-Troms Regionråd 25.04.17
Vedlegg: Protokoll repskap 25.04.17 sign.pdf; Notat fra rådsforsamling 25.04.17.docx

Til representantskap, styre, varaordførere og rådmenn

Det vises til vedlagte protokoll fra representantskapsmøte og notat fra politisk verksted med tema – **regionalt samarbeid Nord-Troms**.

Hilsen

BERIT FJELLBERG

DAGLIG LEDER

Nord-Troms Regionråd DA
mob / 97 56 73 66
tlf / 77 58 82 79
web / www.nordtromsportalen.no

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

Nord-Troms Regionråd DA

NOTAT RÅDSFORSAMLING 2017 - REGIONALT SAMARBEID

Tid: **25. 04.17 kl 1330** (avholdt etter representantskapsmøte)
Sted: **Skjervøy rådhus**
Deltakere: **samme som representantskapsmøte (21 deltakere)**
Møteleder: **rådsordfører Øyvind Evanger**

Rådsforsamling avholdes årlig i etterkant av representantskapsmøte i regionrådet. Representantskapet er regionrådets øverste organ og består av 18 medlemmer (3 kommunestyremedlemmer fra hver av eierkommunene). Representantskapet og styret (ordførerne) utgjør til sammen rådsforsamlingen, som skal være et politisk verksted for utviklingen av regionen.

Høsten 2016 valgte styret i regionrådet å iverksette prosessen med «regionalt samarbeid Nord-Troms». Vedtak fra september 2016;

«Styret i Nord-Troms Regionråd vedtar følgende for den videre prosessen:

1. *Administrasjonen får i oppgave å utrede forslag til framtidig organisering av regionrådet*
2. *Rådmannsutvalget får i oppgave å gjøre en totalgjennomgang av alle interkommunale samarbeidsområder, med forslag til endringer/forbedringer og eventuelt nye samarbeidsområder*
3. *Forslagene presenteres for styret i regionrådet i mars-møte neste år. Saken legges også fram representantskapsmøte april 2017»*

Drøftingene i regionrådets styre signaliserer ønske om et sterkere politisk fokus (færre saker av administrativ karakter). Regionrådet kan ses på som arena for samskapt politikkutvikling på valgte politikkområder, for eksempel der det er viktig å ha en felles holdning utad - stå sterkere. Drøfting av hvilke arbeidsformer som styrker et slikt regionalt politisk lederskap, samt hvordan man kan komme i posisjon /være i forkant i de politiske prosessene for å vinne fram må tas. Videre bør man diskutere hvordan man forankrer saker i kommunestyret i den enkelte kommune - og hvordan man skaper legitimitet for arbeidet.

Til rådsforsamlingen er det utarbeidet et eget diskusjonsnotat som i siste kapittel løfter fram noen problemstillinger til drøfting. Dette ble sendt ut i forkant av møtet.

Ved **møtestart** ble det holdt en kort innledning ved rådsordfører og daglig leder hvor bakteppe og utredningsarbeidet ble gjennomgått.

Åpen runde i plenum til tema: (stikkord)

- Kommunikasjon/informasjon mellom regionråd og k-styrer fungerer ikke/svikter
- Regionrådets arbeid må sidestilles med det som skjer i kommunene
- Mange samarbeid som pågår - politikerne har ikke oversikten
- Tydelig-gjøring av hvem som vil være med i samarbeidet var viktig å få på plass
- Samarbeidet går i bølgedaler - opp og ned
- Ønske om å bli mere politikere i regionrådet
- Møteref fra regionrådet som refsaker til k-styrene i dag
- Det er et ønske fra ordførerne å se på organiseringen
- Opplever ofte å være på etterskudd i enkeltsaker - kommer ikke på banen før det foreligger forslag - bør være tidligere i prosessen
- Burde hatt faste møter med Sameting, fylkesting og Storting
- Alle samarbeidstiltak er forankret i politiske vedtak ved oppstart
- Bra diskusjonsnotat
- Hvordan klare å forankre arbeidet?
- Hvordan mobilisere?
- Viktig å skille mellom politikk og administrasjon
- Bakteppe fra regionrådsmøte i sept 2016, å få avklart Nord-Troms samarbeidet, det var det viktigste (alle 6 med videre). Må å ha færre saker slik at man kan konsentrere seg, mer slagkraft, bruke media sterkere. Fokus på aktuelle enkeltsaker som engasjerer både politikere og mening mann for eksempel snøscooterløyper og Fjelloven

Til drøfting - 3 spørsmål fra diskusjonsnotatet;

1. Regional politikk på dagsorden - politisk lederskap
   Hvordan kan regionrådet bidra til å sette samfunnsmessige utfordringer på dagsorden, og hvordan forstå problemene i et regionalt perspektiv? Kan administrasjonen i større grad samle opp og bearbeide kunnskap som politikerne kan nyttiggjøre seg for å sette agenda og utvikle nye løsninger? Hvilke andre aktører kan man knytte til seg?

2. Synliggjøring av den regionale politikken
   Politikernes arbeid med å finne nye politiske løsninger på tidens problem og utfordringer, er ofte ikke synlig for befolkningen. Dette gjelder kommunalpolitikken og kanskje i enda større grad arbeidet med regional politikk. Hva skal til for å endre dette?

3. Folkevalgte roller defineres ofte som *lederrollen - styringsrollen - representasjonsrollen - arbeidsgiverrollen.* Hvordan følge opp disse når virksomheter legges utenom kommunenes egen driftsorganisasjon?

Rådsforsamlingen jobbet med spørsmålene i grupper, en ordfører pr gruppe. Innspill fra gruppene ble gitt i plenum;

Gruppe «Svein»: (spørsmål 1)

- Regionrådet bør være en utagerende organisasjon - være der det skjer
- Være reiselysten – være i forkant
- Finne de viktige satsingene; for eksempel reiselivssatsing
- Daglig leders rolle må omdefineres, desentralisere oppgaver, mange høringer som kommer/fordele arbeidet mellom kommunene
- Tror det er rett å organisere regionrådet på en slik måte at repskap=formannskapet. Vil gi bedre forankring (kommunestyre på siden av regionrådet med dagens løsning)

Gruppe «Eirik»:

- Til spmål1: Bruke media - avisinnlegg som er felles politikk
- Enkel informasjon på kommunenes hjemmesider (litt kortinfo om regionrådet)
- Regionrådet må gjøre seg aktuell - ta opp saker som angår
- Til spmål 2: svar ja. Avhengig av gode fagfolk - viktig å forstå dynamikk mellom det administrative og politiske (adm må legge til rette)
- Viktig med nettverk (politisk) - viktig å være tilstede på ulike arena, kanskje man ikke trenger å være tilstede på samme arrangement, fordele mellom seg?
- Til spmål 3: Viktig med gode planer og rapporteringsrutiner

Gruppe «Knut»: (spørsmål 1)

- Administrasjon må frigjøres, politisk vaktbikkje
- Må tidlig inn i prosessene, være i forkant
- Mindre detaljer, fokus på større viktige saker
- God media-strategi, bruke media på en annen måte
- Bruke skype som verktøy
- Årshjul - god ide
- Kontaktnett - alle politiske«ting» og næringslivet
- Politisk verksted sammen med næringsliv - gjerne alle formannskap og næringslivet
- Eierskap - viktig med gode eierskapsstrategiser
- Repskap bør være formannskapet, får en forankring i det politiske arbeidet

Gruppe «Øyvind»: (spørsmål 1)

- Veldig få saker fra kommunestyrene hvor man opplever at «denne saken» skal/bør frontes av regionrådet
- Års-hjul kan være et godt verktøy
- Må til en kultur-endring også blant lokalpolitikeren
- Representantskap=formannskap (enig i mye i diskusjonsnotatet)
- Tørre å velge og prioritere politikkområder er viktig
- Hvordan gjøre dette framover i en prosess?
- Må lage en form for modell - som kan presenteres i k-styrene
- Må settes en milepælsplan for arbeidet videre (k-styrer, regionråd og tilbake til regionrådet)

Debatt:

Forslag/innspill:

- Politikkområder; reiselivssatsing. Hvordan bygge den infrastrukturen som kreves for å være et godt vertskap? Turistskatt - dette bør være en sak å jobbe politisk med i det videre med

Videre prosess:

- Hvordan ta dette videre?
- Kan ta lang tid om man skal gå flere runder i k-styrene før man har dette på plass

Hvordan få regionrådet til å bli mer synlig?

- Vanskelig med dagens organisasjon

Organisasjonsendringer;

- Viktig med prosess, skal bygge organisasjon for framtiden (endra organisering)
- Viktig at det kommer en klar innstilling fra dette representantskapet til kommunestyrene
- Aktuelt å velge (for eksempel 3) representanter fra f-skapene?
- Antall representanter - diskusjoner
- Det som er avgjørende er måten man organiserer arbeidet i møter
- Godt lokalt eierskap er viktig. Forslag; styret i regionrådet må lage en modell som presenteres i k-styrene
- Enighet om at representantskapet ønsker et sterkere politisk fokus
- Det gjøres mye, men hvordan få dette forankret og synliggjort
- Vurder dagens selskapsform vs §27 med eget styre

Konklusjon fra rådsforsamlingen:
Rådsforsamlingen viser til diskusjonsnotatet og er enig i intensjonene som er trekt opp i dokumentet. Rådsforsamlingen ber styret i regionrådet om å jobbe videre med saken på følgende måte:

1. Ta med innspill fra dagen møte i det videre arbeidet
2. Utarbeide en milepælsplan for videre prosess
3. Lage en felles saksutredning til alle k-styrene med forslag til modell for endra organisering av regionrådet. Saken skal behandles i alle k-styret i løpet av året.

Møtet hevet kl 1600.
Berit Fjellberg
referent

Nord-Troms Regionråd DA

PROTOKOLL MØTE I REPRESENTANTSKAPET

TID: 25. april 2017 kl 1100
STED: Skjervøy rådhus, kommunestyresalen

TILSTEDE:
Fra representantskapet:
Fra Kvænangen:
- Valter Olsen

Fra Nordreisa:
- Trude Indrebø
- Knut Ivar Skogvold
- Marius Johansen

Fra Skjervøy:
- Irene Toresen
- Trygve Paulsen
- Åshild Hansen

Fra Kåfjord:
- Magne Monsen
- Even Steinlien med fullmakt

Fra Storfjord:
- Kåre Eriksen

Fra Lyngen:
- Karl Arvid Brose
- Cecilie Sigvaldsen
- Sølvi Jensen

Fra styret (ordførere):
Knut Jentoft, Storfjord
Øyvind Evanger, Nordreisa
Svein O. Leiros, Kåfjord
Eirik L. Mevik, Kvænangen

Fra rådmannsutvalget:
Cissel Samuelsen, Skjervøy
Frank Pedersen, Kvænangen
Leif Lintho, Lyngen

Fra administrasjonen:
Berit Fjellberg, daglig leder

Åpning og orientering om dagens møte v/ rådsordfører Øyvind Evanger

SAK 01/17 Valg av møteleder

Forslag fremmet i møte:
Som møteleder velges leder av representantskapet Irene Toresen.

Vedtak: forslag fremmet i møte ble enst. bifalt.

SAK 02/17 Godkjenning av innkalling og saksliste, eventuelle fullmakter

Merknader:
Ingen merknad.

Fullmakt: Even Steinlien fra Kåfjord møter med fullmakt.

Vedtak: ingen merknad til innkalling og saksliste. Fullmakt for Even Steinlien godkjennes.

SAK 03/17 Valg av 2 personer til å underskrive protokollen

Forslag fremmet i møte:
Som protokollunderskrivere velges:

- Valter Olsen
- Åshild Hansen

Vedtak: forslag fremmet i møte ble enst. bifalt.

SAK 04/17 Regnskap 2016

Saksdokumenter:

- Totalregnskap 2016
- Delregnskaper 2016

Saksopplysninger:
Totalregnskapet i Nord-Troms Regionråd består av 3 avdelings-regnskap; drift inkl ungdomssatsinga RUST, Nord-Troms Studiesenter og Kompetanseløft Nord-Troms.

Andre satsinger/prosjekter i regionrådet:

- «Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms», prosjekter:
  - Kompetanseløft Nord-Troms - inngår i totalregnskapet (egen avd)
  - Boligutvikling Nord-Troms, vertskommune Storfjord (ansvar for rapport og regnskap)
  - Helhetlig entreprenørskapssatsing HopplDÈ gjennom 3 delprosjekt, hvor regionrådet er prosjekteier i satsingen mot;
    - Grunnskolen, Skjervøy prosjektansvar (regnskap og rapport). Tilskudd utbetales til regionrådet og vil komme til uttrykk i regnskap 2017.
    - Unge gründere, prosjektledelse Halti næringshage (regnskap og rapport). Tilskudd utbetales til regionrådet og vil komme til uttrykk i regnskap 2017.
- Forskningsnode Nord-Troms - samarbeidsprosjekt, prosjekteier UiT
- Mastergradstipend Nord-Troms - samarbeidsprosjekt med flere aktører. Regionråd har økonomisk ansvar.

Driftstilskuddet fra kommunene: fordeles 40 % «flatt» og 60 % etter folketall i den enkelte kommunene.

Delregnskap Drift:
Delregnskapet for drifta, som også inkluderer ungdomssatsingen RUST er gjort opp med et overskudd på kr 132.746 for 2016. Overskuddet skyldes i hovedsak at følgende budsjettposter ikke er benyttet i 2016 (dette er aktiviteter som er utsatt og vil bli gjennomført i 2017):

- Kr 50.000 til data- og arkivsystem
- Kr 10.000 til kjøp av datautstyr
- Kr 40.000 til mastergradsstipend (er utlyst, bør avsettes til fond)

Kommentarer til avvik på kostnadssiden;

- «Regnskap og revisjon» - regnskapsfører har vært ansatt i regionrådet i 2016, kostnaden kommer derfor til uttrykk i posten «lønn og personal»
- «Møtekostnader» - overforbruk skyldes flere 2-dagers møter enn budsjettert. Kostnaden har økt de siste årene grunnet endring i møtetidspunkt for rådmannsutvalget, som har innført fast møtedag mandag i forkant av regionrådsmøte. Dette medfører overnattingskostnader.

Delregnskap Nord-Troms Studiesenter:
Delregnskapet for Studiesenteret er gjort opp med et underskudd på kr 68.462 for 2016. Eierkommunene har bidratt med 500.000 i tilskudd, det samme beløpet som Troms fylkeskommune har bevilget. Øvrige inntekter er deltakeravgifter på ulike kurs, avvikling av eksamen o.l.

Det arbeides fortsatt med å få en forutsigbar finansiering av drifta av studiesenteret.

Delregnskap Kompetanseløft i Nord-Troms:
Delregnskapet for «Kompetanseløft i Nord-Troms» er gjort opp i balanse for 2016. Dette utviklingsprosjektet i regi av Nord-Troms Studiesenter har 3 hovedsatsinger;

- Strategisk kompetanseutvikling i kommunene
- Strategisk kompetanseutvikling i bedrifter
- Utvikling av fellesområdene Motor, Megler og Møteplass

Prosjektet startet opp i 2014, og er finansiert med RDA-midler fra Troms fylkeskommune (75 %) og egen inntjening (25 %).

Totalregnskapet:
Totalregnskapet er summen av de tre omtalte delregnskapene, og er selskapets offisielle regnskap. Totalregnskapet er gjort opp med et overskudd for regnskapsåret 2016 på kr 64.284.

Styrets forslag til vedtak i sak 15/17 :

1. Representantskapet i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner selskapets regnskap for 2016, med et overskudd på kr 64.284.
2. Overskuddet overføres og fordeles slik;
    a. «Mastergradsstipend fond» kr 40.000
    b. "Frie fond" kr 24.284

Vedtak: styrets forslag til vedtak ble enst. bifalt.

SAK 05/17 Revisjonsberetning 2016

Saksdokumenter: Revisjonsberetning 2016

Forslag til vedtak:
Representantskapet tar revisors beretning av 05.04.17 til orientering.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst. bifalt.

SAK 06/17 Styrets årsberetning 2016

Saksdokumenter: styrets årsberetning for 2016 (vedlagt)

Styrets årsberetning tilfredsstiller formkrav i Regnskapsloven og sendes sammen med revidert offentlig regnskap (totalregnskapet) til regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Forslag til vedtak:
Styrets årsberetning for 2016 godkjennes.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst. bifalt.

SAK 07/17 Årsrapport 2016

Saksdokumenter:

- Årsrapport for 2016

Saksopplysninger:
Til forskjell fra årsberetningen som utarbeides etter krav i Regnskapsloven, viser årsrapporten regionrådets virksomhet gjennom hele året.

Årsrapporten for 2016 er satt sammen av delrapporter fra selskapets drift, Nord-Troms ungdomsråd/RUST og Nord-Troms Studiesenter med utviklingsprosjektet «Kompetanseløft i Nord-Troms 2014-2018». «Kompetanseløft Nord-Troms» inngår i satsingen fra fylkeskommunen; «Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms» som også omfatter «Boligutvikling» og «Entreprenørskapssatsingen HopplDÈ», som begge hadde oppstart i 2016, disse er også omtalt i årsrapporten. I 2016 ble det iverksatt satsinger på «Mastergradsstipend Nord-Troms og Forskningsnode Nord-Troms», begge er omtalt i rapporten.

Oversikt over møtene som fant sted og beslutningene som ble fattet innenfor rammen av regionrådssamarbeidet i løpet av 2016 er også tatt med i årsrapporten.

Det er i tillegg utarbeidet egne delrapporter fra de ulike prosjektene/satsingene.

Forslag til vedtak:
Styrets årsrapport for 2016 godkjennes.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst. bifalt.

SAK 08/17 Valg av revisor

Nord-Troms Regionråd har de siste årene benyttet IP Revisjon AS som sin revisor.

Forslag til vedtak:
Selskapet benytter IP Revisjon AS, Skjervøy, som revisor for regnskapsåret 2017.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst. bifalt.

Møte hevet kl 1225
Berit Fjellberg
referent

Protokollunderskrivere:

Åshild Hansen
Skjervøy

Valter Olsen
Kvænangen

Post Nordreisa

Fra: Berit Fjellberg
Sendt: mandag 15. mai 2017 13:23
Til: Dan Håvard Johnsen; Eirik Losnegaard Mevik; Knut Jentoft; Svein Oddvar Leiros; Ørjan Albrigtsen; Øyvind Evanger
Kopi: Hanne Braathen; Irene Toresen; Line van Gemert; Ludvig Rognli; Olaug Bergset; Ronald Jenssen; Kaj A. Båtnes (kaj.baatnes@nordtroms.net); Ingvild Pedersen (post@iprevisjon.no); Nyhet (nyhet@framtidinord.no); Kristin Vatnelid Johansen; Jan F. Fjære; Daniel Vollstad Johnsen; Hege Liland; Jenny Fyhn Olsen; Post Kvænangen; Post Kafjord; Lyngen kommune (post@lyngen.kommune.no); Post Nordreisa; Post Skjervoy; Post Storfjord; Anne Berit Bæhr; Hilde Johnsen; Ida Wigdel; Jens Kristian Nilsen; Silja Karlsen; Stig Kjærvik; Anne-Marie Gaino; Cissel Samuelsen; Einar Pedersen; Frank Pedersen; Leif Lintho (Leif.Lintho@lyngen.kommune.no); Trond-Roger Larsen

NORDREISA KOMMUNE
18 MAI 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.KODE

Emne: RE: Saksliste og dokumenter til møte Nord-Troms Regionråd 15.05.17
Vedlegg: Protokoll fra møte NTRR 15.05.17.docx

Til ordførere

Det vises til vedlagte protokoll fra dagens møte.

Hilsen

BERIT FJELLBERG

DAGLIG LEDER

Nord-Troms Regionråd DA
mob / 97 56 73 66
tlf / 77 58 82 79
web / www.nordtromsportalen.no

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

PROTOKOLL FRA MØTE
NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	Styremøte Nord-Troms Regionråd nr 4-2017
STED:	Skype
TIDSPUNKT:	15. mai 2017 kl 1000

DELTAKERE:	
Ordførere:	Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Knut Jentoft, Storfjord Dan-Håvard Johnsen, Lyngen Svein O. Leiros, Kåfjord
Fra adm:	Berit Fjellberg, daglig leder
Forfall:	Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen

Merknad til innkalling: ingen
Merknad til sakslisten: det var enighet om følgende saker under eventuelt:

- Orientering - mottaksstasjoner for fisk
- Generalforsamling Halti næringshage, hvem kan møte
- Studiesenteret.no
- Vekslingsmodellen - kort orientering

VEDTAKSSAKER:

Sak 22/17 Godkjenning av referat fra møte 27.-28.03.17
Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte

Forslag til vedtak:
Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner protokollen fra møtet i 27. og 28. mars 2017 på Lyngskroa.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 23/17 Oppfølging av sak vedrørende eksisterende løypenett for snøskuter i Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Referat fra møte med Fylkesmannen 5. desember 2016, Olderdalen
- Sak 02/17 Uttalelse: vedrørende behov for utredning av eksisterende løypenett for snøscooter i Nord-Troms

Saksopplysninger:

I henhold til den nye Motorferdselsloven som trådte i kraft 15.06.15 må samtlige snøskuterløyper i landet utredes og godkjennes på nytt for å være gyldig også etter 2021. Eksisterende løypenett i Nord-Troms er utredet og godkjent tidligere. Med ny lov og forskrift er det er gitt en overgangsordning på 6 år for å utrede og godkjenne etablerte løyper i Nord-Troms og Finnmark på nytt. I møte med Fylkesmannen i Troms i desember 2016 var et samlet regionråd enige om at;

«Å utrede eksisterende vedtatte løypenett på nytt, fordrer unødvendig bruk av ressurser, både i forhold til økonomi og personell.»

I sak 02/17 ble det i regionrådsmøte i januar gjort følgende vedtak:

«Eirik Losnegaard Mevik utarbeider forslag til uttalelse fra regionrådet som oversendes til godkjenning i styret. Uttalelsen sendes media, departementet, Statsråd, stortingsrepresentanter fra Troms- og Finnmark og Fylkesmannen i Troms.»

Det er pr i dag ikke utformet og sendt en egen uttalelse fra Nord-Troms, men saken er tatt opp i møte med representanter fra Troms og Finnmark på Stortinget i april 2017. I tillegg er saken også tatt opp med fylkesråd Ørnebakk i Troms.

Vurderinger:

KS Finnmark har i høringsrunden i 2014, sak 14/25, gitt tydelige innspill på at de ikke støttet noen overgangsordning for etablerte skuterløyper i Nord-Troms og Finnmark begrunnet med omfattende kommuneplanarbeid og kostnader for å beholde et velfungerende løypenett. Videre foreslo KS *at «hjemmel for videreføring av eksisterende løypenett i Nord-Troms og Finnmark bes inntatt med egne bestemmelser i lov og forskrift».*

Etter at loven og forarbeidene er behandlet i Stortinget, hvor alle løyper kreves utredet (også eksisterende), har KS Finnmark behandlet saken på nytt. Vedtaket fra januar 2017 i fylkesstyret; *«... mener at nye krav om utredning av skuterløyper ikke skal ha tilbakevirkende kraft på allerede godkjente skuterløyper i Finnmark.*

Kommunene opplever at ny motorferdselslov stiller meget strenge krav og fører til en svært ressurskrevende utredning av traseer for skuterløyper». « ....det er forståelse for at nye løyper behandles etter ny motorferdselslov, men alle eksisterende godkjente skuterløyper i Finnmark og Nord-Troms skal ha automatisk godkjenning».»... .mener kravene til saksbehandling fra Miljødirektoratet er mye strengere enn det Stortinget har forutsatt når de vedtok den nye loven.»

Klima- og miljøminister Helgesen har svart KS Finnmark på henvendelsen om utredningskrav. Statsråden viser i sitt brev til behandlingen i Stortinget og at overgangsbestemmelsene (periode på 6 år) for Nord-Troms og Finnmark var gjenstand for en grundig drøfting. Videre vises det til at samme utredningskrav gjøres gjeldende for både nye løyper og eksisterende løyper som skal videreføres innenfor det nye regelverket. Helgesen sier også; „.. *kan ikke se at det er noe under stortingsbehandlingen av saken som tilsier at Stortinget har forutsatt noen form for automatisk godkjenning av eksisterende skuterløyper.*"

Saken ble også nevnt som en viktig politisk sak i regionrådets rådsforsamling i april.

Slik status i saken er pr dd, er det behov for å jobbe videre med denne politisk mot nasjonalt nivå.

Saken legges fram uten innstilling fra saksbehandler.

<u>Forslag til vedtak fremmet i møte:</u>
Ordførerne Leiros og Mevik følger opp saken på vegne av Nord-Troms Regionråd.
Innspill gitt i møtet;

- Det må utarbeides en uttalelse hvor man viser til vedtakene fra KS Finnmark
- Regionrådet bør be om et møte med KMD ved statssekretær Grete Ellingsen
- Bør gå ut i media med saken
- Gjøre en henvendelse til leder i KS Troms Tom Mikalsen

Vedtak: forslag til vedtak fremmet i møte ble enstemmig bifalt.

Sak 24/17 Høring - planprogram og varsel om oppstart av regional plan for reindrift

Saksdokumenter:

- Innspill fra Nord-Troms Regionråd til regional plan for reindrift av 15.04.16
- Høringsbrev og planforslag fra fylkesrådet i Troms 12.04.17

Saksopplysninger:
Fylkesrådet i Troms har utarbeidet et forslag til planprogram - regional plan for reindrift i Troms. Dette er sendt på høring med frist 7. juli i år.

Nord-Troms Regionråd har i april 2016 gitt innspill til videre arbeid med planprogrammet, hvor vi sluttet oss til forslaget til innspill fra Kvænangen kommune.

I forkant av dette deltok Nord-Troms i første fase (2015/2016) av arbeidet med planprogrammet. Vi ble invitert til å delta i ulike arbeidsgrupper. Det var lagt opp til 3 arbeidsgrupper, hvor hvert regionråd kunne delta med 1 representant. Rådmannsutvalget oppnevnte følgende representanter:

1. Tema arealutfordringer: Svein Solberg, Skjervøy
2. Tema reindrifta som næringsaktør: Kåre Pedersen, Kåfjord
3. Tema kulturell bærekraft: Anne Berit Bæhr, Kvænangen

Det er også utarbeidet en verdikjedeanalyse for næringen av Norut i juni 2016.

Innstilling til vedtak:
Kommunene i Nord-Troms bes gjennomgå tidligere innspill fra regionrådet og gjøre eventuelle endringer i forkant av regionrådets møte 27. juni 2017. Saken behandles i regionrådet før uttalelse sendes innen frist 7.7.17.

Vedtak: innstillingen ble enstemmig bifalt.

ORIENTERINGS- OG DISKUSJONSSAKER:

Masterutdanning lærere - søkertall Nord-Troms
Søkere til fleksibel modell Finnmark og Nord-Troms:

- 1-7 har 104 søkere totalt, hvorav 13 fra Nord-Troms
- 5-10 har 117 søkere totalt, hvorav 11 fra Nord-Troms

Informasjon til kommunestyrene

- Årsrapport 2016
- Orientering om utredningsarbeid regionalt samarbeid, sak kommer til kommunestyrene høsten 2017
- Sendes ut samlet

Stedskvaliteter Nord-Troms

- Kort ferdig opptrykt, 4 stk med konvolutter

- Skal brukes i tilknytning til satsingen HoppIDÈ
- Skal også benyttes under konferansen til høsten

Ny regional ungdomskonsulent

- Hege Liland som var engasjert i vikariatet for Lise Jakobsen sluttet 30. april
- Tidligere leder av Nord-Troms ungdomsråd Victoria Mathiassen fra Skjervøy er engasjert i perioden 15.08.-31.12.17

FORkommune - forskningsprosjekt

- 4 av Nord-Troms kommunene (Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Lyngen) har sagt ja til å delta i forprosjekt «innovasjon og nettverk i kommunesektoren»
- Storfjord og Kåfjord sjekker opp deltakelse fra egen kommune

Arbeidslivsdagen UiT 13. (studenttreff)-14. september

- Halti næringshage har sendt ut invitasjon til kommunene om de vil delta på felles opplegg med studenttreff (kl 1900 onsdag 13.09) og felles stand for Nord-Troms (14.09) på UiT som tidligere år. Frist 15.05.17
- Bør være mer struktur på opplegg om kvelden - flere ordførere gir tilbakemelding om at de ønsker å delta
- Lyngen valgte å bruke andre til å representere kommunen (unge folk) - skal være tydeligere i kommunikasjon vedrørende en felles regional stand
- Skal vi gjøre noe ekstra - gjøre noen stunt? Hvordan kan vi synliggjøre vår region på en bedre måte? Tenke litt strategi og plan
- Bør NUNT (næringsutviklerne) ha en rolle?
- Idèliste/momentliste - hvordan markere oss + arbeidskraftbehov både i offentlig og privat sektor
- Er det en ide å samle studentene til en egen samling?
- Alle sender innspill til sekretariatsleder med momenter til forbedring

ÅPEN POST/DISKUSJONSSAKER:

Forslag møteplan/tema 2017:

- 27. juni - skypemøte - flyttes fram til 19. juni kl 12-14
- 5. september i Kvænangen - *Forslag fra AU: diskutere hvordan sette politisk dagsorden - sjekke mulighetene for prosessleder fra KS*
- 31. oktober skypemøte - valg av ny leder og nestleder - Kåfjord kan ta lederverv, diskutere nestleder og avklare hvem som er neste i rulleringen
- 28. november i Lyngen *Forslag fra AU: tema for møte: iverksettelse endra organisering - utarbeide årshjul for 2018*
- Det er ok med ordning at kun ordførere deltar i skypemøter og rådmenn

deltar ved fysiske møter. Ved endra organisering er det aktuelt at en av rådmennene deltar på styremøtene

Styret i regionrådet var enige om:
Å flytte møte i juni til mandag 19. Styret var enige i forslag til tema fra AU på de ulike møtene.

I tillegg forslås følgende:

- Helsedag i samarbeid med UNN - høst 2017 *Forslag: 24. oktober i Olderdalen - ok dato*
- Nærings- og utviklingskonferanse - *styringsgruppa foreslår 28. september i Nordreisa - ok dato*
- Medie-handtering ved kriser - *Forslag fra AU: tas med som innspill til årshjul 2018. Skjervøy ved Ørjan; skal sjekke om muligheten for å åpne for deltakelse fra de andre kommuner på planlagt seminar 30. mai*

I tillegg er Fjelloven aktuell å sette som tema for ett møte i 2018. sekretariatsleder oversender tidligere uttalelse vedr samerettsutvalget II.

Eventuelt

Hvem kan møte for regionrådet i generalforsamling Halti Næringshage 22. mai 2017? **Daglig leder møter for regionrådet.**

Mottaksstasjoner Nord-Troms ved Svein:
Ordning pr i dag med lokale mottak som har samarbeid med Karls fisk og skalldyr som henter fisken på mottakene. Det gis føringstilskudd for denne ordningen, avtale fra 2010. Avtalen er inngått med flere parter blant annet Råfisklaget og Troms fylkeskommune. **Regionrådet inviterer seg på et møte med Råfisklaget i Tromsø.**

Studiesenteret.no ved Ørjan:
Salangen kommune har tatt kontakt med Skjervøy kommune vedrørende situasjonen for studiesenteret.no. Det er bare Skjervøy av kommunene i Nord-Troms som er medeier i studiesenteret.no.

Vekslingsmodellen - Svein har vært på møte i styringsgruppa. Modellen fungerer godt. Ønskelig å få med Nordkjosbotn vgs. Møte i morgen i Tromsø - fokus på viktighet med erfaringsutveksling og fokus på kvalitet. Eget seminar for veiledere til

høsten er spilt inn av Svein.

Neste møte: mandag 19. juni kl 1200 på skype.

Møtet hevet kl 1130
Rett protokollutskrift bevitnes
15. mai 2017
Berit Fjellberg
Referent

Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 58 82 79, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no

SAKSBEHANDLER
Lise Evjen

VÅR REF.
16/01264-27

DERES REF.

ARK. Forvaltningsarkivet

351.6

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
05.04.2017

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Adresseliste

NORDREISA KOMMUNE
Dag Fonderud
kopi: Ruth U. Riidmann, ordfører
21 APR 2017
nf. MPU + KST
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. ARK.KODE

Til alle kommuner

Riksantikvaren sender nå ut vår bystrategi til alle norske kommuner. Bystrategien er utarbeidet av Riksantikvaren på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet.

Strategien gir føringer for forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer i byer og tettsteder, og anbefalinger for å sikre en byutvikling som ivaretar de verdier som knytter seg til våre historiske by- og bygningsmiljøer. De anbefalingene som gis, er også et signal til kommunal- og regional kulturminneforvaltning om tålegrensen for tiltak i de viktigste historiske bymiljøene.

Kulturminnene og kulturmiljøene i byene bør forvaltes i et langsiktig perspektiv og samtidig tas i bruk som ressurser og fellesgoder for å utvikle et godt samfunn og attraktive byer. Dette skal gjøres ved både å styrke vernet og videreføre eksisterende kvaliteter i de viktigste historiske bymiljøene. Samtidig er det et mål å styrke kulturminnenes rolle og betydning i det grønne skiftet og åpne for utvikling og transformasjon der dette er mulig.

Kommunene har ansvar for bruk og vern av ressurser i sin samfunns- og arealplanlegging, og for å forvalte kulturminner, kulturmiljøer og landskap i plan- og byggesaksbehandlingen. Kommunen er planmyndighet lokalt og skal se til at arealplanlegging og byutvikling ivaretar overordnede samfunnsinteresser.

Gjennom denne strategien ønsker Riksantikvaren å bidra til god forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer i alle byer og tettsteder, til beste for samfunnet, kommunen, innbyggere, besøkende og næringsdrivende.

Vi ønsker lykke til i det videre arbeidet med å forvalte kulturminner og kulturmiljøer i kommunen. Dersom det er spørsmål om strategien, ta kontakt med: leidulf.mydland@ra.no

Strategien kan også lastes ned fra følende link:
http://www.riksantikvaren.no/Tema/Byer-og-tettsteder/Riksantikvarens-bystrategi

Med hilsen

Jørn Holme
Riksantikvar

Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 STORSLETT

Se vedlagt skriv vedrørende bystrategi.

NORDREISA KOMMUNE
Rita T
11 APR 2017
Rut. fsk/kst
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.NR.

Til Nordreisa kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING VEDRØRENDE KOMPENSASJONSOPPGAVE FOR MERVERDIAVGIFT

Konklusjon
Vi har revidert Nordreisa kommunes kompensasjonsoppgave for 1. termin 2017 som viser et kompensasjonsberettiget beløp på kr 1 922 447,-. Oppstillingen er utarbeidet av ledelsen på bakgrunn av lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift.

Etter vår mening er Nordreisa kommune omfattet av kompensasjonsordningen og det oppgitte beløpet kompensasjonsberettiget i henhold til lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av kompensasjonsoppgaven*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for oppstillingen
Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av kompensasjonsoppgaven i samsvar med lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner og tilhørende forskrift, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av en oppstilling som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av kompensasjonsoppgaven
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at kompensasjonsoppgaven som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på kompensasjonsoppgaven.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i kompensasjonsoppgaven, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Begrenset distribusjon
Kompensasjonsoppgaven er utarbeidet for å hjelpe kompensasjonsberettigede enheter med å oppfylle Skatteetatens krav. Som et resultat av dette anses ikke kompensasjonsoppgaven nødvendigvis å være egnet til andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på Nordreisa kommune og Skatteetaten.

Tromsø, 7. april 2017.

Emely Bertelsen
revisor

NORDREISA KOMMUNE
11 APR 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR.
ARK.KODE

Post Nordreisa

Fra: Emely Bertelsen <emely.bertelsen@komrevnord.no>
Sendt: mandag 10. april 2017 09:29
Til: Post Nordreisa
Kopi: Rita Toresen
Emne: Oversendelse revisors beretning -kompensasjonsoppgave for merverdiavgift 1. termin 2017
Vedlegg: Utg. 561 Revisjonsberetning momskompensasjon.docx.pdf

Vedlagt sendes revisors beretning vedrørende kompensasjonsoppgave for merverdiavgift 1. termin 2017. Denne sendes kun pr. e-post til dere.

Med hilsen
Emely Bertelsen

Revisor
KomRev Nord IKS
E-post: eb@komrevnord.no
Telefon: 77 60 05 06 mobil 41 61 35 76
Internett: www.komrevnord.no

KomRev NORD
Interkommunalt selskap

Vi skaper trygghet

Administrasjonssjefen i Nordreisa kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	562/EB	Emely Bertelsen eb@komrevnord.no	77 60 05 06	7.4.2017

UTTALELSE FRA LEDELSEN – NORDREISA KOMMUNES REGNSKAP FOR 2016

Revisjon etter kommunelovens bestemmelser skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk, jf koml. § 78 med tilhørende forskrift. Revisjon etter god kommunal revisjonsskikk skal følge internasjonale revisjonsstandarder (ISA-er), fastsatt av International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB).

Vi viser også til bestemmelsen i kommuneloven § 23, som tydeliggjør administrasjonssjefens ansvar for å føre kontroll med kommunens virksomhet. I tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper vil en leder av en virksomhet måtte etablere rutiner og systemer for å sikre at virksomheten når de mål som er satt, samt en forsvarlig formuesforvaltning. Revisor skal som kjent skriftlig påpeke feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen i kommunen.

Det følger av *ISA 580 – Skriftlige uttalelser*, at revisor må innhente formålstjenlige uttalelser fra ledelsen. Det må innhentes skriftlige uttalelser om at ledelsen mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av regnskapet og for fullstendigheten av informasjonen fremskaffet til revisor, samt for å underbygge annet revisjonsbevis. Videre følger det av *ISA 240 – Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper*, at revisor må innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om sentrale spørsmål og vurderinger i forhold til misligheter. Etter *ISA 560 – Hendelser etter balansedagen*, har revisor også plikt til å vurdere hendelser etter utløpet av regnskapsåret.

Dette er bakgrunnen for at vi har funnet det riktig å be om en særskilt skriftlig uttalelse fra kommunens ansvarlige administrative ledelse om at de mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av regnskapet og at det, så langt ledelsen kjenner til, inneholder de opplysninger som kreves etter lov og god kommunal regnskapsskikk. Vedlagt følger en slik erklæring vedrørende regnskapet for 2016.

Vi håper også kommunens ledelse vil finne erklæringen hensiktsmessig. Med henvisning til punktet om hendelser etter utløpet av regnskapsåret, er det naturlig at erklæringen dekker tidsrommet fram til 20.4.2017, da vi etter oppsatt plan skal avgi revisors beretning. Vi tillater oss derfor å be om at uttalelsen fra ledelsen i utfylt og underskrevet stand blir sendt oss så snart som mulig og innen nevnte dato.

Doris Gressmyr

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Vedlegg

UTTALELSE FRA LEDELSEN VEDRØRENDE NORDREISA KOMMUNES REGNSKAPSAVLEGGELSE FOR 2016

Dette brevet sendes i forbindelse med deres revisjon av regnskapet for Nordreisa kommune for året som ble avsluttet 31. desember 2016 med det formål å kunne konkludere om hvorvidt regnskapet i det alt vesentlige gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Vi bekrefter etter beste evne og overbevisning at:

Regnskap og budsjett

- Vi har oppfylt vårt ansvar for å sørge for at kommunens regnskap og økonomiforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som vi finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil. Vi har videre oppfylt vårt ansvar vedrørende utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner), og mener at regnskapet gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

- Viktige forutsetninger som er brukt av oss ved utarbeidelsen av regnskapsestimater, herunder regnskapsestimater målt til virkelig verdi, er rimelige.

- Vi har tatt tilstrekkelig hensyn til og opplyst om forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse.

- Alle hendelser etter datoen for regnskapet og som ifølge god kommunal regnskapsskikk medfører korrigering eller omtale, er korrigert eller omtalt.

- Vi mener at virkningen av ikke-korrigert feilinformasjon er uvesentlig, både enkeltvis og samlet for regnskapet sett som helhet.

- Alle budsjettendringer gjennom året er registrert og inkludert i regulert budsjett.

- De disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet, er i samsvar med budsjettvedtak.

Bokføring

- Vi har oppfylt vår plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Opplysninger som er gitt

- Vi har gitt revisor:
  - Tilgang til alle opplysninger vi har kjennskap til, som er relevante for utarbeidelsen av regnskapet, herunder regnskapsregistreringer, dokumentasjon og andre saker,
  - Tilleggsopplysninger som revisor har bedt om fra oss for revisjonsformål, og
  - Ubegrenset tilgang til personer i kommunen som det etter revisors vurdering er nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.

- Alle transaksjoner er registrert og reflektert i regnskapet.

- Vi har gitt revisor opplysninger om resultatene av vår vurdering av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.

- Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som involverer:

- ledelsen,
- ansatte som har en betydningsfull rolle i intern kontroll, eller
- andre

- Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle påstander om misligheter eller mistanke om misligheter som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, folkevalgte, tilsynsmyndigheter eller andre.

- Vi har gitt revisor opplysninger om alle kjente tilfeller av manglende overholdelse eller mistanke om manglende overholdelse av lover og forskrifter som kan ha betydning for utarbeidelsen av regnskapet.

- Vi har gitt revisor opplysninger om identiteten til kommunens nærstående parter og alle forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse som vi er kjent med.

- Vi har regnskapsført eller opplyst om alle forpliktelser, både aktuelle og latente, og har i note til regnskapet gitt opplysninger om kommunens garantiansvar i note

Eventuelle kommentarer til kulepunktene over (ev. henvisning til kommentarer i særskilt vedlegg):

_____

_____

_____

_____

Storslett,.....

administrasjonssjef

økonomisjef/regnskapssjef

NORDREISA KOMMUNE
11 APR 2017
SAKSNR.
LØPENR.
ARK.KODE

Post Nordreisa

Fra: Emely Bertelsen <emely.bertelsen@komrevnord.no>
Sendt: fredag 7. april 2017 15:37
Til: Post Nordreisa
Kopi: Rita Toresen; Anne-Marie Gaino
Emne: Fullstendighetserklæring 2016
Vedlegg: Utg. 562 Fullstendighetserklæring 2016.pdf

Vedlagt sendes fullstendighetserklæring for årsregnskapet 2016. Denne sendes kun pr. e – post til dere.

Med hilsen
Emely Bertelsen
Revisor
KomRev Nord IKS
E-post: eb@komrevnord.no
Telefon: 77 60 05 06 mobil 41 61 35 76
Internett: www.komrevnord.no

Post Nordreisa

Fra: Doris Gressmyr <doris.gressmyr@komrevnord.no>
Sendt: tirsdag 25. april 2017 17:03
Til: Post Nordreisa
Kopi: Inger Johansen; Anne-Marie Gaino; Rita Toresen
Emne: Revisjonsberetning 2016
Vedlegg: Revisjonsberetning 2016.pdf

NORDREISA KOMMUNE
27 APR 2017
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. ARK.KODE

Nordreisa kommune v/ ordfører

Jeg ber om at revisjonsberetning oversendt i dag kl 14:12 makuleres da den inneholdt en skrivefeil. Jeg beklager!

Vedlagt følger korrigert revisjonsberetning vedrørende Nordreisa kommunes årsregnskap 2016. Vi ber om at denne legges frem for kommunestyret når regnskapet for 2016 skal behandles.

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD IKS
Vestregata 33
9008 Tromsø
Tlf. 77 60 05 28/ 957 01268
E-post: dg@komrevnord.no

Til kommunestyret i Nordreisa kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nordreisa kommunes årsregnskap som viser kr 271 228 031 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 22 809 892. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Nordreisa kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport utover den pliktige årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Investeringsregnskapet viser et vesentlig merforbruk i forhold til regulert budsjett. I regnskapsskjema 2A og 2B viser *Investeringer i anleggsmidler* kr 11,3 millioner mer enn regulert budsjett. Forholdet omtales i revisjonsbrev nr. 12 (2016). Vi viser til redegjørelse i årsmelding 2016 under avsnittet *Økonomi og resultat, Investeringer*.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet i avsnittet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Avsatte husbankmidler – manglende tilbakebetaling av lån

Balansekonto 255080003 *mottatte ekstraordinære avdrag Husbanken* viser pr. 31.12.2016 kr 14 278 775. I henhold til Kommuneloven § 50 pkt. 7 b skal mottatte avdrag på utlån uavkortet nyttes til nedbetaling eller innfrielse av kommunens innlån. Nordreisa kommunes manglende innbetalinger av ekstraordinære avdrag på utlån er i strid med kommunelovens bestemmelser. Vi viser til revisjonsbrev nr. 5/2010. Administrasjonen har omtalt forholdet i årsregnskapsdokumentet 2016, note 9 *Vesentlige poster i regnskapet og hendelser etter balansedag*.

Tromsø, 25. april 2017.

Doris Gressmyr

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Post Nordreisa

Fra: Øyvind Mikalsen <oyvind@avfallsservice.no>
Sendt: onsdag 3. mai 2017 14:20
Til: Post Kafjord; Post Kvænangen; post@lyngen.kommune.no; Post Skjervoy; Post Storfjord; Post Nordreisa
Emne: Regnskap 2016
Vedlegg: Årsregnskap 2016.pdf; Revisjonsberetninger 2016.pdf

Hei!

Vedlagt oversendes årsregnskap 2016 samt revisors beretninger (for årsregnskap og selvkostregnskap)

Dokumentene er tidligere sendt direkte til ordfører i forbindelse med innkalling til ordinær generalforsamling.

Med vennlig hilsen
Avfallsservice AS

Øyvind Mikalsen
Økonomisjef
E-post: oyvind@avfallsservice.no
Tlf.sentralbord: 77770000
Tlf.direkte: 91651143

Årsregnskap 2016
for
Avfallsservice AS

Foretaksnr. 964180644

Årsberetning 2016

Virksomhetens art

Avfallsservice AS er et interkommunalt renovasjonsselskap. Kontor og administrasjon ligger i Sørkjosen i Nordreisa kommune. Virksomhetsområdet er i hovedsak i de 6 eierkommunene: Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Storfjord, Lyngen og Kvænangen.

Rettvisende oversikt over utvikling og resultat

	2016	2015	2014
Driftsinntekter	59 695 701	59 960 775	55 900 741
Driftsresultat	9 523 247	5 504 368	4 063 417
Årsresultat	6 841 032	3 909 333	2 368 739
	31.12.2016	**31.12.2015**	**31.12.2014**
Balansesum	80 262 841	71 503 828	69 208 329
Egenkapital	30 611 716	31 219 146	27 309 814
Egenkapitalprosent	38	44	39

Det har ikke inntruffet andre forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for det framlagte årsregnskapet. Selskapet har ingen forsknings- eller utviklingsaktiviteter.

Fortsatt drift

Styret og daglig leder mener at det er riktig å legge forutsetningen for fortsatt drift av selskapet til grunn for avleggelse av årsoppgjøret. Selskapets økonomiske og finansielle stilling er god.

Arbeidsmiljø og personale

Ved regnskapsårets slutt hadde selskapet 26 ansatte. Totalt sykefraværet i året er på 2,02 % (forrige år 3,0 %), herav korttidssykefravær på 0,66 % (under 8 uker) og langtidssykefravær på 1,36 % (over 8 uker). Arbeidsmiljøet i bedriften anses å være godt. Det har vært 0 ulykker med personskader i 2016.

Av selskapets ansatte er 3 kvinner og 23 menn. Bransjen er mannsdominert, men selskapet ønsker at man hadde flere kvinner ansatt. Av samme årsak oppfordrer man alltid kvinner til å søke på utlyste ledige stillinger. Ved årets utgang hadde bedriften 1 person på lærlingkontrakt.

Styret består av 3 kvinner og 4 menn, og tilfredsstiller kravet til kjønnskvotering.

Miljørapport

Selskapet forurenser ikke det ytre miljø utover det som knytter seg til vanlig drift. På Galsomelen blir metangassen tatt ut fra de gamle deponiene og benyttet til produksjon av nærvarme. Etter at det gamle deponiet ble avsluttet i henhold til statlige krav er gassproduksjonen redusert betydelig, og det benyttes mer strøm og olje til oppvarming. Avfallsservice har program for etterdrift av deponiene, herunder overvåkning og kontroll av sigevann iht. EU-direktiv.

Innsamlet avfall blir sendt til energigjenvinning, materialgjenvinning og noe til deponi.

Oppgaver og planer fremover

Med bakgrunn i bedriftens strategiske plan er følgende tiltak prioritert.
Arbeidet med å oppgradere miljøstasjonene i regionen for å kunne ta imot avfallet på en slik måte at det kan gå inn i retursystemet fortsetter. Våren 2017 sluttføres oppgradering av Skjervøy Miljøstasjon.

Origo Skibotn AS er etablert og anlegget har vært bygd ut for å kunne mellomlagre ballet restavfall fra Remiks. Deponi for aske, inerte masser etc. planlegges bygd i 2017. Arbeidet med et biogassanlegg videreføres.

Årsberetning 2016

På grunn av nedgangen i gassproduksjonen har det vært gjennomført et større ENØK tiltak på Galsomelen. Tiltaket er støttet av ENOVA og vil bli videreført i 2017.

Arbeidet med å miljøtårnsertifisere alle skolene i regionen er også et viktig tiltak i 2017.

For å forlenge driftstiden på deponiet skal deponiet utvides.

Det er inngått kontrakt om bygging av nytt administrasjonsbygg. Forventet ferdigstillelse er høsten 2017.

I 2017 er det 25 år siden selskapet ble etablert og dette markeres med en del aktiviteter i regionen i løpet av året.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsoverskuddet på kr 6 841 032:

Avsatt til utbytte	3 000 000
Overført til annen egenkapital	3 841 032
Totalt	**6 841 032**

Selskapets frie egenkapital pr. 31.12 i regnskapsåret består av:

Annen egenkapital	30 311 716
Fri egenkapital	30 311 716

Sørkjosen den 10.3.2017

.....	.....
Styreleder Johnny A. Hansen	Nestleder Sigrun Johansen
.....	.....
Medlem Hallgeir Naimak	Medlem Einar Eriksen
.....	.....
Medlem Gerd Kristiansen	Medlem Hilde Nyvoll
.....	.....
Medlem John Are Leirbakk	Daglig leder Sigleif Pedersen

Resultatregnskap

	Note	2016	2015
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Salgsinntekt	1	55 475 497	59 161 775
Annen driftsinntekt	2	4 220 204	799 000
Sum driftsinntekter		**59 695 701**	**59 960 775**
Driftskostnader			
Varekostnad		71 474	33 211
Lønnskostnad	3	16 499 401	15 882 033
Avskrivning på varige driftsmidler	4,5	8 077 275	8 291 096
Annen driftskostnad	6	25 524 304	30 250 067
Sum driftskostnader		**50 172 454**	**54 456 407**
DRIFTSRESULTAT		**9 523 247**	**5 504 368**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		549 407	568 781
Annen finansinntekt		0	13 000
Sum finansinntekter		**549 407**	**581 780**
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		820 497	994 608
Sum finanskostnader		**820 497**	**994 608**
NETTO FINANSPOSTER		**(271 090)**	**(412 828)**
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		**9 252 157**	**5 091 541**
Skattekostnad på ordinært resultat			
Skattekostnad på ordinært resultat	7,8	2 411 125	1 182 208
ORDINÆRT RESULTAT		**6 841 032**	**3 909 333**
ÅRSRESULTAT		**6 841 032**	**3 909 333**
OVERFØRINGER			
Avsatt til ordinært utbytte		3 000 000	0
Overføringer annen egenkapital		3 841 032	3 909 333
SUM OVERFØRINGER		**6 841 032**	**3 909 333**

Balanse pr. 31.12.2016

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	8	1 561 421	747 516
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4,5	19 635 622	24 964 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	4	20 743 000	21 004 000
Investeringer i tilknyttet selskap	9	3 000 000	0
Lån til tilknyttet selskap	10	4 331 380	160 380
Investeringer i aksjer og andeler	11,12	636 463	110 850
Obligasjoner og andre fordringer	13	2 820 000	2 430 000
Sum anleggsmidler		**52 727 886**	**49 416 746**
Omløpsmidler			
Varer	14	410 000	154 000
Kundefordringer	15	5 310 534	6 297 327
Andre fordringer	16	219 384	500 174
Bankinnskudd, kontanter o.l.	17	21 595 037	15 135 582
Sum omløpsmidler		**27 534 954**	**22 087 082**
SUM EIENDELER		**80 262 841**	**71 503 828**

Balanse pr. 31.12.2016

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	18	300 000	300 000
Sum innskutt egenkapital		**300 000**	**300 000**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	12,19	30 311 716	30 919 146
Sum opptjent egenkapital		**30 311 716**	**30 919 146**
Sum egenkapital		**30 611 716**	**31 219 146**
Gjeld			
Pensjonsforpliktelser	12,20	6 632 101	0
Andre avsetninger for forpliktelser	21	2 820 000	2 430 000
Sum avsetning for forpliktelser		**9 452 101**	**2 430 000**
Gjeld til kredittinstitusjoner	22	27 942 179	29 861 656
Sum annen langsiktig gjeld		**27 942 179**	**29 861 656**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 024 889	2 491 361
Betalbar skatt	7	1 567 005	1 433 690
Skyldig offentlige avgifter		2 424 414	1 336 636
Utbytte		3 000 000	0
Annen kortsiktig gjeld		2 240 537	2 731 338
Sum kortsiktig gjeld		**12 256 845**	**7 993 026**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**80 262 841**	**71 503 828**

Sørkjosen den 31.12.16 / 10.03.17

Styreleder Johnny A. Hansen	Nestleder Sigrun Johansen	Styremedlem Hallgeir Naimak
Styremedlem Einar Eriksen	Styremedlem Gerd Kristiansen	Styremedlem Hilde Nyvoll
Styremedlem John Are Leirbakk	Daglig leder Sigleif Pedersen	

Noter 2016

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Selskapet har videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskaps Standard utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse.

De regnskapsprinsipper som er gjengitt i regnskapslovens kap. 4 om grunnleggende prinsipper og god regnskapsskikk og kap. 5 om vurderingsregler er ikke gjengitt i denne innledende noten om regnskapsprinsipper dersom det ikke foreligger forhold ved regnskapsposten eller prinsippene og vurderingsreglene som fordrer en presisering (valgadgang mv).

Unntaksreglene i regnskapsloven for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt spesielt.

Presiseringer mht regnskapsprinsipper:

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Anleggsmidler

Deponi avskrives i takt med estimert fyllingsgrad. For øvrig er lineære avskrivninger over driftsmidlenes forventede økonomiske levetid er lagt til grunn ved beregning av avskrivningsbeløp.

Vedlikehold / påkostning

Utgifter som påløper for å opprettholde eiendelens kvalitetsnivå, kostnadsføres når de påløper. Utgifter som påløper for å bringe eiendelen tilbake til standarden ved vårt kjøp av eiendelen (tatt hensyn til teknisk utvikling fram til i dag) kostnadsføres direkte. Utgifter som representerer en standardhevning av eiendelen ut over standarden ved vårt kjøp, tillegges kostpris, dvs. balanseføres.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt som blir utlignet og forfaller til betaling i neste regnskapsår, i tillegg til endring i utsatt skatt/skattefordel. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Avsetning til fond for avslutning og etterdrift av deponi er ikke utlignet da dette reverseres langt frem i tid.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet har pensjonsavtale gjennom KLP. Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene er ikke oppført i regnskapet. Årets betalte premie er bokført i resultatregnskapet.

Noter 2016

Note 1 - Avdelingsregnskap

Regnskap avdelinger

	Total		Kommunal (selvkost)		Næring	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
DRIFTSINNTEKTER						
Salgsinntekter	55.475	59.161	26.608	25.822	28.867	33.339
Andre salgsinntekter	4.220	799	560	428	3.660	371
SUM DRIFTSINNTEKTER	59.695	59.960	27.168	26.250	32.527	33.710
DRIFTSKOSTNADER						
Varekostnader	72	33	0	0	72	33
Personalkostnader	16.499	15.882	9.321	8.858	7.178	7.024
Avskrivninger	8.077	8.291	4.135	3.991	3.942	4.300
Andre driftskostnader	25.524	30.250	12.906	12.617	12.618	17.633
SUM DRIFTSKOSTNADER	50.172	54.456	26.362	25.466	23.810	28.990
DRIFTSRESULTAT	9.523	5.504	806	784	8.717	4.720
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER						
Andre renteinntekter	549	569	0	0	549	569
Andre finansinntekter	0	13	0	0	0	13
Andre rentekostnader	820	995	373	507	447	489
NETTO FINANSPOSTER	-271	-413	-373	-507	102	94
ORD. RESULTAT FØR SKATT	9.252	5.091	433	277	8.819	4.814
Skattekostnad på ord. resultat	2.411	1.182	0	0	2.411	1.182
ÅRSRESULTAT	**6.841**	**3.909**	**433**	**277**	**6.408**	**3.632**
Akkumulert selvkostfond			**770**	**331**		

Note 2 - Annen driftsinntekt

	I år	I fjor
Gevinst ved salg avdriftsmidler	4.032.000	799.000
Andre inntekter/refusjoner	188.204	0
Sum annen driftsinntekt	**4.220.204**	**799.000**

Noter 2016

Note 3 - Lønnskostnad

Selskapet har hatt 29 årsverk i regnskapsåret.

Spesifikasjon av lønnskostnader	**I år**	**I fjor**
Lønn	14 241 081	13 732 943
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonskostnader	1 761 283	1 735 013
Andre lønnsrelaterte ytelser	497 037	414 077
Totalt	**16 499 401**	**15 882 033**

Ytelser til ledende personer og revisor

Daglig leder (lønn, forsikring, tlf)	736.367
Styremedlemmer (honorar, møtegodtgj, tapt arb.fortj.)	392 625
Revisjonshonorar, som består av:	
Revisjon	60 404
Attestasjonsoppgaver	0
Skatterådgivning	0
Andre tjenester	14 190
Samlet honorar til revisor, eks. mva	74 594

Det er ikke inngått avtaler om bonus, overskuddsdeling eller forpliktelser knyttet til særskilt vederlag ved opphør av ansettelsesforhold eller verv overfor daglig leder og styret. Det er heller ikke inngått forpliktelser om aksjeverdibasert godtgjørelser eller lignende overfor ansatte eller tillitsvalgte. Samlede lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, aksjeeiere og styremedlemmer utgjør kr 0.

Pensjon
Selskapet har pensjonsavtale for ansatte forsikret i KLP. Ordningen omfatter alle ansatte og tilfredsstiller kravene til obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler er oppført i balansen. Årets premie belastes regnskapet fortløpende.

Note 4 - Avskrivning på varige driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	**Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.**	**Sum**
Anskaffelseskost pr. 1/1	70 811 875	45 496 952	116 308 828
+ Tilgang	0	5 330 275	5 330 275
- Avgang	12 683 950	5 730 870	18 414 820
Anskaffelseskost pr. 31/12	58 127 925	45 096 357	103 224 282
Akk. av/nedskr. pr 1/1	45 847 875	24 492 952	70 340 828
+ Ordinære avskrivninger	2 805 000	5 272 275	8 077 275
+ Avskr. på oppskrivning	0	0	0
- Tilbakeført avskrivning	9 758 950	5 411 870	15 170 820
+ Ekstraord nedskrivninger	0	0	0
Akk. av/nedskr. pr. 31/12	38 893 925	24 353 357	63 247 282
Balanseført verdi pr 31/12	19 234 000	20 743 000	39 977 000
Prosentsats for ord.avskr	5-12	10-33	

Note 5 - Avskrivninger deponi

Deponiet på Galsomelen avskrives i takt med fyllingsgraden.

Noter 2016

Note 6 - Annen driftskostnad

Leie- og leasingavtaler er kostnadsført i regnskapet. Selskapet har følgende løpende avtaler:

Leasingavtaler	**I år**	**I fjor**
Kostnadsført leasing	778.833	1.085.602
Restgjeld leasing	525.000	1.244.000

Note 7 - Skattekostnad på ordinært resultat

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Resultat før skattekostnad	9 252 157
+/- Endr. forskj. som ikke inngår i grl. uts. skatt/sk.fordel	-390 000
+/- Permanente forskjeller	132 109
= Grunnlag for årets skattekostnad	**8 994 266**
+/- Endr. forskj, som inngår i grl. uts. skatt/skattefordel	-2 726 245
= Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	**6 268 021**
= Skattepl. inntekt (gr.lag for betalbar skatt i balansen)	**6 268 021**

Fordeling av skattekostnaden

Betalbar skatt (gr.l. for betalbar skatt i resultat x sats)	1 567 005
+/- Endring i utsatt skatt/skattefordel	844 121
= Skattekostnad (grunnlag for årets skattekostnad x sats)	**2 411 126**
+/- Differanse US grunnlag mot US/USF i fjor	-1 658 026
+/- For mye/lite avsatt skatt i fjor og andre skattekostnader	1 658 025
= Skattekostnad i resultatregnskapet	**2 411 125**

Betalbar skatt i balansen

Betalbar skatt i skattekostnaden	1 567 005
= Betalbar skatt i balansen	**1 567 005**

Note 8 - Utsatt skatt/utsatt skattefordel

Utsatt skatt/utsatt skattefordel

	2016	**2015**
+ Driftsmidler inkl. goodwill	3 832 724	-251 067
+ Utestående fordringer	-249 000	-309 000
+ Gevinst- og tapskonto	-637 546	0
- Andre avsetninger for forpliktelser	2 820 000	2 430 000
+ Pensjonspremie/- forpliktelse	-6 632 101	0
= Grunnlag utsatt skatt	**-6 505 923**	**-2 990 067**
Utsatt skatt	**0**	**0**
Negativt grunnlag utsatt skatt	6 505 923	0
= Grunnlag utsatt skattefordel	**6 505 923**	**2 990 067**
Utsatt skattefordel	**1 561 421**	**747 516**

Noter 2016

Note 9 - Investeringer i tilknyttet selskap

(Alle tall i 1.000 kr)

Firma / kontorsted	Anskaffelseskost	Balanseført Egenkapital	Eier- og stemmeandel
Origo Skibotn AS	3 000	7 209	50%
Totalt	**3 000**	**7 209**	

Note 10 - Lån til tilknyttet selskap

	I år	I fjor
Lån Arctic Waste Management AS	160 380	160 380
Lån Origo Skibotn AS	4 171 000	0
Sum lån til tilknyttet selskap	**4 331 380**	**160 380**
Pantstillelse, annen sikkerhetsstillelse samt garantier o.l.		
Arctic Waste Management, garanti og sikkerhet	440 000	440.000

Note 11 - Investeringer i aksjer og andeler

	I år	I fjor
Aksjer Rekom AS	89 850	89 850
Aksjer Arctic Waste Management	11 000	11 000
Aksjer Arnøy og Laukøyforbindel	10 000	10 000
Egenkapitaltilskudd KLP	525 613	0
Sum Investeringer i aksjer og andeler	**636 463**	**110 850**

Egenkapitaltilskudd KLP er innarbeidet i balansen samtidig med balanseføring av netto pensjonsforpliktelser og er ført direkte mot selskapets egenkapital.

Note 12 - Pensjonsforpliktelser

Selskapet har endret regnskapsprinsipp for regnskapsposten pensjonsforpliktelser i inneværende regnskapsår.

Endringen er ført direkte mot egenkapitalen ved regnskapsårets begynnelse, og har gitt følgende effekt på regnskapsposter, utsatt skatt og egenkapitalen:

	Sammenligningstall for fjoråret i årets regnskap	Pr 31.12. i fjor iht fjorårets regnskap
Effekt på regnskapsposten pensjonsforpliktelser	6.632.101	0
Effekt på regnskapsposten investering i aksjer og andeler	525.613	
Effekt på utsatt skatt	1.658.025	0
Effekt på egenkapitalen	**4.448.463**	**0**

Sammenligningstallene for i fjor er ikke omarbeidet med hensyn på endring av regnskapsprinsipp på de punkter hvor det er gjort endringer som angitt i spesifikasjonen ovenfor.

Noter 2016

Note 13 - Obligasjoner og andre fordringer

Andre fordringer gjelder bundet bankinnskudd til dekning av avslutning og etterdrift deponi.

	I år	I fjor
Bundet bankinnskudd	2 820 000	2 430 000
Sum andre fordringer	**2 820 000**	**2 430 000**

Note 14 - Varer

	I år	**I fjor**
Varelager vurdert til kostpris	410.000	154.000
Sum varer	**410.000**	**154.000**

Note 15 - Kundefordringer

	I år	**I fjor**
Kundefordringer til pålydende	5.559.534	6.606.327
- avsatt for påregnelige tap	-249.000	-309.000
Sum kundefordringer	**5.310.534**	**6.297.327**

Note 16 - Andre fordringer

	I år	**I fjor**
Andre korts. fordringer	25 000	0
Forskudd ansatte	28 000	70 316
Forskuddsbetalte kostnader	89 638	429 858
Påløpne renter	76 746	0
Sum andre fordringer	**219 384**	**500 174**

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter o.l.

Skattetrekkinnskudd utgjør pr 31.12. i år kr 745 934 og utgjorde pr 31.12. i fjor kr 643 795.

Note 18 - Selskapskapital

Antall aksjer, aksjeeiere m.v.

Selskapet har 30 aksjer pålydende kr 10.000.-, samlet aksjekapital utgjør kr 300.000.-

Selskapet har 6 aksjeeiere:

Aksjonærens navn:	***Antall aksjer:***
Nordreisa kommune	5
Skjervøy kommune	5
Kåfjord kommune	5
Lyngen kommune	5
Storfjord kommune	5
Kvænangen kommune	5

Noter 2016

Selskapets tillitsmenn har eierandeler og rettigheter til eierandeler:

	Antall aksjer:
Daglig leder:	0
Medlemmer av styret:	0
Medlemmer av bedriftsforsamlingen:	0

Note 19 - Annen egenkapital

	Aksjekapital / selskapskapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr 1.1.	300 000	30 919 146	31 219 146
Tilført fra årsresultat	0	3 841 032	3 841 032
Pensjonsforpliktelser balanseført:	0	-4 448 463	-4 448 463
Pr 31.12.	**300 000**	**30 311 716**	**30 611 716**

Note 20 - Pensjonsforpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning for selskapets ansatte jfr. lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretaket har etablert en tjenestepensjonsordning som tilfredsstiller kravene i loven.

Pensjonsordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er både avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivået når den enkelte når pensjonsalderen og størrelsen på de framtidige ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er forsikret i et gjennom et forsikringsselskap.

Forutsetninger av aktuarmessig art bygger på vanlig benyttede forutsetninger innen denne type forsikring, og foreløpig Norsk Regnskaps Standard om pensjonskostnader.

	I år	I fjor
Antall ansatte som omfattes av pensjonsordningen	80	XXXX
Diskonteringsrente lagt til grunn i beregning av pensjonsforpliktelsen	2,6 %	XXXX %
Årlig regulering av pensjonen (*)	1,48 %	XXXX %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,6 %	XXXX %
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1.860.128	XXXX
+ Rentekostnad av forpliktelsen	754.174	XXXX
- Avkastning av pensjonsmidler	-579.059	XXXX
+ Arbeidsgiveravgift	0	XXXX
= Pensjonskostnader	**2.035.243**	**XXXX**
Opptjente pensjonsforpliktelser pr 31.12.	27.464.728	XXXX
+ Effekt av framtidige lønnsreguleringer (beregnet)	0	XXXX
= Beregnede forpliktelser pr 31.12.	**27.464.728**	**XXXX**
- Pensjonsmidler pr 31.12. (markedsverdi)	21.346.642	XXXX
+/- Estimatavvik (ikke resultatført)	514.015	XXXX
+ Arbeidsgiveravgift	0	XXXX
=Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12.	**6.632.101**	**XXXX**

(*) inkl. lønnsregulering, pensjonsøkning og regulering av grunnbeløpet i folketrygden

Note 21 - Avsetning for forpliktelser

	I år	I fjor
Avsetning til fond for avslutning og etterdrift av deponi	2.820.000	2.430.000
Sum avsetninger for forpliktelser	**2.820.000**	**2.430.000**

Noter 2016

Note 22 - Pantstillelser

Gjeldspost med forfall senere enn 5 år fra balansedagen utgjør pr 31.12. i år kr 27,9 mill og pr 31.12. i fjor kr 29,8 mill.

Pantsettelser	**I år**	**I fjor**
Gjeld sikret med pant	20.629.679	21.799.156
Bankgarantier	706.000	706.000
Pantsatte eiendeler:		
Anleggsmidler	36.883.000	39.744.000
Kundefordringer	5.310.534	6.297.327
Sum pantsatte eiendeler	**42.193.534**	**46.041.327**

Av langsiktig gjeld er kr 7.312.500 sikret ved garanti fra eierkommunene.

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
N-9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627MVA

Avfallsservice AS
Øyvind Mikalsen
Hovedvegen 62
9152 Sørkjosen

Deres ref: ØM

Vår ref: GA/bhj

13. mars 2017

Revisjonsberetning 2016

Vedlagt følger vår revisjonsberetning for 2016 for Avfallsservice AS

Årsregnskapet skal sendes til Regnskapsregisteret innen en måned etter at det er godkjent av generalforsamlingen eller tilsvarende organ.

Årsregnskapet skal sendes inn via Regnskapsregisteret sine skjema på www.altinn.no. Årsregnskap som sendes i posten blir returnert av Regnskapsregisteret uten at innsendte dokumenter blir vurdert.

For å unngå forsinkelsesgebyr må årsregnskap med noter, årsberetning og eventuell revisjonsberetning være sendt til Regnskapsregisteret senest 31. juli – i året etter regnskapsåret. Dette gjelder for enheter med avslutningsdato i perioden 01.07.–31.12.

For enheter med avslutningsdato i perioden 01.01.–30.06. er tilsvarende frist 28. februar (29. februar ved skuddår).

KPMG er ikke ansvarlig for å sende inn årsregnskapet til Regnskapsregisteret.

Vennlig hilsen
for KPMG AS

Gunnar Alskog
Statsautorisert revisor

Vedlegg: Revisjonsberetning for 2016

KPMG AS is the Norwegian member firm of KPMG International, a Swiss cooperative.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo, Bodø, Alta, Arendal, Bergen, Elverum, Finnsnes, Hamar, Haugesund, Kristiansand, Larvik, Lillehammer, Mo i Rana, Molde, Røros, Sandefjord, Sandnessjøen, Stavanger, Stord, Tromsø, Trondheim, Tønsberg, Ålesund

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Avfallsservice AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Avfallsservice AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 6 841 032. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:
Oslo, Alta, Arendal, Bergen, Bodø, Elverum, Finnsnes, Hamar, Haugesund, Knarvik, Kristiansand, Mo i Rana, Molde, Skien, Sandefjord, Sandnessjøen, Stavanger, Stord, Straume, Tromsø, Trondheim, Tynset, Ålesund

avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tromsø, 13. mars 2017
KPMG AS

Gunnar Alskog
Statsautorisert revisor

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Avfallsservice AS

Uavhengig revisors beretning til selvkostregnskap – kommunal slam 2016

Konklusjon

Vi har revidert selvkostregnskapet vedrørende kommunal slam 2016 for Avfallsservice AS som viser ett underskudd på kr 172 000. Selvkostregnskapet består av oppstilling over inntekter og kostnader knyttet til kommunal slam. Selvkostregnskapet er utarbeidet av ledelsen.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av selvkostregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering - Grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenset distribusjon

Selvkostregnskapet er utarbeidet for å gi informasjon til generalforsamlingen i Avfallsservice AS. Selvkostregnskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på ledelsen i Avfallsservice AS og generalforsamlingen i Avfallsservice AS og skal ikke distribueres til andre parter.

Ledelsens ansvar for selvkostregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av selvkostregnskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av selvkostregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at selvkostregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på selvkostregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:
Oslo, Alta, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Elverum, Finnsnes, Hamar, Haugesund, Knarvik, Kristiansand, Mo i Rana, Molde, Skien, Sandefjord, Sandnessjøen, Stavanger, Stord, Straume, Tromsø, Trondheim, Tynset, Ålesund

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av Selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Tromsø, 13. mars 2017
KPMG AS

Gunnar Alskog
Statsautorisert revisor

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Avfallsservice AS

Uavhengig revisors beretning til selvkostregnskap – kommunal renovasjon 2016

Konklusjon

Vi har revidert selvkostregnskapet vedrørende kommunal renovasjon 2016 for Avfallsservice AS som viser ett overskudd på kr 605 000. Selvkostregnskapet består av oppstilling over inntekter og kostnader knyttet til kommunal renovasjon. Selvkostregnskapet er utarbeidet av ledelsen.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av selvkostregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering - Grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenset distribusjon

Selvkostregnskapet er utarbeidet for å gi informasjon til generalforsamlingen i Avfallsservice AS. Selvkostregnskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på ledelsen i Avfallsservice AS og generalforsamlingen i Avfallsservice AS og skal ikke distribueres til andre parter.

Ledelsens ansvar for selvkostregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av selvkostregnskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av selvkostregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at selvkostregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på selvkostregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:
Oslo, Alta, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Elverum, Finnsnes, Hamar, Haugesund, Knarvik, Kristiansand, Mo i Rana, Molde, Skien, Sandefjord, Sandnessjøen, Stavanger, Stord, Straume, Tromsø, Trondheim, Tynset, Ålesund

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av Selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Tromsø, 13. mars 2017
KPMG AS

Gunnar Alskog
Statsautorisert revisor

KomRev NORD
Interkommunalt selskap

Vi skaper trygghet

NORDREISA KOMMUNE
27 APR 2017
SAKSNR. 15/1490
LØPENR.
DOK.NR. ARK.

Til styret for P. B. Lunds legat

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for P. B. Lunds legat, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 1 102,-, noteopplysninger og årsmelding for regnskapsåret avsluttet per denne datoen.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til P. B. Lunds legat per 31. desember 2015 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon med forbehold om utdelinger og forvaltning

Formålet med stiftelsen er følgende: sitat fra statutter; *"..anvendes som stipend til personer fra Nordreisa kommune som tar utdanning innen helse- og sosialsektoren"*, sitat slutt.

Det har ikke vært utdelinger i perioden 2006 – 2015. Vi tar derfor forbehold om stiftelsen forvaltes i samsvar med formål og vedtekter.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi, med unntak av forholdene beskrevet i avsnittet ovenfor, at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Andre forhold

I henhold til stiftelsens vedtekter av 28. mai 1927 skal legatet bestyres av kommunens ordfører, lederen av helse- og sosialutvalget og soknepresten. Kommunen er for tiden uten tilsatt soknepresten. Som følge av dette mangler denne signaturen i regnskapsdokumentet.

Sistnevnte forhold har ingen betydning for konklusjonen i revisjonsberetningen.

Tromsø, 1. juli 2016.

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

NORDREISA KOMMUNE
27 APR 2017
SAKSNR. 15/1440
LØPENR.
DOK.NR. ARK.K.

ÅRSOPPGJØR 2015

P.B. LUNDS LEGAT

P. B. LUNDS LEGAT

Årsmelding for 2015

Legatet er opprettet ved gave i 1927 fra P. B. Lund, Sørkjosen, på hans 80 års fødselsdag i Nordreisa kommune, til hjelp for verdige trengende. I 1991 ble statuttene endret til å gjelde personer fra Nordreisa kommune som tar utdanning innen helse- og sosialsektoren.
Beløpets størrelse var kr 10.000,-.

Legatet vil bli videreført i sin nåværende form kommende år, og det er ikke planer om å avvikle eller slå sammen legatet med andre legater.

Legatet har ingen ansatte.

Legatet driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljøet.

Overskuddet i 2015 tillegges fra forvaltningskapital pr 31.12.

Storslett, 5.mai 2016

Styreleder	styremedlem	styremedlem

P. B. LUNDS LEGAT

2015

Resultatregnskap

	Note	2015	2014
Driftsinntekter			
Andre driftsinntekter		0,00	0,00
Sum driftsinntekter		**0,00**	**0,00**
Driftskostnader			
Lønnskostnad	1	0,00	0,00
Andre godtgjørelser	2	0,00	0,00
Utdelte midler		0,00	0,00
Andre driftskostnader	3	645,00	645,00
Sum driftskostnader		**645,00**	**645,00**
Renteinntekter		1 747,00	3 171,00
Årsresultat		**1 102,00**	**2 526,00**
Disponering resultat			
Overført egenkapital		1 102,00	2 526,00

P. B. LUNDS LEGAT

2015

Balanseregnskap

	Note	2015	2014
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler		0,00	0,00
Finansielle anleggsmidler	4	0,00	0,00
Sum anleggsmidler		**0,00**	**0,00**
Omløpsmidler			
Bankinnskudd		141 681,56	140 579,56
Sum omløpsmidler		**141 681,56**	**140 579,56**
Sum eiendeler		**141 681,56**	**140 579,56**
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Fri egenkapital		121 681,56	120 579,56
Bundet egenkapital		20 000,00	20 000,00
Sum egenkapital		**141 681,56**	**140 579,56**
Gjeld			
Kortsiktig gjeld	3	0,00	0,00
Sum gjeld		**0,00**	**0,00**
Sum egenkapital og gjeld		**141 681,56**	**140 579,56**

Storslett 05.05.2016 **Styreformann:** Øyvind Evanger

Noter til regnskapet - P. B. Lund's legat

Note 1:
Legatet har ingen ansatte.

Note 2:
Det er ikke gitt godtgjørelser til daglig leder eller medlemmer av styret.
Regnskapsfører er honorert med kr 0,-.
Revisor er honorert med kr 0,- fordelt med kr 0,- på revisjon og kr 0,- på andre tjenester.

Note 3:
Fra og med 2006 betaler stiftelsen årsavgift på stiftelsesregisteret til Lotteri- og stiftelsestilsynet.
I 2015 var årsgebyret på kr 645,-.

Note 4:
Det er ikke gitt lån til ledende personer.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/310-7
Arkiv: 004
Saksbehandler: Christin Andersen
Dato: 09.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/17	Nordreisa arbeidsmiljøutvalg	07.06.2017
2/17	Nordreisa eldreråd	06.06.2017
18/17	Nordreisa formannskap	15.06.2017
26/17	Nordreisa helse- og omsorgsutvalg	30.05.2017
34/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017
13/17	Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg	06.06.2017
2/17	Nordreisa råd for funksjonshemmede	06.06.2017

Årsmelding 2016 - Nordreisa kommune

Henvisning til lovverk:
- Kommuneloven § 48
- Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (200-12-15 nr 1424)

Vedlegg
1 Årsmelding 2016

Saksprotokoll i Nordreisa helse- og omsorgsutvalg - 30.05.2017

Behandling:

Helse- og omsorgsutvalget tar årsmeldinga til orientering. Vi ber om ast tabell s 170 redigeres, samt at årstallet i innstillinga korrigeres.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Helse- og omsorgsutvalget tar årsmeldinga til orientering. Vi ber om ast tabell s 170 redigeres, samt at årstallet i innstillinga korrigeres.

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 15.06.2017

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmelding 2016 Nordreisa kommune vedtas.

Saksprotokoll i Nordreisa eldreråd - 06.06.2017

Behandling:

Årsmelding 2016 tatt til orientering.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmelding 2016 tatt til orientering.

Saksprotokoll i Nordreisa arbeidsmiljøutvalg - 07.06.2017

Behandling:

Innstillinga enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmelding 2016 Nordreisa kommune vedtas.

Rådmannens innstilling

Årsmelding 2015 Nordreisa kommune vedtas.

Saksopplysninger

I henhold til forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, skal rådmann utarbeide årsmelding som skal behandles i tilknytning til årsregnskapet. Årsmeldingen er rådmannens melding til politikerne om virksomheten.

Årsmelding for 2016 har endret struktur og er samlet for hele den kommunale virksomheten og består av rådmannens kommentarer til drift og organisasjon, om økonomiske resultat, om Nordreisa samfunnet og beskrivelser fra sektorer. Rådmannen sluttførte omorganiseringen fra 2 til 3 nivå modell i 2016, årsmeldingen for 2016 viser at organisasjonen nå er organisert etter

3nivå modellen. Rådmann har bestrebet få en helhetlig tråd i årsmeldingen jfr organisasjonsmodell.

I tillegg til de utvalgene årsmeldingen behandles i, skal årsmeldingen også behandles i Nordreisa kontrollutvalg og ungdomsrådet. Rådmannens årsmelding behandles i 2016 i alle utvalg. Til neste år vil rådmannens årsmelding behandles i alle utvalg foruten sektorutvalgene som får sine egne årsmeldinger med detaljerte opplysninger fra hver sektor.

Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt og skal foreligge samtidig til politisk behandling.

Vurdering

Rådmannen foreslår at årsmelding for 2015 slik den foreligger, vedtas

Årsmelding 2016

Nordreisa kommune

Innholdsfortegnelse

	Side
Rådmannens innledning	3
Reisa mot målene	5
Økonomi og resultat	6
Samfunn og livskvalitet	11
Politisk styring og aktivitet	14
Medarbeidere og organisasjon	17
Sentraladministrasjon	21
Oppvekstsektor	23
Helse og omsorgssektor	31
Distriktsmedisinsk senter Nord-Troms	35
NAV sosial	39
Sektor for drift og utvikling	41

Rådmannens innledning

2016 var et krevende år for hele organisasjonen.
Året startet med en full gjennomgang av alle kommunale tjenester. Med utgangspunkt i tjenestebehovet ble det utarbeidet nye bemanningsplaner i henhold til budsjettrammene for de ulike sektorer. Hovedutvalgenes vedtatte bemanningsplaner resulterte i en nedbemanning av over 30 årsverk. Nedbemanningen ble gjennomført uten oppsigelser, men den resulterte i at noen ansatte ble omplassert i lavere stillingsprosent.

Omorganiseringa tilbake til 3 nivå-modellen ble fullført ved at rådmannens stab og støttefunksjoner ble delt i to tjenester; økonomi og service- og personal.

Rådmannen har inngått lederavtaler med alle sektorledere og har også gjennomført medarbeidersamtaler med alle ledere som rapporterer til rådmannen.

Følgende planer/reglement/forskrifter ble vedtatt av kommunestyret:

- Delegasjonsreglement
- Helhetlig plan for bosetting og integrering av flyktninger
- Revisjon av Forskrift om salgs- og skjenkebevilling for alkohol
- Eierskapsmelding Nordreisa kommune
- Kommunal planstrategi
- Revidering av skoleskyssordningen
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet og bygging av anlegg
- Lønnspolitiskplan
- Regional rekrutterings- og kompetanseplan for helse- og omsorgsområdet i Nord-Troms

Kommunestyret gjennomførte temadag 27. september om «kommunen som skoleeier».

På grunn av færre flyktningeankomster til landet, ble det redusert behov for antall asylmottak i landet. UDI la derfor ned akuttmottaket for asylsøkere i Nordreisa 31.12.16, som på det meste bosatte over 160 asylsøkere. IMDI anmodet Nordreisa kommune om å bosette enslige mindreårige flyktninger, og Nordreisa kommunestyre vedtok å etablere et bokollektiv for enslige mindreårige med inntil 10 plasser. Bokollektivet kom i drift på høsten med 7 beboere. Kollektivet har 7,82 årsverk som går i 3-delt turnus.

Kommunestrukturarbeidet fortsatte i 2016, der de fire nordligste Nord Troms kommunene fikk utarbeidet en rapport som anbefalte en videre prosess med intensjon om sammenslåing av kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Rapporten ble presentert på et felles kommunestyremøte 30. mars og ble fulgt opp av underskrevne intensjonsavtaler i mai.
Det ble avholdt folkemøter om fremtidig kommunestruktur på Storslett, i Oksfjord og Rotsundelv henholdsvis 11., 12. og 18. april. I tillegg ble det gjennomført en opinionsundersøkelse, hvor 53 % av respondentene (388) var for at Nordreisa skal slå seg sammen med én eller flere kommuner.
Videre ble det avholdt folkeavstemning om kommunesammenslåing 25. mai. Kun 17,3% av de stemmeberettigede avga stemme og resultatet var at 52,09% var for kommunesammenslåing. Et klart flertall av disse ønsket Nord-Troms 4 alternativet, fremfor kun Nordreisa og Skjervøy.
Endelig vedtak ble gjort av kommunestyret 16. juni og vedtaket ble at Nordreisa kommune ikke ønsket kommunesammenslåing.

Arbeidet med oppdatering av kommunens beredskapsplan har vært en kontinuerlig prosess, og er blitt et dokument som kriseledelsen aktivt forholder seg til.

Intern kontroll er et gjennomgående tema og kommunens administrasjon jobber fortsatt med implementering av det digitale internkontrollsystemet i alle virksomheter. Dette er et arbeid som krever kontinuerlig fokus og det rapporteres om knapphet på ressurser i forhold til oppfølging av systemet.

Nord Troms kommunene deltok i en arbeidsgruppe med Helse Nord og UNN, der mandatet var å evaluere behovet og samfunnsnytten av sykestuesengene. Rapporten ferdigstilles i 2017 og endelig avklaring om finansiering av sengene vil bli gjort av Helse Nord-styret.

Nord Troms kommunene har også igangsatt en gjennomgang av alle interkommunale samarbeid. Konklusjonen på gjennomgangen vil komme i 2017.

Nordreisa kommune er fortsatt med i prosjektet kompetanseutvikling i helse og omsorg i Nord-Troms, der prosjektet nå er i en iverksettingsfase.
I mars ble den interkommunale entreprenørsatsinga igangsatt og Nord Troms kommunene kom også i gang med helseteknologiprosjektet, som er finansiert av Fylkesmannen.

Utredninga om en felles barneverntjeneste i Nord Troms kom ikke i gang i 2016, slik det var planlagt.

Etter innføringa av månedsrapportering i 2015, der virksomhetene månedlig rapporterer til sektorleder og sektorleder rapporterer til rådmannen, oppleves det at økonomikompetansen og økonomistyringa er blitt bedre. Dette gjenspeiles også i regnskapet for 2016, som ble avlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk på 22,8 mill kr . Den budsjetterte inndekninga av det akkumulerte merforbruket på 7,8 mill kr ble innfridd, og det ble avsatt 3,3 mill kr til disposisjonsfond. Investeringsregnskapet ble avlagt i balanse.

Kommunen har en målsetning om 92 % nærvær, noe som ble oppnådd i 2016. Nærværsarbeidet har hatt et spesielt fokus de siste årene og flere tiltak er iverksatt, bla arbeidsnærværsdag og IA-pris.

Rådmannen vil rette en takk til politikere, ledere, tillitsvalgte og ansatte i Nordreisa kommune, som gjennom solidaritet og felles innsats klarer å opprettholde gode tjenester til beste for befolkningen i Nordreisa kommune.

Storslett, 31.03.17
Anne-Marie Gaino
rådmann

Reisa mot målene

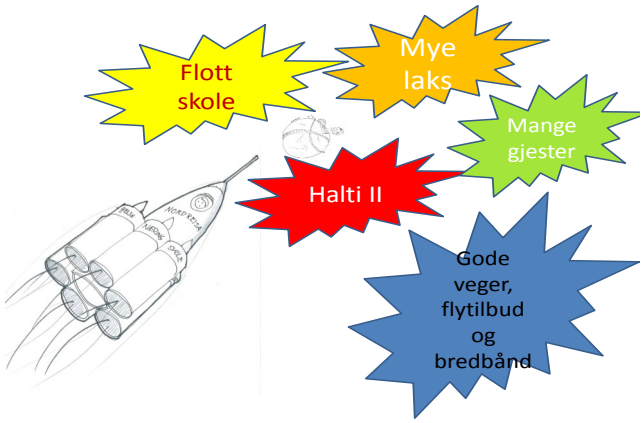

"Mot et åpent kunnskapssamfunn"

I samfunnsdelen definerer de viktigste målene for utviklingen av lokalsamfunnet i Nordreisa. Kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt våren 2013, er en langsiktig plan – og minst en gang i hver valgperiode skal kommunestyret ta den opp til rullering.

Sammenhengen mellom kommuneplanen og økonomiplanen kan illustreres som følger:

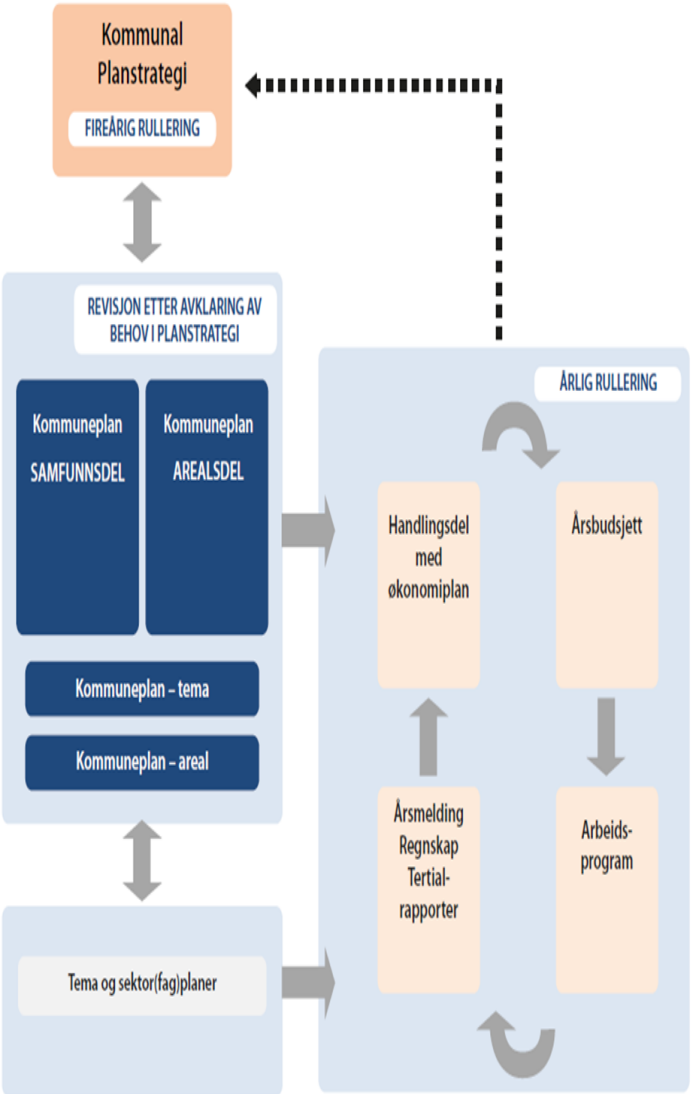

DEN STORE ATTRAKTIVITETSKONKURRANSEN

- Konkurransedyktige arbeidsplasser
- Muligheter for bolig
- Livskraftig sted
- Godt bomiljø
- Utdanning og oppvekst
- Markedsføring og omdømme

FOLKEHELSE —PÅVIRKNING FORAN BEHANDLING

- Økt arbeidsdeltakelse
- Flere med fullført utdanning
- Bolig til alle
- Sosial tilhørighet
- Tilrettelegging for positiv helseatferd

INKLUDERENDE LOKALSAMFUNN —DET ÅPNE STED

- Innbyggernes medbestemmelse
- Åpen stedsidentitet
- Ta i bruk innflytternes kompetanse

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

- Positiv netto driftsresultat
- Stram økonomistyring og ledelse
- Effektiv tjenesteproduksjon og organisering
- Økt arbeidsnærvær

NATUR, MILJØ OG KLIMA

- Klima i endring vil gi utfordringer for det kommunale tjenester
- Overordnet risiko– og sårbarhetsanalyser er viktige i alt arbeid og planlegging

Økonomi og resultat

Driftsresultat

Nordreisa kommunes sitt driftsregnskap for 2016 gikk med et mindreforbruk på kr 22,8 mill. Det ble foretatt inndekning av tidligere års merforbruk med kr 7,88 mill. I 2015 gikk driftsregnskapet med underdekning på kr 1,98 mill.

	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat i %	7,6	-0,48	-0,25	4,07
Likviditetsgrad 1	2,12	1,44	1,44	1,69
Korr likviditetsgrad 1	1,79	1,06	0,90	1,24

Netto driftsresultat: Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er netto resultatgrad. Netto driftsresultat skal brukes til å delfinansiere investeringer. Det som ikke kan finansieres med egenfinansiering (hentet fra netto driftsresultat) må lånes. Grunnen til at vi må ha et netto driftsresultat på en viss størrelse er for å kunne opprettholde et høyt investeringsnivå over tid. Dersom vi ikke makter å ha en høy egenfinansieringsandel vil vi enten bli "spist opp" av renter og avdrag eller vi må redusere investeringsnivået drastisk.

Likviditetsgrad 1: Likviditetsgrad 1 forteller noe om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Med andre ord måler det bedriftens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser etter hvert som disse forfaller. Likviditetsgrad 1 bør være større enn 2. Formelen for Likviditetsgrad 1 er omløpsmidler/kortsiktig gjeld.

Netto driftsresultat styrket seg betraktelig i 2016 og den negative trenden, økonomisk sett, er snudd fra to år med negativt netto driftsresultat.

Når det gjelder likviditetsgrad 1 ble den også styrket seg i positiv retning i 2016. I den korrigerte likviditetsgraden er premieavviket holdt utenfor på grunn at den er med å «blåse opp» omløpsmidlene. Den korrigerte viser at likviditetsgrad 1 også er styrket, og gir signaler om at kommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser er blitt bedre. Dette gjenspeiles i at kommunen i 2016 kun har brukt kassakreditt i korte perioder. Tidligere år ble kassakreditten benyttet hver måned.

Likviditet

I løpet av 2016 har arbeidskapitalen styrket seg. Sammenlignet med 2015 er omløpsmidlene økt med kr 31,03 mill, mens kortsiktig gjeld er redusert med 9,03 mill. Til sammen er arbeidskapitalen styrket med kr 40,06 mill.

Tall i mill kr	RS 2016	RS 2015	RS 2014	RS 2013
Endring arbeidskapital balanse	40,1	1,94	10,3	11,55
Endring arbeidskapital resultat	40,1	1,94	10,3	11,55

Omløpsmidlene består av postene kasse/bankinnskudd, kortsiktige fordringer og «fordringssiden» på premieavviket. Kasse/bankbeholdning styrket seg sett mot 2015 med kr 32 mill, og kommunen benyttet kassakreditt kun noen få ganger i 2016. Kortsiktige fordringer ble styrket med kr 0,4 mill. Premieavviket ble redusert med kr 1,35 mill sett mot 2015. Fordringen på premieavviket er kun regnskapsteknisk og det følger ingen innbetaling av likvider, og blåser dermed opp omløpsmidlene.

Kortsiktig gjeld består av postene annen kortsiktig gjeld og premieavvik. Sammenlignet med fjoråret ble kortsiktig gjeld redusert med kr 9,03 mill. Av dette utgjør annen kortsiktig gjeld kr 7,53 mill, mens «gjeldssiden» på premieavviket ble redusert med kr 1,5 mill.

Kortsiktig gjeld består av postene annen kortsiktig gjeld og premieavvik. Sammenlignet med fjoråret ble kortsiktig gjeld redusert med kr 9,03 mill. Av dette utgjør annen kortsiktig gjeld kr 7,53 mill, mens «gjeldssiden» på premieavviket ble redusert med kr 1,5 mill.

Pensjon

Nordreisa kommunes hovedleverandør for pensjon er KLP, mens pedagogisk personell benytter Statens Pensjonskasse. Det er balanseført 714 mill kr i pensjonsforpliktelser og 582 mill kr i pensjonsmidler. Samlet akkumulert premieavvik er på kr 27,8 mill, noe som er en økning på kr 0,1 mill sett mot 2015. Premieavviket skal utgiftsføres i løpet av en 7/10/15 årsperiode.

Fond

Den samlede fondsbeholdningen er på 41,15 mill kr fordelt mellom følgende fondstyper:

Tall i mill kr	RS 2016	RS 2015	RS 2014	RS 2013
Disposisjonsfond	3,30	0,00	0,00	0,00
Bundne driftsfond	17,13	15,70	15,87	16,67
Ubundne investeringsfond	3,70	0,27	0,27	0,27
Bundne investeringsfond	17,02	18,68	18,58	22,20
Sum fond	41,15	34,65	34,72	39,14

Investeringer

Summen av brutto investeringsutgifter i anleggsmidler er på kr 49,12 mill, mot kr 46,37 mill i 2015. Investeringsregnskapet gikk i 2016 i balanse.

Byggingen av Halti II ble ferdigstilt i 2016 og endte i et merforbruk på kr 4,96 mill. Merforbruket hadde ikke budsjettinndekning, og det ble dermed ikke foretatt låneopptak på prosjektet. Prosjektet ble inndekket ved ubrukte lånemidler fra andre prosjekter. Låneopptaket på Halti II vil blir gjort i 2017.

På kjøp av grunn er ett grunnkjøp som skulle gjennomføres i 2016 utsatt til 2017, og gir differanse i forhold til budsjett. Kjøpet er utsatt ettersom det ikke var samsvar mellom hjemmelshavere og grunnboken, som følge av arveoppgjør.

I regnskapsskjema 1A og 1B gir manglende budsjettregulering på momskompensasjon differanse på blant annet Guleng, uteområdet Storslett skole, EPC energisparekontrakter, ny vei Moan skole, og Saga skistadion. Dette skyldes at kommunen benytter nettofinansiering på prosjektene. Momskompensasjon gir prosjektet ingen utgift samlet sett (netto), men gir differanse isolert sett på utgiftsposten og inntektsposten. Differansen gir et ikke reelt avvik på prosjektene. Kommunen vil dermed foreta budsjettregulering på momskompensasjon på investeringsprosjekter i 2017.

Byggingen av omsorgsboliger, Guleng III, var i 2016 i sluttfasen og bygget ferdigstilles i første del av 2017.

De største investeringsprosjekter i 2016 var:

Guleng III	kr	27,38 mill
Halti II	kr	5,08 mill
EPC kontrakter	kr	7,60 mill

Gjeld, renter og avdrag

Den samlede lånegjelda er i 2016 på kr 517,1 mill inkl videreformidlingslån, og har økt med kr 9,86 mill fra 2015. Nordreisa kommune har 45 % av lånemassen på fastrente med bindingstid over 3 måneder. Dette er innenfor vårt finansreglement som tilsier minimum 30 % fastrente. Av total lånegjeld utgjør lån til VAR investeringer og videreformidlingslån ca 41 %.

Tall i 1000 kr	RS 2016	RS 2015	RS 2014	RS 2013
Samlede lånegjeld	517 103	507 238	493 724	481 872
Fordelt på kreditorer:				
Kommunalbanken	333 584	318 502	333 005	319 176
KLP kommunekreditt	81 449	84 152	55 141	57 371
DNB	0	192	225	259
Husbanken (videreformidlingslån)	102 069	104 394	105 353	105 066

Kommunen ligger over minste tillatte avdrag på gjeld ihht Kommunelovens § 50. Betaling av avdrag til Husbanken er holdt utenfor beregningene, da disse lånene går til videre utlån.

Avdrag	RS 2016	RS 2015	RS 2014	RS 2013
Betalt avdrag	16 108 828	17 387 354	15 684 673	14 982 343
Beregnet minste lovlig avdrag	13 477 038	12 855 430	12 168 577	11 804 038
Differanse	2 631 790	4 531 924	3 516 096	3 178 305

Underskudd	Resterende underskudd 31.12.15	2016	2017
2008	2 230 029	2 230 029	
2009	3 587 672	3 587 672	
2010	4 482 918	2 067 299	2 415 787
2014	469 043		469 044
2015	1 978 500		1 978 500
Sum	12 748 162	7 885 000	4 863 331

Inndekning

Kommunen står på ROBEK-listen og har et akkumulert merforbruk på kr. 4,86 millioner per 31.12.2016. Den budsjetterte inndekningen på tidligere års merforbruk på kr 7,89 mill ble dekket inn i henhold til planen.

Gjenstående merforbruk fremkommer slik:

År	Opprinnelig	Gjenstående inndekning
Merforbruk 2010	5 332 559	2 415 787
Merforbruk 2014	469 043	469 044
Merforbruk 2015	1 978 500	1 978 500
Akkumulert merforbruk		4 863 331

Nordreisa kommune søkte departementet om ny inndekningsplan som følge av at opprinnelig inndekningsplan ikke er blitt overholdt i 2015. Den nye planen for inndekning er som følger:

Nordreisa kommune klarte inndekning i 2016 som budsjettert og det gjenstår ett år igjen av inndekningen.

Det er total 45 Robek kommuner i landet
I Troms 3 kommuner:
• Kvæfjord
• Torsken
• Nordreisa

Driftsregnskapet

Netto driftsresultat for 2016 ble på kr 7,6 %, mot 2015 da netto driftsresultat ble på -0,48 %.

Sektor	Regnskap	Reg.budsjett	Avvik
Administrasjon	24 499 770	25 917 789	1 418 019
Oppvekst og kultur	112 444 312	116 741 159	4 296 847
Helse og omsorg	114 476 883	120 189 641	5 712 758
Anleggsdrift	188 868	112 710	-76 158
Bygg og eiendom	35 719 326	37 290 068	1 570 742
Skatter og rammetilskudd	-329 524 703	-323 130 800	6 393 903
Renter, avdrag og avsetninger	42 058 957	22 781 006	-19 277 951
0 Prosjekter	136 587	98 427	-38 160

Driftsinntektene ble kr 23 mill mer enn budsjettert. De største avvikene er :

Inntekter	Beløp
Refusjon fra staten på voksenopplæring	1 500 000
Refusjon fra staten på prosjekter	2 400 000
Refusjon på skoler	800 000
Refusjon på barnevernstjenesten	240 000
Refusjon sykepenger og fødselspenger	5 960 000
Refusjon på fastlønnstilskudd fra staten	426 000
Ressurskrevende tjenester	430 000
Integreringstilskuddet	2 700 000
Skatteinntektene	7 500 000
Gebyr kart og oppmåling	155 000
Leieinntekter og div salgsinntekter	1 300 000
Overføringer fra fylkesmannen	900 000
Rammetilskuddet mindreinntekt	- 3 400 000

Merinntekten på voksenopplæringen er som følge av flere flykninger og tilskudd til norskopplæring i forbindelse med midlertidig flyktningmottak.

Merinntekten på refusjoner på prosjekter settes på fond, og er dermed ikke en reell merinntekt.

Refusjon på skoler gjelder tilskudd i forbindelse med tidlig innsats og tilskudd til språkopplæring.

Merinntekten på barnevernstjenesten skyldes at tilskuddet til tjenesten fra Staten var økt i 2016.

Merinntekten på refusjonen på sykelønn og fødselspenger er reelt sett på kr 5 mill når man hensyntar merforbruket på lønnsutgifter.

Kommunen mottok kr 0,4 mill i merinntekt på fastlønnstilskudd. Det gjelder økt tilskudd innenfor fysioterapitjenesten. Tjenesten har ikke turnuskandidat før til høsten 2017, og dette tilskuddet vil dermed ikke være så høyt i 2017.

Refusjonen på ressurskrevende tjenester ble 0,43 mill mer enn budsjettert. Oppfølgning av denne refusjonen er blitt bedre i løpet av 2016, og det ble foretatt to kvalitetssikringer av refusjonen i løpet av året.

Integreringstilskuddet ble kr 2,7 mill mer enn budsjettert. Dette er hensynstatt i budsjettet for 2017.

Skatteinntektene og rammetilskuddet ble samlet sett kr 4,1 mill mer enn budsjettert, og skyldes skattetilpasninger på nasjonalt plan.

Gebyr på kart og oppmåling ble kr 0,15 mill mer enn budsjettert.

Leieinntekter og diverse salgsinntekter ble totalt sett kr 1,3 mill mer enn budsjettert. Sektorlederne følger opp dette og sjekker om noen av disse inntektene også vil komme i 2017.

Overføringer fra fylkesmannen/fylket er overført på fond, da det gjelder spillemidler.

Når det gjelder driftsutgiftene ble de kr 1,7 mill mindre enn budsjettert, noe som utgjør 0,4 % i avvik. Avviket er svært lavt og kommenteres dermed ikke nærmere.

Sektor 7 – Skatter og rammetilskudd

Merinntekt på skatter og rammetilskudd på 6,4 mill og skyldes:

- Skatt på inntekt og formue ga en merinntekt på kr 7,5 mill sett mot budsjett.
- Inntektsutjevningen ga en mindreinntekt på kr 3,4 mill sett mot budsjett.
- Kommunen mottok ekstra skjønnstilskudd på kr 0,2 mill.
- Statstilskuddet på rentekompensasjon ble kr 0,4 mill mindre enn budsjettert
- Integreringstilskuddet ga en merinntekt på kr 2,6 mill sett mot budsjett.

Sektor 8 – Skatter og rammetilskudd

Merforbruket på rente, avdrag og avsetninger er på 19,3 mill:

- Renteutgifter og renteinntekter ble samlet sett kr 2,3 mill mindre enn budsjettert.
- Avdrag på lån ble kr 0,36 mindre enn budsjettert
- Internkjøp/internsalg ga en mindreinntekt på kr 0,83 mill, men går i 0,- totalt sett for kommunen.
- Det ble foretatt avsetning til disposisjonsfond på kr 3,3 mill og er i samsvar med budsjettet.
- Nedbetaling på tidligere års merforbruk ble i henhold til budsjett på kr 7,9 mill.
- Pensjon ga en merinntekt 1,6 mill på sektor 8 sett mot budsjett, mens pensjon gir totalt sett en mindreutgift på kr 2,3 mill.
- Mindreforbruket i 2016 ble på kr 22,8 mill og er bokført under sektor 8.

Nordreisa kommune hadde i 2016 et netto driftsresultat på 7,6 %. Det er en stor økning sammenlignet med 2015. Kommunen klarte inndekningen av tidligere års merforbruk på kr 7,9 mill og har per årsskiftet kr 3,3 mill på disposisjonsfond.

Det har de siste årene vært svært krevende for virksomhetene med innsparinger i form av vakanser, mindre bruk av vikarer, utsatte innkjøp og mindre vedlikehold. Disse innsparingene har pågått i flere år, og det har vært vanskelig å finne rom for ytterligere nedskjæringer uten å berøre antall ansatte.

Det var nødvendig å gjøre grep for å ta ned driften. Kommunen foretok i 2016 nedbemanning på ca 30 årsverk, på bakgrunn av den negative økonomiske trenden kommunen sto overfor. Driften av Nordreisa kommune er nå på et tilfredsstillende nivå økonomisk sett, og kommunen har handlingsrom til å møte uforutsette hendelser. Likviditeten er også betydelig styrket, og kassakreditten ble kun benyttet noen få ganger i 2016.

Selv om kommunen har gjort tiltak for å ta ned driften er de økonomiske utfordringene ikke over. I tiden fremover vil økningen i inntektene ikke stå i forhold til økningen på utgiftssiden, og nye tiltak må finansieres innenfor eksisterende drift. Det er da viktig at kommunen går gjennom hele driften for å finne effektive metoder å levere tjenester på. Spesielt innenfor helsesektoren da det er i denne sektoren at presset vil være størst i årene fremover. Det økte presset på kommunale tjenester i den sektoren er allerede merkbart. Dette vil tilta ytterligere på grunn av at andelen av den eldre befolkning vil øke, med dertil økte behov for kommunale tjenester.

Internt i organisasjonen ble det gjort mange grep for å få bedre kontroll på økonomien. Det ble gitt opplæring i regnskapsanalyse og regnskapsrapportering for nye virksomhetslederne. Det ble i tillegg gitt beskjed at de som hadde behov for ytterligere opplæring skulle selv kontakte økonomiavdelingen, noe mange ledere også gjorde. De månedlige rapporteringer fra virksomhetsledere til sektorledere og fra sektorledere til Rådmannen fortsatte. I rapporteringen skal det blant annet komme frem om lederne har kontrollert lønnsutbetalingene innenfor sitt ansvarsområde, økonomiske status med forklaring på avvik, samt utvikling og oppfølgning av sykefravær. Dette bidrar til at lederne må sette seg inn i regnskap og budsjett, og selv analysere hvorfor et avvik oppstår.

I 2016 var det spesielt merinntekter som ga et stort mindreforbruk, mens driftsutgiftene var i balanse. Disse merinntektene må gjennomgås nøye for å få en oversikt på om disse kommer i 2017 også.

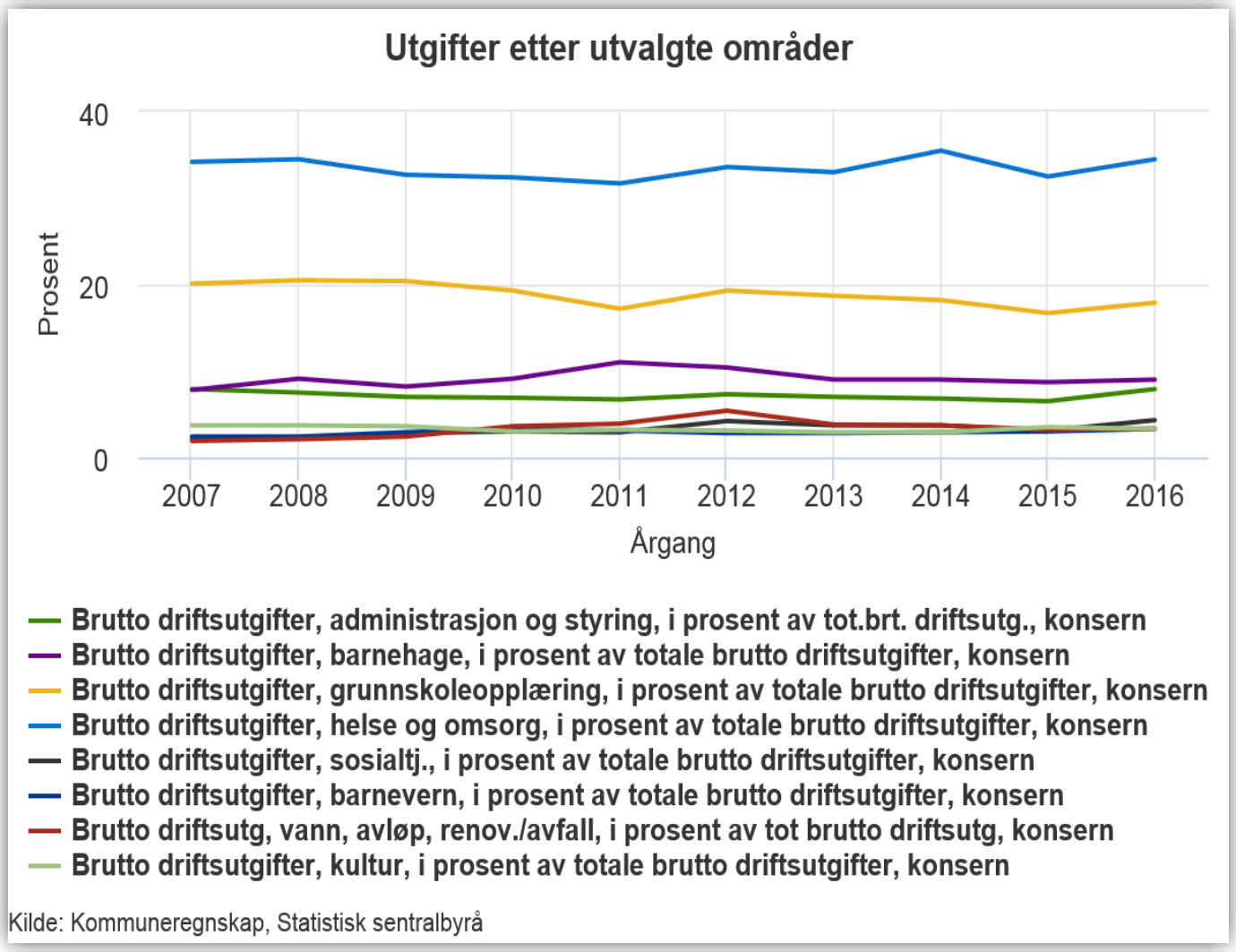

Kilde: Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå

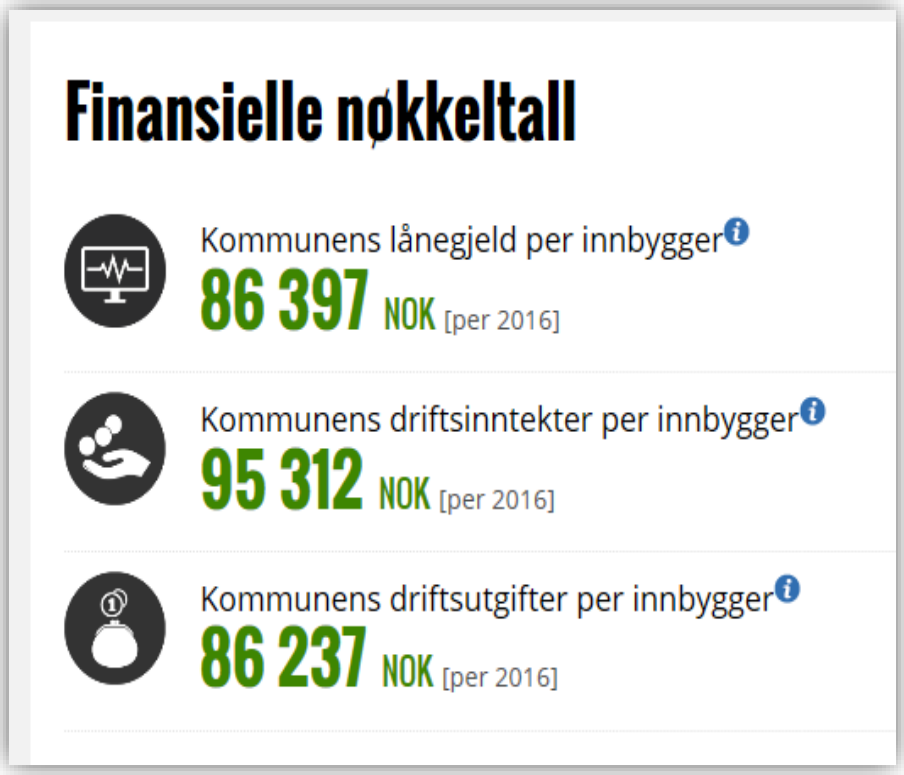

Samfunn og livskvalitet

Fakta om befolkningen

Født hittil i år
46 personer [per 4. kvartal 2016]

Døde hittil i år
49 personer [per 4. kvartal 2016]

Nettoflytting hittil i år
26 personer [per 4. kvartal 2016]

Folkevekst hittil i år
24 personer [per 4. kvartal 2016]

Personer med innvandrerbakgrunn
358 personer [per 2017]

Per privathusholdning
2,22 personer [per 2016]

Innbyggere per km2 landareal
1 personer [per 2016]

Kommunens areal
3 437 km2 [per 2016]

Nordreisa kommune har en folkevekst på 0,49%, Troms fylke en vekst på 0,79% og landsgjennomsnittet er på 0,85%. Troms uten Tromsø hadde en vekst på 0,27%.

Folketallet i Nordreisa går opp, men der er en trend på nedgang i kommunene rundt. Kommunen har stadig fødselsunderskudd slik at befolkningsvekst kommer av innflytting og innvandring.

	Vekst i %	Folkevekst	Innbyggere
Kåfjord	-0,84	-18	2132
Skjervøy	-0,27	-8	2912
Kvænangen	0,16	2	1233

Framskrivingen viser at Nordreisa kommune vil ha et folketall på 5 638 i 2040. Det vil bli økning i alle aldersgrupper, men størst økning i gruppene med behov for tjenester og mindre endringer i gruppen yrkesaktiv alder. Antall eldre over 80 år fordobles mot 2040. Kommunen merker et stadig økende press mot helse– og omsorgstjenester, og det vil også bli økt krav innenfor gruppene barn i barnehager og grunnskole. Nordreisa kommune vil i framtiden være avhengig av rekruttering av arbeidstakere utenfor kommunen.

Forventet utvikling

Befolkning i 2030
5 381 innbyggere [per 2030]

Befolkning i 2040
5 638 innbyggere [per 2040]

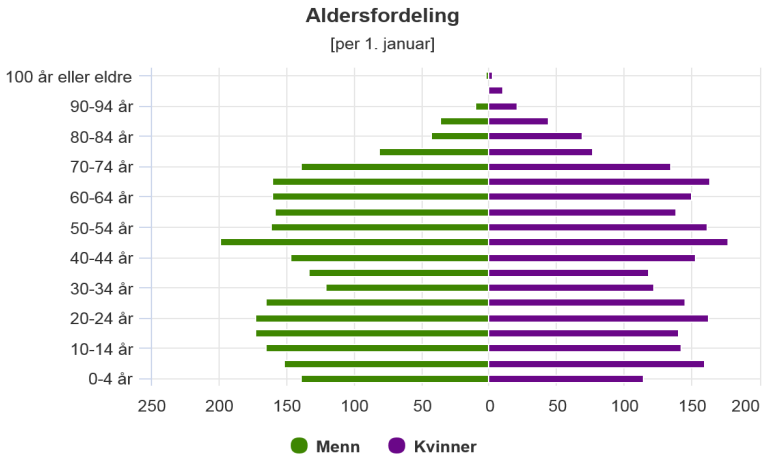

Kilde: Folkemengde, Statistisk sentralbyrå

BARN OG UNGE

Barn med barnehageplass [per 2016]

91,3 %

Barnevern

Antall barn med barnevernstiltak i løpet av året
67 barn og unge [per 2016]

Andel barn med barnevernstiltak
4,8 % [per 2016]

Helse og omsorg

Mottakere av hjemmetjenester 67-79 år
92 per 1000 innbygger [per 2016]

Gjennomsnitt per bruker av praktisk bistand
16,8 timer per uke [per 2016]

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon
2 938 kroner [per 2016]

(Manglende data: Oppgave mangler for Andel innbyggere 67-79 år som bor på institusjon)

Høyeste fullførte utdanningsnivå for personer 16 år og over

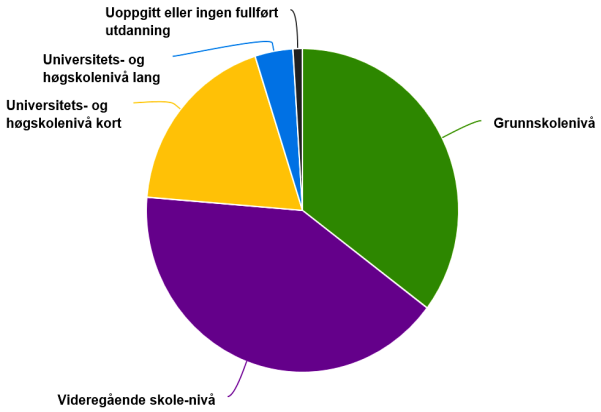

Kilde: Utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Antall personer:

Ingen utdanning: 39
Grunnskolenivå: 1 401
Videregående nivå: 1 628
Univ / høgskole: 745
Univ / høgskole lang: 156

Sosialhjelp

Andel sosialhjelpsmottakere
5,2 % [per 2016]

Antall sosialhjelpsmottakere
156 personer [per 2016]

Kommunens folkehelsprofil

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene høyere enn i landet.
- Andelen barn 0-17 år som bor i husholdninger med lav inntekt er lik landsgjennomsnittet.
- Andel 5. klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn landet for øvrig. Mens frafall i videregående skole ikke er forskjellig fra landssnittet.
- Andel med overvekt inkludert fedme er høyere enn landet som helhet vurdert for gutter og jenter 17 år.
- Antibioktikabruk i kommunen en lavere enn landet som helhet, målt etter antall utleveringer pr 1000 innbygger.

Uføre	**13,4 %**
Troms	10,6 %
Norge	9,5 %

Uføreprosenten i Nordreisa er den samme som i 2015.

Arbeidsledigheten	**2,5%**
Troms	2,0 %
Menn	**41 personer**
Kvinner	**19 personer**

Arbeidsledigheten har gått ned fra 3,1 % i 2015.

Inntekt etter skatt for husholdningene

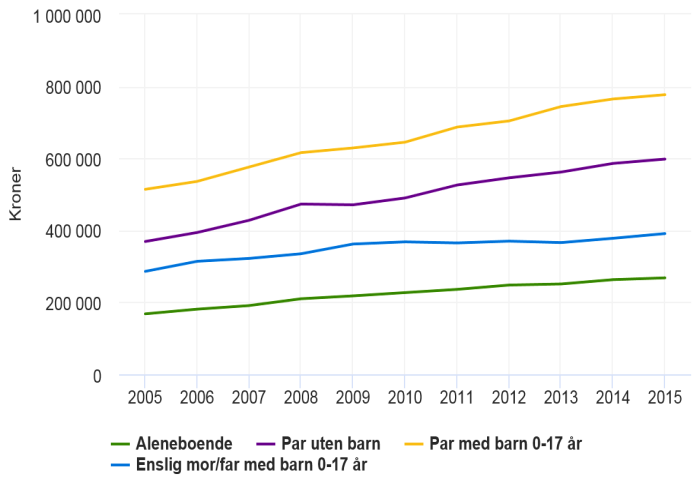

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Hva innbyggerne arbeider med

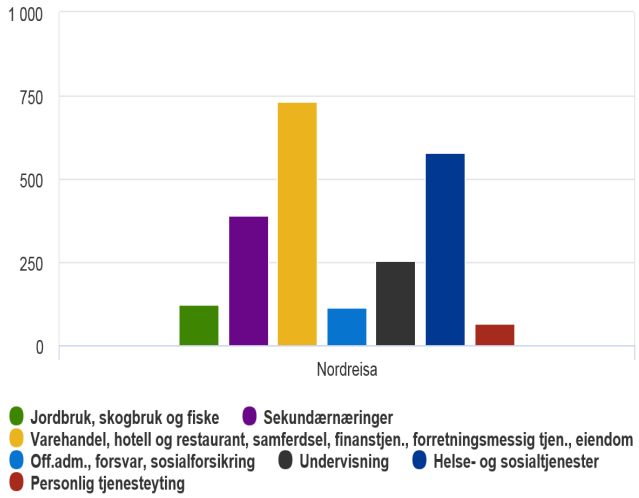

Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Boligkontor og aktivitet

Søkere startlån	Innvilget	Av-slått	Ikke benyttet/ forhåndsgod-kjenning
24	5	8	11

Tilskudd til tilpasning/ etablering	Innvilget	Avslått
3 søknader	2	1

Bostøtte søknader	Innvilget/ status pr.12/2016	Avslått/flyttet/for høy inntekt osv.
242	84	158

Noen av lånene ble innvilget i 2015, men utbetalt i 2016

I 2016 ble det utbetalt kr. 5 130 550,- i startlån. På grunn av endringer i husbankens retningslinjer er ikke ungdom i etableringsfasen lenger i målgruppen for å få startlån, de blir oppfordret til å spare opp nødvendig egenkapital søke lån i vanlig bank.

Det er derfor en nedgang i antall søknader og utbetalinger i 2016

Noen av tilskuddene ble innvilget i 2015, men utbetalt i 2016

Politisk styring og aktivitet

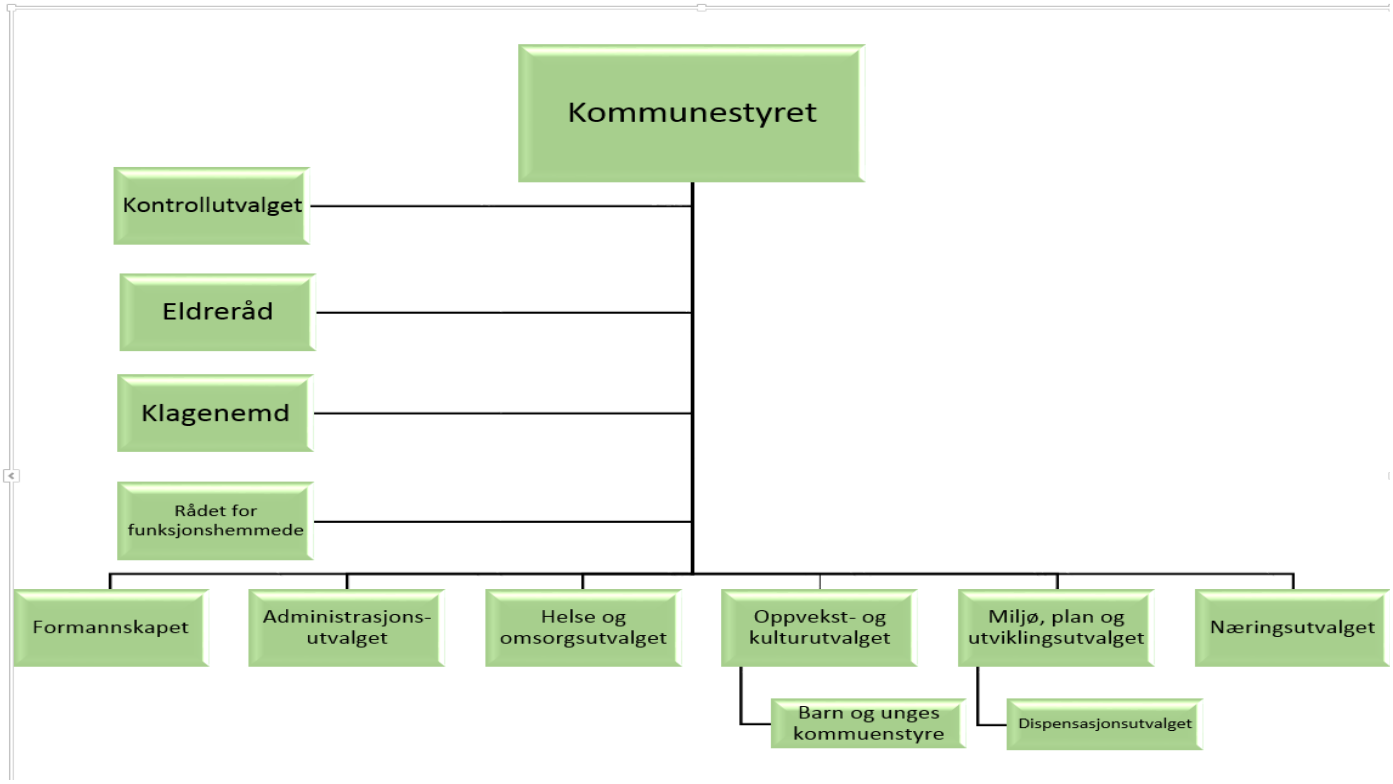

Nordreisa kommunestyre	2015—2019
Øyvind Evanger	AP
Sigrund Hestdal	AP
Hilde Anita Nyvoll	AP
Sigleif Pedersen	AP
Tore Elvestad	Ap
Olaug Bergset	SP
Olaf Malvin Skogmo	SP
Siv Elin Hansen	SV
Helga Jæger Wigdel	SV
Karl Mattis Nyheim	MDG
Terje Olsen	H
Johanne Olaussen	H
Herborg Ringstad	H
Per Sverre Moan	H
Anne Kirstin Korsfur	FRP
Arthur Tørfoss	FRP
John Roald Karlsen	FRP
Tor Arne Isaksen	KRF
Ingvil B. Andersen	KRF
Davida Olsen	KRF

Nordreisa kommunestyret er kommunens øverste myndighet og har også som organ arbeidsgiveransvar for ansatte i kommunen.

Kommunestyret har 21 representanter

Ordfører for valgperioden 2015—2019

Øyvind Evanger fra Arbeiderpartiet, i sin første periode som ordfører.

Råd og utvalg	Leder
Kommunestyret	Øyvind Evanger (AP)
Formannskapet	Øyvind Evanger (AP)
Administrasjonsutvalget	Øyvind Evanger (AP)
Miljø,- plan og utviklingsutvalget	Hilde Nyvoll (AP)
Næringsutvalget	Øyvind Evanger (AP)
Helse– og omsorgsutvalget	Olaug Bergset (SP)
Oppvekst– og kulturutvalget	Siv-Elin Hansen (SV)
Kontrollutvalget	John Karlsen (FrP)
Klagenemnd	Ole Morten Pedersen (AP)
Byggekomite	Terje Olsen (H)
Eldreråd	Knut M. Pedersen (AP)
Rådet for funksjonshemmede	Harry Kristiansen (AP)
Dispensasjonstutvalg, disp.	Olav Rokne Erichsen (MPDG)

Politisk aktivitet	Antall politiske møter	Antall saker / vedtak
Kommunestyret	9	106
Formannskap	12	37
Administrasjons utvalg	6	26
Helse– og omsorgsutvalg	7	45
Oppvekst og kulturutvalget	7	49
Miljø, plan og utviklings utvalg	9	51
Næringsutvalget	5	17
Eldrerådet	3	6
Rådet for funksjonshemmede	2	4
BUK	1	6
Ungdomsråd	3	15

Fellesmøte om kommuereformen på Halti kulturscene våren 2016. I panelet fra høyre; ordfører i Nordreisa Øyvind Evanger, ordfører i Kvænangen Eirik Losnegaard Mevik, ordfører i Kåfjord Svein O Leiros og ordfører på Skjervøy Ørjan Albrigtsen.

Nordreisa ungdomsråd og Barnas og unges kommunestyre

Ungdomsrådets representanter:

- Hermod Bakken, leder
- Anna Elisa Henriksen, nå nestleder,
- Ronja Dalsaune Sætre
- Christian Giæver
- Sigvart Andersen
- Scott Isaksen Nordstrøm
- Marie Nyvoll
- Aimie Mikalsen

Vararepresentanter:

- Oda Fossvoll
- Mathias Bergmo
- Ottar Evensen Storaas
- Anna Jaatun
- Merete Eri Bråstad

I november ble det også valgt inn representanter til utvalgene, formannskapet, og kommunestyret.

BUK 8. desember 2016

Det ble avholdt BUK 8. Desember med tema nett vett, hvor politistudenter holdt foredrag om temaet, og søknad fra Rotsundelv skole til innkjøp av utstyr til wiglo og bålpanne, og fikk innvilget søknaden på kr 8000,-, samt sak fra Rotsundelv skole om at vindu i ventehuset på fergekaia i Rotsund var knust, forslag til løsning var at huseier satte inn nytt vindu. Om arbeidsutvalget til BUK, BUKA burde endres slik at ungdomsrådet skulle disponere over pengemidlene, og dermed kunne deles ut oftere, siden ungdomsrådet har møte hver 6. uke. Dette ble nedstemt i BUK. BUK ble også orientert om budsjett og økonomiplanen for 2017- 2020.

Det har vært godt oppmøte på møter.

Ordfører BUK— Hermod Bakken
Rådmann BUK—Øyvind Evanger

Regionalt ungdomsråd, RUST, er et arbeidsfellesskap i kommunene i Nord- Troms. To medlemmer fra Nordreisa ungdomsråd er representert. RUST jobber i dialog med Ungdommens fylkesråd. Saker som Ungdommens fylkesråd fremmer sammen med ungdomsrådene er blant annet å ha miljøet i fokus, fremme yrkesfagene i videregående skole, minske kløften mellom generasjoner.

I tillegg er det et fagråd der ungdomskontaktene i Nord-Troms kommunene jobber sammen med saker som de ønsker å fremme.

Fra 1. november ble det ansatt ungdomskontakt i Nordreisa kommune som jobber mot «lav terkel aktiviteter» samt fremme dialog og samtaler med ungdom. Tiltakene skal være rusforebyggende. I tillegg har ungdomskontakten ansvar for å tilrettelegge, å være sekretær, samt ha ansvar for opplæringstiltak i ungdomsrådet. Ungdomsrådet jobber mot politiske saker som angår ungdom, og for tiltak som skape trivsel og aktiviteter for ungdom i Nordreisa.

Det ble arrangert rusfritt arrangement den 13. Mai 2016 hvor produsent teamet var involvert.

Medarbeidere og organisasjon

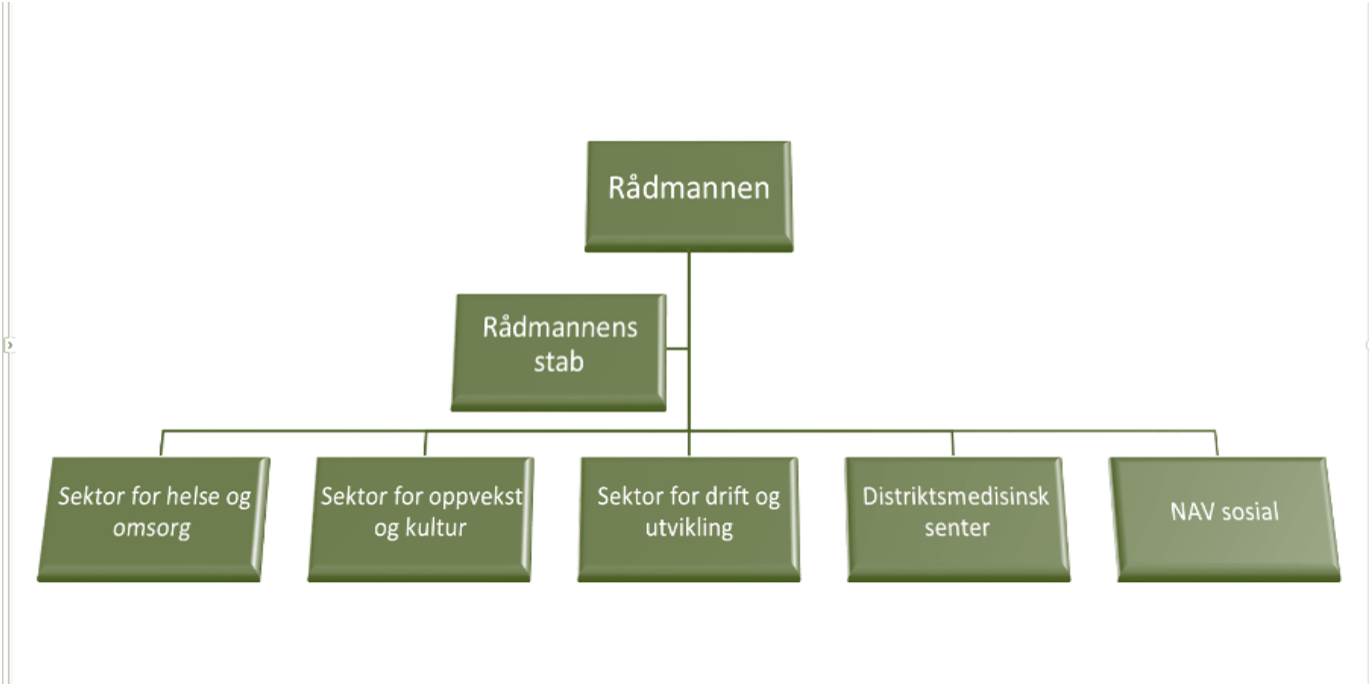

Personalsituasjon og arbeidsmiljø

Omorganisering av stabsfunksjonene personal, økonomi, servicetorg og ikt ble gjennomført med virkning fra 01.07.16 Med denne omorganiseringen er hele kommuneorganisasjonen organisert i en 3 nivå modell.

Det er forholdsvis god interesse for ledige stillinger i Nordreisa kommune. Det er midlertid utfordringer til å rekruttere i lederstillinger. Det er også utfordringer med å få dekket behovet for fagarbeidere/høgskoleutdannede innenfor helse og omsorg. Det samme gjelder ved rekruttering av kvalifiserte vikarer for avvikling sommerferien.

Som i 2015 gjennomførte man i 2016 også en stor nedbemanningsprosess. Til sammen ble 30 stillinger tatt ned. Det ble i denne forbindelse gjort 36 vedtak. Ingen ansatte mistet jobben, men inntil 36 personer fikk annet arbeidssted/ arbeid.

Fra 2016 ble arbeidsnærværsdagen innført i Nordreisa kommune. Dvs at du får 1 nærværsdag hver tertial dersom du ikke har vært borte fra jobb.

Gymsalen og svømmehallen, 3-4 timer per uke, benyttes av rundt 20 ansatte.

Det føres ikke oversikt over sosiale aktiviteter/ sammenkomster, men uformelt er vi likevel orientert om at ansatte innimellom treffes for sosialt samvær utenom arbeidstid. Slike uformelle møteplasser er positivt for arbeidsmiljøet. Arrangement som omfatter alle ansatte samtidig, har ikke vært gjennomført på flere år.

Lærlinger

Å legge til rette for lærlinger, både ordinære lærlinger og vekslingselever er et viktig samfunnsrettet og organisatorisk tiltak for å rekruttere fagarbeidere. Gjennom Rekrutterings- og kompetanseplan for helse- og omsorgsområdet vedtatt av kommunestyret desember 2016 bes kommunen om å ha forpliktende vedtak på fast antall læringer, samt å gi påskjønnelse til veiledere for å ha lærlinger. Nordreisa kommune har vedtak om å ha 10 lærlinger inne til enhver tid. Kommunen har pr 31. Desember 11 lærlinger fordelt slik: Barne- og ungdomsarbeider (Oppvekst) 6 stk, Helsefagarbeider (Helse- og omsorg) 4 stk. Iktfag (IT) 1 stk.

Sykefravær

Etter en lengre periode med gjennomgående nedgang i sykefravær, så klarte kommunen som organisasjon å komme under måltall på 92% arbeidsnærvær i 2016.

I 2016 gav sykefraværet kommunen 9069 tapte dagsverk, dette er 2107 færre tapte dagsverk enn i 2015. De 2107 færre tapte dagsverk tilsvarer 5.5 mill kroner i økonomisk besparelse men gir også bedre kvalitet på tjenester siden flere faste ansatte er på jobb.

Troen på vedvarende fokus, jobbnærvær som tema, fremvisning av statistikker og kostander relatert til fravær bidrar på en positivt på utviklingen.

Arbeidsmiljøutvalget og Administrasjonsutvalget innførte flere tiltak for å bedre arbeidsnærvær i organisasjonen bl.a. arbeidsnærværsdagen.

Arbeidsnærværsdag er en fridag pr tertial uten fravær. Dette inkludert fravær med syk barn. Det ble tatt ut nærværsdager i 2016 fordelt slik:

- Administrasjon 15
- Oppvekst og kultur: 58
- Helse- og omsorg inkl DMS: 133
- Drift og utvikling: 55

Til sammen utgjør dette i overkant av 1 stilling, 253 arbeidsnærværsdager. 1 stilling betyr 233 faktiske virkedager med ferie og bevegelige helligdager fratrukket.

Årstall	Gj snitt	4. kvartal
2005	10,6	10,2
2006	13,6	13,8
2007	11,3	11,1
2008	10,7	10,6
2009	10,9	11,9
2010	11,1	11,9
2011	11,1	9,3
2012	10,7	10,8
2013	9,8	9,9
2014	10,56	12,41
2015	9,62	7,94
2016	7,94	7,88

Egen statistikk over fravær. Egenmeldt og sykemeldt

Sykefraværet for 2016 er det laveste tall som er registrert. Det er et gledelig resultat. Det er også gledelig at NAV Arbeidslivssenter benytter Nordreisa kommune som godt eksempel ovenfor andre kommuner som ønsker å redusere sykefravær. Nordreisa har siste årene fått et godt omdømme på nærværsfremmede arbeid i Troms.

IA-arbeidet

IA-avtalens delmål 1 – redusere sykefraværet/oppfølging av sykemeldte:

Arbeidet med å øke jobbnærværet gjøres hver eneste dag. Resultatet av dette arbeidet gjenspeiles i utviklingen av sykefraværet.

IA-avtalens delmål 2 – økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne:

Haltibygget, Storslett skole, Guleng 1 og 2, Guleng3, Sonjatunbyggene, Oksfjord skole– og barnehage, Moan skole, Idrettshall, Leirbukt barnehage, Høgegga barnehage er universelt uformet og tilrettelagt for personer med redusert funksjonsevne. Gamle bygg, for eksempel rådhus og svømmehall/gymsal er ikke utformet i hht til universelt utforming

Kommunen tar inn og har også vedtak om inntak av arbeidspraksisplasser og IA arbeidsplasser på hver sektor og virksomhet. Det tas inn både for arbeidsplassvurderiner, språkpraksisplasser mv.

IA-avtalens delmål 3 – å forlenge den yrkesaktive perioden:

AML har bestemmelser om rett til redusert arbeidstid basert på alder, 62 år.
Nordreisa kommune gir et generelt seniortillegg på kr 10.000,- til ansatte fra fylte 62 år.

Tillitsvalgte

Nordreisa kommune har inngått avtaler med fagforeningene om antall tillitsvalgte og frikjøp. Til sammen har er 1,5 stilling frikjøpt til hovedtillitsvalgtfunksjonene fordelt på:
Fagforbundet 0,80 stilling
Utdanningsforbundet 0,40 stilling
Sykepleierforbundet, 0,20 stilling
Delta 0,10 stilling

Forhandlinger

Tariffoppgjøret i 2016 var et hovedoppgjør, men de sentrale parter ble enige om at lokale lønnsforhandlinger, kap 4, ikke skal gjennomføres før høsten 2017. Sentralt tillegg i kap. 4 ble gitt per 1.5.16, nytt sentralt tillegg gis per 1.8.17. Lokale tillegg gis etter forhandlinger, med virkning per 1.9.17.
Det ble kun gjennomført lokale lønnsforhandlinger etter Hovedtariffavtalens (HTA) kap 3 og 5. Forhandlingene for både kap 3 og 5 ble gjennomført den 5.10.16. Forhandlingene ble ført uten brudd mellom partene.

I tillegg foreligger det enighetsprotokoller etter følgende forhandlinger:

- 3 protokoller i henhold til HTA 4.2.4 – kompetanse
- 2 protokoller i henhold til etter HTA 4.2.2 – særskilte forhandlinger
- 1 protokoll i henhold til HTA 3.4.2 – lederavlønning, virksomhetsleder
- 1 protokoll i henhold til HTA 3.4.4 – forhandlingsbestemmelser og tvisteløsning
- 1 protokoll i henhold til HTA 5.2 – annen lønnsregulering
- 1 protokoll i henhold til HTA, fellesbestemmelser 3.4.1 – omplassering
- 1 protokoll i henhold til AML § 14.9 – fast tilsetting
- 1 protokoll i henhold til ASA 4301, ASA 4310 og SFS 2305 – forhold omkring fastlegeavtale

Likestilling

Likestillingsarbeid i Nordreisa kommune omhandler aktivt arbeid med følgende målsettinger:

- Økt mangfold i virksomheter.
- Like arbeidsmuligheter for alle ansatte.
- Forhindre diskriminering blant annet på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, religion m.m.
- Alle nye bygg og ny infrastruktur skal være universell utformet.
- Alle skal ha tilgang til og tilrettelagte tilbud innenfor kultur, idrett og friluftsområder.

Kommuneplanens samfunnsdel gjengir inkludering og universell utforming jfr krav i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Videre er det i lønnspolitisk plan vedtatt at lønn skal fastsettes på samme måte for kvinner og menn. Kommunen har også vedtatt retningslinjer for uønsket deltid. I tilsettingsrutinene skal søkere som står kvalifikasjonsmessig likt, foretrekkes det kjønn som er underrepresentert.

Kjønnsbalansen i Nordreisa kommunestyre er pr i dag 12 menn og 9 kvinner. I rådmannens leder gruppe er der 6 kvinner inkl rådmann og 2 menn. Øvrig ledelse i Nordreisa kommune består av 19 kvinner og 6 menn.

SSB vurderer en kommunes likestillinggrad på en skala fra 0-1. 1 representerer full likestilling. Nordreisa kommune får en skår på 0,719 og er en av de mest likestilte kommunene i landet.

Etisk standard

Nordreisa kommune er ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester og forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet. Kommunen er gitt stor makt som forvalter av en rekke lover og forskrifter. Et fungerende lokaldemokrati forutsetter at innbyggerne har tillit til kommunen. Nordreisa kommunestyre vedtok i juni 2015 etiske retningslinjer for Nordreisa kommune. Formålet er å skape et godt tillitsforhold mellom ansatte, folkevalgte og innbyggerne, vil Nordreisa kommune legge vekt på at gode etiske grunnholdninger skal prege virksomheten:

Lovverk, interne regler og vedtak skal følges.
Det er et felles ansvar å bygge tillit.
Kommunen skal følge god forvaltningsskikk.
Ansatte og folkevalgte skal ha et våkent øye for habilitet og interessekonflikter.
De ansatte skal opptre lojalt.
Folkevalgte skal være bevisst sin rolle som representanter for kommunen.
Ansatte har rett og plikt til å varsle.
Kommunen skal ha et godt arbeidsmiljø uten mobbing og diskriminering.
Det skal vises varsomhet i forhold til gaver og andre fordeler.
Det skal vernes om kommunen sine ressurser og verdier.
Varsomhet ved kommunikasjon i sosiale media .

Internkontroll

Alle kommuner har et selvstendig ansvar for å føre kontroll med egen virksomhet, jfr Kommuneloven.
Internkontroll dreier seg om å være beredt og forebygge. Nordreisa kommune tatt i bruk et elektronisk verktøy; KF kvalitetsstyring, som er til hjelp med formalisering og dokumentasjon av rutiner, prosedyrer og avvik. Systemet ble etablert i 2015 og det har også i 2016 jobbet med å etablere systemet i organisasjonen. Arbeidet er ressurskrevende og en stor oppgave. Mål om å få systemet etablert i hele organisasjonen er ikke oppnådd.

Ugleprisen 2016

Ansatte som gjennom sitt arbeid, deltagelse og positive støtte har bidratt til at kommunen er blitt enda bedre når det gjelder kompetanse, utvikling og service kan tildeles årets ugle. Medlemskap kan også gis til personer som har satt kommunen i spesielt positivt medielys. Vinneren får ett diplom og et jakkemerke som synlig bevis for sin viktige rolle i kommunen. Jakkemerket er ei ugle.
Ifølge gresk mytologi satt ei ugle på skulderen til en vis og klok gudinne. På denne måten ble klokskapen og visdommen overført til uglen. Vi kan derfor si at Ugla symboliserer kompetanse, klokskap og visdom.

Ugleprisen for 2016: Vaktmester ved Sonjatun helse-og omsorgstjenester: *Nils Benjaminsen*

Nils Benjaminsen har jobbet i kommunen siden 1976, er alltid blid og hjelpsom, serviceinnstilt og lojal. I begrunnelsen fremkommer også at vedkommende er et JA-menneske som alltid stiller opp for andre.

Mange av forslagsstillerne synes også at vedkommende bør bli hedret for lang og tro tjeneste.

Andre kjennetegn er:

- Positiv
- Fremmer kommunen på en god måte
- Tilgjengelig til alle døgnets tider
- Har høy kompetanse
- Hyggelig og grei, sier aldri nei.

Vinneren er et forbilde for ansatte i Nordreisa kommune og blir nå medlem i kommunens Ugleklubb.

Arbeidsgiverpolitikk

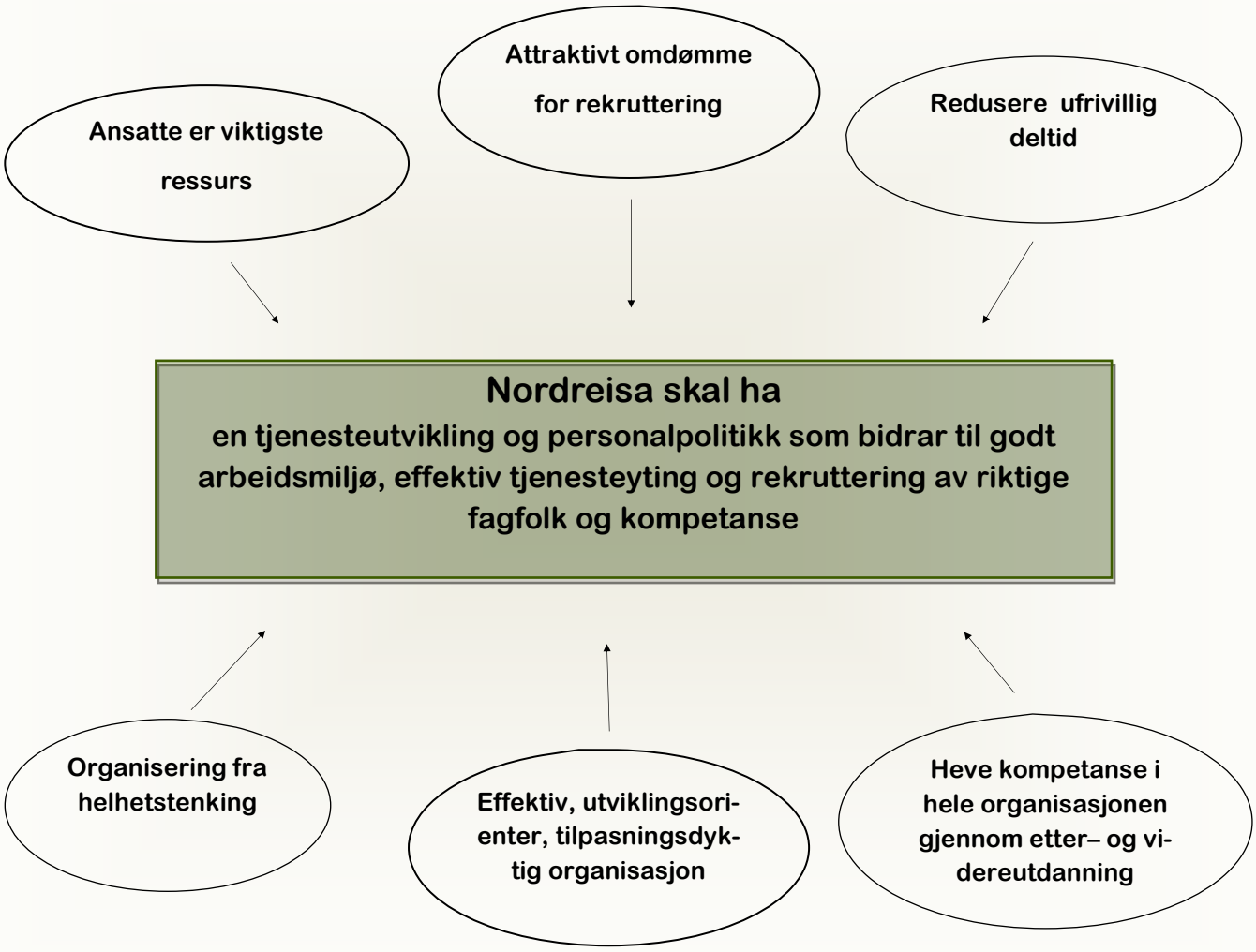

Sentraladministrasjon

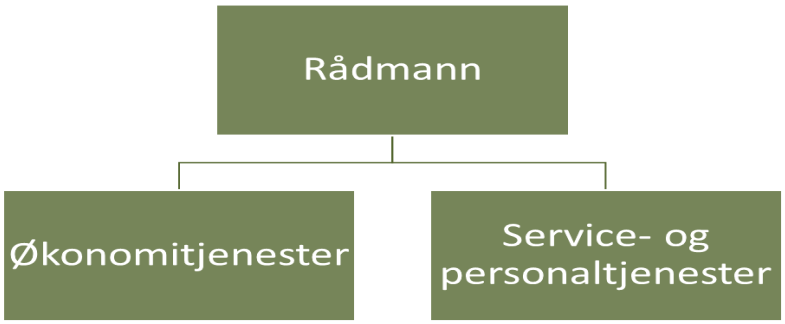

Sentraladministrasjonen omfatter sentraliserte og sektorovergripene funksjoner. Under sentraladministrasjonen ligger rådmann, personal, økonomi, servicetorg og ikt.

Fra juli 2016 ble administrasjonen delt inn i to nye stab – og støttetjenester; Service– og personaltjenester og økonomitjenester. Service- og personaltjenester organiseres med 2 fagledere; fagansvarlig sak og arkiv og IT -ansvarlig. Økonomisjef og Service- og personalsjef, rapporterer direkte til rådmannen

Service– og personaltjenester.

Ansvarsområde

Tjenesten ivaretar sektorovergripene funksjoner som forhandlinger, sentrale avtaler, tilsettinger, lønnsfastsettelser, HMS, kvalitetssystem, beredskap, samarbeidsutvalg, oppfølging av ledere og andre, rådgivning, saksbehandling, bindeledd mellom politisk og administrativt nivå, drift og utvikling IKT, personalforvaltning, servicetorg, politisk sekretariat, arkiv, valg, pressekontakt, sosiale medier, boligkontor, skjenkesaker og alkoholforskrift,

Status økonomi

Service– og personaltjenester hadde i 2016 et stort mindreforbruk på kr 1.188.856,-. Innsparingen var hovedsakelig på fellesutgifter personaltiltak og drift ikt.

Status medarbeidere

Både omorganisering sentraladministrasjon og omstillingsprosessen medførte endringer både i ledelse og personalgruppe for Service– og personaltjenester. Servicetorg fikk redusert bemanning og nytt personale, det ble etablert personalsjef med sektorovergripene funksjoner. Ikt fikk ressurser til lærling i 2016 og rekruttering ble gjennomført i desember. Service– og personaltjenester består nå av 9,80 hjemler pluss 1 ikt læring fordelt på 11 personer.

Sykefraværet lå under måltall bortsett fra Servicetorg som viste et fravær på 9,99%.

Det er utført 10 forventingssamtaler / medarbeidersamtaler etter omorganiseringsprosessen.

Status tjenester

Det benyttes relativt mye ressurser på å følge opp behov ute i sektorene for å ivare forvaltningen og tjenesteproduksjonen på en mest mulig måte. Det har vært hovedforhandlinger på lønn og det ble gjennomført 4 møter i administrasjonsutvalget i 2016 og utvalget behandlet 26 saker. I tillegg behandlet avdelingen 266 saker (delegerte vedtak), som angår ansatte, i 2015 var antallet 185. De fleste av disse gjelder tilsetting, øvrige saker er justering av stillingsstørrelse, endring av arbeidssted, permisjonssaker, nedbemanningssaker, søknader om terminalbriller, tildeling av fylkesmannens kompetansemidler i helse- og omsorgstjenesten og støtte i forbindelse med studiepermisjon.

Ikt har hatt følgende hovedoppgaver i 2016:

- Nettverksarbeid Sonjatun
- Vedlikehold og oppgradering av diverse fagsystemer
- Endring av BBFT samband
- Innføring av Ipads til politikere
- Installasjon av EMS styringssystem klienter
- Fokus på datasikkerhet
- Installasjon Visma Flykning
- Endring telefoni Familiesenteret

På Servicetorget er hovedoppgavene :

- Kundetorg
- Politisk sekretariat inkl. valgadministrasjon
- Sekretariat ansettelsessaker
- Saksbehandling politikk, startlån, bostøtte, alkoholsaker
- Sentralarkiv og postmottak
- Systemansvar for kommunens sak- og arkivsystem og brukersupport, råd og veiledning av denne
- Arkivplan
- Informasjonsknutepunkt

Informasjon til og fra hele organisasjonen går igjennom servicetorget, som også jobber mot kommunens hjemmeside, facebook, intranett og arkivplan.

Boligkontoret administrerer kommunale startlån, boligtilskudd, samt gir veiledning i Husbankens tjenestetilbud, blant annet bostøtte.

I 2016 ble det igangsett elektronisk postforsendelse og bestilt og klargjøring for gjennomføring av elektroniske politiske møter, gjennom iPads til alle politikerne.

Status internkontroll

Rådmannen startet opp i 2015 med elektronisk kvalitetssystem. Det har ikke vært rom for å prioritere dette arbeidet innenfor IKT og Servicetorg. Servicetorg jobber i 2016 med innføring av Arkivplan. Arbeidet vil fortsette i 2017. På personalområdet benyttes kvalitetssystemet og det legges inn reglement og rutiner. HMS systemet er enda ikke godt nok ivaretatt**.**

Ikt startet opp med ROS på telefonisystemet i desember som forventes sluttført i primo 2017.

Det har ikke vært gjennomført brukerundersøkelser i 2016.

Økonomitjenester

Ansvarsområde

Økonomitjenester består av ansvarsområdene økonomi - og budsjettarbeid, finansforvaltning, eiendomsskattekontor, regnskapsføring for kommunen og menighetsrådet, legat, fakturering og innfordring av kommunale krav, kommunekasse, lønnsarbeid, og skatteoppkreving og arbeidsgiverkontroll.

Status økonomi

Økonomitjenester hadde i 2016 et mindreforbruk på kr 186.000,-. Innsparingen var hovedsakelig på lønnsområdet, da vi ikke tar inn vikarer ved sykefravær.

Status medarbeidere

Bemanningen var stabil og det jobbes kontinuerlig med å styrke fagkunnskapen. Sykefraværet i 2016 var på 6,7 %, noe som er under måltallet.

Bemanningen var stabil og det jobbes kontinuerlig med å styrke fagkunnskapen. Sykefraværet i 2016 var på 6,7 %, noe som er under måltallet.

Status tjenester

Det ble i 2015 innført månedlig rapportering for både virksomheter og for sektorene, og i 2016 fortsatte arbeidet med å gjennomføre opplæring i forbindelse med rapporteringen. Det har bidratt til økt fokus ut i organisasjonen på tildelt ramme og økt bevissthet rundt budsjettprosessen. Antall attestanter av faktura ble redusert med mål om å oppnå bedre kvalitet på regnskapet. I tillegg ble det foretatt endringer i arbeidsfordeling rundt fakturering, også det med mål om å oppnå bedre kvalitet.

Innenfor lønnsområdet ble A-melding innført, som er rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og Statistisk sentralbyrå.

Hvert tertial har det vært rapportert til formannskapet og kommunestyret med en oppsummering av regnskapsstatus. Til hvert formannskapsmøte ble det avgitt en rapport på lønnsstatus.

Status internkontroll

Økonomitjenester har fokus på internkontroll. Blant annet ved utbetalinger fra bank må to personer elektronisk godkjenne utbetalingen. Det kreves attestasjon og anvisning på det som utbetales. Det ble i 2016 startet arbeid med å legge rutinebeskrivelser inn i det nye kvalitetssystem, og dette arbeidet fortsetter i 2017.

Det har ikke vært gjennomført brukerundersøkelser i 2016.

Oppvekst og kultur

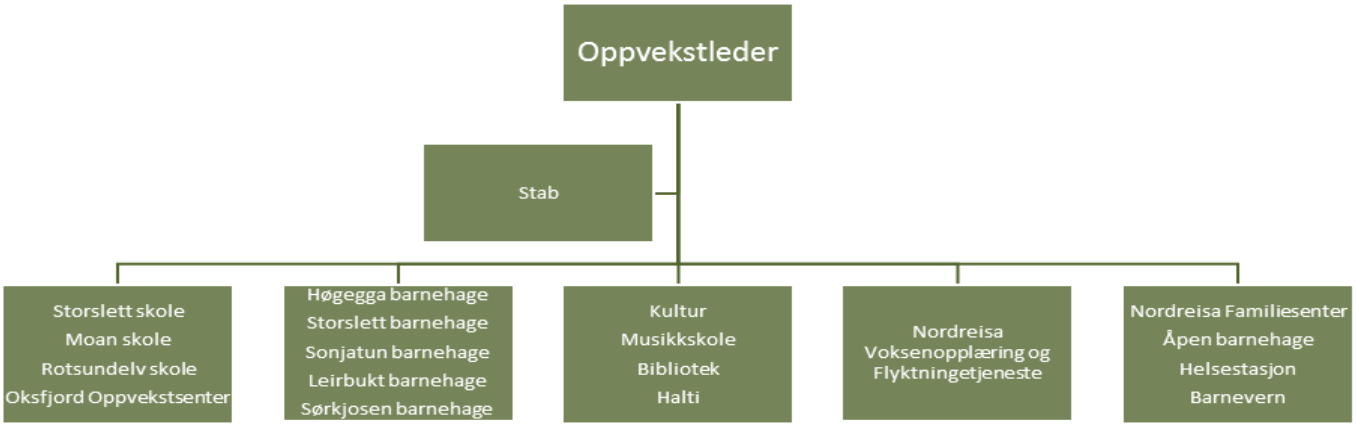

Ansvarsområde

Sektor for oppvekst og kultur har ansvar for kultur, familiesenteret (barnevern, helsesøstre og åpen barnehage), flyktninger, voksenopplæring, skolene og barnehagene. Sektoren har en stab bestående av 2 konsulenter, Olweus instruktør og en spesialpedagog. Sektorleder har 12 virksomheter under seg, med hver sin virksomhetsleder.

Pr 31.12.2016 er det 151,64 årsverk i sektoren.

Sektoren rapporter politisk til Oppvekst– og kulturutvalget.

Status økonomi

Konto	Regnskap	Budsjett	For-bruk %	Avvik
Lønn inkl	82 967 237,37	85 203 557	97,38	-2 232 333
Øvrige utgifter	51 184 210,92	51 305 459	99,76	-123 133
Inntekter	-23 213 205,27	-19 738 430	117,60	-3 583 964
Totalt 2016	110 938 243,02	116 770 586	95,01	- 5 826 852

Sektor for oppvekst og kultur har et stort mindreforbruk på lønn. Dette er blant annet som følge av at sektoren har hatt nedgang i sykefravær, og fordi virksomhetene har vist forsiktighet ift å ta inn vikarer ved fravær.

Øvrige utgifter:
Sektoren har et mindreforbruk på øvrige utgifter. Det varierer fra virksomhet til virksomhet på hvordan forbruket er. Kjøp spesialundervisning på private skoler er gått ned i 2016. Dette har sammenheng med tett samarbeid med skolene, og variasjoner fra år til år.

Inntekter:
Sektoren har merinntekt. Dette skyldes blant annet refusjoner for gjesteelever og asylnorsk for beboerne på Nordreisa mottak. Refusjoner fra andre kommuner må sees i sammenheng med faktiske utgifter til eks. gjesteelever.

Status medarbeidere

I økonomiplanen er det satt opp målsettinger for sektorene.
100 % gjennomføring av medarbeidersamtaler
92% arbeidsnærvær
Stolthet over egen arbeidsplass, målscore: 4.

Arbeidsnærvær

Sektorens totale sykefravær var 8,19 %. Målet for kommunen er 8 %.
Fraværet fordeler seg som følger:

- Oksfjord oppvekstsenter: barnehage 14,64%/ skolen 7,16%
- Moan skole 9,4 %/Moan SFO 5,8%.
- Rotsundelv skole: skolen 2,81%/SFO 0,17%
- Storslett skole: 8,5%
- Høgegga barnehage: 12,84%
- Storslett barnehage: 16,42%
- Sonjatun barnehage: 3,36%
- Leirbukt barnehage: 12,84%
- Sørkjosen barnehage:7,46%
- Familiesenteret: barnevern 10,59%/Helsestasjon 1,81%
- Kulturvirksomheten: 18,26 %
- Voksenopplæringssenteret: Bokollektiv enslige mindreårige: 2,33%/Voksenopplæringen (VO): 2,06%/Flyktningetjenesten 2,01%

Hovedtyngden av sykefraværet er langtidssykemeldte. For hele sektoren har ansatte opparbeidet seg 58 nærværsdager i løpet av året. Det arbeides kontinuerlig med sykefravær. Ansatte informeres underveis om kommunens og virksomhetens sykefravær.

Medarbeidersamtaler

Det varierer fra virksomhet til virksomhet hvordan de ligger an ift medarbeidersamtalene. Sektorleder har god oversikt over status ift medarbeidersamtaler. Omtrent halvparten har fullført samtalene, og de som ikke har fullført disse, er i gang/har en plan for gjennomføring

Medarbeiderundersøkelsen

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelser i 2016. Siste undersøkelse ble gjort i 2014.
Medarbeiderundersøkelsen gir en god pekepinn på arbeidsmiljøet og medarbeiderne gir god tilbakemelding om sin opplevelse av arbeidsforholdene

Tjenester og resultat

Politisk forholder sektoren seg til hovedutvalg for oppvekst og kultur.
Utvalget har hatt 7 møter og behandlet totalt 49 saker mot 76 saker i 2015.
Sektor for oppvekst og kultur har som mål å styrke det tverrfaglige arbeidet, og på den måten komme tidlig inn for å gi hjelp. Sektoren er i gang med å kartlegge de ulike formene for samarbeid, og holder på å lage en helhetlig plan for hvordan samhandle innenfor sektoren.

Skoler

Mål: Redusert spesialundervisning

Spesial-undervisning	2013	2014	2015	2016
Totalt	13,5%	12,4%	13,4%	11,6%
1-4. trinn	6,5%	5,6%	7%	9,1%
5-7. trinn	17%	13,5%	14,4%	15,3%
8. – 10. trinn	20,1%	20,7%	21%	11,2%

Uteskoleprosjekt med vannets egenskaper i romtemperatur, ved oppvarming og som her, ved kulde.

Skøyting Rotsundelv skole

Nasjonale prøver

Lesing 5 trinn. Mål: 15% på høyeste nivå og 50% på nasjonalt gjennomsnitt. Resultat: 48% gjennomsnitt:

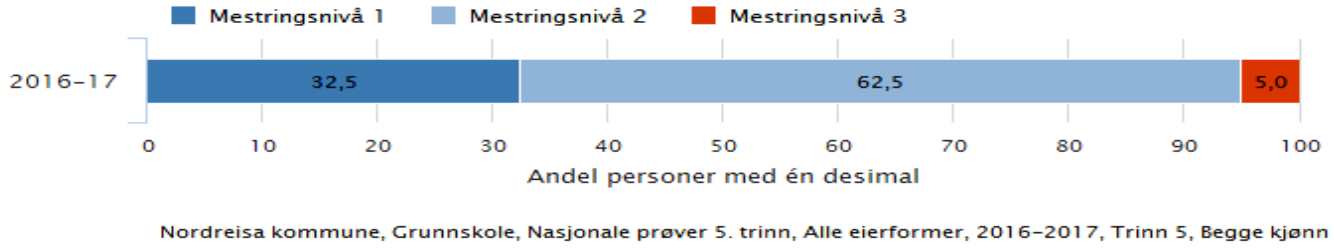

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Alle eierformer, 2016–2017, Trinn 5, Begge kjønn

Regning 5 trinn. Mål:17% på høyeste nivå 50% på nasj gjennomsnitt. Resultat: 46% gjennomsnitt:

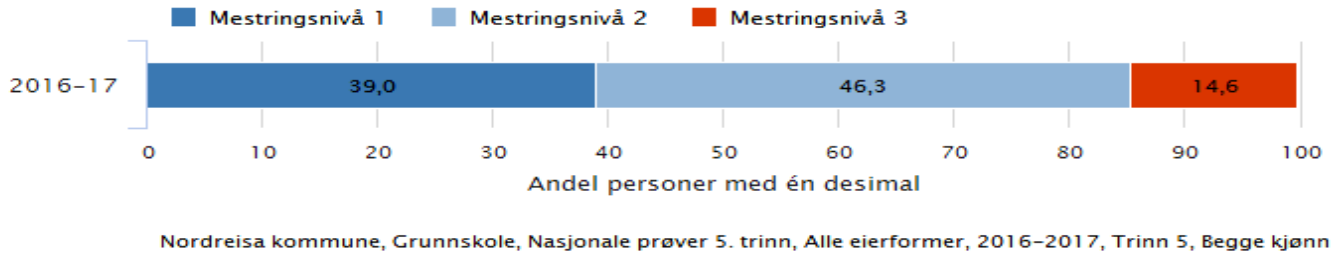

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Alle eierformer, 2016–2017, Trinn 5, Begge kjønn

Engelsk 5 trinn. Mål: 8% på høyeste nivå 50% på nasjonalt gjennomsnitt. Resultat: 47% gjennomsnitt:

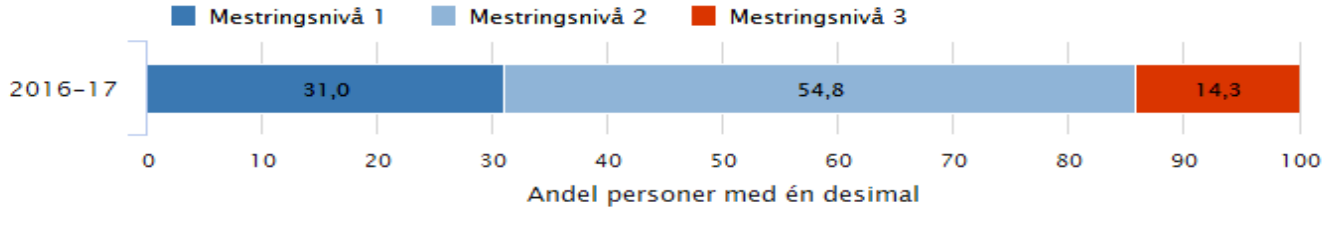

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Alle eierformer, 2016–2017, Trinn 5, Begge kjønn

Mål: lesing ungdomstrinn 13% på høyeste nivå 50% på nasjonalt gjennomsnitt. Resultat: 50% gjennomsnitt:

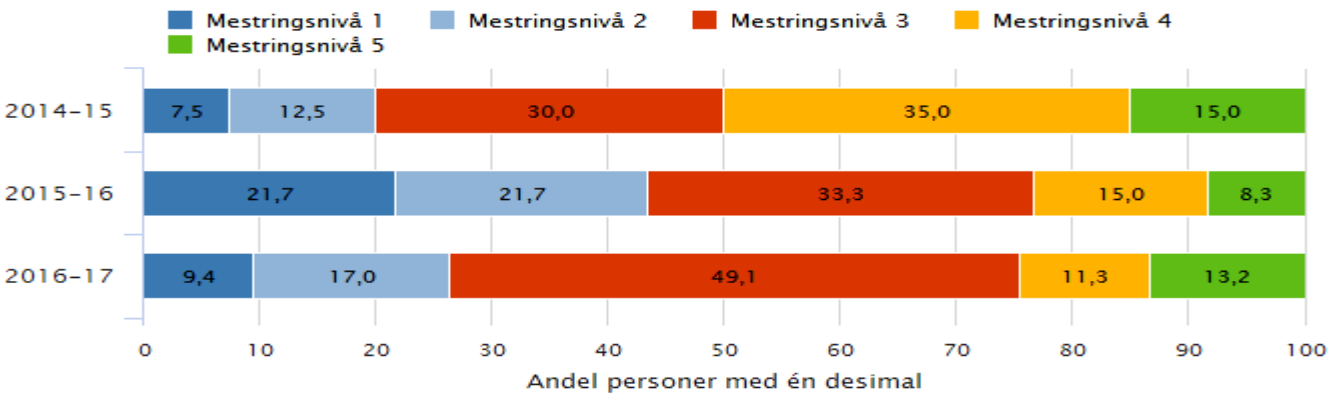

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Alle eierformer, Trinn 8, Begge kjønn

Mål: regning ungdomstrinn 17% på høyeste nivå 50% på nasjonalt gjennomsnitt. Resultat: 48% gjennomsnitt:

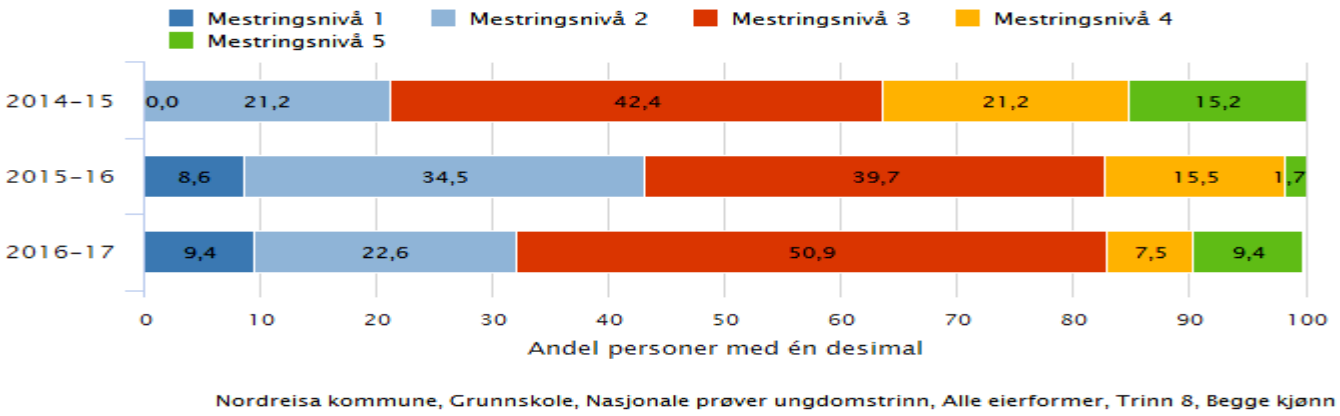

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Alle eierformer, Trinn 8, Begge kjønn

Mål: engelsk ungdomstrinn 8% på høyeste nivå 50% på nasjonalt gjennomsnitt. Resultat: 50% gjennomsnitt:

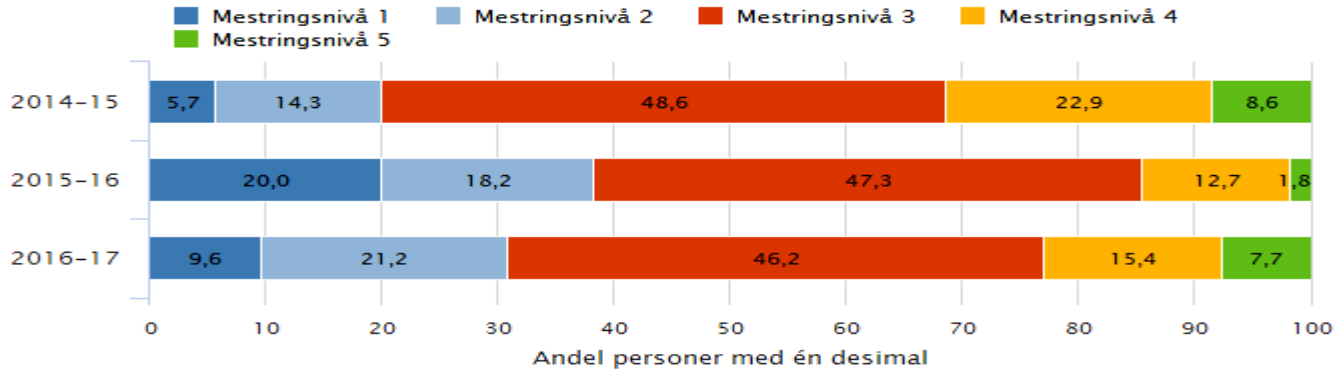

Nordreisa kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Alle eierformer, Trinn 8, Begge kjønn

Grunnskolepoeng

Indikator og nøk-keltall	Nordreisa	Troms	Nasjonalt
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,3	41,1	41,2

Nordreisa kommune, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Alle eierformer, 2015-2016, Trinn 10, Begge kjønn.

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,2	41,0	38,3

Nordreisa kommune, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn.

Eksamenskarakterer 10 trinn

Matematikk: Mål: 3,1. Resultat:

2013-14	2014-15	2015-16
2,2	2,7	2,8

Norsk. Mål: 3,5. Resultat:

2013-14	2014-15	2015-16
4,5 muntlig	4,9 muntlig	3,4

Engelsk. Mål: 3,8. Resultat:

2013-14	2014-15	2015-16
3,1	3,3	3,0

Tilstandsrapportene de siste årene viser en positiv framgang i 2015 på elevenes læringsmiljø, støtte fra lærer, og vurdering for læring. Skolene arbeider stadig med å gi mer tilrettelagt undervisning for å få ned mengden av spesialundervisning. Grunnskolene vil fra høsten få støtte fra universitet og høgskoler for å videreutvikle klasseledelse og grunnleggende ferdigheter. Dette forutsetter at sektorleder har en aktiv rolle i prosessen ift prosjektet Ungdomstrinn i utvikling.

Barnehager

Barnehagene arbeider målrettet med språkutvikling hos barn, og har i tillegg kursrekke for assistenter uten formell kompetanse.

Barnehagene har barnehageåret 2015/2016 deltatt på kurs om språkutvikling og dette skal implementeres i barnehagens planer for 2016/2017.

Barnehagene har som mål å øke lesegleden hos alle barna, og at barna skal få bli lest mye for. Etter et år med høyt trykk på lesing, ser barnehagene at barna daglig etterspør lesestund, og de viser stor glede med å bli lest for. Barnehagene har også hatt økt fokus på de minste barna i barnehagen – tilvenning, tilknytning.

Barnehagene har hatt «natur» som tema dette barnehageåret. Det er et stort tema, som inneholder både planter, dyr, friluftsliv, skog, hav m.m. Nasjonal satsing på barn og aktivitet gjør at barnehagene tilrettelegger særlig for aktivitet/bevegelse i uterommet. Ift kosthold arbeider barnehagene holdningsfremmende og med bevisstgjøring ift sukker- og fettinnhold i mat barnehagen tilbyr. I samarbeid med foreldre har barnehagene utarbeidet ett sunnere alternativ til kosemat/ bursdager.

Barnehagene jobber ellers kontinuerlig i forhold til års- og virksomhetsplan for barnehagene. Personalet arbeider med temahefte: Språklig og kulturell mangfold, og med barns medvirkning. I september startet det opp assistentkurs som gikk over 4 kursdager, der alle ansatte som ikke har formel kompetanse fikk en innføring i lovverket og rammeplanen.

Tilrettelegging uterom i barnehage

Familiesenteret

Helsesøstertjenesten

Andel barn fullført helseundersøkelse 2-4 år: mål 95 %. Oppnådd resultat: 58 %. Denne lave prosenten kommer av at 3-åringer generelt ikke innkalles til konsultasjon. Bare de som er for tidlig født, og andre som har behov for ekstra oppfølging innkalles. Begrepet «2-4 år» må endres til «2 og 4 år» ved neste rapportering.
Andel barn fullført helseundersøkelse 1. trinn: mål 100 %. Oppnådd resultat 93 %. Tallet er tilfredsstillende. Noen kan ha flyttet, noen har det ikke passet for på tross av flere innkallinger.
Andel nyfødte med hjemmebesøk 2 uker etter hjemkomst: mål 100 %. Oppnådd resultat 69%. Alle har fått tilbud om hjemmebesøk, men ikke alle besøk ble foretatt innenfor 2 uker etter hjemkomst. Tjenesten var underbemannet/vakanse halve året, og det har påvirket resultatet.

Helsetjenester for flyktninger

Prioritert arbeid har vært oppfølging i forhold til smittevern, helsesamtaler med nyankomne bosatte, oppfølgingssamtaler (med tolk), samt oppfølging i forhold til spesialisthelsetjenester og opplæring i å ta eget ansvar. Undervisning i kost/helse er også gjennomført.

Barnevern

Andel påklaginger omgjort av Fylkesmannen: mål 0 %. Oppnådd resultat: 0
Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 mnd: mål 0%. Oppnådd resultat 30,6%
Andel barn med tiltaksplan: mål 85 %. Oppnådd resultat: 1. halvår: 72,2 %. 2. halvår 40,47%.
Kommentar: 2 erfarne medarbeidere sluttet, og 2 nye uten erfaring ble ansatt.
I tillegg fikk tjenesten ansvar for oppfølging av enslige mindreårige flyktninger. Saksbehandlere ble tillagt nye oppgaver i og med nedbemanning merkantil men virkning fra andre halvår. Tjeneste har ansvar for 20 plasserte barn, pr 31.12.16, samt 3 ungdommer på ettervern. Tjenesten mottok 82 meldinger i 2016. 15 ble henlagt.

Kulturvirksomheten

Bibliotek

	2015	2016
Utlån - Hovedbiblioteket	17.430	16.040
Utlån - Bokbussen	7.987	9.649
Utlån til Barn	17.778 (69 %)	17.645 (69 %)
Besøk – Hovedbibliotek/Bokbuss	18.500	18.000

Biblioteket var med på å gjennomføre 57 ulike arrangement, antall frammøtte var 1.902. De ulike arrangementene fordeler seg slik:

	Arr.	Frammøtte
Strikkekafé, lesesirkel, foredrag, forfattermøte, etc.	13	317
Ole Bok, eventyrstund, FIFA-turnering, Bokfest, forfattermøter, etc.	23	1170
Arr. i samarbeid med eksterne. Eks. turné bokbuss, Lesefestival, etc.	21	409

En forpliktende samarbeidsavtale om studiebibliotekene mellom Nord-Troms studiesenter og kommunene i Nord-Troms ble i 2016 vedtatt i alle kommuner.

Kino

2016 har vært det første hele driftsåret med kino og kulturscene i Halti.

	2016	2015
Antall forestillinger	109	84
Antall besøkende	6237	4309
Gjennomsnitt pr. forestilling	58	51
Omsetning billettsalg (eks. mva)	524 989,-	328 641,-
Omsetning kinokiosk (eks. mva)	170 128,-	121 881,-
Kinokiosk andel av produktsalg på Halti	63,9%	89,2%
Antall skolekino	3	0
Antall besøkende skolekino	318	0
Antall barnehagekino	1	0
Antall besøkende barnehagekino	75	0
Antall seniorkino	1	0
Antall besøkende seniorkino	79	0

Halti kulturscene

	2016	2015	Endring
Antall arrangement m/billettsalg	31	18	+72,2%
Antall besøkende m/ billettsalg	2792	1361	+105,1%
Omsetning billettsalg (eks. mva)	522 260,-	290 410,-	+79,8%
Antall arrangement u/billettsalg*	45	34	+32,4%
Antall besøkende u/ billettsalg	5860	Ukjent	Ukjent

* Arrangement u/billettsalg inkluderer DKS, møter, konferanser o.l.

UKM

På den lokale UKM-mønstringa deltok 43 deltakere med 21 innslag fordelt på drama, musikk, litteratur, media, kunst, arrangør og konferansier. 3 innslag gikk videre til fylkesmønstring, hvorav en musikkgruppe og et kunstverk fra Nordreisa gikk videre til landsfinalen.

Idrettsanlegg og spillemidler

I 2016 er det utarbeidet og vedtatt ny Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og bygging av anlegg for perioden 2017 - 2020. I 2016 hadde Nordreisa fem søknader om spillemidler til ordinære anlegg (to gjentatte og tre nye), hvorav kun en søknad fikk tilsagn om midler. I tillegg var det tre nye søknader til nærmiljøanlegg, hvorav to fikk tilsagn.

Kulturmidler og øvrig kulturarbeid

Det ble tildelt tilsammen kr 252 000 til 26 søkere til følgende type aktiviteter: Idrett, musikk, barn og ungdom, eldre og funksjonshemmede samt drift av grendehus. I tillegg ble det gjort delutbetaling på tilsammen kr 126 000 i kommunal andel til to spillemiddelanlegg. Regionalt rusfritt ungdomsarrangement ble i 2016 arrangert 13. mai i Nordreisahallen. Fellesarrangementet 17. mai ble også gjennomført på samme måte som tidligere år.

Halti Virvel

Nordreisa kommune var med og etablere samvirkeselskapet Halti Virvel SA i august 2016, med en eierandel på 10.000 kr. Selskapet gir tjenester og tilbud innen kultur, natur og næring, og skal ha særlig fokus på verdiskapning, informasjon, opplevelser og formidling.
Videre har kommunen gitt Halti Virvel i oppdrag å drifte/ organisere turistinformasjonen.

Voksenopplæringssenteret

Nordreisa voksenopplæringssenter har mål om å få 75% av kursdeltakeren ut i jobb eller videre utdanning etter endt introduksjonsprogram. I 2016 var måloppnåelsen 65% av de som gikk ut av programmet gikk ut i arbeid/utdanning. De nasjonale målene er å få 55% ut i jobb eller utdanning.
Der var totalt 57 kursdeltakere: 29 norsk og samfunnskunnskap, 22 grunnskole og 6 spes.ped.
Det ble gitt undervisning i norsk med samfunnskunnskap for innvandrere. Engelsk, matematikk, norsk samfunnsfag og naturfag på grunnskolenivå og spes.ped med ADL-trening. 13 personer var ute i språkpraksis.
Av de flyktningene som avsluttet norskopplæringen i 2016 er de fleste ute i jobb eller videreutdanning.

Flyktningetjenesten

Flyktningkonsulenten brukte mye tid på å følge opp de i språkpraksis, programveiledning samt bosetting av nye flyktninger. Miljøarbeideren har, i tillegg til praktiske oppgaver med bosetting, fulgt voksne og barn til ulike aktiviteter, samt koordinert samarbeidet med frivillige organisasjoner/lag. I løpet av høsten var det planlegging/oppstart for bokollektivet for enslige mindreårige (EM). Mange praktiske ting var ikke klare og mye skulle samordnes underveis. De ansatte ved bokollektivet for EMF har gjort en fantastisk innsats til tross for mange utfordringer under etableringen og oppstarten. EMF har hatt et midlertidig tilbud ved voksenopplæringen.

Status brukerundersøkelser

Olweusundersøkelse ble gjennomført i 4. klasse i november 2016. Resultat er på samme nivå som de 2 foregående år.

Resultat på elevundersøkelser:
7 trinn, alle eierformer, 2016-2017, begge kjønn:

Indikator og nøkkeltall	Nordreisa	Troms	Nasjonalt
Læringskultur	3,8	4,0	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,8	3,8
Faglig utfordring	3,7	4,0	4,1
Felles regler	4,0	4,2	4,3
Trivsel	4,1	4,3	4,4
Mestring	4,0	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	4,0	4,4	4,4
Motivasjon	3,6	3,9	4,0
Vurdering for læring	3,4	3,9	3,9
Støtte hjemmefra	3,9	4,4	4,4
Mobbet av andre elever på skolen	1,3	1,3	1,3

10 trinn, alle eierformer, 2016-2017,begge kjønn:

Indikator og nøkkeltall	Nordreisa	Troms	Nasjonalt
Læringskultur	4,2	3,9	3,8
Elevdemokrati og medvirkning	3,8	3,4	3,3
Faglig utfordring	4,2	4,3	4,2
Felles regler	4,1	3,9	3,9
Trivsel	4,4	4,2	4,2
Mestring	4,1	3,9	4,0
Utdanning og yrkesveiledning	3,9	3,7	3,8
Støtte fra lærerne	4,2	4,0	4,0
Motivasjon	3,6	3,6	3,5
Vurdering for læring	3,7	3,3	3,3
Støtte hjemmefra	3,8	4,0	4,0
Mobbet av andre elever på skolen	1,1	1,3	1,3

Barnehagene gjennomførte brukerundersøkelser i 2016:

Høgegga barnehage

Indikator	Mål	Resultat
Fornøydhet med informasjonen vedrørende mitt barns trivsel og utvikling	4,5	4,5
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter	0,8	3,7
Allsidig lek og aktiviteter	4,9	4,5
Barnets mulighet til medbestemmelse av innhold i barnehagen	4,5	4,2

Sørkjosen barnehage

Indikator	Mål	Resultat
Fornøydhet med informasjon vedrørende mitt barns trivsel og utvikling	4,5	6
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter	0,8	18,5 %
Allsidig lek og aktiviteter	4,9	5
Barnets mulighet til medbestemmelse av innhold i barnehagen	4,5	2,2

Storslett barnehage

Indikator	Mål	Resultat
Fornøydhet med informasjon vedrørende mitt barns trivsel og utvikling	4,5	5,9
Allsidig lek og aktiviteter	4,9	3,0
Barnets mulighet for å være med å bestemme innholdet i barnehage	4,5	5,8

Sonjatun barnehage:

Indikator	Mål	Resultat
Fornøydhet med informasjon vedrørende mitt barns trivsel og utvikling	4,5	3,8
Andel barn med språklige og kulturelle minoriteter i barnehage	0,8	29,16
Allsidig lek og aktiviteter	4,9	4,5
Barnets muligheter for å være med å bestemme innholdet i barnehagen	4,5	4,0

Familiesenteret

I 2016 ble det gjennomført brukerundersøkelse for brukere av barnevern, helsesøster og åpen barnehage. Undersøkelsen ble gjennomført av RKBU – UiT Norges Arktiske Universitet. Dessverre var det får få respondenter i barnevernundersøkelsen til at tjenesten kunne få en rapport. Konklusjonen for Åpen barnehage og Helsestasjonen er at brukere er svært godt fornøyd med tilbudet de får.

Bokkoffert, Geitekillingen som kunne telle til til

—barnehagen, Oksfjord Oppvekstsenter

Status internkontroll

Oppfølging av politiske vedtak gjøres fortløpende og oversikt over status er tatt inn i Resultatrapporten som sendes inn månedlig.

Kulturvirksomheten har forberedt og gjennomført følgende saker: revitalisering av kulturskolen, ny Kommunedelplan idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, prioritering av spillemiddelsøknader og kommunale tilskudd bygging av idrettsanlegg.

Gjennomført branntilsyn på følgende virksomheter; Sørkjosen, Sonjatun, Storslett, Leirbukt og Høgegga barnehager. Det er også gjennomført branntilsyn på Storslett, Moan og Rotsundelv skoler, Oksfjord oppvekstsenter, samt kulturvirksomheten.

Det har vært gjennomført tilsyn i barnehager etter Lov om barnehager og tilsynsplan for Skjervøy, Kvænangen og Nordreisa kommuner. Det ble gitt anmerkning ang dokumentasjon på leverte politiattester og dokumentasjon på at det er gjennomgåttopplæring av ansatte ang. opplysningsplikt til barnevern og sosialtjenesten. Barnehagene i Nordreisa har utarbeidet nye rutiner som følger av anmerkningene.

Oksfjord barnehage og Moan skole og SFO har gjennomført ROS-analyser.

Helse og omsorg

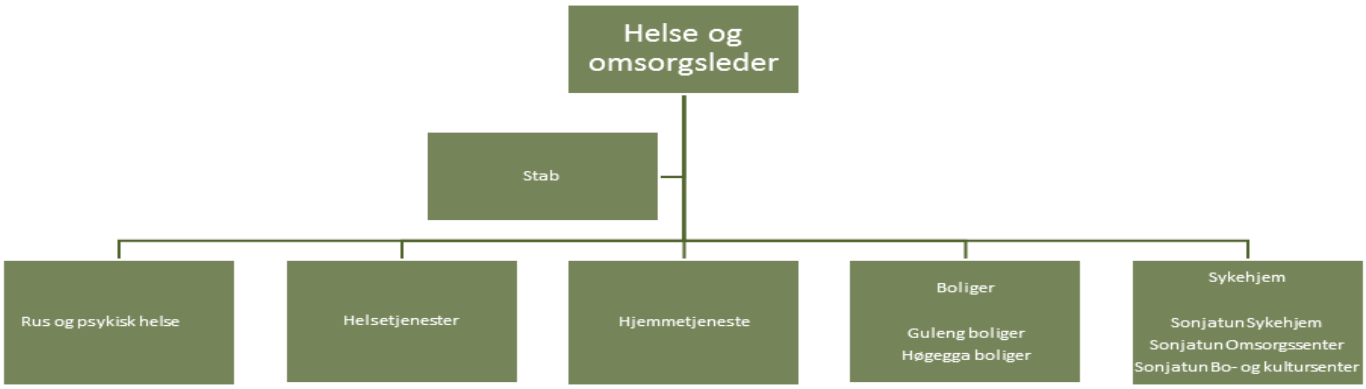

Ansvarsområde

Helse og omsorg er organisert i en sektor med 8 virksomheter og en stabsfunksjon. Herunder 3 sykehjem, to omsorgsboliger, rus og psykisk helsetjenester, hjemmetjenester og helse. Helse delen består av legeseksjonen med dens funksjoner og fysioterapien.

Helse og omsorg har 167.21 årsverk.

Politisks styringsorgan er Helse– og omsorgsutvalget som ledes av Olaug Bergset (SP)

Status økonomi

Budsjettreguleringene er nå foretatt ut fra de politiske vedtakene og vedtaket er lagt inn for å gjelde hele året. Det er også foretatt andre budsjettreguleringer.

	Regnskap	Budsjett	For-bruk i %	Avvik
Lønn ink sos utgifter	92 160 025	94 730 492	97,29	2 570 403
Øvrige ut-gifter	49 006 509	50 240 880	97,51	1 234 370
Inntekter	2 071 413	34 002 219	60,91	13 291 805

Sektoren har et mindre forbruk på lønn med kr. på kr 2.570403
mindre forbruk på andre utgifter med kr. 1.234.370
Detter medfører et mindre forbruke på kr. 3.804.773
På den andre siden har vi mindre inntekter med kr. 778.995
Netto mindre forbruk kr. 3.025.778

Status medarbeidere

I økonomiplanen er det satt opp målsettinger for sektorene.
100 % gjennomføring av medarbeidersamtaler
92% arbeidsnærvær
Stolthet over egen arbeidsplass, målscore: 4.

Arbeidsnærvær
Samlet sykefravær 6,2% da er ikke NAV og Distrikts medisinsk senter inkludert. Det er stor variasjon i forhold til sykefravær, som ligger mellom 1,1 % til 12,1 % sykefravær.

Fraværet fordeler seg som følger:

- Helse og omsorgsadministrasjonen 1.67 %
- Sonjatun sykehjem 8.31 %
- Sonjatun omsorgsenter7.40 %
- Sonjatun bo og kultursenter 8.1 %
- Hjemmesykepleien 9.16 %
- Hjemmehjelpstjenesten 2.48 %
- Rus og psykisk helse 12.19 %
- Fosseng 4.85 %
- Høgegga boliger 11.06 %
- Miljøarbeidertjenesten 1.10 %
- Guleng bofellesskap 8.27v%
- Sonjatun kjøkken 12.71 %
- Legetjenesten 3.06 %
- Fysioterapitjenesten 4.87 %

Sonjatun kjøkken opplyser at fraværet er feil og ikke mulig å rette i Agresso

Kommunen innførte flere IA-tiltak i 2015. Ett av tiltakene er arbeidsnærværsdag. For hele Helse og omsorg har ende tall er det opparbeidet 133 arbeidsnærværsdager i 2016.
Sykefravær og statistikker er også innført som fast tema på personalmøter på de fleste virksomhetene.

Medarbeidersamtaler
Virksomhetene Høgegga, Sonjatun kjøkken, Guleng, Fysikalsk og administrasjonen har rapportert fullført medarbeidersamtaler, mens de andre virksomhetene har ikke rapportert fullførte medarbeidersamtaler for 2016 .

Medarbeiderundersøkelse
Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført 2014 og i forhold til ansattes stolthet over egen arbeidsplass skårer tjenestene mellom 3.9 og 5.5 så det virker som det er stolthet blant ansatte over egen arbeidsplass.

Sykepleier på legevaktsentralen.

Tjenester og resultat

Brukerundersøkelser

Det har ikke vært gjennomført bruker / pårørendeundersøkelser siden 2011.

Helse og omsorg stabsfunksjoner
Stab til helse og omsorg består av 6 årsverk. Tillegg tilhører kjøkken Sonjatun, 4 årsverk, vaskeritjeneste, 0,5 årsverk og miljøarbeidertjenesten 1,35 årsverk til stab. Tjenesten bistår de andre virksomhetene med økonomi, dokumentasjon og kvalitetssikring av vedtak og tjenester. Oppgavene er fakturering, oppfølging av hjemmehjelperne og fungerer som servicekontor til avdelingene og brukerne av hjemmetjenester. Mye tid går med til formidling av telefoner og beskjeder fra brukerne. Alt av vedtak om korttidsopphold, avlastning, støttekontakter m.v. gjøres av staben, i tillegg til at man har en del direkte oppfølging av brukerne.

Dagtilbudet unge funksjonshemmede ungdom drives i regi av ASVO

Sykehjem
Helse og omsorg driver 3 sykehjem. Sonjatun sykehjem, 26 beboere, 21,66 årsverk, her er de mest pleietrengende pasientene og legevaktsentralen og trygghetsalarmen er plassert på sykehjemmet. Sonjatun omsorgssenter er spesielt tilrettelagt for personer med demens har 16 plasser og 16.78 årsverk og Sonjatun Bo– og kultursenter med 18 beboere og 16.59 årsverk.

Hjemmetjenesten
Hjemmetjenesten består av 2 soner, Storslett sone og Distrikt sone. Bistand fra hjemmetjenesten er hjemlet i Folkehelseloven og Helse- og omsorgstjenesteloven. Tjenesten omfatter praktisk bistand og hjemmesykepleie/kreftsykepleie. Under praktisk bistand kommer hjemmehjelp og opplæring/hjelp til å klare dagliglivets gjøremål. Hjemmehjelpen gir hjelp til husvask og annen praktisk bistand. Hjemmesykepleie gir hjelp til personlig hygiene, ernæring, medisiner og annen medisinsk hjelp. Tjenesten gir hjelp til eldre, somatisk syke og mennesker med ulike funksjonsnedsettelser. Hjemmesykepleieren har 20.70 årsverk og hjemmehjelpstjenesten har 5.74 årsverk

Rus -og psykisk helsetjeneste.
Virksomheten er delt inn i en ute tjeneste og ett bofellesskap. Utetjenesten gir oppfølging fra mandag til og med fredag på dagtid til personer som bor i egen bolig, leier kommunalt eller privat. I perioder er det også personer uten fast bopel. Bofellesskapet Fosseng gir tilbud om oppfølging 24 timer i vanlig turnus tjeneste. Brukere av tjenesten har enten psykiatri diagnose eller blanding av psykiatri og rus. Fosseng har 8.75 årsverk og utedelen i Rus og psykisk helsetjenester har 5.30 årsverk inkludert kommune psykolog.

Høgegga - hjemmetjenester til psykisk utviklingshemmede og Guleng bofellesskap og avlastning.

Døgnkontinuerlig tjeneste som omfatter praktisk bistand i form av opplæring, veiledning og hjelp til å klare dagliglivets gjøremål, tilsyn og hjemmehjelp og avlastningstilbud.

Brukergruppa på Høgegga er voksne og eldre med sammensatte hjelpebehov på grunn av psykisk og /eller fysisk funksjonsnedsettelse. Høgegga har 17.74 årsverk. Brukergruppen på Guleng er funksjonshemmede, og avlastning for barn/unge med sammensatte funksjonsnedsettelser som bor hjemme hos sine foreldre og som i perioder er i avlastningsboligen etter oppsatt turnus.

Bemanningsbehovet er 1:1 til alle brukere på Guleng. Guleng bo og avlastning har 16.59 årsverk, Guleng 2 og Guleng 4 har 7.36 årsverk.

Allmenhelsetjenste

Legene i Nordreisa arbeider både i privat og kommunal praksis hovedsakelig 62.5/37.5. I den kommunale delen utfører de legearbeid ved sykestue, sykehjem, helsestasjon og skolehelsetjenesten. Det er også et samarbeid med hjemmesykepleien, Senter for psykisk helse Nord-Troms (DPS) og NAV trygd. Legene har veiledningsansvar for 3 medisinstudenter og 2 turnusleger hvert år. Kommuneoverlege ansvaret for miljørettet helsevern og rapporterer direkte til rådmann.
Laboratoriet utfører alle laboratorietjenestene for sykehjemmene, DPS og spesialisthelsetjenesten. Legetjenesten har

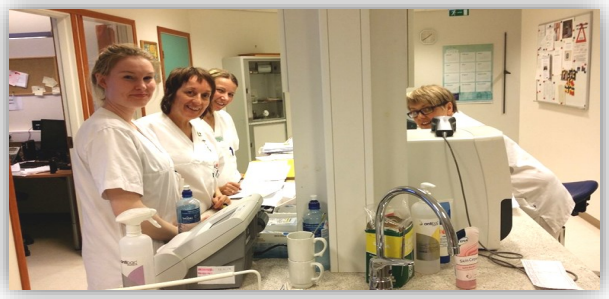

Glade ansatte på laboratoriet

Fysikalsk avdeling

Avdelingen gir tjenester til helsestasjon, barnehager, skoler og institusjoner. Gjelder undersøkelser og behandling, både i egne lokaler, i hjem eller på kommunale institusjoner. Det gis også poliklinisk behandling, hjelpemiddelformidling og veiledning i forhold til boligtilpasning.

Fysioterapi har 7 årsverk.

Gruppetrening sammen med fysioterapeut på Fysikalsk avdeling.

Status intern kontroll

Oppfølging av politiske vedtak

- Dagtilbud tilpasset demente og eldre i samarbeid med frivillig sektor søkes innarbeidet i budsjettet for 2017 - Ikke kommet i gang.
- Bruk av andre etasje Leonard Isaksens vei—utført men arbeid gjenstår.
- Sette fokus på arbeidsmiljø Sonjatun sykehjem—arbeidet pågår
- 40 års jubileum Sonjatun helsesenter markeres - arbeidsgruppe nedsatt
- Prosjekt hjemmebesøk for innbyggere 72 pr, tverrfaglig gruppe settes ned—Ikke utført
- Omsorgsbolig for heldøgns pleie—igangsatt., ikke avsluttet

Avvik

Avvik meldt inn i PROFIL	Lite alvorlig	Middels alvorlig	Alvorlig	sum
Sonjatun bo og kultursenter	29	16	2	47
Sonjatun sykehjem	67	40	5	112
Sonjatun omsorgsenter	4	6	4	14
Hjemmetjenesten	46	29	6	81
Guleng	20	12	2	34
Guleng 2 og 4	49	23	8	80
Høgegga	41	30	4	75
Fosseng	3	3	1	7
Sum	259	159	32	450

I løpet av året er det er det ført 450 avvik i Profil, det er kommet få tilbakemeldinger fra virksomhetslederne på om avvikene er lukket. Man ser også at flere av de avvikene som er registrert inn, ikke i realiteten skal være definert som avvik.

Eksempel på dette er f.eks. at personalet ikke finner bruker hjemme når de kommer som avtalt.
Enkelte tjenester har flere avvik som gjelder underbemanning på grunn av ikke tilgjengelig vikar noe som har medført at bruker ikke kommer seg på jobb på grunn av manglende ledsager

KF kvalitetssystem	
Guleng	2 avvik
Sonjatun bo og kultur	1 avvik
Spnjatun omsorgsenter	4 avvik
Sonjatun sykehjem	15 avvik
Sum	22 avvik

Status tilsyn og kontroller
Det har vært gjennomfør branntilsyn ved Sonjatun Omsorgssenter. Det ble 3 avvik. To avvik er lukket, men tjenesten mangler branntegninger til bygget og det er det leder på teknisk avdeling som skal ordne. Tilsynet er avsluttet.
Det har også vært gjennomført branntilsyn ved Sonjatun bo og kultursenter i januar. Alle avvik er lukket.
Det har vært gjennomført branntilsyn på Sonjatun sykehjem 9 avvik. Avvikene er lukket.
Det har vært gjennomført branntilsyn på Guleng 3 avvik.

ROS-analyser
Fysikalsk avdeling, Guleng og kjøkkenet har gjennomført ROS analyse brann,
Høgegga har gjennomført ROS analyse i forhold til brannrutiner.
Guleng rapporterer Har gjennomført risikoanalyser i alle emner i kvalitetssystemet.

Sonjatun Bo– og kultursenter

Distriktsmedisinsk senter Nord-Troms

Ansvarsområde

Distriktsmedisinsk senter består av:

- Områdegeriatrisk tjeneste (OGT)
- Fødestue
- Hudavdeling
- Røntgen
- I-bedrift
- Teleortopedi

Interkommunal jordmortjeneste. Kommunal jordmortjeneste i Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Kvænangen.
Sykestue, KAD seng, samarbeid med UNN Helse-Nord om drift av observasjon og medisinsk behandling.
Dialyse, 3 plasser til hemodialyse

Status økonomi

Ansvar 350, 351, 352, 353	Regnskap	Budsjett	For-bruk I %	Avvik
Lønn inkl sos	12 360 991	12 243 279	100,93	117 712
Øvrige utgifter	6 627 326	6 493 209	102,07	134 117
Inntekter	17 852 675	16 612 081	107,47	1 240 595

Merforbruk på lønn skyldes overtid. Hadde en ikke hatt dette overforbruket ville en sett en innsparing på lønn. Det har også vært merforbruk på øvrige utgifter. Dette skylles i hovedsak at en har kjøpt inn en ny dekontaminator til Sykestue/OGT som det ikke var budsjett for. Merinntekt skylles blant annet ikkebudsjetterte inntekter til ny tjeneste dialyseavdeling. Det jobbes med å få refusjon fra UNN for drift av teleortopedi.

Status medarbeidere

	Antall ansatte	Årsverk
Distriktsmedisinsk senter	31	14,02
Interkommunal jordmortjeneste	5	5,3
Sykestue	16	4,44
Dialyse	3	1,23
Sum	55	24,99

Legestilling i OGT ble lyst ut etter at overlege gikk av med pensjon. To leger deler nå samme stilling.

Medarbeidersamtaler

Det var 16 ansatte som fikk tilbud. 5 ble gjennomført.

Arbeidsnærvær

Jordmortjenesten og sykestuen har nådd måltallet for sykefravær.

	Fravær
Distriktsmedisinsk senter	9,57%
Interkommunal jordmortjeneste	7,51
Sykestue	7,9
Dialyse	17,29

Status tjenester

Fødestue

	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt antall gravide fulgt opp fra fødestua/gravide i opptaksområdet	100	108	105	97	114
Hvor av flyttet til annet sted før fødsel				5	4
Antall gravide som ønsker Sonjatun som fødested			34	38	51
Totalt antall innleggelser på fødestua	75	69	57	57	
Liggedøgn på fødestua		147	104	92	120
Beleggsprosent		10,1	7,1%	6,3 %	8,9%
Fødsler ved fødestua	19	32	26	23	31
Av disse; Førstegangsfødende			3	6	6
Gjennomsnittsvekt			3685	3482	3566,5
Transport fødsler underveis til fødestua, eller ikke planlagt hjemme.	4	1	0	2	0
Transport fødsler underveis fra fødestua til sykehus	1	0	0	0	0
Gravide/fødende undersøkt på fødestua før transport til sykehus	53	37	41	35	21
Kvinner som er selektert UNN, men fødte på Sonjatun *			7	2	2
Kvinner som ønsker UNN, men fødte på Sonjatun **				3	1
Kvinner som var usikker på fødested, forventet grønn gruppe				6	4
Hvor av fødte på Sonjatun				3	1
Hvor av fødte på Unn***				3	
Kvinner som ønsker å føde på Sonjatun, født på UNN <41+3				4	6

Svangerskapskontroller fordelt på områdene

	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	816	839	722	733	722
Nordreisa				204	251
Skjervøy				207	188
Kåfjord				120	71
Kvænangen				40	45
På fødestua, alle kommuner				162	167

Tilleggstjenester, kvinnehelse

Prevensjon	2015	2016
Innsetting av spiral	31	46
Innsetting av p-stav	1	2
Cytologi prøver	52	92
Kontroll spiral		7
Fjerne spiral		10
Fjerne P-Stav	0	0
Gynekologisk undersøkelse	1	2
Intravenøs væskebehandling hyperemesis	8	1

Områdegeriatrisk tjeneste

Innleggelser og liggedøgn i OGT:

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall inn-	64	44	60	58	
Antall lig-	952	689	1238	1048	

På grunn av omlegging i dataprogram DIPS hvor man registrerer inn pasientene ser vi at det har blitt noe feil når en skal hente ut rapportene. Tallet for innleggelser og liggedøgn er mellom 01.01.2016 til 01.11.2016. OGT har liggedøgnskapasitet på 1686 per år, så fremdeles kapasitet.

Medisinsk behandling og observasjon - Sykestue

Sonjatun Sykestue har døgnkontinuerlig drift hvor legevakt betjenes på natt. Det er 4 senger hvor dette også er KAD (kommunal akutt døgntjeneste). Dette utgjør en liggedøgnskapasitet på 1460 liggedøgn. I 2016 er det registrert 1422 liggedøgn, som gir en beleggsprosent på 97,13%. Dette er en økning fra året før.

Sykestua—utvikling over år:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Innleggelser totalt	202	216	332	297	297	243	281
Fra hjem	159	168	238	244	203	207	231
Fra UNN	36	43	87	47	38	25	30
Fra andre	7	5	5	6	6	11	13
Utskreven hjem	169	160	211	203	173	174	187
Videre til UNN	43	47	76	51	32	57	40
Til sykehjemmet	7	7	27	5	23	7	32
Døde	10	7	13	8	14	8	9

Fordeling på alder av innlagte på sykestue:

	0-17 år			18-49 år			50-66 år			67-79 år			80-89 år			90 år og eldre		
	M	K	sum	M	K	sum	M	K	sum	M	K	sum	M	K	sum	M	K	sum
Nordreisa	1	2	3	13	17	30	27	22	49	37	41	78	41	35	76	11	34	46

Dialyse

Dialyseavdelingen har åpningstid mandag – onsdag – fredag. Der er 3 maskiner for gjennomføring av dialysebehandling. Det er beregnet ut fra befolkningsgrunnlaget i Nord-Troms at antall pasienter som har behov for hemodialyse vil variere noe, men ligge rundt 3 i gjennomsnitt.

	2015	2016
Antall konsultasjoner	79	312

Røntgen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ant. undersøkelser	2138	2098	2896	2768	2961	3590	

Kommentarer til Tabell: en får ikke hentet ut reelle tall i fra 2016 på grunn av omlegging av datasystemet DIPS. Det en kan se er at antall pasienter til røntgen er noe lavere enn året før. Røntgen holdt i tillegg 2 uker stengt, som igjen resulterte at flere måtte reise til sykehus enn normalt.

Hud

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ant konsultasjoner	1224	1358	1165	669	1148	1204	

Det har ikke vært mulig å fremskaffe korrekte tall på grunn av opplegging i DIPS. Det har vært pågang med hudpasienter og hudavdelingen har vært bemannet hver mandag, onsdag og fredag.

i-Bedrift

Det er en fysioterapeut i 80% stilling. I tett samarbeid med arbeidslivsenteret, NAV og I-bedrift i Tromsø. Det er satt ned en arbeidsgruppe lokalt som har møter flere ganger i året. Er et tilbud til IA-bedrifter for å styrke jobbnærværet. Med fokus på muskel og skjelett plager og lettere psykiske lidelser. Dette skjer gjennom individtiltak, informasjon til ansatte i mindre grupper, større samlinger, kursing av ledere.

Aktivitet:

	2015	2016
Bedrifts presentasjoner	38	51
Nettverkssamlinger	2	2
Antall virksomheter	15	18
Antall ansatte	Ca 400	Ca. 500
Polikliniske utredninger	43	48
Pasient oppfølginger		22

Prosjekt

Ressurs senter Huntington:

Ble avviklet i desember 2016. En ansatt hadde jobbet i 20% stilling i dette, mens 2 ansatte ble frikjøpt til undervisning og møter.

Status intern kontroll

	2016
Politiske vedtak som IKKE er gjennomført	1
Antall avvik	28
Tilsyn	0
ROS / vernerunder	1

I samarbeid med Kvænangen, Skjervøy, Kåfjord, UNN og Helse Nord har det blitt jobbet med et masterdokument som skal evaluere sykestuesengene i Nord-Troms. Dette arbeidet skulle ferdigstilles til desember, men måtte utsettes til over nyttår da en hadde en jobb å gjøre med å kvalitetssikre tall som var samlet inn.

Nav sosial

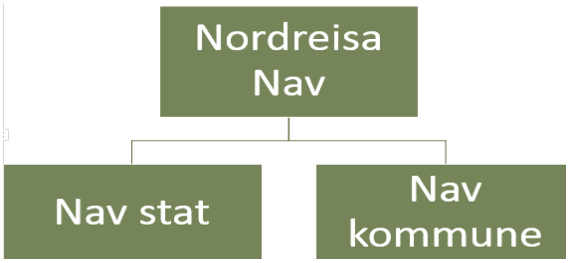

Ansvarsområde

NAV Nordreisa jobber innenfor det kommunale ansvaret etter Lov om sosiale tjenester i NAV.

Målsettinger

Målet for tjenesten er at NAV Nordreisa skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktivitet.

Økonomi

Ansvarsområdene som skjøttes for Nordreisa kommune i NAV Nordreisa er:
360 – administrasjon av sosiale tjenester
361 – økonomisk sosialhjelp inklusiv kvalifiseringsprogram
Administrasjonen av sosiale tjenester er i balanse med ett lite overforbruk på kr. 14791,-
Kommentarer til økonomien ansvar 361:
Tendensen i 2016 er mindre forbruk kr. 368112, sammenlignet med budsjettert behov.

Ansvar	Regnskap	Budsjett	Avvik	
360	2 411 373	2 396 582	100,62	14 791
361	4 331 450	4 699 562	92,17	368 112

Medarbeidere

NAV Nordreisa har 3,5 kommunale årsverk som inkluderer gjeldsrådgiver i kommunen.

Blant kommunalt ansatte var sykefraværet i gjennomsnitt 4,9 % for 2016. Tendensen er lavere fravær sammenlignet med tidligere år.

Det er gjennomført statlig medarbeiderundersøkelse hvor alle ansatte har tilbud om å svare på undersøkelsen. Denne er i etterkant gjennomgått sammen med medarbeiderne.

Alle medarbeidere gjennomførte medarbeidersamtaler i 2016.

Det pågår for tiden høringer om hvordan NAV kontorene skal være organisert/lokalisert samt hvordan regionene skal være inndelt.

Status tjenester

I 2016 ble det totalt åpnet 24 nye gjeldssaker og avsluttet 36 saker. Ved utgangen av 2016 var 9 personer på venteliste.

NAV mottok 657 søknader om sosialhjelp i 2016. Til sammenligning var det 624 søknader i 2015.

NAV Nordreisa har ingen åpne avvikstilfeller.

NAV Nordreisa har ikke hatt noe tilsyn fra Fylkesmannen i 2016.

NAV gjennomfører årlige brukerundersøkelser og NAV Nordreisa scorer som snittet av NAV kontorene i Troms.

I desember vedtok kommunestyret å ansette aktivitetsleder for å styrke oppfølgingen av ungdommer under 30 år. NAV Nordreisa ser frem til å kunne tilby ett arbeidsrettet tiltak i regi av kommunen for målgruppen.

NAV fremover

I 2017 vil aktivtetstiltaket være i fokus i driften. Videre pågår det en kraftig digitaliseringstrend i NAV generelt som vil påvirke hvordan tjenestene fra NAV leveres til innbyggerne i Nordreisa. Fra og med april 2017 skal innbyggerne i Nordreisa (og landet for øvrig) finne svarene og søknadsskjemaer på internettsidene til NAV, eventuelt ringe NAV telefonen på tlf. 55553333. Denne digitaliseringen handler om hvordan NAV kan levere bedre tjenester, samtidig som NAV frigjør tid til tettere, arbeidsrettet oppfølging av brukerne som trenger det mest.

Sektor for drift og utvikling

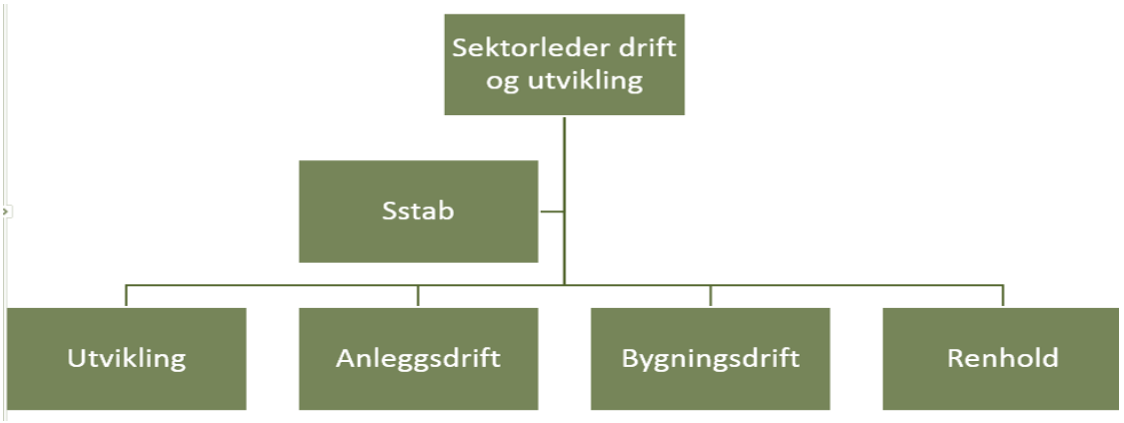

Ansvarsområde

Sektor for Drift og utvikling består av fire virksomheter. Anleggsdrift, Byggdrift, Renhold og Utvikling. Videre er det en stab og to prosjektstillinger som jobber med prosjekter innen bygg og anlegg.

Anleggsdrift har ansvar vei, vann, avløp, slam, brann, havn, forurensningsmyndighet samt tilsyn på elveforbygninger i Reisadalen, Oksfjorddalen og Rotsunddalen.

Byggdrift, har forvaltning av kommunens eiendommer, utleie, drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Renhold har ansvar renhold i alle kommunale bygg.

Utvikling omfattet fagområdene næring, jord- og skogbruk, bygningsmyndighet, miljø, motorferdsel, viltforvaltning, kart, oppmåling og planlegging, veterinærtjenesten samt endel prosjekter

Staben består av konsulent, Ikt/Gis konsulent og prosjektledere med ansvar for gjennomføring av kommunale utbyggingsoppgaver.

Pr 31.12.2016 er det 60,4 årsverk.

Status økonomi

ANSVAR 6	REGNSKAP	BUDSJETT	FORBRUK I %	AVVIK
Lønn inkl sosiale utg	22 446 655	23 272 097	96,45	825 442
Øvrige utgifter	31 045 778	28 587 334	108,6	-2 458 444
Inntekter	-12 445 671	-10 792 263	121,99	3 203 743
Sum	**35 719 326**	**37 290 068**	**95,79**	**1 570 741**
ANSVAR 5	**REGNSKAP**	**BUDSJETT**	**FORBRUK I %**	**AVVIK**
Lønn inkl sosiale utg	3 698 553	3 762 641	98,30	64 087
Øvrige utgifter	15 704 529	15 022 969	104,54	-681 560
Inntekter	-19 214 215	-18 672 900	102,90	541 315

Totalt ligger lønn inkl sosiale utgifter på 96,45 %. Dette kommer av at flere stillinger ble holdt vakant i flere måneder. Innen øvrige utgifter er forbruket på 108,6 %. Innen inntekter er det kommet inn mer enn budsjettert På selvkostområdet ligger lønn inkl sosiale utgifter på 98,3 %. Fastlønn har også et forbruk på 98,3%. Videre er det noe underforbruk og noe overforbruk på faste tillegg overtid, lønn beredskap

Innen øvrige utgifter er forbruket på 104,5 %. De største avvikene er; mindreforbruk internkjøp VA 90,3 %, drivstoff 94 %, De største postene med merforbruk er; arbeidstøy 163 %, vedlikehold biler 251 %, vedlikehold bygg og anlegg 103 %, tjenestekjøp andre kommuner 106% og avsetning til bundet fond 1,443 millioner.

Innen inntekter er det kommet inn mer enn budsjettert, 102,9 %. Hovedgrunn er det et resultat av arbeid med å kvalitetssikre kundedatabasen.

Status medarbeidere

Arbeidsnær

Sektorens totale sykefravær var 8,44 %.

Fraværet fordeler seg som følger:

- Staben 0,57 %
- Anleggsdrift, 5,10 %
- Byggdrift 0,80 %
- Renhold 17,02 %
- Utvikling 7,63 %

Hovedtyngden av sykefraværet er langtidssykemeldte.

Kommunen har innført flere IA-tiltak. Ett av tiltakene er arbeidsnærværsdag. For hele Driftssektoren er det følgende tall; 58 ansatte har opparbeidet seg 96 nærværsdager i løpet av året.

Medarbeidersamtaler

Arbeidet med medarbeidersamtalene viser forskjeller mellom virksomhetene. Hovedgrunnen til dette er vakanser i virksomheten og mye annet forvaltningsarbeid. Totalt er det gjennomført 28 samtaler av totalt 64 medarbeidere. Staben/ledere 8 av 8 gjennomført, Anleggsdrift 10 av 10 gjennomført, Byggdrift 0 av 15 gjennomført, Renhold 5 av 26 gjennomført og Utvikling 6 av 6 gjennomført.

Medarbeiderundersøkelsen

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelser i 2016. Siste undersøkelse ble gjort i 2014.

Status tjenester

Politiske forholder sektoren seg til hovedutvalg for Miljø, plan og utvikling og Næringsutvalget. Miljø, plan og utviklingsutvalget har hatt seks møter og behandlet totalt 67 saker mot 52 saker i 2015. Tillegg ble det behandlet 220 saker delegert mot 209 saker i 2015. Videre ble det også behandlet ca 130 tilskuddssøknader av forskjellig art innenfor jord- og skogbruk.
Næringsutvalget har hatt fem møter og behandlet totalt 17 saker mot 22 saker i 2015

Starten av året var utfordrende med flere vakante stillinger og pålagte økonomiske kutt. Dette har medført utfordringer i forhold til å måloppnåelse etter noen av målsettingene som er vedtatt.

Målet om å levere tjenester og utføre forvaltningsoppgaver av høy kvalitet slik at antall klager blir på et minimum er nesten nådd. Det er to forvaltningssaker som er opphevet av Fylkesmannen for saksbehandlingsfeil. I forhold til at det er gjennomført ca 350 vedtak, er det en liten prosentandel.

Anleggsdrift

Vannforsyning og avløp

Hovedplan vann er igangsatt og mindre investeringstiltak er iverksatt. Innenfor avløp er arbeid med å avdekke årsak til fremmedvann iverksatt. Flere tiltak for å få kontroll over vannmengder i VA-nettet er igangsatt herunder større datafangst på pumpestasjoner og målekummer.

Målsetting om ingen avvik fra drikkevannsforskriften er oppnådd, 8 mindre avvik av totalt 936 analyser av ulike parametere. 5 % av vannledningsnettet er rengjort.

Pumpestasjon avløp Leirbukt har fått oppgradert overbygg (overbygg fra gamle Skarpsno).
Som del av arbeidet med å avdekke fremmedvann i avløpsnettet, er det etablert to mengdemålere og en nedbørsmåler. To overvannstiltak er gjennomført. Målsetting om mindre enn fire kloakktilbakeslag i bygninger der kommunen er ansvarlig for tilbakeslaget, er oppnådd med kommunalt ansvar for et tilbakeslag i år av totalt tre kjelleroversvømmelser. 12 % av avløpsledningsnettet er vedlikeholdsspylt i år. Rensekrav på kommunens kloakkrenseanlegg er overholdt.

Arbeid på vannledning.

Brannvern og oljevern

Nordreisa brannvesen har hatt 42 utrykninger, deriblant tre trafikkulykker og fire større bygningsbranner. Det er gjennomført 9 brannøvelser for mannskapene, noe som knapt dekker minimumsbehovet. Brannvernuka 2016 ble gjennomført med bra besøk, og er et viktig kontaktpunkt mot publikum for forebyggende brannvernarbeid.

Veier og veilys

Året har vært noe krevende i første del for vintervedlikeholdet, periodevis mye snø og vind. Registrerte avvik på brøytestandarden er som siste år. Det er registrert to klager på brøyting på avklart standard.

Utskifting av veglyspærer

Havner
Statens vegvesen har i løpet av året bygd opp igjen moloen i Sørkjosen havn. Under besøk til Nordreisa 13. juli ble H.M Dronningen tatt imot av havnesjefen.

Dronning Sonja under hennes besøk på 30 årsjubileet Halti Nasjonalpark, tas imot på havnen av havnesjef Hilde Henriksen.

Ny molo i Sørkjosen havn

Byggdrift
Det er i løpet av året gjennomført noen ombygginger. Moan skole ble bygd om på en mer praktisk måte, slik at man fikk flere rom til undervisning. Sørkjosen skole ble noe ombygd for å gi kontorplass til Statnett. Leietakeren stod selv for alle utgifter til ombyggingen, og de gir en betydelig leieinntekt i en leieperiode på tre år, med opsjon på ett år til.

Nord-Troms Bioenergi gikk konkurs i juni 2016. Bygg som ble berørt er Sonjatun, Storslett skole og Svømmehallen. På Sonjatun er det stor nok backup til å klare seg uten bioenergi. Svømmehallen hadde en elektrokjel som ble bygde om slik at den overtok for fjernvarme. Storslett skole har ikke stor nok elektrokjel til å gi nok varme på de kaldeste dagene.

Presteboligene Høgegga 68 og Einevegen 3 ble solgt til private eiere.

I svømmehallen varmepumpen reparert for en større sum og Nordreisahallen fikk nytt banedekke. I tillegg ble det montert ny resultattavle, høyttalere og ledlys i taket. Hele bygget ble gjennomgått og pusset opp. Det ble også tatt en full rengjøring av hele bygget.

Nytt gulv på idrettshallen

Forvaltningsprogrammet Famac er i løpet året fullt innført og brukes nå for alle bygg.

Renhold
Renhold har å hatt sitt første år med heltidsleder.
I nedbemanningsprosessen ble fem medarbeidere omplassert til renhold.
Det er i løpet av høsten kjøpt inn noen nye maskiner og annet lettere utstyr for å lette arbeidssituasjonen for de ansatte.
Økt stilling på 20% pga utleie av Sørkjosen skole til Statnett.
Virksomheten har hatt et kurs i smitterenhold.

Utvikling

Næring
Det er i år behandlet 16 politiske næringssaker, mot 22 i 2015. Det er videre sluttbehandlet 25 saker administrativt, mot 51 saker året før.
Av midler gjenstår det kr 93 088 på regionalt næringsfond, og kr 946 069 på kommunalt utviklingsfond.
Stillingen som næringsutvikler sto vakant første halvdel av 2016, og en direkte konsekvens av dette er reduksjonen i antall behandlede politiske og administrative saker, samt et underforbruk av midlene i kommunalt utviklingsfond.

Jordbruk
Det ble behandlet en søknad til Innovasjon Norge. Det er behandlet 11 søknader om tilskudd til avløser ved sykdom mv og to søknader om nydyrking. Innen ordningen Regionalt miljøprogram (RMP) behandlet kommunen 17 søknader og en søknad i ordningen organisert beitebruk.

Ved årsskiftet er det ingen restanser i forhold til økonomiske saker.
Kommunen mottok i 2016 35 (27 i 2015) nye delingssaker. Det ble behandlet 39 saker og av de var 9 mottatt i 2015. Det ble også behandlet 7 konsesjonssaker. 5 delingssaker fra 2016 er ikke ferdigbehandlet.
For de to søknadsomgangene for produksjonstilskudd i 2015 ble det til sammen mottatt og behandlet 98 søknader, noe som er en nedgang på to fra året før. Det ble utført stedlig kontroll på seks av dem.
Det var to delingssaker som ble opphevet av Fylkesmannen pga mangler.
Tap av beitedyr til rovdyr har i mange år vært et stort problem i Nordreisa. Tapstallet (omsøkt tap) i 2016 for sau ligger mellom 2 - 19 %, for lam ligger den mellom 9 - 31 %.
I 2016 er det ikke gjennomført tapsforebyggende prosjekter i samarbeid med Nordreisa sau og geit.

Under jakta på jerv og gaupe ble det i Nordreisa felt 4 jerv og 2 gauper. I tillegg er det i 2016 utbetalt skuddpremie på 208 felte rødrev.

Skogbruk
I løpet av året er arbeidet med skogkultur og vegbygging. Det ble behandlet to søknader om planting, som omfattet 32 dekar. Det er søkt om og gitt byggetillatelse til tre traktorveger på totalt 4050 meter. I tillegg ble en traktorveg gitt forlenget arbeidsfrist etter søknad fra skogeier. En skogsbilveg, vegklasse 3 på ca. 900 meter er ferdigstilt og godkjent. Alle skogsbilveger og traktorveger i Nordreisa kommune er nå registrert og oppdatert WEB Skas.
I forbindelse med utbygginga av kraftlinja Storslett – Hamneidet, gjennomførte skogbrukssjefen oppgaven med å taksere skogen på de eiendommene som ble klausulert som følge av 66 Kv.

Miljø
Flere miljøoppgaver har dessverre blitt nedprioritert siste år pga manglende personell. Et av tiltakene i Energi- og klimaplanen er igangsetting av Energisparekontrakter. Et annet tiltak som er iverksatt er elektronisk ekspedering av utgående post. Arbeidet med miljøfyrtårnsertifisering fortsetter. I løpet har det vært jobbet med sertifisering av skoler, men de er ikke ferdige.

I 2016 hadde dispensasjonsutvalget ni møter. Det ble behandla 28 saker mot 25 saker i 2015, 105 saker ble behandla administrativt.
Kvalitetsmålet om 0 saker påklaget for saksbehandlingsfeil er oppnådd.

Vilt
Tildelingen av elg i kommunen var 73 dyr og det ble felt 61 dyr. Det ble gjennomført bakketellinger av elg i en stor del av kommunen i februar/mars. Arbeidet med ettersøk og ivaretakelse av skadede dyr blir gjort av den kommunale ettersøksringen. Det ble gjennomført sju ettersøk.
Det var i år 44 kandidater som besto jegerprøveeksamen.
Det ble det utbetalt skuddpremie for 72 rev og 20 villmink.

Byggesak
Det ble ansatt ny byggesaksbehandler i starten av året. Ved inngangen av 2016 var det 22 søknader som lå på vent. I 2016 er 90 søknader ferdigbehandlet. Ved utgangen av 2016 var det 4 pågående søknader som gikk over til 2017.

Kart/oppmåling/GIS
Det er i løpet av året gjennomført 30 oppmålingsforretning med oppretting av matrikkelenhet i Nordreisa kommune med melding til tinglysing som da er avsluttet med matrikkelbrev jfr. Matrikkelloven. Det er også fortatt ni arealoverføring og to sammenføying jfr. Matrikkelloven.
Det er foretatt 14 oppmålingsforretninger med melding til tinglysing i Kvænangen kommune.
Det er foretatt en oppmålingsforretning i Kåfjord kommune.
Samarbeidet videre innenfor kart- og oppmåling med nabokommunen Kvænangen, har hatt en fin og positiv utvikling i løpet av året. Vi har ansvaret for kartoppdatering, oppmåling og føring av matrikkelen for Kvænangen kommune.
Nordreisa kommune har en deknings prosent på 99% av gate/vegadresser. Det henger litt igjen av gamle matrikkeladresser som må slettes.

Kommuneplanens samfunnsdel
Jobben med å realisere flere av samfunnsdelens mål ved bl.a. å sette av tiltak som krever arealer i arealdelen, samt å følge opp handlingsdelen, har fortsatt i 2016.

Kommuneplanens arealdel
Oppfølging av planen gjennom bl.a. utarbeidelse av kommunale reguleringsplaner har fortsatt i 2016.
Kvalitetsmålet om 0 saker påklaget for saksbehandlingsfeil er oppnådd.

Reguleringsplaner
Én statlig områderegulering ble vedtatt i 2016. Ingen kommunale eller private reguleringsplaner ble vedtatt. I 2016 ble det meldt oppstart for én kommunal reguleringsplan. I løpet av året ble to private planer tatt opp til behandling og sendt ut på første gangs høring og offentlig ettersyn.
Kvalitetsmålet om 0 saker påklaget for saksbehandlingsfeil er oppnådd.

Kystsoneplan
Interkommunal kystsoneplan for Nordreisa og Skjervøy følges opp i forvaltning og i øvrig planlegging.

Friluftsråd
Turkassetrimmen Ut i NORD hadde i 2016 hele 84 turer fordelt på de fire medlemskommunene. Totalt var det 684 unike brukere som til sammen gjennomførte 10 248 turer.
Nytt av året var turkassetrimmen JuleSPREK, som ble sluppet som julekalender med tre turer i uka per medlemskommune i desember, til sammen 48 turer.
Det ble i samarbeid med verneområdestyrene og kommunene utarbeidet nye turkart for alle medlemskommunene, og disse ble lagt ut for salg før sommerferien.
I forbindelse med sommer- og høstferie har det vært arrangert friluftsskoler for både barn og unge.
Det har vært arrangert friluftsdager for flyktninger, med god oppslutning.
Friluftsrådet fikk i samarbeid med Nord-Troms turlag gjennomført Opptur! for alle 8.klassingene i regionen.
«På tur med ordføreren» ble gjennomført 5. juni. Turen gikk til Kildalsdammen.
Friluftsrådet har også videreført arbeidet med skilting av turløyper.
Friluftsrådet er også med på satsningen www.utogplukk.no , der Friluftsrådene i Nord-Norge samarbeider for å få flere ut på bærtur.

Utbyggingsprosjekter
Det har pågått etterarbeid med Halti byggetrinn II hvor det ble gjort opprettinger helt til høsten 2016, som igjen medførte at sluttregnskapet ikke ble avlagt før helt på slutten av året.
Guleng III ble nesten ferdig i løpet av året. Overtakelse og innflytting første halvår 2017.

Guleng III

Tunellmasser fra Sørkjostunellen har blitt utnyttet til samfunnsmessige tiltak. Det er bygd ny veg til Moan skole og parkering utenfor skolen og løftet veien mellom menighetshuset og kirka. Videre er det bygd parkeringsplasser ved kommunehuset, ved Sonjatun, ved Ymber arena og Saga skistadion.

Uteområde Storslett skole ble sluttført på høsten. Tiltak som ble gjort var asfaltering av indre skoleområde, is- og landhockeybane, lekeapparat, ferdigstilt skaterampe, basketballbane og en Tuftepark.
Det er i løpet av året blitt jobbet med forskjellige alternativer for oppbygging av Leonard Isaksens vei 10.

Tuftepark og lekestativ utenfor Storslett skole

Status brukerundersøkelser
Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i løpet av året. Årsaken er vakanser, spesielt i begynnelsen av året og at en da har prioritert tjenesteproduksjon.

Status internkontroll
Oppfølging av politiske vedtak gjøres fortløpende og oversikt over status er tatt inn i Resultatrapporten som sendes inn månedlig.

For hele sektoren er det meldt inn fire avvik i løpet av året. Avvikene er behandlet av virksomhetsledere
Det ble gjennomført et prosjekt fra mai til august med å digitalisere alle byggetegninger for å rette opp avvik etter branntilsyn. Det gjenstår fortsatt noe arbeid som må tas i 2017.
I løpet av året har sektoren ikke hatt tilsyn og kontroll fra Fylkesmannen.
Mattilsynet har gjennomført tilsyn på Låni vannverk.
Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med kjemisk helserisiko for brannansatte.

Det er gjennomført følgende risiko- og sårbarhetsanalyser for sektoren:
- Prøvetakingssteder vannkvalitet
- Veilysarbeid
- Eksponering for støv, røyk og branngasser

Tiltak beskrevet i analysene er i hovedsak gjennomført. Sektoren er godt i gang i arbeidet med å utarbeide og legge inn rutiner i kommunens kvalitetssystem innen de forskjellige arbeidsfeltene. Dette er et stort arbeid som må tas inn i mellom daglig tjenesteproduksjon. Arbeidet vil fortsette i 2017.

.

Følg oss på:
www.nordreisa.kommune.no
www.facebook.com/nordreisakommune

Nordreisa kommune
Post: Postboks 174, 9156 Storslett
Epost: postmottak@nordreisa.kommune.no

Adresse: Sentrum 17, 9151 Storslett
Telefon 77 58 80 00

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2016/1467-9
Arkiv: 004
Saksbehandler: Rita Toresen
Dato: 24.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
20/17	Nordreisa formannskap	15.06.2017
35/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Årsregnskap 2016 - Nordreisa kommune

Henvisning til lovverk:

- Kommuneloven
- Bokføringsloven

Vedlegg

1 Revisjonsberetning 2016
2 Revisjonsbrev nr 12/2016 - Manglende regulering av investeringsbudsjettet for 2016
3 Årsregnskap 2016 - Kortversjon
4 Kontrollutvalgets uttalelse om Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 15.06.2017

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Nordreisa kommunes regnskap 2016 godkjennes.
- Nordreisa kommunes mindre forbruk i driftsregnskap på kr 22.809.892 overføres disposisjonsfondet.
- Nordreisa kommunes investeringsregnskap godkjennes i balanse.

Rådmannens innstilling

- Nordreisa kommunes regnskap 2016 godkjennes.
- Nordreisa kommunes mindreforbruk i driftsregnskap på kr 22.809.892 overføres disposisjonsfondet.

- Nordreisa kommunes investeringsregnskap godkjennes i balanse.

Saksopplysninger

Nordreisa kommunes sitt driftsregnskap for 2016 gikk med mindreforbruk på kr 22,8 mill. Det ble foretatt inndekning av tidligere års merforbruk på kr 7,88 mill, noe som er i henhold til budsjett. Investeringsregnskapet gikk i balanse i 2016. I 2015 ble driftsregnskapet til Nordreisa kommune avlagt med et merforbruk på kr 1,98 mill, mens investeringsregnskapet ble avlagt med underdekning på kr 0,39 mill.

Kommunen står på ROBEK-listen og har et akkumulert merforbruk på kr. 4,86 millioner per 31.12.2016. Gjenstående inndekning av tidligere års merforbruk er budsjettert i 2017 med kr 4,86 mill. I løpet av perioden 2011-2013 har Nordreisa kommune dekt inn kr. 22,9 mill av tidligere års merforbruk. I 2014 og 2015 fikk kommunen ytterligere merforbruk på henholdsvis kr 0,47 mill og kr 1,98 mill. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har godkjent følgende inndekningsplan for Nordreisa kommune:

Underskudd	Resterende underskudd 31.12.15	2016	2017	Sum inndekning
2008	2 230 029	2 230 029		1 029 888
2009	3 587 672	3 587 672		3 587 672
2010	4 482 918	2 067 299	2 415 619	4 482 918
2014	469 043		469 043	469 043
2015	1 978 500		1 978 500	
Sum	**12 748 162**	**7 885 000**	**4 863 162**	**12 748 162**

Netto driftsresultat ble på kr 7,6 % i 2016, mot -0,48 % i 2015. Driftsinntektene ble kr 23 mill mer enn budsjettert. Nedenfor vises de største avvikene:

Inntekter	Beløp	
Merinntekter		
Refusjon fra staten på voksenopplæring	1 500 000	Overføring med krav om motytelser
Refusjon fra staten på prosjekter	2 400 000	Overføring med krav om motytelser
Refusjon på skoler	800 000	Overføring med krav om motytelser
Refusjon på barnevernstjenesten	240 000	Overføring med krav om motytelser
Refusjon sykepenger og fødselspenger	5 960 000	Overføring med krav om motytelser
Refusjon på fastlønnstilskudd fra staten	426 000	Overføring med krav om motytelser
Ressurskrevende tjenester	430 000	Overføring med krav om motytelser
Integreringstilskuddet	2 700 000	Andre statlige overføringer
Skatteinntektene	7 500 000	Inntekts- og formuesskatt
Gebyr kart og oppmåling	155 000	Andre salgs og leieinntekter
Leieinntekter og div salgsinntekter	1 300 000	Andre salgs og leieinntekter
Overføringer fra fylkesmannen	900 000	Andre overføringer (overført fond)
Mindreinntekt		
Rammetilskuddet (inntektsutjevningen) mindreinntekt	- 3 400 000	Rammetilskudd
Sum inntekter	**20 911 000**	

Regnskapsoversikt per sektor:

Sektor	Regnskap	Reg.budsjett	Avvik
1 Sektor for administrasjon	24 499 770	25 917 789	1 418 019
2 Sektor for levekår	112 444 312	116 741 159	4 296 847
3 Sektor for helse og omsorg	114 476 883	120 189 641	5 712 758
5 Anleggsdrift	188 868	112 710	-76 158
6 Bygg og eiendom	35 719 326	37 290 068	1 570 742
7 Skatter og rammetilskudd	-329 524 703	-323 130 800	6 393 903
8 Renter, avdrag og avsetninger	42 058 957	22 781 006	-19 277 951
0 Prosjekter	136 587	98 427	-38 160

Viser til kapittel 6 i Årsmelding 2016 for mer utdypende informasjon om regnskapet for 2016.

Vurdering

Nordreisa kommune har i lang tid vært på ROBEK listen, noe som begrenser kommunens handlingsrom. I budsjettet for 2016 ble det foretatt omfattende grep for å bedre den økonomiske situasjonen og det ble innført ansettelsesstopp i påvente av en nedbemanningsprosess. I løpet av 2016 ble det foretatt nedbemanning på ca 30 årsverk, noe som påvirket hele organisasjonen både arbeidsmessig og følelsesmessig.

Kommunen fikk i 2016 et netto driftsresultat på 7,6 %, og per årsskriftet hadde kommunen et disposisjonsfond på kr 3,3 mill. Likviditeten ble styrket betraktelig, og det har kun vært behov for kassakreditt noen få ganger i løpet av 2016. Det ble foretatt nedbetaling på tidligere års merforbruk på kr 7,9 mill, noe som var i henhold til budsjett.

Internt i organisasjonen har kommunen foretatt en rekke grep for å få bedre kontroll på økonomien. Det er månedlige rapporter fra virksomhetsledere til sektorleder, og fra sektorleder til rådmannen. I denne rapporteringen skal det blant annet fremkomme om lederne har kontrollert lønnsutbetalingen, økonomisk status med forklaring på avvik, samt utvikling og oppfølgning av sykefravær. Lederne må selv sette seg inn i regnskap og budsjett, og gjøre grep når et avvik oppstår.

Regnskapet for 2016 viser at kommunen har god oversikt på lønnsområdet og på øvrige utgifter. Det er imidlertid merinntekter i forhold til budsjett som ga kommunen et stort mindreforbruk i regnskapet for 2016. Det viser at kommunen må fortsette fokuset på økonomiske rammer, og at fokuset på avvik på inntekter må styrkes, samt regulering av investeringsbudsjettet.

Til kommunestyret i Nordreisa kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nordreisa kommunes årsregnskap som viser kr 271 228 031 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 22 809 892. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Nordreisa kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport utover den pliktige årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Investeringsregnskapet viser et vesentlig merforbruk i forhold til regulert budsjett. I regnskapsskjema 2A og 2B viser *Investeringer i anleggsmidler* kr 11,3 millioner mer enn regulert budsjett. Forholdet omtales i revisjonsbrev nr. 12 (2016). Vi viser til redegjørelse i årsmelding 2016 under avsnittet *Økonomi og resultat, Investeringer*.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet i avsnittet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Avsatte husbankmidler – manglende tilbakebetaling av lån

Balansekonto 255080003 *mottatte ekstraordinære avdrag Husbanken* viser pr. 31.12.2016 kr 14 278 775. I henhold til Kommuneloven § 50 pkt. 7 b skal mottatte avdrag på utlån uavkortet nyttes til nedbetaling eller innfrielse av kommunens innlån. Nordreisa kommunes manglende innbetalinger av ekstraordinære avdrag på utlån er i strid med kommunelovens bestemmelser. Vi viser til revisjonsbrev nr. 5/2010. Administrasjonen har omtalt forholdet i årsregnskapsdokumentet 2016, note 9 *Vesentlige poster i regnskapet og hendelser etter balansedag*.

Tromsø, 25. april 2017.

Doris Gressmyr

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalget i Nordreisa kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	560/EB	Emely Bertelsen eb@komrevnord.no	77 60 05 06	25.04.2017

REVISJONSBREV NR 12/2016
MANGLENDE REGULERING AV INVESTERINGSBUDSJETTET FOR 2016

I følge kommunelovens § 46 nr. 3 skal årsbudsjettet være realistisk og fastsettes på grunnlag av de utgifter og inntekter som kommunen forventer å ha i budsjettåret. Denne bestemmelsen omfatter også investeringsbudsjettet – jf. samme paragraf nr. 5. Dette innebærer at også investeringsbudsjettet er årsbasert og skal ha budsjett i tråd med forventede utgifter/inntekter i takt med framdriften på prosjektene.

Dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan ha betydning for de utgifter og inntekter som årsbudsjettet bygger på, skal det foretas endringer av budsjett i samsvar med kommunelovens § 47 nr. 2 og forskrift om årsbudsjett §§ 10 og 11 hhv. budsjettstyring og endringer i årsbudsjettet.

Investeringsregnskapet for 2016, regnskapsskjema 2A viser vesentlige budsjettavvik. Vi kommenterer følgende:

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik b/r	Avvik %
Investeringer i anleggsmidler	49 119 465	37 768 115	-11 351 350	-30
Bruk av lånemidler	36 905 183	44 338 115	7 432 932	16

Regnskapsskjema 2B - Investeringsregnskapet viser vesentlige avvik på noen enkeltprosjekter. Vi viser til kommunens årsmelding for 2016 der rådmannen har gitt kommentarer til avvikene under avsnittet *Økonomi og resultat, Investeringer*.

Investeringsbudsjettet bør følges opp og reguleres gjennom året for å oppfylle kravene i kommuneloven og forskrift om årsbudsjett.

Med hilsen

Doris Gressmyr
oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Rådmannen i Nordreisa kommune

NORDREISA KOMMUNE

Årsregnskap 2016

Versjonshistorikk	Dato
Versjon 1 Urevidert	15.02.2017
Versjon 2 Revidert	07.04.2017

Innholdsfortegnelse

	Side
Regnskapsskjema og økonomiske oversikter	
Regnskapsskjema 1A - Drift	4
Regnskapsskjema 1B - Drift	5
Regnskapsskjema 2A - Investering	6
Regnskapsskjema 2B - Investering	7
Økonomiske oversikt - Drift	8
Økonomiske oversikt - Investering	9
Økonomisk oversikt - Balanse	10
Investeringsregnskap	11
Driftregnskap	19
1. Sektor for administrasjon	21
2. Sektor for oppvekst og kultur	29
3. Sektor for helse og omsorg	61
4. Utviklingsavdelingen	83
5. Selvkost	88
6. Bygg og eiendom	93
7. Skatter og rammetilskudd	118
8. Renter, avdrag og avsetninger	119
0. Prosjekter og interkommunale samarbeid	121
Balanseregnskap	137
Noter	145

Regnskapsskjemaer

og

Økonomiske oversikter

Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-104 420 468	-96 965 000	-96 017 000	-93 075 307
Ordinært rammetilskudd	-187 207 147	-190 349 000	-191 397 000	-184 262 632
Eiendomsskatt verk og bruk	-15 675 899	-15 704 000	-15 704 000	-15 662 006
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-1 945 926	-2 188 000	-2 338 000	-2 193 645
Sum frie disponible inntekter	**-309 249 440**	**-305 206 000**	**-305 456 000**	**-295 193 590**
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-2 281 975	-2 850 000	-3 850 000	-3 821 773
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	11 579 466	14 460 423	14 460 423	13 771 449
Tap finsansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	16 108 828	16 472 831	16 472 831	17 387 354
Netto finansinntekter/-utgifter	**25 406 319**	**28 083 254**	**27 083 254**	**27 337 030**
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	7 884 831	7 884 831	4 784 831	0
Til ubundne avsetninger	3 307 014	3 307 014	9 075 557	0
Til bundne avsetninger	4 357 280	15 000	15 000	5 600 192
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-2 934 035	-584 673	-87 900	-5 792 947
Netto avsetninger	**12 615 090**	**10 622 172**	**13 787 488**	**-192 755**
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-271 228 031	-266 500 574	-264 585 258	-268 049 315
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	248 418 139	266 500 574	264 585 258	270 027 815
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	**-22 809 892**	**0**	**0**	**1 978 500**

Regnskapsskjema 1B - Driftsregnskapet

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Netto driftsutgifter pr Sektor				
Sektor for administrasjon	24 898 366	25 917 789	29 326 907	25 632 600
Sektor for oppvekst og kultur	112 777 089	117 237 932	115 218 948	117 995 206
Sektor for helse og omsorg	114 460 604	120 189 641	112 886 486	117 289 824
Utviklingsavdelingen	0	0	0	7 080 983
Selvkost	-1 255 257	200 610	137 214	-2 427 591
Bygg og Eiendom	35 711 349	37 275 068	37 073 103	30 194 008
Skatter og rammetilskudd	-20 275 263	-17 924 800	-14 416 800	-12 928 309
Renter,avdrag og avsetninger	-17 323 968	-16 494 092	-15 670 600	-17 875 375
Prosjekter og interkommunale samarbeid	-574 781	98 427	30 000	5 066 469
Netto for Sektor	**248 418 139**	**266 500 575**	**264 585 258**	**270 027 815**

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig Budsjett 2016	Regnskap 2015
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	49 119 465	37 768 115	31 300 000	46 373 454
Utlån og forskutteringer	5 130 550	10 000 000	10 000 000	9 818 697
Kjøp av aksjer og andeler	1 507 370	212 000	1 400 000	1 228 833
Avdrag på lån	12 325 258	6 150 000	6 150 000	9 559 852
Inndekning av tidligere års udekket	1 287 115	1 287 115	0	0
Avsetninger	8 563 228	3 963 000	0	4 726 565
Årets finansieringsbehov	**77 932 986**	**59 380 230**	**48 850 000**	**71 707 401**
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-36 905 183	-44 338 115	-38 490 000	-36 055 002
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-7 401 999	-7 012 115	-1 400 000	-837 084
Tilskudd til investeringer	-1 838 563	-1 880 000	0	0
Kompensasjon merverdiavgift	-8 663 717	0	0	-5 260 399
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-15 912 143	-6 150 000	-6 150 000	-24 121 281
Andre inntekter	-414 577	0	0	-412 102
Sum ekstern finansiering	**-71 136 182**	**-59 380 230**	**-46 040 000**	**-66 685 868**
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-6 796 804	0	-2 810 000	-4 629 783
Sum finansiering	**-77 932 986**	**-59 380 230**	**-48 850 000**	**-71 315 651**
Udekket / Udisponert	**0**	**0**	**0**	**391 750**

Regnskapsskjema 2B - Investeringsregnskapet

Ansvar	Ansvar(T)	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
907	IKT-utstyr Funnke og legetjenesten				
908	Guleng 3	27 386 513	20 000 000	20 000 000	9 646 941
911	Halti II	5 075 437			29 024 053
912	Byggetrinn 3 Storslett skole				43 167
914	Ombygging Halti I / Halti II				184 768
917	VAR Hovedplan avløp				1 616 027
926	Kjøp av grunn	1 287 831	4 294 000	1 000 000	1 162 619
930	VAR prosjekter	928 719	1 530 000	1 530 000	0
931	Bruk av tunnellmasser	728 183	550 000		675 009
932	Uteområdet Storslett skole	1 402 694	1 000 000	1 000 000	623 761
934	Ombygging sykestue				133 415
935	Ombygging Dialyse Sonjatun				402 095
937	EPC Energisparekontrakter	7 606 344	5 144 115		1 194 856
938	IKT utstyr oppvekst	-101 737			1 031 761
955	Utbygging Oksfjord havn				188 088
961	Takrenovasjon	110 740	150 000	150 000	
963	Oppbygging Leonard Isaksensveg	65 740	620 000	5 620 000	446 895
964	Ny vei Moan skole	1 318 830	1 000 000	1 500 000	
965	Ombygging Moan skole	481 027	500 000		
968	Omsorgsbolig for eldre		500 000	500 000	
971	Utbedringer idrettshall	984 087	1 000 000		
972	Saga skistadion	1 845 035	1 480 000		
		49 119 443	37 768 115	31 300 000	46 373 455

Økonomisk oversikt - Drift

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-17 800 314	-18 195 859	-16 941 653	-18 414 454
Andre salgs- og leieinntekter	-30 799 787	-28 471 908	-27 666 981	-30 581 827
Overføringer med krav til motytelse	-88 837 929	-75 752 619	-52 099 539	-92 127 970
Rammetilskudd	-183 846 147	-187 198 000	-188 246 000	-178 109 247
Andre statlige overføringer	-20 109 142	-17 044 800	-17 145 800	-15 899 011
Andre overføringer	-4 395 068	-3 474 000	-3 351 000	-6 788 836
Inntekts- og formuesskatt	-104 420 468	-96 965 000	-96 017 000	-93 075 307
Eiendomsskatt verk og bruk	-2 283 365	-2 338 000	-2 338 000	-2 298 474
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-13 392 534	-13 366 000	-13 366 000	-13 363 532
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	**-465 884 754**	**-442 806 186**	**-417 171 973**	**-450 658 657**
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	249 973 909	248 735 773	226 437 283	255 961 711
Sosiale utgifter	33 038 364	35 339 651	36 585 703	34 769 973
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	54 994 558	52 132 592	48 930 101	60 003 135
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	43 653 429	43 847 651	44 793 651	44 614 409
Overføringer	23 560 054	24 016 093	19 554 493	31 009 510
Avskrivninger	16 266 352	19 000 000	19 000 000	16 720 215
Fordelte utgifter	-157 111	29 000	0	-856 106
Sum driftsutgifter	**421 329 555**	**423 100 760**	**395 301 231**	**442 222 847**
Brutto driftsresultat	**-44 555 199**	**-19 705 426**	**-21 870 742**	**-8 435 811**
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-2 281 975	-2 850 000	-3 850 000	-3 821 772
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-9 750	0	0	-9 750
Sum eksterne finansinntekter	**-2 291 725**	**-2 850 000**	**-3 850 000**	**-3 831 522**
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	11 579 466	14 460 423	14 460 423	13 771 449
Tap finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	16 108 828	16 472 831	16 472 831	17 387 354
Utlån	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	**27 688 294**	**30 933 254**	**30 933 254**	**31 158 803**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**25 396 569**	**28 083 254**	**27 083 254**	**27 327 281**
Motpost avskrivninger	-16 266 352	-19 000 000	-19 000 000	-16 720 215
Netto driftsresultat	**-35 424 982**	**-10 622 172**	**-13 787 488**	**2 171 255**
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-2 934 035	-584 673	-87 900	-5 792 947
Sum bruk av avsetninger	**-2 934 035**	**-584 673**	**-87 900**	**-5 792 947**
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	7 884 831	7 884 831	4 784 831	0
Avsatt til disposisjonsfond	3 307 014	3 307 014	9 075 557	0
Avsatt til bundne fond	4 357 280	15 000	15 000	5 600 192
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	**15 549 125**	**11 206 845**	**13 875 388**	**5 600 192**
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	**-22 809 892**	**0**	**0**	**1 978 500**

Økonomisk oversikt - Investering

Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-7 393 499	-7 012 115	-1 400 000	-837 084
Andre salgsinntekter	-414 230	0	0	-411 766
Overføringer med krav til motytelse	-5 261 770	0	0	-16 843 715
Kompensasjon merverdiavgift	-8 663 717	0	0	-5 260 399
Statlige overføringer	-1 831 935	-1 880 000	0	0
Andre overføringer	-6 628	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-347	0	0	-336
Sum inntekter	**-23 572 126**	**-8 892 115**	**-1 400 000**	**-23 353 300**
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	1 113 423	500 000	500 000	1 084 440
Sosiale utgifter	200 207	0	0	218 621
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenest	39 142 118	37 268 115	30 800 000	39 809 994
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjens	0	0	0	0
Overføringer	8 663 717	0	0	5 260 399
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	**49 119 465**	**37 768 115**	**31 300 000**	**46 373 455**
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	12 325 258	6 150 000	6 150 000	9 559 852
Utlån	5 130 550	10 000 000	10 000 000	9 818 697
Kjøp av aksjer og andeler	1 507 370	212 000	1 400 000	1 228 833
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	1 287 115	1 287 115	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	3 434 334	3 963 000	0	0
Avsatt til bundne fond	5 128 894	0	0	4 726 565
Sum finansieringstransaksjoner	**28 813 521**	**21 612 115**	**17 550 000**	**25 333 947**
Finansieringsbehov	**54 360 860**	**50 488 115**	**47 450 000**	**48 354 102**
FINANSIERING				
Bruk av lån	-36 905 183	-44 338 115	-38 490 000	-36 055 002
Salg av aksjer og andeler	-8 500	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-10 650 374	-6 150 000	-6 150 000	-7 277 566
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-6 796 803	0	0	-4 629 783
Bruk av bundne fond	0	0	-2 810 000	0
Sum finansiering	**-54 360 860**	**-50 488 115**	**-47 450 000**	**-47 962 352**
Udekket / Udisponert	**0**	**0**	**0**	**391 750**

Balanseregnskapet

Tall i 1 kroner	Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Faste eiendommer og anlegg		544 318 298	525 168 244
Utstyr, maskiner og transportmidler		48 037 913	41 728 353
Utlån		75 172 519	80 867 820
Aksjer og andeler		14 101 713	12 595 378
Pensjonsmidler		581 891 448	565 451 675
Sum anleggsmidler		**1 263 521 891**	**1 225 811 471**
OMLØPSMIDLER			
Kortsiktige fordringer		68 580 672	68 167 016
Premieavvik		36 167 789	37 520 484
Aksjer og andeler		0	0
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		31 060 720	-911 937
Sum omløpsmidler		**135 809 181**	**104 775 563**
Sum eiendeler		**1 399 331 072**	**1 330 587 034**
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Disposisjonsfond		-3 307 014	0
Bundne driftsfond		-17 127 246	-15 704 001
Ubundne investeringsfond		-3 703 782	-269 447
Bundne investeringsfond		-17 010 806	-18 678 715
Regnskapsmessig mindreforbruk		-22 809 892	0
Regnskapsmessig merforbruk		4 863 331	12 748 162
Udisponert i investeringsregnskapet		0	0
Udekket i investeringsregnskapet		0	1 287 115
Kapitalkonto		-49 689 682	-45 402 123
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)		2 054 933	2 054 933
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)		2 131 305	2 131 305
Sum egenkapital		**-104 598 853**	**-61 832 772**
GJELD			
LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelser		-713 669 695	-688 525 930
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Andre lån		-517 102 595	-507 238 681
Sum langsiktig gjeld		**-1 230 772 290**	**-1 195 764 611**
KORTSIKTIG GJELD			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-55 649 965	-63 176 187
Premieavvik		-8 309 964	-9 813 464
Sum kortsiktig gjeld		**-63 959 929**	**-72 989 651**
Sum egenkapital og gjeld		**-1 399 331 072**	**-1 330 587 034**
Ubrukte lånemidler		16 940 081	15 355 264
Andre memoriakonti		232 932 615	232 932 615
Motkonto for memoriakontiene		-249 872 696	-248 287 879
Sum memoriakonti		**0**	**0**

Investeringsregnskap

9 INVESTERINGSREGNSKAP

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
908	Guleng 3	414 230,40	0,00	0,00
911	Halti II	4 571 599,18	0,00	0,00
912	Byggetrinn 3 Storslett skole	0,00	0,00	34 957,00
914	Ombygging Halti 1 / Halti 2	0,00	0,00	0,00
917	VAR Hovedplan avløp	0,00	0,00	1 616 026,51
925	Kjøp av utstyr	-101 737,21	0,00	0,00
926	Kjøp av grunn	0,00	0,00	1 150 000,00
927	Gaver kreftavdelingen Sonjatun	0,00	0,00	0,00
930	VAR prosjekter	0,00	0,00	0,00
931	Bruk av tunnellmasser	595 610,50	550 000,00	540 007,20
932	Uteområdet Storslett skole	0,00	0,00	499 008,80
934	Ombygging sykestue	0,00	0,00	103 663,71
935	Ombygging Dialyse Sonjatun	0,00	0,00	498,86
937	EPC Energisparekontrakter alternativ 2	0,00	0,00	955 885,14
938	IKT utstyr oppvekst	-102 798,50	0,00	928 207,50
940	Egenkapitalinnskudd KLP/Nybo	1 507 370,00	212 000,00	1 228 833,00
955	Utbygging Oksfjord havn	0,00	0,00	150 470,40
958	Salg eiendom/driftsmidler	-7 393 499,00	-7 012 115,00	-837 084,00
961	Takrenovasjon	0,00	0,00	0,00
963	Oppbygging 15/10 Leonh. Isaksensveg 12	0,00	0,00	0,00
964	Ny veg Moan skole	0,00	0,00	0,00
965	Ombygging Moan skole	0,00	0,00	0,00
968	Omsorgsbolig for eldre	0,00	0,00	0,00
971	Utbedringer idrettshall	806 198,01	1 000 000,00	0,00
972	Saga skianlegg	-24 092,94	0,00	0,00
989	Finansiering av investeringsprosjekter	-4 994 329,58	0,00	-5 978 724,52
992	Ekstraordinære avdrag på lån	0,00	0,00	0,00
993	Formidlingslån husbanken	0,00	0,00	0,00
994	Startlån	0,00	0,00	0,00
999	Regnskapsmessig resultat	4 721 449,14	5 250 115,00	-391 749,60
		0,00	**0,00**	**0,00**

Driftsregnskap

DRIFTSREGNSKAP

Sektor		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
1	Sektor for administrasjon	24 499 770	25 917 789	25 590 529
2	Sektor for oppvekst og kultur	112 444 312	116 741 159	117 856 001
3	Sektor for helse og omsorg	114 476 883	120 189 641	117 747 371
4	Utviklingsavdelingen	0	0	7 121 931
5	Selvkost	188 868	112 710	271 061
6	Bygg og eiendom	35 719 326	37 290 068	30 190 551
7	Skatter og rammetilskudd	-329 524 703	-323 130 800	-306 364 442
8	Renter, avdrag og avsetninger	42 058 957	22 781 007	7 490 038
0	Prosjekter	136 587	98 427	96 959
		0	**0**	**0**

1 SEKTOR FOR ADMINISTRASJON

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
100	Rådmannskontoret	1 853 622,37	1 865 182,49	1 879 058,22
110	Personalavdelingen	630 177,93	638 368,70	639 477,21
120	Servicekontoret	2 155 944,86	2 108 866,77	2 164 278,72
130	Økonomiavdelingen	5 213 699,36	5 396 717,69	5 309 824,10
131	Husbanktilskudd	0,00	0,00	0,00
141	IT avdelingen	3 966 546,70	4 480 904,55	4 315 964,38
143	Interkommunale IKT prosjekter	0,00	4 617,27	0,00
144	Fellesutgifter kontordrift	1 495 877,09	1 588 941,00	1 645 619,96
145	Fellesutgifter personaltiltak	720 498,38	1 214 454,00	763 047,71
147	Andel Plankontoret	0,00	0,00	727 747,00
150	Hovedtillitsvalgte	636 932,96	799 469,27	627 159,83
160	Administrasjon flykningetjenesten	0,00	0,00	0,03
163	Sommeraktivitet flyktninger	0,00	0,00	1 094,57
170	Politisk utvalg	2 135 276,54	2 018 812,00	1 982 182,49
171	Støtte til politiske partier	20 000,00	20 360,00	20 000,00
172	Kommune- og stortingsvalg	1 785,85	0,00	273 753,91
173	Nord-troms regionråd	535 600,00	530 000,00	530 470,00
174	Kontrollutvalget	989 018,80	1 080 000,00	986 930,00
180	Kirkelig administrasjon	4 051 417,00	4 051 417,00	3 651 417,00
181	Andre kirkelige formål	85 372,08	90 360,00	72 504,32
190	Udisponerte bevilgninger	8 000,00	29 318,00	0,00
		24 499 769,92	**25 917 788,74**	**25 590 529,45**

2 SEKTOR FOR OPPVEKST OG KULTUR

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
200	Familiesenteret	1 732 262,83	1 641 300,66	1 836 892,25
205	Natteravner	0,00	2 036,00	0,00
210	Fellestiltak grunnskoler	7 161 628,86	9 260 473,91	8 322 069,27
211	Regional kompetanseutvikling	0,00	100 000,00	211 700,00
212	Moan skole	12 334 077,35	11 754 065,50	11 963 113,17
213	Storslett barne- og ungd.skole	24 347 348,91	25 224 137,38	24 768 104,16
214	Rotsundelv barneskole	3 890 408,14	4 136 797,02	4 323 399,55
215	Oksfjord barne- og ungd.skole	1 697 849,06	1 782 302,94	1 821 030,20
220	PP-Tjenesten	2 676 794,42	0,00	0,00
221	Nordreisa - andel PPT-tjenensten	0,00	2 676 794,00	2 676 794,00
232	SFO Moan skole	1 174 360,28	1 010 874,10	1 460 877,97
233	SFO Rotsundelv skole	266 940,40	390 120,15	343 968,74
240	Fellestiltak barnehager	1 880 976,20	2 052 351,43	1 255 005,00
242	Storslett barnehage	2 995 221,54	2 865 880,18	3 052 558,03
243	Sørkjosen barnehage	2 789 842,66	2 866 465,92	3 004 148,70
244	Oksfjord barnehage	1 196 643,54	1 267 883,49	1 205 095,20
245	Sonjatun barnehage	2 957 360,05	3 069 659,26	4 439 527,20
246	Samisk barnehageavdeling	-1 732,90	-55 717,00	75 795,11
247	Høgegga barnehage	2 923 568,26	2 951 282,54	4 353 434,80
248	Leirbukt barnehage	3 589 197,43	3 764 001,32	4 475 737,78
249	Åpen barnehage	143 010,99	298 736,03	345 045,25
250	Barnevernstjenesten	10 833 675,67	10 539 984,56	11 157 483,98
260	Helsestasjonen	2 655 394,39	2 722 383,31	1 849 429,64
261	Barnevernstj./Bokollektiv enslige m.flytkninger	146 799,64	0,00	0,00
262	Bokollektiv enslige mindreårige flyktninger	815 110,73	454 000,00	0,00
263	Nordreisa voksenopplæring	-1 946 399,54	-401 356,09	290 220,49
264	Grunnskole for voksne	433 808,08	333 555,86	397 166,95
265	Voksenopplæring	392 406,99	515 787,13	447 445,47
266	Administrasjon flyktningekontoret	1 380 094,96	1 124 881,73	929 489,13
267	Introduksjonsstønad	3 669 389,75	4 020 000,00	3 312 682,56
268	Sommerakt.flykninger	13 552,73	21 552,00	30 429,69
269	Bolig/etablering flyktninger	2 181 943,79	1 817 500,00	1 299 684,31
270	Kulturvirksomheten	3 571 770,75	3 854 183,54	4 080 186,38
271	Turistinformasjon	109 410,23	81 010,00	110 511,11
272	Halti kantine	12 371,50	0,71	-25 422,34
273	Halti servicepunkt	0,00	0,00	5 378,52
274	Nordreisa bibliotek	359 167,25	332 969,00	776 328,97
275	Kino	-269 910,44	-154 358,00	-141 202,02
276	Point (ungdommens hus)	34 910,94	42 310,00	24 853,02
277	Kulturskolen	-44 876,05	-27 665,00	43 872,49
278	UKM og andre arr	16 632,92	31 325,00	195 546,97
279	Kulturhus	-110 375,41	-299 000,00	938 147,44
280	Kulturarbeid	40 515,40	38 000,00	28 806,11
281	17.mai arr.	7 097,00	7 779,00	12 347,68
282	Barn og ungdom	62 000,00	62 000,00	70 272,00
283	Kulturmidler til sang og musikk	49 000,00	47 196,00	56 000,00
284	Kulturvern, museum	20 593,96	22 594,00	22 701,02
285	Nord troms museum	347 036,06	389 000,00	349 437,00
286	Tørfoss kvengård	27 836,43	33 243,00	28 222,57
287	Idretts- og friluftsaktivitet	243 596,00	243 584,00	257 500,00
288	Ungdomsrådet	28 914,25	27 250,00	19 207,51

289	BUK - Barn og undomskommunestyre	2 543,00	0,00	0,00
290	Stranda barnehage	-90,00	0,00	1 248 125,00
291	Reisadalen Montessoribarnehage	2 182 867,20	2 232 717,00	2 631 338,00
292	Trollskogen barnehage	2 312 306,95	2 337 722,00	2 584 355,00
293	Tømmernes barnehage	1 630 664,28	1 651 565,00	1 923 918,00
295	Kirkebakken barnehage	7 478 794,20	7 580 000,00	2 967 242,00
		112 444 311,63	**116 741 158,57**	**117 856 001,03**

3 SEKTOR FOR HELSE OG OMSORG

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
300	Helse og sosialadministrasjon	3 713 517,14	3 937 175,63	2 973 066,18
305	Fellesutgifter H/S	-13 106 759,48	-11 794 367,00	-15 634 098,76
310	Sonjatun sykehjem	13 398 787,63	13 372 452,37	13 943 390,12
311	Sonjatun omsorgssenter	8 945 852,34	8 890 182,94	9 044 165,39
312	Sonjatun bo- og kultursenter	8 544 177,23	8 690 175,11	8 376 261,70
314	Private omsorgstiltak	1 380 000,00	1 403 822,00	1 380 000,00
319	Guleng 2	4 343 523,14	4 842 742,50	4 904 193,05
320	Hjemmesykepleie	14 319 317,21	14 869 918,60	14 519 164,48
321	Rus- og psykisk helse	2 201 109,19	2 578 391,79	2 381 043,22
322	Hjemmehjelpstjenesten	2 382 319,89	3 009 697,51	2 432 702,04
323	Fosseng Psykiatri	5 461 564,07	5 615 623,99	5 802 066,47
324	Høgegga hjemmetjeneste psykisk utviklingshemmede	11 584 320,65	11 744 670,00	13 611 339,77
325	Miljøarbeidertjenesten omsorgstilbud funk.hemmede	1 700 850,82	1 992 488,40	1 894 267,17
326	Dagtilbud funsjonshemmede	1 776 807,83	1 934 282,00	1 189 882,74
327	Guleng bofellesskap og Lillebo	13 185 802,28	13 194 432,33	12 328 841,20
328	Dags. for personer med psyk.li	0,00	44,00	0,00
329	Kjøp av tjenester fra asvo	1 060 248,00	924 140,00	685 164,00
330	Kjøkken Sonjatun	3 532 797,35	3 150 506,83	2 701 203,31
331	Vaskeritjeneste Sonjatun	2 089 175,02	2 111 511,41	1 745 717,66
332	Kjøp av private tjenester	9 399 682,00	9 150 000,00	12 816 652,00
340	Legetjenesten	8 310 444,47	8 353 651,88	8 111 675,12
341	Fysioterapitjenesten	2 403 155,27	2 921 790,62	2 379 156,35
345	Miljørettet helsevern	2 773,07	40 552,00	-45 803,00
350	Distriktsmedisinsk senter Nord-Troms	286 341,79	-518 838,36	-1 249 076,36
351	Sonjatun fødestue	1 289 036,88	663 571,08	4 735 987,36
352	Områdegeriatrisk team	-290 172,79	1 311 278,92	1,00
353	Dialyse	-149 564,39	668 395,48	0,00
360	Adm. sosiale tjenester	2 409 996,04	2 396 581,56	2 053 181,50
361	Økonomisk sosialhjelp	4 300 834,09	4 699 562,00	4 708 173,93
362	Forebygging	946,10	35 205,00	-40 946,50
		114 476 882,84	**120 189 640,58**	**117 747 371,14**

4 Utviklingsavdelingen

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
400	Utviklingsavdelingen kommunehuset	0,00	0,00	3 609 837,06
430	Tilsk.driftsm. næringstiltak	0,00	0,00	289 417,96
431	Regional satsning 2013	0,00	0,00	0,00
432	Kommunalt utviklingsfond	0,00	0,00	0,00
436	Jordbruksfond	0,00	0,00	0,00
439	Fiberutbygging	0,00	0,00	2 385 246,00
441	Kommuneveterinær	0,00	0,00	380 563,82
442	Veterinærvakt	0,00	0,00	24 728,60
451	Viltfond	0,00	0,00	0,00
452	Jegerprøven	0,00	0,00	2 430,99
453	Prosjekt merking scooterløyper	0,00	0,00	157 725,40
460	Reguleringsplaner	0,00	0,00	49 445,64
462	Oppmåling	0,00	0,00	-302 577,98
463	Kartsamarbeid	0,00	0,00	293 614,27
487	BUK (Barne og ungdomskommunestyret)	0,00	0,00	30 853,93
490	Nordreisa frivillighetssentral	0,00	0,00	200 645,56
		0,00	**0,00**	**7 121 931,25**

5 SELVKOST

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
510	Felles tiltak vannverk	-4 101 572,66	-4 744 775,76	-4 316 581,12
511	Kalkulatoriske utgifter vann	4 265 459,00	4 803 000,00	5 269 092,00
520	Fellestiltak avløp og rensing	-3 222 927,27	-3 572 514,21	-3 229 240,59
521	Kalkulatoriske utgifter avløp	3 314 661,00	3 627 000,00	2 588 577,00
550	Feiing	0,00	0,00	-484 264,12
551	Feiing interkommunalt	-66 752,36	0,00	443 478,00
		188 867,71	**112 710,03**	**271 061,17**

6 BYGG OG EIENDOM

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
600	Adm. drift og utvikling	1 239 469,52	1 475 011,21	1 066 216,63
601	Renhold	10 041 690,22	10 028 113,90	8 418 431,82
602	Utvikling	3 522 299,48	3 957 927,89	4 625 736,57
603	Tils. driftsm. næringstiltak	175 516,66	338 420,00	0,00
605	Kommunalt utviklingsfond	0,00	0,00	0,00
606	Kommunalt næringsfond	0,00	0,00	0,00
608	Jordbruksfond	0,00	0,00	0,00
609	Fiskerifond	0,00	0,00	0,00
610	Byggesaksbehandling	81 728,59	105 474,81	-190 892,65
611	Oppmåling	-316 176,61	-436 843,00	0,00
612	Kartsamarbeid	11 907,00	-59 891,00	0,00
613	Reguleringsplaner	-38 556,40	-42 806,00	0,00
616	Kommuneveterinær	338 225,82	436 623,01	0,00
617	Veterinærvakt	-30 211,22	0,00	0,00
618	Viltfond	-123,00	0,00	0,00
619	Jegerprøven	-1 256,96	29,00	0,00
620	Prosjekt merking scooterløyper	174 604,90	157 574,00	-284 055,09
621	Skuddpremie mårhund	0,00	2 000,00	0,00
624	BUK - Barne- og ungdomskommunestyret	18 301,87	30 000,00	0,00
626	Nordreisa frivillighetssentral	233 032,46	226 419,56	0,00
629	Byggdrift	5 506 731,96	5 980 645,94	0,00
630	Skolebygg	23 432,12	88 200,00	11 848,32
632	Moan skole	307 399,12	298 823,50	283 905,52
633	Storslett barne og ungd.skole	956 098,44	1 014 578,54	1 009 328,34
634	Sørkjosen skole	-139 089,74	211 836,62	114 482,79
635	Rotsundelv barne- og ungd.skole	328 413,34	303 685,84	305 907,87
636	Oksfjord barne og ungd.skole	141 690,38	142 798,41	153 342,28
640	Barnehagebygg	16 069,60	38 200,00	11 485,92
641	Høgegga barnehage, avd Lillebo	0,00	0,00	35 460,58
642	Storslett barnehage	91 155,59	65 667,71	69 032,46
643	Sørkjosen barnehage	72 949,08	60 516,85	82 703,68
644	Høgegga barnehage	106 474,94	78 689,71	92 849,12
645	Sonjatun barnehage	111 119,99	117 396,42	134 653,40
646	Leirbukt barnehage	161 569,13	134 370,99	131 832,16
647	Oksfjord barnehage	18 280,40	0,00	1 008,00
650	Helsesenteret Sonjatun	647 728,52	400 465,67	811 331,72
651	Sonjatun omsorgssenter	564 770,04	509 221,56	509 410,54
652	Sonjatun Bo-og kultursenter	447 585,68	432 374,28	420 563,62
653	Guleng III	24 063,36	0,00	0,00
654	Familisenteret	80 818,09	61 816,85	80 019,43
655	Treningsbolig afasi Sonjat.27	35 344,62	0,00	20 734,49
660	Kommunale boliger	-180 514,00	-187 000,00	-209 606,86
662	52/80 Høgegga	26 826,50	20 900,00	28 088,25
663	15/10 Leonh.isaksens vei 12	20 797,22	49 400,00	29 141,30
667	Høgegga 30	27 689,38	18 600,00	22 507,34
668	Einevn 3	36 022,87	20 100,00	24 692,81
669	Drift Halti	-2 483 554,29	-2 254 162,89	264 612,35
670	Kommunehuset	-248 938,58	-25 941,45	0,00
671	Idrettshallen	20 650,90	172 695,80	182 916,07
672	Samfunnshuset/svømmehallen	369 211,26	348 528,31	446 912,90
680	Point (ungdommens hus)	60 708,75	51 245,71	57 530,98

681	Voksenopplæringssenteret	89 437,79	69 150,71	110 824,59
682	Venterom Rotsund fergekai	21 535,39	14 875,88	16 963,74
683	Tidl.meieriet	144 894,60	105 507,59	-3 039,29
684	Fiskerimottak og felleskjøpet Sørkjosen	-48 954,91	-21 908,00	0,00
687	Omsetning konsesjonskraft	0,00	0,00	-496 659,34
690	Havn	-329 162,61	-219 392,00	-152 306,66
691	Brannvern	4 054 531,69	4 067 709,87	3 762 125,48
692	Oljevern	74 523,00	42 756,00	0,00
693	Kommunale veier	8 014 403,37	7 702 739,38	7 067 695,59
694	Skredsikring Oksfjord	9 488,00	16 283,00	10 657,00
695	Parker og torg	413 176,30	469 330,87	454 608,34
696	Veilys	673 496,66	671 307,00	657 549,21
		35 719 326,28	**37 290 068,05**	**30 190 551,32**

7 SKATTER OG RAMMETILSKUDD

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
700	Skatt på inntekt og formue	-104 420 467,75	-96 965 000,00	-93 075 307,37
710	Eiendomsskatt	-15 663 035,89	-15 704 000,00	-15 654 069,16
740	Statlige rammetilskudd	-187 207 147,00	-190 349 000,00	-182 237 668,50
745	Øvrige generelle statstilskudd	-1 593 223,00	-1 797 000,00	-1 813 690,00
750	Integreringstilskudd	-20 640 829,00	-18 315 800,00	-13 583 707,00
		-329 524 702,64	**-323 130 800,00**	**-306 364 442,03**

8 RENTER, AVDRAG OG AVSETNINGER

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
800	Renter	9 272 360,49	11 610 423,00	9 956 559,59
850	Avdrag lån	16 108 828,00	16 472 831,00	17 387 353,60
860	Intersalg renter og avdrag	-9 732 359,00	-10 561 939,00	-8 523 981,00
880	Dekn./disp. av tidl.års.nto.dr	26 410 127,33	5 259 692,00	-9 351 393,88
885	Avskrivning	0,00	0,00	0,00
899	Regnskapsmessig resultat	0,00	0,00	-1 978 500,48
		42 058 956,82	**22 781 007,00**	**7 490 037,83**

0 PROSJEKTER

Ansvar		Regnskap 2016	Reg budsjett 2016	Regnskap 2015
080	Plankontoret	57 497,66	0,00	-24 053,11
001	Prosjekter administrasjon	0,00	0,00	2 733,60
91001	NAV Boligsosial kompetanseheving og samhandling	0,00	0,00	-1 420,00
91002	Nettverk gjeld	0,00	0,00	-6 811,42
001	Agresso	0,00	0,00	17 709,29
91005	Kommunereformen	104 128,80	0,00	0,00
91455	Reis og ryk lederutvikling 2015	0,00	0,00	0,00
002	Prosjekter - Levekår	-11 675,72	0,00	16 980,00
92004	BIR - Barn i rusfamilier	0,00	0,00	0,00
92007	Forebygging av abort og uønskede svangerskap	0,00	0,00	0,00
92120	Feide (Felles Elektronisk IDEntitet)	0,00	0,00	1 465,00
92122	Skolemiljø Moan skole	2 313,00	0,00	5 407,32
92127	Arbeidslivsfag Storslett skole	0,00	0,00	-448,72
92128	Den naturlige skolesekken	0,00	0,00	0,00
92148	Prosjekt Den naturlige skolesekken (Oksfjord Skole)	0,00	0,00	-0,40
92210	UNGDOMSTRINN I UTVIKLING-PULJE 4	0,00	0,00	0,00
92270	Skrivelyst v/Nordreisa kulturskole	0,00	0,00	0,00
92272	Seremonirom Halti	-41 689,40	0,00	0,00
92402	Barnehagefaglig grunnkompetanse	-430,50	0,00	0,00
92404	Prosjekt penger fra Sametinget	0,00	0,00	240,00
93168	Ungdomskontakt	0,00	0,00	-54 016,57
94505	Skateanlegg Storslett skole	0,00	0,00	29 696,50
94794	Den kulturelle skolesekken	0,00	0,00	36,52
94795	Den kulturelle spaserstokken	0,00	0,00	-25 962,68
94798	Vilmarkscamp/leirskolen	0,00	0,00	119,04
95001	MEST i friluft, jakt og fiske	29 427,00	29 427,00	21 949,00
003	Prosjekter - Helse	-14 006,87	0,00	14 977,67
93102	Gave fødestue - innkjøp av utstyr	0,00	0,00	0,00
93152	Prosjekt lindrende behanling	-19 535,00	0,00	-4 393,63
93161	Kompetanseløftet	-22 834,20	0,00	0,00
93163	Prosjekt Huntington	32,31	0,00	-11 614,87
93165	Tilskudd frie midler Sonjatun omsorgssenter 2014	0,00	0,00	0,00
93166	Samhandlingsmodeller på rusfeltet	0,00	0,00	-0,01
93167	Styrking av rustjenesten, ruskonsulent	0,00	0,00	-0,33
93168	Ungdomskontakt	0,00	0,00	0,01
93169	Kommunepsykolog	0,00	0,00	0,00
93250	Helseteknologi i Nord-Troms	0,00	0,00	0,00
004	Prosjekter utviklingsavdelingen	-400,00	0,00	-10 664,32
94126	Prosjekt fysak	24 757,50	30 000,00	0,00
94208	Landbruksmekanisk kurs	0,00	0,00	0,00
94211	Nasjonalparklandsby	0,00	0,00	98 192,74
94219	Helårsvert	0,00	0,00	-953,63
94223	Landsbyvaktmester	0,00	0,00	8 993,25
94224	Halti samordning	11 888,26	0,00	0,06
94226	Felles investeringer Halti	0,00	0,00	3 146,30
94227	Inn på tunet-tjenester	0,00	0,00	-156,85
94500	Skogkultur	-3 500,00	0,00	-2 827,00
94505	Skateanlegg Storslett skole	-15 879,00	0,00	0,00
94506	Grunneiertillatelse til rovviltjakt	44 243,60	39 000,00	0,00
94570	Prosjekt villmink	-3 200,00	0,00	5 200,00

94571	Skuddpremie rev	-4 550,00	0,00	6 250,00
94608	Kystsoneplanlegging	0,00	0,00	0,00
94609	Forstudie Hjellnes	0,00	0,00	2 768,85
94745	Prosj biblioteksamarb. i Nord-Troms	0,00	0,00	-3 275,58
006	Prosjekter bygg, eiendom og anlegg	0,00	0,00	7 350,00
96100	Jordras Sørkjosen	0,00	0,00	342,81
96101	Prosjekt miljøtiltak og ryddeaksjoner	0,00	0,00	0,00
		136 587,44	**98 427,00**	**96 958,84**

Balanse

Balanseregnskap

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER				
210000000	KOMMUNEKASSA		11 315	14 613
210000100	KASSA UNGDOMMENS HUS		210	210
210000101	KASSA SONJATUN		7 774	13 133
210070001	SKATTETREKKSKONTO		8 474 905	8 293 061
210070008	4740 1303312 DEPOSITUM ENGVEIEN		11 463	11 255
210070009	4740 1303304 DEPOSITUM ENGVEIEN		11 463	11 255
210070010	4740 1364117 DEPOSITUM SOS.KTR		12 565	12 337
210200001	FORBRUKERSAMVIRKE NORD		3 211	2 626
210320001	4740 0503954 DRIFTSKONTO		16 539 447	-19 649 912
210320002	4740 2600000 OCR, AGRESSO FAKT.		482 248	41 273
210320003	7878 0650493 DNB		19 935	1 912 196
210320005	4740 1164789 LEGEKONTORET		30 574	18 636
210320006	4740 1187339 VIK.1 LEGEKTR		0	0
210320007	4740 1187347 VIK.2 LEGEKTR		450 988	106 581
210320009	4750 2567442 SYKELØNNSREFUSJONER		2 265 885	0
210320100	4740 6424371 UTBEDRINGS TILSKUDD		102 463	516 940
210320101	4740 6419769 STARTLÅN		2 612 768	7 767 328
210320512	4740 1282757 FOND KREFTAVDELING		23 507	16 532
210359999	UIDENTIFISERTE INNBETALINGER		0	0
210	**KASSE, POSTGIRO OG BANKINNSKUDD**	3	**31 060 720**	**-911 937**
213610001	REFUSJONER FRA NAV		966 691	1 905 734
213610002	REFUSJON FERIEPENGER NAV		704 934	829 401
213610007	FORDRING STATEN		35 060 478	31 032 714
213640001	INNGÅENDE MERVERDIAVGIFT		-47 650	353 885
213640002	MOMSKOMPENSASJON		3 027 269	3 283 737
213640003	FORDRING SKATTEAVDELINGA		785 037	775 077
213640004	JUSTERING MVA, HALTI II		-46 984	0
213650000	FORDRING FYLKESKOMMUNEN		4 924 567	9 935 476
213650002	PERIODISERING		317 291	752 952
213890001	AGRESSO FAKTURERING		22 863 633	19 027 994
213890002	ØREAVRUNDING FAKTURERING		-998	0
213890003	FORSKUDDSKONTO		15 800	10 900
213890004	INTERIMSKONTO LØNNSTREKK		1 143	-2 932
213890008	KORRIGERING LØNN		23 919	16 647
213890100	DIVERSE INNBETALINGER		-14 458	245 431
213	**KORTSIKTIGE FORDRINGER**	3	**68 580 672**	**68 167 016**

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
219550001	PREMIEAVVIK KLP 2002		358 179	735 209
219550002	PREMIEAVVIK KLP 2003		162 312	243 464
219550003	PREMIEAVVIK KLP 2004		295 135	393 512
219550004	PREMIEAVVIK KLP 2006		892 741	1 071 289
219550005	PREMIEAVVIK KLP 2007		1 229 297	1 434 179
219550006	PREMIEAVVIK KLP 2008		3 523 748	4 027 140
219550007	PREMIEAVVIK KLP 2009		1 901 003	2 138 628
219550008	PREMIEAVVIK KLP 2010		2 706 086	3 006 762
219550009	PREMIEAVVIK KLP 2012		7 518 170	8 771 199
219550010	PREMIEAVVIK KLP 2013		1 014 452	1 159 374
219550011	PREMIEAVVIK KLP 2014		10 271 252	12 325 502
219550012	PREMIEAVVIK KLP 2016		3 895 597	0
219550100	PREMIEAVVIK SPK 2003		85 040	127 560
219550101	PREMIEAVVIK SPK 2004		102 344	136 457
219550102	PREMIEAVVIK SPK 2005		225 815	282 271
219550103	PREMIEAVVIK SPK 2006		75 634	90 762
219550104	PREMIEAVVIK SPK 2012		744 770	868 899
219550105	PREMIEAVVIK SPK 2015		607 102	708 277
219550106	PREMIEAVVIK SPK 2016		559 112	0
219	**PREMIEAVVIK**	3,4	**36 167 789**	**37 520 484**
21	**SUM OMLØPSMIDLER**		**135 809 180**	**104 775 564**
220550001	PENSJONSMIDLER	4	581 891 448	565 451 675
220	**PENSJONSMIDLER**		**581 891 448**	**565 451 675**
221110000	ANDELER I BIBLIOTEKSENTR 4 STK		1 200	1 200
221151001	EGENKAPITALINNSK. KOMREV IKS		93 735	93 735
221151002	EGENKAPITALINNSK. K-SEKRETARIATET		18 221	18 221
221151003	AKSJER I HALTI NASJONALPARKSENTER AS		156 000	156 000
221152010	AKSJER I AVFALLSSERVICE AS		50 000	50 000
221152011	AKSJER I NORDTRO AS		280 000	280 000
221152012	AKSJER I ASVO 10 STK		100 000	100 000
221152013	AKSJER I YMBER AS		60 000	60 000
221152014	AKSJER I BREDBÅNDSFYLKET TROMS AS		16 000	16 000
221152015	AKSJER I TROMSPRODUKT 7 STK		9 000	9 000
221200020	AKSJER I NYBO		200 000	200 000
221200022	AKSJER I POLARPORTEN AS		0	1 035
221200023	ASKJER I N-N HESTESENTER 3 STK		1 500	1 500
221200025	AKSJER I SKALANDTUNNELLEN 5 STK		500	500
221550000	EK INNSKUDD KLP		13 115 557	11 608 187
221	**AKSJER OG ANDELER**	6	**14 101 713**	**12 595 378**
222890001	FORMIDLINGSLÅN		74 868 412	80 385 186
222890002	SOSIALLÅN		70 316	70 316
222890004	Næringslån		24 375	34 125
222890010	MELKEKVOTELÅN		209 416	378 193
222	**UTLÅN**		**75 172 519**	**80 867 820**

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
224080001	Aktivering anlegg 5 år		85 899	157 588
224080002	Aktivering anlegg 10 år		4 286 340	5 567 060
224080003	Aktivering anlegg 20 år		43 665 674	36 003 706
224	**UTSTYR, MASKINER OG TRANSP.MIDL**	8	**48 037 913**	**41 728 353**
227080001	Aktivering anlegg 40 år		275 378 515	284 654 704
227080002	Aktivering anlegg 50 år		234 325 693	206 636 742
227080003	Aktivering anlegg tomter		34 614 090	33 876 798
227	**FASTE EIENDOMMER OG ANLEGG**	8	**544 318 298**	**525 168 244**
22	**SUM ANLEGGSMIDLER**		**1 263 521 892**	**1 225 811 471**
	SUM EIENDELER		**1 399 331 072**	**1 330 587 035**

GJELD OG EGENKAPITAL

232080008	PERIODISERINGER		-5 848 252	-5 037 831
232200001	LEVERANDØRGJELD		-12 616 659	-19 187 683
232200002	OU-TREKK KS		0	0
232200005	DIV SALG HALTI - ANDRE		-8 071	0
232320001	PÅLØPTE/IKKE BETALTE RENTER		-2 179 941	-2 431 210
232550001	PENSJONSTREKK KLP		0	0
232640002	UTGÅENDE MERVERDIAVGIFT		-251 005	-1 421 400
232640003	SKATTETREKK		-8 446 422	-8 250 874
232640005	UTLEGGSTREKK SKATT		-62 122	-75 826
232650003	NORDREISA MENIGHETSRÅD		-79 357	0
232890001	NETTOLØNN		1 491	-3 365
232890002	TREKKEIERE 1-MNDLIG - Fagforeninger		0	-309
232890003	PÅLØPTE FERIEPENGER		-25 895 969	-26 504 032
232890050	BEVILGET IKKE UTET.TILSK NÆRING		-228 810	-228 810
232890500	DEPOSITUM ENGV/SOS		-34 847	-34 847
232	**ANNEN KORTSIKTIG GJELD**	3	**-55 649 965**	**-63 176 187**
239550001	PREMIEAVVIK SPK 2002		-24 187	-49 647
239550002	PREMIEAVVIK SPK 2007		-187 142	-218 332
239550003	PREMIEAVVIK SPK 2008		-283 963	-324 529
239550004	PREMIEAVVIK SPK 2009		-218 217	-245 493
239550005	PREMIEAVVIK SPK 2010		-42 087	-46 763
239550006	PREMIEAVVIK SPK 2011		-477 658	-573 189
239550007	PREMIEAVVIK SPK 2013		-759 985	-868 554
239550008	PREMIEAVVIK SPK 2014		-1 852 645	-2 223 174
239550020	PREMIEAVVIK KLP 2005		-529 616	-662 023
239550021	PREMIEAVVIK KLP 2011		-346 614	-415 936
239550022	PREMIEAVVIK KLP 2015		-3 587 850	-4 185 824
239	**PREMIEAVVIK**	3,4	**-8 309 964**	**-9 813 464**
23	**SUM KORTSIKTIG GJELD**		**-63 959 929**	**-72 989 651**

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
240550001	PENSJONSFORPLIKTELSE	4	-713 669 695	-688 525 930
240	**PENSJONSFORPLIKTELSE**		**-713 669 695**	**-688 525 930**
245320300	DNB		0	-192 000
245355100	KB 1998 0283 LUNDEJORDET		-8 515 240	-8 902 300
245355101	KB 2001 0386 DIV.INVEST		-6 111 990	-6 562 150
245355102	KB 2002 0213 MOAN SKOLE		-2 449 000	-2 653 080
245355103	KB 2002 0812 OMS.SENTER		-19 070 550	-19 430 380
245355104	KB 2003 0197 RENOV AV BYGG		-515 070	-721 100
245355105	KB 2004 0818 DIV INVEST		-13 849 040	-15 003 080
245355106	KB 2002 0087 DIV INVEST		-4 053 750	-4 406 250
245355107	KB 2003 0921 DIV INVEST		-2 842 000	-3 248 000
245355108	KB 2003 1030 DIV INVEST		-5 750 050	-6 516 710
245355109	KB 2004 0549 VAR INVEST.		-967 200	-1 041 600
245355110	KB 2005 0206 DIV INVEST		-1 850 900	-2 075 900
245355111	KB 2007 0490 DIV INVEST		-27 267 540	-27 745 920
245355112	KB 2008 0120 DIV INVEST		-22 919 730	-23 916 240
245355113	KB 2008 0579 DIV INVEST		-6 984 120	-7 263 480
245355114	KB 2009 0209 DIV INVEST		-41 827 500	-43 095 000
245355115	KB 2009 0631 DIV INVEST		-29 661 620	-30 720 960
245355116	KB 2010 0908 DIV INVEST		-9 140 280	-9 505 900
245355117	KB 2011 0372 VAR INVEST		-1 781 600	-1 837 280
245355118	KB 2011 0371 STORSLETT SKOLE		-17 500 000	-18 000 000
245355119	KB 20110899 NYTT ØK.SYSTEM		0	-240 000
245355120	KB 2012 0488		-17 368 400	-18 526 300
245355121	KB 2012 0674		-8 504 980	-8 741 220
245355122	KB 20130367 Storslett skole		-28 952 000	-29 610 000
245355123	KB 20130673 Halti II		-2 438 350	-2 527 010
245355124	KB 2014 0435		-3 380 000	-3 640 000
245355125	KB 2014 0434		-21 793 320	-22 571 660
245355126	KB 2016070 GULENG III		-19 600 000	0
245355127	KB 20160722 LÅN TIL INVESTERING		-8 490 000	0
245395001	HB 167133123 - 2003		-3 432 708	-3 744 951
245395002	HB 167138775 - 2004		0	0
245395003	HB 167142827 - 2005		-1 193 976	-8 276 051
245395004	HB 167147024 - 2006		-8 946 329	-9 455 453
245395005	HB 167150721 - 2007		-6 075 072	-6 737 049
245395006	HB 167153642/10 - 2008		-6 600 000	-7 000 000
245395007	HB 167153642/40 - 2008		-3 400 000	-3 600 000
245395008	HB 167156595/10 - 2009		-7 100 000	-7 500 000
245395009	HB 167156595/40 - 2009		-3 563 601	-3 761 581
245395010	HB 167159391/10 - 2010		-7 400 000	-7 800 000
245395011	HB 167159391/40 - 2010		-3 800 000	-4 000 000
245395012	HB 167161827 - 2010		-8 318 931	-8 762 242
245395013	167163864 Startlån 2012		-8 181 808	-8 636 356
245395014	HB 16716563/1 -2013		-8 600 000	-9 000 000
245395015	HB 167167766		-7 200 000	-7 520 000
245395016	HB 16717062/2/1-2015		-8 256 000	-8 600 000
245395017	HB 16717262 STARTLÅN 2016		-10 000 000	0
245550200	KLP BANKEN 10629, 2006		-3 205 000	-3 527 000
245550201	KLP 030411571 - 2008 VAR/DIV		-38 496 178	-39 651 064
245550202	KLP 030422541 -2010 DIV INV		-9 363 762	-9 732 414

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
245550203	KLP Lån 8317.53.71136 - 2015		-23 560 000	-24 180 000
245550204	Lån Klp 2015, 8317.54.19236		-6 825 000	-7 061 000
245	**ANDRE LÅN**	10	**-517 102 595**	**-507 238 681**
24	**SUM LANGSIKTIG GJELD**		**-1 230 772 290**	**-1 195 764 611**
251080000	JORDBRUKSFOND		-30 575	-20 031
251080003	NÆRINGSFOND STATLIG		-496 801	-496 801
251080006	NÆRINGSFOND KOMMUNALT		-742 509	-620 943
251080008	FISKERIFOND		-736 490	-812 490
251080009	KOMMUNALT UTV.FOND		-2 179 956	-2 224 948
251080103	BOLIGSOSIAL KOMPETANSE		0	-179 975
251080104	KOMMUNEREFORMEN		0	-50 000
251080200	BIR - BARN I RUSFAMILIER		-60 624	-104 267
251080204	SFO MELK MOAN		-1 742	-1 742
251080211	VEKSLINGSLÆRLINGETILSKUDD		-100 000	0
251080213	ARB.LIVSFAG STORSLETT SKOLE		-7 438	-8 318
251080218	BARNEHAGEFAGLIG GRUNNKOMPETANSE		-54 105	-96 315
251080230	KOMPETANSEMIDLER RUS		-19 114	-19 114
251080231	SAMISK BANEHAGEAVDELING		-9 597	-9 597
251080246	DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN		-91 588	-183 983
251080248	PEDAGOGISK UTVIKLINGSARBEID I BARNEHAGEN		-14 000	-14 000
251080249	PROSJEKT GJELDSRÅDGIVER		-41 387	-44 020
251080256	DEN NATURLIGE SKOLESEKKEN		-121 633	-164 428
251080258	COMENIUS SØRKJOSEN SKOLE		-20 504	-20 504
251080262	RDA PROSJ. STORSLETT SKOLE		-12 408	-12 408
251080263	FOND PPT		-623 748	-706 219
251080267	Den naturlige skolesekken - Oksfjord skole		-6 812	-6 812
251080268	TILSKUDD KOMMUNALT BARNEVERN		0	-340 000
251080269	SVØMMEOPPLÆRING MINORITETSSPRÅKLIGE ELEVER MOAN		-37 000	0
251080270	GAVE HALTI		-30 000	-30 000
251080271	UNGDOMSTRINN I UTVIKLING		-155 071	0
251080272	FOREBYGGING AV ABORT OG UØNSKEDE SVANGERSKAP		-9 443	0
251080313	FRISKLIVSSENTRALEN		-80 000	-80 000
251080320	GAVER SONJATUN		-78 636	-64 606
251080324	PROSJEKT LINDRENDE BEHANDLING		-113 456	-118 749
251080329	PROSJEKT HELSE NORD		-94 097	-94 097
251080331	VELFERDSMIDLER PASIENTER		-5 947	-5 947
251080335	PÅRØRENDESKOLEN		-37 843	-37 843
251080336	DAGSENTER FOR ELDRE		-189 860	-189 860
251080337	DEMENSFYRTÅRN		-67 218	-67 218
251080340	PROSJEKT STYRKING AV RUSTJENESTEN		-101 839	-89 280
251080341	PROSJEKT UNGDOMSKONTAKT		-348 292	0
251080342	PROSJEKT FRIE MIDLER SONJATUN OMSORGSSENTER		-21 712	-23 950
251080343	PSYKOLOGSTILLING I RUS OG PSYKISK HELSETJENESTER		-325 962	-510 000
251080344	KOMPETANSELØFTET HELSE OG OMSORG		-30 000	-17 500
251080345	HELSETEKNOLOGI NORD-TROMS		-666 793	0
251080346	GAVE FØDESTUE		-66 475	0
251080403	KOMMUNALT VILTFOND		-71 804	-74 456
251080407	JAKT OG FISKEKART		-37 224	-37 224
251080412	ARENAUTVIKLING - BIBLIOTEK		-13 680	0
251080435	UNGDOMSRÅDET ARRANGEMENT		-10 307	-10 307
251080436	LANDBRUKSKAFE		-5 839	-5 839

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
251080439	SMÅSKALANÆRINGSUTVIKLING		-20	-20
251080456	DEN KULTURELLE SPASERSTOKKEN		-112 245	-82 785
251080463	Markeringstiltak nasjonalpark landsby		-176 012	-91 158
251080464	NLP drift og administrasjon		-83 180	-83 180
251080470	Biblioteksamarbeid Nord troms		-30 000	-108 000
251080473	SAMHANDLING OG SAMARBEID I HALTI II		0	-8 158
251080476	Tiltak Goppa - Kvænnes		-11 811	-19 390
251080477	Skrivelyst		-22 282	-34 690
251080506	BYGDEBOKFOND, ØREM.MIDLER		-100 147	-91 947
251080508	KULTURMINNEÅRET		-3 500	-3 500
251080602	OVERSKUDD VANNVERK		-4 284 151	-3 676 881
251080604	OVERSKUDD AVLØP		-3 644 620	-2 908 029
251080605	OVERSKUDD FEIING		-99 776	0
251080700	HUSBANKMIDLER TILSKUDD		-252 472	-667 472
251080700	HUSBANKMIDLER ETABLERING		-337 500	-335 000
251	**BUNDNE DRIFTSFOND**	7	**-17 127 246**	**-15 704 001**
253080000	UBUNDET INVESTERINGSFOND		-3 434 334	0
253080001	PROSJEKTERING STORSLETT		-221 196	-221 196
253080002	BRANNSIKRINGSANLEGG KOMM		-48 252	-48 252
253	**UBUNDNE INVESTERINGSFOND**	7	**-3 703 782**	**-269 447**
255080001	FORSIKRINGSOPPGJ UNGD.HUS		-30 000	-30 000
255080002	AVSETN. FREMTIDIG TAP		-299 792	-299 792
255080003	MOTT.EKSTRAORD. AVDR HUSBANKEN		-14 278 775	-15 953 659
255080004	FOND KREFTAVD. SONJATUN		-23 507	-16 532
255080008	FORSIKRINGSOPPGJØR LEONARD ISAKSENSFVEI		-2 378 732	-2 378 732
255	**BUNDNE INVESTERINGSFOND**	7	**-17 010 806**	**-18 678 715**
256080000	DISPOSISJONSFOND	7	-3 307 014	0
256	**DISPOSISJONSFOND**		**-3 307 014**	**0**
258000001	ENDRING REGNSK PRINSIPP INVESTERING		2 054 933	2 054 933
258100001	ENDRING I REGNSK PRINSIPP DRIFT		2 131 305	2 131 305
258	**ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPP**		**4 186 238**	**4 186 238**
259000006	UNDERSKUDD 2008		0	2 230 028
259000007	UNDERSKUDD 2009		0	3 587 672
259000008	UNDERSKUDD 2010		2 415 787	4 482 918
259000009	MERFORBRUK 2014		469 043	469 043
259000010	MERFORBRUK 2015		1 978 500	1 978 500
259 00	**REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK DRIFT**	11	**4 863 331**	**12 748 162**
259500000	UDISPONERT MINDREFORBRUK	11	-22 809 892	0
259 50	**UDISPONERT MINDREFORBRUK**		**-22 809 892**	**0**

Kontonr		Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
259700004	MERFORBRUK INVESTERING 2014		0	895 365
259700005	MERFORBRUK INVESTERING 2015		0	391 750
259 70	**REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK INVESTERING**	12	**0**	**1 287 115**
259900001	Kapitalkonto kommunekassa		-45 402 123	-12 458 626
259900002	AVDRAG EKSTERNE LÅN		-28 626 086	-26 947 206
259900003	Bruk av eksterne lån		36 905 183	36 055 002
259900004	Utlån		-5 130 550	-9 818 697
259900005	Mottatte avdrag utlån		9 750	9 750
259900006	Avskrivning på utlån		168 777	127 875
259900007	Kjøp av aksjer og andeler		-1 506 335	-1 228 833
259900009	Differanse mot Lindorff		-3 049	-789 895
259900008	Salg aksjer og andeler		0	0
259900010	Kapitalkonto Anlegg 5-10 år		1 352 409	672 457
259900011	Kapitalkonto Anlegg 20-50 år		-26 074 731	-28 563 079
259900012	Kapitalkonto Anlegg uten avskr		-737 292	-925 535
259900013	Salg av fast eiendom og anlegg		0	0
259900014	Av/nedskrivning fas eiendom og anlegg		0	0
259900015	Av/nedskrivning av utstyr, maskin		0	0
259900018	Mottatt avdrag Lindorff		10 650 374	7 277 566
259900020	Pensjonsforpliktelse		25 143 765	24 920 561
259900021	Pensjonsmidler		-16 439 773	-33 733 463
259 90	**KAPITALKONTO**	17	**-49 689 682**	**-45 402 123**
25	**SUM EGENKAPITAL**		**-104 598 852**	**-61 832 772**
	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		**-1 399 331 072**	**-1 330 587 035**
291000001	Ubrukte lånemidler, Startlån		12 585 748	7 716 298
291000002	LÅN KB INVESTERINGER 2016		1 112 231	0
291000013	KB 2012 0488		95 507	95 507
291000014	LÅN DIV.INVEST 2012		13 112	13 112
291000016	KB 20130673 Halti II		0	0
291000017	Lån KB 2014 0435		35 812	35 812
291000019	Lån KLP 2015		-5 406 751	2 350 422
291000020	Lån Klp 2015, 8317.54.19236		5 144 115	5 144 115
291000021	KB 20160070 GULENG III		3 360 308	0
291 00	**MEMORIAKONTO FOR UBRUKTE LÅNEMIDLER**		**16 940 081**	**15 355 264**
292000001	Brutto oppg.pl.lønn		232 932 615	232 932 615
292 00	**ANDRE MEMORIAKONTO**		**232 932 615**	**232 932 615**
299990001	Motkonto ubrukte lånemidler		-16 940 081	-15 355 264
299990002	Oppg.pl. ikke avg.pl lønn		-9 403 844	-9 403 844
299990003	oppg.pl og avg.pl. lønn		-223 528 771	-223 528 771
299	**MOTKONTO FOR MEMORIAKONTOENE**		**-249 872 696**	**-248 287 879**
			0	0

Noter

NOTE 1
Regnskapsprinsipper

Noten er satt opp ihht forskrift om årsregnskap og årsberetning §7 pkt 1 samt god kommunal regnskapsskikk (GKRS) nr 6 om noter og årsberetning avsnitt 3.2.2 pkt 1.

Regnskapsprinsipper
Nordreisa kommune fører regnskapet i henhold til bestemmelsene i Kommuneloven, gjeldende forsrifter og god kommunal regnskapsskikk.

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke. Likviditetsreserven er endret og gjort opp i 2008, med en liten rest i 2009. Den opphørte som egenkapitalkonto i kommunenes balanseregnskap f.o.m, 01.01.2010.

Utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført etter bruttoprinsippet ihht regnskapsforskriften. Det betyr at det ikke er gjort utgiftsreduksjoner når utgifter er refundert, men at refusjonen bokføres som inntekt. Dette gjøres for å at alle aktiviteter i kommunen skal fremkomme i regnskapet med korrekt beløp.

Anordningsprinsippet gjelder for regnskapsføring i kommunal sektor. Dette betyr at all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

Driftsregnskapet viser avskrivningene, som er et mål for verdireduksjon på kommunens aktiverte driftsmidler. Avskrivningene påvirker kommunens brutto driftsresultat, men blir nullet ut slik at netto driftsresultat er upåvirket. Netto driftsresultat er derimot belastet med årets avdrag, hvilket er en faktisk utgift relatert til forbruket av aktiverte driftsmidler som skal påvirke kommunens driftsresultat.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler
I balanseregnskapet er anleggsmidler definert som eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen tjenesteproduksjon er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld
Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.
Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler
Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Kommunal sektor bruker lineære avskrivinger, og anleggsmidler som har begrenset levetid blir avskrevet hvert år. Avskrivingene starter året etter at anleggsmiddelet er tatt i bruk. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv) samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter.

Selvkostberegninger
Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-3/14, januar 2014. I Nordreisa kommune beregnes selvkost innenfor områdene vann, kloakk og feiing. Avfallsservice AS beregner selvkost på renovasjon og slam.

Mva-plikt og mva-kompensasjon
Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mva-kompensasjon fra investering ble i 2014 i sin helhet inntektsført i investeringsregnskapet. I 2013 ble mva-kompensasjon fra investering regnskapsført med 20% i driftsregnskapet og 80% i investeringsregnskapet. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

NOTE 2
Organisering av kommunens virksomhet

Nordreisa kommune har siden 2007 hatt en flat organisasjonsstruktur med rådmannen som øverste administrative leder. Fra 2012 har det pågått en omorganiseringsprosess tilbake til en tre-nivå modell. I løpet av 2016 er alle tjenester organisert innenfor sektormodellen med sektorleder med ansvar for egen sektor:
- Sektor for Helse og omsorg med en helse- og omsorgsleder og 8 virksomheter, Sonjatun Bo- og kultur, Sonjatun omsorgssenter, Sonjatun sykehjem, Guleng bofellesskap, Høgegga boliger, Hjemmetjenester, Rus og psykisk helsetjenester og Helsetjenester. Hver virksomhet ledes av en virksomhetsleder.
- NAV, hvor deler av virksomheten er kommunal og øvrig statlig, ligger også i driftsorganisasjonen under rådmannen.
- Sektor for Oppvekst med 12 virksomheter, Virksomhet for Kultur, Familiesenter, Oksfjord Oppvekstsenter, Rotsundelv skole, Moan skole, Storslett skole, Nordreisa Voksenopplæring- og flyktningetjeneste, Sørkjosen barnehage, Leirbukt barnehage, Storslett barnehage, Sonjatun barnehage, Høgegga barnehage. Hver virksomhet eldes av en virksomhetsleder.
- Distriktsmedisinsk Senter Nord-Troms (DMS) er organisasjonsmessig lagt under rådmannen og ledes av DMS-leder. Tjenestene er spesialisthelsetjenester gjennom UNN HF og drives på avtaler.
- Sektor for Drift og utvikling, med 4 fire virksomheter; Anleggsdrift, Bygningsdrift, Utvikling og Renhold med hver sin virksomhetsleder.

I 2016 har stab og støtteenheter gjennomført en omorganiseringsprosess. Service- og personalsjef leder stabs- og støttefunksjonene som servicetorg, IKT-avdeling og personalkonsulent. Økonomisjef leder økonomitjenester.

Fra og med 2016 ledet rådmannen fortsatt 7 sektorledere: Service og personalsjef med ansvar for stab/støtte, økonomisjef, DMS leder, Helse- og omsorgsleder, Nav-leder, Oppvekstleder, Sektorleder for drift og utvikling.

Kommunen hadde pr 31.12.16 ingen kommunale foretak. Kommunen inngår i flere interkommunale samarbeidstiltak, deriblant:
- Felles IKT senter i Olderdalen i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner, med mange ulike fagsystemer. Lyngen kommune gikk ut av samarbeidet pr 31.12.2015.
- Felles sak/arkivsystem, internett, intranett og epostsystem, sammen med 6 Nord-Troms kommuner
- Felles ikt pleie- og omsorgssystem og ikt barnevernssystem sammen med 6 Nord-Troms kommuner Interkommunal plansamarbeid med et eget plankontor lokalisert på Storslett, i samarbeid med Kvænangen, Skjervøy, Kåfjord, Storfjord. Plansamarbeidet utgikk 31.12.2015.
- Felles skogbrukssjef med Lyngen kommune.
- Veterinærsamarbeidet i Nord-Troms, med veterinærkontor lokalisert i Sørkjosen, sammen med Kvænangen, Skjervøy og Kåfjord.
-.Felles barnevernstjeneste for Nordreisa og Kvænangen kommune.
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i samarbeid med Nordreisa, Kvænangen, Kåfjord og Troms fylkeskommune. Skjervøy kommune kjøper tjenester.
- Digitale kart/turkart på nett (GIS-line), i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner.
- Nord-Troms Studiesenter, i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner.
- Regionskontor skole, i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner.
- Godkjenning av barnehager, et samarbeid mellom Nordreisa, Skjervøy, Kvænangen og Kåfjord kommuner.
- Energi og klimaplan, i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner.
- Biblioteksamarbeid mellom Nordreisa, Kvænangen, Skjervøy og Kåfjord kommuner.
- Interkommunal innkjøpssjef, i samarbeid med 6 Nord-Troms kommuner
- Interkommunal brannvernskamarbeid mellom Nordreisa, Kvænangen, Skjervøy og Kåfjord kommune fra 2015.

Interkommunale selskap:
- Nord-Troms Regionråd IKS (Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen, Storfjord, Kvænangen)
- Nord-Troms Studiesenter (Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen, Storfjord, Kvænangen)
- Distriktsmedisinsk senter (Nordreisa sammen med UNN HF, samt kommunene Skjervøy, Kåfjord og Kvænangen)
- Kvenkultursenter IKS (Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen, Storfjord, Kvænangen)
- Avfallsservice AS (Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen, Storfjord, Kvænangen)

Note 3
Endring i arbeidskapital (FKR § 5 nr. 1)

Balanseregnskapet :		31.12.2016		31.12.2015		Endring
2.1 Omløpsmidler	kr	135 809 180	kr	104 775 564		
2.3 Kortsiktig gjeld	kr	63 959 929	kr	72 989 651		
Arbeidskapital	**kr**	**71 849 251**	**kr**	**31 785 913**	**kr**	**40 063 338,00**

Drifts- og investeringsregnskapet :	2016	2015
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	-465 884 754	-450 658 657
Inntekter investeringsregnskap	-23 571 779	-23 352 964
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	-49 856 129	-47 164 426
Sum anskaffelse av midler	**-539 312 662**	**-521 176 047**
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	405 063 204	425 502 632
Utgifter investeringsregnskap	49 119 465	46 373 455
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	46 651 472	51 766 185
Sum anvendelse av midler	**500 834 141**	**523 642 272**
Anskaffelse - anvendelse av midler	**-38 478 521**	**2 466 225**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	-1 584 817	-4 405 997
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap	**-40 063 338**	**-1 939 772**
Endring arbeidskapital i balansen	**40 063 338**	**1 939 772**
Differanse	-	-

Note 4
Pensjon (FKR § 5 nr. 2)

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.
Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden.
Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering.
Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.
Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres over 15 år til og med år 2010, 10 år fra 2011 og 7 år fra 2014.
Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger (§13-5):	**KLP**	**SPK**
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,60 %	4,30 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE (KLP)

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik (tall i hele tusen)

Pensjonskostnad (F § 13-1, C)	**2016**	**2015**
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	23 775 404	25 192 399
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	25 141 258	24 087 189
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-23 140 694	-22 357 435
Administrasjonskostnader	1 878 823	2 001 255
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**27 654 791**	**28 923 408**
Betalt premie i året	31 550 388	24 737 584
Årets premieavvik	**-3 895 597**	**4 185 824**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)

	2016	**2015**
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	644 736 340	617 019 634
Pensjonsmidler pr. 31.12.	532 098 678	505 283 361
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**112 637 662**	**111 736 273**
Årets premieavvik	3 895 597	-4 185 824
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	30 042 472	39 460 453
Sum amortisert premieavvik dette året	4 634 182	5 232 157
Akkumulert premieavvik pr. 31.12 **0**	**29 303 887**	**30 042 472**

Estimatavvik og planendringer	2016	2015
Pensjonsforpliktelser	644 736 340	617 019 634
Pensjonsmidler	532 098 678	505 283 361
Estimatavvik 31.12. dette år	**112 637 662**	**111 736 273**

Innestående på premiefondet per 31.12.2016

Fellesordningen	37 833
Sykepleierordningen	36 492
Folkevalgteordningen	306
Samlet	**74 631**

Bruk av premiefond: kr 5.927.456,-

STATENS PENSJONSKASSE (SPK)

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik (tall i hele tusen)

Pensjonskostnad (F § 13-1, C)	2016	2015
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	3 967 258	4 102 342
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	2 498 696	2 592 460
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 948 165	-2 404 017
- Avregning fra tidligere år	0	0
Administrasjonskostnader	138 704	132 552
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	4 656 493	4 423 337
Betalt premie i året	5 215 605	5 131 614
Årets premieavvik	**-559 112**	**-708 277**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)

	2016	2015
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	68 933 355	71 506 296
Pensjonsmidler pr. 31.12.	-49 792 770	-60 168 314
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**19 140 585**	**11 337 982**
Årets premieavvik	559 112	708 277
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-2 335 455	-3 475 183
Sum amortisert premieavvik dette året	330 274	431 451
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**-1 446 069**	**-2 335 455**

Estimatavvik og planendringer	2016	2015
Pensjonsforpliktelser	68 933 355	71 506 296
Pensjonsmidler	-49 792 770	-60 168 314
Estimatavvik 31.12. dette år	**19 140 585**	**11 337 982**

Note 5
Kommunens garantiansvar (FKR § 5 nr. 3)

Kommunen kan gi garantier med hjemmel i KL §51 og forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier av 2.februar 2001. Kommunen gir i hovedsak garantier som simpel kausjon. Garantien til Stiftelsen Nybo på kr 60 mill som er gitt som selvskyldner kausjon. I tillegg er lånene til Nordreisa kirkelige fellesråd gitt som selvskyldner kausjon.
Kommunen hadde følgende garantier ved årsskiftet:

Gitt overfor - navn	Beløp pr. 31.12.			Utløper dato
	Opprinnelig garantibeløp	2016	2015	
Nordreisa Rideklubb Sparebank1 Nord-Norge 4740.83.60028	kr 300 000	kr -	kr 11 855	Innfridd i 2016
Nordreisa IL Sparebank1 Nord-Norge 4740.15.05195	kr 9 920 000	kr -	kr 2 701 946	Innfridd i 2016
Nordreisa IL Sparebank1 Nord-Norge 4740.81.96708	kr 6 790 000	kr 6 790 000	kr -	01.06.2038
Oksfjord Grendehus AL Sparebank1 Nord-Norge 4740.82.13297	kr 1 899 000	kr 94 950	kr 189 900	25.09.2017
Nordreisa Arbeidssamvirke AS Kommunalbanken 20000033	kr 5 200 000	kr -	kr 722 050	Innfridd i 2016
Nordreisa Arbeidssamvirke AS Kommunalbanken 20080074	kr 5 000 000	kr 3 192 470	kr 3 340 950	01.04.2038
Nordreisa Kirkelige Fellesråd Kommunalbanken 20050367	kr 2 200 000	kr 513 410	kr 660 070	15.06.2020
Nordreisa Kirkelige Fellesråd Kommunalbanken 20090153	kr 900 000	kr 225 000	kr 315 000	15.03.2019
Nordreisa Kirkelige Fellesråd Kommunalbanken 20090153	kr 500 000	kr 400 000	kr 450 000	02.12.2024
Nordreisa Kirkelige Fellesråd Kommunalbanken 20160316	kr 1 450 000	kr 1 450 000	kr -	22.07.2031
Avfallsservice AS KLP 83175102860	kr 11 562 500	kr 1 462 500	kr 1 612 500	17.09.2026
Stiftelsen Nybo Husbanken 16702808	kr 1 505 000	kr 771 611	kr 848 299	23.02.2026
Stiftelsen Nybo Husbanken 16702672	kr 2 080 000	kr 1 153 432	kr 1 226 430	26.02.2026
Stiftelsen Nybo Husbanken 16702878	kr 1 330 000	kr 723 687	kr 785 957	01.07.2026
Stiftelsen Nybo Husbanken 16711972	kr 2 497 000	kr 1 443 693	kr 1 556 195	01.01.2028
Stiftelsen Nybo Husbanken 16713186	kr 6 270 000	kr 3 637 762	kr 3 908 979	01.08.2028
Stiftelsen Nybo KLP 8317.51.88455	kr 2 000 000	kr 760 000	kr 840 000	01.03.2026
Stiftelsen Nybo KLP 8317.52.94255	kr 60 000 000	kr 55 450 000	kr 57 270 000	15.04.2047
Sum garantiansvar		**kr 78 068 515**	**kr 76 440 131**	

Note 6
Aksjer og andeler i varig eie (FKR § 5 nr. 5)

Kommunens aksjer og andeler ved årsskiftet besto av følgende:

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2016	Balanseført verdi 31.12.2015
KLP - EK innskudd	Under 1 %	kr 13 115 557	kr 11 608 187
Stiftelsen Nybo		kr 200 000	kr 200 000
Avfallsservice	17 %	kr 50 000	kr 50 000
Bibl sentralen	1 andel av 440	kr 1 200	kr 1 200
Nordtro		kr 280 000	kr 280 000
Nordreisa Arbeidssamvirke	10 aksjer	kr 100 000	kr 100 000
Ymber AS	10 aksjer	kr 60 000	kr 60 000
Polarporten AS	1 aksje	kr -	kr 1 035
Bredbåndsfylket Troms AS	16 000 aksjer	kr 16 000	kr 16 000
KomRevNord IKS - EK innskudd		kr 93 735	kr 93 735
Halti II		kr 156 000	kr 156 000
K-Sekretariatet - EK innskudd		kr 18 221	kr 18 221
Nord Norsk Hestesenter	3 aksjer	kr 1 500	kr 1 500
Tromsprodukt	18 aksjer	kr 9 000	kr 9 000
Skalandtunnellen	5 aksjer	kr 500	kr 500
Sum		**kr 14 101 713**	**kr 12 595 378**

Note 7
Avsetning og bruk av fond (FKR § 5 nr. 6)

Samlede avsetninger og bruk av avsetninger i året	2016	2015
Beholdning per 01.01	kr 34 652 163	kr 34 748 138
Avsetning til fond	kr 16 227 523	kr 10 326 756
Bruk av fond	kr 9 730 838	kr 10 422 731
Netto avsetninger	kr 41 148 847	kr 34 652 163

Disposisjonsfond		
Beholdning 01.01	kr -	kr -
Bruk av fondet i driftsregnskapet	kr -	kr -
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	kr -	kr -
Avsetninger til fondet	kr 3 307 014	kr -
Beholdning 31.12	kr 3 307 014	kr -
Bundne driftsfond		
Beholdning 01.01	kr 15 704 001	kr 15 896 757
Bruk av fondene i driftsregnskapet	kr 2 934 035	kr 5 792 947
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	kr -	kr -
Avsetninger til fondene	kr 4 357 280	kr 5 600 192
Beholdning 31.12	kr 17 127 246	kr 15 704 001
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 01.01	kr 269 447	kr 269 447
Avsetninger til fondene	kr 3 434 334	kr -
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	kr -	kr -
Beholdning 31.12	kr 3 703 781	kr 269 447
Bundne investeringsfond		
Beholdning 01.01	kr 18 678 715	kr 18 581 934
Avsetninger til fondene	kr 5 128 894	kr 4 726 565
Bruk av fondene i driftsregnskapet	kr -	kr -
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	kr 6 796 803	kr 4 629 783
Beholdning 31.12	kr 17 010 806	kr 18 678 715

Note 8
Anleggsmidler

Kommunen følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i hht regnskapsforskriftens §8.
Oversikt over kommunen anlegg per årsskiftet:

	Anlegg 5 år	Anlegg 10 år	Anlegg 20 år	Anlegg 40 år	Anlegg 50 år	Tomter	Sum
Anskaffelsesverdi	10 418 283	7 018 570	55 054 867	436 693 856	145 671 684	35 283 269	690 140 529
IB 2016	157 588	5 567 060	36 003 706	284 654 704	206 636 742	33 876 798	566 896 598
Årets tilgang		-101 737	10 582 076	2 906 571	32 599 690	3 132 866	49 119 465
Årets avgang		0		4 997 925		2 395 574	7 393 499
Årets avskrivninger	71 688	1 178 983	2 920 107	7 184 855	4 910 738		16 266 372
UB 2016	**85 900**	**4 286 340**	**43 665 675**	**275 378 495**	**234 325 694**	**34 614 090**	**592 356 192**
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

302

Note 9
Vesentlige poster i regnskapet og hendelser etter balansedag

Nordreisa kommune vurderer risiko ved bokføring av vesentlige fordringer og periodiserer usikre fordringer ned slik at anslått beløp er forsiktig vurdert. Dette gjøres i hht forskrift om årsregnskap og årsberetning §7 og 5.ledd.

I 2012 startet kommunen å betale tilbake til husbanken ekstraordinære innbetalinger foretatt av innbyggerne med startlån. Det blir foretatt to innbetalinger i året. Når det gjelder opparbeidet ekstraordinære innbetalinger som er foretatt tidligere år, vil nedbetalingen bli foretatt når likviditeten til kommunen har bedret seg.

Note 10
Langsiktig gjeld og gjeldsforpliktelser

	2016	2015	2014
Kommunens samlede lånegjeld	kr 517 102 595	kr 507 238 681	kr 493 724 887
Fordelt på følgende kreditorer:			
Kommunalbanken	kr 333 584 230	kr 318 501 520	kr 333 005 040
Husbanken (videreformidlingslån)	kr 102 068 425	kr 104 393 683	kr 105 353 535
KLP Kommunekreditt	kr 81 449 940	kr 84 151 478	kr 55 140 978
DNB	kr -	kr 192 000	kr 225 334

I ett av lånene mot KLP har vi en rentebytteavtale med Sparebank1 Nord-Norge (SNN), noe som innebærer at dette er en fastrenteavtale.

Informasjon om sikringen som er gjort hos SNN

Sikringen er en renteswap og ble inngått i 2009.
Type risiko er renterisiko, og formået med sikringen var å redusere renterisikoen.
Sikringen varer til 15.09.2017.
Det har ikke vært noen endringer i avtalevilkårene etter at sikringen ble foretatt.

Informasjon om lånemassen
Nordreisa kommune har 45 % av lånemassen på fastrente med bindingstid over 3 måneder. Dette er innenfor vårt finansreglement som tilsier minimum 30 % fastrente. Av total lånegjeld utgjør lån til VAR investeringer og videreformidlingslån ca 41 %.

Gjeld til kommunale foretak etter Kommunelovens kapittel 11 og gjeld til interkommunalt samarbeid etter kommuneloven §27 er lik 0,-.

Avdrag	2016	2015
Betalte avdrag	kr 16 108 828	kr 17 387 354
Beregnet minste lovlige avdrag	kr 13 477 038	kr 12 855 430
Differanse	kr 2 631 790	kr 4 531 924
Kommunen betaler mer enn lovens krav til minste avdrag		

Note 11
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk Drift

Regnskapsmessig merforbruk drift	2016	2015
Tidligere opparbeidet merforbruk	12 748 162	10 769 662
Nytt merforbruk i regnskapsåret	-	1 978 500
Inndekking i regnskapsåret	7 884 831	
Totalt merforbruk til inndekking	4 863 331	12 748 162

Kommunen er ført opp på ROBEK listen for betinget kontroll og godkjenning. Det samlede merforbruket består av:

Regnskapsår	Merforbruk
Merforbruk 2010	2 415 787
Merforbruk 2014	469 043
Merforbruk 2015	1 978 500
Samlet merforbruk	**4 863 331**

Note 12
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk Investering

Regnskapsmessig merforbruk Investering	2016	2015
Tidligere opparbeidet merforbruk	1 287 115	895 365
Nytt merforbruk i regnskapsåret		391 750
Inndekking i regnskapsåret	1 287 115	-
Totalt merforbruk til inndekking	-	1 287 115

Note 13
Selvkostområder

Noten er satt opp ihht god kommunal regnskapsskikk (GKRS) nr 6 om noter og årsberetning avsnitt 3.2.2 pkt 12. Kalkulasjonsrente i 2016 er 1,68 % mot 1,94 % året før.

Selvkostområde VANN	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Brukerbetaling/salgsinntekt	9 260 262	9 854 551
Direkte kostnader	4 480 886	3 685 321
Indirekte kostnader	722 400	681 660
Netto kapitalkostnader	3 543 059	3 815 241
	513 917	1 672 329
Overskudd/Underskudd		
Selvkostandel	105,90 %	120,40 %
Inndekning tidligere års underdekning	0	0
For lite avsatt i 2015	27 108	0
Renter av fond og årsresultat	66 246	38 148
Disponering til/fra bundet selvkostfond	607 270	1 710 477
Saldo på fond 251.080.602	4 284 151	3 676 881

I 2015 ble det avsatt kr 27.108,- for llite til fondet, og er korrigert i 2016 regnskapet

Selvkostområde AVLØP	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Brukerbetaling/salgsinntekt	9 065 335	8 665 583
Direkte kostnader	5 088 849	4 353 885
Indirekte kostnader	722 400	681 660
Netto kapitalkostnader	2 592 261	2 679 108
Overskudd/Underskudd	661 825	950 930
Selvkostandel	108 %	112 %
For lite avsatt i 2015	20 222	
Renter av fond og årsresultat	54 544	37 245
Disponering til/fra bundet selvkostfond	736 591	988 175
Saldo på fond 251.080.604	3 644 620	2 908 029

I 2015 ble det avsatt kr 20.222,- for lite til fondet, og er korrigert i 2016 regnskapet

Selvkostområde FEIING	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Brukerbetaling/salgsinntekt	887 259	854 081
Direkte kostnader	721 835	819 001
Indirekte kostnader		
Netto kapitalkostnader		
Overskudd/Underskudd	165 424	35 080
Selvkostandel	122,9 %	104,3 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	99 776	0
Opparbeidet underskudd		65 647
Saldo på fond 251.080.605	99 776	0

Selvkostområde RENOVASJON	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Brukerbetaling/salgsinntekt	7 154 000	6 792 000
Direkte og indirekte kostnader	5 862 000	5 657 000
Netto kapitalkostnader	1 107 000	1 071 000
Overskudd/Underskudd	185 000	64 000
Selvkostandel	102,8 %	100,9 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	185 000	64 000
Selvkostområde SLAM	**Regnskap 2016**	**Regnskap 2015**
Brukerbetaling/salgsinntekt	1 042 000	1 026 000
Direkte og indirekte kostnader	845 000	749 000
Netto kapitalkostnader	245 000	259 000
Overskudd/Underskudd	-48 000	18 000
Selvkostandel	95,6 %	101,8 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	-48 000	18 000

For selvkostområdet renovasjon og slam er beregningene gjort av Avfallsservice AS og viser Nordreisa kommunes andel etter en fordelingsnøkkel som eierkommunene er enige om.

Note 14
Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Årsverk	2016	2015
Antall årsverk	429	451

Ytelser til ledende personer		2016		2015		2014
Administrasjonssjef	kr	1 010 870	kr	992 845	kr	1 049 485
Ordfører	kr	829 450	kr	764 759	kr	769 863

Godtgjørelse til revisor
Kommunens revisor er KomRevNord IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 837 500. Av dette gjelder kr 837 5000,- revisjon og kr 0,- rådgivning og andre tjenester. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 15
Investeringsprosjekter

Større pågående prosjekter		2016		2015
Guleng III	kr	27 386 513	kr	9 646 941
EPC Energisparekontrakter	kr	7 606 344	kr	1 194 856
Halti II	kr	5 075 437	kr	29 024 053

Kommentarer til Regnskapsskjema 2B
2016: Kjøp av grunn gjelder kjøpet av Lundejordet på Storslett. Kjøpet var budsjettert i 2016, men ble ikke gjennomført før i 2017.

2015: Kjøp av grunn gjelder kjøpet av Skogeiendommen på Storslett. Dette kjøpet var budsjettert kjøpt i 2014, men ble gjennomført i januar 2015. Det ble i 2015 vedtatt kjøp av grunn på kr 894.000,- til Saga Skistadion. Dette kjøpet imidlertid ikke gjennomført før i januar 2016.

Note 16
Interkommunale samarbeid

Interkommunalt tiltak jf. koml § 27	PP-tjenesten	Jordmor-tjenesten	Barneverns-tjenesten
Overføring fra Nordreisa komr	kr 2 676 794	kr 1 289 037	kr 10 883 194
Overføring fra Kåfjord kommu	kr 920 345	kr 407 290	kr -
Overføring fra Kvænangen ko	kr 558 281	kr 314 090	kr 1 214 852
Overføring fra Skjervøy komm		kr 485 380	
Resultat av overføringer	kr 4 155 420	kr 2 495 797	kr 12 098 046
Samarbeidets egne inntekter	kr (806 842)	kr (24 715)	kr (1 915 147)
Samarbeidets driftsutgifter	kr 4 962 262	kr 2 520 512	kr 14 013 193
Resultat av virksomheten	kr 4 155 420	kr 2 495 797	kr 12 098 046
Disponering av resultatet:			
Tilbakeført deltaker kommune	kr -	kr -	kr -
Overført til neste driftsår	kr -	kr -	kr -
Udekket underskudd	kr -	kr -	kr -

Note 17 Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01 (underskudd i kapital)	0	Saldo 01.01 (kapital)	45 402 123
Debetposter i året:		**Kreditposter i året:**	
maskiner og transportmidler	1 250 671	maskiner og transportmidler	41 725 966
maskiner og transportmidler	15 015 681	Oppskrivning fast eiendom/anlegg	
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0		
Salg aksjer/andeler	0	Kjøp av aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0	Oppskrivning av aksjer/andeler	0
Redusert egenkapitalinnskudd KLP	0	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	1 506 335
Avdrag på utlån - sosiale utlån	0	Utlån - sosiale utlån	0
Avdrag på utlån - andre utlån	10 660 124	Utlån - andre utlån	5 130 550
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	168 777	Avdrag på eksterne lån	28 626 086
Avskrivning på utlån - andre utlån		Differanse mot Lindorff	3 049
Bruk av lånemidler	36 905 183		
Endring pensjonsforpliktelser	25 143 765	Endring pensjonsmidler	16 439 773
Urealisert kurstap utenlandslån	0	Urealisert kursgevinst utenlandske lån	0
Balanse 31.12 (kapital)	49 689 682	Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	
	138 833 883		**138 833 883**

Storslett, 07.04.2017

Rita Toresen
Økonomisjef

Anne-Marie Gaino
Rådmann

K-Sekretariatet

Nordreisa kommune
v/ ordfører

Deres ref.:		**Saksbeh.:**	Bjørn H. Wikasteen	**Telefon:**	**Dato:**
Vår ref.:	18/17/425.5.5/BHW	**E-postadr.:**	bhw@k-sek.no	777 88043	7.6.2017

KONTROLLUTVALGSAK - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM NORDREISA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016

Kontrollutvalget har i møte 6.6.2017 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Sak 23/17
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM NORDREISA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016

Innstilling til v e d t a k:

1. *Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016.*

2. *Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.*

Behandling:
Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016.

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Utskrift fra saksprotokoll sendt 7. juni 2017 til:
- *Nordreisa kommune v/ ordfører.*

Saken oversendes for fremlegging i formannskapet og kommunestyret i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Vedlagt følger sakens dokumenter i sak 23/17 med kontrollutvalgets uttalelse.

Med vennlig hilsen

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

NORDREISA KOMMUNE
KONTROLLUTVALGET

Til
Kommunestyret i Nordreisa kommune

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM NORDREISA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016

Kontrollutvalget har i møte 12.5.2017 behandlet Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsmelding, revisjonsberetningen datert 25.4.2017 samt revisjonsbrev nr. 12 til kontorllutvalget. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Nordreisa kommunes regnskap for 2016 viser et mindreforbruk/overskudd på kr 22.809.892, og at akkumulert underskudd er redusert med kr 7.884.831 og var pr. 31.12.2016 vel 4,8 mill. kr.

I revisjonsberetningens del 2, under uttalelsen om øvrige forhold, har revisor tatt forbehold om budsjett. Revisor bemerker at *Investeringer i anleggsmidler* har et merforbruk på 11,3 mill. kr, jf. regnskapsskjemaene 2A og 2B. Dette forbeholdet i revisjonsberetningen er tatt opp i revisjonsbrev nr. 12 til kontrollutvalget, som følger opp saken i det videre arbeidet.

Avslutningsvis i revisjonsberetningen kommenterer revisor manglende tilbakebetaling av lån for mottatte ekstraordinære avdrag på husbanklån. Dette forholdet går flere år tilbake i tid, og er kjent for kommunestyret. Forholdet er omtalt i note 9 til årsregnskapet, og det vises til denne. Iht. kommuneloven § 50 pkt. 7 skal mottatte avdrag på utlån uavkortet nyttes til nedbetaling eller innfrielse av kommunens innlån. Forholdet har tidligere vært behandlet i utvalgt, som vil ha saken til observasjon i 2017.

Ut over ovennevnte, og det som framgår av saksframlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 25.4.2017, har kontrollutvalget ikke merknader til Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016.

Storslett, den 6. juni 2017

John Karlsen
leder av kontrollutvalget

Gjenpart: Formannskapet

K-Sekretariatet

Utvalg:	Saksnummer:	Møtedato:	Saksbehandler:
Kontrollutvalget i Nordreisa kommune	23/2017	6.6.2017	Bjørn-Harald Christensen

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM NORDREISA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016 – UTSATT FRA MØTE 12.5.2017

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016.

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Saken gjelder:

Nordreisa kommunes regnskap for 2016.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:
- Kopi av revisjonsberetning 2016 datert 25. april 2017
- Utkast til kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2016
- Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016 (utsendt fra kommunen)
- Nordreisa kommunes årsmelding for 2016 (utsendt fra kommunen)

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Av *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* § 7, fremgår at kontrollutvalget skal avgi *uttalelse om årsregnskapet*. Bestemmelsen fastsetter kontrollutvalgets rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet behandles i kommunestyret. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal stiles i original form til kommunestyret, og med kopi til formannskapet. Det er sentralt at kontrollutvalgets uttalelse skal være forannevnte organ i hende før dette avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

I henhold til *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner* samt *Forskrift om årsregnskap og årsberetning* skal:

a. Årsregnskapet være avlagt av administrasjonssjefen innen 15. februar.
b. Årsberetningen skal være avgitt av administrasjonssjefen innen 31. mars.
c. Revisjonsberetningen skal avlegges senest innen 15. april. Dette gjelder også der regnskap ikke foreligger.
d. Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 30. juni.

Årsregnskapet skal presenteres og avlegges etter de krav som fremkommer i *Forskrift om årsregnskap og årsberetning*, samt tilhørende regnskapsstandarder utarbeidet av Foreningen for God kommunal regnskapsskikk.

Årsberetningen skal utarbeides i tråd med kravene i kommunelovens § 48 nr 5 og god kommunal regnskapsskikk. I følge kommunelovens § 48 nr 5 skal det gis opplysninger om følgende:

- Forhold som er viktige for å bedømme om økonomisk stilling og resultat av virksomheten, og som ikke fremgår av årsregnskapet.
- Andre forhold av vesentlig betydning.
- Redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.
- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

I tillegg skal administrasjonssjefen redegjøre for vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Ut over dette er det gitt en foreløpig regnskapsstandard om innholdet i årsberetningen, *KRS (F) nr 6 Noter og årsberetning*. Den gir følgende anbefaling:

> *Årsberetningen er en redegjørelse for virksomheten gjennom et år utarbeidet av administrasjonssjefen. I denne beretningen skal det tas inn opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.*

Revisjonsberetningen skal avlegges senest 15. april, jf. revisjonsforskriftens § 5.

Fra om med regnskapsåret 2016 er revisjonsberetningen vesentlig endret som følge av reviderte revisjonsstandarder (ISA'ene) tilknyttet beretningen. Fortsatt er det tre standarder som er aktuelle ved utarbeidelsen av revisjonsberetningen, ISA 700 – *Konklusjon og rapportering om regnskaper*, ISA 705 – *Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige beretning* og ISA 706 – *Presiseringavsnitt og avsnitt om «andre forhold» i den uavhengige revisors beretning*. Videre skal revisor omtale sentrale forhold ved revisjonen i revisjonsberetningen iht. ISA 701.

Den mest synlige endringen i revisjonsberetningen er at revisors konklusjon om årsregnskapet kommer innledningsvis. Etter konklusjonen kommer eventuell omtale av sentrale forhold i revisjonen. Videre skal revisor gi en uttalelse om sin uavhengighet, noe som også er nytt. Dernest kommer mer standardavsnitt om ledelsens og revisors ansvar.

I tillegg til de nye standardene som går direkte på revisjonsberetningen er det kommet en revidert ISA 720 om revisors ansvar for øvrig informasjon som gis i tilknytning til årsregnskapet. Dette vil ofte være mer detaljert omtale av virksomheten på enkeltområder i kommunen som gis i en årsrapport, utover de kravene som følger av regnskapsreglene og bestemmelsene om årsberetning. Revisor skal lese slik øvrig informasjon og vurdere om det er vesentlig uoverensstemmelse med årsregnskapet. Nytt er at revisor skal ta inn en omtale av revisors oppgaver og plikter knyttet til økonomisk informasjon i revisjonsberetningen.

Som tidligere, revisjonsberetningen presenteres todelt: - I første del uttaler revisor seg om årsregnskapet, mens del to omhandler andre forhold enn årsregnskapet og som revisor er pålagt å uttale seg om etter norsk lovgivning.

Årsregnskap og årsberetning er datert avlagt hhv. 7.4. og 31. mars 2017. Revisjonsberetningen er avlagt 25. april 2017.

I revisjonsberetningen (del 2) – *Uttalelser om øvrige lovmessige krav* – har revisor tatt forbehold om budsjett. Revisor bemerker at *Investeringer i anleggsmidler* har et merforbruk på 11,3 mill. kr, jf. regnskapsskjemaene 2A og 2B. Dette forbeholdet i revisjonsberetningen er tatt opp i revisjonsbrev nr. 12 til kontrollutvalget, og behandles som egen sak i møtet.

Sluttelig har revisor i revisjonsberetningens del 2 under *Andre forhold* bemerket at mottatte avdrag på utlån uavkortet skal nyttes til nedbetaling eller innfrielse av kommunens innlån. Dette forholdet går flere år tilbake i tid, og antas å være kjent. I note 9 til årsregnskapet er forholdet omtalt, og her står følgende:

> *I 2012 startet kommunen å betale tilbake til husbanken ekstraordinære innbetalinger foretatt av innbyggerne med startlån. Det blir foretatt to innbetalinger i året. Når det gjelder opparbeidet ekstraordinære innbetalinger som er foretatt tidligere år, vil nedbetalingen bli foretatt når likviditeten til kommunen har bedret seg.*

For øvrig er revisjonsberetningen for Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016 en normal beretning, dvs. en beretning uten forbehold (modifikasjoner) og presiseringer. I avsnittet «Uttalelse om øvrige lovmessige krav» har revisor foruten om budsjett og andre forhold, gitt opplysninger om årsberetningen samt registrering og dokumentasjon. Revisor konkluderer positivt på begge forholdene.

Nordreisa kommunes årsregnskap for 2016 viser regnskapsmessig mindreforbruk på kr 22.809.892. Det er dekt inn kr 7.884.831 (budsjettert kr 7.884.831) av tidligere års underskudd i året, og akkumulert underskudd pr. 31.12.2016 var på vel 4,8 mill. kr. Investeringsregnskapet har udekket kr 0. Tilsvarende tall for 2015 var kr 1.287.115.

Kommunens økonomi beskrives på en oversiktlig og lettfattelig måte i årsberetningen, og det vises til denne.

Vedlagt følger forslag til uttalelse fra kontrollutvalget om årsregnskapet.

Finnsnes, den 4. mai 2017

Bjørn-Harald Christensen
daglig leder

Til kommunestyret i Nordreisa kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nordreisa kommunes årsregnskap som viser kr 271 228 031 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 22 809 892. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Nordreisa kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport utover den pliktige årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Investeringsregnskapet viser et vesentlig merforbruk i forhold til regulert budsjett. I regnskapsskjema 2A og 2B viser *Investeringer i anleggsmidler* kr 11,3 millioner mer enn regulert budsjett. Forholdet omtales i revisjonsbrev nr. 12 (2016). Vi viser til redegjørelse i årsmelding 2016 under avsnittet *Økonomi og resultat, Investeringer.*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet i avsnittet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Avsatte husbankmidler – manglende tilbakebetaling av lån

Balansekonto 255080003 *mottatte ekstraordinære avdrag Husbanken* viser pr. 31.12.2016 kr 14 278 775. I henhold til Kommuneloven § 50 pkt. 7 b skal mottatte avdrag på utlån uavkortet nyttes til nedbetaling eller innfrielse av kommunens innlån. Nordreisa kommunes manglende innbetalinger av ekstraordinære avdrag på utlån er i strid med kommunelovens bestemmelser. Vi viser til revisjonsbrev nr. 5/2010. Administrasjonen har omtalt forholdet i årsregnskapsdokumentet 2016, note 9 *Vesentlige poster i regnskapet og hendelser etter balansedag.*

Tromsø, 25. april 2017.

Doris Gressmyr

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/607-1
Arkiv: 150
Saksbehandler: Marion Heidenberg
Dato: 09.06.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
24/17	Nordreisa formannskap	15.06.2017
36/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Tertialrapport 1.tertial 2017

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 15.06.2017

Behandling:

Øyvind Evanger (AP) fremmet følgende endringsforslag til 2 andre setning i rådmannens innstilling: Formannskapet forventer at sektorene innretter driften etter bevilgende rammer og at rådmann rapporterer tiltak til neste formannskapsmøte.

Innstilling med endringsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tertialrapporten tas til etterretning.

Formannskapet forventer at sektorene innretter driften etter bevilgende rammer og at rådmann rapporterer tiltak til neste formannskapsmøte.

Rådmannens innstilling

Tertialrapporten tas til etterretning.

Sektorene bes om å innrette driften etter sektorenes rammer.

Saksopplysninger

Det er gjennomført en budsjettkontroll for 1.tertial i 2017. Regnskap og budsjett for 1.tertial er hentet ut fra økonomisystemet Agresso for analyse.

Postene i budsjettet er ikke periodisert, men satt i sin helhet inn på første periode av året, slik at totalt budsjett følger med hele tiden. Dette gjelder både inntekter og utgifter.
Per 1.tertial skal forbruket ligge på 36,4 % for lønn inkl. sosial utgifter for å være innenfor budsjettet. På øvrige utgifter og inntekter skal forbruket ligge på 33,3 % for å være innenfor budsjettet. Pensjon er skilt ut på egen linje og er ikke med i lønn inkl. sosial utgifter. På pensjon skal forbruket ligge på 33,3 % for å være innenfor budsjett. Denne tertialoversikten viser regnskapsførte inntekter og utgifter i forhold til totalbudsjettet. Kolonnen "avvik" viser det som står i regnskapssystemet beregnet ut fra differansen mellom forbruks % på budsjett og faktisk forbruks % i regnskapet for 1.tertial. Kolonnen "reelt avvik" viser det faktiske avviket etter at vi har korrigert for periodisering av budsjett og regnskapstall. Årsaken til avvikene forklares under hver sektor.

Prosjekter holdes utenfor da disse ikke er en del av selve drifta, men som finansieres med diverse tilskudd. Det gjøres heller ikke en avviksanalyse av sektor 5 – Selvkost, da denne sektoren er selvfinansiert. Denne sektoren er også holdt utenfor oversikten av total drift.

Total oversikt sektor 1-8 for 1.tertial 2017

1 sektor for administrasjon	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	4 158 175	11 960 220	34,77	-195 345	-175 012
Pensjon	700 350	2 107 770	33,23	-1 537	-1 537
Øvrige utgifter	6 223 097	16 581 937	37,53	701 312	497 924
Inntekter	-617 788	-659 312	93,70	-398 237	-31 676
Totalt avvik sektor 1	**10 463 834**	**29 990 615**	**34,89**	**106 192**	**289 698**

2 Sektor for oppvekst og kultur	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	33 103 235	92 742 436	35,69	-655 012	-655 012
Pensjon	4 803 960	13 248 291	36,26	388 305	388 305
Øvrige utgifter	13 945 263	44 438 935	31,38	-866 234	1 629 366
Inntekter	-7 325 085	-27 141 440	26,99	1 721 157	-621 272
Totalt avvik for sektor 2	**44 527 373**	**123 288 222**	**36,12**	**588 216**	**741 387**

3 Sektor for helse og omsorg	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	38 335 514	116 181 337	33,00	-3 954 493	-1 521 777
Pensjon	6 640 686	21 500 849	30,89	-519 097	-426 097
Øvrige utgifter	15 372 558	38 402 740	40,03	2 584 445	2 466 877
Inntekter	-6 714 138	-52 628 311	12,76	10 811 090	342 394
Totalt avvik for sektor 3	**53 634 619**	**123 456 615**	**43,44**	**8 921 945**	**861 397**

6 Sektor for drift og utvikling	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	8 812 817	24 745 858	35,61	-194 676	-194 676
Pensjon	1 516 233	4 672 458	32,45	-39 696	-39 696
Øvrige utgifter	11 172 365	20 521 801	54,44	4 338 605	1 794 016
Inntekter	-6 985 743	-11 787 948	59,26	-3 060 357	-256 488
Totalt avvik sektor 6	**14 515 671**	**38 152 169**	**38,05**	**1 043 877**	**1 303 157**

7 Skatter og rammetilskudd	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Driftsinntekter	-111 056 779	-332 216 000	33,43	-329 186	-128 000
Totalt avvik sektor 7	**-111 056 779**	**-332 216 000**	**33,43**	**-329 186**	**-128 000**

8 Renter og avdrag	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Driftsutgifter	7 717 192	32 487 816	23,75	-3 110 997	-300 000
Driftsinntekter	-632 380	-4 463 144	14,17	855 186	-
Totalt avvik sektor 8	**7 084 812**	**28 024 672**	**25,28**	**-2 255 811**	**-300 000**

Sum drift sektor 1 til 8	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	84 409 740	245 629 851	34,36	-4 999 526	-2 546 477
Pensjon	13 661 229	41 529 368	32,90	-172 025	-79 025
Øvrige utgifter	54 430 475	152 433 229	35,71	3 647 131	6 088 184
Inntekter	-133 331 913	-428 896 155	31,09	9 599 652	-695 042
Totalt avvik sektor 1-8	**19 169 530**	**10 696 293**	**179,22**	**8 075 233**	**2 767 640**

1 Sektor for administrasjon

Oversikt for sektoren:

1 sektor for administrasjon	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	4 158 175	11 960 220	34,77	-195 345	-175 012
Pensjon	700 350	2 107 770	33,23	-1 537	-1 537
Øvrige utgifter	6 223 097	16 581 937	37,53	701 312	497 924
Inntekter	-617 788	-659 312	93,70	-398 237	-31 676
Totalt avvik sektor 1	**10 463 834**	**29 990 615**	**34,89**	**106 192**	**289 698**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

De viktigste forklaringene til avvikene er:

- Lønn inkl. sosiale utgifter, pensjon og refusjon sykelønn:
  - Mindreforbruk på kr 0.177 mill.
  - Refusjon sykelønn utgjør kr 0.111 mill. – kostnad sykevikarer utgjør kr 0.066 mill. – gir et mindreforbruk på kr 0.045 mill.
  - Politiske godtgjøringer ligger an til et mindreforbruk på kr 0.115 mill.

- Øvrige utgifter:
  - Merforbruk på øvrige utgifter kr 0.498 mill.
  - Merforbruk på IKT som både gjelder innkjøp av utstyr, og linjer og samband utgjør kr 0.540 mill.

- Inntekter:
  - Mindreinntekt på kr 0.032 mill.

2 Sektor for oppvekst og kultur

Oversikt for sektoren:

2 Sektor for oppvekst og kultur	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	33 103 235	92 742 436	35,69	-655 012	-655 012
Pensjon	4 803 960	13 248 291	36,26	388 305	388 305
Øvrige utgifter	13 945 263	44 438 935	31,38	-866 234	1 629 366
Inntekter	-7 325 085	-27 141 440	26,99	1 721 157	-621 272
Totalt avvik for sektor 2	**44 527 373**	**123 288 222**	**36,12**	**588 216**	**741 387**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

De viktigste forklaringene til avvikene er:

- Lønn inkl. sosiale utgifter, pensjon og refusjon sykelønn:
  - Mindreforbruk på kr 0.0.267 mill.
  - Sykelønnsrefusjoner utgjør kr 2.456 mill. – kostnad sykevikarer utgjør kr 3.329 mill. – gir et merforbruk på kr 0.831 mill.
  - Mindreforbruk på godtgjøringer innen barnevernstjenesten kr 0.204 mill.
  - Mindreforbruk på introduksjonsstønad kr 0.594 mill.
  - Sektoren har et mindreforbruk på godtgjøringer og introduksjonsstønad som trekker ned et merforbruk hos sektoren. Dermed gir pensjonen et merforbruk som følge av at godtgjøringer og introduksjonsstønaden ikke har pensjon.
  - Mindreforbruk på fellestiltak grunnskole kr 0.457 mill.
  - Mindreforbruk på kultur kr 0.120 mill.

- Øvrige utgifter:
  - Merforbruk på øvrige utgifter på kr 1.629 mill.
  - Barnevernstjenesten har et merforbruk på kr 0.489 mill.
  - Merforbruk på flyktninger/voksenopplæringssenteret på kr 0.430 mill.
  - Merforbruk på kultur på kr 0.520 mill.
  - Moan skole og SFO har et merforbruk på kr 0.190 mill.
  - Mindreforbruk på barnehagene utgjør kr 0.100 mill., forventes å jevne seg ut i løpet av året.
  - Mindreforbruk på tilskudd private barnehager utgjør kr 0.100 mill.

- Inntekter:
  - Merinntekt på kr 0.621 mill.
  - Merinntekt på billettinntekter og diverse salgsinntekter på kr 0.308 mill.
  - Merinntekt tilskudd finsk/samisk for 2016 på kr 0.315 mill.

3 Sektor for helse og omsorg

Oversikt for sektoren:

3 Sektor for helse og omsorg	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	38 335 514	116 181 337	33,00	-3 954 493	-1 521 777
Pensjon	6 640 686	21 500 849	30,89	-519 097	-426 097
Øvrige utgifter	15 372 558	38 402 740	40,03	2 584 445	2 466 877
Inntekter	-6 714 138	-52 628 311	12,76	10 811 090	342 394
Totalt avvik for sektor 3	**53 634 619**	**123 456 615**	**43,44**	**8 921 945**	**861 397**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

De viktigste forklaringene til avvikene er:

- Lønn inkl. sosiale utgifter, pensjon og refusjon sykelønn:
  - Mindreforbruk på kr 1.948 mill.
  - Sykelønnsrefusjoner utgjør kr 2.459 mill. – kostnad sykevikarer utgjør kr 2.118 mill. – gir et mindreforbruk på kr 0.341 mill.
  - Merforbruk på overtid og forskjøvet arbeidstid på kr 0.505 mill.
  - Mindreforbruk på ferievikarer på kr 0.623 mill., denne forventes å snu da hovedferieperioden er i 2.tertial. I 2016 hadde denne posten et merforbruk på over 1 mill.
  - Mindreforbruk på kvalifiseringsstønad på kr 0.182 mill.
  - Merforbruk avlastningslønn kr 0.060 mill.
  - Merforbruk lønn lærlinger kr 0.124 mill.
  - Ressurskrevende tjenester gir et mindreforbruk på lønn kr 1.490 mill. De har regulert og økt lønnsbudsjettet med kr 3.490 mill. Er gitt samme økning på inntekter. Budsjettet må sees i sammenheng med merforbruk på øvrige utgifter på kjøp av private tjenester. Det er nylig gjort nye beregninger fra helse og omsorg om at budsjettet skal nedjusteres med 2 mill.

- Øvrige utgifter:
  - Merforbruk på kr 2.467 mill.
  - Økonomisk sosialhjelp har et merforbruk på kr 0.206 mill.

- Kjøp av private tjenester har et merforbruk på kr 1.531 mill.
- Avregning medfinansiering behandling og utskrivningsklare pasienter, lite utbetalt hittil i år, mindreforbruk på kr 0.120 mill.
- Legetjenesten har et merforbruk på driftsavtale private kr 0.246 mill., hvorav 0.100 mill. gjelder etterbetaling fra 2016.
- Merforbruk på mat og drikkevarer på kr 0.224 mill.
- Merforbruk på medisiner og medisinsk forbruksvarer/utstyr kr 0.091 mill.
- Merforbruk på fellesutgifter til datasenter kr 0.395 mill., hvorav andel for 2016 er betalt i 2017 og utgjør kr. 0.520 mill.
- Merforbruk på bruk av vikarer fra private aktører kr 0.107, hvorav andel for 2016 som er betalt i 2017 utgjør kr 0.140 mill.
- Mindreforbruk på kurs og reise på kr 0.267 mill.

- Inntekter:
  - Mindreinntekt kr 0.342 mill.
  - Merinntekt på egenandeler på kr 0.242 mill.
  - Merinntekter på refusjoner fra staten på kr 0.093 mill.
  - Ressurskrevende tjenester er beregnet av helse og omsorg til å nedjusteres med 2 mill., dette gir en mindreinntekt på kr 0.667 mill. per tertial.

6 Sektor for drift og utvikling

Oversikt for sektoren:

6 Sektor for drift og utvikling	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	8 812 817	24 745 858	35,61	-194 676	-194 676
Pensjon	1 516 233	4 672 458	32,45	-39 696	-39 696
Øvrige utgifter	11 172 365	20 521 801	54,44	4 338 605	1 794 016
Inntekter	-6 985 743	-11 787 948	59,26	-3 060 357	-256 488
Totalt avvik sektor 6	**14 515 671**	**38 152 169**	**38,05**	**1 043 877**	**1 303 157**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

De viktigste forklaringene til avviket på utgiftene er:

- Lønn inkl. sosiale utgifter, pensjon og refusjon sykelønn:
  - Mindreforbruk på kr 0.234 mill.
  - Sykelønnsrefusjoner utgjør kr 0.416 mill. – kostnad sykevikarer utgjør kr 0.281 mill. – gir et mindreforbruk på kr 0.134 mill.
  - Sektoren har vakanser innen byggdrift.
  - Er noe merforbruk på overtid og lønn beredskap, dette forventes å jevne seg ut i løpet av året da det er sesongmessige variasjoner.

- Øvrige utgifter:
  - Merforbruk på kr 1.794 mill.
  - Merforbruk strøm kr 0.416 mill., her er det sesongmessige variasjoner, og det er normalt at denne posten ligger over per 1.tertial.
  - Merforbruk forsikringer kr 0.048 mill.
  - Merforbruk brøyting kr 0.100, her er det sesongmessige variasjoner, og det er normalt at denne posten ligger over per 1.tertial
  - Merforbruk veterinærvakt kr 0.063 mill., kommer merinntekter på dette.

- Byggdrift har merforbruk innen inventar og utstyr, vedlikehold, bygning, elektrisk og vvs på kr 0.718 mill. Har nesten brukt opp hele årsbudsjettet. Det meldes om at det er gjort store innkjøp tidlig på året, blant annet nytt alarmsystem til Omsorgssenteret på kr 0.250 mill.
- Merforbruk på drivstoff og leasing kr 0.277 mill.
- Merforbruk renhold kr 0.184 mill., innkjøp gjort tidlig på året.
- Tap på fordringer kr 0.050 mill.

- Inntekter:
  - Merinntekter på kr 0.256 mill.
  - Merinntekt veterinærvakt kr 0.086 per 1.tertial, og kr 0.259 for hele året.
  - Merinntekt havn kr 0.605 mill.
  - Mindreinntekt gebyrer innen byggesaker, kart og oppmåling, og landbruk kr 0.182 mill.
  - Mindreinntekt husleieinntekt Guleng 3 kr 0.245 mill. Dersom husleien nedjusteres i kommunestyret i juni er det forventet en mindreinntekt på totalt kr 0.510 for hele året.

7 Skatt og rammetilskudd

Oversikt for sektoren:

7 Skatter og rammetilskudd	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Driftsinntekter	-111 056 779	-332 216 000	33,43	-329 186	-128 000
Totalt avvik sektor 7	**-111 056 779**	**-332 216 000**	**33,43**	**-329 186**	**-128 000**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

Budsjettet er bygget på prognoser for skatteinntekter og statlige tilskudd på bakgrunn av KS prognosemodell.

- Skatteinntektene er høyst usikre ettersom de påvirkes av nasjonale tall, men anslaget er at det vil bli en merinntekt på kr 0.128 mill.

8 Renter og avdrag

Oversikt for sektoren:

8 Renter og avdrag	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Driftsutgifter	7 717 192	32 487 816	23,75	-3 110 997	-300 000
Driftsinntekter	-632 380	-4 463 144	14,17	855 186	-
Totalt avvik sektor 8	**7 084 812**	**28 024 672**	**25,28**	**-2 255 811**	**-300 000**

Fortegn på avvikskolonnen: - merinntekt/mindreforbruk, + mindreinntekt/merforbruk

- Sektoren har samlet sett ett mindreforbruk på kr 0.300 mill.
  - Rente- og avdragsutgifter gir ca kr 0.300 mill. i mindreforbruk
  - Renteinntektene går i balanse.

Totalt avvik sektor 1-8

Sum drift sektor 1 til 8	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %	Avvik	Reelt avvik
Lønn inkl sos utg og ref sykelønn	84 409 740	245 629 851	34,36	-4 999 526	-2 546 477
Pensjon	13 661 229	41 529 368	32,90	-172 025	-79 025
Øvrige utgifter	54 430 475	152 433 229	35,71	3 647 131	6 088 184
Inntekter	-133 331 913	-428 896 155	31,09	9 599 652	-695 042
Totalt avvik sektor 1-8	**19 169 530**	**10 696 293**	**179,22**	**8 075 233**	**2 767 640**

Vurdering

Nordreisa kommune har per 1.tertial 2017 et merforbruk på kr 2.768 mill. Det er et mindreforbruk på kr 2.626 mill. på lønn inkl. sykelønnsrefusjoner og pensjon. Øvrige utgifter har et merforbruk på kr 6.088 mill. Inntektene har en merinntekt på kr 0.695 mill.

Sektor for oppvekst og kultur står for et merforbruk på kr 0.741 mill. De har noe besparelse på lønn inkl. sykelønnsrefusjoner og pensjon, samt merinntekter. Men utfordringer på øvrige utgifter gjør at de totalt sett får et merforbruk.

Sektor for helse og omsorg har et merforbruk på kr 0.861 mill. Hovedutfordringene her ligger på ressurskrevende tjenester og regulering av budsjettet på dette. Regulering av budsjettet på ressurskrevende tjenester vil påvirke besparelsen på lønn mot merforbruket på øvrige utgifter.

Sektor for drift og utvikling står for et merforbruk på kr 1.303 mill. Noe av merforbruket på øvrige utgifter og merinntekter er styrt av sesongmessige variasjoner. Det forventes at disse vil jevne seg ut i løpet av året. Byggdrift har brukt opp mesteparten av årsbudsjettet innen utstyr og vedlikehold. Det forventes også mindreinntekter av husleie på Guleng 3 som ble startet opp i mars med 4 beboere, og de resterende som 4 flyttet inn i mai.

Skatteinntektene er høyst usikre ettersom de påvirkes av nasjonale tall, men anslaget er at det vil bli en merinntekt på kr 0.128 mill.

Renter og avdrag har samlet sett ett mindreforbruk på kr 0.300 mill. Rente- og avdragsutgifter gir ca kr 0.300 mill. i mindreforbruk, og renteinntektene går i balanse.

Kommunens inntekter er ikke like lett å ha oversikt over for økonomiavdelingen. Analysen av inntektene er utfordrende og knytter seg ofte til refusjoner som virksomhetene kjenner best til. Her fordrer det at virksomhetsledere og sektorledere leverer gode økonomirapporter.

Kommunen har et stramt budsjett i 2017, noe som er nødvendig med hensyn til avtale med KRD om nedbetaling av ROBEK gjelden. Dette gir kommunen utfordringer med hensyn til uforutsette utgifter og inndekning av disse. Kommunen har i 2017 et disposisjonsfond, men det er likevel viktig at sektorene gjør nødvendige tiltak for å holde budsjettbalansen.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/373-3
Arkiv: 150
Saksbehandler: Rita Toresen
Dato: 24.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
21/17	Nordreisa formannskap	15.06.2017
37/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Regulering av budsjett 2017, nr 2

Henvisning til lovverk:
Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven)

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 15.06.2017

Behandling:

Johanne Marie Olaussen (H) permisjon fra kl 13:50.

Øyvind Evanger (AP) fremmet følgende endringsforslag til investeringsbudsjettet:
- Utbytte fra Avfallsservice kr 500.000,- overføres kommunalt næringsfond.

Rådmannen fremmet følgende tilleggsforslag:

Driftsbudsjettet:
- Vedtak Administrasjonsutvalget sak 9/17 Digitalisering, fornying av systemer kr 100.00,- tas av dispensasjonsfond

Investeringsbudsjettet:
- Nytt tak Rotsundelv skole utsettes. Investeringsrammen til tak Rotsundelv skole foreslås omdisponert kr 260.000,- til alarmanlegg Sonjatun omsorgssenter og resterende 240.00 til ubrukte lånemidler.

- Ny trafo Oksfjord oppvekstsenter kr 100.000,- tas fra uteområdet Storslett skole.

Rådmannens innstilling med endringsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Investeringsbudsjettet:
- Utbytte fra Avfallsservice kr 500.000,- overføres kommunalt næringsfond.

- Nytt tak Rotsundelv skole utsettes. Investeringsrammen til tak Rotsundelv skole foreslås omdisponert kr 260.000,- til alarmanlegg Sonjatun omsorgssenter og resterende 240.00 til ubrukte lånemidler.
- Ny trafo Oksfjord oppvekstsenter kr 100.000,- tas fra uteområdet Storslett skole.

Driftsbudsjettet:
Vedtak Administrasjonsutvalget sak 9/17 Digitalisering, fornying av systemer kr 100.00,- tas av dispensasjonsfond

Driftsbudsjettet for 2017 revideres som følger:

Sektor nr	Sektor	Utgift	Inntekt	Kommentar
1	Sektor for administrasjon	-320 000		Reduksjon av lønnsbuffer
1	Sektor for administrasjon	307 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
1	Sektor for administrasjon	100 000		Digitalisering, fornying av systemer
2	Sektor for oppvekst og kultur	101 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
3	Sektor for helse og omsorg	520 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
2	Sektor for oppvekst og kultur	210 000		Tapsføring faktura fra 2016, Moan skole
3	Sektor for helse og omsorg	135 000		Faktura fra 2016
3	Sektor for helse og omsorg	57 000		Lønnsbudsjett NAV sosial
3	Sektor for helse og omsorg	80 000		Driftsavtaler private
8	Renter, avdrag og avsetninger		-500 000	Utbytte fra Avfallsservice
8	Renter, avdrag og avsetninger	500 000		Avsettes til kommunalt næringsfond
8	Renter, avdrag og avsetninger	-100 000		Bruk av disposisjonsfond, digitalisering
8	Renter, avdrag og avsetninger	-1 090 000		Bruk av disposisjonsfond, fakturaer 2016
		500 000	**-500 000**	

- Merverdiavgift budsjettreguleres løpende i samsvar med regnskap.
- Nedjustering av leieinntektene for Guleng 3 tas av disposisjonsfondet.

Investeringsbudsjettet for 2017 revideres som følger:

Investeringsprosjekter	Beløp	Kommentar
Nytt tak Rotsundelv skole	-500 000	Prosjektet utsettes ett år
Sonjatun omsorgssenter - nytt alarmanlegg	260 000	Omdipsoneres til nytt alarmanlegg
Ubrukte lånemidler	240 000	Ubrukte lånemidler økes
Oksfjord oppvekstsenter	100 000	Ny trafo
Uteområdet Storslett skole	-100 000	Rammen til prosjektet reduseres
	0	

Sektor nr	Sektor	Utgift	Inntekt	Kommentar
1	Sektor for administrasjon	-320 000		Reduksjon av lønnsbuffer
1	Sektor for administrasjon	307 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
2	Sektor for oppvekst og kultur	101 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
3	Sektor for helse og omsorg	520 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
2	Sektor for oppvekst og kultur	210 000		Tapsføring faktura fra 2016, Moan skole
3	Sektor for helse og omsorg	135 000		Faktura fra 2016
3	Sektor for helse og omsorg	57 000		Lønnsbudsjett NAV sosial
3	Sektor for helse og omsorg	80 000		Driftsavtaler private
8	Renter, avdrag og avsetninger		-500 000	Utbytte fra Avfallsservice
8	Renter, avdrag og avsetninger	500 000		Avsetning til disposisjonsfond
8	Renter, avdrag og avsetninger	-1 090 000		Bruk av dispisisjonsfond, fakturaer 2016
		500 000	**-500 000**	

- Merverdiavgift budsjettreguleres løpende i samsvar med regnskap.
- Nedjustering av leieinntektene for Guleng 3 tas av disposisjonsfondet.

Rådmannens innstilling

- Driftsbudsjettet for 2017 foreslås revidert som følger:

Sektor nr	Sektor	Utgift	Inntekt	Kommentar
1	Sektor for administrasjon	-320 000		Reduksjon av lønnsbuffer
1	Sektor for administrasjon	307 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
2	Sektor for oppvekst og kultur	101 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
3	Sektor for helse og omsorg	520 000		Faktura fra 2016, samlet kr 928.000
2	Sektor for oppvekst og kultur	210 000		Tapsføring faktura fra 2016, Moan skole
3	Sektor for helse og omsorg	135 000		Faktura fra 2016
3	Sektor for helse og omsorg	57 000		Lønnsbudsjett NAV sosial
3	Sektor for helse og omsorg	80 000		Driftsavtaler private
8	Renter, avdrag og avsetninger		-500 000	Utbytte fra Avfallsservice
8	Renter, avdrag og avsetninger	500 000		Avsetning til disposisjonsfond
8	Renter, avdrag og avsetninger	-1 090 000		Bruk av dispisisjonsfond, fakturaer 2016
		500 000	**-500 000**	

- Merverdiavgift budsjettreguleres løpende i samsvar med regnskap.
- Nedjustering av leieinntektene for Guleng 3 tas av disposisjonsfondet.

Saksopplysninger

Det er behov for budsjettregulering på tvers av sektorene.

Lønnsoppgjøret er i revidert nasjonalbudsjett nedjustert fra 2,7% til 2,4%. Det foreslås at lønnsbufferen til Nordreisa kommune reduseres til 2,4%, noe som utgjør kr 0,32 mil.

Faktura fra Kåfjord kommune på IKT samarbeidet ble, ved en misforståelse, ikke hensynstatt i regnskapet for 2016. Fakturaen utgjør kr 0,928 mill og er fordelt på flere sektorer.

Moan skole har tapsført et krav som ble sendt ut i 2016. Fakturaen utgjør kr 0,21 mill.

Guleng har mottatt faktura pålydende kr 0,135 mill for tjenester utført i 2016. Fakturaen kom i slutten av februar og ble dermed ikke med i årsoppgjøret for 2016.

Lønnsbudsjettet til NAV sosial ble ikke justert for lønnsøkning i budsjettprosessen for 2017. Beløpet utgjør kr 0,057 mill.

Fysioterapitjenesten mangler kr 0,08 mill til driftstilskudd til private. Beløpet foreslås budsjettregulert.

Nordreisa kommune mottar i 2017 utbytte fra Avfallsservice på kr 0,5 mill. Beløpet foreslås overført disposisjonsfondet.

Det foreslås bruk av disposisjonsfondet på kr 1,01 mill for fakturaer og regninger for regnskapsåret 2016.

Når det gjelder ressurskrevende tjenester er det varslet en inntekt på kr 15,5 mill mens budsjettet er på kr 17,5 mill. Det foreslås imidlertid ikke budsjettregulering i denne omgang, da lønnsutgiftene i sektoren ser ut for å ha et mindreforbruk. Det vil trolig være mulig å justere mindreinntekten mot lønnsutgiftene, noe som kan gjøre av sektorutvalget.

Vurdering

Budsjettreguleringen består av driftsendringer som gir konsekvenser på tvers av sektorene. Det som foreslås tas av disposisjonsfondet gjelder fakturaer fra 2016 som skulle vært utgiftsført i 2016.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/549-1
Arkiv:
Saksbehandler: Rita Toresen
Dato: 31.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
22/17	Nordreisa formannskap	15.06.2017
38/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Foreløpig budsjettramme 2018

Henvisning til lovverk:
Kommuneloven
Vedlegg
1 Fylkesmannens orientering om kommuneproposisjon 2018 og revidert nasjonalbudsjett 2017

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 15.06.2017

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Sektorene og sektorutvalgene starter behandlingen av budsjettet i august/september 2017 og følger oppsatt tidsplan som beskrevet i saksfremlegget.
2. Forslag til ny budsjettramme utarbeides med utgangspunkt i opprinnelig ramme for 2017, justert for lønnsøkninger og bindende politiske vedtak med økonomisk virkning.
3. Det budsjetteres med minimum 1,75% i netto driftsresultat

Rådmannens innstilling

1. Sektorene og sektorutvalgene starter behandlingen av budsjettet i august/september 2017 og følger oppsatt tidsplan som beskrevet i saksfremlegget.
2. Forslag til ny budsjettramme utarbeides med utgangspunkt i opprinnelig ramme for 2017, justert for lønnsøkninger og bindende politiske vedtak med økonomisk virkning.
3. Det budsjetteres med minimum 1,75% i netto driftsresultat.

Saksopplysninger

Regjeringen la 11.mai 2017 frem stortingsproposisjon nr 128 S Kommuneproposisjonen 2018. Kommuneproposisjonen gir føringer for forslaget til statsbudsjett 2018 som legges frem i begynnelsen av oktober.

Inndekning av tidligere års merforbruk

Kommunen står på ROBEK-listen og har et akkumulert merforbruk på kr 4,86 mill per 31.12.2016. Resterende merforbruk på kr 4,86 mill skal etter planen dekkes inn i 2017, og det er dermed ikke nødvendig å budsjettere med inndekningen i 2018.
Godkjent inndekningsplan er som følger:

Merforbruk	Resterende underskudd 31.12.2015	Inndekning 2016	Inndekning 2017	Sum inndekning
2008	2 230 029	2 230 029		2 230 029
2009	3 587 672	3 587 672		3 587 672
2010	4 482 918	2 067 299	2 415 619	4 482 918
2014	469 043		469 043	469 043
2015	1 978 500		1 978 500	1 978 500
Sum	**12 748 162**	**7 885 000**	**4 863 162**	**12 748 162**

Ramme 2018

Når budsjettrammer for 2018 settes tas det utgangspunkt i den opprinnelige budsjettrammen for 2017 som ble vedtatt i desember 2016. Denne rammen justeres for lønnsøkning og bindende politiske vedtak som har økonomisk virkning. Opprinnelige budsjettramme for 2017 er som følger:

Sektor	Økonomisk ramme 2017
1 Sektor for administrasjon	27 067 137
2 Sektor for oppvekst og kultur	125 799 980
3 Sektor for helse og omsorg	120 396 639
5 Selvkost	0
6 Sektor for drift og utvikling	36 850 218
7 Skatter og rammetilskudd	-331 022 000
8 Renter, avdrag og avsetninger	20 878 026
9 Prosjekter	30 000

Befolkningsendring

Folketallet i Nordreisa har økt de senere årene, men samtidig er økningen mindre enn landet for øvrig. Dette medfører at kommunen vil få stadig mindre andel av statlige overføringer. Det er endringer fra andre kvartal 2016 til andre kvartal 2017 som gir grunnlaget for rammeoverføringene for 2018. Som tabellen viser har Nordreisa kommune en økning på 37 personer fra andre kvartal 2016 til første kvartal 2017. Det siste kvartalet blir offentliggjort i august/september.

	2016K2	2016K3	2016K4	2017K1
Folketalet ved inngangen av kvartalet	4890	4882	4888	4919
Fødde	14	9	14	10
Døde	15	7	15	13
Fødselsoverskot	-1	2	-1	-3
Innvandring	12	20	30	7
Utvandring	0	8	5	0
Innflytting, innalandsk	31	78	65	44
Utflytting, innalandsk	50	86	60	48
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	-7	4	30	3
Folkevekst	-8	6	31	0
Folketalet ved utgangen av kvartalet	**4882**	**4888**	**4919**	**4919**

Revidert nasjonalbudsjett for 2017
I revidert nasjonalbudsjett for 2017 er anslaget for lønnsveksten nedjustert fra 2,7 % til 2,4 %. Lønnsveksten utgjør 2/3 av kommunal deflator, og deflatoren settes på bakgrunn av dette ned fra 2,5 % til 2,3 %. Lavere lønnsvekst medfører også lavere vekst i skatteinntektene til kommunesektoren. Anslaget er nedjusert med kr 850 mill, der kr 160 mill kompenseres gjennom økning av rammetilskuddet. Anslaget på øremerkede tilskudd i 2017 er nedjustert med ca kr 60 mill.

I revidert nasjonalbudsjett er de økonomiske rammebetingelsene for kommunesektoren omtrent uendret sett mot budsjettforliket i desember.

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i 2017:

- Integreringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser - Flere søknader om tilskudd til investeringer i heldøgns omsorgsplasser gjør at Regjeringen foreslår å øke bevilgningen i 2017 med ca 1300 plasser.
- Tilskudd til flere barnehagelærere - Regjerningen vil i løpet av våren sende på høring en forskrift om pedagogisk bemanning i barnehager. De ønsker å øke kravene til bemanning i barnehagene i form av skjerpede krav. Tilskuddet er foreslått å gå inn i kommunenes inntektsramme for å unngå nye krav til søknader og rapportering, og overføres kommunerammen allerede i 2017 for å dekke skjerpede krav. Tilskuddet er foreslått innlemmet i innbyggertilskuddet.

Kommuneproposisjonen 2018
Det legges opp til en vekst i kommunenes frie inntekt i 2018 på mellom kr 3,5 mrd og kr 4,0 mrd, noe som tilsvarer en realvekst mellom 1,1 % og 1,2 %. Veksten begrunnes i:

- Kr 300 mill i satsing på rustiltak for å oppfylle målene satt i opptrappingsplanen for rus.
- Kr 200 mill i satsning på tidlig innsats i barnehage og skole.
- Kr 200 mill i forebyggende tiltak til barn, unge og familier for å ruste kommunene for barnevernsreformen. Underbygger regjeringens satsinger:
    - i arbeid med psykisk helse, rus og opptrappingsplanen mot vold og overgrep
    - på helsestasjons- og skolehelsetjenester
- Kr 100 mill fordeles til ferjefylkene for å sikre en god infrastruktur for folk og næringsliv langs kysten.

Regjeringen fortsetter fokuset på effektiviseringpotensialet i kommunesektoren. En effektivisering på 0,5 % vil øke handlingsrommet til mellom kr 1,65 mrd og kr 2,15 mrd.

Pensjonskostnadene
Det er ikke endringer i de økonomiske forutsetningene for beregning av pensjonskostnadene. Veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader anslås til å være kr 350 mill ut over det som dekkes av kommunal deflator. Det hefter stor usikkerhet rundt anslaget.

Skatteinntektene
Skatteøren fastsettes med bakgrunn om at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter.

Skjønnstilskudd
Den samlende skjønnsrammen i 2018 er nedjustert med kr 411 mill fra rammen i 2017. Basisrammen til kommunene reduseres med kr 91 mill fra kr 1,1 mrd som en overføring til innbyggertilskuddet. Dette skal sikre en fordeling etter faste kriterier framfor skjønn. I følge fylkesmannen i Troms er det grunn til å tro at fylkesrammen til Troms reduseres ytterligere i årene fremover. Basisrammen til Troms er på kr 683 per innbygger, mot landsgjennomsnittet som er på kr 228 per innbygger.

Fornye, forenkle og forbedre
Det er i 2017 satt av kr 25 mill til en KS administrert ordning for finansiering av kommunale IKT prosjekter, og i 2018 settes det av kr 100 mill. Det er en forutsetning at kommunene bidrar med egne midler inn i ordningen.

Forslag til endringer i inntektssystemet fra 2018

- Storbytilskuddet tildeles Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og trolig nye Kristiansand kommune.
- Regjeringen foreslår å øke grenseverdien i inntektsgarantiordningen fra kr 300 til 400 kr per innbygger i 2018. Garantien er en overgangsordning som skal sikre at ingen kommuner har en vekst i rammetilskuddet som ikke ligger mer enn 400 kr per innbygger under landsgjennomsnittet.
- Regjeringen fremmer ikke forslaget om å innføre tilbakeføring av selskapsskatt for 2018. Næringslivet er preget av store omstillinger noe som vil kunne medfører usikkerhet rundt inntektssiden dersom selskapsskatten innføres.
- Sammenslåtte kommuner får støtte til engangskostnader, reformstøtte og inndelingstilskudd. I tillegg kan de søke om infrastrukturtiltak og regionsentertilskudd.
- Det er satt av midler til en overgangsordning for kommuner som skal slå seg sammen men som i tiden frem mot sammenslåingen får redusert basistilskudd og småkommunetilskudd.
- Regjeringen vurderer å gi en kompensasjon til noen av de kommuner som på grunn av smådriftsulemper har vedtatt sammenslåing med en annen kommune, uten at den andre kommunen har fattet gjensidig vedtak.

Vurdering

Nordreisa kommune har hatt økonomiske utfordringer i mange år som følge av at utgiftene har økt mer enn inntektene. I 2016 ble det foretatt nedbemanning som ga kommunen et nødvendig handlingsrom. Det vil i årene fremover fortsatt være utfordringene knyttet til kommuneøkonomien. Folketallet i Nordreisa har stort sett økt de siste årene, men samtidig er økningen mindre enn landet forøvrig. Dette medfører at Nordreisa kommune får stadig mindre

andel av statlige overføringer som følge av at kommunen ikke øker like mye som gjennomsnittet.

Kommunen har en lånegjeld på kr 517 mill per årsskiftet og er sårbar for renteøkning. Lånerenten er svært lav historisk sett, og hvordan renteutviklingen vil bli i fremtiden er vanskelig å spå. Kommunen forholder seg derfor til de signalene Norges bank gir. Signalene er at rentene vil gå litt ned frem mot 2018 for så å øke i 2019. Disse signalene kan imidlertid endre seg frem mot budsjettprosessen til høsten.

Rådmannens signaler fremover er at sektorene må ta utfordringer i sektoren innenfor egne rammer, og at dette gjøres av hovedutvalgene. Dersom nye tiltak skal gjennomføres må det hentes fra sektorens totalramme på bakgrunn av omdisponeringer.

Tidsplanen for budsjettprosessen:

Rundskriv fra rådmannen	innen 30.juni
Administrativ behandling i sektorene/virksomhetene	
- Lønnsbudsjett og konsekvensjustert budsjett	Juni - august
Politisk prosess i hovedutvalgene	August - September
Administrativ behandling i sektorene (budsjettforslag)	Innen 15.september
Politisk prosess i hovedutvalgene	September - Oktober
Statsbudsjettet legges frem	Midten av oktober
Administrativ behandling i sektorene/virksomhetene	Oktober – November
Rådmannens budsjettforslag	Innen 10. november
Politisk behandling i hovedutvalgene	November
Formannskapets innstilling	7.desember
Kommunestyrets vedtak	18.desember

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Marianne Winther Riise	77 64 20 42	12.5.2017	2017/3579	
		Deres dato	Deres ref.	

Alle kommunene i Troms

Kommuneproposisjonen 2018 og RNB 2017

Fylkesmannen viser til Prop. 128 S (2016-2017) Kommuneproposisjonen 2018, lagt frem 11. mai 2017.

Vi ønsker med dette å gi en kortfattet oversikt over de viktigste momentene i det økonomiske opplegget for kommunene for 2017 og 2018.

Sammendrag

Samlet sett er de økonomiske rammebetingelsene for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett om lag uendret i forhold til det opplegget som ble vedtatt av Stortinget før jul. Det er imidlertid foretatt en nedjustering i det reviderte budsjettet for 2017 både i lønnsvekst og skatteanslag.

For 2018 legger regjeringen opp til at kommunesektoren får mellom 3,8 og 4,3 mrd. kr vekst i frie inntekter, dette utgjør en realvekst på ca. 1,2 pst. Dette er en vekst på omtrent samme nivå som fjoråret. En del av veksten i de frie inntekter er bundet opp i økte kostnader knyttet til demografi og pensjon. I tillegg er 800 mill. kr. bundet opp i regjeringens satsinger innen rusfeltet, tidlig innstas i barnehage og skole, forebyggende tiltak til barn, unge og familier og ekstra støtte til ferjefylkene.

Det økonomiske opplegget som skisseres gir et handlingsrom på 0,45-0,95 mrd. etter at en har tatt hensyn til demografi, pensjonskostnader og regjeringens satsingsområder.

Regjeringen ønsker å synliggjøre det effektivitetspotensiale som ligger i kommunesektoren og viser til at dersom sektoren klarer å effektivisere med 0,5 pst., øker handlingsrommet til 1,65-2,15 mrd. kroner.

Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø
Telefon: 77 64 20 00
Telefaks: 77 64 21 39
Avdeling
Justis- og
sosialavdelingen
fmtrpostmottak@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/troms

1. Revidert nasjonalbudsjett 2017

I revidert nasjonalbudsjett for 2017 er det lagt fram ny informasjon som har betydning for kommunesektorens inntekter i 2017:

- Anslaget for lønnsveksten i 2017 er nedjustert fra 2,7 prosent til 2,4 prosent. Nedjusteringen bidrar til at kostnadsveksten i kommunesektoren (deflator) nedjusteres fra 2,5 prosent til 2,3 prosent. Isolert sett bidrar dette til en besparelse for kommunesektoren på om lag 900 mill. kroner.

- Lavere lønnsvekst medfører lavere vekst i skatteinntektene til kommunesektoren. Sammenliknet med saldert budsjett 2017 er anslaget på kommunesektorens skatteinntekter nedjustert med 850 mill. kroner. Vel 160 mill. kroner av nedjusteringen skyldes endringer i skatteopplegget i revidert budsjett. Det kompenseres gjennom økning i rammetilskuddet.

- Anslaget på øremerkede tilskudd i 2017 er nedjustert med om lag 60 mill. kroner.

Etter dette kan realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i revidert nasjonalbudsjett for 2017 anslås til 2,3 mrd. kr. tilsvarende 0,5 pst. Det anslås en realnedgang i kommunesektorens frie inntekter med 1,5 mrd. kroner, tilsvarende -0,4 prosent. Veksten i kommunesektorens inntekter var meget sterk i 2016 blant annet som følge av ekstraordinært høye skatteinntekter av engangskarakter. Den forholdsvis beskjedne inntektsutviklingen i 2017 må ses i lys av dette.

Samlet sett er de økonomiske rammebetingelsene for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett om lag uendret i forhold til det opplegget som ble vedtatt av Stortinget før jul.

Tabellen under viser kommunesektorens frie inntekter i 2016 og anslag for 2017 i nominelle priser. Anslag på inntektene i 2016 er korrigert for oppgaveendringer, innlemming av øremerkede tilskudd mv., slik at inntektsnivået i 2016 og 2017 er sammenliknbart.

	Kommunene[3]			Fylkeskommunene[3]			Kommunesektoren i alt		
	2016	2017	Endring i pst.	2016	2017	Endring i pst.	2016	2017	Endring i pst.
Skatteinntekter	162 570	164 415	1,1	31 385	31 765	1,2	193 955	196 180	1,1
Herav skatt på inntekt og formue	149 814	151 375	1,0	31 385	31 765	1,2	181 199	183 140	1,1
Rammetilskudd	123 682	127 419	3,0	32 919	33 492	1,7	156 601	160 911	2,8
Sum frie inntekter	286 252	291 834	2,0	64 304	65 257	1,5	350 556	357 091	1,9

1 Inntektene i 2016 er korrigert for oppgaveendringer, innlemming av øremerkede tilskudd mv.
2 Nominelle priser. Kostnadsdeflatoren for kommunesektoren i 2017 anslås til 2,3 prosent, mot 2,5 prosent i saldert budsjett 2017.
3 Oslo er delt i en kommunedel og en fylkesdel.

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2017

Forslag til bevilgningsendringer er fremmet i Prop. 129 S (2016–2017) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017*. Nedenfor redegjøres det for enkelte saker som har betydning for kommunesektoren.

Investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser
Det har kommet inn mange søknader om tilskudd til investeringer i heldøgns omsorgsplasser. Regjeringen foreslår i RNB å øke bevilgningen for 2017. Dette gir rom for om lag 1300 plasser utover de 1800 plassene som det ble lagt opp til i høst (Prop 1. S). Økningen legger til rette for at det kan bygges nye plasser og ytterlig renovering av plasser fram til tilskuddet fra 2021 kun kan gå til å omfatte netto tilvekst.

Stortinget besluttet i Innst. 11 S (2016–2017) å endre dagens investeringstilskudd, slik at det fra 2021 utelukkende gis investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser som gir netto tilvekst. Det er lagt opp til en gradvis innfasing av den nye ordningen i 2017–2020. I disse årene vil henholdsvis 20 prosent, 40 prosent, 60 prosent og 80 prosent av tilsagnsrammen forbeholdes plasser som gir netto tilvekst.

Tilskudd til flere barnehagelærere
Regjeringen ønsker å øke kravene til kompetanse i barnehagene i form av skjerpede krav i forskrift om pedagogisk bemanning. Forslaget om skjerpet pedagognorm vil bli sendt på høring i løpet av våren 2017. For å sikre en enhetlig finansiering foreslår regjeringen at det øremerkede tilskuddet til flere barnehagelærere overføres til kommunerammen for å dekke skjerpede krav i pedagognormen allerede i 2017. Når tilskuddet går inn i kommunenes inntektsrammer, unngår man å innføre nye krav til søknader og rapportering.

Det foreslås at bevilgningen på 172,2 mill. kroner på kap. 231, post 60 (Kunnskapsdepartementet) innlemmes i innbyggertilskuddet i 2017.

2. Kommuneproposisjon 2018

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 på mellom 4,3 og 5,3 mrd. kroner.

Videre leggers det opp til en vekst i frie inntekter på mellom 3,8 og 4,3 mrd. kroner i kommunesektoren. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på mellom 1,1 og 1,2 prosent. Inntektsveksten for 2018 som varsles i denne proposisjonen er regnet fra anslått inntektsnivå i 2017 i revidert nasjonalbudsjett 2017, jf. kapittel 3. Det innebærer at regjeringen nå varsler et nivå på kommunesektorens inntekter i 2018. Dersom anslaget for nivået på kommunesektorens inntekter i 2017 endres når statsbudsjettet legges fram i oktober, vil inntektsveksten for 2018 som nå varsles kunne bli endret.

Regjeringen legger opp til at kommunene får mellom 3,5 og 4 mrd. kroner av den foreslåtte veksten i frie inntekter i 2018 mens fylkeskommunene får 0,3 mrd. kroner.

Av veksten i frie inntekter på mellom 3,8 og 4,3 milliarder kroner er:

- 300 millioner kroner begrunnet i videre satsing på rustiltak for å oppfylle målene satt i opptrappingsplanen for rus.

- 200 millioner kroner av veksten er begrunnet med regjeringens satsing på tidlig innsats i barnehage og skole.

- 200 millioner kroner er begrunnet med forebyggende tiltak til barn, unge og familier. Dette vil være med på å ruste kommunene for barnevernreformen. Samtidig underbygger det regjeringens prioriterte satsinger innenfor arbeid med psykisk helse, rus og opptrappingsplanen mot vold og overgrep, og det åpner også for at kommunene kan prioritere ytterligere satsing på helsestasjons- og skolehelsetjenesten i 2018. Regjeringen er opptatt av å gi kommunene frihet til å velge mellom ulike tiltak som kan virke forebyggende, for eksempel satsing på sosiallærere, psykologer eller samarbeid med private aktører om foreldrestøttende tiltak.

- Regjeringen ønsker å fordele 100 millioner kroner av veksten i frie inntekter til ferjefylkene, for å sikre en god infrastruktur for folk og næringsliv langs kysten. Dette vil også legge til rette for investeringer i mer miljøvennlig teknologi.

Regjeringen har fortsatt fokus på effektivisering, og som i fjor så viser de hva effektivisering innebærer for handlingsrommet i sektoren.

Vekst i frie inntekter og handlingsrom, med og uten effektivisering (mrd. kr)

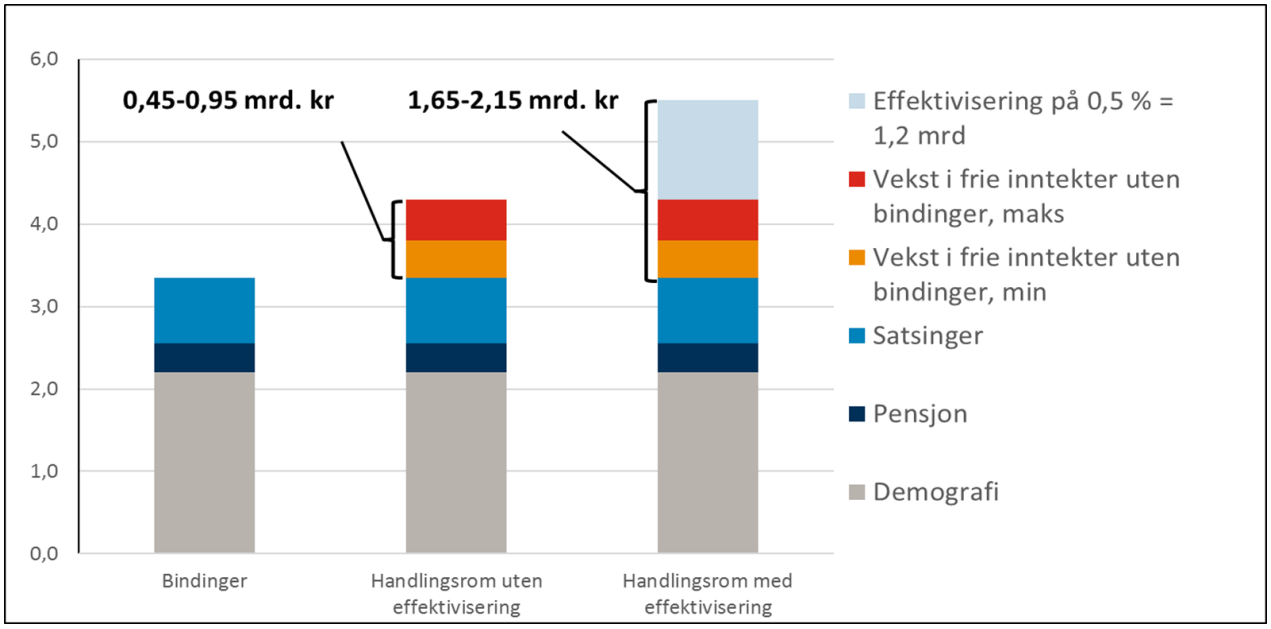

Figuren symboliserer hvordan kommunene ved å effektivisere kan øke sitt handlingsrom. Som tidligere vises dette med et eksempel på at en effektivisering på 0,5 pst. vil frigjøre 1,2 mrd. kroner for sektoren samlet, som kommer på toppen av opplegget som legge s fram.

Handlingsrommet etter at demografi og pensjon er trukket fra, samt satsing innenfor veksten på 800 mill. kroner vil være mellom 0.45 og 0.95 mrd. kroner.

Dersom kommunesektoren klarer å effektivisere med 0,5 pst., øker handlingsrommet til 1,65-2,15 mrd. kroner.

Pensjonskostnader
Kommunal- og moderniseringsdepartementet har for 2018 ikke foretatt endringer i de økonomiske forutsetningene for beregning av de regnskapsmessige pensjonskostnadene.

Departementet vil opplyse nærmere om de økonomiske forutsetningene for beregning av pensjonskostnadene i rundskriv til alle kommuner og fylkeskommuner.

Departementets anslag innebærer at veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader vil være i størrelsesorden 350 mill. kroner i 2018, utover det som dekkes av den kommunale deflatoren. Anslaget er beheftet med betydelig usikkerhet. Lavt rentenivå har over tid bidratt til veksten i pensjonspremier og pensjonskostnader. Kommunesektoren har samtidig betydelig gjeld og har dermed også fordeler av det lave rentenivået.

Skatteinntekter
På vanlig måte fastsettes skattøret ved behandling i statsbudsjettet for 2018. Det legges opp til at skattøren fastsettes på grunnlag av målsettingen om at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter.

Skjønnstilskudd
Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår at den samlede skjønnsrammen for 2018 blir satt til 1 900 mill. kroner.. Av denne rammen fordeles 1 360 mill. kroner til kommunene, og 540 mill. kroner til fylkeskommunene.

Den samlede skjønnsrammen er justert ned med 411 mill. kroner fra 2017.

Dette skyldes:

- Ordningen med kompensasjon til kommuner som skal slå seg sammen, men som midlertidig taper på basistilskudd og småkommunetillegg, overføres til tabell C i 2018.
- Tilskudd til infrastrukturtiltak i kommuner som skal slå seg sammen videreføres ikke.

Basisrammen til kommunene på 1,1 mrd. kroner reduseres med 91 mill. kroner som overføres til innbyggertilskuddet. En overføring til innbyggertilskuddet sikrer en fordeling etter faste kriterier fremfor skjønn, og er en del av en gradvis utjevning av forskjellene i basisrammen mellom fylkene.

Det er grunn til å tro at fylkesrammen til Troms vil reduseres ytterligere i årene framover. Troms har en basisramme pr. innbygger på kr. 683, dette er godt over landsgjennomsnittet på kr. 228.

Fylkesmannen vil få den fylkesvise fordelingen av basisskjønnsmidler etter behandlingen av kommuneproposisjonen i Stortinget.

Fordelingen pr. kommune vil bli offentliggjort i forbindelse med framleggelse av statsbudsjettet høsten 2017.

Til sammen 260 mill. kroner av skjønnstilskuddet til kommunene holdes tilbake til departementets reservepott og prosjektskjønn.

Innenfor prosjektskjønnsrammen er det satt av 100 mill. kroner til en KS-administrert ordning for finansiering av IKT-prosjekter i kommunal sektor, ref. omtale i punktet under.

Fornye, forenkle og forbedre
Digitalisering – finansieringsordning og modell for kommunal medfinansieringsordning.
Digitalisering er en sterk drivkraft i fornyingsarbeidet. Staten gjør allerede i dag mye som bidrar til å forenkle digitaliseringen av kommunale tjenester.

Det er behov for bedre samordning av digitaliseringen i kommunal sektor. KMD har derfor satt av 25 millioner kroner i 2017 til en KS-administrert ordning for finansiering av kommunale IKT-prosjekter. I 2018 vil vi sette av 100 millioner kroner til formålet. Det er en forutsetning at også kommunesektoren bidrar med egne midler inn i ordningen.

I noen tilfeller kan det være aktuelt at kommunesektoren bidrar i finansieringen av nasjonale IKT-prosjekter. Departementet vil utrede en modell for uttrekk av kommunerammen for å finansiere IKT-prosjekter hvor utviklingskostnadene primært tilfaller staten, mens gevinstene i stor grad vil havne i kommunene.

3. Inntektssystemet

Regjeringen la fram forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene i kommuneproposisjonen for 2017. Ved behandlingen av proposisjonen ga Stortinget tilslutning til regjeringens forslag og endringene trådte i kraft fra 2017.

Oppfølging etter Stortingets behandling av nytt inntektssystem
I kommuneproposisjonen for 2017 ble det, i tråd med avtalen som ble inngått mellom regjeringspartiene og Venstre, varslet enkelte problemstillinger i inntektssystemet for kommunene som skulle vurderes nærmere og legges fram for Stortinget på et senere tidspunkt.

Det ble blant annet varslet at departementet skulle foreta en utredning av om kommunale veier kan inkluderes i utgiftsutjevningen og ytterligere utrede verdien på kriteriet antall psykisk utviklingshemmede i delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg. Departementet skulle også arbeide videre med å utvikle et kriterium for rus og psykisk helse som kan fange opp variasjoner i kommunenes utgifter til blant annet barnevern og sosialhjelp.

Departementet har satt i gang to eksterne forskningsprosjekter for å utrede henholdsvis verdien av kriteriet antall psykisk utviklingshemmede i delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg og hvordan et kriterium for rus og psykisk helse kan utformes. Disse prosjektene

ferdigstilles i løpet av våren/sommeren 2017, og departementet vil ut fra det jobbe videre med disse problemstillingene.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurderer at kommunal vei er en sektor det er vanskelig å inkludere i utgiftsutjevningen og tilrår ikke at kommunal vei inkluderes i utgiftsutjevningen.

Forslag til endringer i inntektssystemet fra 2018

Utvidelse av storbytilskuddet
Storbytilskuddet i inntektssystemet tildeles i 2017 til Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. I Prop. 96 S (2016–2017) *Endringer i kommunestrukturen* foreslår Regjeringen at kommunene Kristiansand, Søgne og Songdalen slås sammen til en kommune fra 1. januar 2020. Etter et vedtak om sammenslåing vil Kristiansand kommune motta storbytilskudd fra 2018.

Inntektsgarantiordningen
Inntektsgarantiordningen i inntektssystemet for kommunene er en overgangsordning som sikrer at alle kommuner har en vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste som ikke ligger mer enn 300 kroner per innbygger under landsgjennomsnittet. Ordningen ble innført i 2009 og har vært uendret siden.

Departementets vurdering er at grenseverdien i inntektsgarantiordningen bør økes i tråd med den generelle økningen i rammetilskuddet de siste årene. Departementet foreslår å øke grenseverdien i inntektsgarantiordningen til 400 kroner per innbygger i 2018.

Selskapsskatt
I kommuneproposisjonen for 2016 varslet Regjeringen at kommunene ville få tilbakeført en andel av selskapsskatten fra og med 2017. I kommuneproposisjonen for 2017 ble tilbakeføringen av selskapsskatten utsatt, og det ble varslet at departementet ville komme tilbake til saken i kommuneproposisjonen for 2018.

For kommuner med et konjunkturutsatt næringsliv vil tilbakeføring av selskapsskatten i en situasjon som fortsatt er preget av stor omstilling i næringslivet kunne medføre økt usikkerhet på inntektssiden. Regjeringen fremmer derfor ikke forslag om å innføre tilbakeføring av selskapsskatten for 2018, men kommer tilbake til saken på et senere tidspunkt.

Kommunereform og inntektssystemet
Kommuner som slår seg sammen i kommunereformen får støtte til engangskostnader, reformstøtte og inndelingstilskudd, og kommunene kan også søke om støtte til infrastrukturtiltak. I tillegg vil nye kommuner som oppfyller kriteriene for ordningene motta regionsentertilskudd og kompensasjon gjennom overgangsordningen for kommuner som skal slå seg sammen. Fordelingen av regionsentertilskuddet og midlene i overgangsordningen for 2017 gjøres kjent etter Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017.

Departementet vil komme tilbake til de økonomiske virkemidlene for kommuner som vurderer sammenslåing etter perioden for kommunereform i kommuneproposisjonen for 2019.

Overgangsordning til kommuner som skal slå seg sammen
I 2017 er det avsatt midler til en kompensasjonsordning til kommuner som skal slå seg sammen i kommunereformen, men som midlertidig vil få redusert basistilskudd og småkommunetillegg i perioden fram til sammenslåingen trer i kraft.

Gjennom denne overgangsordningen får kommuner som vedtas sammenslått i reformperioden, ved nasjonale vedtak innen 1. januar 2018, full kompensasjon for en eventuell reduksjon i basistilskudd og småkommunetillegg fra 2016 til 2017 som følge av innføringen av nytt inntektssystem i 2017. I beregningen av overgangsordningen tas det hensyn til at deler av denne reduksjonen kompenseres gjennom inntektsgarantiordningen. Denne overgangsordningen er en del av skjønnstilskuddet i 2017. I 2018 foreslår departementet at midlene overføres til innbyggertilskuddet og blir fordelt med særskilt fordeling.

Kommuner som blir stående ufrivillig alene etter kommunereformen
Noen kommuner har søkt å redusere sine smådriftsulemper gjennom vedtak om sammenslåing med andre kommuner, uten at det er fattet gjensidige vedtak i nabokommunen. Flere av disse kommunene taper på endringene i basistilskuddet og småkommunetillegget fra 2016 til 2017, noe som kan oppleves som en uheldig konsekvens av endringene i inntektssystemet. På bakgrunn av Stortingets vedtak i kommunereformen vil departementet i 2017 gi en kompensasjon til kommuner som vurderes å være ufrivillig alene etter kommunereformen. Departementet vil i samarbeid med fylkesmannsembetene foreta en vurdering av hvilke kommuner som skal motta en slik kompensasjon og størrelsen på kompensasjonen til den enkelte kommune. Kompensasjonen gis som en del av skjønnstilskuddet i 2017.

Fylkesmannen står til rådighet dersom det skulle være behov for ytterligere informasjon om det økonomiske opplegget for kommunene i 2016.

Med hilsen

Jan-Peder Andreassen
kommunaldirektør

Marianne Winther Riise
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2016/166-15
Arkiv: J80
Saksbehandler: Hilde Henriksen
Dato: 19.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
40/17	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	01.06.2017
39/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Hovedplan vannforsyning 2017 - 2025 - Sluttbehandling

Henvisning til lovverk:
FOR-2016-12-22-1868 Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)
Lov 2008-06-27-71 Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plandelen)

Vedlegg
1 Hovedplan vannforsyning 2017 - 2025
2 Gebyrberegning - Hovedplan vannforsyning 2017 - 2025
3 Storslett - sonevanninnmålinger - Hovedplan vannforsyning 2017 - 2025
4 Sørkjosen - Rehabilitering - Hovedplan vannforsyning 2017 - 2025

Saksprotokoll i Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg - 01.06.2017

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordreisa kommune godkjenner Hovedplan vannforsyning 2017 – 2025.
Handlingsprogram innarbeides i budsjett og økonomiplan.

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune godkjenner Hovedplan vannforsyning 2017 – 2025.
Handlingsprogram innarbeides i budsjett og økonomiplan.

Saksopplysninger

Forslag til hovedplan vann 2017-2025 har vært ute til offentlig høring i perioden 07.04-08.05.2017.
Innen fristens utløp er det kommet inn uttalelse fra Mattilsynet. Det er ikke kommet inn andre uttalelser.

Mattilsynet skriver i sin uttalelse:
«Planen har hovedfokus på kartleggjing av lekkasjer og tilstand på ledningsnettet for Låni, Rotsund og Oksfjord Vannverk og utifrå resultata laga ei prioriteringsliste og gjennomføra sanering av ledningsstrekk der det er mest behov.
Mattilsynet støtter denne prioriteringa. I Helse- og omsorgs-departementet, Mattilsynet og vannbransjen har det lenge vore fokus på den risikoen dårlig ledningsnett representerer for vannkvaliteten og leveringssikkerheten. Sjå «Nasjonale mål for vann og helse.»
Nødvendig utskifting av ledningsnettet er ein svært stor og krevjande sak. Det er viktig og bra at dette blir prioritert i Hovedplan Vann og fulgt opp i kommuneplan, økonomiplan og handlingsplan.
Mattilsynet har også fatta vedtak med pålegg til Låni Vannverk om å kartleggja tilstanden på ledningsnettet og å laga ein plan med tidsfrister for nødvendig sanering av nettet. Tidsfristen for gjennomføring av vedtaket er 30 juni 2017.
Hovedplanen har **i** tillegg fått med nokre mindre tiltak som også er viktige.»

Vurdering

Mattilsynets høringsuttalelse taler for seg selv og trenger ikke ytterligere kommentarer.

Noen mindre tiltak beskrevet i saksutredningen forut for høringen, er tatt inn i plandokumentet som er vedlagt sluttbehandlingen. I tillegg til beskrivelse i plandokument og saksutredning før høring, kan det gis følgende kommentarer til disse tiltakene.
- Justering av pH vil gi mindre korrosjon av installasjoner innomhus hos vannverkets abonnenter og lavere innhold av tungmetaller i drikkevannet.
- Nødstrømsaggregat for Rotsund vannverk ble ikke medtatt i leveransen for vannbehandlingsanlegget da dette ble bygget i 2012. Godkjenningen av vannverket forutsetter at nødstrømsaggregat skal være i drift på anlegget slik at vannverket også leverer tilfredsstillende vannkvalitet også ved strømstans.
- Nødvannforsyning for Sørkjosen skal sammen med andre tiltak sikre at alle abonnenter ved Låni vannverk skal ha sanitærvann dersom en kritisk hendelse gjør at ordinær vannforsyning ikke fungerer. Kritisk hendelse i denne sammenheng kan være ødelagt vannledning som følge av eksempelvis jordras. Sanitærvann medfører at abonnentene kan ha ordnede toalettforhold selv om ordinært drikkevann ikke leveres uten eksempelvis kokepåbud.
- Driftsutgifter kr 0,45 mill kroner som beskrevet, gjelder løpende årlige utgifter.

Tidligere behandling:

Saksprotokoll i Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg - 06.04.2017

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:

Hovedplan vannforsyning 2017-2025 legges ut til offentlig ettersyn i perioden 07.04 – 08.05.2017.

Rådmannens innstilling

Hovedplan vannforsyning 2017-2025 legges ut til offentlig ettersyn i perioden 07.04 – 08.05.2017.

Saksopplysninger

Hovedplan vannforsyning skal være kommunens politisk styrende dokument for vannforsyningssektoren. Den skal gi grunnlag for de overordnede politiske beslutningene på sektoren og skal være bidrag ved revisjon av kommuneplan, økonomiplan og handlingsprogram. Nordreisa kommunes hovedplan for vannforsyning 2006-2011 er i store trekk gjennomført. De tiltak som denne planen omfatter og som ikke er gjennomført, er etter ny vurdering tatt med i forslag til ny hovedplan.

Det er avsatt midler for utarbeidelse av ny hovedplan vannforsyning.
Etter tilbudskonkurranse ble Aquapartner as engasjert som konsulent. Arbeidet med hovedplan vannforsyning 2017-2025 ble påbegynt i 2016 og forslag ferdigstilt i mars 2017.

Hovedplan vannforsyning består av hoveddokument med tiltaksplan, gebyrberegning, kart Storslett sonevanninnmålinger og kart Sørkjosen rehabilitering.

Vurdering

Hovedplan vannforsyning 2017-2025 kan summeres slik:
- Hovedplan vannforsyning er kommunens overordnede mål- og strategidokument for vannforsyningen.
- Hovedmål er å sikre en vannforsyning som dekker både husholdningenes og næringslivets behov for drikkevann av godkjent kvalitet. Fokus på kundens opplevelse av levert produkt er viktig.
- I planperioden anbefales det investeringer på tilsammen 32 mill. Kostnader er usikre da omfang av sanering ledningsnett avhenger av resultat fra sonevannmålinger og tilstandsvurdering av ledningsnett.
- Hovedutfordringer i planperioden er ledningsnettet (transportsystem). Andel lekkasje ligger på 50%-70% av produsert vannmengde, varierer mellom de forskjellige vannverk. Det er viktig å få redusert tapt vannmengde for å redusere kostnad for vannbehandling, unngå at drikkevann belaster avløpsnettet, og oppnå nok vann til alle abonnenter. Målsetting i hovedplan vannforsyning 2017-2022 er å redusere lekkasjeandelen til 35 % noe som krever langvarig og personellkrevende innsats.

Hovedplan vannforsyning 2017-2025 inneholder statusbeskrivelse for kommunale vannverk. Kommunen har ingen oversikt over private vannverk og brønner.

I planutkastet er gebyrnivået beregnet uendret for perioden 2017-2019, økning på 5 % fra 2019 til 2020 og deretter holdt uendret til 2025. Slik gebyrutvikling betinger nedtrapping av selvkostfond fra 3,62 mill pr 31.12.2017 til 0,97 mill pr 31.12.2025. Fondet bør beholdes på rundt 2 mill slik at kommunen har reserver ved uforutsette hendelser. Eksempler er frostvinteren 2010 og sørpeskredhendelsen 2012 som begge ga store skader på vannforsyningssystemet med høye ikke-planlagte kostnader.

Framtidig kalkulatorisk rentenivå vil ha stor betydning for gebyrutviklingen, særlig er gebyrnivå i siste del av planperioden svært usikre.

Nærmere vurderinger av tiltak i planutkastet:

- Sanering ledningsnett Sørkjosen:

Nordreisa kommune har vannledninger av støpejern i Sørkjosen, lagt på 1950-tallet. Kvaliteten på støpejernsledningene gjør at det ikke utføres rengjøring av de. Det meste av disse ledningene ligger langs E6. Aktuelle abonnenter merker tidvis farge/grums på drikkevannet sitt som er forårsaket av støpejernsledningene.

- Sonevannmålere Storslett og Sørkjosen:

Ledningsnettet i sentrumsområdet er omfattende og for å få kontroll over lekkasjemengde i ulike områder er det nødvendig å montere inn en del sonevannmålere. Sonevannmålere gir forutsetning for å iverksette tiltak i riktig prioriteringsrekkefølge.

- UV-anlegg Straumfjord:

Straumfjord vannverk er det eneste kommunale vannverket uten behandling. Det gjør at det leveres vann som ikke er desinfisert, og kan medføre potensiell fare for avvik i levert kvalitet til abonnentene.

- Søke etter feilkoblinger og sanering ved punkttiltak:

Lekkasjesøk og annen detaljert analysering av eksisterende ledningsnett gir grunnlag for utbedringstiltak. Punkttiltak kan gi forholdsmessig stor reduksjon av lekkasjeandel når tiltaket settes på riktig sted. Disse tiltakene er av stor betydning for å redusere lekkasjeandelen og ha kontroll med vannstrøm.

- Rehabilitering kummer:

Mange kummer av eldre dato trenger rehabilitering. Formål er å sikre vannforsyning til abonnent og ivareta fysisk arbeidsmiljø for driftsoperatører. Eksisterende sikring av armatur i mange eldre kummer er av svært varierende kvalitet, og hydrauliske krefter kan gi utblåsninger med store følgeskader.

- Sanering ledningsnett:

Tiltakene er avhengige av resultat fra sonevannmålinger, lekkasjesøk og driftsanalyser av nettet. Omfang av sanering ledningsnett er usikre, og avklaring vil ikke foreligge før sonevannmålere er etablert.

- Nytt overbygg Jubelen:

Eksisterende overbygg på vannbehandlingsanlegget er svært lite og lavt. Tiltaket er nødvendig for å ivareta fysisk arbeidsmiljø for driftspersonell.

Andre vurderinger:

Gjennomføring av nødvendige tiltak krever ikke økt bemanning. Nødvendig bemanning for drift av kommunens vannforsyning og avløpstjeneste er ivaretatt og iverksatt gjennom vedtatt hovedplan avløp 2015-2021.

Utkast til hovedplan vannforsyning 2017 – 2025 dekker det vesentlige av utfordringer for vannforsyningen i Nordreisa. Enkelte tiltak som administrasjonen anser nødvendig er ikke beskrevet i planutkastet. Disse er ikke av avgjørende betydning for eksempelvis gebyrutvikling eller for tiltaksrekkefølge. For å unngå forsinkelser i planprosessen, beskrives de kort her og tas

inn i planen før politisk behandling etter offentlig ettersyn.

- Justering av pH ved Låni vannverk:
Surhetsgrad for Låni vannverk er beskrevet i planutkastets pkt 5.8.
pH heving krever investering på 0,2 mill og driftskostnad på 0,1 mill.
- Nødstrømsaggregat Rotsund er ikke anskaffet. Vannverket er godkjent med nødstrømsaggregat og dette må derfor monteres. Tiltaket sikrer god vannkvalitet også ved strømbrudd. Investeringskostnad på 0,2 mill.
- Reetablering av nødvannforsyning for Sørkjosen, investeringskostnad 0,25 mill.
Gjelder reetablering av ledning over Jernelva fra tidligere inntak.
- Driftstiltak 0,45 mill. Gjelder oppgradering dataverktøy for bedre driftskontroll, driftsdagbok, oppdatering kart og overvåkningsanlegg, service nødstrømaggregater vannbehandlingsanlegg, prisstigning analyser vannkvalitet.

Rådmannen anbefaler å legge hovedplanen ut til offentlig ettersyn i perioden 07.04. – 08.05.2017. Videre prosess er sluttbehandling i miljø-, plan og utviklingsutvalget i møte i juni 2017 med påfølgende behandling i kommunestyret også i juni 2017.

Hovedplan vannforsyning 2017-2025

Nordreisa kommune

Nordreisa kommune

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 58 80 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

1. Innledning **4**
2. Hovedutfordringer **4**
3. Rammebetingelser **5**
4. Mål for vannforsyningen i Nordreisa kommune **5**
4.1 Hovedmål 5
4.2 Delmål 6
4.3 Resultater/tiltak gjennomført i forrige planperiode 8
4.4 Nasjonale målsettinger for vann og helse 8
4.5 Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) 8
5. Tilstandsbeskrivelse vannforsyning **9**
5.1 Historikk 9
5.2 Røyelen VBA 9
5.3 Saga VBA 14
5.4 Rotsund VBA 19
5.5 Oksfjord VBA 23
5.6 Straumfjord vannverk (borebrønn) 27
5.7 Jubelen VBA 31
5.8 Vannkvalitet 35
5.9 Vannproduksjon og forbruk 36
5.10 Sikringssoner – nedslagsfelt vannforsyning 36
5.11 Vannforsyning til brannslokking 37
5.11.1 Lover og forskrifter m.m. 37
5.11.2 Retningslinjer for slokkevann i Nordreisa 38
5.12 Private vannbehandlingsanlegg 39
5.13 Grensesnitt mot private anlegg 39
5.14 Krisevannforsyning 40
5.15 Kommunal forvaltning, drift og vedlikehold 40
5.16 Transportsystem 40
5.16.1 Tilstand og behov for sanering av vannledningsnettet 40
5.16.2 Lekkasjer og lekkasjekontroll 41
5.16.3 Strategi for reduksjon av lekkasjer 42
5.16.4 Sonevannmåling 43
5.16.5 Sanering/metodikk 43
5.16.6 Prioriteringer 44
5.16.7 Strategier for gjennomføring 44
5.16.8 Trykkøkningsstasjoner 44
6. Utviklingsmål, prognoser, dimensjonering **45**
6.1 Vann 45
6.2 Framtidsutsiktene 45
7. Tiltaksplan **46**
7.1 Tiltak 46

7.2 Handlingsplan 46
8. Forhold til kunder og abonnenter 48
8.1 Leveringsbetingelser/tilknytningsvilkår 48
8.2 Vaktordning, klager og avvik 49
9. Økonomi og gebyr 50

1. Innledning

Hovedplan vann skal være kommunens politisk styrende dokument for vannforsyningssektoren. Den skal gi grunnlaget for de overordnede politiske beslutningene på sektoren og være til hjelp ved revisjon av kommuneplan, økonomiplan og handlingsprogram.

I henhold til Lov 2008-06-27-71 Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plandelen) skal Nordreisa kommune revidere hovedplan for vann.

Ansvarlig for planprosessen: Nordreisa kommune v/Sektor for drift og utvikling.

Ansvarlig myndighet: Nordreisa kommune

Hovedplan vann og avløp 2017-2025 er en kommunedelplan.

Planen beskriver først de statlige og kommunale rammebetingelsene som gjelder for vannforsyningssektoren. Deretter beskrives kommunens vannforsyningssystem.

Målsettinger for vannkvalitet og vannforsyningsanleggene vurderes og fastsettes.
Til slutt er det fastsatt en handlingsplan for hovedplanperioden.

Handlingsplanen rulleres hvert år i forbindelse med budsjettarbeidet, og gjelder for 4 år av gangen.

Oddvar Mythe fra Aquapartner AS har vært engasjert som rådgivende ingeniør for prosjektet.
Hilde Henriksen fra Nordreisa kommune har vært kommunens representant i forbindelse med utarbeidelse av planen.

2. Hovedutfordringer

Hovedutfordringen innenfor vannforsyningen er å avdekke lekkasjetap i tillegg til oppgradering av eksisterende ledningsnett.

Lekkasjeandelen på vannledningsnettet er høy; fra ca. 50 til 70 %. Kommunen har et omfattende ledningsnett for vann. For å redusere lekkasjeomfanget har kommunen et mål om å gjøre nødvendige tiltak for å sikre vannkvaliteten til abonnent, samtidig som en har kontroll på økonomien. Videre er det behov for større innsats mht. oppfølging/drift og lekkasjesøking for ledningsnettet samt oppfølging av stikkledninger.

3. Rammebetingelser

En rekke lover og forskrifter regulerer kommunens levering av drikkevann. De viktigste statlige rammebetingelsene er:

- Lov om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven)
- Næringsmiddelloven
- Lov om helsemessig og sosial beredskap
- Lov om helsetjenesten i kommunene (Kommunehelsetjenesteloven).
- Plan- og bygningsloven.
- Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter
- Forskrift om vannforsyning og drikkevann
- Forskrift om internkontroll for å oppfylle næringsmiddellovgivningen

Nordreisa kommune har dessuten fattet egne vedtak som gir føringer for sektoren. De viktigste lokale vedtakene gjelder:

- Kommunal VA-norm (Norsk vann)
- Forskrift om vann og kloakkgebyrer Nordreisa kommune
- Kommunalt gebyrregulativ
- Økonomiplan og årsbudsjetter
- Hovedplaner for vann og avløp
- Standard abonnementsvilkår (KS) gjeldende fra 01.01.2010

4. Mål for vannforsyningen i Nordreisa kommune

4.1 Hovedmål

Mens hovedplan for vannforsyning tidligere i det alt vesentlige var å anse som et teknisk/økonomisk basert dokument med dertil hørende beregninger og analyser, tilsier dagens samfunnssituasjon at fokus dreies mer og mer i retning av kunden og hans/hennes behov.

Vann regnes som vårt viktigste næringsmiddel. Kundens opplevelse av det leverte produkt blir det vesentligste aspektet for kommunen. Dette innebærer at kommunens vannforsyningssystem ikke bare må være teknisk og økonomisk vurdert, men også ha et klart kundeperspektiv.

Med kundens forventninger og behov i fokus vil hovedmålet for vannforsyningen naturlig være at Nordreisa kommune skal garantere en vannforsyning som dekker innbyggernes – så vel husholdningenes som næringslivets – behov for drikkevann av godkjent kvalitet.

Hovedmålet for vannforsyningen er:

- Nok vann
- Godt vann
- Sikker og effektiv vannforsyning
- Vann til alle

4.2 Delmål

Mål nr.	Beskrivelse av målsettinger	Måloppnåelse før / etter gj. føring av handlingsplanen		Kommentarer
		Før	Etter	
1	**NOK VANN** **Kommunen skal sikre at alle abonnenter tilknyttet kommunale vannforsyningsanlegg får nok vann.**			
1.1	Kommunen skal sikre utbygging av vannforsyningssystemer som medfører at det er nok vann for alt boligforbruk og industriforbruk.	Ja	Ja	
1.2	Kommunen skal ved utbygging av vannforsyningssystemer sikre at det er nok vann til slokkevannforsyning. Nye anlegg skal normalt dimensjoneres etter anbefalinger i foreliggende forskrifter: – 20 l/s i regulerte boligområder – 50 l/s i sentrumsområder/ større industriområder etc I områder med spredt boligbebyggelse legges det normalt opp til slokkevanndekning med tankbil.	Ja	Ja	Slokkevannskapasitet skal vurderes etter foreliggende forskrifter og stedlige forhold mm. Slokkevannskapasitet vurderes i nært samarbeid med brannvesenet. Ledningsnettet er bygd etter gjeldende krav på byggetidspunkt.
1.3	Kommunen skal sikre utbygging av vannforsyningssystemer som medfører at hagevanning kan tillates fra kommunalt nett hos alle abonnenter, men med evt. nødvendige restriksjoner.	Ja	Ja	
1.4	Kommunen skal påse at tiltak gjennomføres slik at vannforbruket kan overvåkes og kontrolleres.	Nei	Ja	Det skal etableres sonevannmåling hvor driftskontrollanlegget benyttes for å få oversikt over og overvåke og redusere lekkasjer.
1.5	Tiltak for å redusere lekkasjetapet skal gjennomføres. Målsettingen å redusere lekkasjeandelen fra ca. 70/50 % til 35 % av den samlede vannproduksjonen innen 2025.	Nei	Ja	Arbeider for å redusere lekkasjer skal intensiveres framover og gjennomføres bl.a. ut fra økonomiske betraktninger.
2	**GODT VANN** **Kommunen skal sikre at alle abonnenter tilknyttet kommunale vannforsyningsanlegg får vann av tilfredsstillende kvalitet.**			
2.1	Kvalitetskravene til drikkevann iflg. "Forskrift om vannforsyning og drikkevann m.m." skal oppfylles.	Ja	Ja	Oppgradering av vannbehandlingsanleggene ble ferdigstilt i 2013. Vannbehandlingsanleggene skal følges opp mht til å overvåke og dokumentere vannbehandling og hygieniske barrierer og redusere risiko for tekniske svikt / uhell.

2.2	Vannforsyningsanleggene skal være utformet slik at risiko for reduksjon av vannkvaliteten gjennom transportsystemet fram til abonnentene skal være lav.	(Ja)	Ja	Man skal ha fokus på tiltak for å redusere risiko for forurensning av vann i transportsystemet ved situasjoner med trykkløst nett. Det er pr. i dag mye lekkasjer som gir høy risiko for innsug ved trykkløst nett. Innsug kan gi dårlig vannkvalitet til abonnent.
3	**SIKKER VANNFORSYNING** **Kommunen skal sikre at alle abonnenter tilknyttet kommunale vannforsyningsanlegg har en tilfredsstillende sikker vannforsyning.**			
3.1	Kommunale vannverk skal være godkjent iht. forskriftene.	Ja	Ja	Alle kommunale vannverk er godkjent.
3.2	Kommunen skal ha et system for internkontroll ved de kommunale vannverkene som tilfredsstiller forskriftene.	Ja	Ja	IK- system er etablert og revideres årlig.
3.3	Kommunen skal ha kontinuerlig operativ vaktordning for vannforsyning og avløp.	Ja	Ja	Vaktordning er etablert.
3.4	Beredskapsplan for vannforsyning skal foreligge.	Ja	Ja	
3.5	Kommunen skal sikre at det er bassengkapasitet for et totalt normalt forbruk i minimum 24 timer i tilfelle avbrudd i vannforsyningen.	Ja	Ja	Høydebassenger på Storslett ble bygget i forrige planperiode.
3.6	Kommunen skal ha opplegg for krisevannforsyning i forsyningsområdene. Krisevannforsyningen skal være operativ så snart det er gitt varsel til abonnentene og slik at man beholder trykket og unngår å tømme ledningsnettet.	Ja	Ja	Krisevannforsyning er basert på enten a) For Storslett og Sørkjosen blir Saga VBH benyttet som krise/reservevannforsyning. Sørkjosen kan også benytte Jernelva som krisevannkilde. b) For vannverkene Rotsund, Oksfjord har kommunen fått godkjent reservannforsyning via tankbil. c) Kommunen har en tank som kan leies ut til private i forbindelse med krisevannforsyning.

4.3 Resultater/tiltak gjennomført i forrige planperiode

Følgende større tiltak og investeringer er utført etter forrige plan:

Nr.	Tiltak
1	Vannanalyseprogram
2	Overføringsledning Storslett-Sørkjosen
3	Vannbehandlingsanlegg i Oksfjord
4	Inntaksledning Lånivatnet
5	Overføringsledning Lånivatnet-Snemyr
6	Vannbehandlingsanlegg Røyelen
7	Overføringsledning Storslett - Nordkjosen
8	Sikkerhets- og beredskapsplan
9	Godkjenning av alle vannverk
10	Internkontrollsystem
11	Ny inntaksdam i Oksfjord
12	Høydebasseng Storslett
13	Vannbehandlingsanlegg Rotsund
14	Oppgradert inntaksdam Rotsund
15	Etablert abonnementsvarsling
16	Utvidelse av ledningsnett til Reisadalen, Røyelen og Kildal

Samlet er det investert ca. 75 mill. kr. i vannforsyning i perioden 2007-2013.

4.4 Nasjonale målsettinger for vann og helse

Regjeringen vedtok i mai 2014 nye Nasjonale mål for vann og helse i overensstemmelse med WHOs protokoll for vann og helse. Dette er til dels ambisiøse mål og forventninger til måloppnåelse med gitte frister i perioden fram til 2020.
I følge Mattilsynet vil det i løpet av høsten 2014 bli utarbeidet en plan for hvordan sentrale myndigheter skal informere om målene og hvordan behovet for rapportering skal bli ivaretatt. Mattilsynet har oppfordret kommuner og andre aktuelle aktører til å allerede nå legge de nasjonale målene til grunn for sitt arbeid.

4.5 Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS)

Vannforsyningen har mange utfordringer i forhold til hygiene og sikkerhet. Derfor er også HMS svært viktig for disse områdene. Det er egen Risiko- og Sårbarhetsanalyse med tiltaksplaner for vannbehandlingsanleggene og ledningsnett som skal ivareta dette. Det er også sikre rutiner for renhold, forhindring av smitte og overføring av mulig forurensing ut fra kloakkanlegg til vannbehandlingsanlegg samt i forbindelse med sanering av ledningsnett og innsug på vannettet.

5. Tilstandsbeskrivelse vannforsyning

5.1 Historikk

Det er i alt 5 kommunale vannverk. De kommunale vannbehandlingsanleggene Røyelen (Låni vannverk), Saga VBA, Oksfjord, Rotsund og Jubelen forsyner i størrelsesorden 80% av kommunens ca. 4900 innbyggere samt de fleste institusjoner og virksomheter.
Alle de kommunale vannbehandlingsanleggene er godkjent, og stort sett alle holder en god standard. Det er investert mye i vannbehandling ved vannbehandlingsanleggene de siste årene slik at de tilfredsstiller gjeldende sentrale krav.

5.2 Røyelen VBA

Røyelen VBA er hovedanlegg som forsyner både Tenketanken HB og forbrukere i Reisadalen og delvis Kildalen. Forbrukere i Reisadalen og delvis i Kildalen får ikke vannet sitt via Tenketanken HB men direkte fra Røyelen VBA. Alle abonnenter på Sørkjosen, Storslett, Nordkjosen og delvis Kildal som utgjør de fleste forbrukere, får vannet sitt via Tenketanken HB.

Tenketanken HB har en kapasitet på 1335 m^3. Vannbehandlingsanlegget ble etablert i 2011. Det er tilknyttet 1361 abonnenter (ca. 3360 personer). Råvannkilde er Lånivatn som ligger på kote 208 moh. I arealdelen i kommuneplanen er det vedtatt hensynssone rundt råvannskilde.

Midlere forbruk over døgnet er 1352 m^3/d. Middelforbruk pr. person og døgn ligger på ca. 400 liter, og det er nesten dobbelt så mye som normalt.

I grove trekk er vannbehandlingsanlegget bygd opp slik:

- Råvannsinntak med trykksil, UV-rensing (dobbel linje)
- Strømaggregat
- Automatisk innkobling når UV anlegget er ute av funksjon
- Forsyningsnett ca. 75 700 m, stort sett plast PVC og PE 160 mm og 110 mm. Det er ca. 1500 m med gamle støpejernsrør i Sørkjosen.

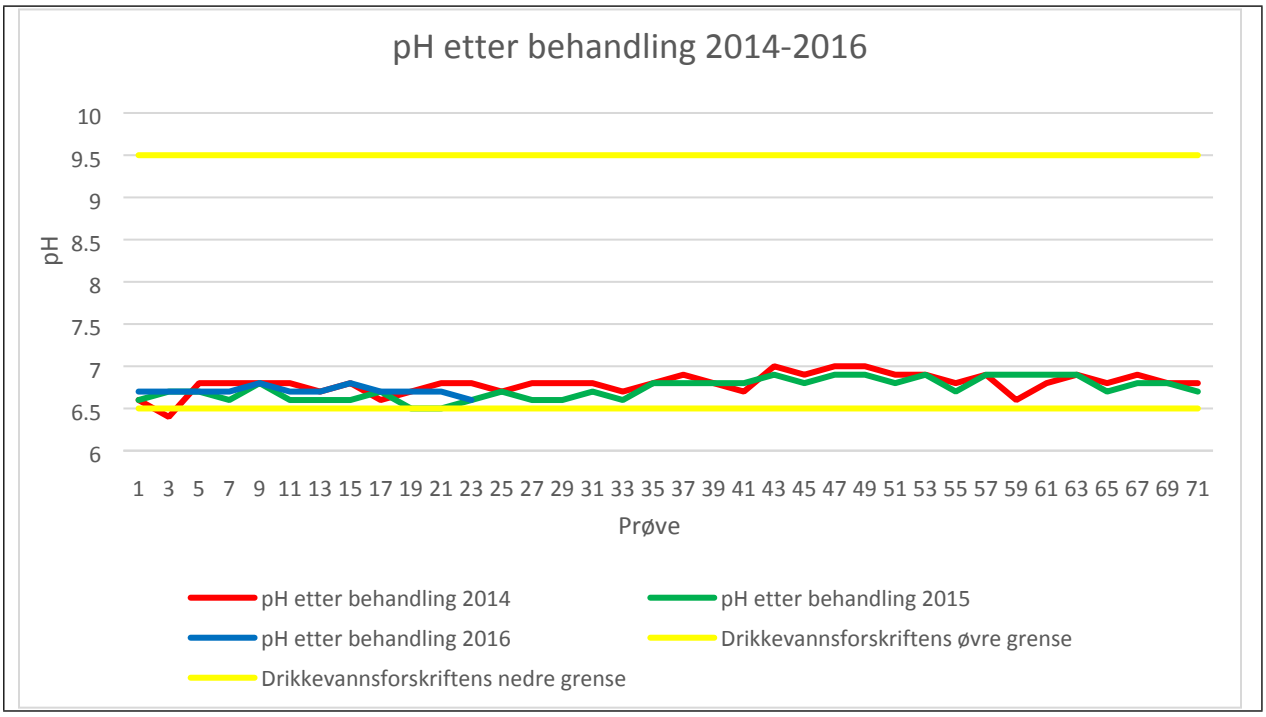

Figur 1: pH etter behandling 2014-2016.

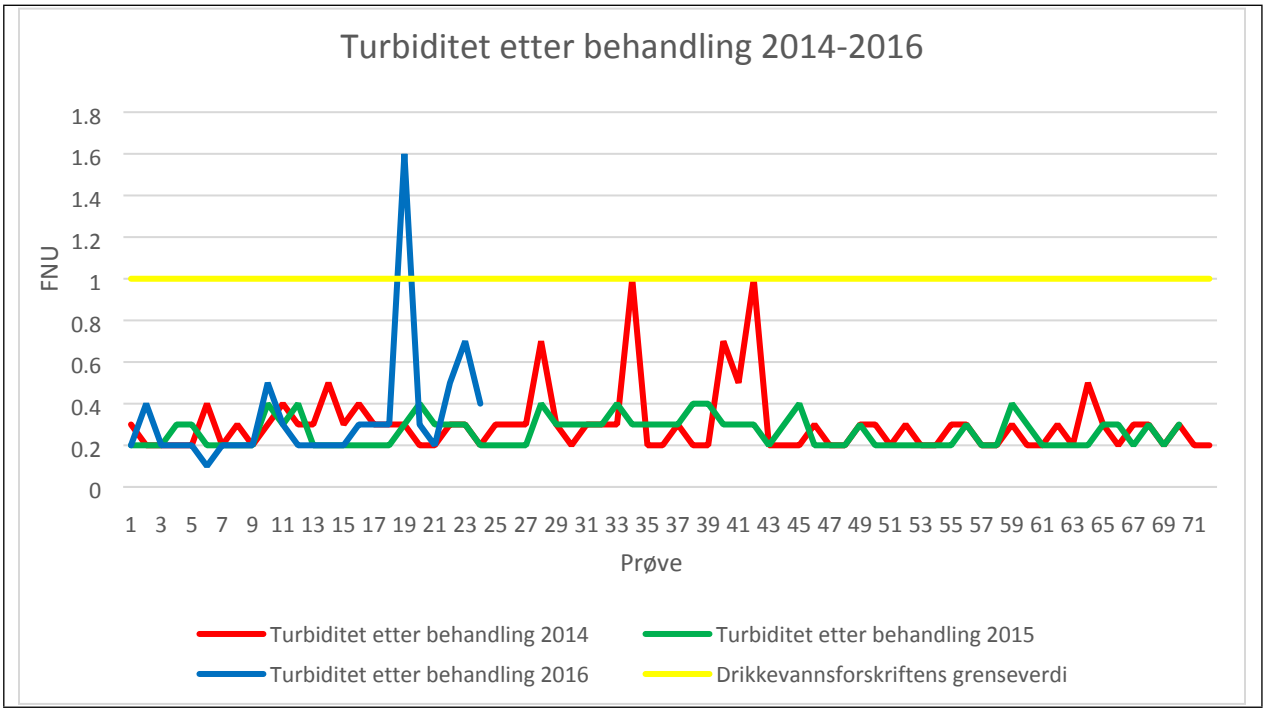

Figur 2: Turbiditet etter behandling 2014-2016.

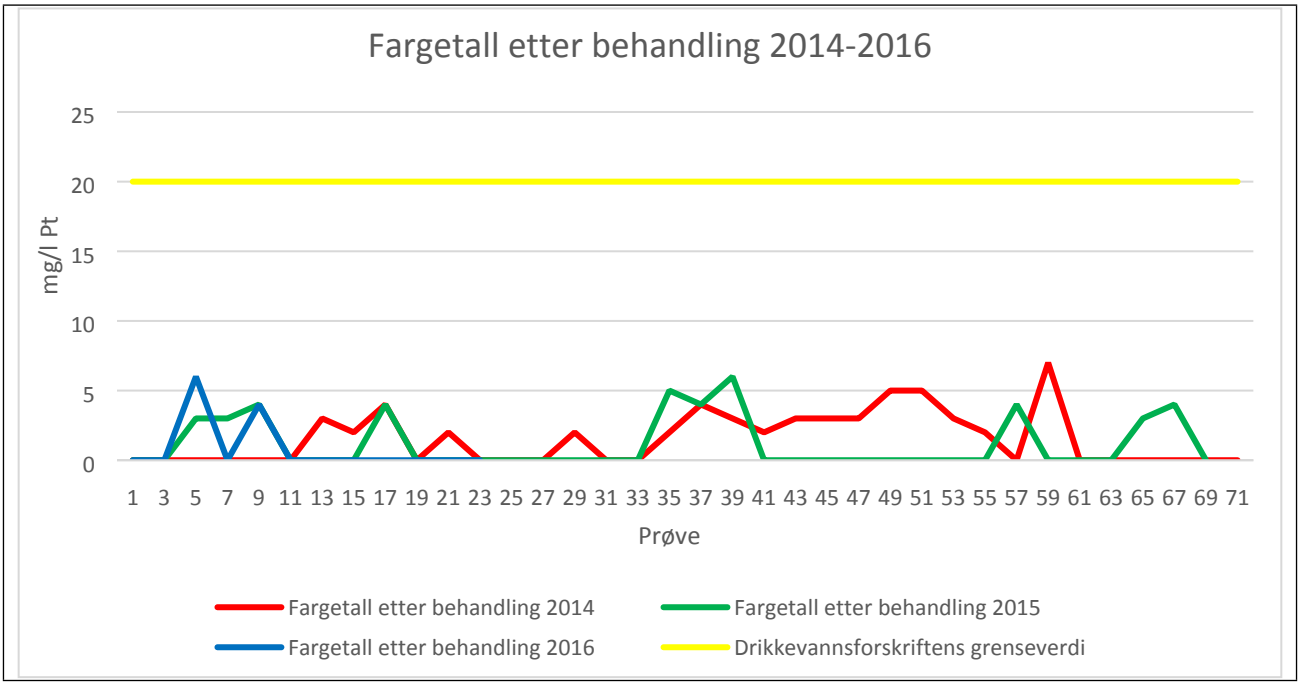

Figur 3: Fargetall etter behandling 2014-2016.

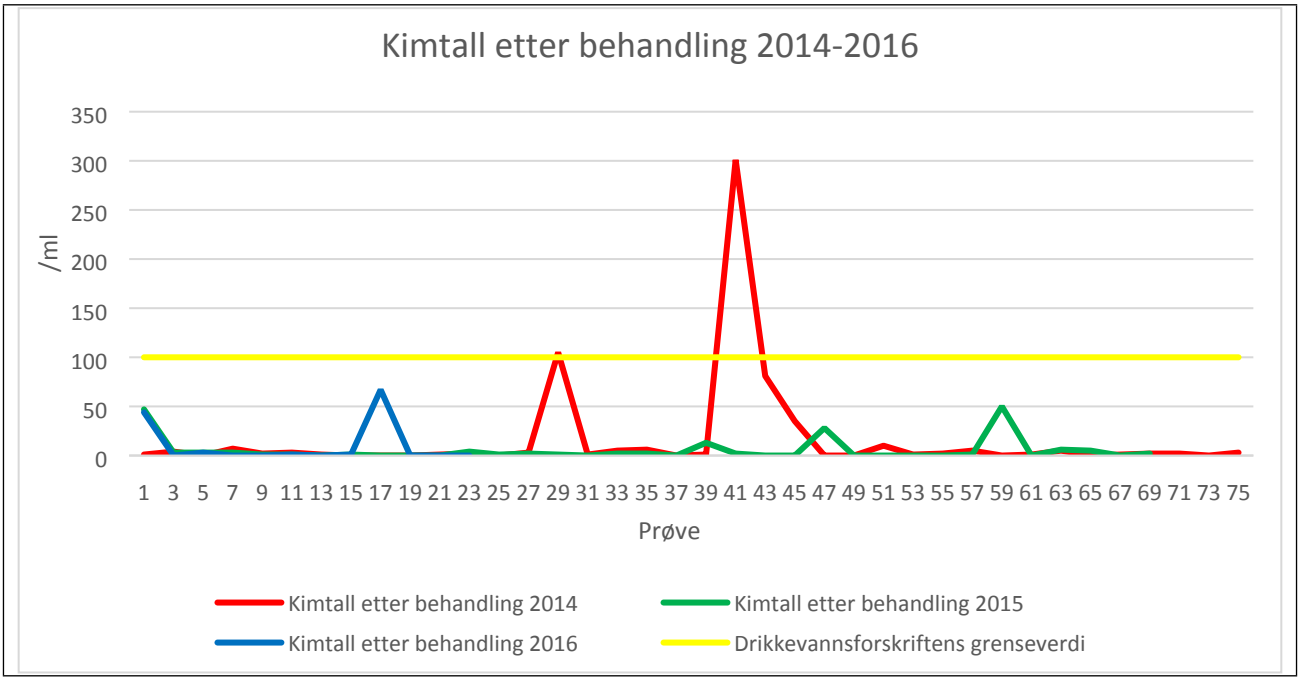

Figur 4: Kimtall etter behandling 2014-2016.

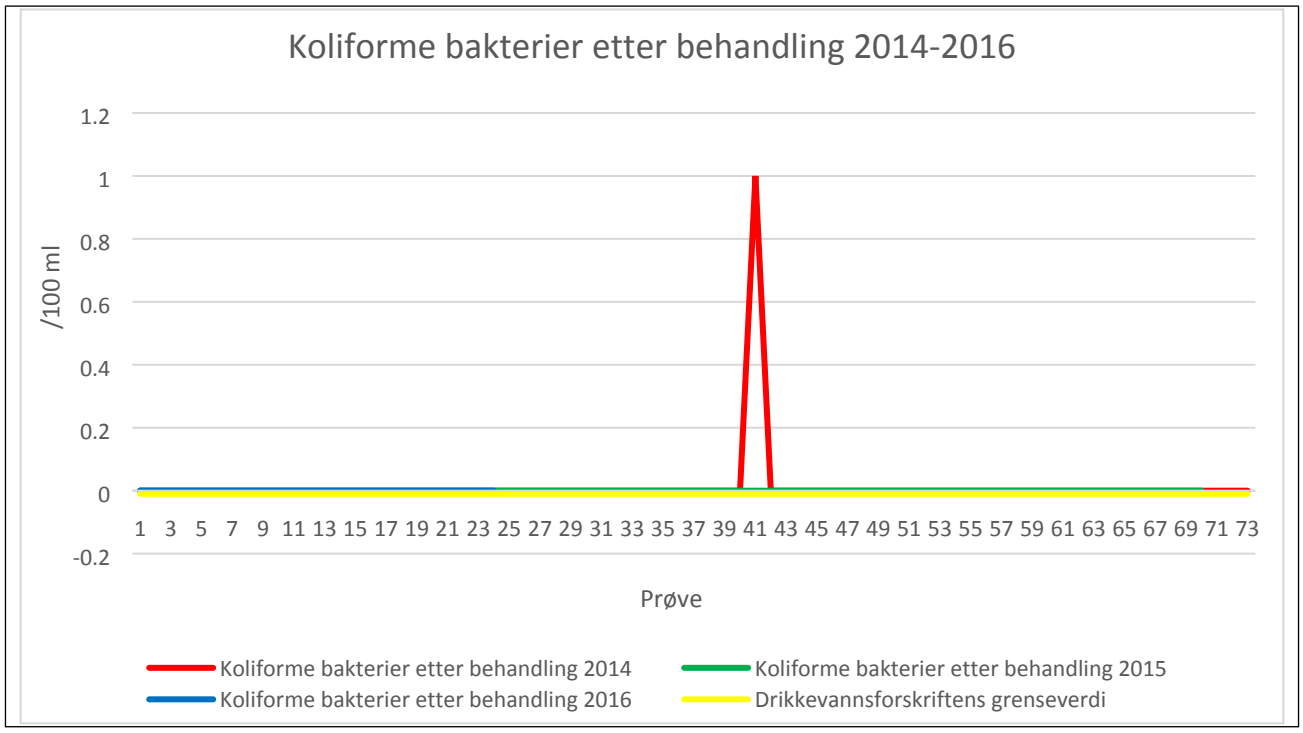

Figur 5: Koliforme bakterier etter behandling 2014-2016.

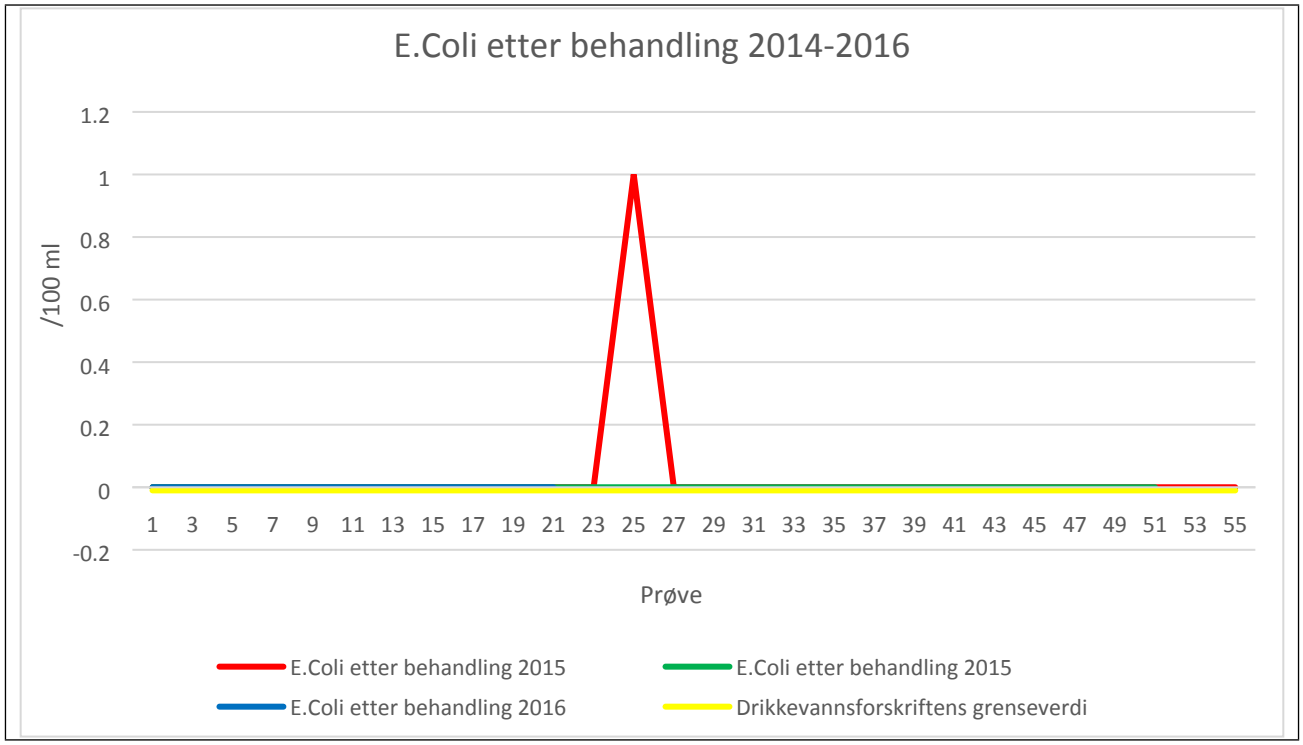

Figur 6: E.Coli etter behandling 2014-2016.

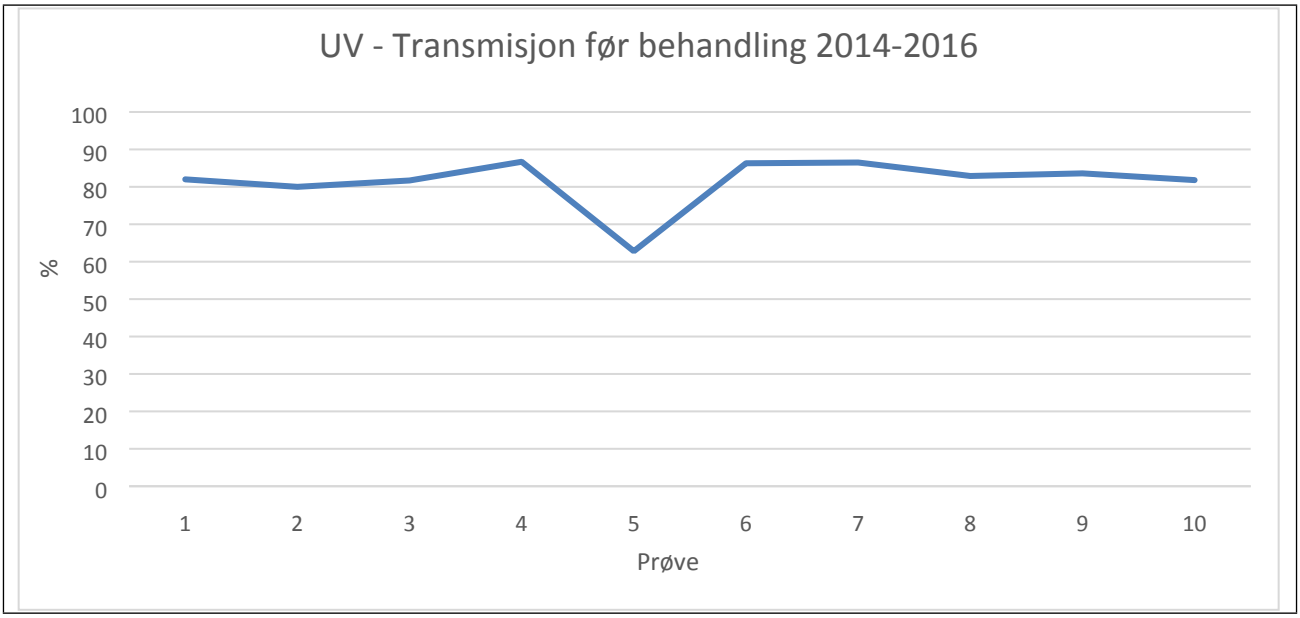

Figur 7: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.3 Saga VBA

Saga VBA er reserveforsyning for Låni vannbehandlingsanlegg som forsyner direkte ut på nett. Det er manuell registrering av vannmengde. Vannbehandlingsanlegget var opprinnelig vannbehandlingsanlegg for Storslett og Sørkjosen. Råvannskilden er Sagelva. I arealdelen i kommuneplanen er det vedtatt hensynssone rundt råvannskilde. Døgnforbruket er ca. 115 m^3.

Årsforbruk Saga:
2013: 28 385 m^3
2014: 33 333 m^3
2015: 23 975 m^3
2016: 42 507 m^3

I grove trekk er vannbehandlingsanlegget bygd opp slik:

- Råvannsinntak med trykksil, UV-rensing (dobbel linje)

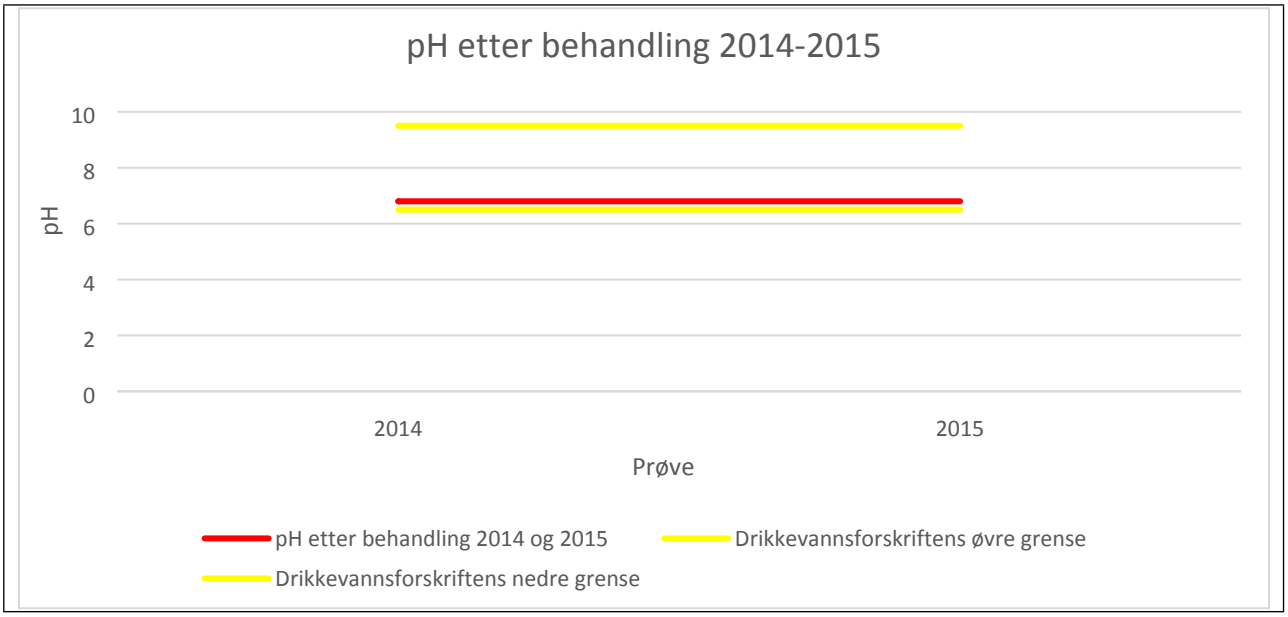

Figur 8: pH etter behandling 2014-2015.

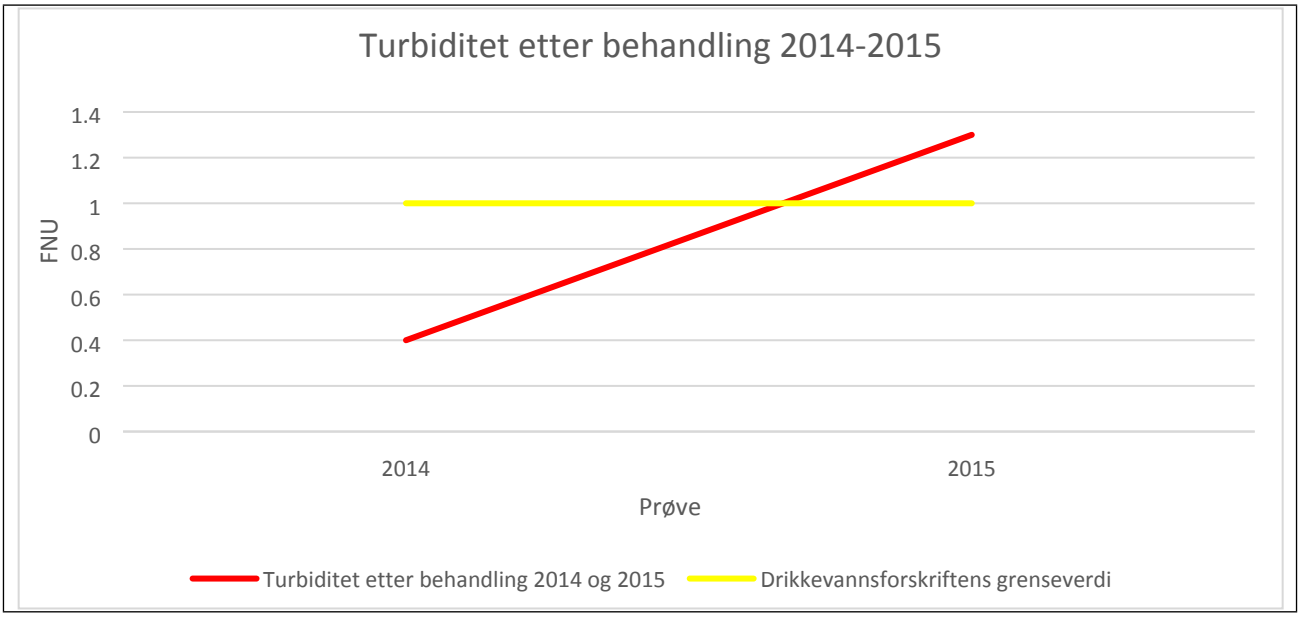

Figur 9: Turbiditet etter behandling 2014-2015.

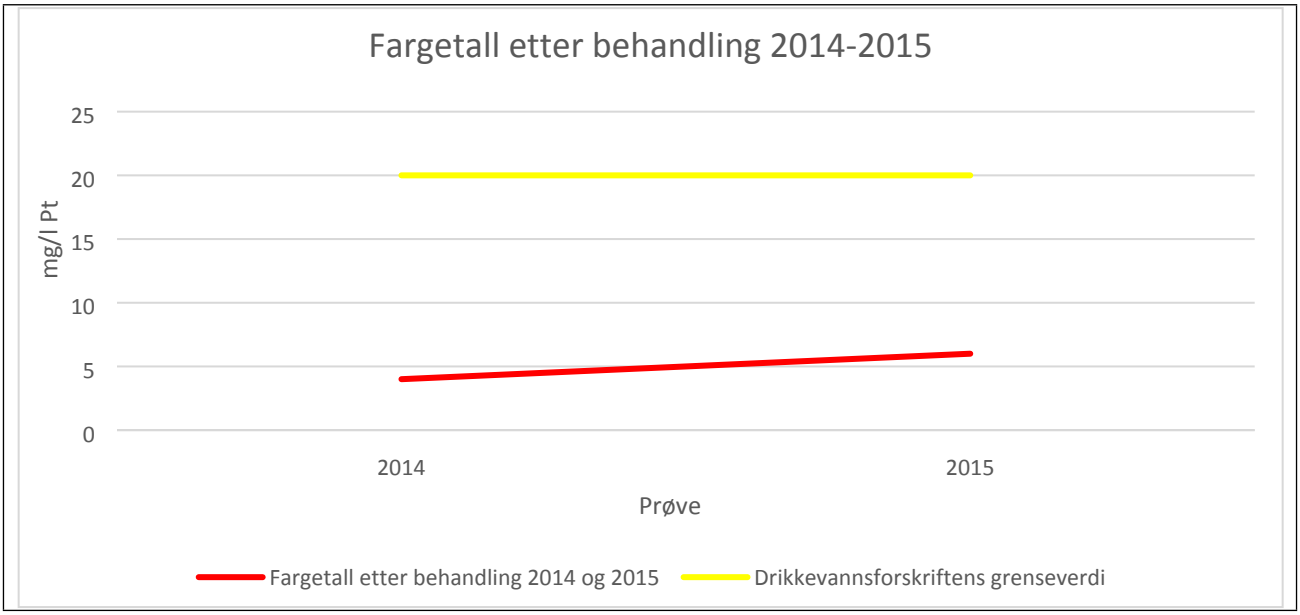

Figur 10: Fargetall etter behandling 2014-2015.

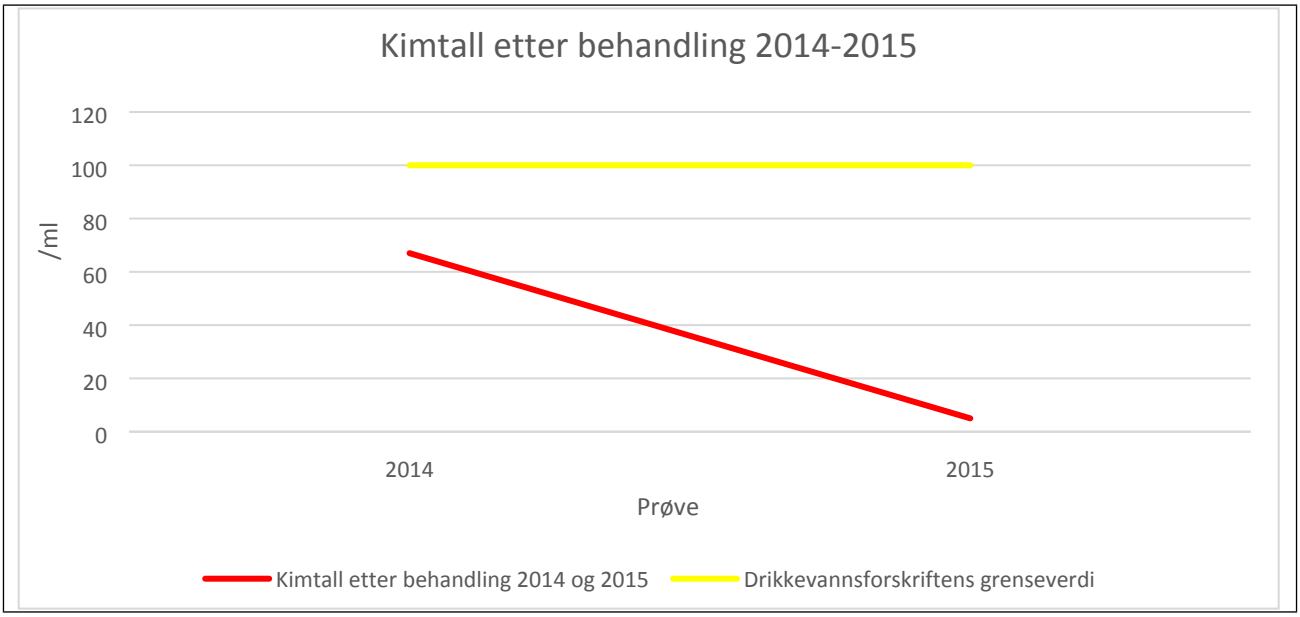

Figur 11: Kimtall etter behandling 2014-2015.

Figur 12: Koliforme bakterier etter behandling 2014-2015.

Figur 13: E.Coli etter behandling 2014-2015.

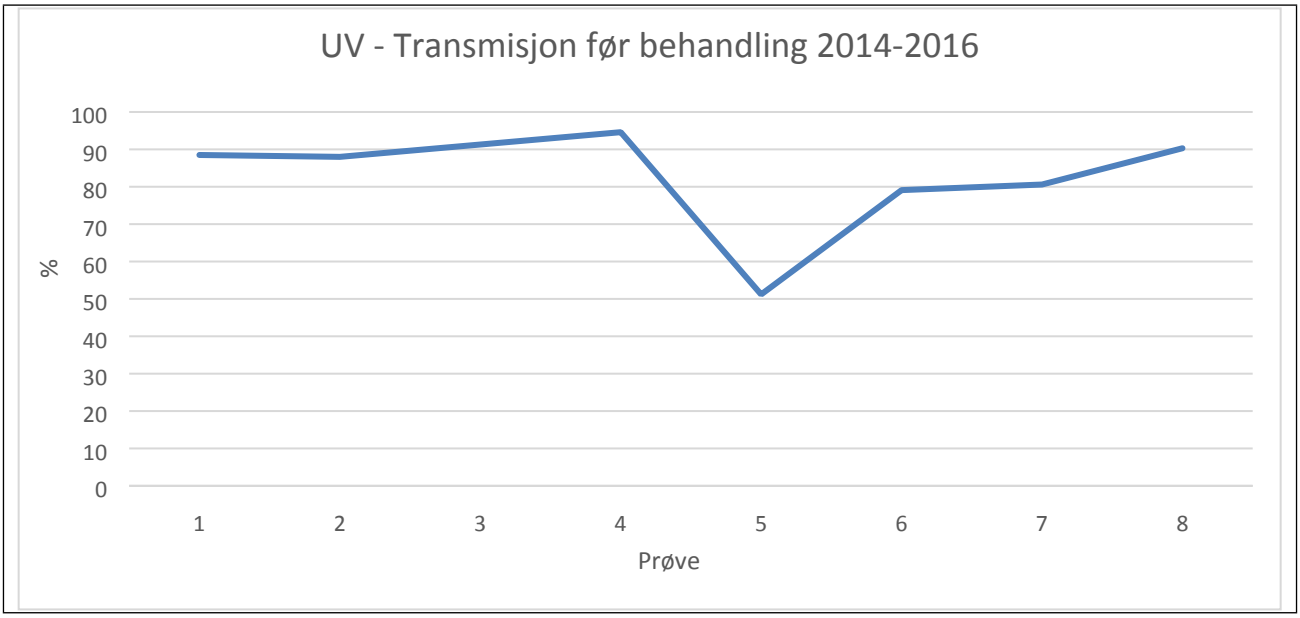

Figur 14: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.4 Rotsund VBA

Vannbehandlingsanlegget ble etablert i 2012. Det er tilknyttet ca. 300 personer + skole. Råvannskilde er elv med inntaksdam. I arealdelen i kommuneplanen er det vedtatt hensynssone rundt råvannskilde. Døgnforbruket er ca. 168 m^3.

Forbruk pr. person og døgn er ca. 500 liter. Dette er over dobbelt så stort som normalforbruk.

I grove trekk er vannbehandlingsanlegget bygd opp slik:

- Råvannsinntak med trykksil, UV-rensing (dobbel linje)
- Strømaggregat
- Automatisk innkobling når UV anlegget er ute av funksjon
- Forsyningsnett, stort sett plast PVC 160 mm og 110 mm.

Vannkvalitet:

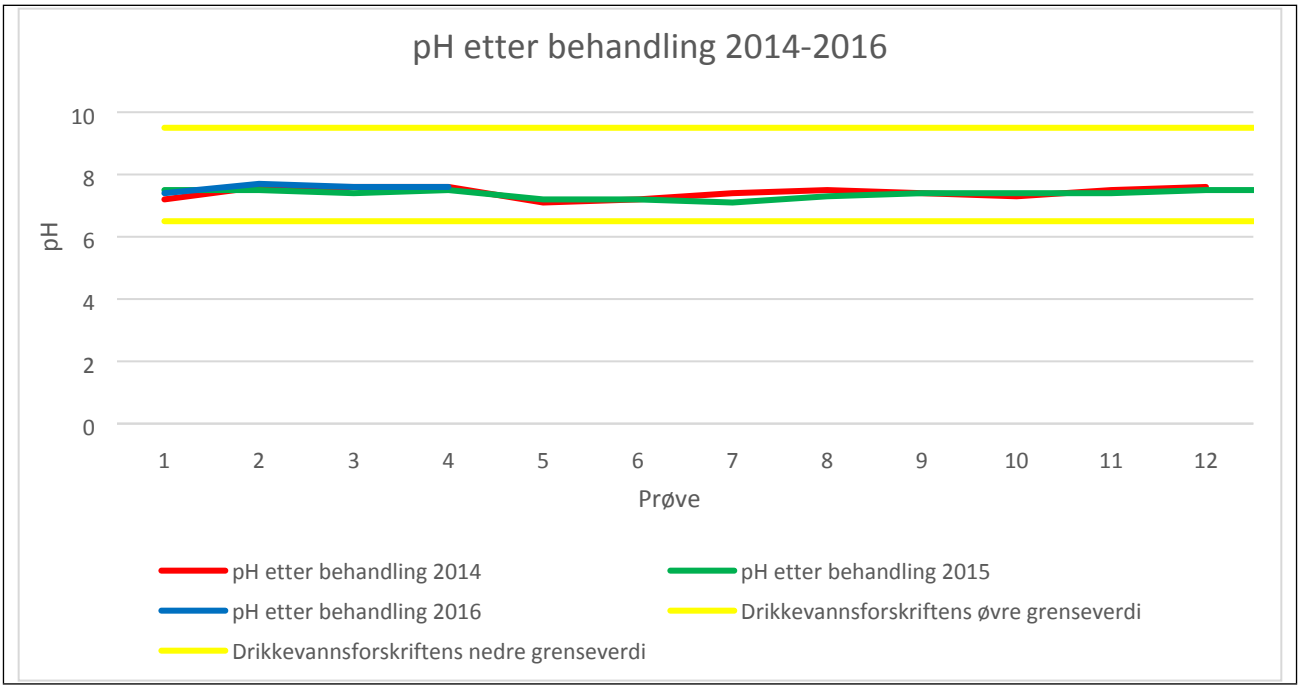

Figur 15: pH etter behandling 2014-2016.

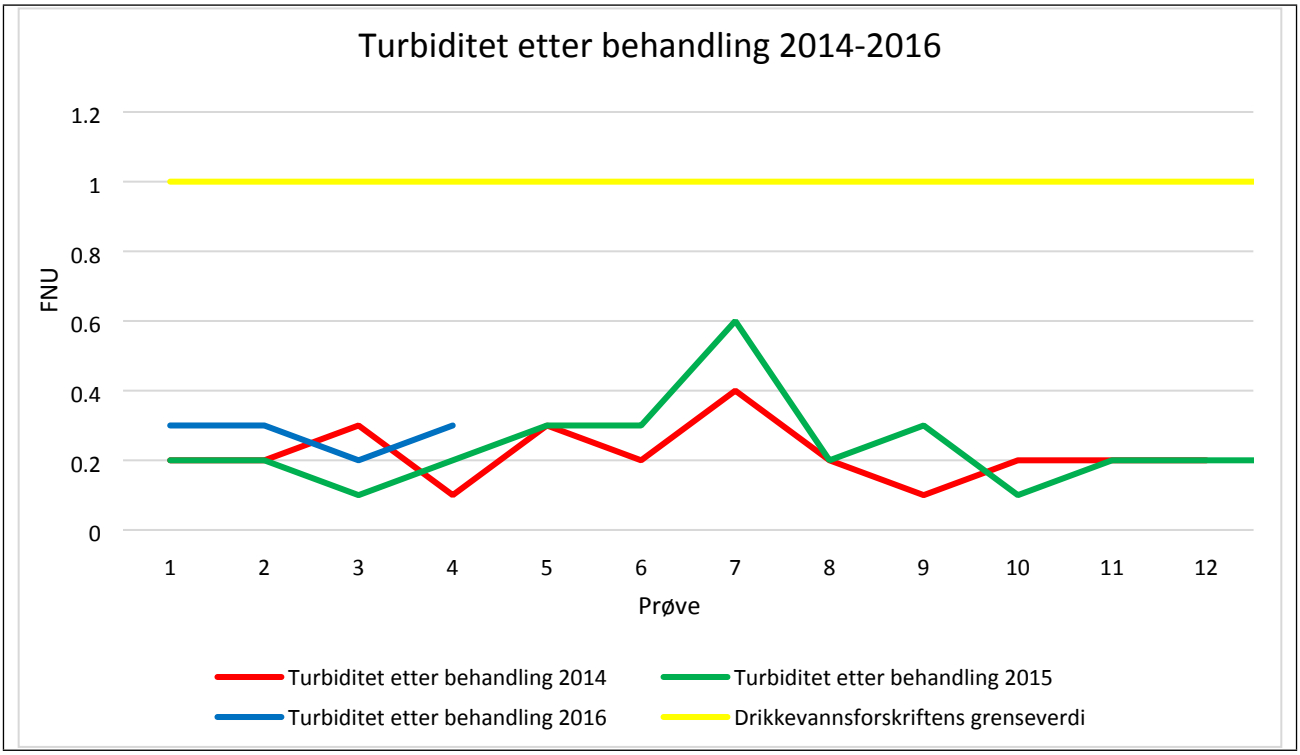

Figur 16: Turbiditet etter behandling 2014-2016.

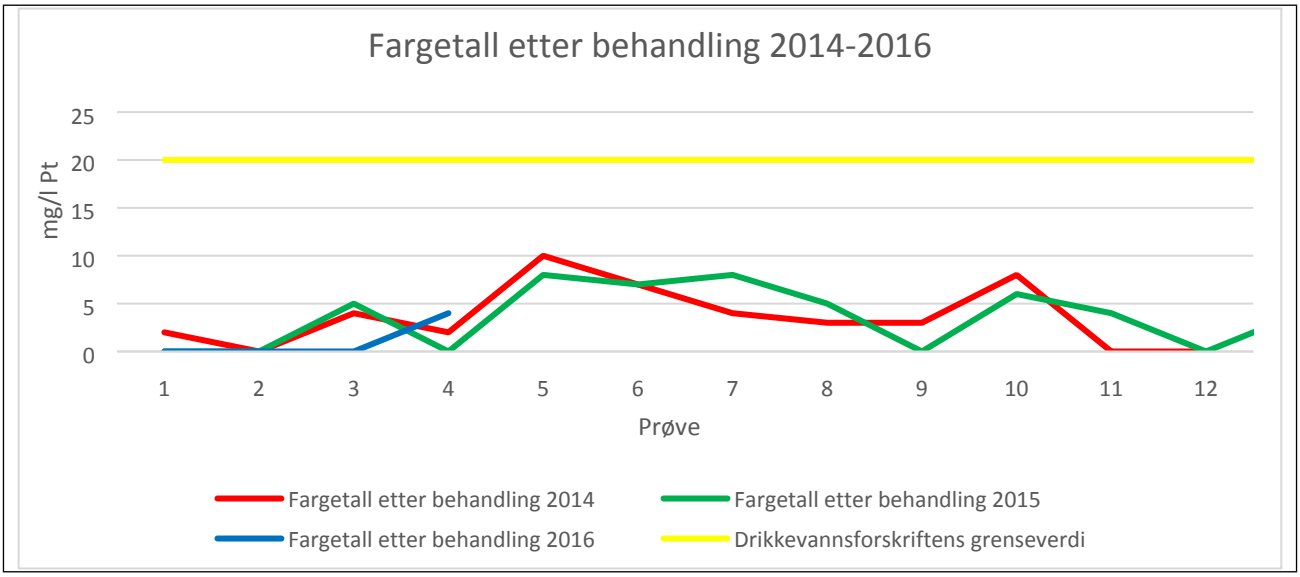

Figur 17: Fargetall etter behandling 2014-2016.

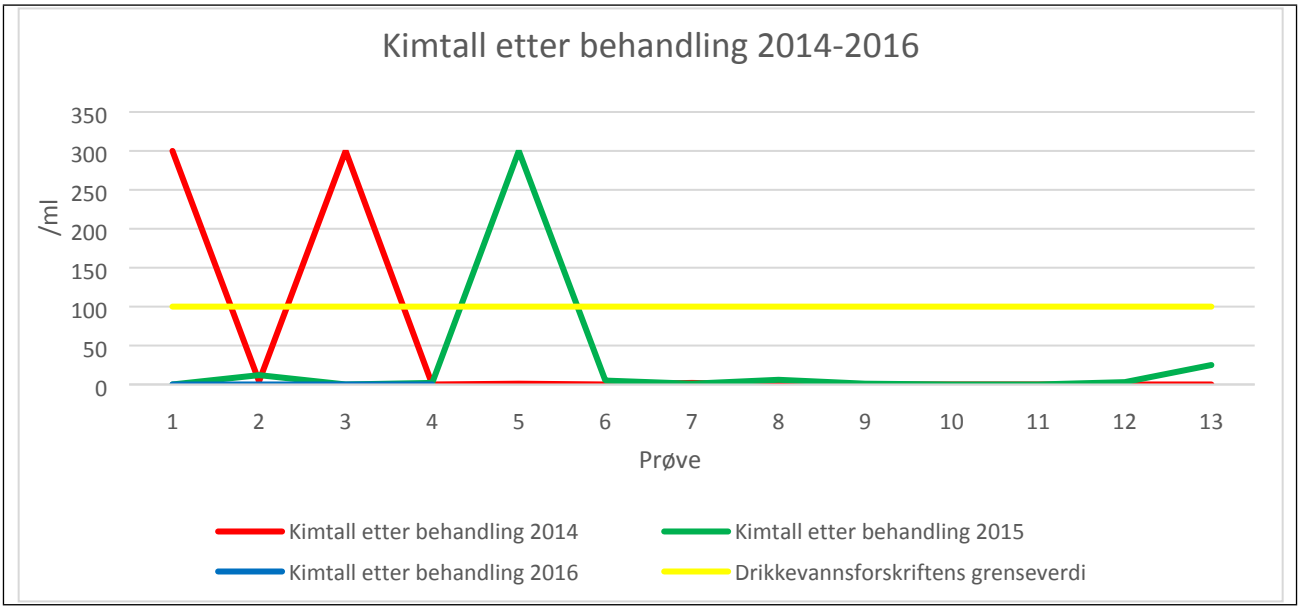

Figur 18: Kimtall etter behandling 2014-2016.

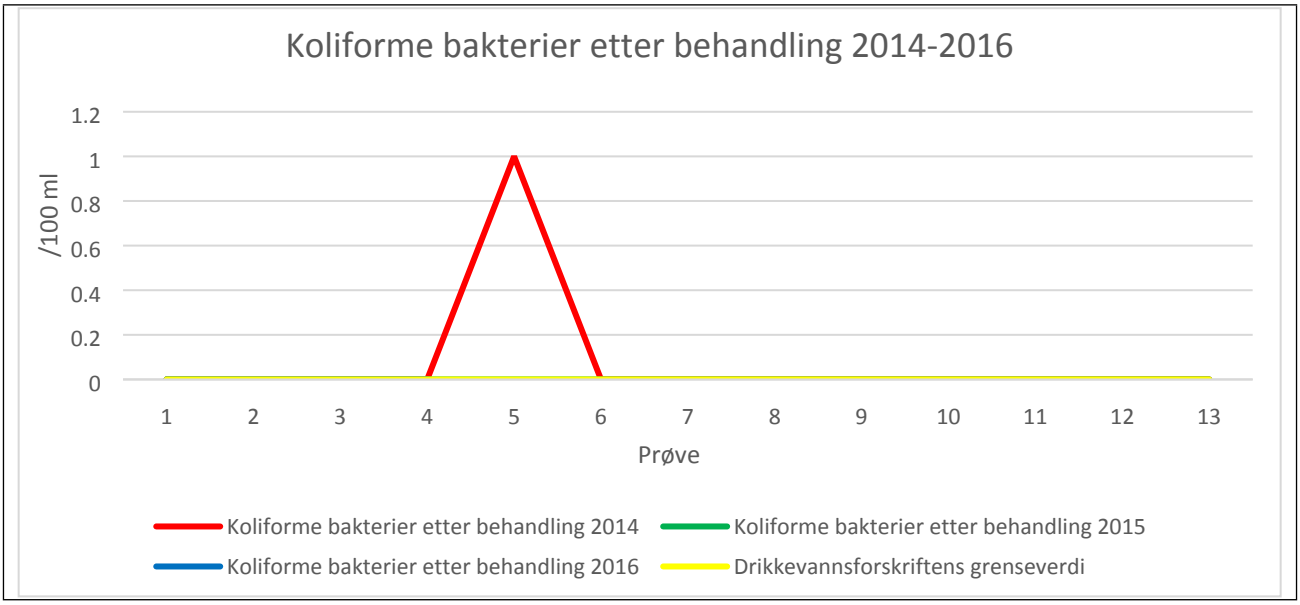

Figur 19: Koliforme bakterier etter behandling 2014-2016.

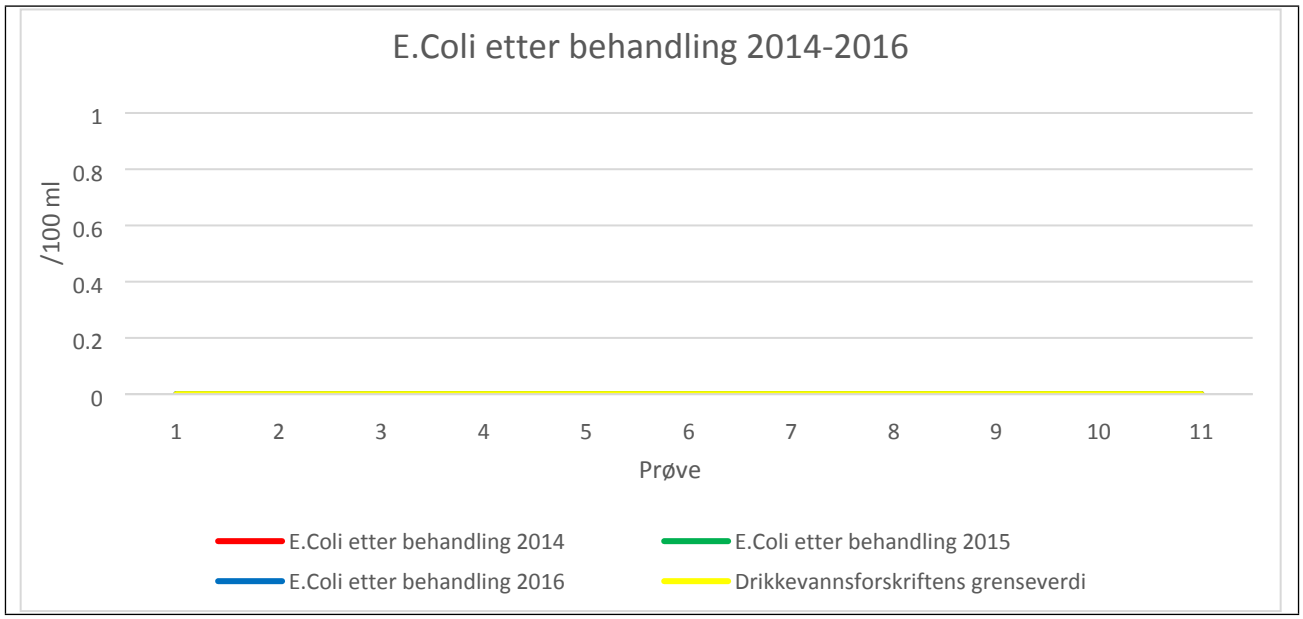

Figur 20: E.Coli etter behandling 2014-2016.

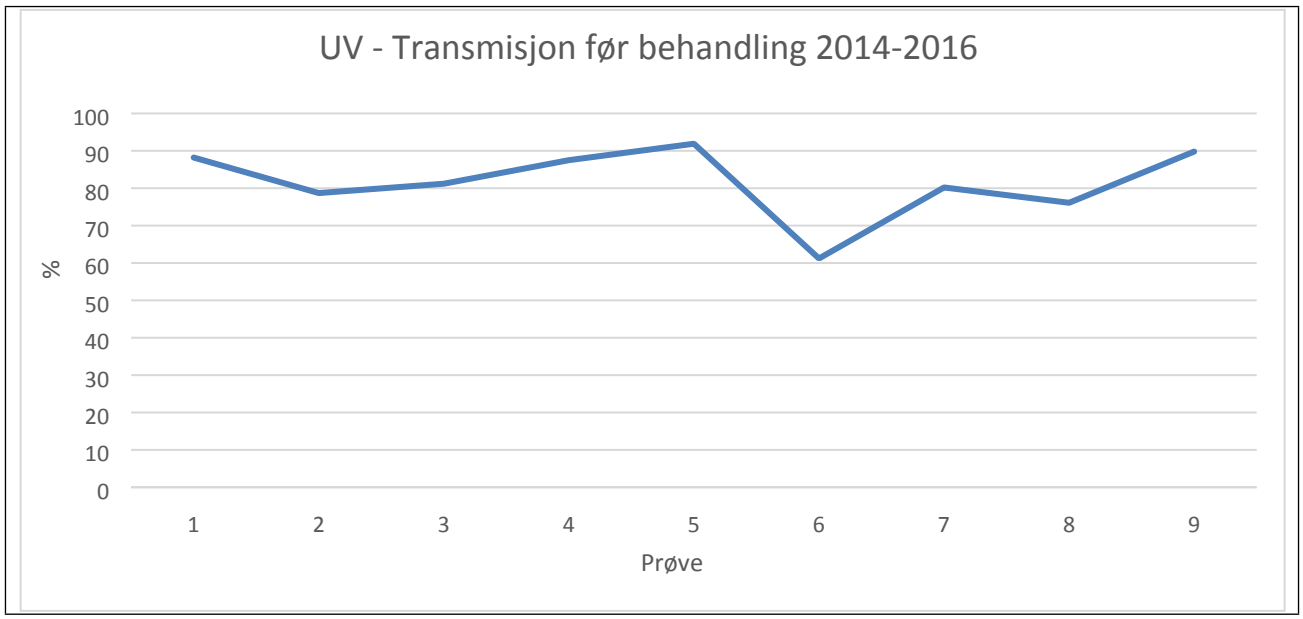

Figur 21: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.5 Oksfjord VBA

Vannbehandlingsanlegget ble etablert i 2010. Det er tilknyttet ca. 250 personer. I arealdelen i kommuneplanen er det vedtatt hensynssone rundt råvannskilde. Døgnforbruket er ca. 175 m^3.

Forbruk pr. person og døgn er ca. 700 liter. Dette er tre ganger så stort som normalforbruk.

I grove trekk er vannbehandlingsanlegget bygd opp slik:

- Råvannsinntak med trykksil, UV-rensing (dobbel linje)
- Strømaggregat
- Automatisk innkobling når UV anlegget er ute av funksjon
- Forsyningsnett består utelukkende av plast. Hovedparten av ledningsnettet består av PVC 160 mm. Samt en sjøledning PE 110 på ca. 2,8 km. Mindre strekninger har PE 110 mm og 63 mm.

Vannkvalitet:

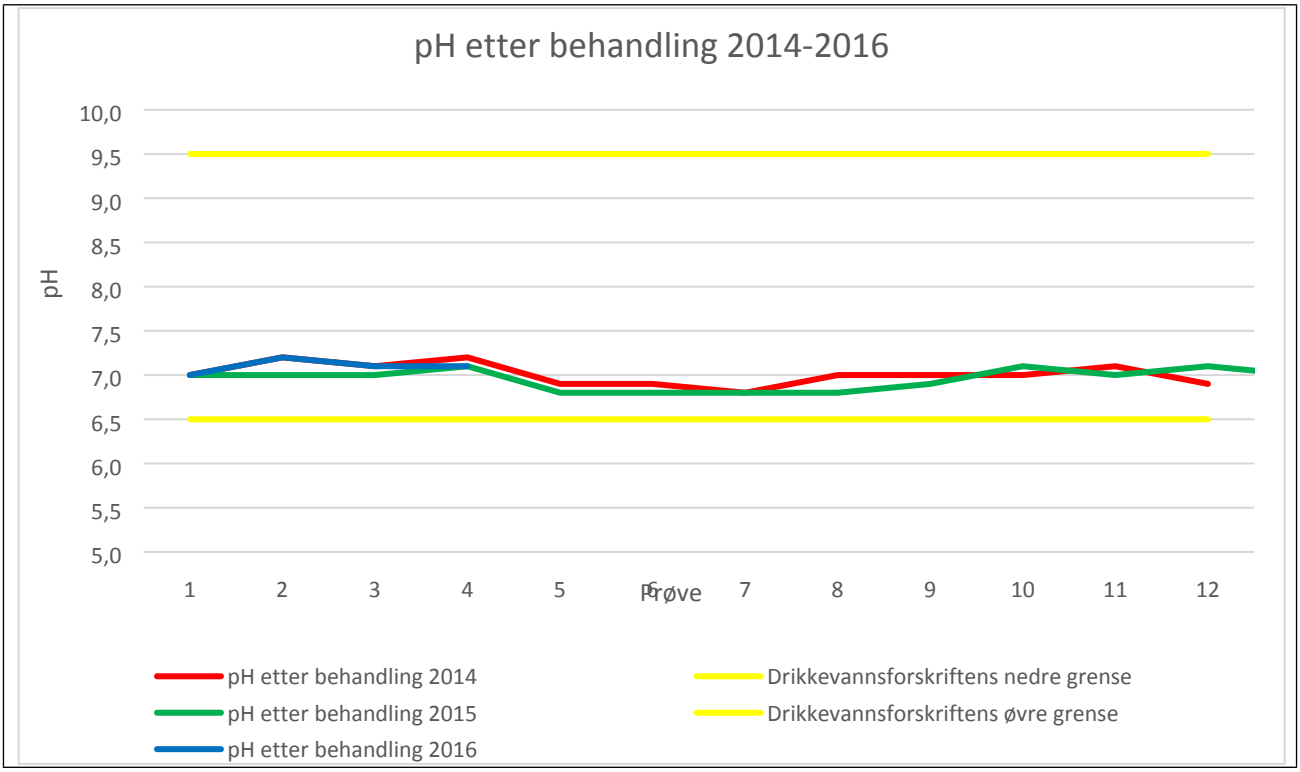

Figur 22: pH etter behandling 2014-2016.

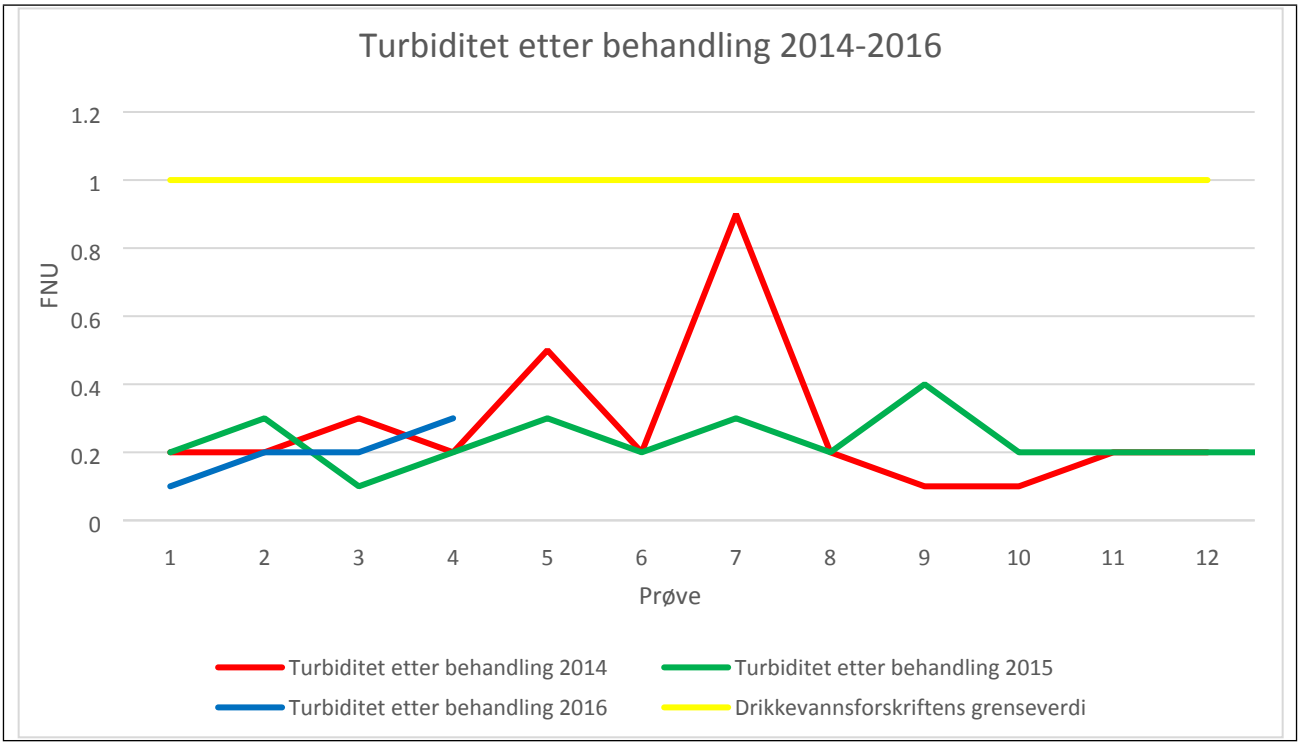

Figur 23: Turbiditet etter behandling 2014-2016.

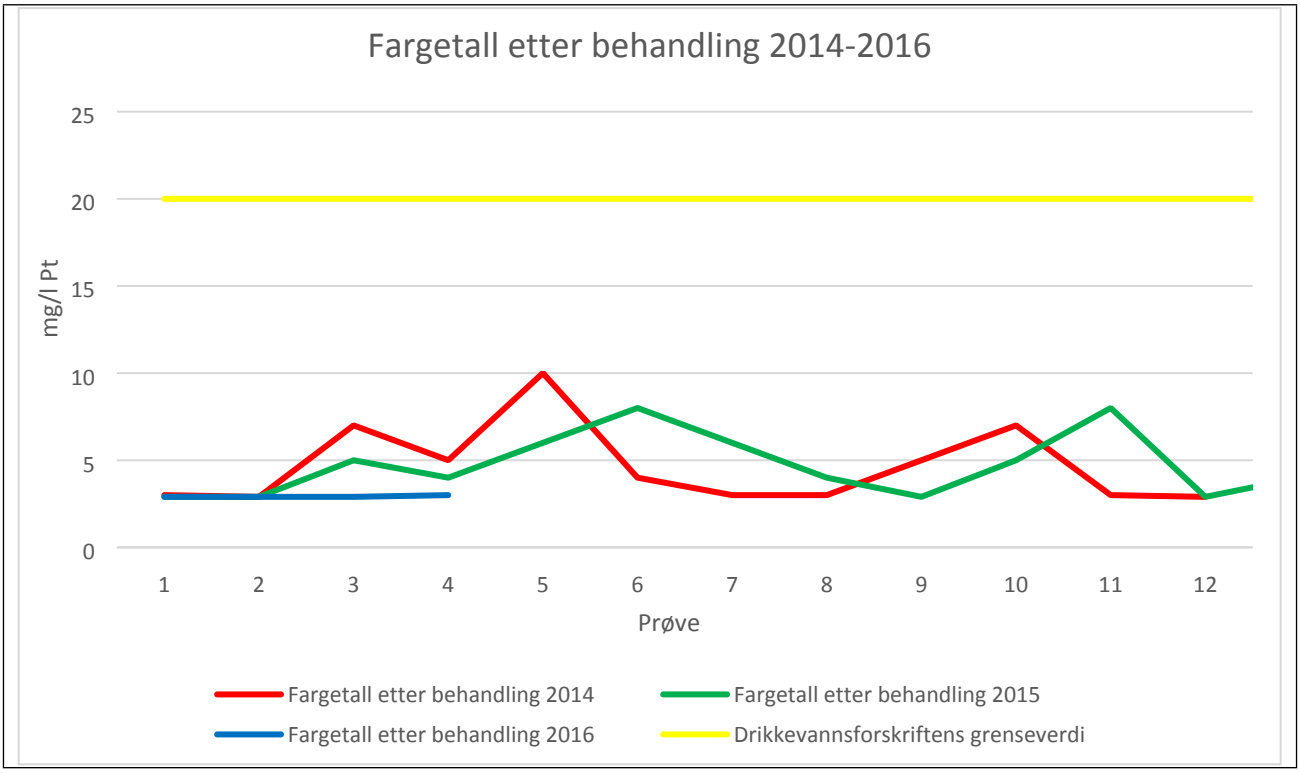

Figur 24: Fargetall etter behandling 2014-2016.

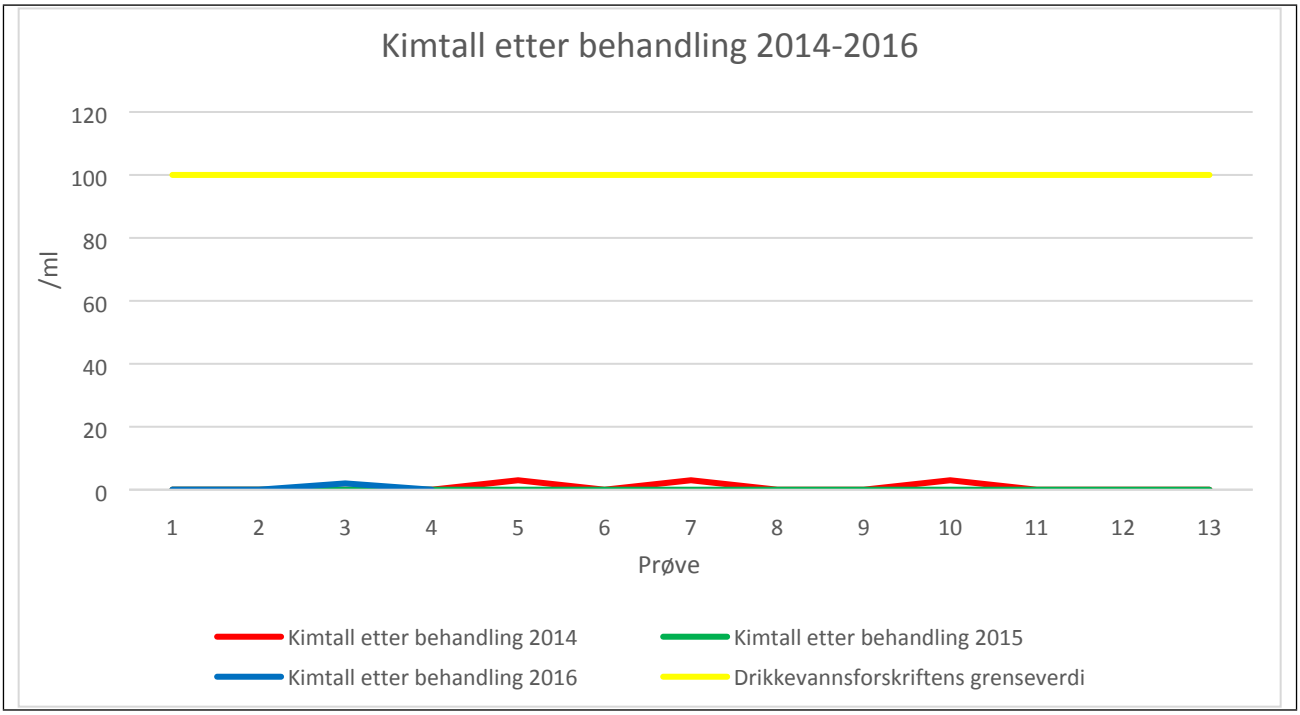

Figur 25: Kimtall etter behandling 2014-2016.

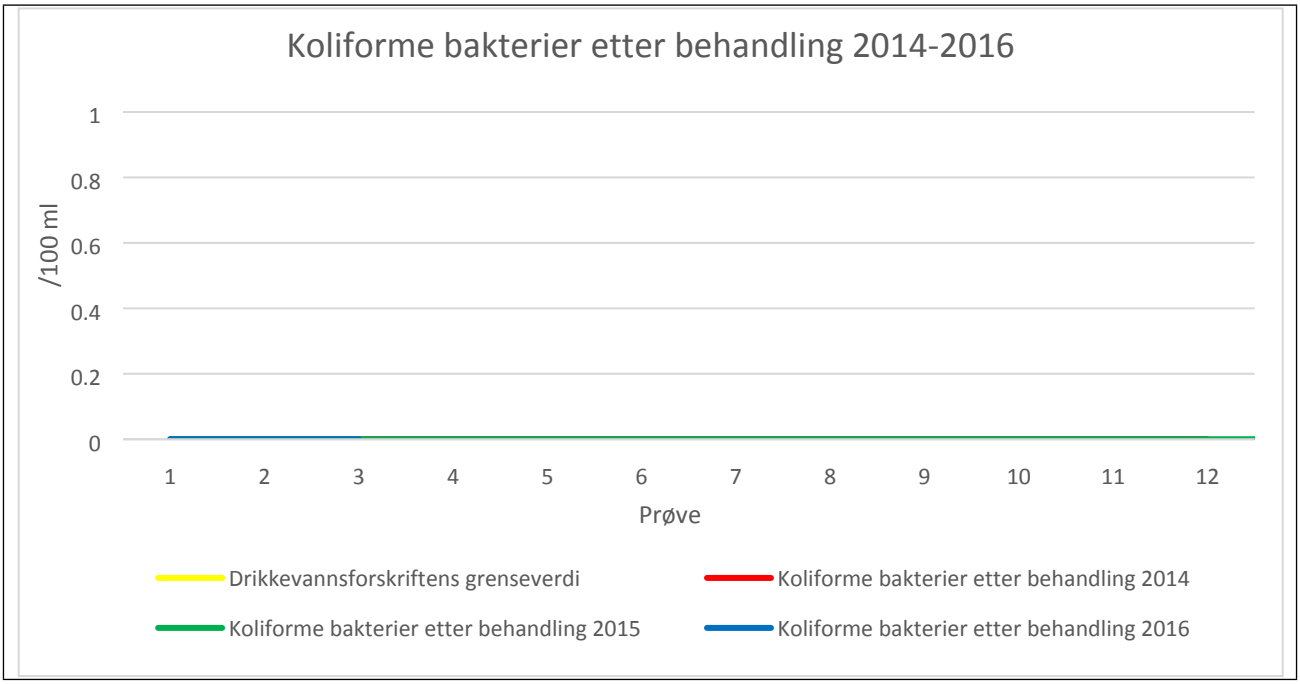

Figur 26: Koliforme bakterier etter behandling 2014-2016.

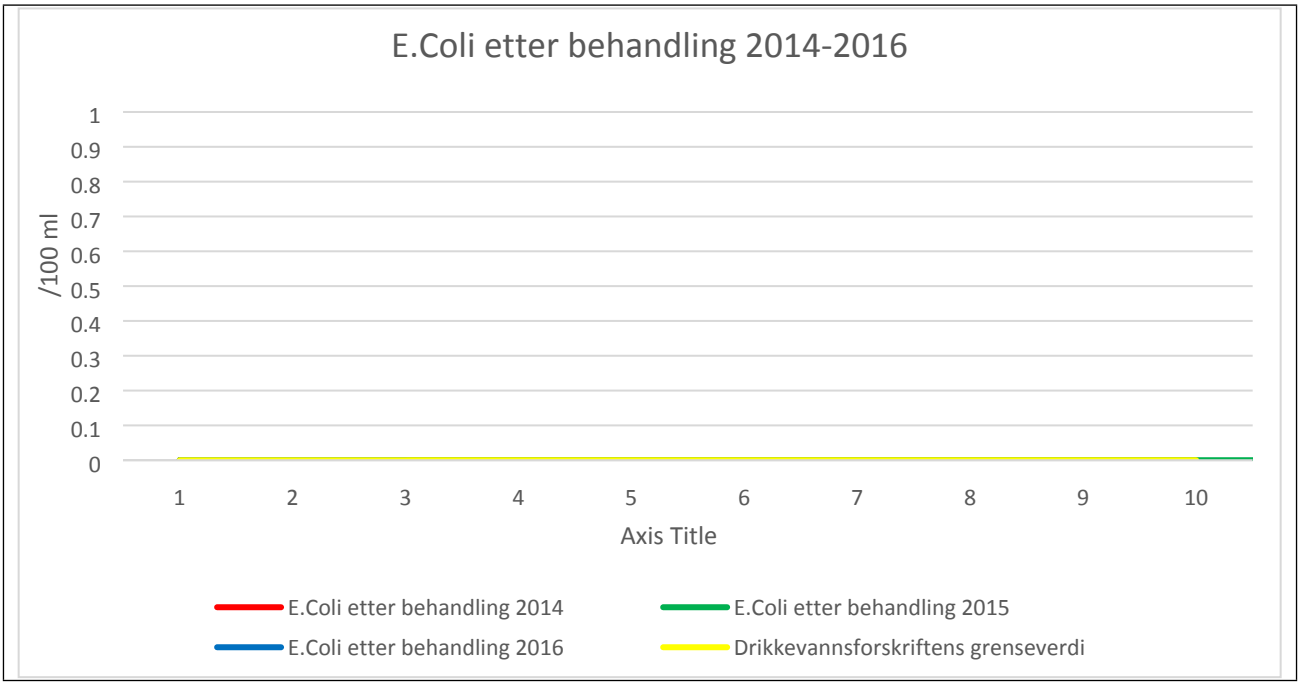

Figur 27: E.Coli etter behandling 2014-2016.

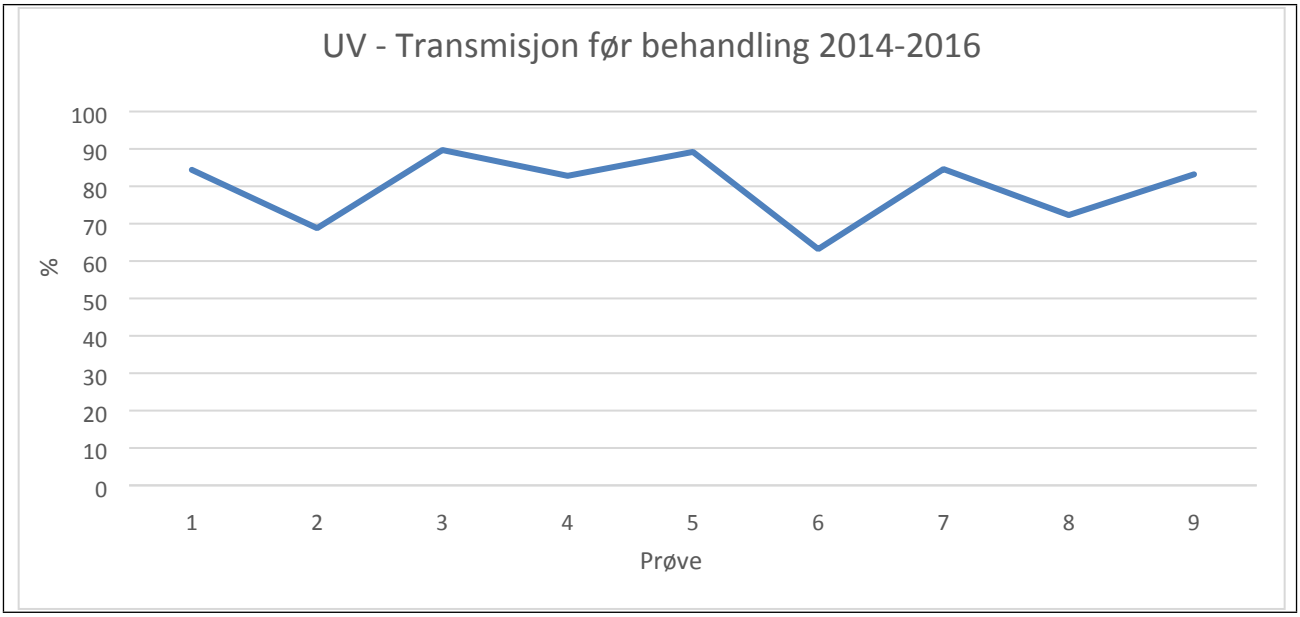

Figur 28: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.6 Straumfjord vannverk (borebrønn)

Det er tilknyttet 16 personer til vannverket. Vannkilde er borebrønn i løsmasser (2 stk).
I arealdelen i kommuneplanen er det vedtatt hensynssone rundt råvannskilde.

Det er ikke registrert vannforbruk.

Ingen vannbehandling.

Forsyningsnett, stort sett plast PE 63 mm og 32 mm.

Vannkvalitet:

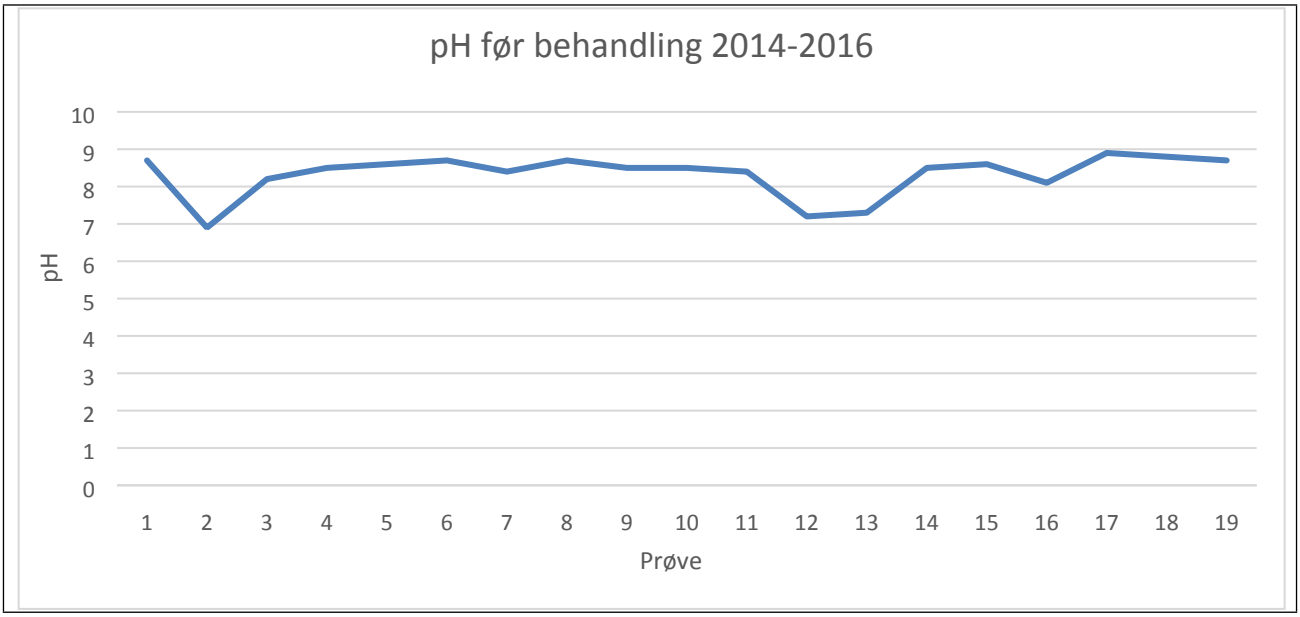

Figur 29: pH før behandling 2014-2016.

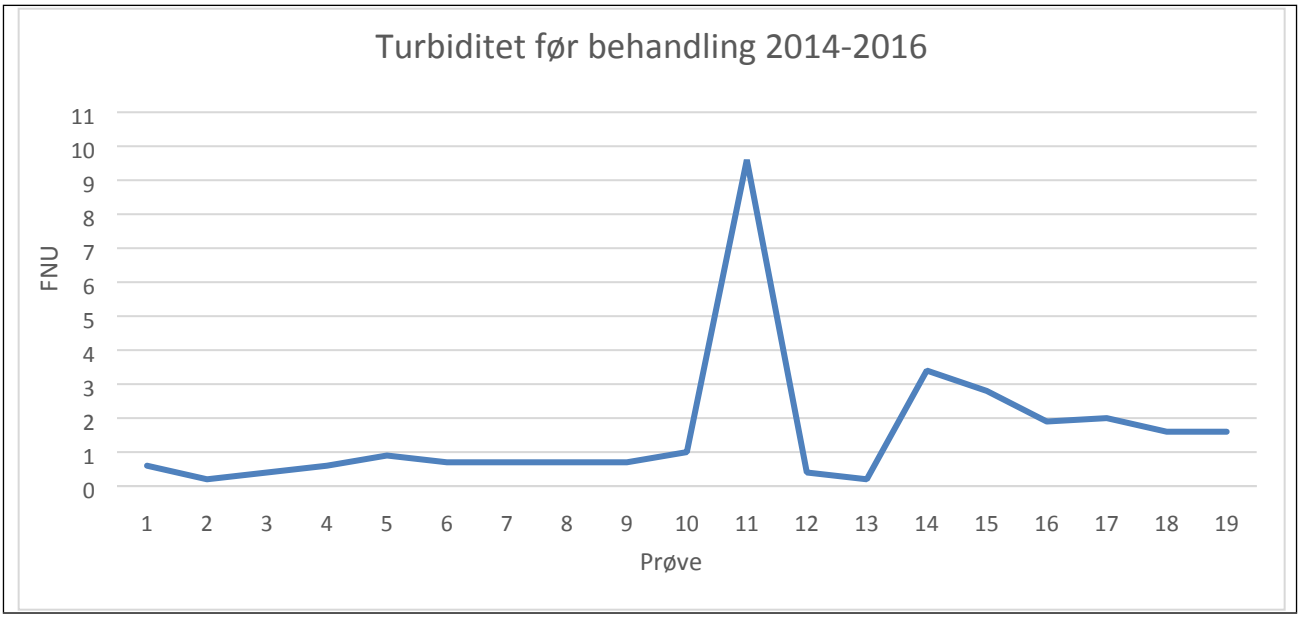

Figur 30: Turbiditet før behandling 2014-2016.

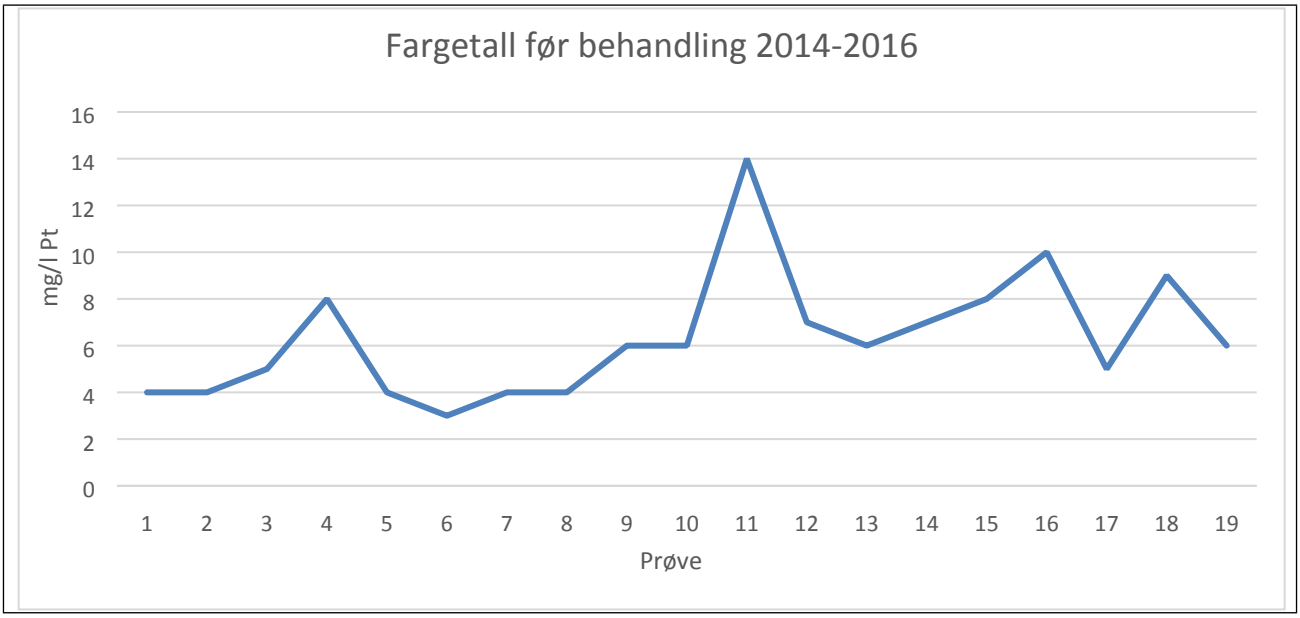

Figur 31: Fargetall før behandling 2014-2016.

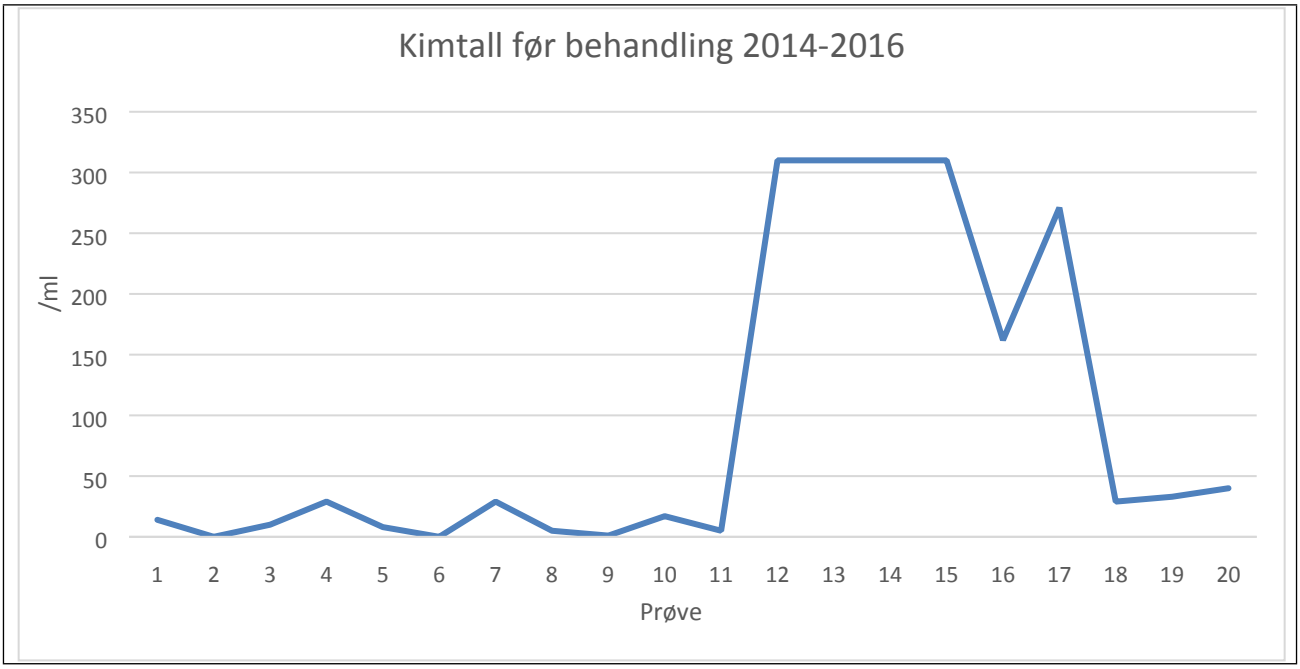

Figur 32: Kimtall før behandling 2014-2016.

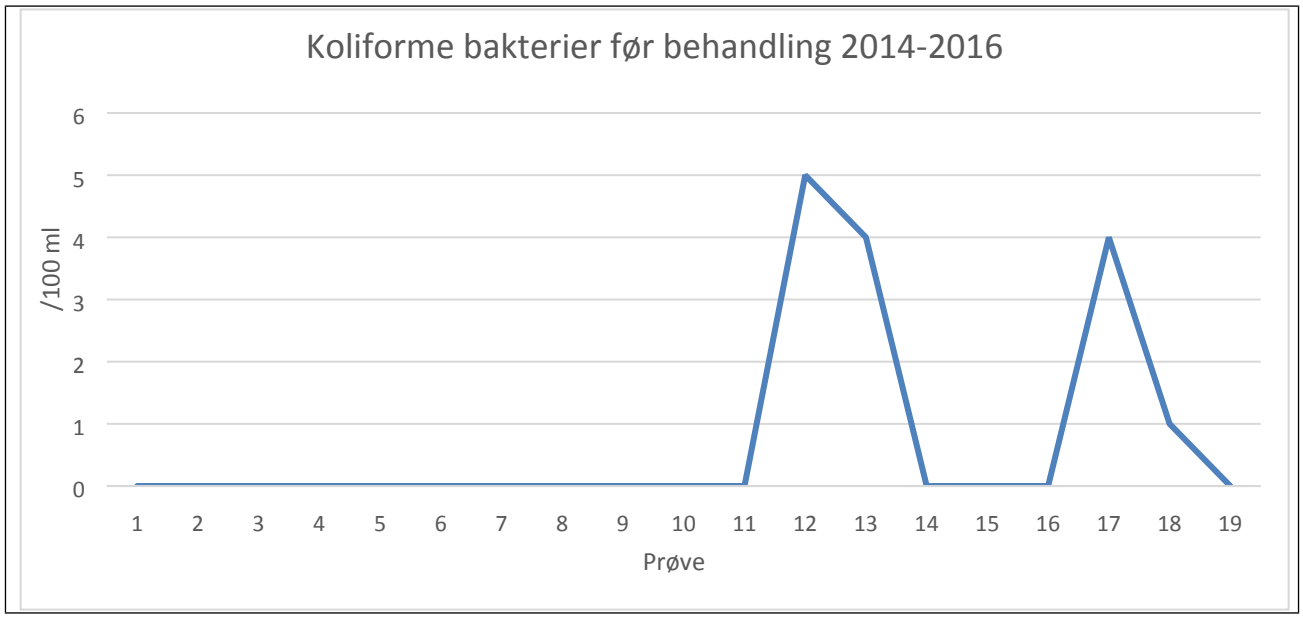

Figur 33: Koliforme bakterier før behandling 2014-2016.

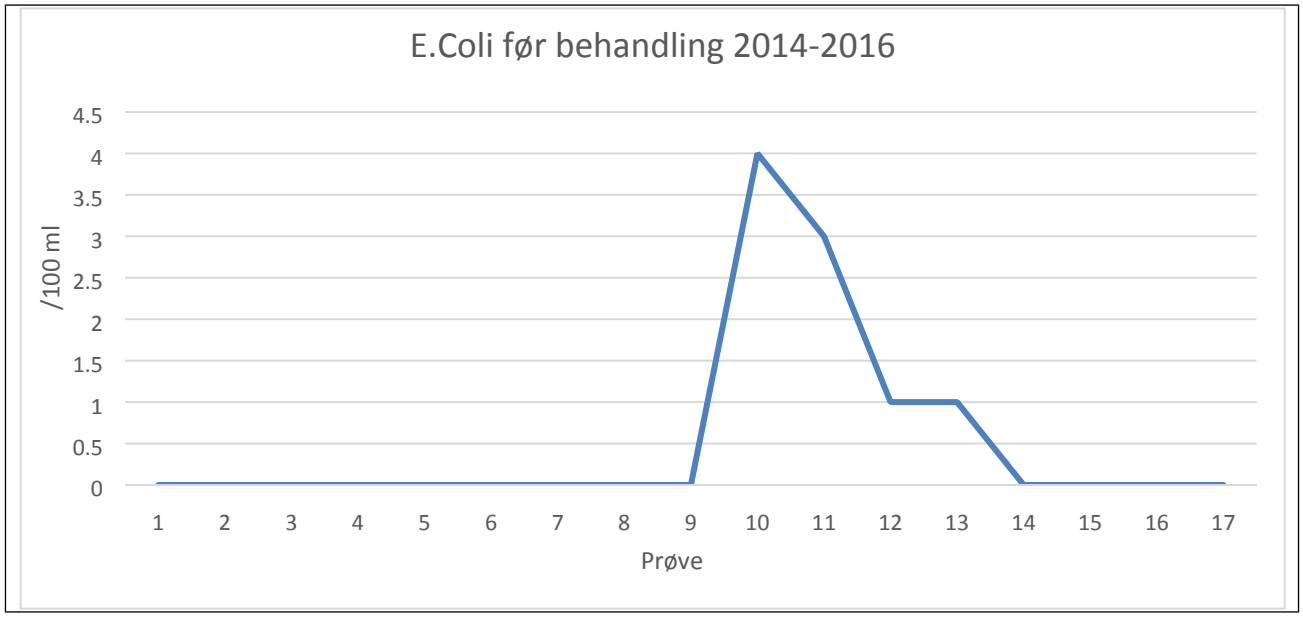

Figur 34: E.Coli før behandling 2014-2016.

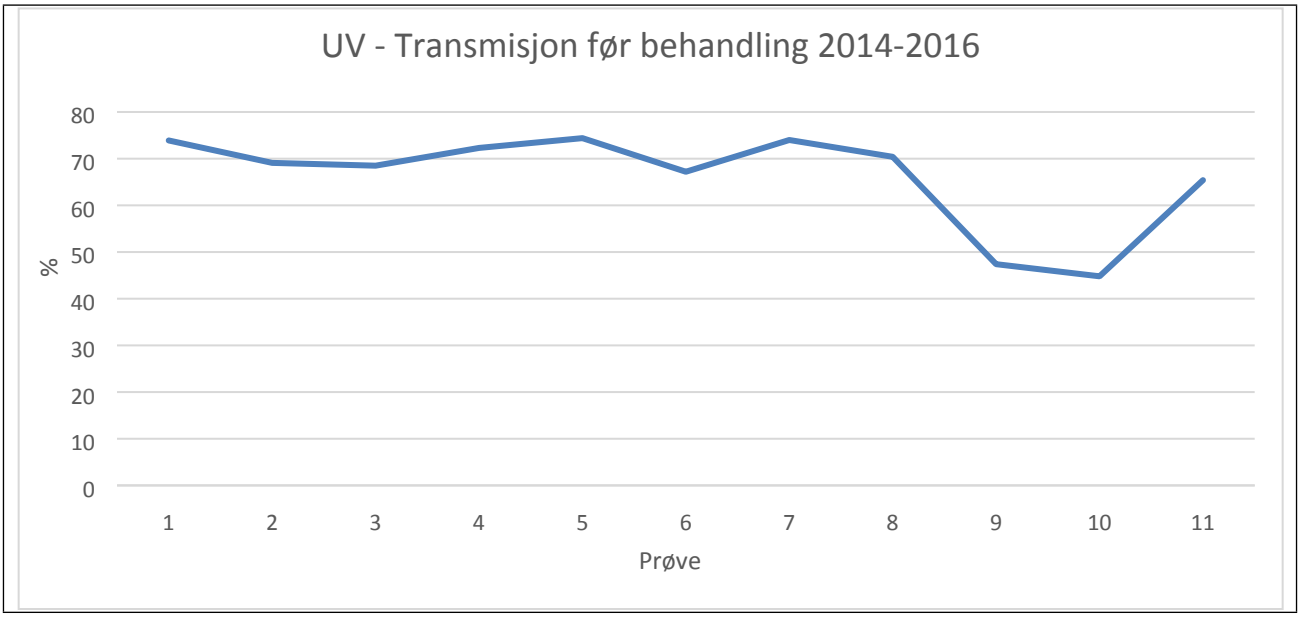

Figur 35: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.7 Jubelen VBA

Det er tilknyttet 10 personer til vannverket. Vannkilde er en borebrønn. Vannbehandling består av filter (grovfilter og fargefjerningsfilter) og UV-anlegg. Det er ingen registrering av vannforbruk.

Forsyningsnett, plast PE 40 mm og 32 mm.

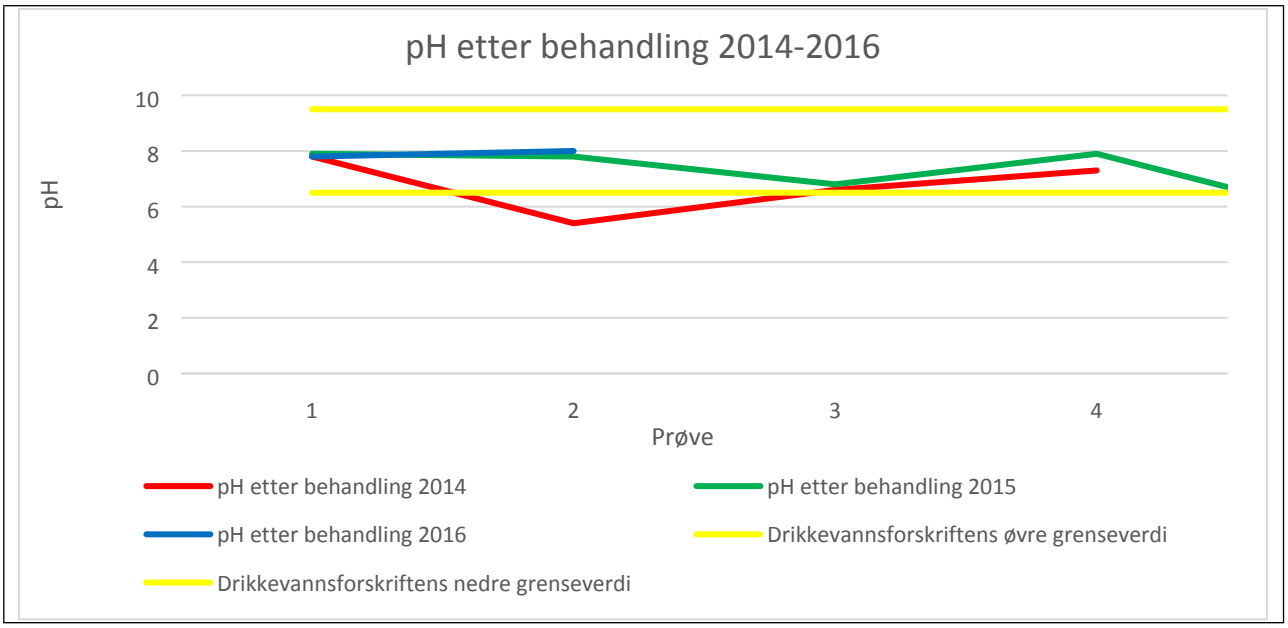

Figur 36: pH etter behandling 2014-2016.

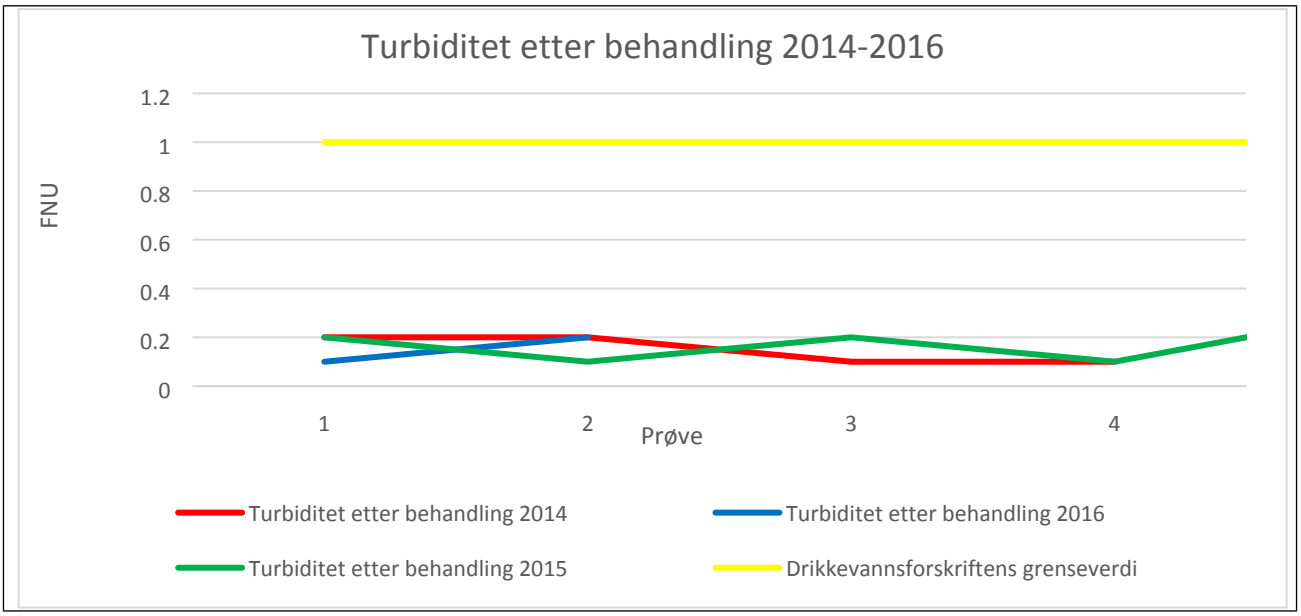

Figur 37: pH etter behandling 2014-2016.

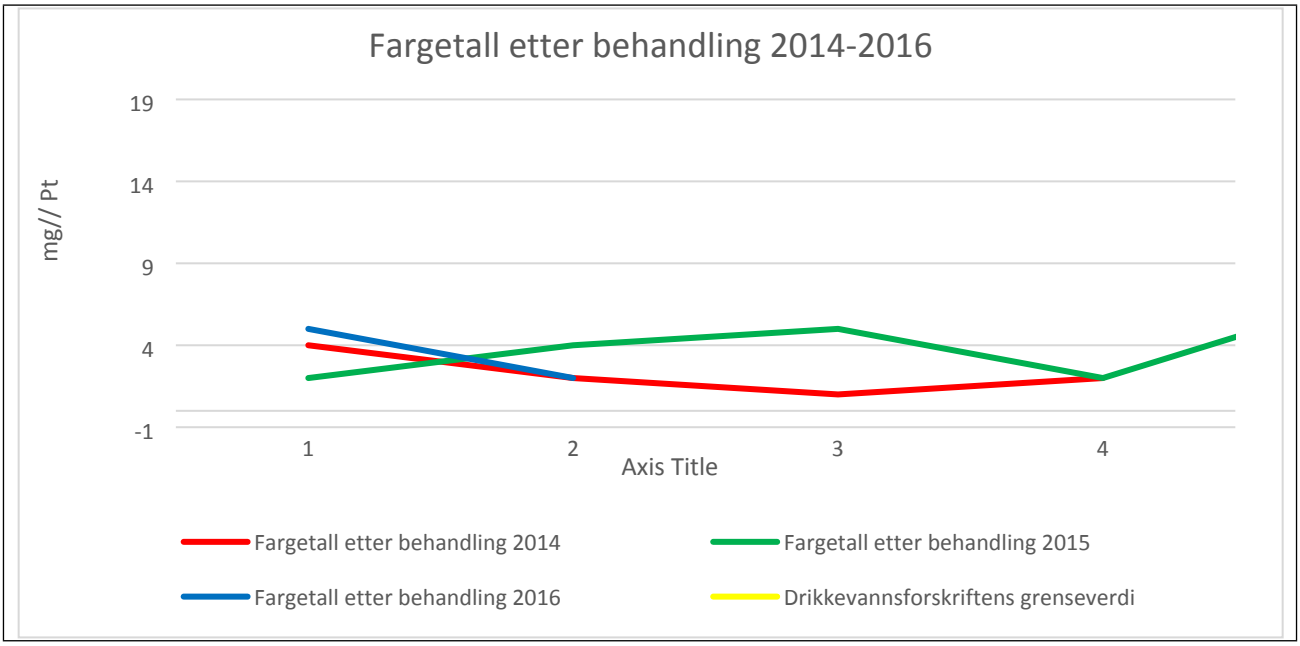

Figur 38: Fargetall etter behandling 2014-2016.

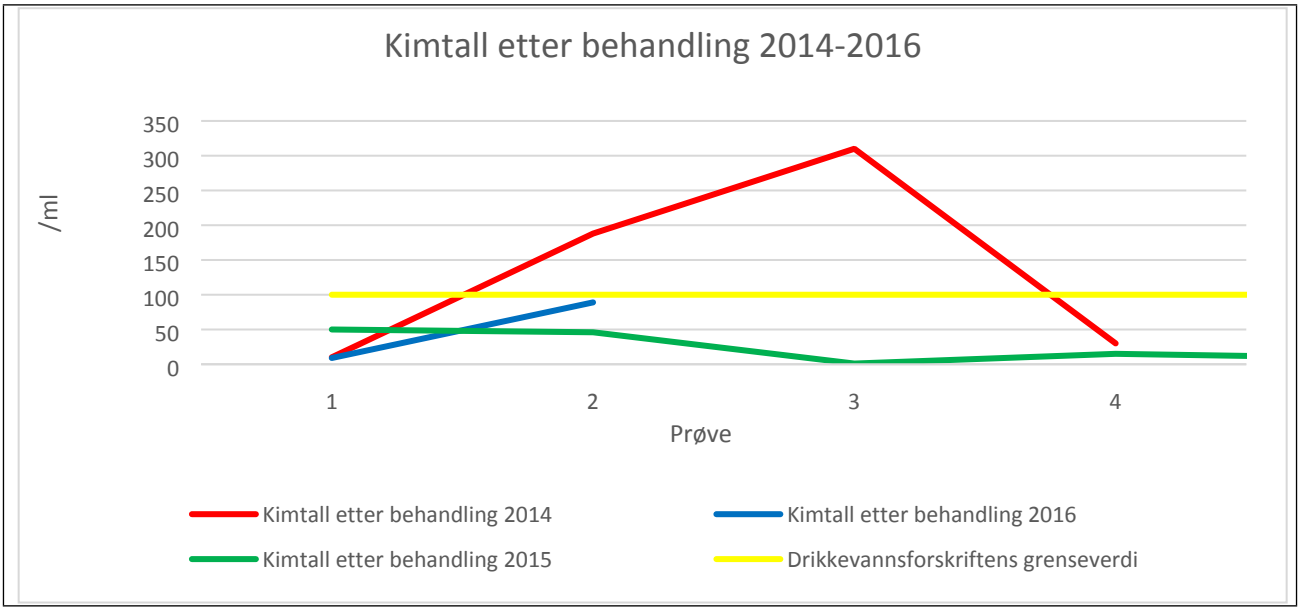

Figur 39: Kimtall etter behandling 2014-2016.

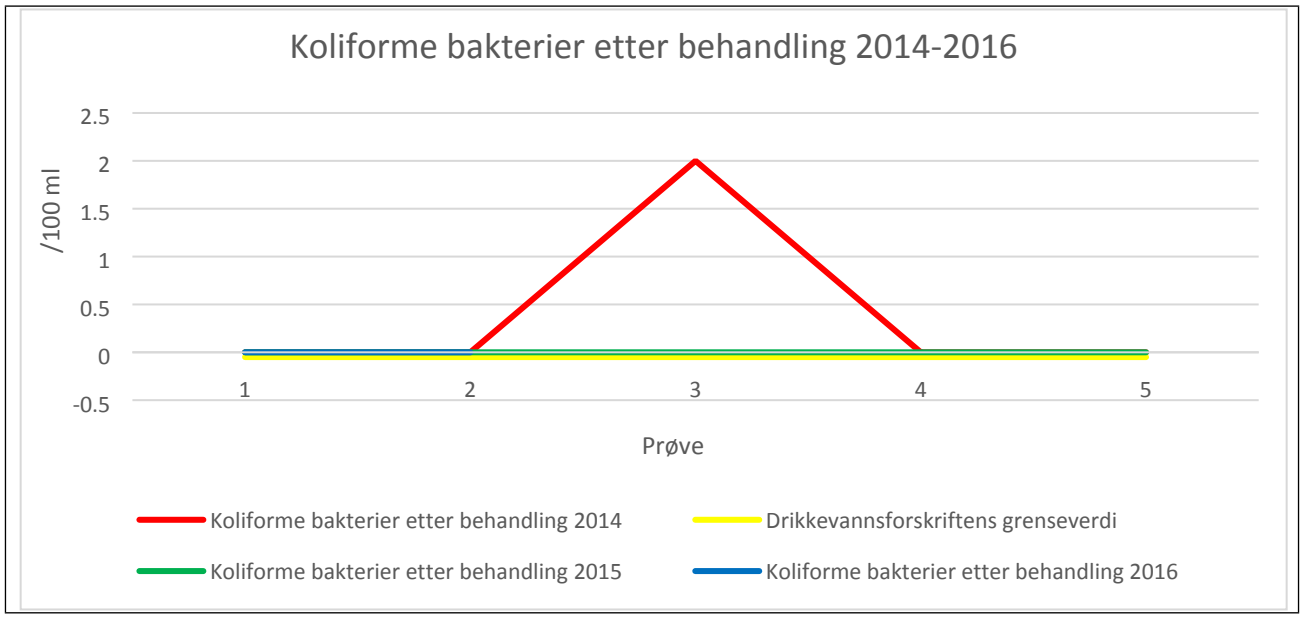

Figur 40: Koliforme bakterier etter behandling 2014-2016.

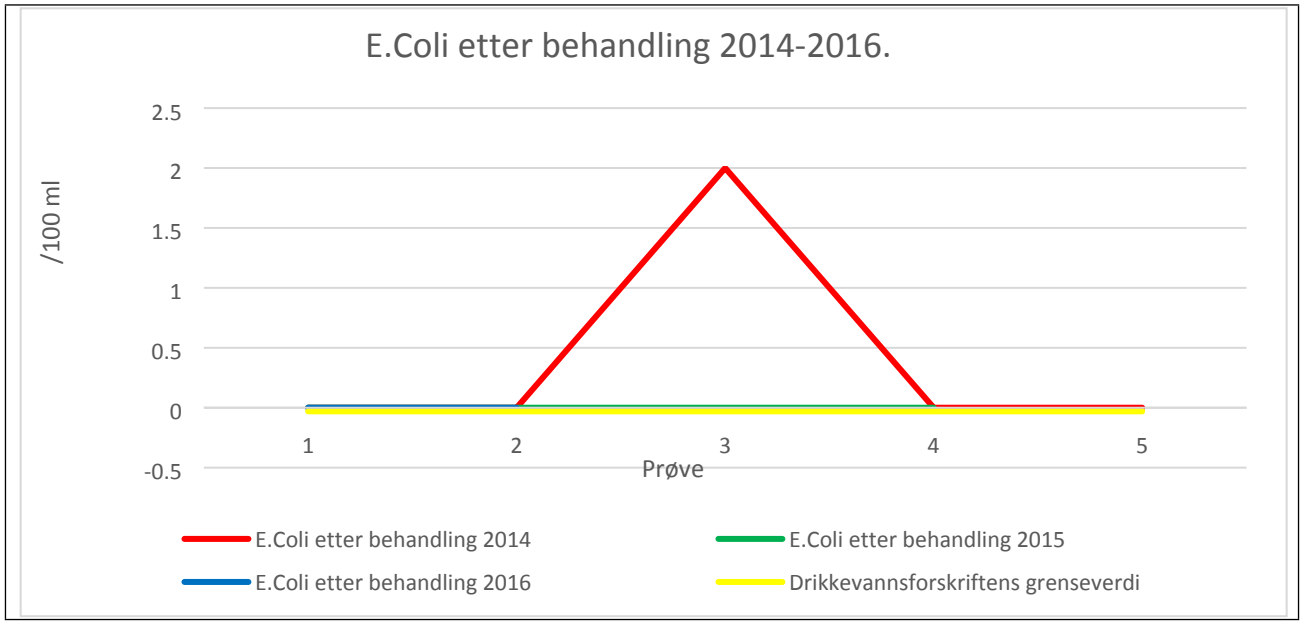

Figur 41: E.Coli etter behandling 2014-2016.

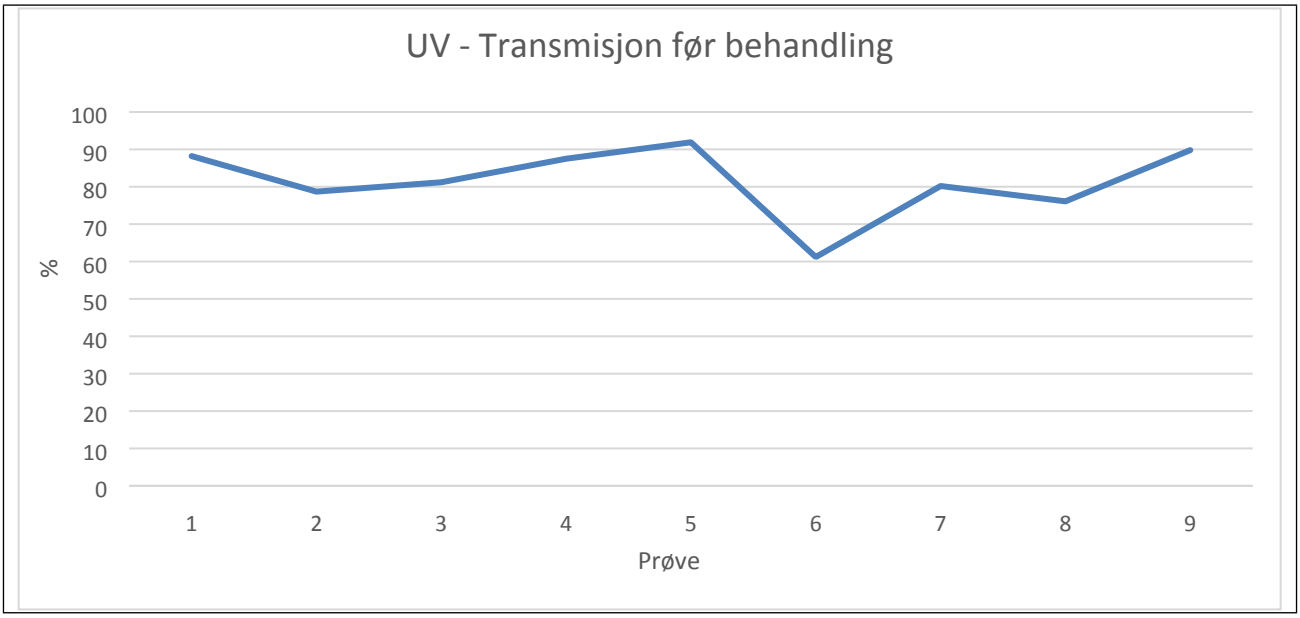

Figur 42: UV-transmisjon før behandling 2014-2016.

5.8 Vannkvalitet

Generelt er vannkvaliteten god for alle vannbehandlingsanleggene. Litt varierende på Straumfjord VBA. Surhetsgraden ved Røyelen VBA ligger i nedre del av skalaen, men innenfor kravene. Så lenge det er plastledninger stort sett overalt vil dagens surhetsgrad være helt OK. Imidlertid er den noe lav for å virke beskyttende på støpejernsrør, innvendige installasjoner og armatur i kummer.

Det er også generelt noe variabelt fargetall ved alle vannverkene, men de ligger innenfor kravene, unntatt ved Jubelen.

Naturlig nok er overflatekilder sårbare i forhold til værvariasjoner. Det vises av vannanalysedata at det er økning i koliforme bakterier og kimtall samtidig med at fargetallet øker. Dette har sammenheng med at store nedbørsmengder som påvirker nedslagsfelt drar med seg jord og bakterier ned til vassdragene.

Vannprøver tas fortløpende av både råvann, rentvann fra anlegget og ute på forsyningsnettet. Vannprøvene viser at råvannet blir renset på en god måte, og det ikke er mange tilfeller av urenheter eller farget vann på nettet.

Ved Røyelen vannverk skal det etableres vannglass som pH-heving (noe lav pH). Svømmebassengene som får vann fra Låni vannverk må bruke mye klor. Når pH-heving er foretatt kan de spare klorforbruk. Tiltaket gjøres også for å redusere korrosjon på innvendige husinstallasjoner.

5.9 Vannproduksjon og forbruk

Det er litt forskjeller i døgnforbruk på de ulike vannbehandlingsanleggene. Oksfjord og Rotsund har det største vannforbruk med henholdsvis 700 og 500 l/pe. døgn. For Sørkjosen og Storslett ligger vannforbruket på ca. 400 l/pr.pe og døgn. For Straumfjordnes og Jubelen har en ikke registrert vannmengder og en kan derfor ikke vurdere om det er høyt eller lavt forbruk på disse stedene.

Det er forholdsvis høye forbrukstall på de fleste vannbehandlingsanleggene, men Oksfjord utmerker seg mest. Det er antas at det må være en del lekkasjer på ledningsnettet. Det bør gjøres noen grep for å komme ned på et mer akseptabelt nivå.

5.10 Sikringssoner – nedslagsfelt vannforsyning

Alle nedbørsområder for vannverkene er avsatt i kommuneplanen som hensynsområder.
De fleste hensynssonene er lokalisert i høyfjellet og er ikke spesielt konfliktfylt i forhold til utbyggingsinteresser. Områdene må imidlertid ikke utsettes for trafikk og virksomheter som skaper forurensning. Se dokumentene "Konsekvensutredning" og "Planbestemmelser".

Kode	Tema	Sted	Kommunaltekniske anlegg
H110-1	Nedslagsfelt	Låni	1 stk. vannbehandlingsanlegg og 1 stk. vann-fordelingsbasseng på Storslett. 1 stk. vannpumpestasjon
H110-2		Sagelva	1 stk. reservevannsforsyning på Storslett
H110-3		Tverrelva	1 stk. vannbehandlingsanlegg i Rotsund
H110-4		Arildselva	1 stk. vannbehandlingsanlegg i Oksfjord
H110-5		Straumfjordnes	1 stk. grunnvannsbrønn (sandspiss)
H110-6		Jubelen	1 stk vannbehandlingsanlegg/borebrønn

Tabell 5.10 Nedslagsfelter og kommunaltekniske anlegg for vannforsyning

5.11 Vannforsyning til brannslokking

Kommunen har ulike ansvar og roller i forbindelse med slokkevannforsyning:

- Kommunen som beredskapsansvarlig:
  Kommunen har det overordnede sikkerhetsansvaret i kommunen.
  Brann- og eksplosjonsvernloven krever at kommunen som beredskapsansvarlig har ansvaret for å utarbeide ROS-analyser og må dermed forsikre seg om at det er tilstrekkelig tilgang på vann til brannslokking. Kommunen har vedtatt ROS-analyse for brann- og beredskap.

- Kommunen som planmyndighet og byggesaksmyndighet:
  Kommunen skal tilrettelegge for næringsvirksomhet. Slokkevann kan i denne sammenheng være et viktig punkt.
  Oppføring av bygninger, planering av grunn mv. skal etter nærmere regler i Plan- og bygningsloven behandles av kommunens byggesaksbehandlere.
  Vannforsyning til brannslokking er et vesentlig punkt og bør avklares tidlig i et byggeprosjekt (jfr. §27-1).

- Kommunen som tilsynsetat:
  Tilsyn som utføres av brannvesenet er det offentliges periodiske tilsyn av eier og brukers systematiske internkontrollarbeid i forbindelse med brannsikring.

Videre har kommunen og andre ansvar som:

- Vannverkseier:
  Kommunen har slokkevannforsyning innenfor vannverksområdene.

- Bygningseier/anleggseier:
  Kommunen eier mange viktige bygninger/brannobjekter. Eier har ansvaret for det bygningsmessige brannvernet.

5.11.1 Lover og forskrifter m.m.

Grunnlaget mht. slokkevannforsyning er angitt i:

- Plan- og bygningsloven § 27-1 setter krav til tilstrekkelig forsyning av slokkevann. Teknisk forskrift til Plan og bygningsloven (TEK 10) med veileder § 11-1, §11-17 og §15-9 gir nærmere grunnlag.

- Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn med veiledning fra Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Se § 5.4.

- NS-EN 12845:2004+A2:2009 Faste brannslokkesystemer – Automatiske sprinklersystemer – Dimensjonering, installering og vedlikehold.

- NS-INSTA 900-1:2009 Boligsprinkler: Del 1: Dimensjonering, installering og vedlikehold.

Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn med veileder angir at den kommunale vannforsyningen

frem til tomtegrense i tettbygd strøk skal være tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann:

- "Preaksepterte løsninger" i TEK 10 angir generelt følgende vannmengder:
  Boligbebyggelse: 20 l/s
  Annen bebyggelse: 50 l/s

- I boligstrøk og lignende hvor spredningsfaren er liten er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende brannbil.

- I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke dette behovet. Det skal ikke regnes med samtidig uttak av slokkevann til sprinkleranlegg og brannvesen.

- Muligheter for bruk av åpne kilder bør inngå i vurderingene som følge av krav til økonomi, drikkevannskvalitet i ledningsnettet mm.

Sprinkleranlegg

Det er i dag flere sprinkleranlegg som er tilknyttet det kommunale ledningsnettet i Nordreisa kommune.

Der det legges opp til virksomheter med krav til sprinkling må vannforsyningen vurderes i hvert enkelt tilfelle ut i fra type virksomhet.

For nye områder der det er aktuelt med sprinkleranlegg, bør vannforsyningen legges opp slik at ledningsnettet tåler uttak fra sprinkleranlegg.

5.11.2 Retningslinjer for slokkevann i Nordreisa

Ved utbygging nye områder og framføring av hovedledninger skal kapasiteten for slokkevannforsyning vurderes ut fra foreliggende forskrifter med veiledere.

Følgende forutsetninger legges til grunn:

A. Sentrumsområder, tette boligområder og regulerte områder der det kan forventes virksomheter med behov for større uttak til slokkevann (industri) mm.
   - dimensjonerende vannmengde 50 l/s
   - min. trykk 1,5 bar

B. Sprinkleranlegg i sentrumsområder og næringsområder. Store bygninger.
   - Dimensjonerende vannmengde 50 l/s.
     Trenger sprinkleranlegget mer vann enn 50 l/s, må bygget ha egen tank og pumpe

C. Boligbygg/rekkehus med 3 til 9 boenheter og opp til 3 plan/etasjer over terreng.
   - dimensjonerende vannmengde 40 l/s

- min. trykk 1,5 bar

D. Boligområder med 1- og 2 mannsboliger.
- dimensjonerende vannmengde 20 l/s
- min. trykk 1,5 bar

E. Spredt bebyggelse.
- Slokkevann skal normalt tas fra tankbil.
- Det skal etableres fyllepunkter for tankbil på steder med god kapasitet på hovedledning

I regulerte industriområder der kommunen vil stå fritt til å ta imot ulike typer industrivirksomhet kan det i særskilte tilfeller være aktuelt å vurdere dimensjonerende kapasiteter utover det som er angitt i pkt. A og B.
I utgangspunktet skal det opprettholdes positivt trykk i øvrige deler av ledningsnettet ved uttak av slokkevann.

5.12 Private vannbehandlingsanlegg

Situasjonen for de private vannverkene er ikke kartlagt. Det antas at flere av vannverkene har utfordringer mht. hygienisk sikkerhet og kapasitet. Utenom private fellesanlegg er det for det meste private brønner og borehull som er vannkilder.

5.13 Grensesnitt mot private anlegg

Kommunale ledninger ligger som oftest i offentlig veg og har dimensjoner over 50 mm. Ledning mellom anboring på kommunal ledning og den enkelte eiendom er privat og benevnes som stikkledning. Kommunale institusjoner mv. har stikkledninger på samme måte. Kommunen har ikke ansvar for stikkledninger hverken for bolighus eller institusjoner.

Skille mellom offentlig ledning og privat stikkledning er definert i standard abonnementsvilkår.

Plan- og bygningsloven §27 gir kommunen rett til å koble private eiendommer til kommunale vannledninger. Dette gjelder når offentlig vannledning går over eiendommen eller i veg som støter til den, eller over nærliggende areal. Dersom det etter kommunens skjønn vil være forbundet med uforholdsmessig stor kostnad, eller særlige hensyn tilsier det kan kommunen godkjenne en annen ordning. Denne rettigheten har kommunen valgt å ikke benytte.

5.14 Krisevannforsyning

For Låni vannverk er det etablert reservevann/krisevann i Saga VBA. Det er videre etablert høydebasseng for de to tettstedene på Storslett og Sørkjosen. Ved brudd på overføringsledningen fra Låni/Røyelen vil abonnentene ha ca. ett døgns forbruk uten at Saga VBA blir koblet inn.

For vannverkene Rotsund og Oksfjord skal krisevannkilde være tankbil. Felles for vannverkene skal det benyttes vannslanger, portabelt desinfeksjonsanlegg og evt. pumpe med aggregatdrift.

For Straumfjord og Jubelen vannverk, som er veldig små og som har en etter forholdene sikker kilde, legges det opp til tilkjøring av vann i tanker som krisevannforsyning.

Blant de mange private vannverkene bør en krisevannkilde finnes for det relativt store Straumfjordeidet vannverk. For de øvrige private vannverkene, bør det aksepteres at de selv sørger for tilkjøring av drikkevann fra andre vannverk.

5.15 Kommunal forvaltning, drift og vedlikehold

De kommunale vannverkene har til disposisjon personell med relevant kompetanse på både administrativt og operativt nivå. Personellsituasjonen er tilfredsstillende og det er tilstrekkelig bemanning til å utføre oppgaver samt følge opp sentrale krav i drikkevannsforskriften.

Det er følgende bemanning innenfor VA-sektoren:
100 % virksomhetsleder innenfor Anleggsdrift
100 % driftsleder på deling med vei, grøntanlegg og anleggsdrift for øvrig.
630 % driftsoperatører VA.
Samt personell i stabsfunksjon som deles med sektoren for øvrig.

Bemanningen er dimensjonert ut fra anlegg og ledningsnett som skal driftes i kommunen.

Vannforsyning i kommunen omfatter på den ene siden planlegging, utbygging og drift av kommunale vannverk. I dette ligger både en bestiller- og en utførerfunksjon. Videre løses forvaltningsmessige oppgaver som fastlegging og innkreving av vanngebyr samt disponering av inntektene. I tillegg behandles saker overfor publikum om tilknytning, kapasitet og tekniske løsninger samt i enkelte tilfeller pålegg om utskifting av anlegg.

5.16 Transportsystem

5.16.1 Tilstand og behov for sanering av vannledningsnettet

Transportsystemet for vannforsyning omfatter ledningsnettet med trykkøkningsstasjon (Oksfjord), reduksjonsventiler og basseng (Storslett).

Nettet som distribuerer vann fra behandlingsanlegget består i dag i hovedsak av plastledninger. Det er noe støpejern i sentrum i Sørkjosen. De eldste ledningene er fra begynnelsen av 50-tallet.

Det er kommet henvendelser fra publikum som har registrert rust (partikler og farge) på de som er tilknyttet de gamle støpejernsledningene i Sørkjosen.

Det er foretatt litt utskifting av dårlig ledningsnett i Sørkjosen. Det er imidlertid begrenset, og det bør gjøres en innsats i sanering av ledningsnettet i årene fremover.

Sanerte vannledninger ligger i området Meierivn-Nedre Baisit. Nye vannledninger er DN 100 med lengde 575 meter. Gjennomført i 2010-2011.

I løpet av hovedplanperioden er det området som har høyest prioritet med tanke på sanering i Sørkjosen, der det er to ulike ledningsstrekk (ca. 1500 m til sammen) med støpejernsledning fra 1950-tallet. Videre er det behov for sanering av gamle plastledninger på Storslett, Oksfjord og Rotsund. Hvor stort omfang dette er vil først bli avdekket når en har gjennomført tilstandsvurderinger og sett resultater av sonevannmåling.

Det må også gjøres systematisk rehabilitering av vannkummer, spesielt i Sørkjosen og Storslett.

Det må videre etableres sonevannmålere på ledningsnettet, slik at det oppnås bedre kontroll over Vannforbruket, og at det lettere kan kartlegges eventuelle lekkasjer og saneringsbehov.

Materiale	Lengde (m)	Lengdefordeling (%)
PE(L)	51 470	46
PVC	56 250	51
Grått støpejern	3 410	3
Sum	**111 400**	**100**

Tabell 5.16.1 Oversikt ledningsnett, materiale, alder og fordeling

Det er til sammen 111 000 m vannledninger i kommunen. Andel ledningsnett etablert før 1980 er ca. 58 %, andel etablert mellom 1980 og 2000 er ca. 18 % og andel etter 2000 er ca. 24 %. Det vil si at den største andelen er fra før 1980.

Målsetting er å redusere andelen av vannproduksjonen som forsvinner gjennom lekkasjer fra 50 % til ca. 35% fram til 2025. Dette innebærer at lekkasjetapet fordelt på lengde kommunale vannledninger skal reduseres fra gjennomsnittlig 0,15 l/s og km til 0,08 l/s og km, dvs. ca 50 % reduksjon av lekkasjemengdene.

Målsettingen krever:

- At arbeidet med lekkasjekontroll/lekkasjereduksjon intensiveres.
  Det skal prioriteres å etablere et fungerende opplegg for sonevannmåling samt opprette et lekkasjelag som hovedsakelig skal arbeide med oppfølging av lekkasjer og lekkasjereduksjon.

- Økt sanering av kommunale vannledninger
  Utbedring av private vannledninger (stikkledninger) er en viktig del av arbeidet med reduksjon av lekkasjer. Sanering av private vannledninger skal gjøres samtidig med sanering av hovedvannledninger eller ved pålegg som enkeltvedtak.

5.16.2 Lekkasjer og lekkasjekontroll

Det må være en prioritet å redusere antall ledninger med lekkasjer. For å avdekke disse ledningene kan det tas i bruk følgende metoder/hjelpemidler:

- Sonevannmåling
- Trending i driftskontrollanlegg/analyse av driftsdata
- Lekkasjelytting
- Avviksstatistikk fra drift og informasjon fra driftsdagbok
- Intervju med driftspersonell

Det første som bør gjøres for å avdekke avvik er å analysere driftsdata fra driftskontrollanlegget. Driftsdataene viser raskt hvor det kan antas å være avvik, og dermed hvor det er fornuftig å sette i gang med nærmere undersøkelser.

Ved å installere strategisk plasserte sonevannmålere kan man få en god indikasjon på om det er lekkasjer i området.

Avvik som avdekkes skal registreres i GIS-line (driftsdagbok el.l.). Ved å ha en grundig utfylt og oppdatert driftsdagbok kan det lettere avdekkes forhold på ledningen som tilsier at ledningen er utett eller har andre skader som bør utbedres. Kommunens driftspersonell innehar også mye relevant kunnskap og erfaring som bør utnyttes.

Det er et kjent problem at stikkledninger ofte er gamle og har lekkasjer i større eller mindre omfang. I forbindelse med sanering av hovedledninger er det viktig å sjekke tilstand til stikkledninger på strekket og samtidig sanere/utbedre stikkledninger der det er behov.

5.16.3 Strategi for reduksjon av lekkasjer

Arbeid med å redusere lekkasjene skal intensiveres. Lekkasjesøking skal innarbeides som en del av drift av vannforsyningsanleggene. Det er viktig med realistiske målsettinger og systematisk tilnærming for å oppnå langsiktige forbedringer.

Lekkasjene fordeler seg på kommunale vannledninger og private stikkledninger. Utbedring av lekkasjer i private vannledninger er en viktig del av arbeidet med reduksjon av lekkasjer. Sanering av private vannledninger skal gjøres sammen med sanering av hovedvannledninger og/eller ved pålegg som enkeltvedtak etter standard abonnementsvilkår eller lokal forskrift.

Målsetting om reduksjonen i lekkasjeandeler/lekkasjeprosent til 35 % vil kreve betydelig en innsats pga. omfattende vannledningsnett. Nasjonale målsettinger om 25 % lekkasjeandel ville innebære at man skal ned på et lekkasjenivå på 0,05 l/s pr km hovedvannledning og redusere lekkasjevannmengden med ca. 70 %. Dette vurderes ikke å være praktisk mulig innen 2020.

I tillegg til økt omfang av sanering av vannledningsnettet forutsettes følgende tiltak:

1. Intensivere arbeider med systematisk lekkasjesøking og utbedring av lekkasjer.
2. Utvikle fungerende opplegg for sonevannmåling.
3. Oppfølging mht. sanering av stikkledninger/reduksjon av lekkasjer på stikkledninger.

Kommentarer til tiltakene:

Utvikling / utvidelse av opplegg for sonevannmåling
Områder med høye lekkasjer prioriteres mht. lekkasjereduksjon. Systematisk oppfølging av sonevise lekkasjevannmengder er nødvendig for å redusere lekkasjenivåer. Etablering av et fungerende opplegg for sonevannmåling er derfor viktig.
Prinsippet som legges til grunn er at det foretas mengdemåling inn og ut av ulike målesoner/trykksoner. Det vil si at det monteres mengdemålere ved strategisk riktige steder og to-veismåling ved høydebassenger. Vannmålere skal tilknyttes driftskontrollanlegget. Opplegget skal være slik at driftspersonalet kontinuerlig får tilgang til og oversikt over sonevise vannforbruk, og lekkasjeforhold skal etter hvert etableres. Driftskontrollanlegget skal ha et automatisert opplegg for lekkasjekontroll og systematisering av driftsdata fra sonevannmålere. Via fjernkontrollsystemet skal da sonemålerne etter hvert benyttes til kontinuerlig overvåking av lekkasjesituasjonen (nattforbruk), til lekkasjesøking, rørbruddsvarsling samt lagring av måledata som er viktige for planleggingsformål.

Sanering og oppfølging av vannledningsnett
Man har inntrykk av at en betydelig del av lekkasjene i hovedledningsnettet er knyttet til punktfeil som er mulig å lokalisere og utbedre. Man planlegger en betydelig økt innsats på arbeider med lokalisering og utbedring av punktfeil/lekkasjepunkter på ledningsnettet.
Det skal etableres lekkasjelag som skal arbeide med lekkasjesøking. Det skal benyttes egnet utstyr og sørges for opplæring av personalet.

Oppfølging av private stikkledninger
Utbedring av private vannledninger (stikkledninger) er en viktig del av arbeidet med reduksjon av lekkasjene. Tiltak for oppfølging og reduksjon av lekkasjer på stikkledninger bør utføres parallelt med

tiltak på hovedledningsnettet.
Utbedringer av private stikkledninger gjøres sammen med sanering av hovedvannledninger eller ved pålegg som enkeltvedtak. "Standard abonnementsvilkår for vann og avløp" er innført.

Vurdering av tiltak for å redusere vanntrykket
Deler av forsyningssystemet har høyt vanntrykk i vannledningsnettet. Reduksjon av vanntrykk vil kunne medføre reduksjon av lekkasjer og redusere belastninger på vannledningsnettet. Dette er vurdert og kommunen ser ikke at det er områder der det er aktuelt å redusere trykket mer.

5.16.4 Sonevannmåling

Hensikten med soneinndeling er å skape oversikt over hvor vannet går. Dette er en viktig forutsetning for å kunne lokalisere lekkasjer og dermed redusere vannforbruket.

Det er planlagt utsetting av i alt 8 sonevannmålere i Sørkjosen og Storslett. Det må etableres nye kummer for å få plass til vannmålere og nødvendig kringutstyr. Kostnad pr. kum inkl. vannmåler, batteripakke, kommunikasjon, oppkoblinger, graving og kum er ca. kr. 150.000,- eks.mva.

5.16.5 Sanering/metodikk

NoDig-metodikk
NoDig-metodikk er gravefrie løsninger som er egnet der rørstrekkene har behov for tetting og forsterkning og omfatter strømpe-foring, utblokking og inntrekning av rør. Dette er egnede metoder der det er kostbart eller vanskelig å grave, f.eks. i områder med urbanisert overflate. Denne type renovering er ofte økonomisk fordelaktig, og bør benyttes der det er mulig. NoDig-metodikk egner seg godt som foretrukket løsning i Nordreisa da kommunen hovedsakelig har separat-system. Gravefrie løsninger er miljømessig fordelaktige, de har liten innvirkning på samfunnet og krever i liten grad trafikkdirigering. Da arbeidene foregår i eksisterende rør med kartlagte tilstander blir det lettere å kalkulere og man får mindre usikkerhet. I tillegg er NoDig-metodikk en god løsning i prosjekter der vannverkene ikke ønsker å bidra. Ved å benytte NoDig kan man arbeide med kun avløpsledningene uten å komme i kontakt med vannledningene. For rehabilitering er denne metodikken egnet for større rehabiliteringsprosjekt pga. kostnader.

Grave og legge nye rør
Ved omfattende skader som ikke kan utbedres ved NoDig-metodikk anbefales det å sanere ledningsstrekket ved å grave opp ledningene og legge ned nye rør. Skader som kan antyde saneringsbehov kan være deformasjoner som følge av dårlig komprimerte omfyllingsmasser, rørkollaps, svært gamle, slitte rør med omfattende skader jevnt over hele strekket, etc. Dersom det er behov for f.eks. ny veioppbygging, veiutvidelse eller oppgradering av annen infrastruktur langs ledningsgrøfta kan dette bidra til at valget faller på denne metoden.

5.16.6 Prioriteringer

Ved å prioritere ledningsstrekk blir det mulig å fordele midlene riktig. Det må fokuseres på å følge kost-/nytteprinsippet ved at saneringsprosjekter prioriteres der de kan få størst avkastning. Da informasjon om tilstand mangler for de fleste ledningene blir det tatt utgangspunkt i leggeår og materiale for å vurdere prioritet.

I tillegg til å gjennomføre prosjektene som er planlagt, må de øvrige vannledningene undersøkes og, ved behov, saneres fortløpende. Det synes hensiktsmessig å starte med sonevannmåling og utfra de

resultatene en får legge opp prioriterte planer for tilstandsvurdering og senere rehabiliteringstiltak. Deretter følger ledningene mellom 1980-tallet og 2000-tallet. Det vil være viktig å arbeide for å få tette ledninger som fungerer i mange år framover. Fortløpende tilstandsvurdering og innsamling og evaluering av driftsdata vil være viktig med hensyn til prioritering.

5.16.7 Strategier for gjennomføring

Det er fastlagt følgende strategier i forbindelse med arbeidet:

- Det er helt sentralt at faglige vurderinger og bruk av beste tilgjengelige teknologi alltid skal være styrende for å oppnå målsetting.
- Fornyelse av vannledninger skal søkes koordinert med spillvanns- og overvannsledninger for fornyelse av disse der det er aktuelt.
- Det skal tilstrebes fornyelse av lengre strekninger for å heve effektiviteten.

5.16.8 Trykkøkningsstasjoner

Nordreisa kommune har 1 trykkøkningsstasjon ute på ledningsnettet (Oksfjord).
Stasjonen representerer gjennomgående ikke noe driftsproblem for kommunen i dag. Stasjonene besøkes en gang hver måned.

Det er ikke foretatt nøyaktige målinger av stasjonens kapasitet.

Navn	Kapasitet (l/s)	Tilløp (m3/år)	Byggeår
Oksfjord	3,3	Ukjent	1992

Tabell 5.16.2 Oversikt trykkøkningstasjoner.

6. Utviklingsmål, prognoser, dimensjonering

6.1 Vann

Det er ingen private vannverk som har tatt kontakt om kommunal overtakelse. Det er få private fellesanlegg.
For fremtidig vannforsyning til planlagte boligfelt så har kommunen tilstrekkelig kapasitet i dagens vannbehandling. Det er kun etablering av nytt distribusjonsnett som er nødvendig.

6.2 Framtidsutsiktene

Scenario for hvor nye boligområder som skal tilkobles VA-nettet innen år 2025 vil komme:

Boligområde	Estimert antall personer
Betesta, Storslett vest	120
Lunde, Storslett	65
«Gartnertom», Sørkjosen	20
Tømmernes, Storslett	40
Magnatunet	20
Sum	**265**

7. Tiltaksplan

7.1 Tiltak

Sted	Beskrivelse av tiltak
Storslett	Avdekke behov og utskifting av gammelt ledningsnett (plast)
	Etablere sonevannmålere på eksisterende vannledningsnett
Sørkjosen	Utskifting av gammelt ledningsnett (støpejern)
	Etablere sonevannmålere på eksisterende vannledningsnett
	Reetablere nødvannforsyning (ledning over Jernelva)
Straumfjord	UV-anlegg
Oksfjord	Avdekke behov og sanering ledningsnett
Rotsund	Avdekke behov og sanering ledningsnett
	Anskaffe nødstrømsaggregat
Jubelen	Nytt overbygg
Låni VV	Justering av pH
Rotsund	Nødstrømsaggregat
Sørkjosen	Nødvannsforsyning
Driftstiltak	Oppgraderinger
	Gjennomarbeide og revidere rutiner for oppfølging og vedlikehold
	Etablere journal for driftsavvik

	Oppgradering dataverktøy, driftsdagbok, oppdatering av kart og overvåkningsanlegg, service nødstrømsaggregat vannbehandlingsanlegg, prisstigning analyser vannkvalitet

7.2 Handlingsplan

Pri	Tiltak/investeringer	2017	2018	2019	2020	2021-25	Sum
1	Sanering ledningsnett Sørkjosen		4,0	4,0	3,0	3,0	14,0
2	Sonevannmålere Storslett	0,4		0,5			0,9
3	Sonevannmålere Sørkjosen		0,3				0,3
4	UV-anlegg Straumfjord				0,1		0,1
5	Søke etter feilkoblinger*		0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
6	Sanering ved punkttiltak*			0,2	0,2	0,5	0,9
7	Rehabilitering kummer	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,8
8	Sanering ledningsnett Storslett*					5,0	5,0
9	Sanering ledningsnett Oksfjord*				2,0	2,0	4,0
10	Sanering ledningsnett Rotsund*				2,0	2,0	4,0
11	Nytt overbygg Jubelen			0,1			0,1
12	Justering pH Låni VV			0,2	0,1	0,5	0,8
13	Nødstrømsaggregat Rotsund		0,2				0,2
14	Nødvannforsyning Sørkjosen		0,25				0,25
15	Driftstiltak, oppgraderinger		0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
	Sum	**0,5**	**5,5**	**5,75**	**8,15**	**14,05**	**32,6**
	Adminstrative oppgaver						
	Oppdatere GIS line VA	Adm.	Adm.	Adm.	Adm.		Adm.

	Driftsdagbok	Adm.	Adm.	Adm.	Adm.		Adm.
	Private stikkledn. Pålegg til hjemmelshavere	Adm.	Adm.	Adm.	Adm.		Adm.

Tabell 7.2 Handlingsplan for økonomiplanperioden 2017-2025. Tall i mill. kr. 32.6
** Omfanget av sanering av ledningsnett avhenger av resultat fra sonevannmåling tilstandsvuredring av ledningsnettet*

Når det gjelder årlige driftsutgifter for ledningsanlegg kan en regne 0,5% av anleggskostnad.

8. Forhold til kunder og abonnenter

Vann- og avløpsvirksomhetens kunder omfatter i tillegg til tilknyttede abonnenter også profesjonelle kunder som planleggere, entreprenører, rørleggere og utbyggere. Det er av stor viktighet at abonnenter og kunder er fornøyde med de tjenester vi skal bidra med. Dette krever blant annet:

- Gode systemer for å håndtere henvendelser og formidle informasjon
- God kompetanse internt i organisasjonen
- Hensiktsmessig organisering av virksomheten samt tilstrekkelig ressurser i form av personer og systemer.

Kundeservice omfatter henvendelser om leverte tjenester (vann og avløp), veiledning i forbindelse med tiltak på private stikkledninger mm. Abonnenter og andre som trenger det, blant annet rørleggere og utbyggere, skal få informasjon om gebyrer, ledningsnett, vannkvalitet, mengde og trykk.

Ved uregelmessigheter skal berørte abonnenter varsles. Virksomheter med særlig krav til vannforsyningen skal varsles og følges opp spesielt.

Gjennom ledningskartverket, GIS-system og andre databaser har man oversikt over ledningsnettet og abonnementsregistre mm.

Varsling av abonnenter via SMS og telefonoppringing er innført.

Det skal arbeides med å videreutvikle bruken av systemene og ytterligere forbedre tjenestene.

8.1 Leveringsbetingelser/tilknytningsvilkår

Kommunen leverer vann til den enkelte abonnent, og har det faglige og forvaltningsmessige ansvaret for vannforsyningssystemene og leveransene.

For å bli koblet til kommunens offentlige vann- og avløpsanlegg må det søkes kommunen om tilknytning. Det kan gjelde for nye byggetiltak eller hvis ved pålegg om tilknytning etter plan- og bygningslovens regler. Hver abonnent ansvarlig for at deres private vann- og avløpsanlegg (slik som stikkledninger og utstyr på utsiden av husveggen som knyttes til det offentlige anlegget) er i forskriftsmessig stand. Kommunen har ansvar for å bygge, drifte og vedlikeholde det kommunale vann- og avløpsanlegget.

At abonnentene overholder sine forpliktelser er viktig blant annet for å oppnå en hygienisk sikker vannforsyning til den enkelte abonnent.

Bestemmelser vedrørende krav om sikring mot forurensning ved tilbakesug fra privat vannledning/stikkledning framgår av "Standard abonnementsvilkår for vann og avløp" mm.

Vanntrykket skal være minst 2 bar ved tilknytningspunktet på den kommunale vannledningen. Abonnenten skal få varsel fra kommunen hvis det skjer vesentlige endringer i vanntrykk eller vannkvalitet. Under vannmangel eller når andre forhold krever det, kan kommunen innføre restriksjoner på vannforbruk til spesielle formål, for eksempel hagevanning.

Offentlige vann- og avløpsanlegg skal ikke overbygges. Parallelle kabeltraseer skal ligge minst. 2,5 fra senter nærmeste enkeltledning i VA-grøft. Ny bebyggelse, inklusive garasjer og støttemurer, skal ikke plasseres slik at bebyggelsen er til ulempe for drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg. Slik

bebyggelse skal ha en avstand til offentlig vann- og/eller avløpsanlegg på minst fire meter.

8.2 Vaktordning, klager og avvik

Kommunen har etablert kontinuerlig vaktordning for VA-anleggene. Abonnentene har hele døgnet mulighet til å melde om avvik i leveransen. Kommunens VA vakttelefon er 905 69 989 (hele døgnet).

Normalt vil det ikke være adgang til å klage til en overordnet instans. Ved uenighet om abonnementsvilkårene kan det reises sivilt søksmål for domstolene.

Er det mangler ved vannkvalitet eller trykk, kan abonnenten etter nærmere regler kreve prisavslag og/eller erstatning (se forbrukerkjøpsloven).

Klager og andre meldinger følges opp med korrigerende tiltak. Registreringene danner en del av beslutningsgrunnlaget for ledningsfornyelser og andre tiltak.

9. Økonomi og gebyr

Investeringer i eksisterende ledningsnett som planlegges for økonomiplanperioden 2017-2025 vil medføre en økning i vanngebyrene. På bakgrunn av budsjettet har vi utført beregning av gebyrutvikling for økonomiplanperioden 2017-2025. Utregningene kan sees i tabell 1 – 4 i vedlegg nr. 1.

Vedlegg nr. 1
Hovedplan vann – Nordreisa kommune.
Gebyrberegning

Tabell nr. 1, prod. selvkost

Feltnavn	**Enhet**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vannproduksjon											
Prod. Indir.driftskostnader	1000 kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Direkte driftskostnader	1000 kr	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514	1 514
Prod. Avskrivninger eks. komm.anlegg	1000 kr	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560
Prod. Avskrivn. Nye investeringer	1000 kr	0	0	0	0	5	10	10	10	10	10
Prod. Kalk.renter eks. komm.anlegg	1000 kr	120	117	113	108	96	85	74	63	52	40
Prod. Kalk.renter nye investeringer	1000 kr	0	0	0	2	4	4	4	3	3	3
Prod. Andre inntekter	1000 kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Selvkost	**1000 kr**	**2 194**	**2 191**	**2 187**	**2 184**	**2 179**	**2 173**	**2 162**	**2 150**	**2 139**	**2 127**
Restverdi eksisterende investeringer	1000 kr	7 059	6 499	5 939	5 379	4 819	4 259	3 699	3 139	2 579	2 019
Restverdi nye investeringer	1000 kr		0	0	100	195	185	175	165	155	145

Tabell nr. 2, distr. selvkost

Feltnavn	**Enhet**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Vanndistribusjon											
Distr.Indir.driftskostnader	1000 kr	722	722	722	722	722	722	722	722	722	722
Distr. Direkte driftskostnader	1000 kr	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966	2 966
Sanere punkttiltak (6)	1000 kr				200	200	200	200	100		
Søke etter feilkoplinger (5)	1000 kr		200	200	200	200	200	200	200	200	200
Distr. Avskrivninger eksist. komm.anlegg	1000 kr	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933	1 933
Distr. Avskrivn. Nye investeringer	1000 kr	0	0	0	100	200	375	435	495	555	615
Distr. Kalk.renter eksisterende kom.anlegg	1000 kr	929	949	965	977	938	900	861	822	784	745
Distri. Kalk.renter nye anlegg	1000 kr	0	0	76	158	294	335	374	412	449	485
Distr. Andre inntekter	1000 kr	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Distr. Selvkost	**1000 kr**	**6 546**	**6 766**	**6 858**	**7 252**	**7 449**	**7 627**	**7 687**	**7 646**	**7 605**	**7 662**
Restverdi eksisterende investeringer		54 647	52 714	50 781	48 848	46 915	44 982	43 049	41 116	39 183	37 250
Restverdi nye investeringer			0	4 000	7 900	14 700	16 725	18 690	20 595	22 440	24 225

Tabell nr. 3, selvkost vannf.

Feltnavn	Enhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vannforsyningen											
Indir.driftskostnader	1000 kr	722	3 526	3 526	3 526	3 526	3 526	3 526	3 526	3 526	3 526
Direkte driftskostnader	1000 kr	4 480	2 133	2 133	2 333	2 338	2 343	2 343	2 243	2 143	2 143
Avskrivninger eksisterende komm.anlegg	1000 kr	2 493	117	113	208	296	460	509	558	607	655
Avskrivn. Nye investeringer hovedplan	1000 kr	0	949	965	979	942	904	865	825	787	748
Kalk.renter eksisterende kom.anlegg	1000 kr	1 049	0	76	158	294	335	374	412	449	485
Kalk.renter nye anlegg hovedplan	1000 kr	0	2 195	2 191	2 188	2 183	2 177	2 166	2 154	2 143	2 131
Andre inntekter	1000 kr	4	13 265	12 797	12 631	12 268	11 886	11 386	10 785	10 184	9 681
Selvkost vannforsyning	**1000 kr**	**8 740**	**8 957**	**9 045**	**9 436**	**9 628**	**9 800**	**9 849**	**9 796**	**9 744**	**9 789**
Selvkost vannforsyning	**kr/innb.tilkn**	**2 389**	**2 435**	**2 445**	**2 537**	**2 575**	**2 607**	**2 606**	**2 579**	**2 551**	**2 550**
% endring i selvkost	**%**	**7 %**	**2 %**	**0 %**	**4 %**	**2 %**	**1 %**	**0 %**	**-1 %**	**-1 %**	**0 %**

Tabell nr. 4, årsgebyr

Feltnavn	Enhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kalkylerente	%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Folketallet i kommunen		4 919	4 939	4 959	4 979	4 999	5 019	5 039	5 059	5 079	5 099
Befolkningsvekst, antall		24	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Antall innbyggere tilknyttet komm. forsyning		**3 659**	**3 679**	**3 699**	**3 719**	**3 739**	**3 759**	**3 779**	**3 799**	**3 819**	**3 839**
Gebyrinntekter inkl. vannmålerleie	1000 kr	9 254	8 805	8 840	8 875	9 370	9 407	9 443	9 480	9 517	9 553
Årets selvkostresultat kommunen	**1000 kr**	**514**	**-152**	**-205**	**-561**	**-258**	**-393**	**-406**	**-316**	**-227**	**-236**
Saldo selvkostfond pr. 1.1	1000 kr	3 703	3 551	3 347	2 786	2 528	2 135	1 730	1 414	1 187	951
Kalk.renter selvkostfond	1000 kr	62	70	66	62	54	47	39	32	26	22
Saldo selvkostfond pr. 31.12	**1000 kr**	**4 279**	**3 621**	**3 413**	**2 848**	**2 582**	**2 182**	**1 769**	**1 446**	**1 213**	**973**
Antall abonnenter snitt		2 096	2 105	2 113	2 121	2 130	2 138	2 146	2 155	2 163	2 171
Årsgebyr 150 m3/år inkl.målerleie /120 m2	kr eks.mva	4 600	4 184	4 184	4 184	4 400	4 400	4 400	4 400	4 400	4 400
Sum årsgebyr totalt per år	**kr eks.mva**	**9 641 600**	**8 807 320**	**8 840 792**	**8 874 264**	**9 372 000**	**9 407 200**	**9 443 867**	**9 480 533**	**9 517 200**	**9 553 867**

SONE 5

SONE 3

SONE 4

SONE 1

SONE 2

SONE 3

N

Rev.	Dato	Endring	Tegn.	Konf.	Godkjent

NORDREISA KOMMUNE

Hovedplan vann

Inndeling for sonevannmåling.

Storslett

Tegning: F. Tjøgersen	Status: Vedlegg nr. 2
Konferert: O.Mythe	Prosjektansv.: O. Mythe
Dato: 20/03/2017	Målestokk: A1, 1:5000
Prosj. nr.: 1942.002.02	Høydedatum NN 2000
Tegn. nr. H1	Rev. 0

Aquapartner
Rådgivere innen kommunalteknikk
PORSGRUNN - HAMAR - GRIMSTAD

400

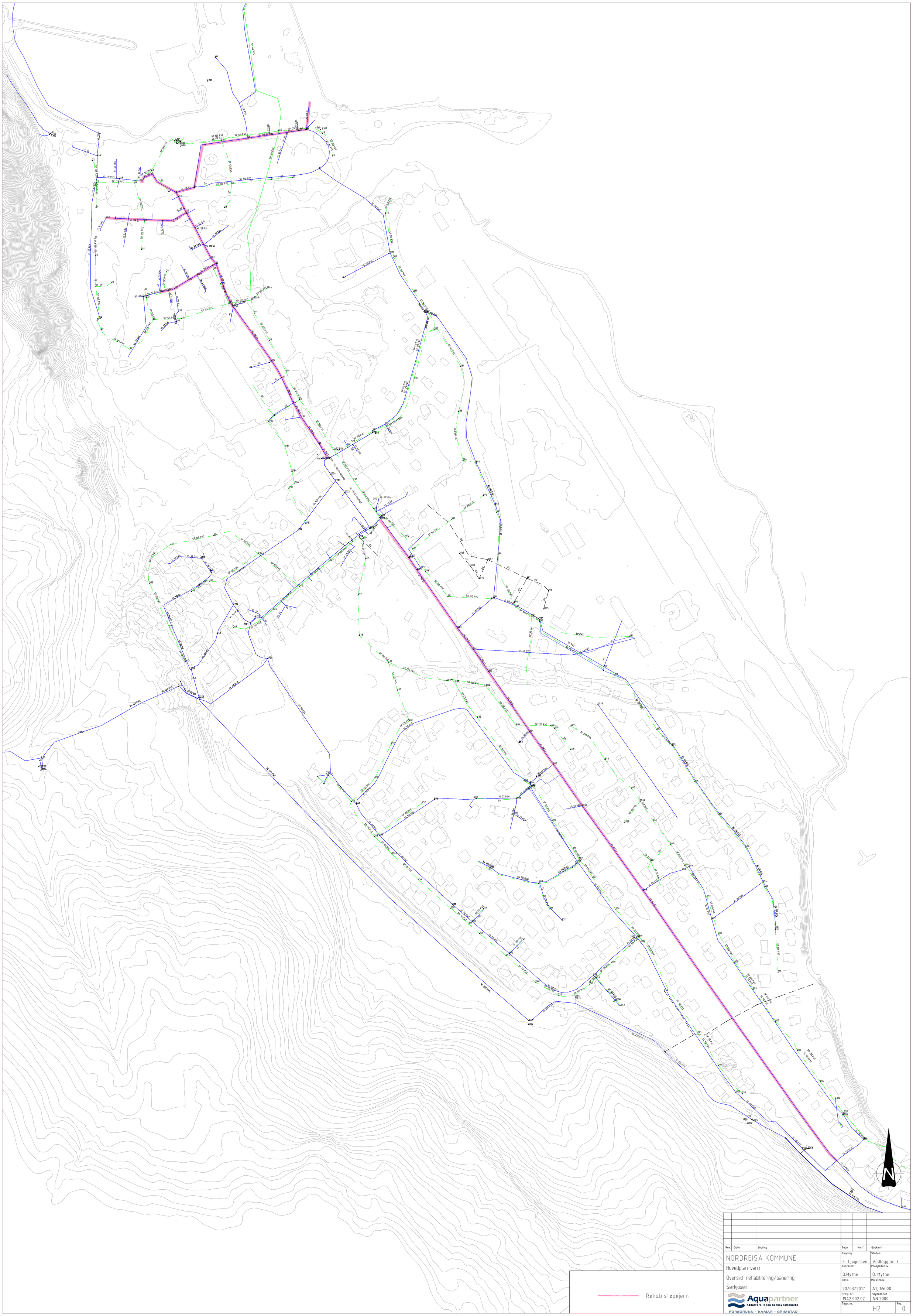

Rev.	Dato	Endring	Tegn.	Konf.	Godkjent

NORDREISA KOMMUNE

Hovedplan vann

Oversikt rehabilitering/sanering

Sørkjosen

Tegning: F. Tjøgersen

Konferert: O.Mythe

Dato: 20/03/2017

Prosj. nr.: 1942.002.02

Tegn. nr.: H2

Rev.: 0

Status: Vedlegg nr. 3

Prosjektansv.: O. Mythe

Målestokk: A1, 1:5000

Høydedatum: NN 2000

Aquapartner
Rådgivere innen kommunalteknikk
PORSGRUNN - HAMAR - GRIMSTAD

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/106-7
Arkiv: C50
Saksbehandler: Ruth Uhlving
Dato: 24.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
15/17	Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg	06.06.2017
40/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Kulturminnekompetanse i kommunene (Kik) - sluttrapport krigsminner i Nordreisa

Vedlegg Sluttrapport Kik, krigsminner i Nordreisa

Saksprotokoll i Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg - 06.06.2017

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Det vises til sluttrapport Kik utarbeidet av Nord-Troms museum, med verdivurdering av krigsminner i Nordreisa kommune

2. Følgende seks områder prioriteres i det videre arbeidet, i henhold til handlingsplan i saksframstillingen:
   - Fallvika kystfort
   - Steinbruddet og veganlegget tilknyttet Hysingjord fangeleir
   - Fangeleiren på Gorosomoen
   - Heggemo
   - Leirbukthula
   - Veibrink nord

3. Før tilretteleggingstiltak igangsettes skal tiltakene avklares med grunneiere.

For å ivareta krigsminner og øvrige kulturminner bør det tas inn i kommunens planstrategi i neste periode å få laget kulturminneplan for kommunen.

Rådmannens innstilling

1. Det vises til sluttrapport Kik utarbeidet av Nord-Troms museum, med verdivurdering av krigsminner i Nordreisa kommune

2. Følgende seks områder prioriteres i det videre arbeidet, i henhold til handlingsplan i saksframstillingen:
   - Fallvika kystfort
   - Steinbruddet og veganlegget tilknyttet Hysingjord fangeleir
   - Fangeleiren på Gorosomoen
   - Heggemo
   - Leirbukthula
   - Veibrink nord

3. Før tilretteleggingstiltak igangsettes skal tiltakene avklares med grunneiere.

4. For å ivareta krigsminner og øvrige kulturminner bør det tas inn i kommunens planstrategi i neste periode å få laget kulturminneplan for kommunen.

Saksopplysninger

Formålet med Kik (Kulturminnekompetanse i kommunene) er å øke kunnskapen om de kulturminnene som kommunen har forvaltningsansvaret for, dvs kulturminner som ikke er fredet. Det er et nasjonalt mål at tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres. Gjennom arbeidet med temakart skal kommunen velge et antall kulturminner som ansees som verneverdige og som skal vurderes vernet i framtidige kommuneplaner. Nordreisa kommune har deltatt i Kik gjennom et samarbeid med Nord-Troms museum, og på oppstartsmøte i 2014 ble det vedtatt at man i prosjektet skulle konsentrere seg om krigsminnene. 2. verdenskrig og de fysiske sporene etter krigen har vært et viktig tema for befolkningen, men man har i liten grad hatt kunnskap om beliggenheten og tilstanden til disse krigsminnene samlet. Krigsminnene er delt inn i følgende kategorier: Kystforsvar, fangeleire, innlandsforsvar og brakkeleire. Rapporten (se vedlegg) som Nord-Troms museum har laget inneholder registrering og kartlegging av hele 169 krigsminner i kommunen. Det har blitt innhentet informasjon fra flere aktuelle arkiver, litteratur og lokale informanter. Prosjektet ble i starten formidlet gjennom faste innslag i Framtid i Nord, noe som også resulterte i mange innspill.

Planen var å totalregistrere krigsminner i kommunen, men dette viste seg snart å være en umulig oppgave grunnet den store mengden. Det ble i stedet prioritert krigsminner som var representative for mangfoldet og en balanse mellom godt bevarte områder og sentrale områder med hensyn til formidlingsverdi. Det kan ikke utelukkes at det finnes mange krigsminnemiljøer som ikke er registrert. Områder som ikke er befart, men hvor det eksisterer et stort potensiale for krigsminner er Oksfjord, Uløya, Bakkeby og Rotsund.

Formålet med rapporten er å gi en oversikt over registrerte krigsminnelokaliteter og deres betydning i en lokal, regional og internasjonal sammenheng. Det har blitt vektlagt at rapporten gir en god bakgrunnsforståelse for krigsminnets funksjon og historie og at rapporten skal være tilgjengelig for alle for framtidig bruk i blant annet skoleverket og reiselivet, i tillegg til å være et viktig verktøy for kommunens planleggere. I feltarbeidet ble det benyttet GPS for innmålinger og alle krigsminnene ble fotografert.

Kommunen skal lage et eget temakart over de registrerte krigsminnene og legge alt inn i www.kulturminnesok.no. Prioriterte kulturminner skal legges inn i kulturminnedatabasen Askeladden av Nord-Troms museum. Dette vil medføre at kulturminnene legges inn i kommuneplanens arealdel ved neste revisjon.

Verdivurdering og konklusjon
I rapporten prioriteres seks områder med krigsminner. Ingen av disse har nasjonal verdi, men de har regional/lokal verdi og bør søkes bevart. Tre områder trekkes fram som spesielt viktige for kommunen grunnet historisk betydning:

- Fallvika kystfort
- Steinbruddet og veganlegget tilknyttet Hysingjord fangeleir
- Fangeleiren på Gorosomoen

Kulturminnene på Heggemo kan dateres til november 1944 og forteller en viktig historie om tilbaketrekking og nedbrenning, bør derfor prioriteres. Av formidlingsmessig verdi kan også Sørkjosfjellet og Kjellerskogen trekkes fram som godt bevarte kulturmiljøer som forteller om ulike sider ved krigen, og de ligger lett tilgjengelig. Leirbukthula har høy formidlingsverdi og er godt bevart.

Vern og bevaring
Det er tre grader/kategorier for vern og bevaring av kulturminner:

1. Fredet kulturminne. En fredning er den strengeste form for vern. Fredning innebærer at inngrep/endringer på kulturminnet, som går utover vanlig vedlikehold, må godkjennes av myndighetene.
2. Vernet kulturminne. Kan være vernet med hjemmel i lov eller gjennom andre virkemidler. I tillegg til kulturminner som er fredet etter kulturminneloven eller svalbardmiljøloven, omfatter dette kulturminner som er vernet etter plan- og bygningsloven, kirkeloven eller naturmangfoldloven.
3. Verneverdig/bevaringsverdig kulturminne. Betegnelsene verneverdig og bevaringsverdig betyr det samme. Dette er et kulturminne som har gjennomgått en kulturhistorisk vurdering og er identifisert som verneverdig. De mest verneverdige kulturminnene er av nasjonal verdi. Det er først og fremst disse som fredes etter kulturminneloven. Kulturminner kan også ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det være kommunene som sikrer vern av slike kulturminner ved hjelp av plan- og bygningsloven.

I Nordreisa har vi følgende kulturminner og –miljøer med vernestatus:
Kategori 1: Havnnes som er vedtaksfredet. I tillegg er det en rekke registrerte oldtids- og samiske kulturminner i kommunen som er automatisk fredet.
Kategori 2: Fiskarbondens stue i Bakkeby og bygningsmiljø på Blomstereng.

Andre kulturminner
Mange av de fysiske sporene etter krigen ble bevisst destruert – enten av okkupasjonsmakten selv i forbindelse med tilbaketrekkingen, eller også av lokalbefolkningen etter hjemkomsten. Nordreisa kommune ble hardt rammet av nedbrenninga og den brente jords taktikk, hvor mange bygninger gikk tapt. Bygninger som ikke ble offer for nedbrenningen inngår i dag i Sefrak-registeret og er under kommunens forvaltningsansvar. Stående bygninger har ikke vært en del av undersøkelsene i dette Kik-prosjektet.

Vurdering, handlingsplan

Nord-Troms museum har gjort et stort og viktig arbeid med registreringen av det store antall krigsminner i kommunen. På bakgrunn av de faglige anbefalingene i rapporten, bør de seks prioriterte områdene få vern gjennom plan- og bygningsloven. Det vil si at det ved neste rullering av kommuneplanens arealdel vil bli satt av hensynssone kulturminner (båndlagte områder) med tilhørende bestemmelser. Gjennom bestemmelsene kan man gi føringer for hvilke aktiviteter som er tillatt og ikke tillatt innafor de enkelte områdene. For eksempel vil det for kulturminne i dyrka område kunne defineres at denne aktiviteten er tillatt. Fordelen med hensynssone kulturminne er at det lettere kan søkes tilskudd fra flere hold til informasjon og skilting. Det foreslås en slik handlingsplan for det videre arbeidet med informasjon og formidling av krigsminnene:

Kulturminne	**Status**	**Tiltak**	**Oppfølging, parter**
Alle de seks områdene		Avklare med grunneiere	Kommunen
Fallvika kystfort	Mye er bevart og synlig. Gjengroing.	Aktuelle tiltak er sikring, rydding av vegetasjon, skjøtsel og informasjon/ skilting. Søke tilskudd	Frivillige, NTRM. Kommunen kan innkalle aktuelle parter
Steinbrudd og veganlegg Hysingjord fangeleir	Synlige spor	Aktuelle tiltak er rydding av vegetasjon, skjøtsel og informasjon/ skilting	Frivillige, NTRM. Kommunen kan innkalle aktuelle parter
Fangeleir Gorosomoen	Synlige spor	Aktuelle tiltak er rydding av vegetasjon, skjøtsel og informasjon/ skilting	Frivillige, NTRM, Storslett skole. Kommunen kan innkalle aktuelle parter
Heggemo	Kontrollpost, bevart.	Aktuelle tiltak er rydding av vegetasjon, skjøtsel og informasjon/ skilting	Frivillige, NTRM. Kommunen kan innkalle aktuelle parter
Leirbukthula	Godt bevart. Prosjekt pågår i regi av Leirbukthulas venner	Sikringstiltak, tilrettelegging, informajon	Leirbukthulas venner
Veibrink nord	Stort antall ulike krigs-minner bevart	Aktuelle tiltak er rydding av vegetasjon, skjøtsel og informasjon/ skilting	Frivillige, NTRM. Kommunen kan innkalle aktuelle parter

På sikt er det en målsetting å registrere og kartlegge også andre kulturminner i kommunen, i henhold til formålet i Kik-prosjektet. Et grunnlag til videre arbeid med dette har vi kommunens kulturvernplan fra 1987 som blant annet omtaler et utvalg bygninger som et aktuelle for bevaring.

SLUTTRAPPORT
KiK
Nordreisa kommune

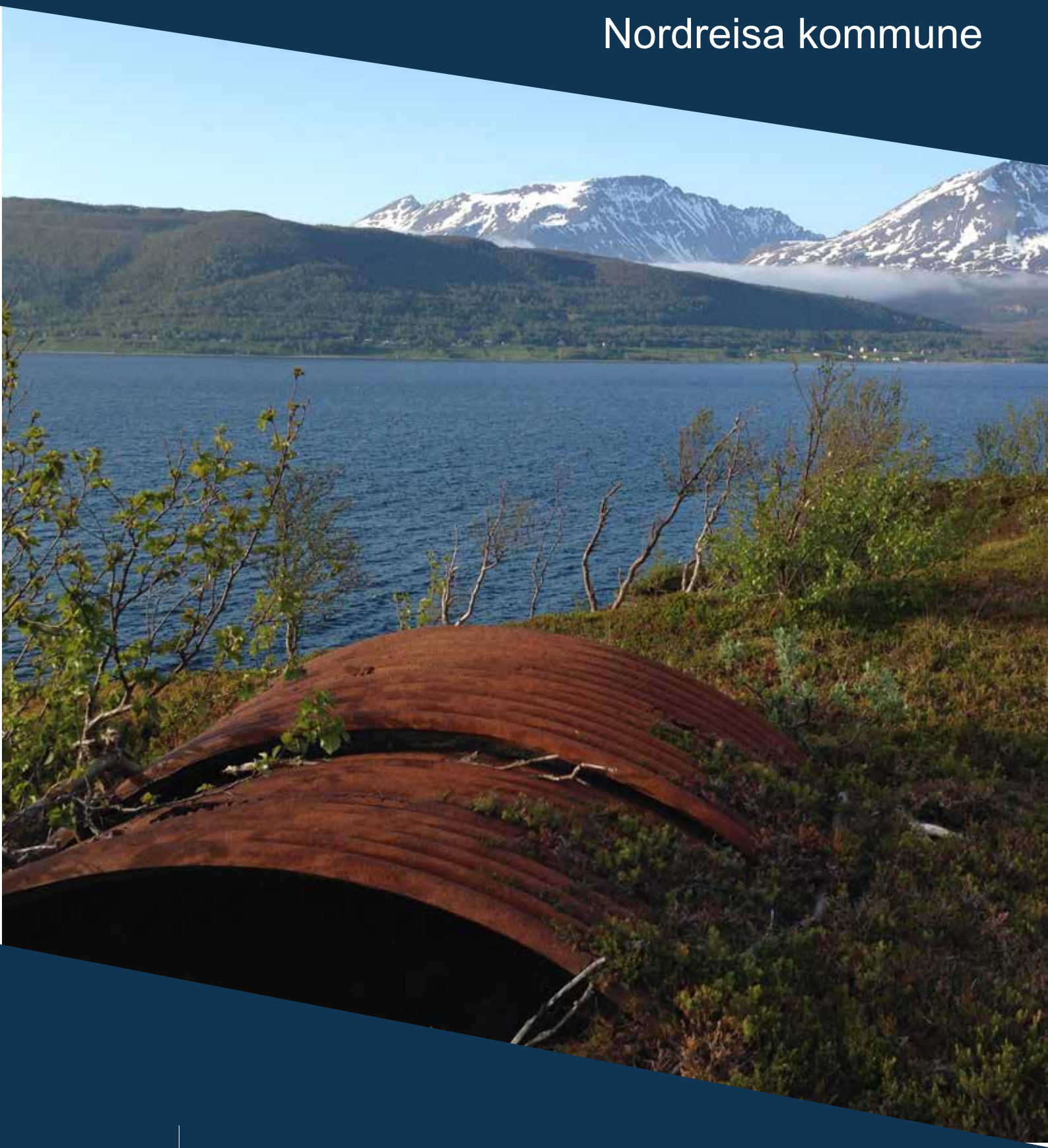

NORD TROMS MUSEUM

JANUAR 2017

Bakgrunn

I 2014 vedtok Nordreisa kommune deltakelse i prosjektet «Kunnskapsløft i Kulturminnevernet (KiK) med formål å utvikle et temakart over krigsminner i kommunen.

Prosjektet har vært gjennomført i samarbeid med Nord-Troms museum som har hatt det faglige ansvaret for gjennomføringen, mens Nordreisa kommune har bistått administrativt. 2. verdenskrig og de fysiske sporene etter krigen har vært et viktig tema for lokalbefolkningen, samtidig har man i liten grad hatt kunnskap om beliggenheten og tilstanden til disse krigsminnene samlet. På bakgrunn av disse erkjennelsene ble det bestemt at et temakart som inneholdt opplysninger om disse skulle prioriteres i prosjektet.

Metode

Totalt ble det registrert 169 krigsminner i prosjektet, og følgende arkiv ble konsultert; Bundesarkivet, Nord-Troms museums kulturhistoriske arkiv, Nord-Troms museums fotoarkiv, Anders Ole Hauglids privatarkiv, for øyeblikket oppbevart ved Nord-Troms museum. I tillegg sendte Michael Stokke ved Narvik krigsmuseum over viktig informasjon omkring krigsfangene i Nordreisa. I tillegg skal publikum ha en særskilt takk for informasjonen de har bidratt med inn i prosjektet, både i forbindelse med foredrag og vandreturer. En særskilt takk rettes til Alf Braastad, Bjarne Henriksen, Oddmund Henriksen, Kari Digre, Ragnar Johnsen, Mattis Nyheim, Arne Lund og Margit Hansen-Krone. Lokalhistorisk litteratur har også blitt konsultert for informasjon om krigshistorien på Nordreisa.

Feltarbeidet ble gjennomført barmarkssesongen 2014 og 2015, med noen begrensete feltturer i 2016. Feltarbeidet ble gjennomført av ansatte ved Nord-Troms museum sammen med ulike informanter og ansatte ved Nordreisa kommune. Det ble benyttet GPS for innmålinger av krigsminnene og alle krigsminnene ble fotografert.

Resultat

Kommunens planlegger har også fått tilsendt shapefiler som skal overføres kommunens kartsystem for opprettelse av et temakart over registrerte krigsminner. Alle registrerte krigsminner legges inn i www.kulturminnesok.no. Prioriterte kulturminner legges inn i kulturminnedatabasen Askeladden av ansatte ved Nord-Troms museum. Et arkiv bestående av digitale fotografier, rapporter og digitale kart vil oppbevares både ved Nordreisa kommune og ved NTRM.

Formidling av prosjektet

Prosjektet ble formidlet gjennom faste innslag i regionalavisa Framtid i Nord i tidsrommet juni - oktober 2014, hvor leserne fikk presentert et krigsminne, et arkivstykke og et historisk fotografi fra krigen hver lørdag. Innslaget ble svært godt mottatt og førte til mange innspill både med hensyn til krigsminnenes betydning for lokalhistorien generelt, og informasjon om lokaliteter og enkelte krigsminners historie konkret. Det ble avholdt en vandretur til Fallvika kystfort med lokalbefolkningen for å formidle krigsminnene samt åpne opp for en dialog omkring krigsminnenes betydning. Turen hadde rundt 20 deltakere. Det ble også holdt foredrag om krigsminnene ved Nord-Troms museums hovedlokaler i Nordreisa kommune og på formiddagskafé hos Røde Kors.

Sluttrapport

Denne rapporten har som formål å gi en oversikt over registrerte krigsminnelokaliteter og deres betydning i en lokal, regional og internasjonal kontekst. Det har blitt vektlagt at rapporten gir en god bakgrunnsforståelse for krigsminnets funksjon og historie og at rapporten skal være tilgjengelig for alle for fremtidig bruk i blant annet skoleverket og reiselivet, i tillegg til å være et viktig verktøy for kommunens arealplanleggere.

I Appendiks 1 foreligger en helhetlig oversikt over alle krigsminner som er registrert i forbindelse med prosjektet. Krigsminnenes identitetsnummer (KOM1942/lokalitetsnummer/enkeltminnenummer) hører sammen med tilsvarende identitetsnummer i prosjektets fotoarkiv og digitale kart. Kart over lokalitetene foreligger også i Appendiks 1. I rapportens hoveddel beskrives kun et utvalg av krigsminnene i detalj. Krigsminnene er delt inn i følgende kategorier: Kystforsvar, fangeleire, Innlandsforsvar og brakkeleire.

Avvik
Opprinnelig skulle prosjektet gjennomføres i samarbeid med Nord-Troms plankontor, et regionalt felles plankontor. Plankontoret ble vedtatt nedlagt i prosjektperioden og ansvaret for temakart er nå overført kommunal arealplanlegger.

Planen var å totalregistrere krigsminner i kommunen, men dette viste seg snart å være en umulig oppgave innenfor prosjektets økonomiske rammer grunnet mengden krigsminner i kommunen. Det ble i stedet prioritert at krigsminner som var representative for mangfoldet av krigsminner ble prioritert, og en balanse mellom godt bevarte områder og sentrale områder med hensyn til formidlingsverdi. Det kan ikke utelukkes at det finnes mange krigsminnemiljøer som ikke er registrert – enkelte av krigsminnene ble kun gjenfunnet på bakgrunn av informantopplysninger, mens andre krigsminner lot seg ikke gjenfinne, til tross for informantopplysninger.

Mange opprinnelig store krigminnemiljøer, som ved Blomstereng og generelt strekningen Storslett - Sørkjosen er ikke inkludert. Årsaken til dette er at det eksisterer få bevarte spor etter disse idag. Grunnet prosjektets omfang, ble det nødvendig å prioritere bort enkelte lokaliteter i denne sammenhengen.

Materialet som er samlet inn kan selvfølgelig bygges på i fremtiden, men Nord-Troms museum mener denne rapporten gir et godt grunnlag for en god forvaltning av krigens kulturminner i Nordreisa kommune. Områder som ikke er befart, men hvor det eksisterer et stort potensiale for krigsminner er Oksfjord, Uløya, Bakkeby og Rotsund.

Formidling av krigsminner på kystfortet i Fallvika. Turer i terrenget er en flott måte å formidle historien på, og bidrar til økt kunnskap om det aktuelle kulturmiljøet og kunnskap om typer kulturminner generelt. Her inspiseres et dekningsrom og løpeganger ved Fallvika kystfort.

Krigen i Nordreisa

Det er skrevet mye om krigen i Nordreisa, blant annet i årboka for Nord-Troms Historielag «Menneske og Miljø i Nord-Troms» og i Nord-Troms museums «De brente våre hjem». Mye av fokuset har vært på evakueringen og nedbrenningen, og personlige erindringer omkring dette. De sovjetiske krigsfangene har også blitt viet mye oppmerksomhet, en kunnskap som har blitt utvidet og forbedret betraktelig gjennom arkivsøk og Michael Stokkes assistanse. De fysiske sporene etter krigen har imidlertid i mindre grad fått oppmerksomhet, og en viktig del av arbeidet med KiK har derfor vært å beskrive krigsminnene og knytte disse opp mot de mange narrativene som finnes. Store deler av Bundesarkivet som er knyttet til okkupasjonsmaktens virksomhet og aktivitet i kommunen gikk tapt under bombing av sentrale arkiv i Tyskland, i tillegg ble trolig lokale arkiv destruert i forbindelse med tilbaketrekkingen i 1944/45.

Mange av de fysiske sporene etter krigen er bevisst destruert – enten av okkupasjonsmakten selv i forbindelse med tilbaketrekkingen, eller også av lokalbefolkningen etter hjemkomsten. For mange har trolig utslettingen av spor etter okkupasjonsmaktens tilstedeværelse vært en viktig del av prosessen med å komme videre. Nordreisa kommune ble hardt rammet av nedbrenninga og den brente jords taktikk, hvor mange bygninger gikk tapt.

Bygninger som ikke ble offer for nedbrenningen inngår i dag i Sefrak-registeret og er under kommunens forvaltningsansvar. Stående bygninger har ikke vært en del av undersøkelsene i prosjektet.

Ødeleggelsene etter krigen var store i enkelte områder i Nordreisa. I Snemyr i Reisadalen, var det kun enkelte bygninger som stod da befolkningen vendte tilbake etter krigen. Foto: Alf Braastad.

Okkupasjon

De første troppene som ankom Nordreisa tilhørte et hestekompani som ankom i begynnelsen av september 1940. Deretter fulgte soldater fra Infanterie Regiment 357 som var underlagt den 199. Infanterie Division. Private hus og offentlige bygninger ble i første omgang rekvirert til innkvartering, og etter hvert ble det bygget brakker og brakkeleirer, de største er beskrevet senere i rapporten.

Det eksisterer ikke en fullstendig oversikt over det totale antall soldater i kommunen, og det er trolig at antallet varierte en del. Ytterligere forvirring omkring antallet er forårsaket av intern organisering og omstruktureringer hos okkupasjonsmakten, separasjon av Organisation Todt, Wehrmacht og marinen, samt utskiftninger av hele infanteridivisjoner og tropper i løpet av de fem årene okkupasjonen varte. Ifølge Kari Digre (2000) lå antallet soldater i Nordreisa kommune på vel 4100 soldater mot en lokalbefolkning på 2200, men dette tallet kan ha vært høyere. 199. Infanterie Division og Infanterie Regiment 357 ble erstattet av Infanterie Division 270 og Fest. Batl. 643 vinteren og våren 1942/1943.

Okkupasjonsmaktens mål med aktiviteter og byggevirksomhet i Nordreisa kommune var dels forsvar av kyststripen gjennom kystfort i Fallvik med tilknyttede støttepunkt. I tillegg var kaia i Sørkjosen viktig for transport av krigsmateriell og tropper. Riksveg 50, en annen viktig ferdselsåre, gikk gjennom kommunen, og det ble lagt en del administrative funksjoner til Storslett/Sørkjosen.

Reisadalen var viktig dels grunnet den geografiske nærheten til fienden i øst, og dels fordi tyskerne planla å utvide jernbanen med en trasé som skulle gå gjennom Reisadalen til Kautokeino. I tillegg var furuskogen i Reisadalen en viktig kilde til materiale for den utstrakte byggevirksomheten som fant sted i tidsrommet 1940-1945. Totalt sett må okkupasjonsmaktens tilstedeværelse og virksomhet i kommunen anses som utbredt og variert, noe som kommer til syne gjennom krigsminnene.

En hest føres på land ved kaia i Sørkjosen. Huset i bakgrunnen ble bygd i 1937 som fløtemeieri, men ble rekvirert som bolig for tyske offiserer under krigen. Huset overlevde krigen, men ble ødelagt i brann i 2014. I dag står kun grunnmuren igjen. Foto: NTRM.

Kystforsvar

Et viktig formål med den militære aktiviteten i Nord-Troms var utbyggingen av et militært forsvar langs kysten. Allerede fra invasjonen av Norge den 09. april 1940 ble en befestning av kystområdene og utbygning av kystartilleriet i Norge prioritert. I 1941 beordret Adolf Hitler bygging av Atlanterhavsvollen, et 2685km langt forsvarsverk som strakk seg fra Frankrike via Belgia, Nederland og Danmark, videre nordover langs kysten gjennom Norge. Forsvarslinja besto av flere hundre kystbatteri (kystfort) som skulle stoppe en eventuell alliert invasjon, og et viktig ledd i denne linja var "Festung Norwegen". På det meste fantes det over 300 kystbatterier i Norge.

Fallvika Kystfort (KOM1942-015)

I Nordreisa kommune ble det anlagt et kystfort i Fallvik mellom Vika og Steinsvik. Dette kystbatteriet var ett av totalt fire kystbatteri som tilhørte Artilleriegruppe Nordreisa, HKAA 1/972. Gruppen ble opprettet som HKAA 481 i Frankfurt/Oder i mars 1941, og kom til Norge i april samme år. HKB (Heeres-Küsten Batterie) 3/972 Falvik (886) var erklært kampdyktig i juni 1941 med fire 15,5cm K 418 kanoner av fransk opprinnelse. Kanonene hadde en rekkevidde på 19000m. Totalt ville det vært beregnet et mannskap på 235 mann for et batteri av Fallvikas størrelse, men det var store problemer med å skaffe nok personell til batteriene, så trolig har det vært færre enn dette stasjonert her. Fortet ble i hovedsak bygget ved hjelp av tvangsutskrevne nordmenn og tyske tropper. Det er ikke registrert bruk av krigsfanger i utbyggingen av kystfortet.

Kystfortet ble nedlagt den 01. mai 1945, og alt av kanoner og skyts fjernet. Kanonstillingene ble sprengt, og lite er bevart av disse i dag. Disse var plassert på nordsiden av Storvikveien langs stranda, hvor det også ligger en rekke løpegraver og dekningsrom. På sørsiden av veien ligger en rekke nærforsvarsstillinger, kommandobunker og forlegningen. Totalt ble det registrert 32 individuelle krigsminner på lokaliteten. For en gjennomgang av alle krigsminner vises det til appendiks 1 og kart. Her beskrives kun et utvalg av krigsminnene i detalj.

Flyfoto fra Widerøe fra 60-tallet viser tydelige løpegraver på nordsiden av Storvikveien. Foto: www.nb.no

Kommandobunker

Ved kystbatteriene ble det anlagt én kommandobunker/ildledningsbunker, på tysk ofte omtalt som Leitstände.Disse fungerte som kystbatteriets hovedkommando og hadde telegrafisk forbindelse både med kommandosentraler og med de ulike kanonstillingene. Her ble også viktig data som vindstyrke og overvåkingsinformasjon samlet inn, slik at man kan stille inn kanonene for maksimal treffsikkerhet. Kommandobunkeren i Fallvika ble sprengt da tyskerne trakk seg tilbake fra området og betongblokker ble spredt over et stort område. Det er i dag ikke mulig å definere opprinnelig form på kommandobunkeren.

Lite er bevart av kommandobunkeren som ble sprengt under tilbaketrekningen fra Fallvika i mai 1945. På den ene betongblokken sees imidlerti fremdeles restene etter et påmalt jernkors.

Kommandobunkeren ble plassert slik at den hadde fritt utsyn. I Fallvika lå kommandobunkeren på en høyde over selve kystfortet. Bunkeren har vært nedgravd, slik at kun en liten del ville vært synlig over bakken. Kamuflasje i form av vegetasjon og torv var vanlig. Veggene har vært mellom 1m og 2m tykke av armert betong, og har trolig vært kledd med trevirke innvendig for å forhindre at betongdeler løsnet og forårsaket skade ved eventuelle angrep. Kommandobunkeren er rgeistrert som kulturminnenummer KOM1942-015-023

Fjellanlegg

Huler og fjellanlegg var en tilpasning av kystbatteriene etter norske forhold og terreng. Kystbatteriene hadde behov for dekningsrom for troppene og lagerplass for ammuniasjon ved eventuelle angrep. Hvor terrenget tillot dette, ble det sprengt huler i fjellet. På denne måten kunne man oppbevare nødvendig ammunisjon nær kanonstillingene.

Ved kystfortet i Fallvik finnes det to fjellanlegg. Den ene har, i tillegg til oppbevaring av ammunisjon og beskyttelse av tropper, fungert som inngang til kommandobunkeren som ligger over fjellanlegget (KOM1942-015-014). Da tyskerne sprengte kommandobunkeren under tilbaketrekkingen ble det ikke lenger mulig å ta seg inn i denne fra fjellanlegget. Trappeoppgangen i fjellet er imidlertid bevart.

Inngangen til det ene av to fjellanlegg i Fallvika. I forgrunnen til venstre skimtes deler av en stor betongblokk som har falt ned her da kommandobunkeren som ligger på oversiden av fjellanlegget ble sprengt.

Det andre fjellanlegget på lokaliteten ligger i nær tilknytning til den ene 100-mannsbrakken i Fallvika, og har, i tillegg til lagring av ammunisjon, trolig vært tiltenkt en funksjon som dekningsrom for tropper ved eventuelle angrep (KOM1942-015-013).

Av de to fjellanleggene, er det østligste fjellanlegget tørt og fremstår som svært godt bevart. Det vestlige, nær brakken, er fylt med vann som har trengt inn i hula og ble derfor ikke befart innvendig. Det østlige fjellanlegget har høy formidlingsverdi, men det har imidlertid ikke blitt gjennomført sikringsvurderinger av kvalifiserte personer. Potensielle sikringstiltak inkluderer fjerning av eventuelle løse stein fra tak, samt rydde gangene for allerede nedfalne steiner og en generell vurdering av ferdsel gjennom fjellanleggene. Det kan derfor ikke anbefales å benytte fjellanleggene i en formidlingssammenheng på nåværende tidspunkt, men fjellanleggene har et stort potensiale i en slik sammenheng. Dette kan vurderes som et separat prosjekt og eventuelt samarbeidsprosjekt med museum eller andre grupper lokalt. Tilskudd til tiltak som dette vil være mulig gjennom for eksempel Stiftelsen Uni eller kulturminnefondet.

Bygninger

På sletta nedenfor kommandobunkeren ble det registrert flere bygninger tilknyttet forlegningen. Disse ble destruert under tilbaketrekningen i 1945, og er i dag synlige som grunnmurer. Gjennom informantopplysninger er det mulig å identifisere funksjonen til de fleste bygningene. Gjengroing er et stort problem i Fallvika, og kan ha medført at ikke alle tufter har blitt gjenfunnet.

Ved det østlige fjellanlegget ble det registrert tuftene etter en brakke beregnet på 100 menn (KOM1942-015-012). Trolig har dette vært en brakke bygget av ferdigproduserte brakkeflak. I dag er kun grunnmuren i betong, samt trappeinngangen i vest synlig. Tufta er svært gjengrodd av bjørkekratt, som gjør det relativt vanskelig å se tufta sommerstid.

Omlag 75m nord for brakkebygningen ligger en samling tufter som kan identifiseres som messebygning, lagerbygninger og kontorer.

Kom1942-015-001 (til høyre) stod opprinnelig på Buktevoll i Storvik som et midtgangshus med kjøkken i midten, stue i den ene enden og kammers i den andre enden. Huset hadde også loft. I 1942/43 ble huset rekvirert av tyskerne, som delte huset i to og tok med seg 2/3 deler til Fallvika. Etter krigen stod denne bygningen og ble flyttet tilbake til Buktevoll og ble brukt som husvære. I Fallvika har trolig huset vært brukt som kontorer, eventuelt offisersbolig. Grunnmuren etter huset står fremdeles igjen i Fallvika.

KOM1942-015-002 til høyre og KOM1942-015-003 er to parallelle tufter 20m nord for tuft 001 på lokaliteten. Begge disse har trolig vært lagerbygninger for oppbevaring av mat. Tuftene er lange og smale, og gravd ned i bakken med jordvoller kastet opp langs betongvegger. Disse ligger 20m øst for messebygningen og kjøkkenet (KOM1942-014-004) som beskrives under.

Messebygningen er i ferd med å gro igjen, men fremdeles er grunnmurene i betong synlig, og tuftas form kan også sees gjennom vegetasjonsendring som illustrert på bildet over til høyre. Den nordlige delen har trolig fungert som spisesal, mens den sørlige delen bærer preg av å ha vært et kjøkken med betonggulv, drenering og avløp i gulvet som vist på bildet til høyre. Tufta er av samme størrelse som sanitetsbygget og 100-mannsbrakken.

På andre sidden av Gardakkoelva, ligger tuftene etter et sanitetsbygg (KOM1942-015-011). Det store antallet personer forlagt i leire og garnisoner forutsatte gode hygieniske forhold, og det var derfor lagt til rette for badebygninger og badstuer. Sanitetsbygget har samme mål og oppbygging som 100-mannsbrakken, og man kan fremdeles se spor etter avløp og drenering i tufta, hvor det opprinnelige gulvet nå er fjernet. I det nordvestlige hjørnet er imidlertid fremdeles varmtvannstank og vasker av betong bevart. Her skal også ha vært installert badstu, noe som var relativt vanlig på tyske forlegninger.

Restene av vask og varmtvannstank med vedfyring. Rørene er fremdeles festet til vaskeservantene som er av betong.

40m nord for sanitetsbygget ligger tuftene etter stallen (KOM1942-015-006), i tillegg til en mindre tuft av ukjent funksjon (KOM1942-015-007) og et drivstofflager (KOM1942-015-008).

Stallen (over) er tydelig markert med inngang midt på langveggen mot nord. I drivstofflageret ligger det fremdeles bensinfat. I motsetning til de øvrige tuftene som har vært i trebygninger med grunnmurer i betong, er drivstofflageret av murte steinvegger.

Forsvarsposisjoner

Kystfortet i Fallvika har vært flankert av ulik skyts for nærforsvar. Ifølge informantopplysninger, skal det være flere skyttergraver og stillinger i området, men disse ble ikke gjenfunnet under registreringene som fokuserte på kjerneområdet i kystfortet.

150m vest for forlegningen langs gangveien som har vært en vanlig ferdselsåre mellom Vika og Storvik ble det registrert en ringstände av typen Rs58. Denne var tilpasset 5cm KwK (opprinnelig beregnet for kampvognkanon).Kanonene hadde vist seg å være uegnet for kamper ved fronten, og de ble derfor sendt tilbake til Tyskland hvor de ble modifisert til bruk i statiske anlegg langs Atlanterhavsvollen. Ved kystbatteriene ble kanonene plassert i bunkere, kjent som "ringstände" eller "tobruk".

Opprinnelig ville denne ha bestått av to rom - et skytterrom og et oppholdsrom for to menn. Stillingen er registrert som KOM1942-015-027).

40 meter vest for 015-027, ble det registrert en stilling for maskingevær (KOM1942-015-029). Denne er gravd ned i bakken og er så gjengrodd at det er vanskelig å komme til stillingen.

Både Ringständen og maskingeværstillingen ligger langs samme bakketopp med utsikt over fjorden og har bevart nisjene for telegrafkommunikasjon med kommandobunkeren.

Verdivurdering, Fallvika Kystfort

Selv om kystfortet har blitt sterkt ødelagt under tyskernes tilbaketrekninger i mai 1945, har området svært høy formidlingsverdi. Dette gjelder forlegningen, kommandobunkeren og fjellanleggene, i tillegg til de mange posisjonene og løpegravene rundt kystfortet. Krigsminnene vitner om hverdagslivet til soldatene, militær strategitenkning både med hensyn til lokal organisering, men også i forhold til den internasjonale Atlanterhavsvollen. Den største trusselen for bevaring av kystfortet er gjengroing, noe som gjennom dugnad, tilskudd og fokuserte tilskudd kan endres på. Kystfortet er et av de viktigste krigsminnene i kommunen og bør formidles og bevares.

Øvrige kystforsvarsposisjoner

I tillegg til nærforsvarsposisjoner tilknyttet selve kystfortet, ble det også registrert en utkikkspost ved Harja i Vikabakken (KOM1942-017). Med utsyn over Reisafjorden og leden til både Sørkjosen og Storvik, ville det ha vært mulig å holde kontroll over ferdsel til havs herfra. Stillingen er gravd ned i grunnen med steinvoller. Innsiden er svært gjengrodd og ikke tilgjengelig per dags dato.

Klubbenes

På Klubbenes på Straumfjordens nordside ble det anlagt et Widerstandsnest, som kan betegnes som et støttepunkt for kystfortet på Fallvika med en enkelt kanon. På halvøya ble det registrert en stor mengde dekningsrom, løpegraver og skytterstillinger for nærforsvar, særlig i retning sør og fastlandssiden, hvor det var kaianlegg. På nordsiden, med fritt utsyn over Reisdafjorden og i retning HKB 3/972 Fallvika kystfort ble det registrert en kanonstilling og bunker, begge sprengt i etterkrigstid. De enkelte krigsminnene er beskrevet, avbildet og kartfestet i rapportens vedlegg 1 og 2.

Øverst: kanonstillingen på Klubbeneset. Over til venstre: ett av flere dekningsrom. Over til høyre: Bunkeren tilknyttet kanonstillingen har blitt sprengt og fylt igjen i etterkrigstid.

Sørkjosen (KOM1942-007 og 008)

Okkupasjonsmaktens hovedkvarter var lagt til Sørkjosen og i fjellsidene over Sørkjosen og langs fjæra ble det bygget flere stillinger og bunkere. Mange av krigsminnene er fjernet i moderne tid, men fremdeles står det rester etter to av disse bunkerne på Neset i Sørkjosen. Disse ble utført i armert betong med tak og vegger på 1m tykkelse. Dører og inventar var av tre som ble hentet fra Reisadalen, og i hver av disse skulle det være bo- og soveplass for seks menn.

En av bunkerene som stod plassert på Neset i Sørkjosen under 2. verdenskrig. Før krigen stod det hus, naust og sjøbuer i havna og langs neset. For å bygge bunkere og forsvarsposisjoner, ble husene langs neset rekvirert og revet av tyskerne i begynnelsen av krigen. I bakgrunnen skimtes Reisdafjor hotell slik det så ut da. De fleste av bunkerne har blitt fjernet i moderne tid. Under: KOM1942-007-002) er en tuft etter en bunker.

I tillegg til bunkere langs sjøkanten, ble det lagt stillinger og dekningsrom til fjellsidene. De fleste av disse ligger langs dagens lysløype, men er i en såpass dårlig forfatning at de har liten formidlingsverdi. I området ligger også Ringstände av typen Rs58 (Kom1942-008-001) som har blitt sprengt i etterkrigstid og er fylt med moderne skrot.

Stillingene og dekningsrommene i Sørkjosen er i relativt dårlig forfatning, som blant annet krigsminne KOM1942-008-003.

Leirbukthula (KOM1942-009)

I tilknytning til forsvaret av Sørkjosen og Reisafjorden ble det anlagt to fjellanlegg i Sørkjosen. Den ene av disse, beliggende i fjellsiden over Ringveien, ble ikke befart i forbindelse med prosjektet. Det andre fjellanlegget er lokalt kjent som Leirbukthula og ble anlagt i tilknytning til kanonstilling i 1942 av norske baser i tvangsarbeid og russiske krigs-fanger. Hula består av en større lagerhall, tiltenkt som lagringsplass for ammunisjon og beskyttelse for mannskap ved eventuelle angrep av de allierte. Fra hallen leder en trapp opp til skytterhallen og utkikkspost. Herfra ville man opprinnelig ha hatt tilgang via en trapp til en kanonstilling om lag 10 meter over bakkeplan. Denne ble sprengt av tyskerne under tilbaketrekkingen. Hula er særdeles godt bevart, mye grunnet Heimevernets bruk av hula i nyere tid.

Leirbukthula er gjenstand for et prosjekt av den lokale foreningen ”Leirbukthulas venner” som har som mål å sikre fjellanlegget slik at det kan åpnes for publikum.

Hovedhallen i Leirbukthula og inngangspartiet med moderne modifiseringer gjennomført av Heimevernet.

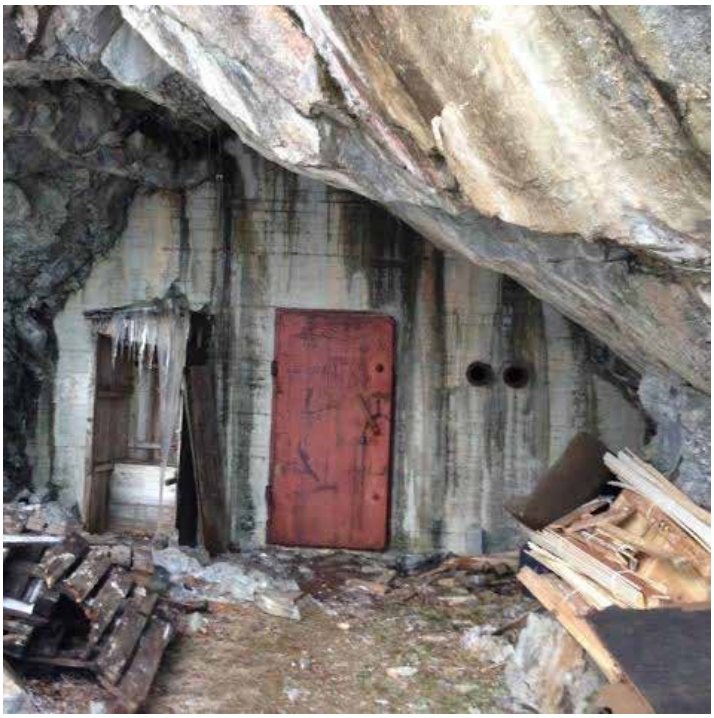

Verdivurderinger av øvrige krigsminner tilknyttet kystforsvar

Til grunn for et krigsminnes verdi legges blant annet en vurdering av bevaring, formidlingsverdi og krigsminnets betydning i lokal, regional og nasjonal sammenheng. I forbindelse med krigsminnene i Sørkjosen (lokalitet 007 og 008) må verdien av disse anses som lav da store deler av installasjonene er fjernet og de som er igjen er i dårlig forfatning.

Klubbenes (lokalitet 018) er interessant fra et krigshistorisk perspektiv og har til dels svært godt bevarte dekningsrom og stillinger. Men i forhold til formidlingsverdi kan ikke Klubbenes bidra til ytterligere historier enn den som kan formidles gjennom Fallvika kystfort. Stillingen må derfor sies å ha en viss lokal verdi, men ikke en regional eller nasjonal verdi.

Leirbukthula er godt bevart og er for tiden under tilrettelegging i regi av vennegruppa Leirbukthulas Venner. Den er trolig det best bevarte fjellanlegget i regionen, selv om kanonstillingen er sprengt og fylt igjen. Formidlingsverdien anses som stor. Fjellanlegget har ikke en nasjonal betydning, men er viktig for den regionale formidlingen av krigshistorien.

Fangeleire

Høy utbyggingsaktivitet i tillegg til behov for utbedring av kommunikasjon og snørydding medførte at det ble opprettet flere fangeleire i Nordreisa for både sovjetiske og tyske krigsfanger. Et av de mørkeste, men også viktigste, kapitlene fra krigens historie omhandler krigsfangene og deres skjebne. "Russefanger" er et kjent begrep for mange, og viser til de sovjetiske krigsfangene som ble transportert til Norge, og særlig Nord-Norge. Fra 1941 til 1945 mistet omlag 13700 sovjetiske krigsfanger livet i Norge, de aller fleste i Nord-Norge. Krigsfangene var det største tapet av menneskeliv på norsk jord under krigen.

Det er usikkert hvor mange krigsfanger som kom til Norge i tidsrommet 1941-1945, men historikerne anslår et sted mellom 90 000 og 100 000. De aller fleste av disse var militære, tatt til fange under kampene på østfronten. Fangene ble ført til hovedfangeleire kalt "Stalag". For Nord-Troms lå hovedleiren i Alta, Stalag 330. Her ble de gitt fangenumre og informasjon om fangenes navn, alder, fødested og yrker ble registrert. Deretter ble fangene sendt videre til mindre leire, deriblant Gorosomoen på Storslett. Årsaken til at det ble sendt fanger til Nordreisa var i hovedsak veibygging og utbedring, snørydding og i arbeid i forbindelse med den planlagte jernbanen opp Reisadalen.

Fangeleiren på Gorosmoen

På det meste er det registrert over 300 fanger i leiren (januar 1943) som ble lagt til den rekvirerte seteren Gorosomoen. I løpet av 1943 går tallet ned, trolig fordi fanger omplasseres til andre leire som i Djupvik i Kåfjord kommune. I juni 1944 er det registrert 57 fanger i leiren og i 1944 6 fanger.

Fangene led under umenneskelige forhold i fangeleirene med dårlige klær, uisolerte brakker og svært små rasjoner. I et tysk skriv som gikk ut til alle avdelingene, blir det rettet krass kritikk fordi man på bakgrunn av misforståelser har fått inntrykk av at man "ser et menneske i de russsiske krigsfangene" og at arbeidseffektiviteten har sunket på grunn av dette. Dette ansees som "uholdbart og må øyeblikkelig endres".

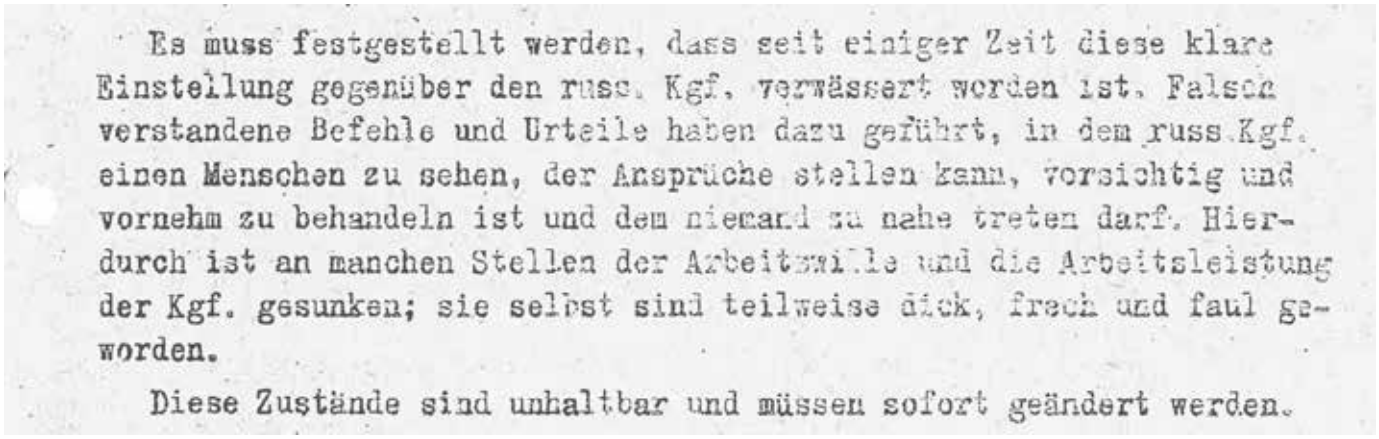

Es muss festgestellt werden, dass seit einiger Zeit diese klare Einstellung gegenüber den russ. Kgf. verwässert worden ist. Falsch verstandene Befehle und Urteile haben dazu geführt, in dem russ.Kgf. einen Menschen zu sehen, der Ansprüche stellen kann, vorsichtig und vornehm zu behandeln ist und dem niemand zu nahe treten darf. Hierdurch ist an manchen Stellen der Arbeitswille und die Arbeitsleistung der Kgf. gesunken; sie selbst sind teilweise dick, frech und faul geworden.

Diese Zustände sind unhaltbar und müssen sofort geändert werden.

I dag er området som ble benyttet som fangeleir dyrket mark, og de eneste fysiske sporene etter leiren er brakketufter og groper tilknyttet opphold for fangevoktere (KOM1942-005).

Dødsfall i fangeleiren i Nordreisa

Nesten alle fangene hadde gjennomgått en standardisert fangeresgistrering innen de kom til Norge. I denne prosessen ble fangene tildelt fangenummer og et fangekort som inneholdt personalopplysninger, fingeravtrykk og i enkelte tilfeller, bilde. Ved ankomst til hovedfangeleire, ble fangene tildelt ID-brikker med fangenummeret på. Dette måtte fangene ha på seg til enhver tid.

Ved dødsfall ble halve ID-brikken gravlagt med fangen, mens den andre halvdelen ble sendt med fangekortet til Berlin. På fangekortene ble også dødstidspunkt og dødsårsak registrert.

Lenge trodde man at disse arkivene hadde gått tapt i flyangrep på Berlin mot slutten av krigen, men det viste seg at amerikanske soldater hadde funnet arkivet i Meinigen i 1945, hvor de hadde blitt flyttet av sikkerhetsårsaker så tidlig som i 1943. Arkivet hadde siden blitt overlatt den Røde Armé og i 2000 startet et enormt arbeide med å digitalisere fangekortene til alle de sovjetiske krigsfangene som døde i fangenskap under 2. verdenskrig. Arbeidet pågår fremdeles og en søkbar database er tilgjengelig på www.obd-memorial.ru.

Det er gjennom dette arkivet at vi får innblikk i offisielle dødsfall ved leiren, som er oppgitt til 48 personer. Tyskerne var svært nøye på føring av sine arkiver, og dette tallet bekreftes av norske rapporter umiddelbart etter krigen, men man kan selvfølgelig ikke utelukke mørketall omkring dødfall blant fangene i Nordreisa.

De aller fleste dødsfall i leiren var et resultat av utmattelse og sykdom. Krigsfangene ble tatt til fange under kamper i Sovjetunionen, mange av disse i sørøst, og ble fraktet på særdeles inhumane måter til Nord-Norge. Sykdom var utbredt, i tillegg var mange av fangene hverken vant til, eller utstyrt for, det kalde klimaet i nord.

Utdrag av fangekortet til Nikolaj Schnjakin som omkom av akutt hjertestans og utmattelse den 12. august 1942, 20 år gammel. Schnjakin ble tatt til fange den 01.07.1941. Han ankom fangeleiren i Nordreisa den 19. juni 1942 og døde to måneder senere.

Navngitte sovjetiske krigsfanger som døde i fangenskap i Nordreisa

Grifan Sulimanow	† 11. oktober 1941, 26 år
Wassilij Klimow	† 01. november 1941, 32 år
Anatolij Preobrashenskij	† 07.november 1941, 27 år
Konstantin Werin	† 08. november 1941
Nikolaj Kukuschkin	† 12. november 1941, 32 år
Fjodor Saikow	† 13. november 1941, 33 år
Chassan Saifullin	† 15. november 1941, 28 år
Fjodor Plotnikow	† 15. november 1941, 29 år
Tschepuschtanow, Semjon	† 17. november 1941, 27 år
Schakur Galijew	† 28. november 1941, 20 år
Iwan Menschikow	† 10. desember 1941, 28 år
Anatolij Smirnow	† 10. desember 1941, 27 år
Jaschak Sakirow	† 12. desember 1941, 19 år
Galimula Gaisin	† 12. desember 1941, 28 år
Wassilij Tjabin	† 13. desember 1941, 22 år
Sergej Masanow	† 17. desember 1941, 21 år
Jefim Nikitin	† 21. desember 1941, 27 år
Bidsina Kignawelidse	† 29. desember 1941, 28 år
Tichon Kuschumow	† 29. desember 1941, 20 år
Pjotr Reschetnikow	† 18. januar 1942, 26 år
Pjotr Teleschow	† 22. januar 1942, 27 år
Agdula Mingulin	† 23. januar 1942, 23 år
Fjodor Samochwalow	† 28. januar 1942, 29 år
Sadig Nagimow	† 09. februar 1942, 32 år
Iwan Platonow	† 11. februar 1942, 35 år
Iwan Kurakin	† 12. februar 1942, 29 år
Iljas Muchamedschin	† 17. februar 1942, 20 år
Alexandr Romaschow	† 03. mars 1942, 26 år
Sagid Chassanow	† 06. mars 1942, 27 år
Saribjam Sudanow	† 12. mars 1942, 20 år
Nikolaj Tralin	† 12. mars 1942, 20 år
Iwan Chatalow	† 14. mars 1941, 27 år
Iwan Mossijew	† 18 mars 1942, 22 år
Dimitrij Wiktorow	† 20 mars 1942, 27 år
Kaschaf Chusnadinow	† 22. mars 1942, 24 år
Andrej Sisow	† 23. mars 1942, 29 år
Safirschan Muchamedejew	† 06. juni 1942, 29 år
Andrej Chorushewski	† 08. juli 1942, 27 år
Jakow Tcshernucha	† 11. juli 1942, 37 år
Alexandr Schachmatow	† 19. juli 1942, 28 år
Fjodor Alexejew	† 21. juli 1942, 22 år
Dmitrij Bachumotow	† 21. juli 1942, 25 år
Iwan Chaburez	† 22. juli 1942, 25 år
Wassilij Grinenko	† 25. juli 1942, 21 år
Nikolaj Schnjakin	† 12. august 1942, 20 år
Michail Onson	† 24. september 1942, 29 år
Abdula Jussupow	† 20. august 1943, 27 år

En hendelse som flere informanter har berettet om, og som også er bekreftet i tyske arkiver, er et fluktforsøk som gikk galt. Under transport til veiarbeid i Straumfjord, skal 10 fanger ha hoppet av lasteplanet og fluktet opp Rungadalen. Fire av disse skal ha rømt mot Sverige, mens seks ble pågrepet noen dager senere i Kildalen. Fire overga seg, mens to ble skutt. I følge informanter måtte de fire levende bære de to døde fra Kildalen og til gravplassen i fangeleiren. Gjennom fangekortene kan de to som ble skutt identifiseres som Iwan Chaburez (25 år) og Wassilij Grinenko (21 år). Følgende er rapporter om hendelsen fra tyske arkiver:

F e r n s p r u c h

Aufgenommen am 18.7. . 1o55h

von Hauptmann Mauer, A.O. Stalag 330.

Am 18.7.,0805h sind 1o russ.Kgf. von einem fahrenden Lkw. gesprungen und entflohen, da die Wam. statt hinten auf dem Fahrzeug, im Führerhaus sassen.(Angehörige der 3./Fest.Batl.643)
Fahndungsmassnahmen sind im Gange. Ein Suchkommando von 1oo Mann hat bisher keinen Kgf. festnehmen können.Anst und SD sind unterrichtet.

1. Ia
2. T.B.

Abteilung Ic
Az. E IV

K.H.Qu., den 23. 7. 42

Ferngespräch

199.Inf.Div. O_1, Oblt.Gärtner ./. Höh.Kdo.LXXI Ic,Oblt.Wedekind
am 22.7. vormittags

1.)Von den 10 Kriegsgefangenen die in Nordreisa entflohen sind, sind 6 wiederergriffen, davon sind 2 tot.

Gravplassen på Gorosomoen (KOM1942-005-005)

De døde ble gravlagt på en bakke 350m nordvest for selve fangeleiren, langs veien som førte fra Storslett til Gorosomoen. Området er i dag merket med gjerdestolper av sement som ble satt opp etter krigen.

Etter krigen, og med den kalde krigens inntog, ble det bestemt at alle sovjetiske krigsgraver skulle graves opp og samles på en felles kirkegård på Tjøtta. Flyttingen av likene gikk under dekknavnet Operasjon Asfalt. Årsaken var at man fryktet sovjetisk spionasje under påskudd av at man skulle se til krigsfangenes gravplasser i Norge. Oppgravingen av likene skjedde under store protester lokalt, men likene ble allikevel gravd opp og sendt til fellesgraver på Tjøtta.

Gravplassen slik den fremstår i dag med stolper av sement. Fremdeles kan man se søkkene etter de oppgravde gravene som går på tvers av gravplassen. I 2014 ble gravplassen ryddet for vegetasjon av Nord-Troms museum.

Tyske krigsfanger

Det ble også opprettet fangeleire for tyske straffefanger i Nordreisa. I følge informantopplysninger og tyske arkiv, skal den ene av disse ha ligget i Bilto øverst i Reisadalen, men det var ikke mulig å finne fysiske spor etter denne under befaring. Den andre ble lagt til Hysingjord, også dette i Reisadalen. Leirene i Reisadalen var først og fremst opprettet for å jobbe med den planlagte jernbanen opp Reisadalen. I tillegg var snørydding og veibygging og -utbedring også noe de tyske straffefangene ble satt til å arbeide med.

Tyske straffefanger er langt mindre kjent blant folk flest. Årsaken til dette er først og fremst at antallet var lavere enn hva var tilfellet for sovjetiske krigsfanger. I følge undersøkelser Hammerfest historielag har gjennomført, opplyses det at det ble sendt tyske straffefanger til Nordreisa fra Stettin den 10. september 1942 med skipet "Palatia". En døde underveis, mens 500 ble satt i land. 200 av disse ble sendt til en hovedleir, 140 til Storslett, 60 til Bilto og 100 til Djupvik/Spåkenes i Kåfjord. Omlag 50 av disse 500 fangene døde eller ble drept og begravd i Djupvik og Storslett på utsiden av kirkegårdsgjerdet. Disse ble gravd opp og flyttet til Narvik etter krigen.

Det eksisterer ikke fangekort for de tyske straffefangene og opplysningene om disse er derfor mer sparsomme. Dette var soldater som var dømt for homoseksualitet, sabotasje eller desertering og ble ofte behandlet verre enn andre krigsfanger. I en inspeksjonsrunde for "Raum Nordreisa" i tidsrommet 10. til 12. november 1942 skrives det at man må overveie muligheten for å bedre tilstanden i straffefangeleiren i Reisadalen fordi den ikke er menneskeverdig.

Fangeleiren i Hysingjord skal ha blitt bygget i 1941. Denne ble lagt til jorder tett ved bebyggelsen, og den umenneskelige behandlingen av fangene medførte at familien som bodde nærmest, så seg nødt til å flytte derfra. I dag er det ingen fysiske spor etter leiren på jordet. Fangene ble satt i arbeid med å bygge vei til steingrubba over Hysingjord, hvor det skulle hentes stein til byggingen av Polarjernbanen. Planene for jernbanen kom så langt at trær langs store deler av den planlagte traséen ble felt og det ble utplassert stikningspinner, men det finnes ingen fysiske spor etter dette i dag. Arbeidet med Polarjernbanen er nærmere beskrevet i Kari Digres "Menneskeskjebner i Nordreisa".

Både veien og steinbruddet er bevart. Over til høyre sees sporene etter et bor på en av steinhellene som ligger i steinbruddet. Det ble også registrert oppmuringer av uviss funksjon (KOM1942-001)

Det er ingen spor etter selve fangeleiren i Hysingjord (KOM1942-002) som skal ha huset minst 200 tyske straffefanger. Ifølge Michael Stokke ved Narviksenteret omkom omlag 50 av disse. I tyske arkiver finnes en rapport for 1942 som oppgir at straffefangene Johann Vaschim, Kurt Schweitzer og Hans Schiemenz har omkommet og skal begraves i Nordreisa

Vom Strafgefangenenlager Nord sind verstorben:

1)	am 26.9.42	Vaschim,	Johann✓	(Lager	III)	Gef.B.Nr.		450/42
2)	" 29.9.42	Hellmuth,	Sebastian	("	VII)	"	" "	30/42
3)	" 3.10.42	Schweitzer,	Kurt✓	("	III(	"	" "	415/42
4)	" 4.10.42	Schmiemenz.	Hans✓	("	III)	"	" "	378/42
5)	"10.10.42	Strobach,	Johann✓	("	III)	"	" "	424/42
6)	"12.10.42	Krömecke,	Erich	("	VII)	"	" "	609/42

Verdivurdering av fangeleirene på Gorosmoen og i Hysingjord

Historien fangeleirene og de tilknyttede krigsminnene formidler, er av de sterkeste og viktigste grunnene til å formidle krigshistorie til nåtiden. De fysiske sporene både på Gorosomoen og i Hysingjord er beskjedne, men tidsvitner kombinert med historisk kunnskap gjør at disse stedene har stor formidlingsverdi. Gjennom fangeleirene blir Nordreisa også del av en internasjonal historie som ikke bare tilhører oss som hører hjemme i området, men også har en tilknytning til de som ble sendt hit fra Sovjetunionen og Tyskland.

Innlandsforsvar

Med innlandsforsvar menes forsvarsstillinger som er plassert langs veier og ferdselsårer på innlandet. I Nordreisa ble slike registrert i Reisadalen (lokalitetene 003 Galsomelen, 004 Snemyr og 017 Heggemo) og på Sørkjosfjellet (lokalitetene 010 Sørkjosfjellet, 011 Veibrink nordre, 012 Lilevatnet, 013 Storvatnet). Det eksisterer helt sikkert mange slike lokaliteter som ikke har blitt registrert i løpet av prosjektet.

Lokalitetene på Sørkjosfjellet er alle tilknyttet kontroll over ferdselen langs Riksveg 50 som hadde en noe annerledes trasé en dagens E6. I hovedsak dreier det seg om dekningsrom av "Feldmassige Anlage", det vil si at de skulle kunne motstå lettere skyts og var bygget av materiale som var lokalt tilgjengelig. I dette tilfellet er alle disse gravd ned i bakken med jord- og steinvoller. I enkelte tilfeller er laftekasser innvendig bevart, men det ble hentet tømmer til gjenreisningen i flere av disse. Stillingene ligger på begge sider av vegen dersom man følger den opprinnelige traséen til Riksveg 50.

Dekningsrommene i området er gravd ned i bakken med stein- og jordvoller, i enkelte tilfeller med laftekasser og tømmer intakt. Totalt ble det registrert 23 dekningsrom av denne typen langs Riksveg 50 på Sørkjosfjellet.

Det er uvisst om disse ble bygget i forbindelse med tilbaketrekninga i 1944/1945 eller om de har vært ubemannete stillinger som skulle tas i bruk i tilfelle angrep.

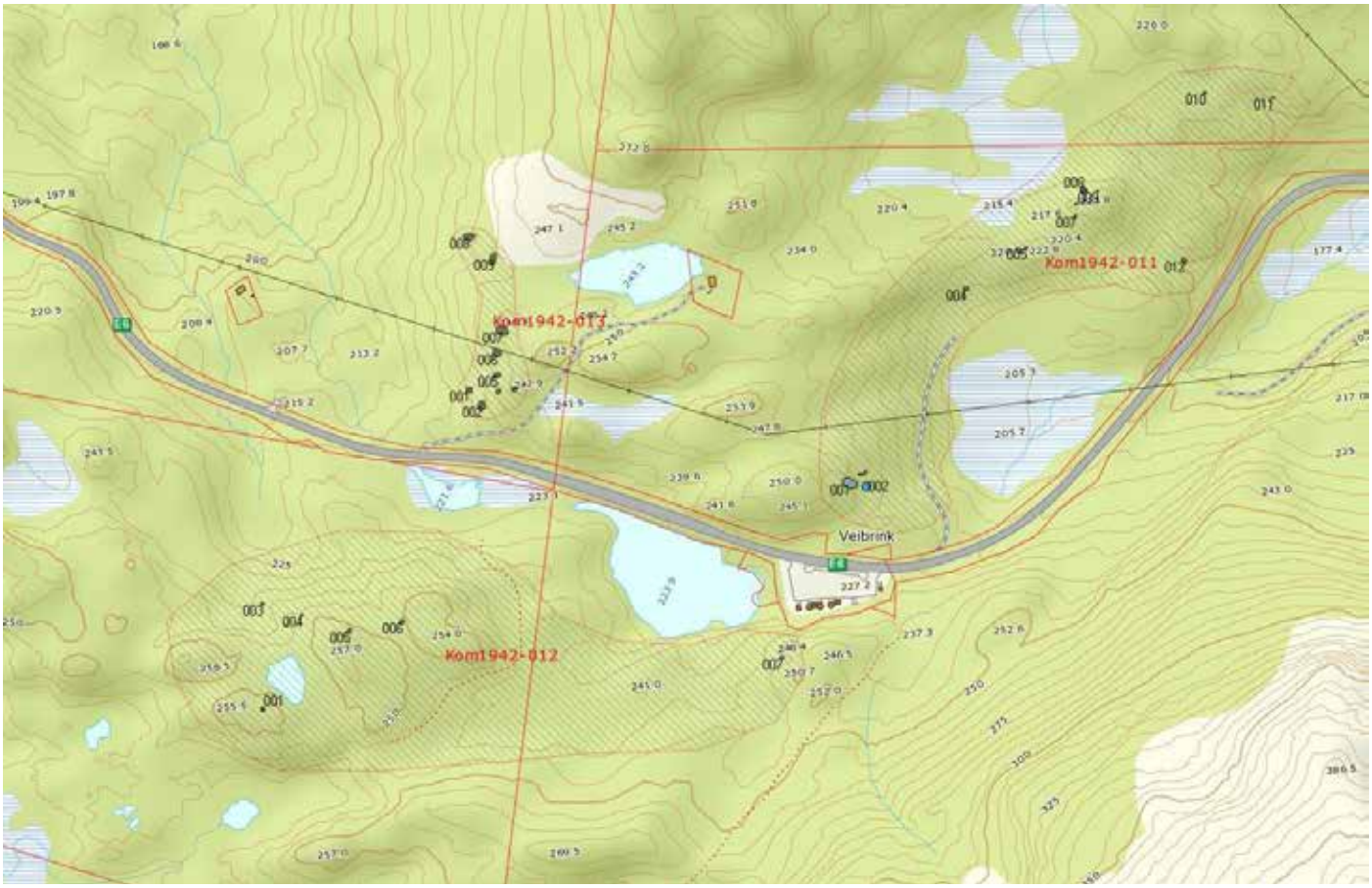

De fire lokalitetene med til sammen 23 dekningsrom. Disse er ytterligere beskrevet i Appendiks 1 og 2.

Veibrink (KOM1942-011)
Ved Veibrink, langs Riksveg 50s opprinnelige trasé ble det ,i tillegg til dekningsrom, registrert en stilling for maskingevær, en lavette for montering av en mindre kanon, mulig 5cm kWk. I tillegg ble det her registrert et stort drivstofflager, og i nærheten av dette restene etter tyske snøploger og telegrafmaster.

Drivstofflager (KOM1942-011-001) og lavette i forkant av lageret.

Stilling (KOM1942-011-003 ved Veibrink. Uten bjørkeskogen som har vokst til i moderne tid har man hatt utsikt over Riksveg 50 og Reisafjorden herfra.

Reisadalen

I Reisadalen ble det registrert en enkelt stilling øst for Snemyr, i tillegg til løpegraver og en kanonstilling ved Galsomelen. Begge disse har trolig vært kontrollposter. Stillingene ved Galsomelen er i dag svært gjengrodde og ligger til dels i et plantefelt og innenfor området til Galsomelen søppelfylling. Området her trolig vært større tidligere. Under: stilling i Snemyr (lokalitet 004) og gjengrodd løpegrav ved Galsomelen (lokalitet 003)

Heggemo (KOM1942-017)
En interessant lokalitet ble påvist av nå avdøde Arne Lund i 2010. Dette dreier seg om en stilling som ble bygget i all hast i november 1944 for å holde kontroll på eventuelle angrep østfra. Evakueringa av lokalbefolkningen var allerede gjennomført, og tilbaketrekking av troppene til bak Lyngenlinja var igangsatt, men trolig ble det satt igjen en kontrollpost i området. Som på Sørkjosfjellet, dreier det seg om dekningsrom av Feldmassige Anlage, i tillegg til lagergroper og skytterstillinger. I en av skytterstillingene er det bevart en lavette av betong (KOM1942-017-006, avbildet under.

Verdivurdering av krigsminner tilknyttet innlandsforsvar.

Krigsminnene man finner langs veiene og ferdselsårene er i seg selv ikke unike, hverken på lokalt eller regionalt nivå. Slike stillinger og dekningsrom finnes trolig langs hele vegnettet i Troms i varierende antall og bevaringsforhold. Krigsminnene er mange og ensartede, som tilfellet er ved de 23 dekningsrommene på Sørkjosfjellet. De har derfor begrenset opplevelses- og formidlingsverdi. Av lokalitetene som har blitt registrert, skiller imidlertid lokaliteten ved Veibrink seg ut ved at det her eksisterer et større antall ulike typer krigsminner. Terrenget er også slik at man kan benytte den tidligere traséen til Riksveg 50 for en eventuell tilrettelegging, og man forstår umiddelbart den militære tanken bak plasseringen av stillinger og dekningsrom. Lageret og stillinga er i seg selv betydelige krigsminner.

Brakkeleire og forlegninger

Det ble registrert tre lokaliteter som er tilknyttet brakkeleire og forlegninger (lokalitet 006 Høgegga, lokalitet 019 Baskabut og lokalitet 014 Kjellerskogen. De to siste må sees i sammenheng). I 1940 beslagla tyskerne flere bolighus og offentlige bygg til innkvartering av soldater, og det ble raskt igangsatt bygging av brakkeleire. Disse ble i hovedsak bygget av importerte brakkeflak som ble satt sammen og varierte i størrelse etter antall soldater. På folkemunne er disse kjent som tyskerbrakker, og en del av disse overlevde krigen og ble tatt i bruk som midlertidige boliger etter krigen. Den siste tyskerbrakken som stod i Nordreisa kommune ble revet i forbindelse med tunnelbyggingen i Jubelen/Sørkjosen.

Høgegga er i dag et av de største boligfeltene på Storslett, mrn var opprinnelig den største brakkeleiren i Nordreisa. I dag er kun tre av Polarbrakkene bevart. Dette har opprinnelig vært 50- eller 100-mannsbrakker som har hatt jordvoller rundt for ekstra isolasjon. I tillegg ble det registrert en mindre tuft med en lav grunnmur av betong på Høgegga. Øvrige spor, foruten en rekke groper langs leirens yttergrenser, er i stor grad fjernet av moderne boligbygging. Et eksempel på en slik polarbrakke er KOM1942-006-005 under.

Et langt høyere antall brakketufter ble registrert i Kjellerskogen, tvers overfor skolebygningen i Kjelderen Skolekrets, som allerede ved okkupasjonens begynnelse hadde blitt rekvirert som bolig og administrasjonsbygg for tyskerne. Det ble registrert totalt 34 krigsminner i Kjellerskogen, hvorav 29 er brakketufter. Det har ikke lykkes å finne særlig informasjon om leiren i tyske arkiver, men trolig har leiren blitt anlagt her med tanke på den planlagte Polarjernbanen som skulle bygges gjennom Reisadalen, men som aldri ble påbegynt.

Tuftene ble bygget av tvangsutskrevne nordmenn og sovjetiske krigsfanger og er i hovedsak små brakker som måler 17 x 12m med lave grunnmurer i betong og inngang på langsiden. Veinettet drar dels nytte av eksisterende skogsveier, mens tyskerne har anlagte veier som går på tvers av skogsveiene. Den karakteristiske grøftingen er synlig langs alle veistykkene som har blitt anlagt av tyskerne. Fire av brakkene er større enn de andre og har trolig vært enten 100-mannsbrakker eller hatt andre funksjoner som verksted, kjøkken, sanitetsbygg og messe. I følge informantopplysniger ble det satt opp kino i leiren, og det ble også holdt danser. Det skal ha vært flere tufter, deriblant et bakeri på vestsiden av Dalaveien som har blitt fjernet av moderne boligbebyggelse.

På befaring ble det oppdaget at alle tuftene på et tidspunkt har blitt gjennomsøkt med metalldetektor, noe som har redusert i flere, dype groper i tuftene og trolig tap av gjenstander.

I Baskabut ligger den tredje lokaliteten som er valgt klassifisert som brakkeleir/forlegning. Lokaliteten består av seks større lagergroper som trolig har vært ammunisjonslager. I en ordre datert 30. april 1943 står det at det skal bygges et ammunisjonslager for tilsammen 1000 tonn ammunisjon. Lager som har vært tiltenkt dette formålet ble ikke identifisert i nærheten av leiren i Kjelleren, så det antas at lagrene i Baskabut, som kun ligger noen kilometer unna, har vært til dette formålet.

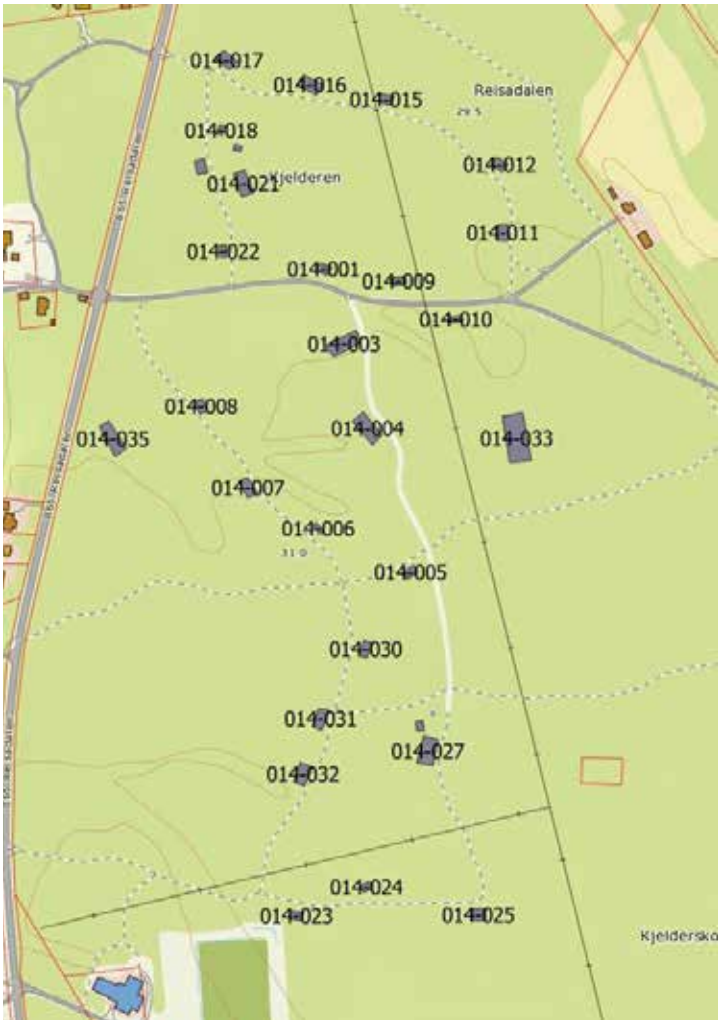

Til venstre: kartutsnitt over brakkeleiren i Kjellerskogen. Under: Vei anlagt av tyskerne med grøfter på begge sider. Nederst: Tuft etter brakke i Kjellerskogen. De fleste av tuftene er av denne størrelsen.

Lagergrop for ammunisjon i Baskabut (KOM1942-018-006).

Verdivurdering Brakkeleire og forlegninger

Leiren på Høgegga er i stor grad slettet av moderne boligbygging, men man kan med fordel ivareta og muligens også skilte de bevarte krigsminnene da disse er lett tilgjengelige og sier noe om den enorme omveltningen det var for folk i Nordreisa å bli omgitt av flere tusen tyske soldater.

Leiren i Kjellerskogen er godt bevart, og gir også et inntrykk av omfanget av okkupasjonsmaktens aktivitet. Området bør ivaretas, men ytterligere forskning omkring leiren og beskrivelser av denne i tyske arkiver vil kunne øke formidlingsverdien betraktelig da tuftene er uniforme og i seg selv ikke forteller så mye om dagliglivet for en tysk soldat og innholdet i en leir av en slik størrelse. Lagergropene i Baskabut er til dels fylt med moderne søppel og har begrenset formidlingsverdi. For alle tre lokaliteter er verdien begrenset til en regional verdi, da det andre steder er bevart stående bygninger fra denne tiden.

Oppsummering, verdivurdering

Ingen av krigsminnene i Nordreisa kan sies å ha en nasjonal verdi, selv om de er en del av en nasjonal og internasjonal historie. Så fremt det er mulig, bør krigsminnene søkes bevart og eventuelt inkorporert i utbyggingsprosjekt, som på Høgegga hvor flere av polarbrakkene er bevart.

Vi velger allikevel å trekke frem Fallvika kystfort og fangeleirene i Hysingjord og på Gorosomoen som spesielt viktige for kommunen på grunn av historisk betydning.

Fallvika Kystfort er godt bevart og har et stort formidlingspotensiale. Kystfortet er lett tilgjengelig og gir utgangspunkt for å fortelle om hele krigshistorien sett fra både okkupasjonsmaktens og befolkningens side.

Fangeleirene formidler om krigens grusomheter og er sterke, om enn ikke veldig godt bevarte, krigsminner som forteller historier som ikke kan eller bør glemmes. Etterhvert som krigen kommer stadig lengre unna og tidsvitnene faller fra, øker kulturminnenes betydning som formidlere av denne historien. Eget læringsmateriell kan utvikles i formidlingen av dette.

Kulturminnene på Heggemo som kan dateres til november 1944 forteller en viktig historie om tilbaketrekking og nedbrenning og bør derfor prioriteres.

Av formidlingsmessig verdi kan man også trekke frem Sørkjosfjellet og Kjellerskogen som godt bevarte kulturmiljøer som førteller om ulike sider ved krigen. Disse ligger tilgjengelig til, men for brakkeleiren i Kjellerskogen bør det undersøkes om det finnes ytterligere kilder om leiren. Leribukthula har tilsvarende høy formidlingsverdi og er godt bevart, i tillegg til å være gjenstand for et pågående prosjekt.

Fra faggruppens side prioriteres dermed:
Fallvika kystfort (lokalitet 015)
Steinbruddet og veganlegget tilknyttet Hysingjord fangeleir (lokalitet 001)
Fangeleiren på Gorosomoen (lokalitet 005)
Heggemo (lokalitet 017)
Leirbukthula (lokalitet 009)
Veibrink nordre (lokalitet 011)

Appendiks 1 - registrerte krigsminner

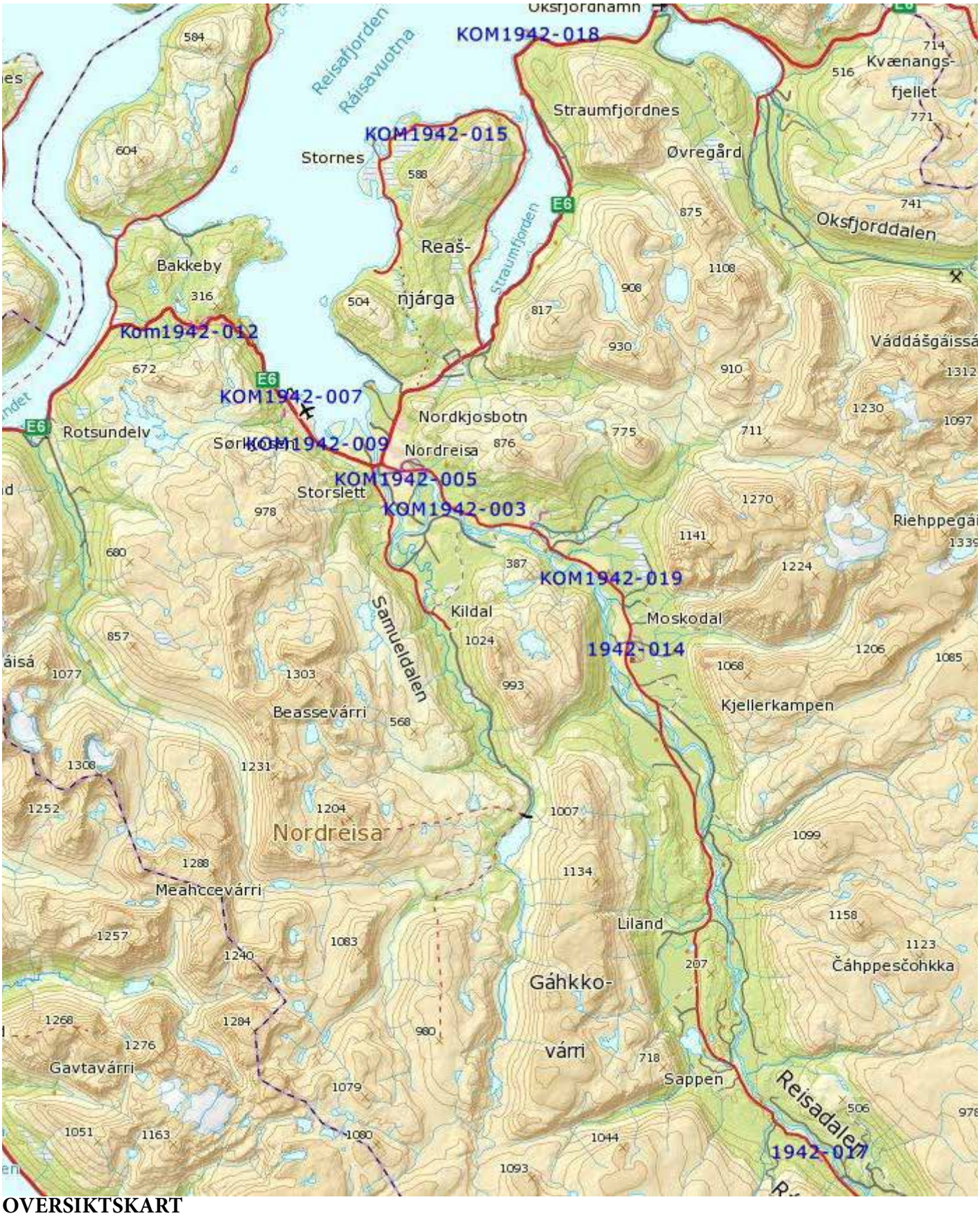

OVERSIKTSKART
LOKALITETER I NORDREISA

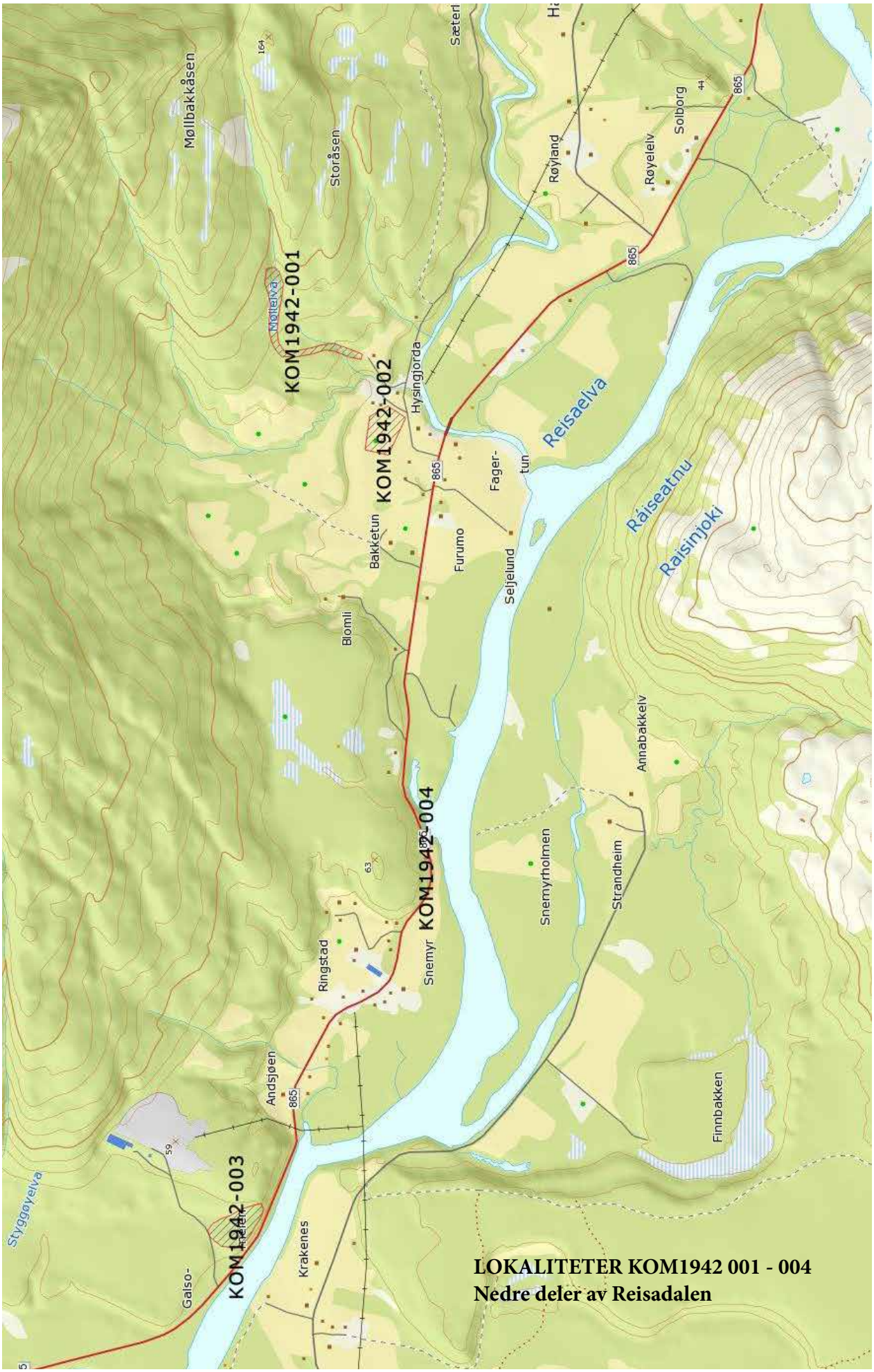

LOKALITETER KOM1942 001 - 004
Nedre deler av Reisadalen

KOM1942-001 MØLLBAKKÅSEN

I et trangt dalføre mellom Storåsen og Møllbakkåsen nord for bosettinga Hysingjord ble det registrert et veganlegg samt et steinbrudd som ble anlagt og drevet av okkupasjonsmakten i tidsrommet 1942-1945 (se også lokalitet 1942-002 Hysingjord Fangeleir).

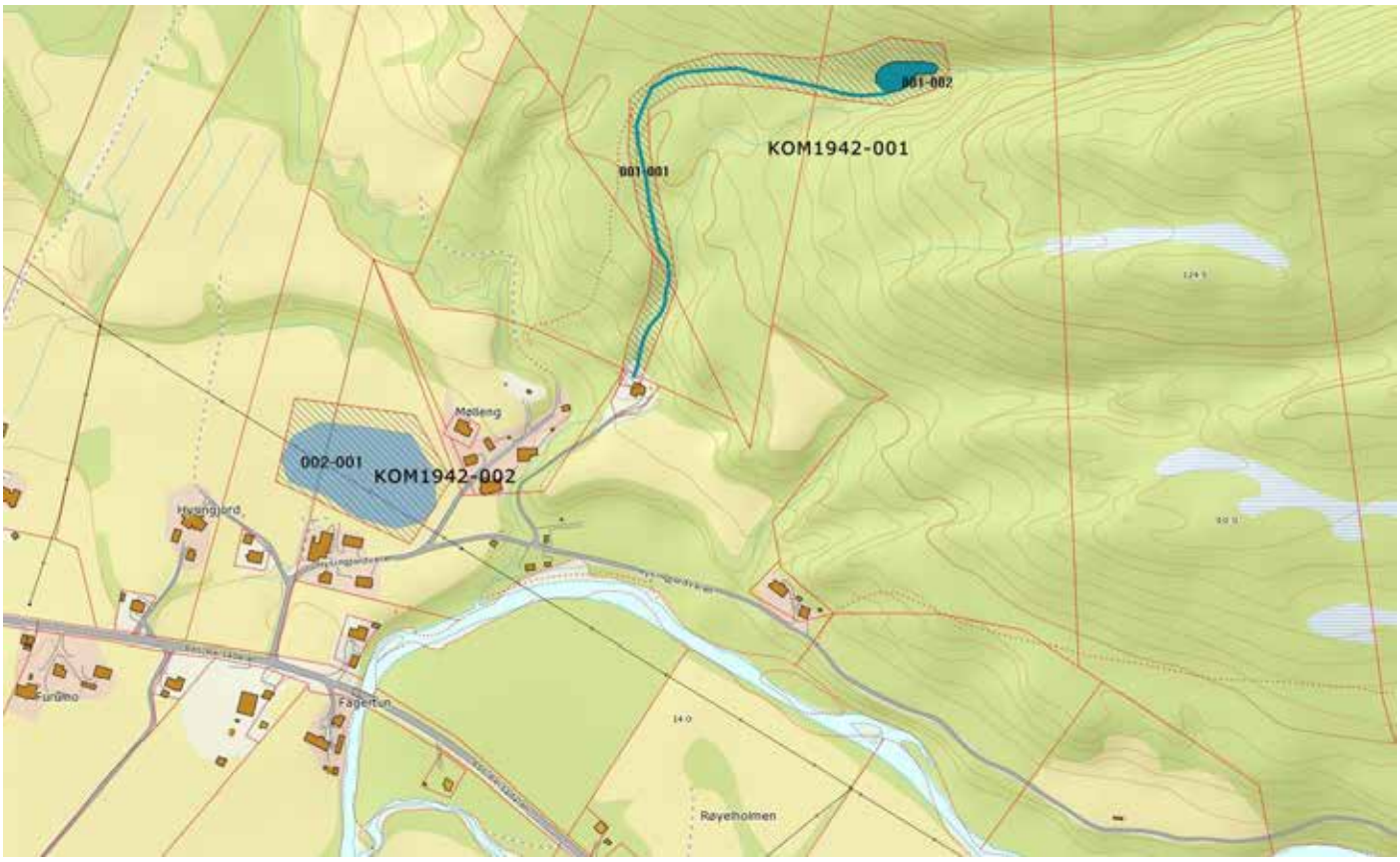

KOM1942-001-001 Veganlegg

Veganlegg, kun delvis bevart i sør grunnet moderne byggevirksomhet. Strekker seg fra baksiden av gbnr. 21/21 i sør med en total lengde på 600m, først mot nord før veien dreier av mot nordøst. Tydelig markert vei med grøfting langs begge kanter. Stedsvis bygget opp av steinheller. Veiens bredde varierer mellom 2.5 – 3.5m. Tilstand: God, på sikt fare for gjengroing, noe som gjelder de fleste krigsminnene som ligger i lavereliggende områder i Nord-Troms.

KOM1942-001-002 Steinbrudd

Steinbrudd i enden av veganlegg (enkeltminne 001). Steinbruddet måler om lag 100x200m, og skiller seg fra det øvrige terrenget som preges av bunnvegetasjon som lyng og mose. I nedre kant (mot sørvest) er det murt opp en plattform som trolig har blitt benyttet til lossing av stein. Flere steder bærer steinen preg av å være sprengt. Tilstand: God, noe preget av gjengroing av krattskog.

KOM1942-002 HYSINGJORD FANGELEIR

Kom1942-002-001 Fangeleir
På voll tilknyttet gårdsbruket Mølleng (gbnr 21/3) ble det opprettet en fangeleir for 300 tyske krigsfanger i perioden 1942-1945. Opprinnelig var dette dyrka mark og området ble umiddelbart etter 2. verdenskrig ryddet og tatt i bruk som innmark igjen. Ingen synlige spor etter fangeleiren, det foreligger skisser basert på informanters opplysninger om brakker og gjerder.
Tilstand: Fjernet

KOM1942-003 GALSOMELEN

Innenfor grensene til, og rett sør for selve fyllplassen ble det registrert en løpegrav, ei større lagergrop, en mulig tuft samt to skytterstillinger på en vest-østgående bakkekant med utsyn over Reisadalveien og Reisaelva. Området er i dag svært gjengrodd av bregner, krattskog, planteskog av furu og bjørketrær og må karakteriseres som lite fremkommelig.

Trolig har lokaliteten vært tilknyttet vakthold langs veistrekninga. Det foreligger informantopplysninger om at det lå en kanonstilling på Galsomelen som ble benyttet under øvelser og at man da øvde på flåter i Reisafjorden. Det ble ikke registrert kanonstillinger i området, men disse kan ha blitt fjernet av moderne aktivitet tilknyttet fyllplassen i området.

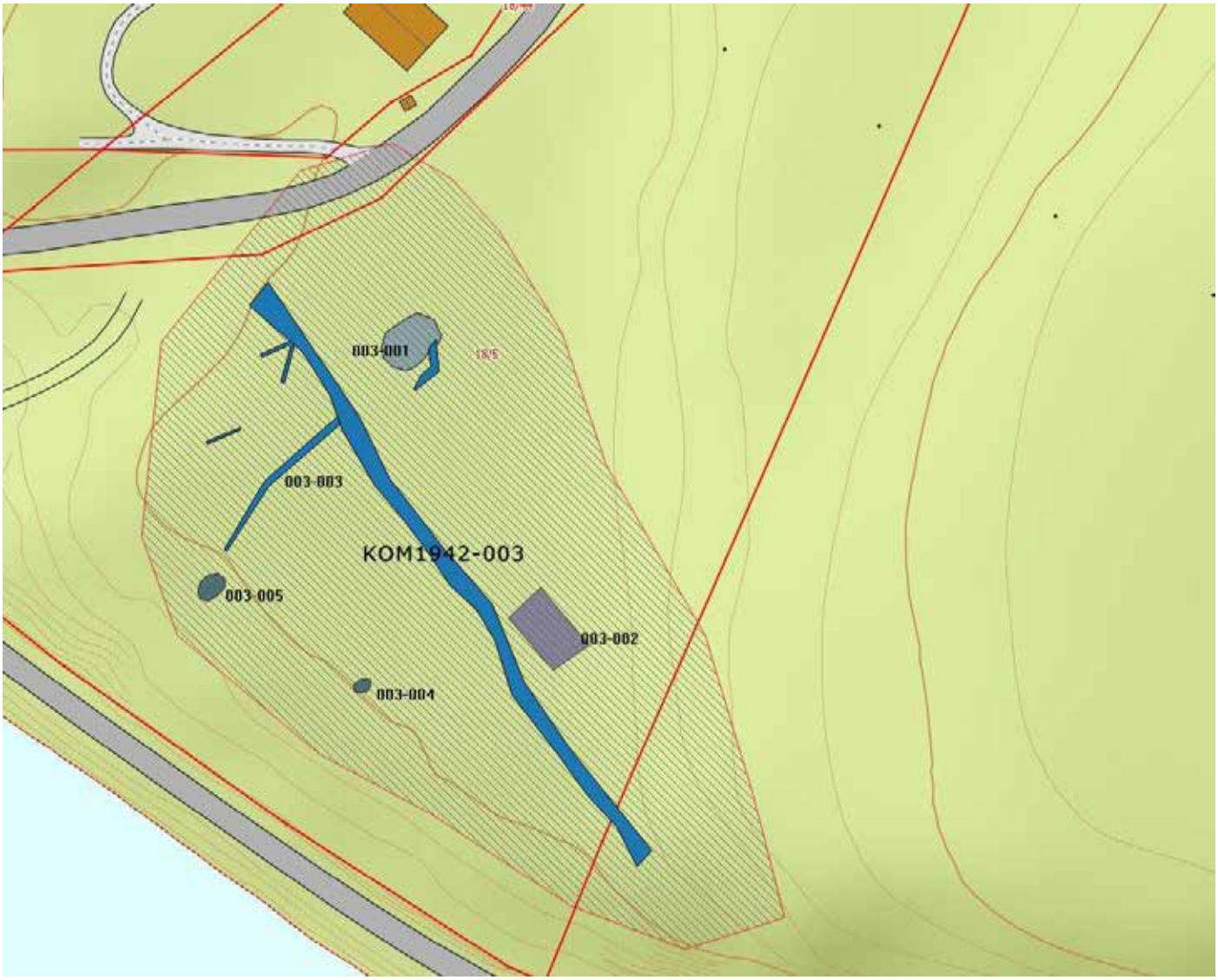

KOM1942-003-001 Lagergrop

Rektangulær lagergrop med noe avrundete hjørner og inngang i sørvest. Gropa har en dybde på 1.5m med oppkastede voller rundt. Vegetasjon i og rundt gropa består av bjørkeskog og relativt høy grunnvegetasjon sommerstid. Inngangen er ei 2.5m lang nedgravd, skrånende grøft i hjørnet av gropa, tilsvarende typer har blitt registrert i Baskabutskogen lenger opp i Reisadalen. Tilstand: god.

KOM1942-003-002 Tuft – usikker.

Mulig tuft (grunnet vegetasjon vanskelig å definere), rektangulære i formen, nedgravning på0.2m dybde på nordsiden av løpegrav på gresslette omgitt av skog. Måler 12x7m. Tilstand: gjengroing. Usikker identifikasjon.

KOM1942-003-003 Løpegrav

Løpegrav, delvis svært gjengrodd med større trær i selve løpegrava. Hovedløpet går mellom øst og vest langs bakkekant med utsyn over Reisadalveien og Reisaelva, det ligger også noen avstikkere i retning skytterstillingene (lokalitetens 004 og 005) og det er også stedvis bevart noe som trolig er rester av den samme løpegrava i området.

Kom1942-004-001 Skyttergrav
Skyttergrav på gresslette med utsyn over Reisaelva og tett ved veien opp Reisadalen. Trolig kontrollpost eller tilknyttet overvåking av veien opp dalføret. 3m lang nedgravd grøft hvor den sørlige enden fremstår som en sirkulær grop. Bredde: 0.8m grøft og grop 1m diameter. Dybde 0.6m. Tilstand: God, vanskelig å få øye på grunnet vegetasjon.

LOKALITETER 1942-005 og 006
Høgegga og Gorosomoen

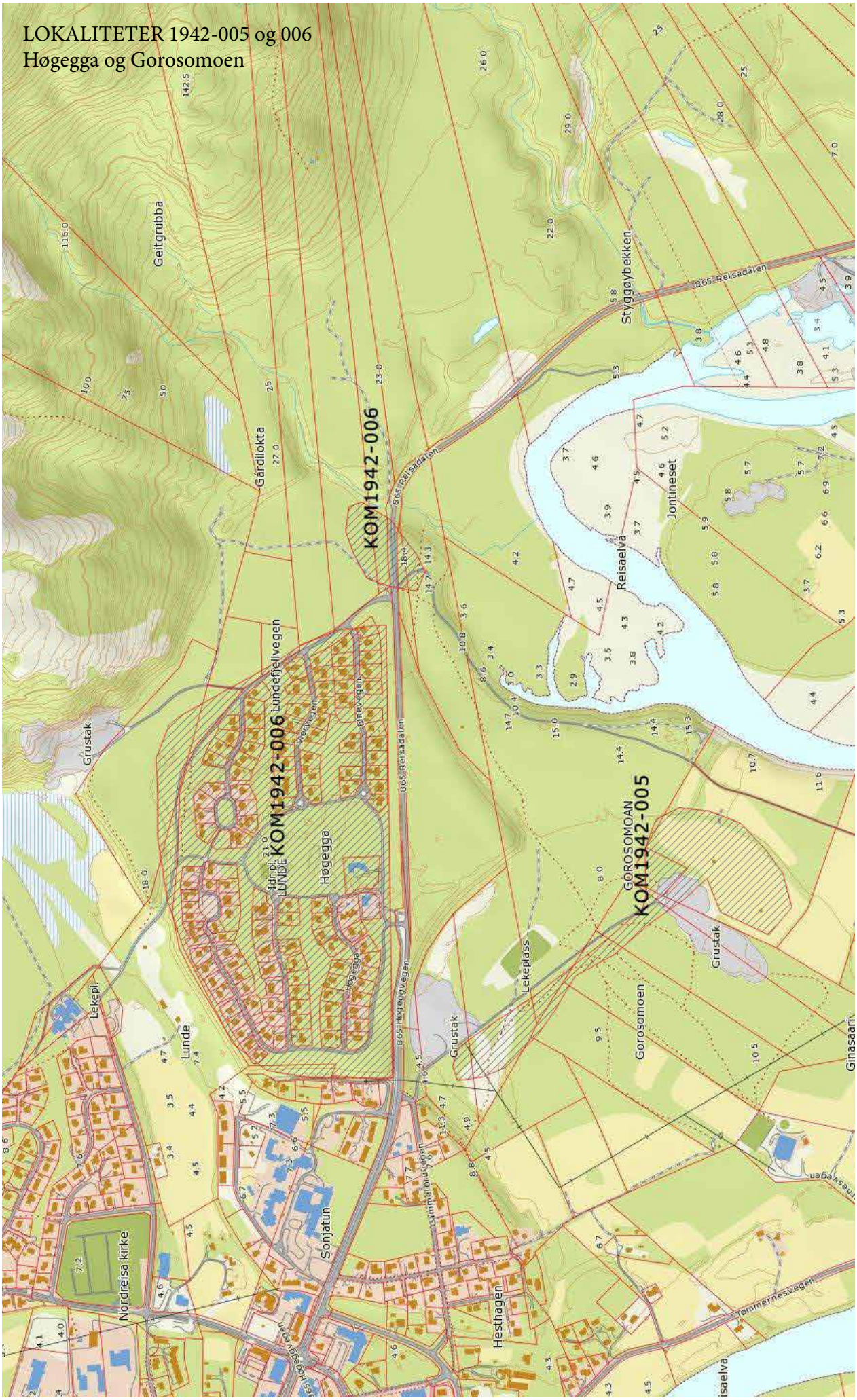

KOM1942-005 GOROSOMOEN

Gorosomoen, tidligere seter og beitemark, ble rekvirert til fangeleir og også benyttet som øvingsområde for tyske soldater fra 1941-1945. Opprinnelig et åpen landskap, men bærer i dag preg av sterk gjengroing av bjørkeskog.

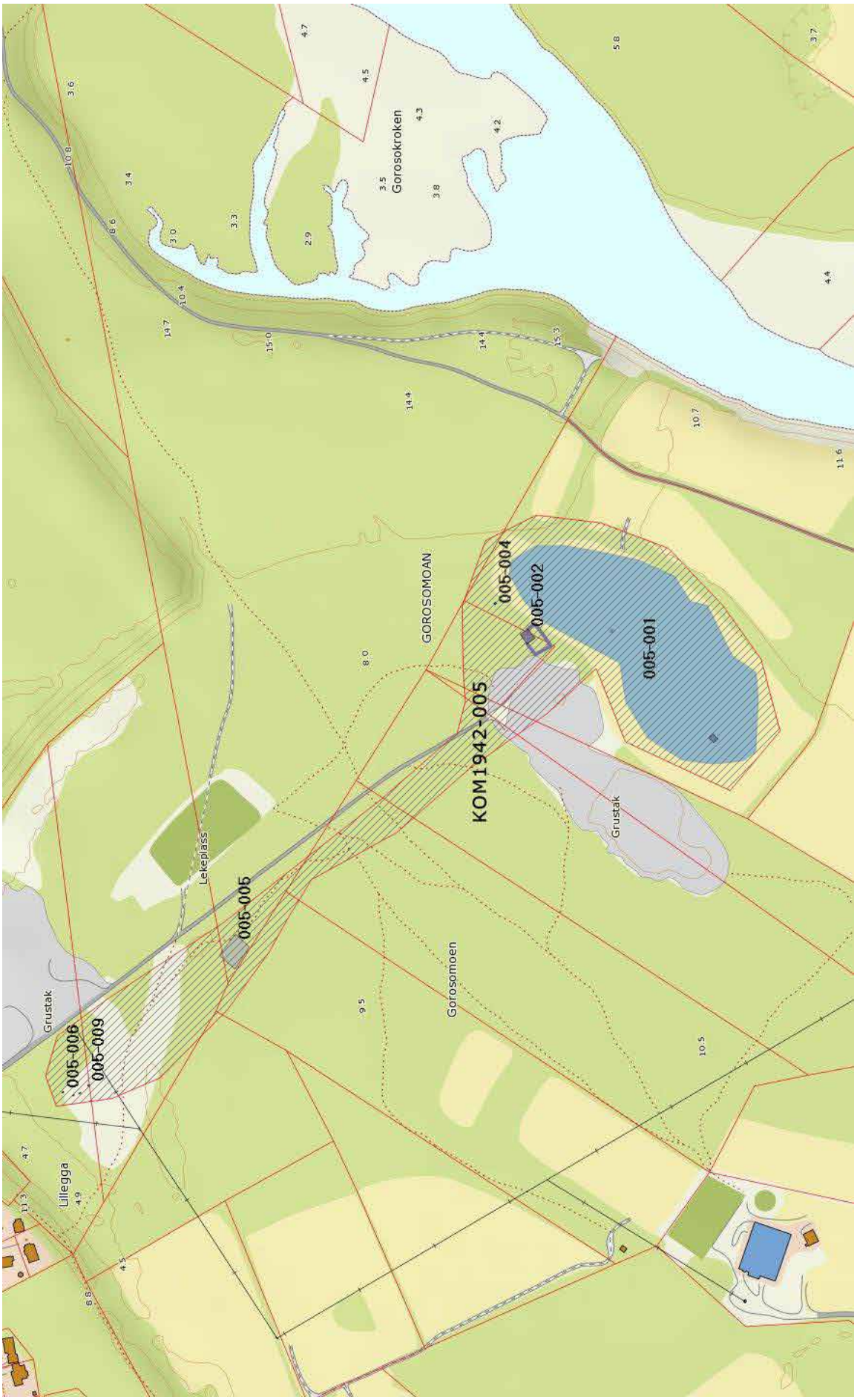

Kom1942-005-001 Fangeleir

Den tidligere setra på Gorosomoen ble rekvirert som fangeleir for østeuropeiske krigsfanger i 1941. Seterbygningene ble omgjort til fangebrakker. I dag er fangeleiren fjernet og består av dyrka mark, men ifølge informantopplysninger, ser man fremdeles brente områder på jordet fra stedene der brakkene stod. Utstrekningen på den opprinnelige fangeleiren er usikker, men trolig dreier det seg om et område på ca. 250m x200m basert på informantopplysninger.

Kom1942-005-002 og 003 Tuft og mur

Vest for fangeleiren, i kant av det som i dag er et større grustak (tidligere fyllplass) ligger ei tuft etter ei kjøkkenbrakke med sementgulv og drenering. Tufta er overgrodd med mose og lyng, men ildstedet i tuftas sørlige ende er fremdeles synlig som en forhøyning. Tufta er om lag 0.3m høy og tydelig markert i terrenget. Bjørkekratt har slått rot på og rundt tufta.
Rundt tufta går det en tørrmurt voll som muligens er restene etter en mannskapsbrakke som har blitt bygget inntil kjøkkenet. Muren varierer noe i høyde, på det mest 0.4m og mangler helt enkelte steder hvor det er tråkket en sti på tvers av tufta. Ingen sikker identifiserbar inngang.
Også denne preges av gjengroing og bjørkekratt. Gress som grunnvegetasjon.

KOM1942-005-004 Kjøkkengrop

Rektangulær kjøøkengrop 35m nordøst for brakketuft (enkeltminne 002). Trolig kjøkkentuft som måler 1 x 2.5m. Tilsvarende kjøkkengrop/avfallsgrop registrert i fangeleir i Storfjord. Dybde 0.8m.

Kom1942-005-005 Gravplass

350m NV fra fangeleieren, langs en vei som leder fra RV865, over Gorosomoen i en øst-vestgående linje til fangeleiren på Gorosomoen (Enkeltminne 001), ligger en forhenhværende gravplass benyttet til gravlegging av østeuropeiske krigsfanger i perioden 1941-1944. Opprinnelig ble minst 52 fanger gravlagt på stedet og gravene var ifølge informanter opprinnelig markert med trekors med fangenummer på.
Etter 2. verdenskrig ble støpte en lokal forening stolper av sement rundt gravplassen og strakk kjetting mellom stolpene. Gravplassens nås via en kort innkjørsel opp en bakkekant i nordøst og porten ligger på gravplassens østre side.
Under Operasjon Asfalt ble likene gravd opp og ført til den felles kirkegården på Tjøtta. I dag fremstår de tidligere gravene som rektangulære nedgravninger som går på tvers av gravplassen i en nord-sørgående retning.

KOM1942-005-005 til 009 Skyttergroper
Fire trekantede skytterstillinger som ligger i en bue på lyngslette 300m nordvest for gravplassen på Gorosomoen. Skytterstillingene er orientert mot vei mellom RV865 Reisadalen og i retning gravplass og fangeleir i øst. Skytterstillingene måler 2m i bredde og er formet som triangler hvor smaleste ende i nordøst er 0.3m. Dybde: 0.6m. Skytterstillingene er tilnærmet identiske.
Gorosomoen ble også benyttet som øvingsområde for soldater som var forlagt i leiren på Høgegga (se lokalitet KOM1945-006) og som lå i trening før de ble sendt til østfronten.

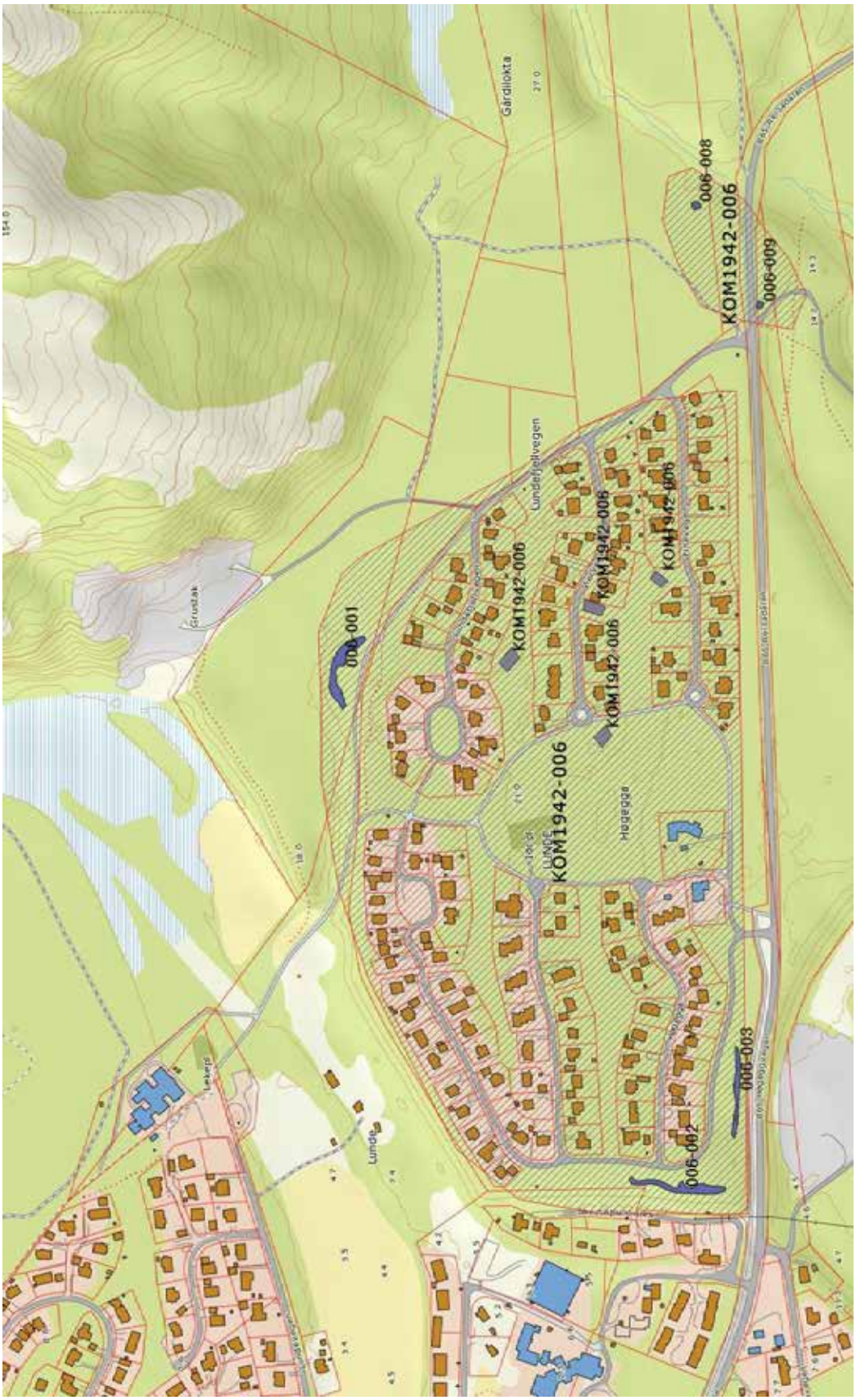

Brakkeleir på bakketopp vest for Storslett sentrum. I dag er området et boligfelt (påbegynt på 80-tallet og fortsatt under utvikling). Flate på topp av sandbakke med bratte sider ned i nord, sør og vest. I øst ligger Lundefjellet. Området var ubebodd frem mot 80-tallet og ble rekvirert fra Lunde-eiendommen til brakkeleir i tidsrommet 1940-1945. Store deler av leiren er fjernet, men det eksisterer rester av nedgravde brakker, minefelt/sperregjerder langs deler av leirens ytre kant samt skytterstillinger.

Kom1942 -006-001 Groper/nedgravninger

Totalt 16 rektangulære groper som er plassert slik at de danner par langs bakkekant i nordre ende av brakkeleiren på Høgegga. Uviss opprinnelig funksjon, muligens spor etter inngjerding eller minefelt for beskyttelse av brakkeleiren. Feltet måler totalt 50m i lengde øst-vest. Hver grop er rektangulære i formen med mål på 0.4 x 0.7m. Et tilsvarende felt er registrert langs bakkekanten vest og sør på Høgegga hvor terrenget skråner bratt nedover mot Storslett sentrum (kulturminne 002 på lokaliteten). Grunnet moderne boligfelt og bygging av veier er det usikkert hvorvidt hele brakkeleiren har vært omgitt av tilsvarende rekker av groper. Flere mindre groper og løsfunn som feltovner etc. i området som ikke er detaljregistrert.

Kom1942-006-002 Groper/nedgravninger
Lik kulturminne 001 og 003 på lokaliteten ble det registrert en rekke groper langs toppen av vestskrånende bakkekant. Feltet består av 19 rektangulære nedgravninger med en dybde mellom 0.4 og 0.2m. Gropene måler 0.5x0.3m og er uniforme i utformingen. Muligens rester etter minefelt eller gjerde. Total lengde på feltet er 90m.

Kom1942-006-003 Groper/nedgravninger
Lik kulturminne 001 og 002 på lokaliteten – rekkeorganiserte, rektangulære nedgravninger bestående av fem bevarte groper. Trolig har det ligget flere i området som har blitt fjernet av vei og gang- og sykkelsti. Gropene måler 0.4x0.6m og er mellom 0.2 og 0.4m dype. Muligens rester etter minefelt eller gjerde.

Kom1942-006-004 Tuft

Tuft etter polarbrakke som har vært gravd ned i terrenget med jordvoller rundt. Måler 20x12m, jordvollene er mellom 0.6 og 1m. høye. Tufta ligger inntil moderne garasje mellom to tomter boligfelt. Bygningen er orientert NNØ-SSV. Nordenden er åpen uten jordvoller.

Kom1942-006-005 Tuft

Tuft etter polarbrakke som har vært gravd ned i terrenget med jordvoller rundt. Måler 20 x 12m med inngang i nordøst.

Kom1942-006-006 Tuft

Fullstendig gjengrodd av bjørketrær og bjørkekratt. Tuft etter polarbrakke, nedgravd med jordvoller rundt. Måler 20x12m, usikker inngang.

Kom1942-006-007 Tuft

Mulig tuft, fremstår som lav, rektangulær betongmur, men overgrodd med mose og lyng. Har samme størrelse som øvrige registrerte brakker i området, men er uten de karakteristiske jordvollene for isolasjon som polarbrakkene her har hatt. Høyde på mur 0.2m, mål på tuft er 20x12m.

Kom1942-006-008 Skytterstilling

Skytterstilling på nordsiden av veien opp Reisadalen. Har trolig blitt benyttet som kontrollpost for ferdsel langs vei og som mulig nær-forsvarsstilling sammen med kulturminne 009, skytterstilling på sørsiden av veien. Rund nedgravning med diameter på 2m og dybde på 0.9m. Svært gjengrodd med vegetasjon og trær i selve tufta.

Kom1942-006-009 Skytterstilling

Skytterstilling på sørsiden av veien opp Reisadalen. Rund i formen med en kort løpegrav på sørsiden av selve stillingen. Måler 2,3m i diameter med en dybde på 1.2m. Svært gjengrodd av vegetasjon og trær.

Lokaliteter i Sørkjosen
Nordreisa

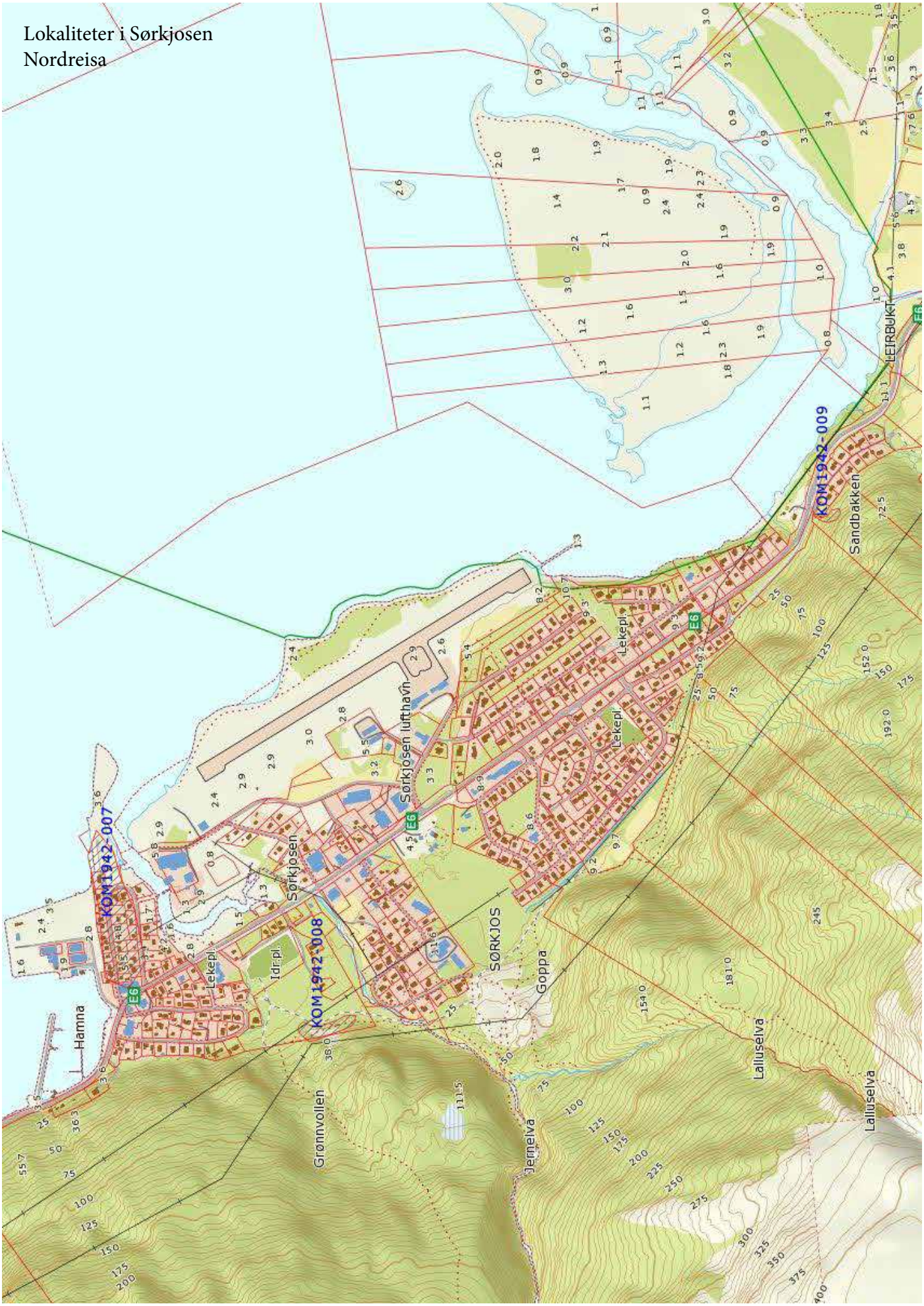

KOM1942-007 SØRKJOSEN NESSEVEGEN

Bunkers og kanonstilling fra forsvarsanlegg rundt handelsstedet i Sørkjosen. De to bevarte krigsminnene var to av flere tilsvarende anlegg i området, de øvrige er ikke bevart. Ligger på nes i sjøen som tidligere bestod av bebyggelse og naust. I dag er området mot fjorden i stor grad fylt ut med løsmasser og stein. I forbindelse med rekvireringa av området til forsvarsanlegg i 1941, ble store deler av den tidligere bebyggelsen på neset revet, etter krigen ble det bygget gjenreisningbebyggelse på samme eiendommer. Informasjon om øvrige krigsminner er delvis bevart gjennom fotodokumentasjon.

Kom1942-007-001 Bunkers

I hage tilknyttet bolighus på eiendom (x/x) ligger det en bunkers som per dags dato er dekket av busker samt annen vegetasjon. Ventilasjonen på topp er fremdeles synlig. Uviss opprinnelig form, trolig oval tilsvarende øvrige fotodokumenterte bunkere fra Sørkjosen. Diameter 4m, høyde 2m.

Kom1942-007-001 Kanonstilling

Restene av kanonstilling på nes ut i Reisafjorden. Fremstår som gressbevokst, rund grop med en dybde på 0.4m. Gjenfylt i etterkrigstid. Diameter 6m.

KOM1942-008 SØRKJOSEN

I fjellskråningen like under Grønnvollen i Sørkjosen, langs dagens lysløype, ligger det dekningsrom samt ringstände. Disse er trolig tilknyttet forsvaret av Sørkjosen som havn. Alle krigsminnene har blitt sprengt i etterkrigstiden og preges også av gjengroing.

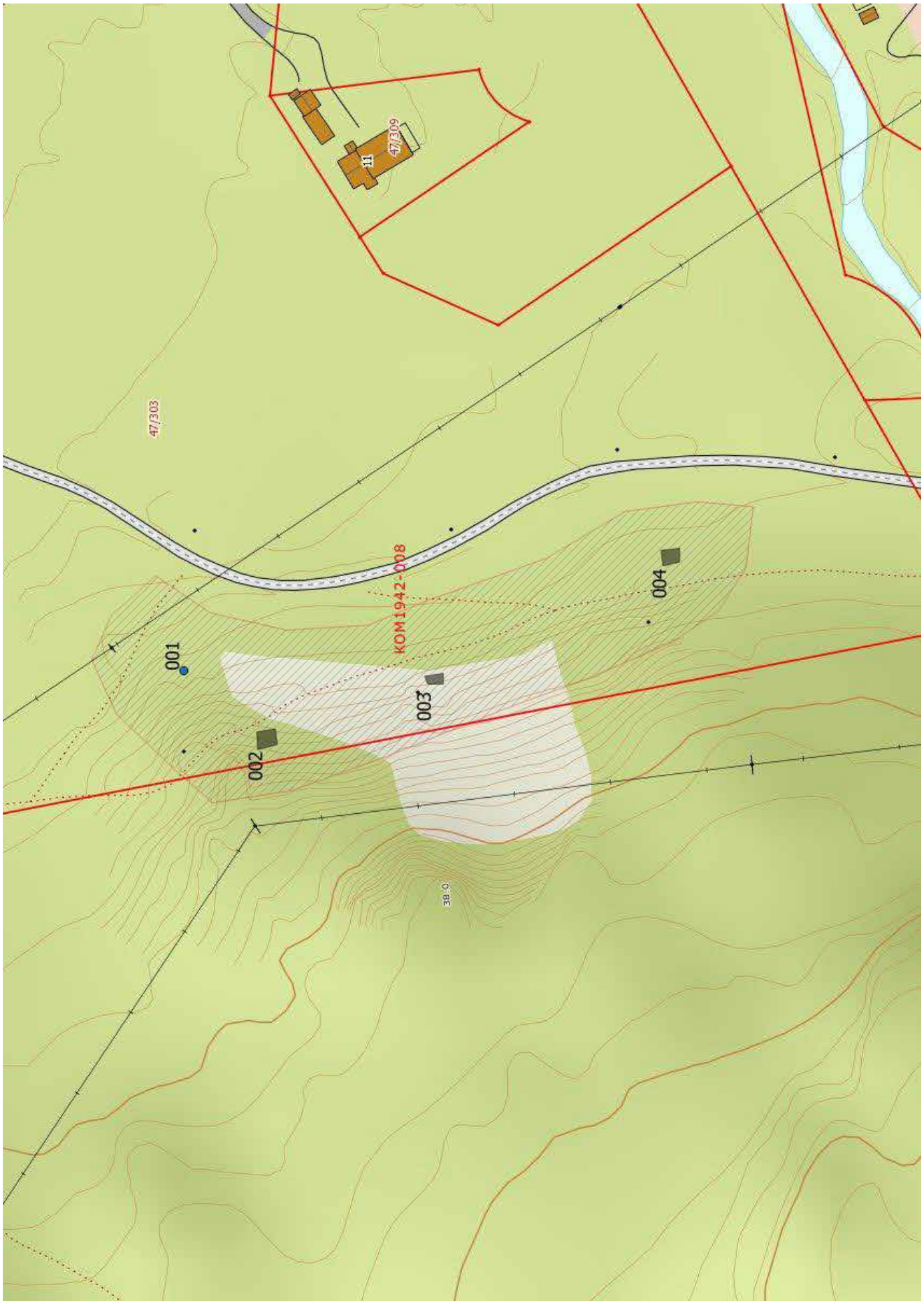

Kom1942-008-001 Ringstände, Regelbau 58a-d

Ringstände (maskingeværstilling) av type 58a-d. Sprengt i etterkrigstid og fylt med søppel og treverk. Gjengrodd. Ligger i bakkekant med utsyn mot Reisafjorden og havna i Sørkjosen.

Kom1942-008-002 Dekningsrom/bunkers

Rektangulær bunkers/dekningsrom av sement. Rektangulær i formen og nedgravd i bakkekant slik at taket har vært på bakkenivå. Måler 8x5m. Sprengt i etterkrigstid slik at taket har rast sammen i og over dekningsrommet, høyde/dybde derfor ukjent.

Kom1942-008-003 Dekningsrom/bunkers

Bunkers/dekningsrom inntil bergvegg med utsyn mot Reisafjorden og Sørkjosen. Rektangulær i formen, 8x5m. Samme type som enkeltminne 002 på lokaliteten. Har blitt sprengt i etterkrigstid.

Kom1942-008-004 Dekningsrom/bunkers

Bunker/dekningsrom på gresslette. Sprengt i etterkrigstiden og med bjørketrær, krattskog og kraftig grunnvegetasjon i tufta. Rektangulær i formen, fremstår som større enn de to andre dekningsrommene på lokaliteten med mål på 11 x 8m.

KOM1942-009 LEIRBUKTHULA

Kom1942-009-001
Fjellanlegg påbegynt i 1942 og bygget av østeuropeiske krigsfanger og norske baser i tvangsarbeid. Benyttet som ammunisjonslager og dekningsrom for mannskap. Består av inngangsparti sprengt inn i bergveggen, en hall på 60m2, trappegang og skytterhall. Over hulen med tilgang fra skytterhallen ligger en kanonstilling som ble sprengt etter krigen. Hula er godt bevart og har vært i bruk av Heimevernet frem til 90-tallet. Foreningen Leirbukthulas Venner driver i dag frem et prosjekt for å åpne hula for publikum.
Inngangen (mot nord) er av nyere dato og består av en betongvegg med ståldør som måler 0.95 x 2,1m. Hovedhallen måler 27m i lengde nord-sør, 6m bredde øst-vest og har en høyde mellom 3,5 og 4m. På vestre side ved inngangen i nord er det sprengt inn en fjellnisje som måler 6m2. Det er betongdekke på sålen med nord-sørgående dreneringer langs kantene av hallen.
Fra hallen leder en støpt betongtrapp med 34 trinn opp til en skytterhall. Hallen måler 10x5m og har en høyde på 3m. En sørlig skytteråpning er i dag lukket ved hjelp av et gitter. En nordlig skytteråpnning ble fylt igjen av stein og grus like etter krigen. Fra den nordlige skytteråpningen leder en sti til en gjenfylt kanonstilling på toppen av hula.

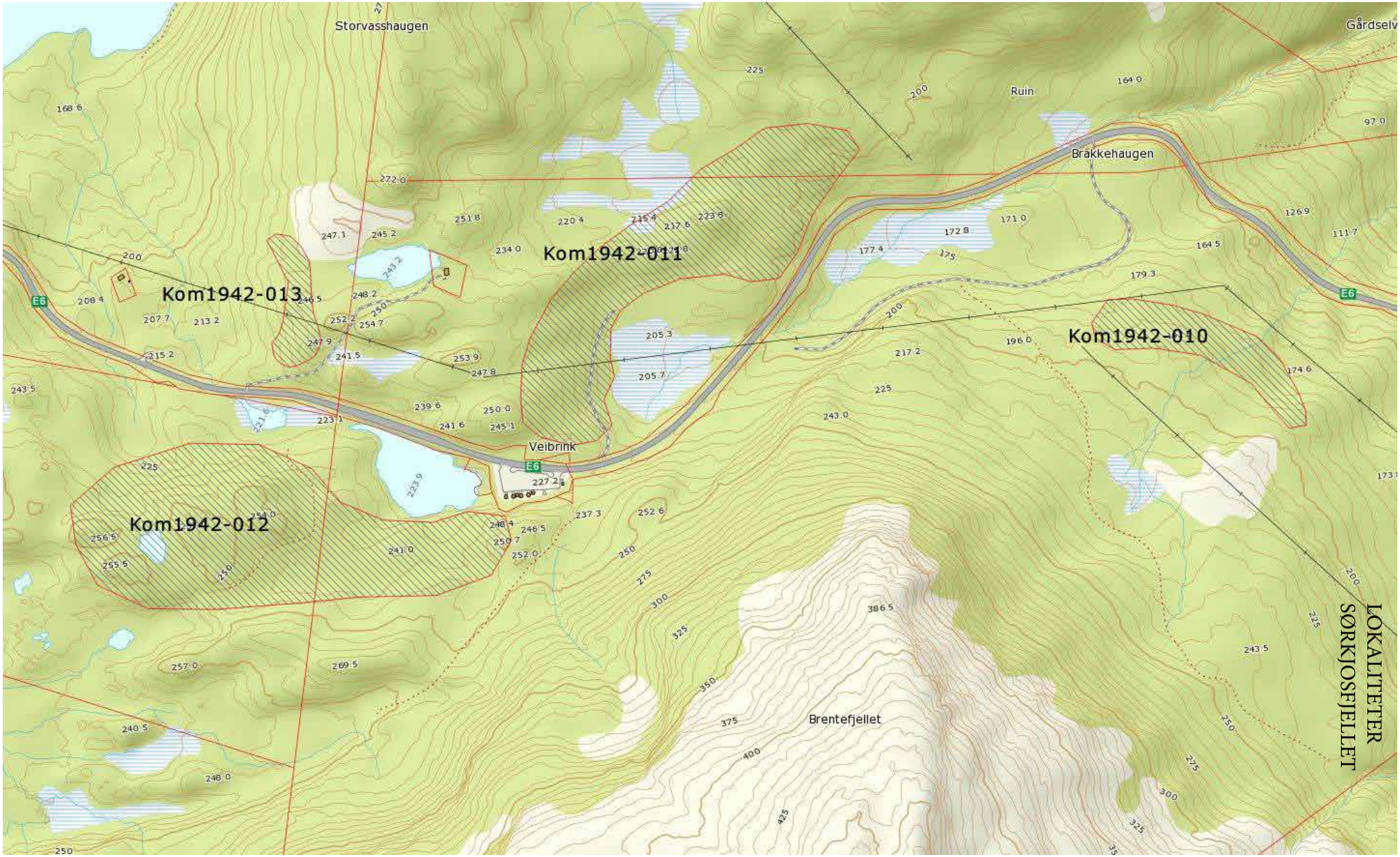

LOKALITETER
SØRKJOSFJELLET

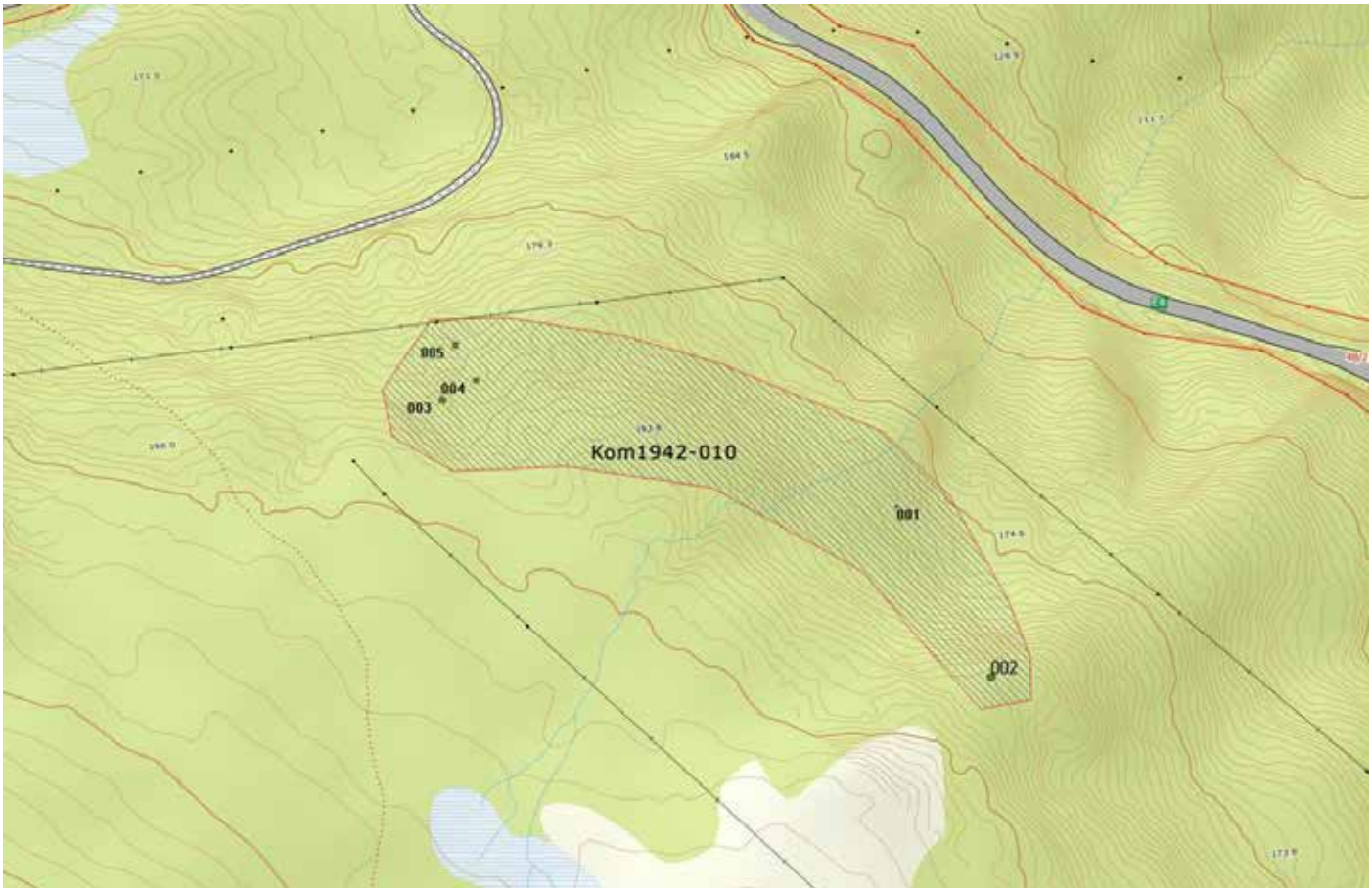

Langs RV50 på nordøstsiden av dagens E6, ligger det dekningsrom og én maskingeværstilling med utsikt over Reisafjorden i nord.

Kom1942-010-001 Skytestilling

Skytestilling på kanten av bakkehelling med utsikt over Reisafjorden og daværende RV50 i nord. Løpegrav på 4x1m går inn i stillinga fra øst, løpegraven har tørrmurte sider. Selve skytterstillingen er rundt i formen med en dybde mellom 1 og 1.5m. Noe gjengrodd av bjørkekratt og utsikten er helt tildekket med bjørkekratt og bjørketrær. Måler 2,5 x 3m.

Kom1942-010-002 Teltring

Tydelig markert teltring, trolig tilknyttet tysk aktivitet i området da det ikke ligger árran i teltringen. Ligger på høyde over skytterstilling (001 på lokaliteteten). Rundt hele ringen ligger hodestore stein. Diameter på 6,5m, sirkulær i formen. Udefinert inngang.

Kom1942-010-003 Bunkers/Dekningsrom

Dekningsrom av feldmassige anlage bestående av oppkastede steinvoller med en tykkelse mellom 1 og 1.5m. Tydelig markert i terrenget. Ligger i nord-sørgående bakkehelling. Rom i midten med dybde på 1.5-2m innehar fremdeles spor av laftekasse i tømmer. Størrelse på dekningsrommet er 2,5 x 3,5m. Noe gjengrodd av bjørkekratt, ellers godt bevart.

Kom1942-010-004 Bunkers/Dekningsrom

Dekningsrom av feldmassige anlage bestående av oppkastede steiner som danner en tydelig markert steinvoll med bredd på 1m. Løpegang på 10m som leder inn i dekningsrommet fra nord. I dag er dekningsrommet fylt med vann. Dekningsrommet måler 3x4m, usikker dybde grunnet vann.

Kom1942-010-005 Bunkers/Dekningsrom

Dekningsrom av feldmassige anlage i øst-vestgående bakkekant. Oppkastede steinvoller rundt dekningsrommet som fremstår som tydelige, om lag 1m brede voller. Selve dekningsrommet er rektangulært i formen med tørrmurte vegger som til dels er rast sammen. Inngang i vest. Måler 4x3m innvendig med en dybde på 2m.

KOM1942-011 VEIBRINK NORD

Stillinger, lager og dekningsrom på nordsiden av RV50 (dagens E6) med utsyn over Reisafjorden i nord. I området ligger også rester etter tyske kjøretøy (brøyteploger), telegrafmaster med mer. Området har blitt brukt til å dumpe søppel også av nyere tid. E6 har endret trasé siden krigen og krigsminnene ligger langs den opprinnelige traseen der den går nord for dagens i skråningen ned mot Reisafjorden.

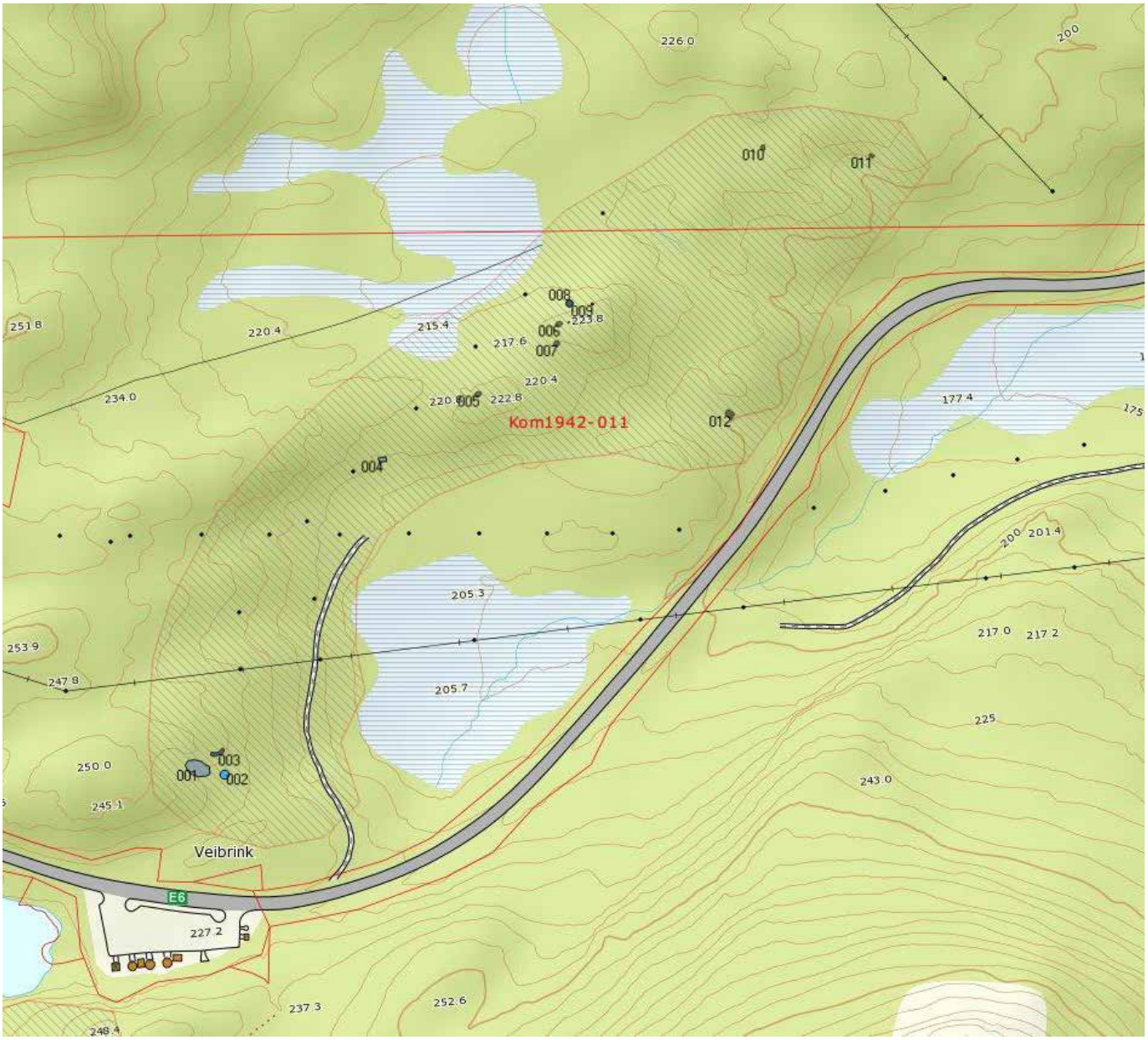

Kom1942-011-001 Lager

Drivstofflager sprengt inn i fjell. Måler ca 100m2 og ca9m dypt med åpning i nord. I hele bunnen på lageret ligger restene av oljefat. Noe bjørkeskog har vokst til inne i lageret.

Kom1942-011-002 Lavette

Lavette fra kanonstilling på flate foran lager (krigsminne 001 på lokaliteten) med utsikt over Reisafjorden i nord. Noe overgrodd av mose, men ellers godt synlig. Lavetten måler 80cm i diameter.

Kom1942-011-003 Skytterstilling

Skytterstilling av stein med utsikt over Reisafjorden i nord. Stillingen er bygget opp av lokal stein med markerte steinvoller som er stablet opp til en høyde på 2m i nord. Bakre kant består i hovedsak av bergvegg. Steinvollene har en bredde på 2.5 – 3m. Indre mål på stillingen er 2m bredde og 10m lengde. Stillingen er bueformet og svært tydelig markert i terrenget.

Kom1942-011-004 Lager

Lagergrop med mål på 4m x 8m, fremstår som nedgravning i bakkekant med bergvegg i nordvest. Åpent i sørøst. I tufta ligger en oljetønne med tyske kjennemerker. Maks høyde i tufta inntil bergveggen er 1.5m.

Kom1942-011-005 Dekningsrom

Dekningsrom som er gravd ned i sørlige ende av bakkekant med utgang i sør. Dekningsrommet har en rektangulær form på 4x5m og en dybde på 2m. En løpegang inn i tufta som måler 3m. Dekningsrommet er tydelig markert i terrenget med noe bjørketrær rundt.

Kom1942-011-006 Dekningsrom

Dekningsrom, gravd ned i bakkekant med åpning i sør. Dekningsrommet har en oval/irregulær form med en dybde på 2m og måler 3 x4m. Dekningsrommet nås via en tørrmurt grøft fra sør. Bjørkeskog rundt tufta og noe bjørkekratt inne i dekningsrommet.

Kom1942-011-007 Groper

To sidestilte, rektangulære groper som måler 0.8m x 0.6m med en dybde på 0.4m. Uviss funksjon. Ligger på bakkekant nær Dekningsrom 006 og latrine.

Kom1942-011-008 Latringegrop

Latringegrop med tømmerkasse. Måler 1.2m x 0.9m. Latrinen er gravd ned i en øst-vest skrånende bakkekant med voller i nord, sør og øst.

Kom1942-011-009 Lagerplass

Lagerplass, trolig bestående av materiale samlet inn fra omkringliggende dekningsrom, bestående av bølgeblikkplater. Etter krigen samlet folk inn trevirke og byggemateriale fra tyske stillinger. I følge informantopplyninger ble det også hentet møbler fra stillingene på Sørkjosfjellet.

Kom1942-011-010 Dekningsrom

Vinkelformet dekningsrom som er gravd ned på flate i terrenget. Selve dekningsrommet er rektangulært i formen og måler 2.5m x 3.5m. I 90 graders vinkel fra dette går en løpegrav som måler 2m. Dekningsrommet har en dybde på 1.5m og er i dag fylt med vann.

Kom1942-011-011 Dekningsrom

Dekningsrom inntil bergvegg, 0.8m nedgravd rektangulær tuft som måler 4x6m. Noe utydelig markert og uten definert inngang.

Kom1942-011-012 Dekningsrom

Dekningsrom inntil nord-sørgående bakkekant. Sprengt inn i bergvegg med voller av stein i nord, sør og øst. Noe sammenrast slik at løpegangen som leder inn i tufta fremstår som en steinrøys. Steinvollene rundt tufta har en høyde på 1.5m og har en bredde mellom 1-2m. Indre mål 5x7m.

KOM1942-012 LILLEVANNET

Dekningsrom i området mellom Holmefjellet og Lillevannet på sørsiden av Rv50/dagens E6.

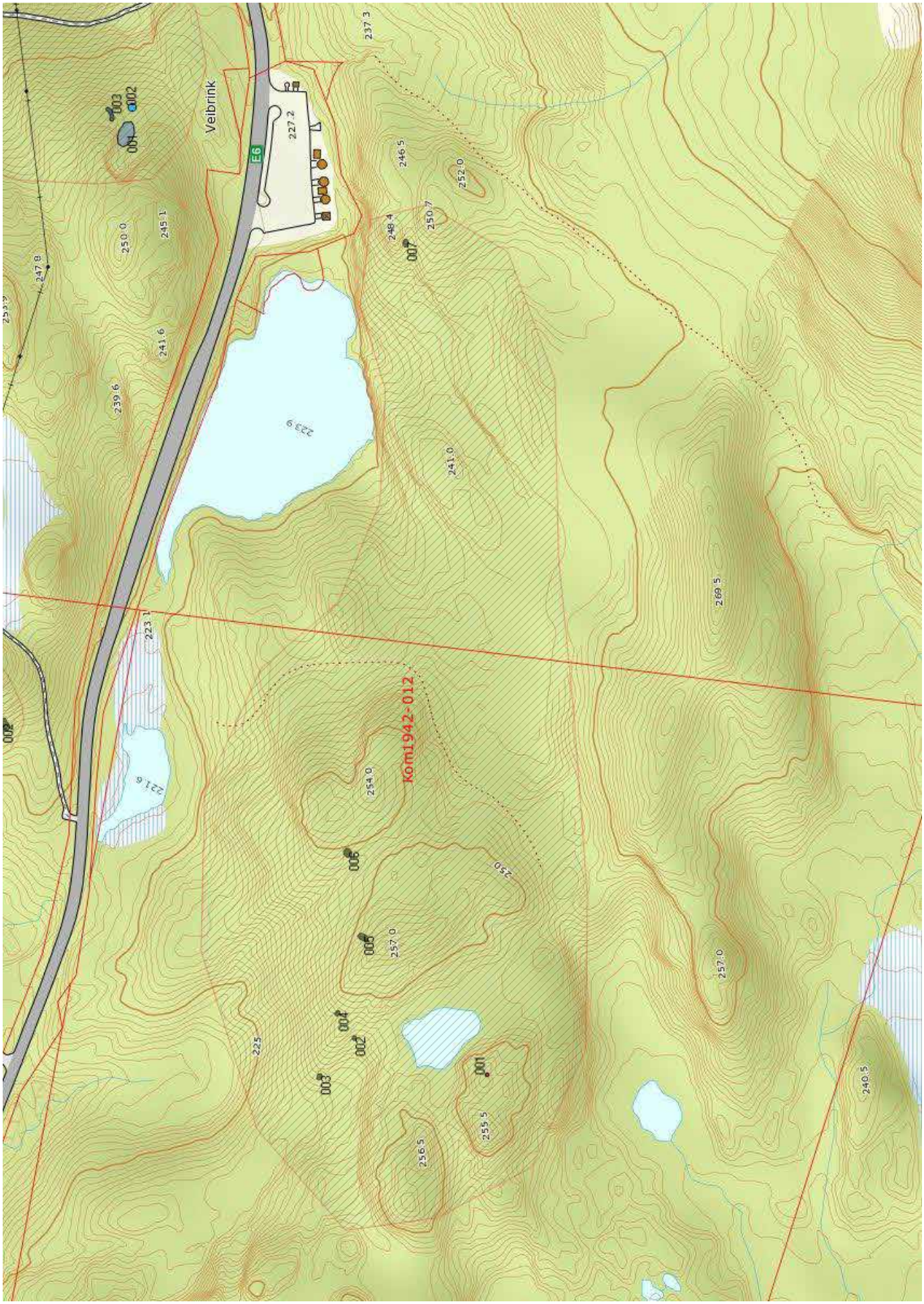

Kom1942-012-001 Funnsted: ovn

Ovn av støpejern inntil berg. Under tilbaketrekkingen ble de fleste ovnene fjernet fra bolighus i Nordreisa og tatt med hæren i retning Lyngenlinja.

Kom 1942-012-002 Dekningsrom

Nedgravning i øst-vestgående bratt helling. Rektangulær/irregulær i formen, måler 3x4m, med en dybde mellom 1.8 og 2.2m. Inngang i sør gjennom løpegrav på 3m med tørrmurte vegger.

Kom1942-012-003 Dekningsrom

Dekningsrom i øst-vestgående helling. Ingen vegetasjon i selve dekningsrommet. Noe erosjon i selve rommet. I sør ligger det hodestore steiner, for øvrig er det ikke bygget opp rundt dekningsrommet med stein eller øvrige materialer. Irregulær i formen, måler 3x5m. Inngang i vest.

Kom1942-012-004 Dekningsrom

Nedgravning i lyngbevokst flate. Noe bjørkekratt i selve tufta. Rektangulær i formen med mål 3x4m. Markert inngang i sørvest.

Kom1942-012-005 Dekningsrom

Dekningsrom med steinvoller rundt. Tydelig markert nedgravning i nordvest-sørøstgående bakkehelling. Irregulær i formen med mål på 3x4m. Inngangen består av løpegrav på 2x1m med tørrmurte sider.

Kom1942-012-006 Dekningsrom

Dekningsrom på flate nær bakkekant med utgang i nord. Noe bjørkekratt i selve tufta. Rektangulær i formen med mål på 3x4,5m. Dybde 1m. I sør ligger en røys steiner som trolig er flyttet ut av dekningsrommet.

Kom1942-012-007 Dekningsrom

Rektangulært dekningsrom mellom to berg med steinvoller rundt. Inngang i vest. Måler 5x8m. En del stein og noen laftebjelker i selve tufta.

KOM1942-013 STORVATNET

Nordøst-sørvest bakkehelling over Storvatnet på Reisafjellet, på nordsiden av E6. Bjørkeskog og gress og lyng som grunnvegetasjon, mye berg i dagen. I området ligger 9 registrerte dekningsrom av typen «Feldmassige Anlage».

Kom1942-013-001 Dekningsrom

Rektangulært dekningsrom med kraftige steinvoller inntil berg i nordøst. Måler 10 x6m med flat bunn, noe stein rast inn i tufta. Inngang består av en 2m lang grøft, også denne steinsatt. Bredde på steinvollene er mellom 1.5m og 2m.

Kom1942-013-002 Dekningsrom

20m øst for nr. 001 ligger et tilnærmelsesvis identisk dekningsrom med steinvoller og berg i nordøst. Steinvollene er 1.5m høye, noe sammenrast og ved inngangen er det oppmurt to vegger langst en grøft som leder inn i tufta. Mål 10x6.5m.

Kom1942-013-003 Dekningsrom

Et mindre dekningsrom med mål på 6x6m, tilnærmelsesvis kvadratisk i formen med en grøft som danner en inngang i sørøst. Dekningsrommet har steinvoll i sør, for øvrig jordvoller som er lavere enn øvrige dekningsrom i området. Vollene har en bredde på 1m eller mindre. I nordøst går tufta inntil bergvegg.

Kom1942-013-004 Dekningsrom

Rektangulær/irregulært dekningsrom som har blitt gravd ned i bakken inntil bergvegg. Noe stein har ramlet inn i tufta, for øvrig ikke steinvoller rundt. Nedgravningen måler 8x9m og er på det dypeste 2.5m, på det laveste 1.7m. Inngang i sørøst.

Kom1942-013—005 Dekningsrom

Ovalt dekningsrom med mål på 7x5.5m, nedgravd i bakke inntil bergvegg. Inngangen består av en utgravd grøft som måler 2x1m. Inngangen er sammenrast med stein i selve grøfta. Noe stein i dekningsrommet.

Kom1942-013-006 Dekningsrom

Dekningsrom, rektangulært inntil bergvegg. Fremstår som 1.5m dyp nedgravning uten markante voller rundt med unntak av det nordvestre hjørnet hvor det har blitt stablet opp stein. En del stein har rast inn i tufta som måler 8x5m.

Kom1942-013-007 Dekningsrom

Rektangulært, sammenrast dekningsrom med 1.5m bred steinvoll i nord og vest, mens vollene til øst og sør har rast inn i tufta, noe som gir det en ujevn form. Trolig rektangulær i formen opprinnelig med mål på 7x5m.

Kom1942-013-008 Dekningsrom

Tydelig markert dekningsrom inntil bergvegg i nord og vest med oppkastede steinvoller på 1.5m i sør og øst. Dybde mellom 1.5m og 2m. Rektangulær i formen med mål på 5x7m.

Kom1942-013-009 Dekningsrom

Utydelig markert dekningsrom bestående av en lav steinvoll (0.5m) inntil berg opp i dagen mot nord. Rektangulær i formen med udefinerbar inngang. Mye vegetasjon og gress i tufta på registreringstidspunktet.

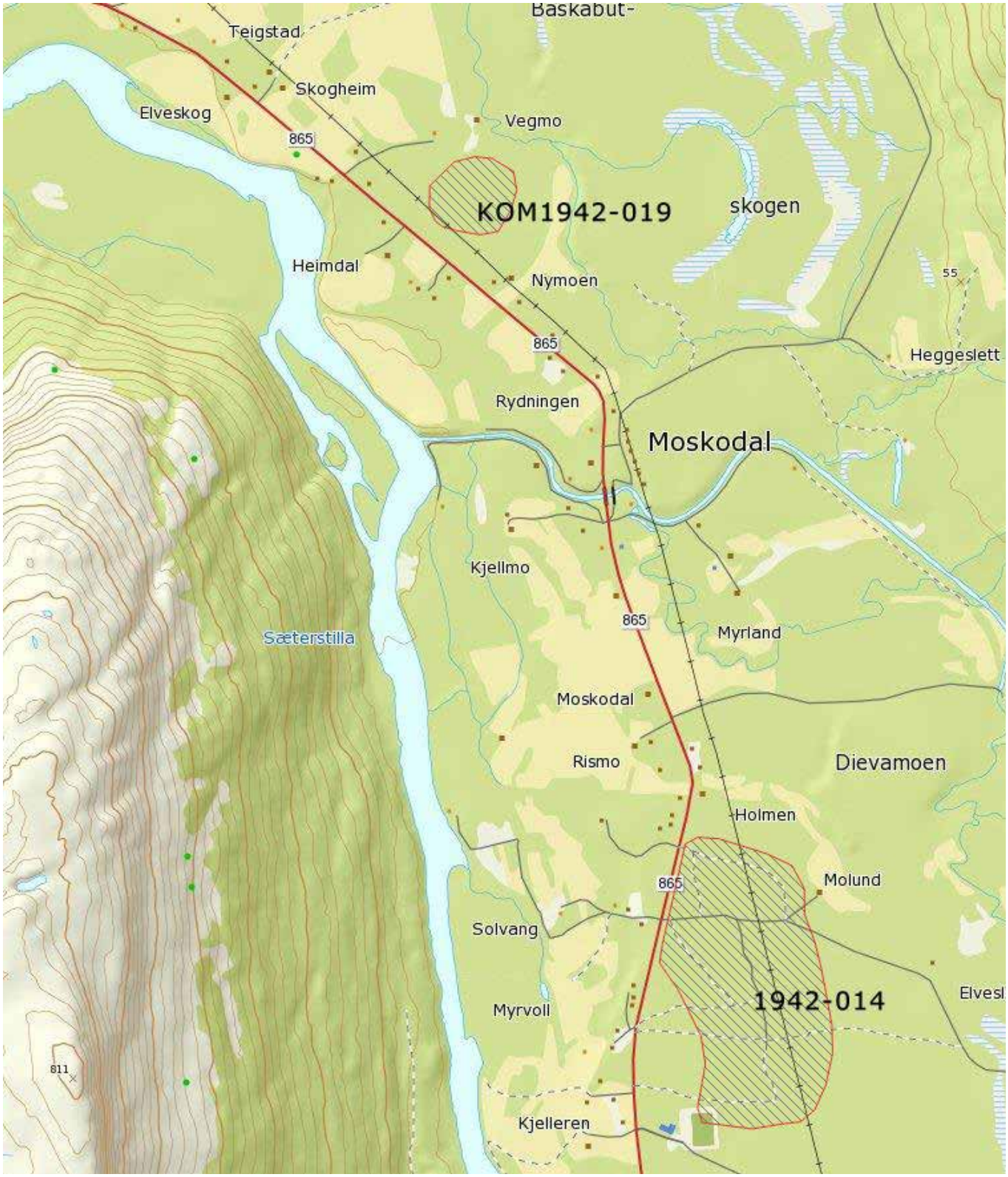
Baskabut-
Teigstad
Skogheim
Elveskog
865
Vegmo
KOM1942-019
skogen
Heimdal
Nymoen
55
865
Heggeslett
Rydningen
Moskodal
Kjellmo
865
Myrland
Sæterstilla
Moskodal
Rismo
Dievamoen
Holmen
865
Molund
Solvang
1942-014
Elvesl
Myrvoll
811
Kjelleren

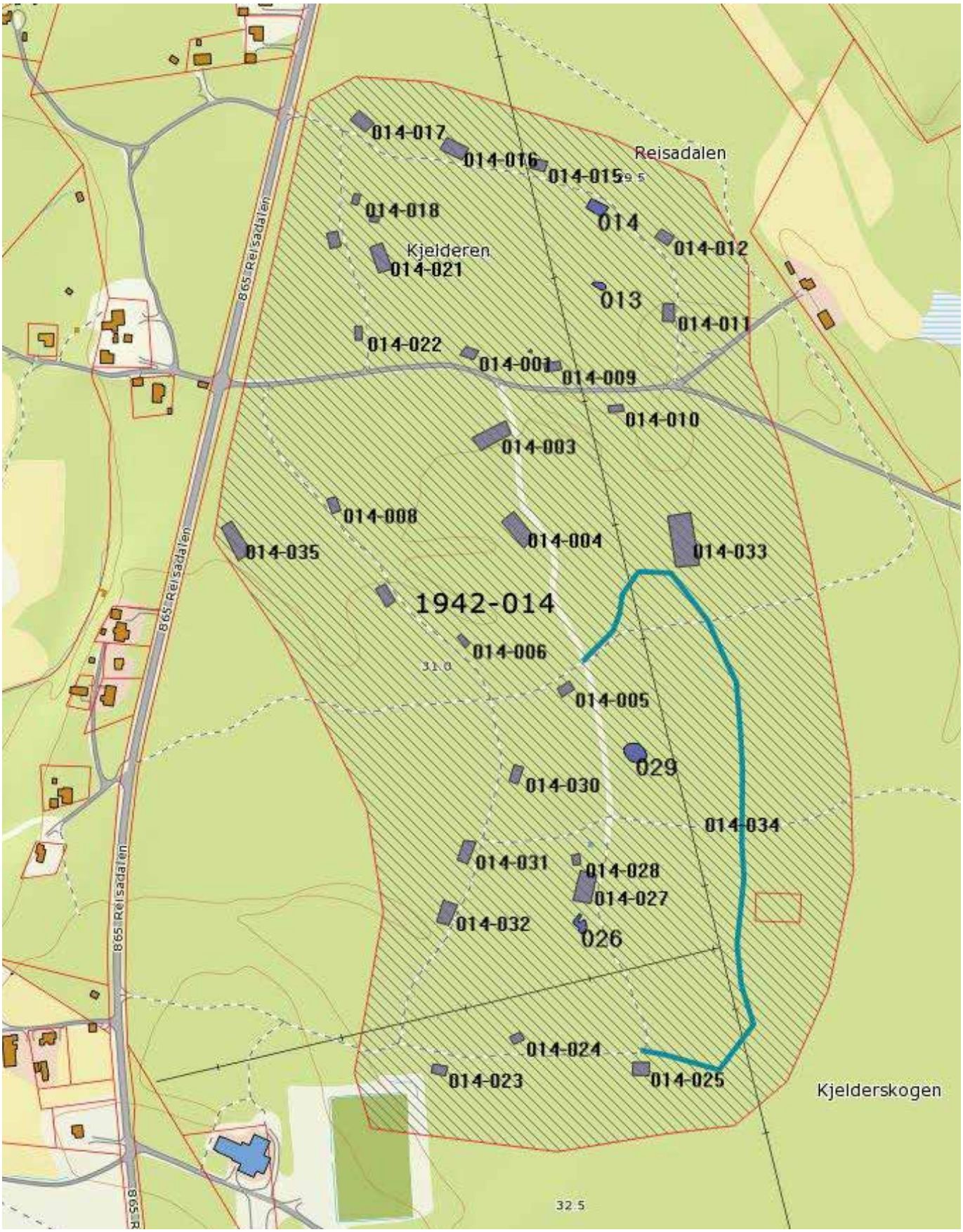

Større brakkeleir i Reisadalen med ulike driftsbygninger, boligbrakker og veganlegg. Alle brakkene ble brent under tilbaketrekkingen vinteren 1944/1945 og har blitt fylt igjen med masser i etterkrigstid. Boligbrakkene fremstår som svært like med inngang på langside mot vei, flere har også bevarte rester etter ovn i hjørnet av tufta. Boligbrakkene fremstår som lave sementmurer og er i dag overgrodd av lyng og mose. Godt markert i terrenget.

Administrative funksjoner er konsentrert til den nordlige enden av leiren, hvor det finnes to større bygninger som skal ha fungert dels som kontorbygninger og messebygning. Det er også registrert en tuft som trolig har vært kjøkken eller sanitetsbygg grunnet sementgulv med drenering. I følge informantopplysninger var det også kino i leiren (kulturminne 34 på lokaliteten). Totalt er det fem brakker som skiller seg ut fra de øvrige grunnet størrelse, disse har kulturminnenummer 003, 004, 021, 033 g 035 på lokaliteten.
Brakkeleiren har i hovedsak benyttet eksisterende skogsveier med anlegging av veier på tvers av disse. Vegene er fremdeles i bruk i dag, med unntak av ett veistykke i vest som ikke lenger er i bruk men er tydelig definert gjennom grøfter. Leiren ble i hovedsak bygget av tvangsutskrevne nordmenn, det eksisterer også informantopplysninger om at det ble brukt russiske krigsfanger i bygningsarbeidet.

Alle tufter har blitt gjennomsøkt med metalldetektor i nyere tid, ifølge informantopplysninger skal vedkommende ha solgt gjenstander fra området. Flere av tuftene har dype hull etter detektoraktivitet.

Kom1942-014-001 Tuft

Gjenfylt brakketuft, muligens administrativ eller annen funksjon da tufta har hatt grunnmur av armert betong og fremstår som en kraftigere konstruksjon en boligbrakkene for øvrig. Tufta har blitt fylt igjen med grus i etterkrigstid, men fremstår som tydelig markert. Måler 8.5 x 13m.

Kom1942-014-002 Grop

Nedgravning/grop av uviss funksjon. Rektangulær med mål på 1 x 1.5m. Mulig rester etter latrine.

Kom1942-014-003 Tuft

Tuft etter messebygning eller annen administrativ funksjon beliggende i nordlige del av brakkeleir. Tydelig markert med solid grunmur i betong. Nordøst-sørvestorientering med kortvegg mot veg i øst. Fylt igjen i etterkrigstid, ifølge informantopplysninger ble det samlet mye søppel og skrot i tuftene før de ble fylt igjen. Måler 35 x 15m.

Kom1942-014-004 Tuft

Tuft etter messebygning eller annen administrativ funksjon beliggende i nordlige del av brakkeleir. Orientert nordvest-sørøst med inngang på langside mot veg i øst. Tydelig markert med grunnmur av betong. Fylt igjen i etterkrigstid og er i dag gjengrodd av bringebærkratt. Måler 30 x 15m.

Kom1942-014-005 Tuft

Brakketuft for mannskap. Orientert nordøst-sørvest med inngang i nord langs veg. Tydelig markert grunnmur, overgrodd av lyng og mose. Tydelig markert inngang i tuftas langside mot nord. Måler 16x8m.

Kom1942-014-006 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 16x8m. Mindre markert en mange av de øvrige brakketuftene i området. Svakt synlige grunnmurer med inngang på langsiden mot veg i sørvest.

Kom1942-014-007 Tuft

,

Brakketuft for mannskap, orientert nordvest-sørøst med inngang mot veg i øst. Tydelig markerte grunnmurer som er overgrodd av lyng og mose med flere furutrær langs østlige side. Noe større enn øvrige brakketufter i området med mål på 11x18m. Markert inngang i langside mot veg i øst/nordøst.

Kom1942-014-008 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 15 x 9m med inngang i sørvest. Steinrøys nord for tufta (oval i formen med diameter på 1,5m av usikker funksjon. Tufta er noe overgrodd av bjørkekratt, ellers synlig markert med lyng- og moseovergrodd grunnmur.

Kom1942-014-009 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 15x9m. Orientert øst-vest med åpning på langside i sør mot veg. Tydelig markert med betonggrunnmur. Har blitt fylt igjen i etterkrigstid med grus og utstrekninga på tufta er derfor markert gjennom gress som vegetasjon fremfor lyng.

Kom1942-014-010 Tuft.

Brakketuft for mannskap. Orientert øst-vest med åpning på langside på nordsiden mot veg. Synlig grunnmur i betong, tufta har blitt fylt igjen i etterkrigstid slik at den fremstår som en rektangulær forsenkning. Måler 15x9m.

Kom1942-014-011 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 17x10m. Tydelig markert grunnmur, mye bjørke- og furukratt i selve tufta med relativt høy grunnvegetasjon. Inngang i øst på langside mot veg.

Kom1942-014-012 Tuft

Brakketuft for mannskap. Orientert nordvest-sørøst med mål på 15x9m og inngang i sørvest mot veg. Tydelig markert med noe bjørkekratt i tufta. Grunnmurene er overgrodd av lyng og mose.

Kom1942-014-013 Nedgravning

Irregulær nedgravning av uviss funksjon. Muligens grustak for å fylle igjen nærliggende tufter i etterkrigstid.

Kom1942-014-014 Tuft

Brakketuft for mannskap, måler 15x9m. Orientert øst-vest med inngang i nord mot veg. Tydelig markert, med en noe ujevn – muligens rasert – vegg i sør.

Kom1942-014-015 Tuft

Brakketuft for mannskap, måler 15x9m. Orientert øst-vest med åpning mot veg i sør. Noe furuskog og bjørkekratt i selve tufta, grunnmuren tydelig markert, men overvokst av lyng og mose.

Kom1942-014-016 Tuft

Brakketuft for mannskap, fremstår som større enn mange av de andre tuftene på lokaliteten med mål på 22x14m. Nedfallstrær og mye vegetasjon i tufta, men markerte grunnmurer som er overgrodd av lyng og mose.

Kom1942-014-017 Tuft

Brakketuft for mannskap, måler 19x12m. Tydelig markert. Orientert nordvest-sørøst med inngang i sørvest mot veg. Tydelig markert med en del yngre furu samt bjørkekratt i selve tufta.

Kom1942-018 Tuft

Brakketuft for mannskap, måler 12x8m og er en av de minste tuftene på lokaliteten. Har trolig vært noe nedgravd i terrenget og fylt igjen i etterkrigstid slik at grunnen fremstår som ujevn i selve tufta. Tydelig markerte grunnmurer. Orienter nord-sør med inngang mot vest og veg.

Kom 1942-019 Tuft

Brakketuft for mannskap. Tydelig markerte grunnmurer med mye vegetasjon og kratt i selve tufta. Grunnmuren er overvokst av lyng og mose. Orientert nord-sør med inngang i vest mot veg. Sammen med kulturminnenummer 018 på lokaliteten er dette en av de mindre tuftene som ble registrert med mål på 12x8m.

Kom 1942-020 Tuft

Brakketuft for mannskap med mål på 15x9m. Orientert nord-sør med inngang mot veg i øst. Svakere markert enn øvrige tufter på lokaliteten, men definerbare grunnmurer. En del krattvegetasjon i selve tufta. Måler 15x9m.

Kom 1942-014-021 Tuft

Større tuft, muligens sanitetsbygning eller kjøkken da halve tufta har betonggulv med drenering og avløp. Tufta har i senere tid blitt benyttet som fyllplass og det ligger mye kratt og søppel i tufta, noe som gjør det vanskelig å se opprinnelig utforming og detaljer. Sørlige halvdel ser ut til å ha hatt tregulv, mens den nordlige halvdelen har hatt betonggulv. Orientert nord-sør uten tydelig inngang. Måler 25x15m.

Kom1942-014-022 Tuft

Brakketuft for mannskap. Orientert nord-sør med inngang i øst mot veg. Noe gjengrodd og mindre tydelig markert enn øvrige tufter på lokaliteten. Måler 14x8m.

Kom1942-023 Tuft

Særdeles tydelig markert og godt bevart tuft etter brakke for mannskap. Inngang i nord mot veg. Måler 15x9m.

Kom 1942-014-024 Tuft

Brakketuft for mannskap. Tydelig markert med en del furu langs grunnmur. Måler 15x9m med inngang i sør mot veg.

Kom 1942-014-025 Tuft

Brakketuft for mannskap, tydelig markert, men noe skader på tufta grunnet grusuttak i nordlige kant samt bygging av ildsted tett inntil, begge i moderne tid. Måler 17x12m, orientert øst-vest med inngang i nord mot veg.

Kom1942-026 Nedgravning

Irregulær nedgravning med dybde mellom 0.5 og 0.7m. Måler om lag 10 x 15m, ujevn i formen og usikker funksjon. Mulig spor etter lagergrop, men kan også stamme fra nyere tids aktivitet.

Kom1942-014-027 Tuft

Større tuft med mål 27 x 17m. Muligens administrativ funksjon, eventuelt mannskapsbrakke av større type enn øvrige brakker på lokaliteten. Trolig gjenfylt i etterkrigstid da underlaget i tufta er svært ujevnt og til dels høyere enn grunnmuren. Mye bjørkekratt og grunnvegetasjon i selve tufta.

Kom1942-014-028 Tuft

Tuft av den minste typen som har blitt funnet på lokaliteten med mål på 12x8m. Ligger rett ved større tuft (nummer 027). Tydelig markert med etterkrigsfuru i selve grunnmuren. Ingen identifiserbar inngang.

Kom 1942-014-029 Nedgravning/grop

Irregulær nedgravning med diameter på 15m og maks dybde på 1.5m. Uviss funksjon og usikker på om tilknyttet etterkrigsaktivitet (grustak) eller opprinnelig funksjon som lagergrop tilknyttet brakkeleiren.

Kom1942-014-030 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 15x9m, orientert nord-sør med inngang i øst mot veg. Noe utydelig markert med flere store furu i og langs grunnmuren på tufta.

Kom1942-014-031 Tuft

Brakketuft for mannskap. Måler 15x9m, orientert nord-sør med inngang i øst mot veg. Tydelig markert med flere, større furutrær i selve tufta og langs grunnmuren.

Kom1942-014-032 Tuft

Brakketuft for mannskap, måler 15x9m, orientert nord-sør med inngang i øst mot veg. Tilnærmelsesvis identisk med kulturminnenummer 31 på lokaliteten. Spor etter ovn/pipe i sørvestlige hjørne av tufta.

Kom 1942-014-033 Tuft

Større tuft som ligger langs veg som ikke lenger er i bruk (se kulturminnenr. 34 på lokaliteten). Mulig administrativ funksjon eller større mannskapsbrakke. Måler 40x22m, orientert nord-sør.

Kom1942-014-034 Veganlegg

Veganlegg som, i motsetning til leirens øvrige veier, har gått ut av bruk i moderne tid. Fremstår som godt synlig med hardpakket overflate som forhindrer vegetasjon og grøfting på begge sider av veien. Går som en ytre veg langs leirens østside, muligens vært tilknyttet en planlagt utvidelse av brakkeleiren som ikke har blitt gjennomført da det kun er lokalisert en tuft i tilknytning til leiren. Veien er om lag 500m lang og har en gjennomsnittsbredde på 4m.

Kom1942-014-035 Tuft

Tuft beliggende mellom brakkeleiren og fylkesveg. Ifølge informantkilder skal dette ha vært kinoen i leiren, men dette er ikke bekreftet fra øvrige kilder. Tufta er tydelig markert, men mye bjørkekratt i selve tufta. Orientert nordvest-sørøst uten synlig inngang. Måler 32x18m.

Oksfjorden
Ákšovuotna
Aksuvuono
KOM1942-018
Klubben
Klubbenes-
hamn
Farkebukta
Dyrnes
Hamnebuk
Hamnes
E6
Manneset
Brattvoll
Gammelvær
Storlia
Alvestad
Vuošnjárga
Svartvatnet
675
238
Øyra
Sollia
157
913
Straumen
Straumfjordnes
Svartfjel
1018
Vuošgá
Perneset
Sørnesodden
Falla
Naustøra
Steinsneset
Steinsvik
355
Vika
KOM1942-016
Lyngmo
Tangen
Storvoll
Bliksgård
Nyskog
Soiås
Straumfjord skole
Bjørkli
Ytre
Marvik
Indre
Rydningen
Storneshamn
Stornesbukta
KOM1942-015
Vikavatnet
Gallelva
Stornes
Stormyra
529
272
Hestneselva
Skogstad
Skoglund
Kvalvatna
Kvalfjellet
586
Litlevik
Heimstad
156
Myrvang
Berg
Hamarvoll
Myrstad
Järviluokka
Reašvárri
Hestnes

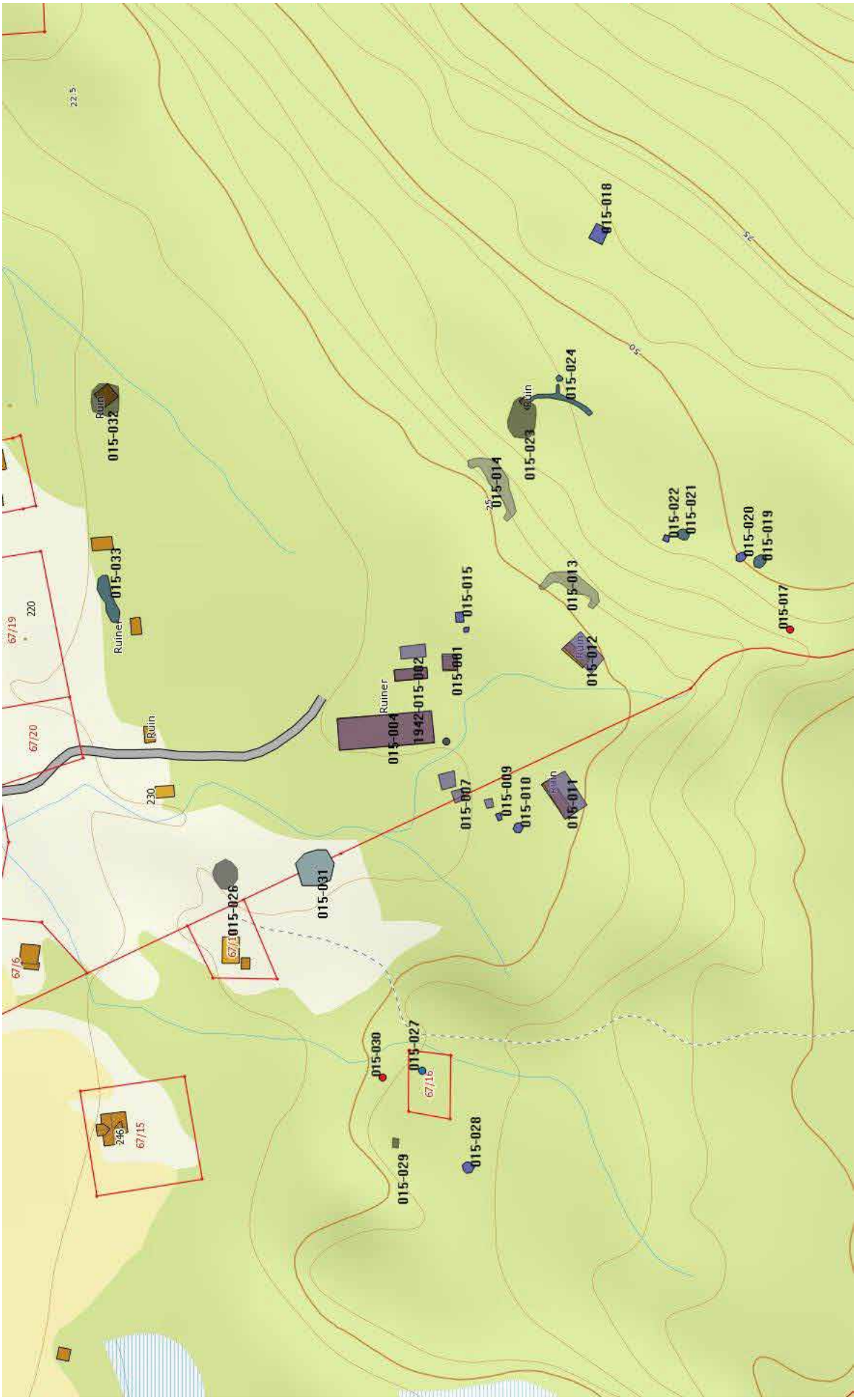
015-018
015-024
015-023
015-014
015-022
015-021
015-020
015-019
015-017
015-013
015-015
015-012
015-001
015-002
1942
015-004
015-007
015-009
015-010
015-011
015-031
015-026
015-030
015-027
015-028
015-029
015-032
015-033
Ruin
Ruiner
67/19
67/20
67/6
67/15
220
230
246
22.5
25
50

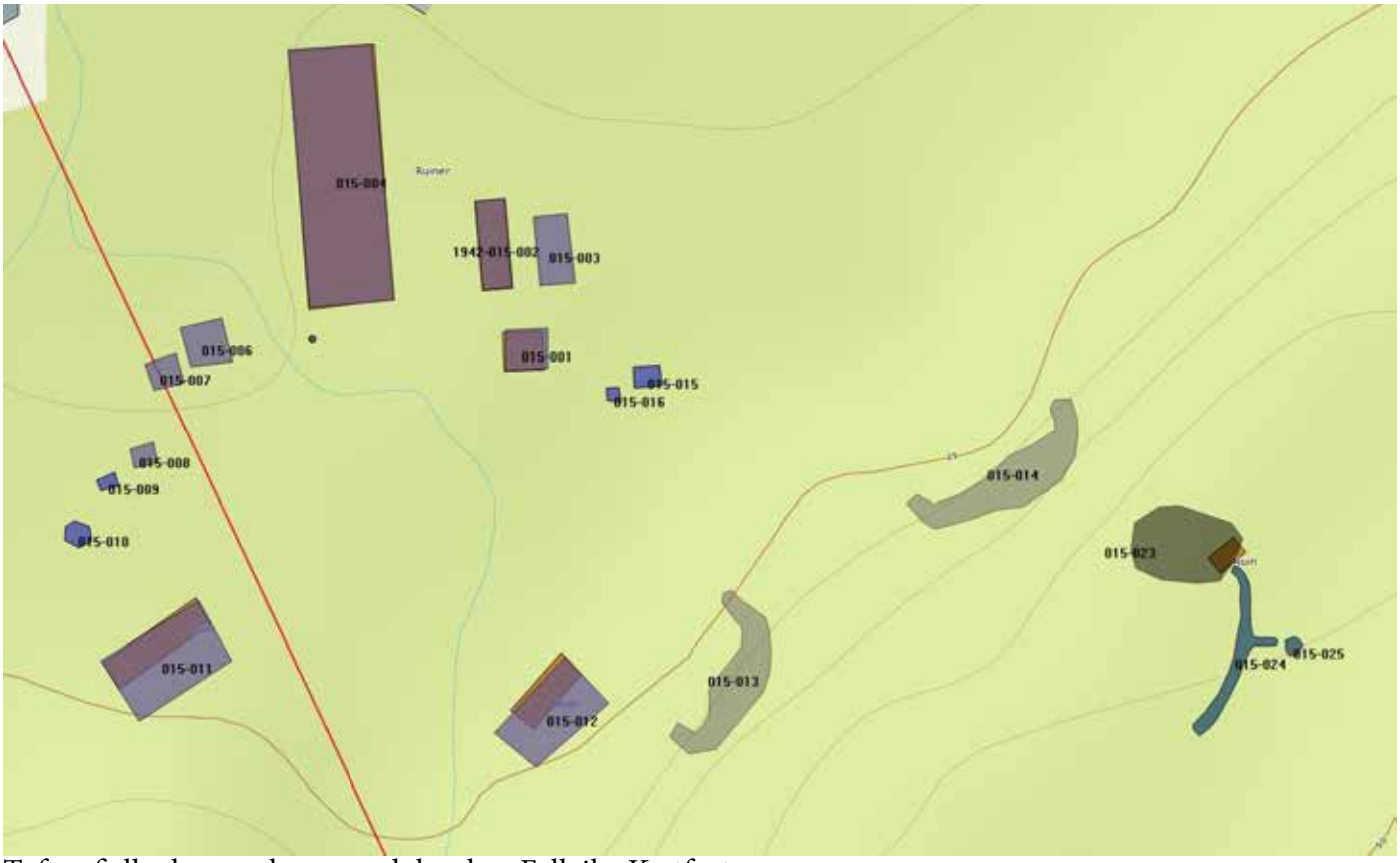

Tufter, fjellanlegg og kommandobunker, Fallvika Kystfort

Kom1942-015-001 Tuft

Tuft etter offiserskontor/administrasjonsbygning. Grunnmur av betong som måler 9x7m, orientert øst-vest. Bygningen som stod her ble flyttet fra Buktevoll i indre Storvik, etter krigen ble samme bygning flyttet til Straumfjord.

Kom1942-015-002 Tuft

Nedgravd tuft fra jordkjeller/matlager med vegger i betong. Det er kastet opp jord langs veggene på tufta som har en dybde på om lag 1m. Noe bjørkekratt i selve tufta. Tufta er utformet som en lang, smal bygning med mål på 16m x 5,5m. Orientert nord-sør med inngang på sørlig kortvegg og vindu i nordlig kortvegg.

Kom1942-015-003 Tuft

Tuft av uviss funksjon etter rektangulær bygning. Fullstendig overgrodd av bjørkekratt i selve tufta. Fremstår som nedgravning, muligens har tufta blitt fylt igjen i etterkrigstid da grunnen i selve tufta fremstår som svært ujevn. Muligens opprinnelig også dette en jordkjeller/matlager opprinnelig.

Kom1942-015-004 Tuft

Messebygning med mål på 45m x 15m. Sørlige del har vært kjøkken med betonggulv og avløp, selve messehallen har vært plassert i den nordlige delen av bygningen. Betongmurene er svakt synlige, men tufta i seg selv er tydelig markert grunnet vegetasjonsendringer. Har blitt fylt igjen med grus i etterkrigstid. En del bjørkekratt i selve tufta.

Kom1942-015-005 Brønn

Brønn beliggende ved siden av kjøkken i tuft nummer 4. Fremstår i dag som et hull i bakken rett ved bekk som renner på baksiden og vest for messebygningen. Diameter på 0.8m, men har trolig vært større enn dette med overbygg.

Kom1942-015-006 Tuft

Tuft etter hestestall. Betongmur med en høyde på 0.3m og inngang på langsiden i sør. Tufta er omgitt av kraftige oldertrær og grunnvegetasjonen består av gress. Det er gravd grøfter for drenering rundt selve tufta. Måler 8m x 7m.

Kom1942-015-007 Tuft

Mulig tuft etter høylae eller tilsvarende, beliggende tett inntil hestestall. Fremstår som rektangulær nedgravning uten definerbar grunnmur. Mulig gjenfylt i etterkrigstid med gress som grunnvegetasjon. Måler 6m x 5m.

Kom1942-015-008 Tuft

Tuft etter drivstofflager, bestående av tre oppmurte steinvegger med åpen langside mot nord. Nedgravd i bakkeskråning slik at de tre veggene er dekket med jord. I tufta ligger det fremdeles tre fat for drivstoff. Måler 4m x 3m og har en høyde i bakkant på om lag 1.4m.

Kom1942-015-009 Nedgravning/grop

Rektangulær nedgravning, muligens restene etter lagergrop som har blitt fylt igjen. Ligger i svak skråning ved siden av drivstofflager 008. Dybde på 0.5-0.8m, ujevnt underlag i selve gropa. Måler 4m x 2.5m.

Kom1942-015-010 Nedgravning/grop

Rund nedgravning på topp av lav bakkekant. Uviss funksjon, muligens lagergrop. Dybde på 0.9m med diameter på 5m.

Kom1942-015-011 Tuft

Tuft etter sanitetsbrakke med mål 20x12m. Mye bjørkekratt i selve tufta som for øvrig er godt bevart med restene etter varmtvannstanker og vaskeservanter i betong i nordvestlige hjørne. Tydelige grunnmurer i betong og rester av betonggulv, men vanskelig å se grunnet tett bjørkekratt. Inngang på østvendt kortside.

Kom1942-015-012 Tuft

Tuft etter mannskapsbrakke, muligens også med administrative funksjoner. Svært gjengrodd av bjørkekratt. Måler 20x11m med synlige betongmurer og trapp ved tuftas nordøstvendt kortside.

Kom1942-015-013 Hule/fjellanlegg

Fjellanlegg for beskyttelse av mannskap og oppbevaring av ammunisjon tilknyttet mannskapsbrakke 012 på lokaliteten. Svært godt bevart med to innganger. Begge inngangene går rett inn i fjellet i om lag fem meter før de svinger 90 grader. Hula er om lag 30m lang. En del overflatevann ved den sørlige inngangen.

Kom1942-015-014 Hule/fjellanlegg

Fjellanlegg i samme berg som fjellanlegg 013 på lokaliteten ligger i. Begge fjellanleggene har en nordøst-sørvest orientering. Mens nummer 013 har vært tilknyttet mannskapsbrakken, har fjellanlegg nummer 014 vært tilknyttet kommandobunkersen gjennom en separat inngang fra undersiden som når har rast igjen. I tillegg har fjellanlegget blitt benyttet til oppbevaring av ammunisjon og beskyttelse av mannskap ved eventuelle luftangrep. Fjellanlegget har to innganger som begge går rett inn i fjellet i 5 meter før de svinger 90 grader. Midt i fjellanlegget, som totalt har en lengde på om lag 35m har det vært blitt sprengt inn en gang med trapp til kommandobunkersen over. Kommandobunkersen ble sprengt ved tilbaketrekkingen i 1944/1945 og da ble også denne inngangen ødelagt.

Kom1942-015-015 Grop/nedgravning

Rektangulær grop av uviss funksjon som måler 5x3m. Muligens rester etter latrine.

Kom1942-015-016 Grop/nedgravning

Rektangulær grop av uviss funksjon som måler 3x2m. Muligens rester etter latrine.

Kom1942-015-017 Løsfunn- ammunisjonskasse

Ammunisjonskasse liggende i skråning. Av aluminium med naglebesatte sider og måler 0.8x0.4m.

Kom 1942-015-018 Grop/nedgravning

Grop/nedgravning i myrlendt terreng ovenfor kommandobunkers. Muligens en form for vannreservoar. Kvadratisk med mål på 8m x 8m, fylt med vann, derav uviss dybde. Fra nedgravningen er det gravd en grøft som leder i retning kommandobunkersen.

Kom1942-015-019 Skytterstilling

Skytterstilling (luftvern, 5kwk) på bakkekant med utsikt over forlegning på slette under bakkekanten og fjorden for øvrig. Rund i formen med dybde på 1.3m og diameter på 6m. Rester av lavette i tre og jern ligger fortsatt i stillingen, men har blitt flyttet på.

Kom1942-015-020 Lagergrop

Lagergrop for ammunisjon, eventuelt dekningsrom for mannskap rett ved luftvernstilling 019. Oval nedgravning i bakkekant rett nord for luftvernstillinga. Dybde på 1m som måler 6x4m.

Kom1942-015-021 Skytterstillng

Skytterstilling (luftvern, 5kwk) av samme type som nummer 019 på lokaliteten. 1.5m dyp og diameter på 6,5m. Gjengrodd av bjørkekratt, ikke spor etter lavette i stillingen.

Kom1942-015-022 Lagergrop

Lagergrop for ammunisjon, eventuelt dekningsrom for mannskap rett nord for luftvernstilling nummer 021 på lokaliteten. Gravd inn i bakkekant med dybde på 1.8m og mål på 6x4,5m.

Kom1942-015-023 Kommandobunkers

Kommandobunkers/Leitstand som har blitt sprengt i forbindelse med tilbaketrekkingen i 1944/1945. Uviss hvilken type Leitstand dette har vært opprinnelig da den er svært ødelagt. Selve bunkeren fremstår som et dypt krater og betongblokker ligger i selve bunkersen og i områdene rundt etter sprengningen. På en av blokkene sees fremdeles restene av et påmalt jernkors i rødt. Opprinnelig veggtykkelse av armert betong på 1m.

Kom1942-015-024 Løpegrav

Løpegrav som går fra kommandobunkers og i retning vest og luftvernstillingene 019, 021 og 025 på lokaliteten. Til dels godt bevart med en bredde på 1m og dybde på 0.8m.

Kom1942-015-025 Skytterstilling

Skytterstilling – nærforsvarsstilling liggende tett ved kommandobunkers (kulturminnenummer 023 på lokaliteten). Rundoval nedgravning med diameter på 6m, dybde på 0.7m.

Kom1942-015-026 Dekningsrom

Større dekningsrom, muligens også benyttet som lager. Fremstår som oval nedgravning med oppkastede jord- og steinvoller rundt. Svært gjengrodd av krattskog, så det er vanskelig å få et ordentlig inntrykk av kulturminnet. Vollene har en høyde mellom 1.6 og 2m og en bredde på om lag 3m. Ingen tydelige innganger. Måler 16x12m.

Kom1942-015-027 Ringstände

Ringstände av typen Rs65a. Har blitt sprengt i etterkrigstid, men opprinnelig form er tydelig. Noe bølgeblikk i selve stillingen.

Kom1942-015-028 Skytterstilling

Nærforsvarsstilling, skytterstilling for en person med maskingevær. Fremstår som rund nedgravning med dybde på om lag 1m og diameter på 1.3m. Godt bevart.

Kom1942-015-029 Skytterstilling

Svært ødelagt og gjengrodd skytterstilling, trolig for maskingeværstillinger/flankebeskyttelse for kystfort. En god del løsmasser og bølgeblikk i selve stillingen. Inngang i sør med rester etter kommunikasjon. Tørrmurt inngang som er bevart. Dybde på stillinga: 1.5-2m. Måler for øvrig 9x6m, har opprinnelig vært rektangulær i formen.

Kom1942-015-030 Løsfunn, lavette

Lavette av metall, trolig fra ringstände over, står lent mot ei bjørk i bakkekanten under luftvernstillingen.

Kom1942-015-031 Dekningsrom

Dekningsrom, muligens lagergrop av samme type som nummer 026 på lokaliteten med oppkastede stein- og jordvoller med en høyde på om lag 2m rundt. Rundoval i formen og svært gjengrodd av bjørkeskog. Inngang i vest. Diameter på 16m.

Kom1942-015-032 Dekningsrom

Dekningsrom, muligens lager, bestående av 2m brede og opptil 3m høye steinvoller av tørrmurt stein. Svært gjengrodd av krattskog. Måler 17 x 15m. Inngang i sør. En god del stein har rast både inn i tufta og utenfor tufta, men foruten krattskogen er tufta godt bevart.

Kom1942-015-033 Skytterstilling

Skytterstilling for nærforsvar av forlegningen på kystfortet. Består av en bred jordvoll mot sjøsiden med en høyde på 1.3m. Inngang via løpegrav i sør. Måler 16m innvending, orientert øst-vest med utsyn over stranda i nordlig retning.

Kom1942-016 HARJA
Skytterstilling – flankebeskyttelse for kystfort.

Kom1942-016-001 Skytterstilling
Delvis sprengt ned i eksisterende berg og oppmurt ved hjelp av steinvoller. Skytterstilling med utsikt over havet i nord og øst. Om lag 2m dyp, svært gjengrodd av bjørkekratt, dermed vanskelig å fotografere skikkelig. Er om lag 15m lang og 3m bred. Se oversiktskart for Fallvika, Harja og Klubbenes for lokalisering.

KOM1942-017 HEGGEMO

Stilling som ifølge informantopplysninger ble anlagt i november 1944 i påvente av angrep østfra. I tillegg til dekningsrom, løpeganger og skytterstillinger, er det mange groper i området som muligens stammer fra minelegging. Disse ble ikke individuelt registrert. Grunnet tekniske problemer med kamera, ble lagergropene på nordsiden av riksvegen ikke avfotografert, men er kartfestet og beskrevet.

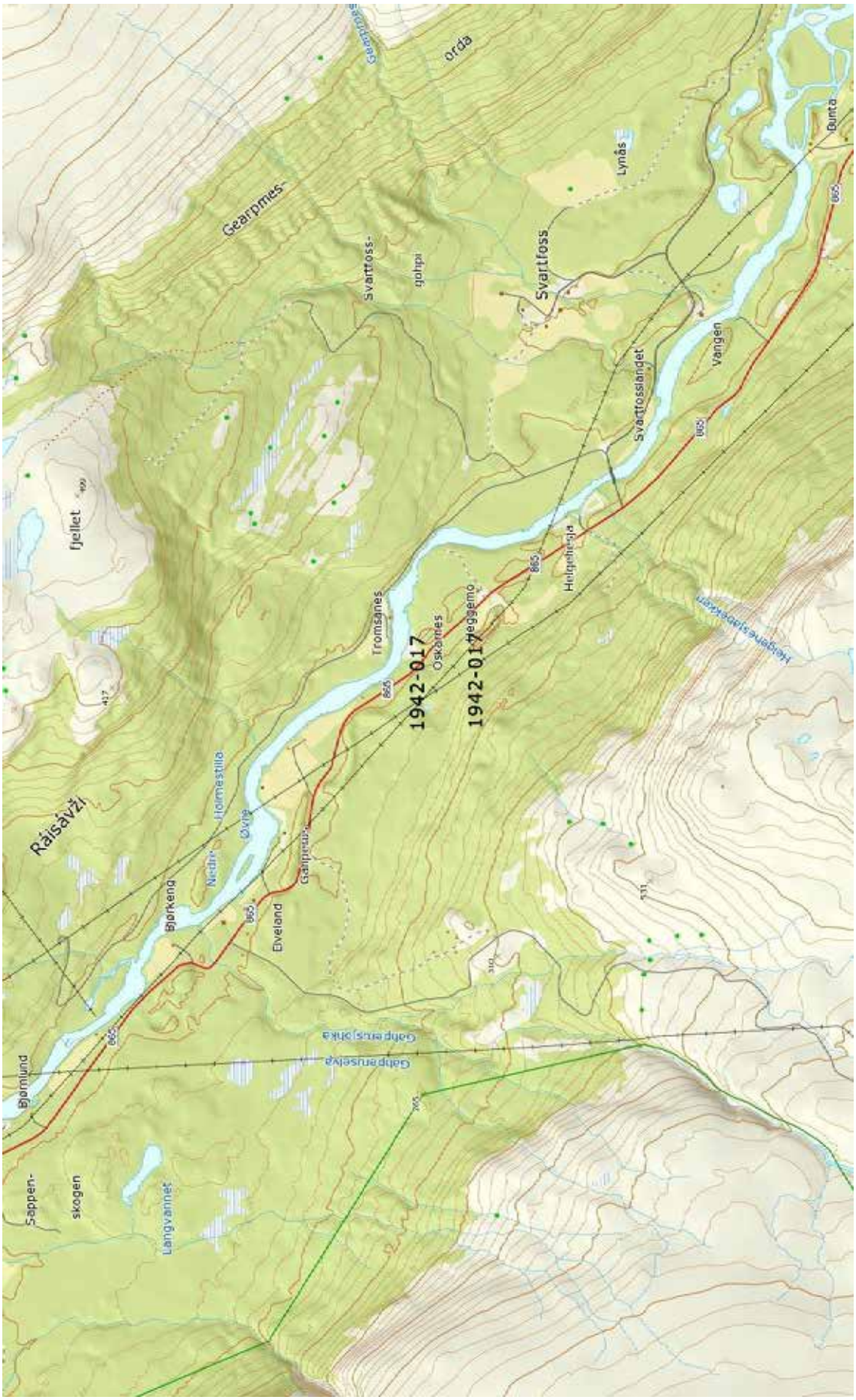

017-009
017-010
1942-017
017-011

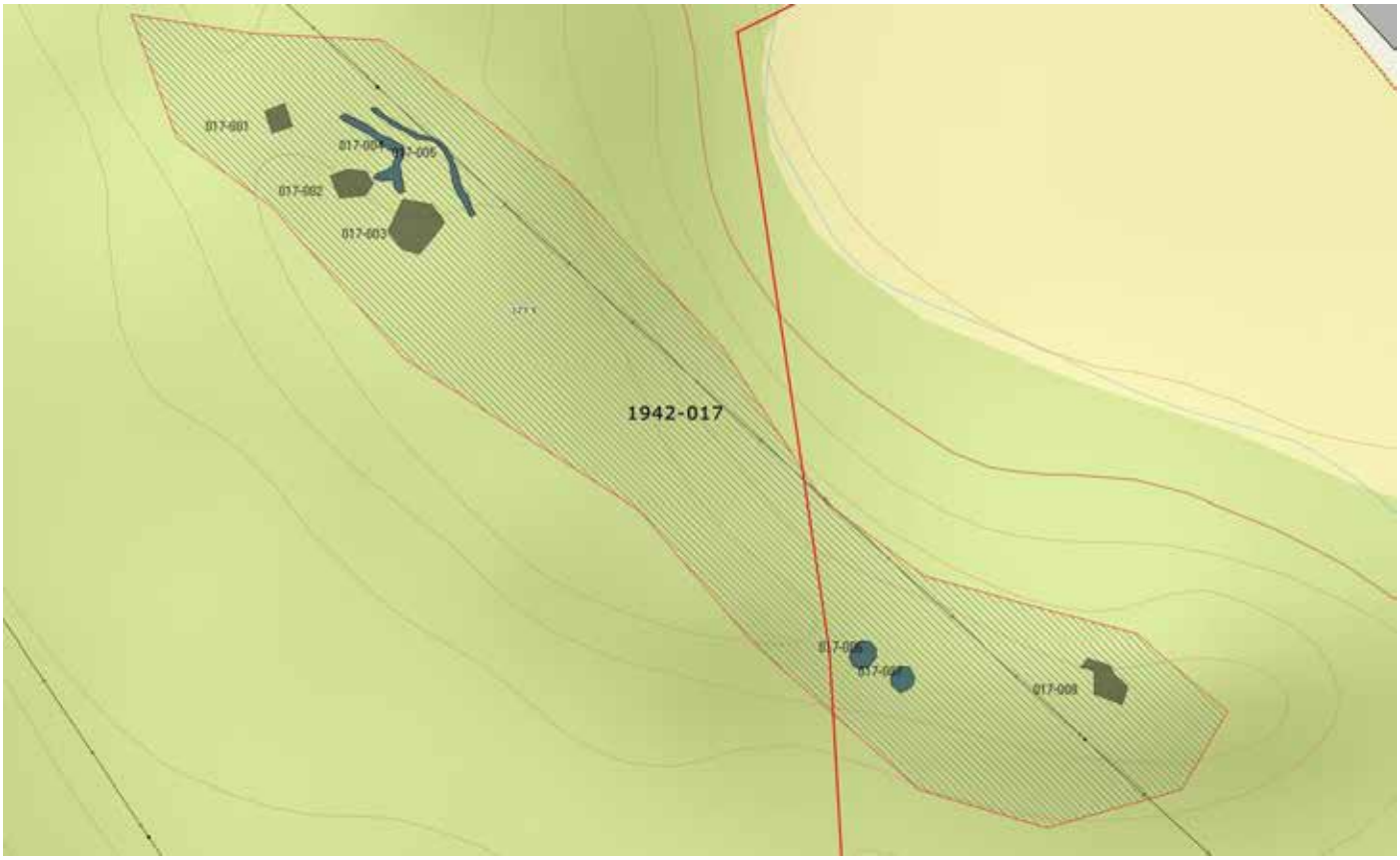
017-001
017-002
017-003
1942-017
017-009

Kom1942-017-001 Dekningsrom

Dekningsrom gravd inn i bakkekant med åpning mot nordvest. Fremstår som rektangulær nedgravning med mål på 3x5m og en dybde på 2m. I tufta ligger rester etter bølgeblikk. Dekningsrom av typen Feldmassige Anlage.

Kom1942-017-002 Dekningsrom

Dekningsrom gravd inn i bakkekant. Oval i formen med mål på 5.5 x 6.5m og en dybde på 2m. Dekningsrom av typen Feldmassige Anlage.

Kom1942-017-003 Dekningsrom

Dekningsrom gravd inn i bakkekant. Rektangulær i formen med mål på 8x7m. Dybde på 2m. Dekningsrom av typen Feldmassige Anlage

Kom1942-017-004 Løpegrav

Løpegrav som går mellom dekningsrommene (kulturminne 001, 002 og 003 på lokaliteten). Ligger bak en høy steinvoll (kulturminne 005 på lokaliteten). Tydelig markert, men trolig ikke opprinnelig dybde da den er om lag 0.6m dyp i dag. Bredde på 0.5m.

Kom1942-017-005 Steinvoll

Steinvoll/skytterstilling langs bakkekant. Trolig beskyttelse for maskingevær/nærforsvar for å dekke sletta under bakkekanten hvor dekningsrom og stillinger er anlagt. Måler om lag 30m og er mellom 1 og 1.5m høy. Bredde på 1-2m.

Kom1942-017-006 Skytterstilling

Skytterstilling hvor betonglavetten for montering av kwk5 fremdeles står i stillingen. Selve stillingen er rund i formen med en diameter på 5m og dybde på 0.8m. Rundt stillingen ligger det fremdeles betong fra konstruksjon av lavette.

Kom1942-017-007 Skytterstilling

Skytterstilling, identisk med nummer 006 på lokaliteten, med unntak av lavette i betong. Måler 5m i diameter og en dybde på 0.8m.

Kom1942-017-008 Dekningsrom

Dekningsrom, nedgravd i bakkekant med mål på 8x6m og dybde på 1,5m. Løpegrav fra inngangen til dekningsrommet.

Kom1942-017-009 Lagergrop

Lagergrop, nedgravd i bakken med inngang i sør. Måler 8x6m, rektangulær i formen med en dybde på 1.6m. Fylt igjen med moderne søppel. Ikke fotografert grunnet tekniske problemer med kamera.

Kom1942-017-010 Lagergrop
Oval lagergrop, nedgravd i bakken med inngang i vest. Måler 5x7m med en dybde på 1m. Ikke fotograftert grunnet tekniske problemer med kamera.

Kom1942-017-011 Lagergrop
Rektangulær lagergrop, måler 4x7m med inngang i nord. Dybde på 1.4m. Ikke fotografert grunnet tekniske problemer med kamera.

KOM1942-018 KLUBBENES
Kanonstilling og nærforsvar på halvøya Klubbenes. Anlagt som støttepunkt for kystfortet i Fallvik.

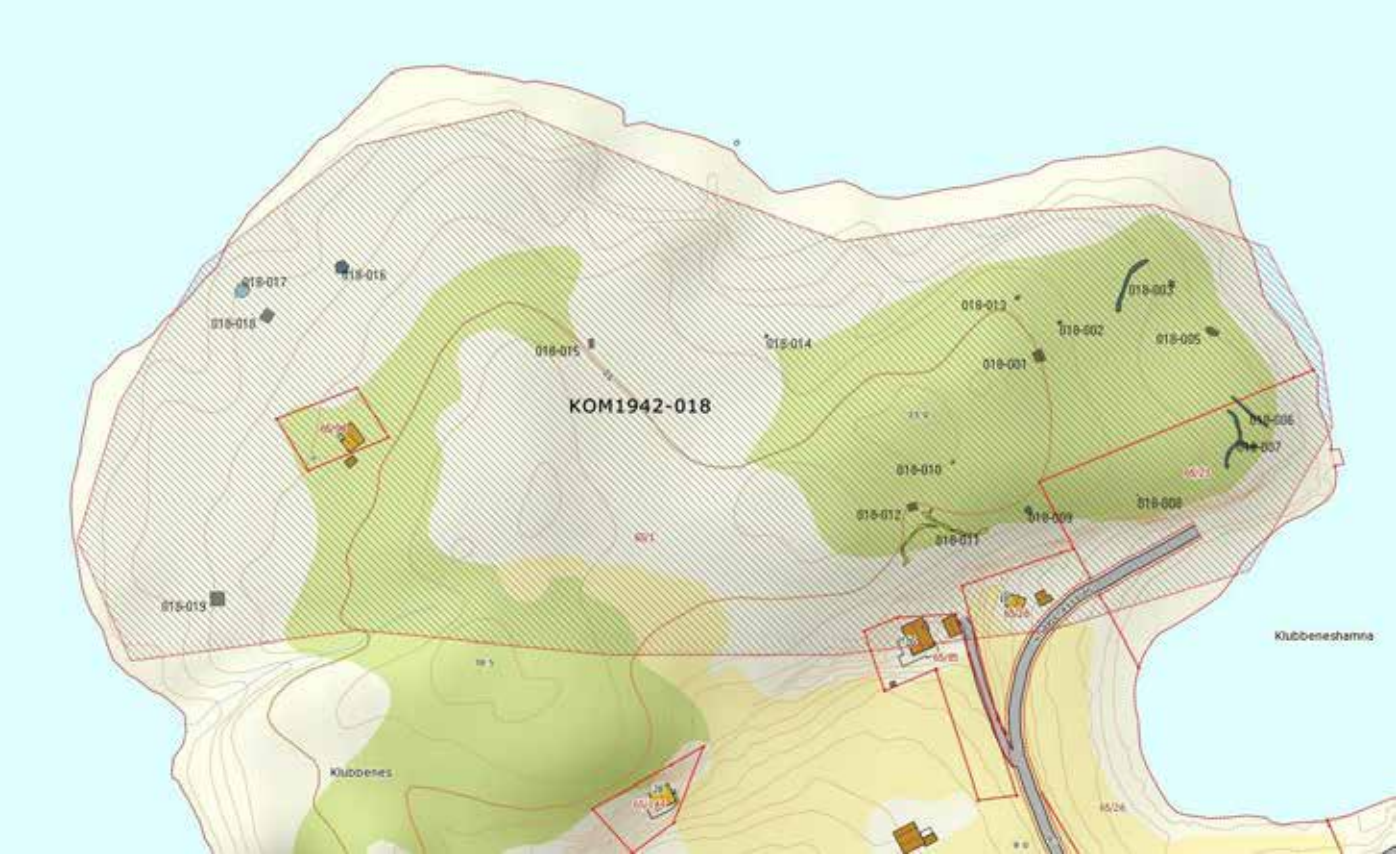

Kom1942-018-001 Dekningsrom med løpegrav

Dekningsrom med løpegrav. Dekningsrommet er godt bevart og er delvis sprengt ned i grunnen og består delvis av naturlig berg (i vest) og vegg av tørrmurt stein (i øst). Den oppmurte veggen er bygget av flate hellere og er godt bevart. Innvendig dybde på 2m. Om lag 30m fra sør går det en løpegang som leder til dekningsrommet. Bevart dybde på løpegangen er 0.6m.

Kom1942-018-002 Grop

Rektangulær nedgravning med uviss funksjon, måler 1.5x2m og dybde på 0.4m. Tydelig markert.

Kom1942-018-003 Løpegrav/skyttergrav

0.7m bred og 0.8m til 1m dyp skyttergrav som går i halvbue fra nord mot sør i den nordøstlige enden av Klubbenes.

Kom1942-018-004 Dekningsrom

Oval nedgravning som måler 4x6m, trolig dekningsrom. Dybde på 0.7m. En god del bjørkekratt og vegetasjon i selve nedgravningen.

Kom1942-018-005 Dekningsrom

Rektangulært dekningsrom inntil bergvegg i vest. Er sprengt/gravd ned i grunnen med en maks dybde på 2m. Måler 6x3m.

Kom1942-018-006 Skytterstilling

Skytterstilling på sørøstlig spiss av Klubbenes. Består av løpegrav som ender i en rektangulær stilling som er gravd ned i grunnen. Selve stillingen måler 2x3m og har en dybde på 1m. Løpegraven er 0.5m bred og 0.6m dyp med en lengde på 20m.

Kom1942-018-007 Skytterstilling

To skytterstillinger i enden av løpegrav med to armer. Løpegraven måler totalt 30m og stillingene, sammen med nummer 006 på lokaliteten, danner en rekke av tre skytterstillinger mot sør og kaianlegget på fastlandssiden. Skytterstillingene har en diameter på 1.5m og er runde i formen. Den ene av disse har oppmurte steinvoller, mens den andre er gravd ned i grunnen. Dybde på 0.8m.

Kom1942-018-008 Skytterstilling

Enkeltliggende skytterstilling uten løpegrav, men plassert på rekke med stillinger nummer 6 og 7 på lokaliteten. Noe gjengrodd av lyng og bjørkekratt. Diameter på 1.4m og dybde på 0.9m.

Kom1942-018-009 Skytterstilling

Vest for stilling nummer 008 på lokaliteten ligger den femte av skytterstillingene som er organisert på rekke med utsyn mot kaianlegg og fastlandssiden. Oval nedgravning med en god del einekratt i selve stillingen. Måler 1m x 1.6m og dybde på 0.7m.

Kom1942-018-010 Dekningsrom og løpegrav

Særdeles godt bevart dekningsrom med vegger av tørrmurte steinheller. Måler 4x3m med 1m brede vegger og en dybde på 1.8m. Døråpning i sørvestre hjørne og steinheller som er murt opp som benker langs veggene. Lyng og mosevekst på veggene, samt en del større bjørk tett inntil tufta.

Kom1942-018-011 Skytterstilling og løpegrav

40m lang skytterstilling som munner ut i to skytterstillinger. Skytterstillingen i øst består av en 1m dyp nedgravning med hellebelagte vegger og diameter på 1m. Herfra går løpegraven i nordvestlig retning før den svinger sørvestover og ender i en ytterligere skytterstilling. Denne er rund i formen med en diameter på 1.8m. Begge skyttestillinger har utsyn mot fastlandssiden og bebyggelsen på Klubbenes, selv om området i dag er gjengrodd av bjørkeskog fra etterkrigstid.

Kom1942-018-012 Dekningsrom

Dekningsrom med dybde på 2m. Rektangulær i formen med mål på 4x7m. Mye bjørkekratt rundt og i tufta. Er tilknyttet skytterstillinger og løpegrav registrert som kulturminnenummer 11 på lokaliteten.

Kom1942-018-013 Dekningsrom

Rektangulær nedgravning med inngang i sørøst. Måler 5x7m og har en dybde på 2m.

Kom1942-018-014 Skytterstilling

Skytterstilling med tak av buet bølgeblikk. Rektangulær nedgravning som måler 2x2m, taket skjuler meste-parten av stillingen så vanskelig å bedømme dybde, og det ser ut som stillingen har blitt fylt igjen i moderne tid. Utsyn mot nordøst og Oksfjord.

Kom1942-018-015 Dekningsrom

Dekningsrom inntil bergvegg. Fremstår som rektangulær nedgraving med en dybde mellom 1.8 og 1.5m. Ingen tydelige innganger. Mye bjørkeskog og bjørkekratt i og rundt tufta. Måler 7x3m.

Kom1942-018-016 Skytterstilling/dekningsrom

Skytterstilling, mulig dekningsrom beliggende med utsyn Over Oksfjorden og Reisafjorden i nord. Tørrmurte steinvegger bestående av flate hellere i nord, øst og vest. Inngang i sør. Dybde på 2m og oval i formen med mål på 6x4m.

Kom1942-018-017 Kanonstilling

Delvis rasert kanonstilling med restene etter lavette i betong bevart. Rund i formen med diameter på 12m. Har opprinnelig hatt oppmurte steinvoller rundt, men disse har i stor grad rast inn i stillingen som ser ut til å ha blitt sprengt i etterkrigstid. Fra kanonstillingen går det en 2m bred og 1.5m dyp løpegrav til kommandobunkeren (kulturminne 018 på lokaliteten).

Kom1942-018-018 Kommandobunker

Kommandobunker for kanonstilling og øvrige stillinger på Klubbenes. Fremstår i dag som en 1m tykk betongblokk med løpegrav til kanonstillingen. Selve bunkeren er fylt igjen, muligens også sprengt under tilbaketrekkinga i 1944/1946. Per dags dato er det ikke mulig å ta seg inn i bunkeren.

Kom1942-018-019

Dekningsrom inntil bergvegg i sør med tørrmurte steinvegger. Måler 5x8m og er om lag 2m dyp. Ikke fotografert grunnet tomt for batteri på kamera.

KOM1942-019 BASKABUT

Område med seks store lagergroper, trolig ammunisjonslager.

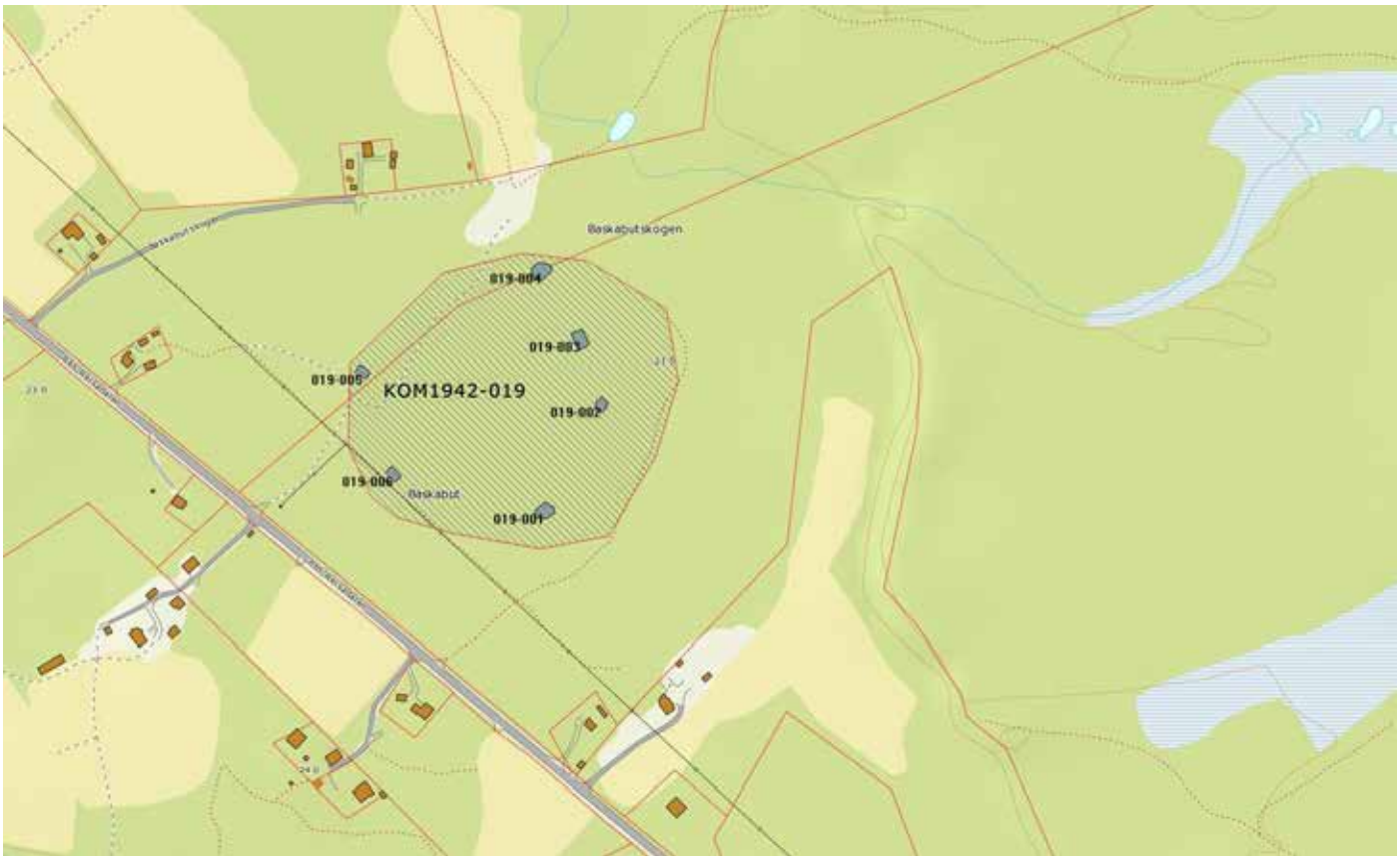

Kom1942-019-001 Lagergrop

Lagergrop, rektangulær i formen med mål på 16m x 13m. Gravd ned i grunnen med dybde mellom 1.5 og 2m. Jordvoller rundt og inngang som er bred nok til å rygge inn i tufta med en liten lastebil. Moderne søppel i selve tufta.

KOM1942-019-002 Lagergrop

Rektangulær lagergrop, gravd ned i bakken med stein og jordvoller rundt. Inngang i nordvestre hjørne. Måler 15x20m og har en dybde på 1.5m. Mye bjørkekratt rundt selve tufta.

Kom1942-019-003 Lagergrop

Rektangulær lagergrop. Dybde på 2m og inngang i nord. Gravd ned i bakken med oppkastede jordvoller rundt. En del furu og bjørkeskog i og rundt tufta. Måler 12 x 17m.

Kom1942-019-004 Lagergrop

Rektangulær lagergrop som måler 18x14m med inngang i nordøst. Noe ødelagt inngang av moderne aktivitet og bruk av tufta som fylling.

Kom1942-019-005 Lagergrop

Rektangulær lagergrop med mål 13x16m. Gravd ned i bakken med oppkastede jordvoller rundt. Inngang i vest. Mye furutrær i vollen rundt tufta.

KOM1942-019-006 Lagergrop

Rektangulær lagergrop som er gravd ned i bakken med oppkastede jordvoller rundt. Ligger rett ved kraftledning og har nedfallstrær i, og over tufta. Måler 17x12m med inngang i nordvest.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/250-7
Arkiv: 033
Saksbehandler: Ellinor Anja Evensen
Dato: 03.05.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
5/17	Nordreisa valgnemnd	12.06.2017
41/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Suppleringsvalg - Miljø,- plan og utviklingsutvalget

Henvisning til lovverk:
Kommuneloven
Valgloven
Reglement for oppvekst- og kulturutvalget

Saksprotokoll i Nordreisa valgnemnd - 12.06.2017

Behandling:

Siv Elin Hansen (Sv) fremmet følgende forslag:
Mattis Nyheim (Mdg) nestleder i miljø,- plan og utviklingsutvalget
Birgit Nielsen (Sv) 3. vara i miljø,- plan og utviklingsutvalget

Forslaget fra Siv Elin Hansen (Sv) enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Mattis Nyheim (Mdg) nestleder i miljø,- plan og utviklingsutvalget
Birgit Nielsen (Sv) 3. vara i miljø,- plan og utviklingsutvalget

Rådmannens innstilling

Valg av nestleder og 3. vararepresentant til miljø,- plan og utviklingsutvalget må foretas.

Saksopplysninger

Nordreisa kommunestyre behandlet i møte 20.04.2017 søknad om permisjon fra politiske verv fra Helga Jæger Wigdel (Sv) – PS 28/17.

Ved en inkurie ble det ikke gjort valg av nestleder og vararepresentant i hovedutvalget miljø,- plan og utvikling.

Etter vedtak i PS 28/17 er oversikten over medlemmer slik:

Medlemmer og varamedlemmer i miljø,- plan og utviklingutvalget 2015-2019

Faste medlemmer	**Varamedlemmer**
Hilde Nyvoll (Ap) - leder	1. Tore Elvestad (Ap)
Geir Tomasjord (Sv)	2. Kirsti Marit Steinlien (Sp)
Ola Dyrstad (Sp)	3.
Karl Mattis Nyheim (Mdg)	4. Olav Rochne Erichen (Mdg)
	5. Dagfinn Kristansen (Sp)
	6. Linda Fjellheim (Ap)
Johanne Olaussen (H)	1. Tor Rasmussen (H)
	2. Bjarne Josefsen (H)
	3. Nadia Lilleng (H)
Per Håvard Steinsvik (partipolitisk uavhengig)	1. Mona Lena Solvang (Krf)
	2. Eirik Kristiansen (Krf)
	3. Ingvild B Andersen (Krf)
Ragnhild Hammari (Frp)	1. Jonny Henriksen (Frp)
	2. Heidi Gausdal (Frp)
	3. Paul Pedersen (Frp)

Vurdering

Valg av nestleder og 3. vararepresentant til miljø,- plan og utviklingsutvalget må foretas.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/250-12
Arkiv: 033
Saksbehandler: Ellinor Anja Evensen
Dato: 12.06.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/17	Nordreisa valgnemnd	12.06.2017
	Nordreisa kommunestyre	

Suppleringsvalg - personlig varamedlem i valgnemnda etter innvilgelse av fritak for Helga Jæger Wigdel (Sv)

Henvisning til lovverk:
Kommuneloven

Rådmannens innstilling

Legges frem uten innstilling.

Saksopplysninger

I kommunestyremøtet 20.04.17 i PS 28/17 fikk Helga Jæger Wigdel (Sv) innvilget fritak fra politiske verv for resten av valgperioden. I dette vedtaket ble det bl.a. foretatt følgende valg: «Odd Rudberg (Sv) personlig varamedlem for Siv Elin Hansen (Sv) i valgnemnda»

I PS 30/17 i kommunestyret 20.04.17 ble Odd Rudberg (Sv) valgt inn som 3. varamedlem i kontrollutvalget for resten av valgperioden.

Vurdering

Regler om valgbarhet til kontrollutvalget fremgår av kommunelovens § 77 nr 2 som lyder:
Utelukket fra valg er ordfører, fylkesordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap og fylkesutvalg, medlem og varamedlem av kommunal eller fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet, medlem av kommuneråd eller fylkesråd, ***medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og fylkestingskomité etter § 10 a*** *og ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.*

Bestemmelsen i § **10a** gjelder kommunestyrekomiteer som saksforberedende organ for kommunestyret. Medlemmer av kontrollutvalget som også sitter i kommunestyret eller fylkestinget, er utelukket fra valg. Valgkomite er *ikke* å regne som en slik «§10a-komite». Valgnemnda er å regne som en «hjelpekomite» for kommunestyret etter kommunelovens § 10

nr. 5. Det betyr at Odd Rudberg ikke er direkte utelukket etter bestemmelsen i § 10a og § 77 nr 2.

Derimot er en slik hjelpekomite fullt ut underlagt kommunestyrets ansvar. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan over all kommunal virksomhet, herunder også den virksomhet som utøves av hjelpekomiteer. Det betyr at Odd Rudberg ved å ta et verv i en kommunal hjelpekomite som valgkomiteen kunne komme til å kontrollere virksomhet som han selv deltar i.

Kravet til uavhengighet etter kommunelovens § 77 nr 1 tilsier at et varamedlem av kontrollutvalget ikke samtidig kan ta et verv i en hjelpekomite til kommunestyret. I tillegg vil en analogisk anvendelse av forbudet for deltakelse i § 10a-komiteer brukes overfor deltakelse i hjelpekomiteer etter § 10. De samme hensyn gjør seg gjeldende.

Odd Rudberg er kan ikke inneha ikke valgbar til kommunal oppnevnt valgnemnd, og det må således foretas nyvalg av vararepresentant til valgnemnda.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/250-11
Arkiv: 033
Saksbehandler: Ellinor Anja Evensen
Dato: 12.06.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
6/17	Nordreisa valgnemnd	12.06.2017
43/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Suppleringsvalg 17. mai komite for resten av valgperioden etter innvilgelse av permisjon for Helga Jæger Wigdel

Henvisning til lovverk:
Kommuneloven

Rådmannens innstilling

Legges frem uten innstilling.

Saksopplysninger

I kommunestyremøtet 20.04.17 i PS 28/17 fikk Helga Jæger Wigdel (Sv) innvilget fritak fra politiske verv for resten av valgperioden. I dette vedtaket står det bl.a.:
«Forslag til medlem i 17. mai komiteen for resten av valgperioden legges frem på neste kommunestyremøte 22.06.17.»

Vurdering

Valgnemnda legger frem forslag til medlem i 17. mai komiteen til møtet i kommunestyret 22.06.17.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/634-2
Arkiv:
Saksbehandler: Rita Toresen
Dato: 19.06.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
44/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Kommunal garanti - Nordreisa IL - rehabilitering kunstgress Ymber Arena

Henvisning til lovverk:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §50
- Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier

Vedlegg

1 170602 Nordreisa idrettslag - søknad om kommunal garanti for mellomfinansiering rehabilitering kunstgress

Rådmannens innstilling

- Nordreisa kommune innvilger Nordreisa idrettslag simpel kausjon for et langsiktig lån pålydende kr 2.500.000,- til rehabilitering av kunstgresset på Ymber Arena.
- Garantien gjelder for lånets hovedstol maks kr 2.500.000,- med tillegg av 10 % av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Kommunens maksimale garantiansvar kan ikke overstige kr 2.750.000,-.
- Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen på lånet og opphører etter 15 år med tillegg av inntil 2 år, jamfør garantiforskriftens §3.
- Det gis avdragsfrihet i inntil 3 år.
- Det tas forbehold om fylkesmannens godkjenning.

Saksopplysninger

Nordreisa idrettslag søkte 02.06.2017 om kommunal garanti på et langsiktig lån på kr 2.500.000,-. Idrettslaget planlegger sommeren 2017 å rehabilitere kunstgressbanen på Ymber Arena. Det gamle kunstgresset ble lagt i 2002, og vil bli gitt bort til grendelag, skoler og lignende basert på søknad. Utskiftningen er behandlet og vedtatt av hovedlaget og av årsmøte. Rehabiliteringen blir gjennomført som i henhold til regler for offentlige anskaffelser, og ble lyst ut på Doffin 28.04.2017. Prosjektet har en totalramme på kr 3,25 mill.

Nordreisa kommune har garantert for et lån til Nordreisa idrettslag pålydende kr 6.790.000,- som utløper 01.06.2038. Kommune hadde per 31.12.2016 følgende garantier:

Gitt overfor - navn	Opprinnelig garantibeløp	Beløp per 31.12.2016
Nordreisa IL	6 790 000	6 790 000
Oksfjord Grendehus	1 899 000	94 950
Reisa Vekst AS	5 000 000	3 192 470
Kirkelig fellesråd	5 050 000	2 588 410
Avfallsservice AS	11 562 500	1 462 500
Stiftelsen Nybo	75 682 000	63 940 185
Samlet garantiansvar		**78 068 515**

Når en kommune stiller garanti for tredjepersons økonomiske forpliktelser, kan kommunen forplikte seg ved:

- Simpel kausjon: Kausjonisten innestår bare for debitors manglende betalingsevne, og kreditor kan ikke kreve kausjonisten før han gjennom rettslig pågang har konstatert at debitor ikke har midler.
- Selvskyldner kausjon: Kausjonisten hefter straks lånet er misligholdt.

Vurdering

Nordreisa har, og vil også i fremtiden ha, en viktig samfunnsoppgave med forebyggende virksomhet overfor barn og unge som er bosatt i kommunen. Gjennom denne investeringen vil laget kunne tilrettelegge for fysisk aktivitet på sommertid og kvalitet på kunstgresset vil bli vesentlig bedre.

Kommunen har kommunale garantier pålydende 78 mill per 31.12.2016, der største delen knytter seg til boligselskapet Stiftelsen Nybo. Det vil alltid være risiko forbundet ved kommunale garantier. Rådmannen anbefaler at garantien gis som simpel garanti, noe som innebærer lavere risiko for kommunen.

Nordreisa Idrettslag
Postboks 112
9156 Storslett

Web: www.nordreisail.no
E-post: firmapost@nordreisail.no

Org. nr. 950 703 865
Bank konto nr. 4740 0502370

Samhold - Idrett - Glede

Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Dato: 02.06.2017
Sted: Storslett

Søknad om kommunal garanti for mellomfinansiering – rehabilitering kunstgress Ymber arena

Innledning

Nordreisa IL planlegger sommeren 2017 å rehabilitere kunstgressbanen på Ymber arena (lagt i 2002).
Investeringen er forankret i hovedlaget og vil omfatte første trinn i oppgradering og videreutvikling av sentralanlegget. Totalt investeringsbehov for rehabilitering er estimert til MNOK 3,2 (inkl. mva).

Planlagt fremtidig rehabilitering og oppgradering av sentralanlegg.

- Trinn 2: Rehabilitering løpebane (oppgradering til tartan) og friidrettsanlegg. Anlegget ble bygget i 2002 samtidig som kunstgresset ble lagt og tildelt spillemidler. Anlegget er en minimumsløsning og er totalt nedslitt. Rehabilitering burde vært gjennomført for 3-4 år siden. Rehabilitering av dette anlegget vil komme på ca MNOK 5,1.
  Plan gjennomføring: 2018

- Trinn 3: Etablering av flomlys og kunstgress på dagens gressbane.
  Et slikt anlegg vil øke kapasiteten i hele sesongen og avvikling av seriekamper samtidig som treninger vil i de fleste tilfeller kunne gjennomføres etter oppsatt plan. Med dagens løsning må vi vente på at gressbanen blir spilleklar før den kan tas i bruk, vanligvis rundt St.Hans. Kostnadsberegnet til MNOK 6.
  Plan gjennomføring: 2019

- Trinn 4: Kaldhall (inkl. grunnarbeider og infrastruktur.)
  Per i dag mangler NIL treningsfasiliteter vinterstid. Fotballgruppa med sine 27 lag, må i dag redusere aktiviteten på vinteren på grunn av manglende treningsfasiliteter. En slik hall kan være aktuell som arena for idrettslinja ved Nord Troms videregående, fotballklubbene i Nord-Troms både for trening, turneringer og kamper og kan muligens være berettiget til å motta ekstraordinære tilskudd. Vi har vært i kontakt med Nordreisa kommune som har henvist til aktuell tomt nord/øst for sentralanlegget.
  Investeringsbehov: MNOK 17,1.
  Plan gjennomføring: 2020 (oppstart forprosjekt 2018)

  Alle priser innhentet i 2016.

NORDREISA I·L 1946
Nordreisa Idrettslag
Postboks 112
9156 Storslett
Web: www.nordreisail.no
E-post: firmapost@nordreisail.no
Org. nr. 950 703 865
Bank konto nr. 4740 0502370

Intern behandling av anskaffelsen, trinn 1 – rehabilitering kunstgress

Trinn 1, rehabilitering av kunstgresset er behandlet i hovedlaget og lagt frem på årsmøtet NIL. Laget stiller seg positivt til anskaffelsen. Det vil bli avholdt ekstraordinært årsmøte for evt. lånopptak til mellomfinansiering av anlegget. Samtidig vedtas budsjettrammer og fullmakter til gjennomføring av anskaffelsen.

Rehabilitering av kunstgresset blir gjennomført som konkurranse etter forhandling iht. regler for offentlige anskaffelser. Utlyses i DOFFIN 28.04.17. Planlagt gjennomføring er medio juli 2017.

Fremdrift

Ferdigstilt arbeid:

- Kravspesifikasjon rehabilitering kunstgress
- Innhenting av kostnadsoverslag fra 3 aktuelle leverandører
- Søknad om forhåndsgodkjenning av anlegget med vedlegg – godkjent
- Bekreftelse egenkapital SNN – søkt og mottatt bekreftelse
- Tilsagn om lånopptak SNN – søkt og mottatt tilsagn
- Spillemiddelsøknad levert elektronisk - behandlet og godkjent iht krav til søker og vedlegg. Tildeling er forventet tidligst 2018.
- Søknad kr. 400 000,- SNN gavefond. Mottatt tilsagn på kr. 200 000,-. Mot dok..
- Søknad om anvendelse av parkering nord for Ymber arena, til rigg i anleggsperioden – godkjent av Nordreisa kommune (grunneier)
- Avklaringer rundt løsninger kravspek. vedr, sikkerhetssone, merking bane, beste tidspunkt for gjennomføring av rehabiliteringen, generelt om fotballgruppen èr samlet om vedtaket rehabilitering av kunstgresset. 27.04.17.
- Utlysning DOFFIN. Tilbudsfrist 12.06.17

Videre arbeid:

- Søknad om kommunal garanti på lånopptak
- Lånesøknad
- Innstilling til valg av leverandør 19.06.17
- Lånopptak.
- Kontraktsinngåelse: 21.06.17

Anleggsperiode: avh. av hva leverandøren kan tilby, er planlagt til medio juli.

Økonomi

Nordreisa IL søker med dette Nordreisa kommune om kommunal garanti for mellomfinansiering på inntil kr. 2 500 000,- i SpareBank1 Nord-Norge. Det søkes om tre års avdragsfrihet i påvente av tildeling og utbetaling av spillemidler, det kommunale tilskuddet og momskompensasjon. Deretter forventer vi at lånet kan nedbetales over 15 år som et serielån.

NORDREISA I·L 1946
Nordreisa Idrettslag
Postboks 112
9156 Storslett
Web: www.nordreisail.no
E-post: firmapost@nordreisail.no
Org. nr. 950 703 865
Bank konto nr. 4740 0502370

Samhold - Idrett - Glede

Kommunen har tidligere stilt garanti for et lån på kr. 6.790.000,- i SpareBank1 Nord-Norge i forbindelse med byggingen av Saga Skihus. Dette lånet skal nedbetales når tilskudd fra spillemidlene, kommunalt tilskudd og momskompensasjon blir utbetalt. Forhåpentligvis får anlegget tildelt spillemidler i 2017-2018.

Nordreisa IL er avhengig av gunstige lånevilkår, og med kommunal garanti forventer vi en god avtale med banken.

Målet er å skifte kunstgresset i løpet sommeren 2017, og det er derfor viktig at søknaden kan behandles i neste møte i kommunestyret 7. juni.

Kostnadsoverslag	
Avtaking og deponi av gammelt kunstgress	300 000
Nytt kunstgress: 7.209 kvm a NOK 200,-	1 500 000
Pad: 7.209 kvm a NOK 50,-	360 000
Diverse oppretting etc.:	100 000
Dugnad, prosjektering, anskaffelse	105 000
Uforutsett 10%	236 500
Totalt ex mva	2 601 500
Mva	650 375
Totalt inkl. mva	3 251 875

Prisene er basert på innhentet kostnadsoverslag fra to norske leverandører av slike anlegg

Finansiering	
Spillemidler (1/3 + 25 % NN-tillegg)	1 188 000
Egenkapital NIL	700 000
Momskompensasjon	570 000
Tilskudd SNN*	200 000
Nordreisa kommune (50 % av spillemidler)	594 000
Sum	3 252 000

*Tildelt kr 200 000,- fra SNN 15.05.17. Utbetales etter bygging ved godkjent dokumentasjon

Vi håper på en rask og positiv behandling av søknaden.

Med vennlig hilsen

Nordreisa Idrettslag
Postboks 112
9156 Storslett

Web: www.nordreisail.no
E-post: firmapost@nordreisail.no

Org. nr. 950 703 865
Bank konto nr. 4740 0502370

Samhold - Idrett - Glede

Elin Kaasen 2/6-17

Elin Kaasen
Prosjektleder NIL

Hilde Nyvoll
Leder fotballgruppa Nordreisa IL

Odd Hugo Pedersen
Leder Nordreisa IL

Vedlegg: Regnskap Nordreisa idrettslag 2016
Tilstandsrapport gammelt kunstgress

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2017/662-1
Arkiv: 250
Saksbehandler: Rita Toresen
Dato: 20.06.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
45/17	Nordreisa kommunestyre	22.06.2017

Aksjeutbytte avsettes til kommunalt næringsfond

Rådmannens innstilling

- Aksjeutbytte avsettes til kommunalt næringsfond
- Avsetningen inngår i strykningsreglene

Saksopplysninger

Nordreisa kommune mottar stort sett årlig aksjeutbytte fra selskaper som kommunen eier. Utbytte regnes som enhver utdeling som innebærer en vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til aksjonærer. Det er generalforsamlingen i et selskap som kan vedta utbytte.

Et aksjeutbytte anses som en fri innbetaling, det vil si at den kan brukes fritt av kommunestyret. Når en slik innbetaling avsettes til fond, vil den inngå i strykningsreglene; Dersom driftsregnskapet ved regnskapsavslutningen viser seg å gi et regnskapsmessig merforbruk skal dette reduseres ved å:

- Stryke eventuelle budsjetterte overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet vedtatt av kommunestyret.
- Stryke eventuelle avsetninger til fond når disse har vært finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.
- Stryke budsjettert inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk når dette har vært forutsatt finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.

Vurdering

Aksjeutbytte er utdeling fra selskaper som driver næringsvirksomhet. Midlene som deles ut kan benyttes tilnærmet fritt av kommunestyret. På generelt grunnlag anbefales det at midlene ikke benyttes i løpende drift da inntekten anses som usikker. Kommunen kan ikke vedta et utbytte uten at styret og generalforsamlingen er enig, og et utbytte fordrer at selskapet går med overskudd eller har opparbeid midler fra tidligere år. Rådmannen foreslår at aksjeutbytte på generelt grunnlag avsettes til næringsfond.